

فهرست

جلد چهارم

مجموعه قوانین

بیست و سومین دوره قانونگذاری

مجلس شورای ملی

بترتیب تاریخ تصویب

اداره کل قوانین

شماره ردیف	عنوان قانون
۱۱۴	قانون بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور .
۱۱۵	قانون تمدید مهلت تبدیل شرکت های سهامی بانواع شرکت های تجارتي قانونی
۱۱۶	قانون افزایش اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور .
۱۱۷	قانون استرداد قسمتی از مالیات بردرآمد بانک رفاه کارگران .
۱۱۸	بودجه اداری و استخدامی سال ۱۳۵۱ سازمان برنامه (مصوب کمیسیون برنامه مجلسین)
۱۱۹	قانون دریافت حق ثبت نام داوطلبان استخدام و تغییر گروه استخدامی
۱۲۰	اساسنامه شرکت مخابرات ایران (مصوب کمیسیونهای دارائی، پست و تلگراف و تلفن، دادگستری و امور استخدام مجلسین) .
۱۲۱	قانون اجازه اخذ وام و اعتبارات به شرکت ملی ذوب آهن ایران .
۱۲۲	قانون تشکیل شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان .
۱۲۳	قانون تفسیر تبصره يك ماده واحده قانون تأسیس شرکت اتوبوسرانی عمومی .
۱۲۴	قانون افراز و ثبت اراضی مربوط به سازمان مسکن .
۱۲۵	قانون تشکیل سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور .
۱۲۶	آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی (مصوب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی)

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
در جلد جداگانه (جلد سوم) چاپ شده است	۵۱/۱/۱۶	۷۹۱۷	۵۱/۱/۱	۵۰/۱۲/۱۴	۵۰/۱۲/۲۴
۱۳۲۷	۵۱/۱/۱۷	۷۹۱۸	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۵	۵۰/۱۲/۱۷
۱۳۲۸	۵۱/۱/۱۶	۷۹۱۷	۵۰/۱۲/۲۹	۵۰/۱۲/۲۵	۵۰/۱۲/۱۹
۱۳۵۱	۵۱/۱/۱۷	۷۹۱۸	۵۰/۱۲/۲۹	۵۰/۱۲/۲۵	۵۰/۱۲/۱۹
۱۳۵۲	۵۱/۱/۱۶	۷۹۱۷	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۶	۵۰/۱۲/۲۵
۱۳۵۶	۵۱/۱/۱۷	۷۹۱۸	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۸	۵۰/۱۰/۱۴
۱۳۵۷	۵۱/۱/۲۳	۷۹۲۳	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۸	۵۰/۱۲/۱۹
۱۳۶۹	۵۱/۱/۱۷	۷۹۱۸	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۸	۵۰/۱۲/۲۴
۱۳۷۰	۵۱/۱/۱۷	۷۹۱۸	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۸	۵۰/۱۲/۲۴
۱۳۷۳	۵۱/۱/۲۹	۷۹۲۷	۵۱/۱/۱۹	-	۵۰/۱۲/۲۹
۱۳۷۴	۵۱/۱/۲۰	۷۹۲۰	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۱	۵۰/۱۲/۲۹
۱۳۷۶	۵۱/۱/۱۷	۷۹۱۸	۵۰/۱۲/۳۰	۵۰/۱۲/۲۱	۵۰/۱۲/۲۹
۱۳۷۷	۵۱/۲/۲۰	۷۹۴۶	-	-	۵۱/۱/۲۰

شماره ردیف	عنوان قانون
۱۲۷	قانون موافقت نامه حفظ نباتات و قرنطینه نباتی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی
۱۲۸	آئین نامه تشخیص اوراق زائد و ترتیب امحاء آنها (مصوب کمیسیونهای امور استخدام دادگستری ، علوم و آموزش عالی ، فرهنگ و هنر و دارائی مجلسین)
۱۲۹	قانون افزایش سرمایه بانک رهنی ایران
۱۳۰	قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه بین المللی شماره ۱۰۰ مربوط به تساوی و اجرت کارگران زن و کارگران مرد در قبال کارهم ارزش
۱۳۱	قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه بین المللی شماره ۹۵ مربوط بحمایت از مزد
۱۳۲	قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه بین المللی شماره ۱۹ مربوط بتساوی رفتار نسبت بکارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات ناشی از حوادث کار
۱۳۳	قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه بین المللی شماره ۱۴ مربوط باستراحت هفتگی در مؤسسات صنعتی
۱۳۴	قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه بین المللی شماره ۱۲۲ مربوط به سیاست اشتغال

تاریخ تصویب مجلس شورای ملی	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ توشیح	شماره روزنامه رسمی	تاریخ انتشار	صفحه
۵۰/۱۰/۱۴	۵۱/۱/۲۱	۵۱/۱/۲۸	۷۹۶۴	۵۱/۳/۱۰	۱۵۵۷
۵۱/۲/۱۶	۵۱/۱/۲۶	-	۷۹۸۰	۵۱/۳/۲۹	۱۵۶۹
۵۰/۱۰/۱۴	۵۱/۲/۱۸	۵۱/۲/۲۶	۷۹۶۳	۵۱/۳/۹	۱۵۷۲
۵۰/۱۱/۲۶	۵۱/۲/۱۸	۵۱/۲/۲۶	۷۹۶۳	۵۱/۳/۹	۱۵۷۳
۵۰/۱۱/۲۶	۵۱/۲/۱۸	۵۱/۲/۲۶	۷۹۶۵	۵۱/۳/۱۱	۱۵۸۰
۵۰/۱۱/۲۶	۵۱/۲/۱۸	۵۱/۲/۲۶	۷۹۶۲	۵۱/۳/۸	۱۵۹۲
۵۰/۱۱/۲۶	۵۱/۲/۱۸	۵۱/۲/۲۶	۷۹۶۳	۵۱/۳/۹	۱۵۹۸
۵۰/۱۱/۲۶	۵۱/۲/۱۸	۵۱/۲/۲۶	۷۹۶۱	۵۱/۳/۷	۱۶۰۵

شماره ردیف	عنوان قانون
۱۳۵	تصمیم قانونی دائر بانتخاب دونفر ناظر اندوخته اسکناس
۱۳۶	قانون پرداخت هزینه های احداث سد ارس از محل مانده ۳۵ میلیون روبل اعتبار موضوع موافقتنامه ایران و شوروی راجع به همکاری اقتصادی و فنی
۱۳۷	قانون توسعه صنعت گاز
۱۳۸	قانون تبدیل سازمان مستقل چاپخانه دولتی ایران و سازمان روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران به شرکت سهامی
۱۳۹	قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور .
۱۴۰	قانون پرداخت مطالبات تعهد شده مربوط به بستانکاران حاجیه رسابه معمارزاده
۱۴۱	قانون تعمیم قانون پرداخت کمک کرایه مسکن افسران، همافران، درجه داران و همردیفان ارتش شاهنشاهی درباره ژاندارمری و شهربانی کل کشور .
۱۴۲	قانون موافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی .
۱۴۳	قانون الحاق يك تبصره بقانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی و مکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۱۶۱۲	۵۱/۳/۶	۷۹۶۰	-	-	۵۱/۲/۲۱
۱۶۱۳	۵۱/۳/۲۰	۷۹۷۲	۵۱/۳/۴	۵۱/۲/۲۵	۵۰/۱۲/۱۷
۱۶۱۴	۵۱/۳/۲۲	۷۹۷۴	۵۱/۳/۴	۵۱/۲/۲۵	۵۱/۲/۵
۱۶۲۰	۵۱/۳/۲۰	۷۹۷۲	۵۱/۳/۴	۵۱/۱/۲۱	۵۱/۲/۳۶
۱۶۲۲	۵۱/۳/۲۱	۷۹۷۳	۵۱/۳/۴	۵۱/۲/۱۸	۵۱/۲/۳۶
۱۶۲۳	۵۱/۳/۲۹	۷۹۸۰	۵۱/۳/۸	۵۱/۳/۱	۵۰/۱۱/۱۲
۱۶۲۴	۵۱/۳/۴	۷۹۷۶	۵۱/۳/۸	۵۱/۳/۱	۵۱/۲/۱۲
۱۶۲۶	۵۱/۳/۲۹	۷۹۸۰	۵۱/۳/۸	۵۱/۱/۲۱	۵۱/۳/۲
۱۶۳۱	۵۱/۳/۲۹	۷۹۸۰	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۸	۵۰/۱۲/۳

شماره ردیف	عنوان قانون
۱۴۴	اصلاح بند (د) ماده ۱۰ و الحاق يك تبصره به آن و الحاق يك تبصره به ماده ۱۱ آئين نامه قانون بیمه افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی و ژاندارمری مصوب ۱۳۳۷/۱۱/۱ (مصوب کمیسیونهای نظام و دارائی مجلسین)
۱۴۵	قانون تبدیل بنگاه کل داروئی ایران به شرکت سهامی .
۱۴۶	قانون الحاق يك تبصره بماده ۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی .
۱۴۷	قانون تشدید مجازات کبوترپرانی .
۱۴۸	قانون الحاق يك تبصره به جزء ۵ بند (د) ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی .
۱۴۹	قانون اصلاح مواد ۲۴ و ۲۵ اساسنامه سازمان بهداشت جهانی
۱۵۰	قانون توافق بین دولت ایران و شرکتهای نفتی در مورد عوارض بندری .
۱۵۱	قانون قرارداد بین کشورهای منطقه خلیج فارس و شرکت های نفتی در مورد تعیین بهای نفت خام .
۱۵۲	تصمیم قانونی دایر بانتهاب يك نفر جهت عضویت هیئت حسابرسی برنامه .
۱۵۳	قانون موافقت نامه اصلاحی مربوط به تأسیس مؤسسه بین المللی روشهای سواد آموزی بزرگسالان بین دولت شاهنشاهی ایران و یونسکو .
۱۵۴	قانون الحاق يك تبصره بماده ۳۱ قانون خدمت و وظیفه عمومی

تاریخ تصویب مجلس شورای ملی	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ توشیح	شماره روزنامه رسمی	تاریخ انتشار	صفحه
۵۱/۲/۲۳	۵۱/۳/۱۰	۵۱/۳/۱۸	۷۹۸۶	۵۱/۴/۵	۱۶۳۲
۵۰/۹/۲	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۲۰	۷۹۸۴	۵۱/۴/۳	۱۶۳۴
۵۱/۲/۱۲	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۲۰	۷۹۸۶	۵۱/۴/۵	۱۶۳۵
۵۱/۲/۱۲	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۲۰	۷۹۸۶	۵۱/۴/۵	۱۶۳۶
۵۱/۲/۱۲	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۲۰	۷۹۸۴	۵۱/۴/۳	۱۶۳۷
۵۰/۱۱/۱۲	۵۱/۳/۲۲	۵۱/۳/۳۱	۷۹۹۹	۵۱/۴/۲۰	۱۶۳۸
۵۰/۱۲/۲۶	۵۱/۳/۲۲	۵۱/۳/۳۰	۷۹۹۵	۵۱/۴/۱۵	۱۶۴۰
۵۱/۲/۱۲	۵۱/۳/۲۲	۵۱/۳/۳۰	۸۰۰۰	۵۱/۴/۲۱	۱۶۴۱
۵۱/۳/۲۵	-	-	۷۹۸۸	۵۱/۴/۷	۱۶۵۱
۵۱/۳/۲۵	۵۱/۳/۸	۵۱/۳/۳۱	۸۰۰۱	۵۱/۴/۲۲	۱۶۵۲
۵۱/۳/۲۵	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۳۱	۷۹۹۸	۵۱/۴/۱۹	۱۶۶۲

شماره ردیف	عنوان قانون
۱۵۵	قانون اجرای تعرفه گمرکی در مورد ساعت و قلم خودنویس .
۱۵۶	قانون تشکیل شرکت سهامی خدمات ماشین های محاسب الکترونیکی .
۱۵۷	آئین نامه پرداخت فوق العاده مخصوص قضائی (مصوب کمیسیونهای دادگستری و امور استخدام مجلسین) .
۱۵۸	قانون الحاق يك تبصره بماده ۵ قانون نحوه استفاده از خانه های سازمانی .
۱۵۹	قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور .
۱۶۰	قانون اصلاح پاره ای از مواد قانون خدمات اجتماعی زنان .
۱۶۱	آئین نامه تکمیلی آئین نامه اجرائی تبصره ۶۸ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور (مصوب کمیسیون مشترك دارائی مجلسین) .
۱۶۲	قانون واگذاری هشتاد هزار متر مربع ازاراضی کلاک و خلیج آباد بوزارت آموزش و پرورش .
۱۶۳	قانون الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کنوانسیون بین المللی حفظ نباتات .
۱۶۴	قانون انتقال عرصه و اعیان انبارها و زمین متعلق به سازمان غله کشور بشرکت چای ایران .
۱۶۵	قانون اصلاح تبصره ۲ ماده ۷۳ قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۴۹ .
۱۶۶	قانون اصلاح پاره ای از مواد قوانین مربوط به شهرداری و نوسازی و عمران شهری

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۱۶۶۳	۵۱/۴/۱۹	۷۹۹۸	۵۱/۳/۳۱	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۲۵
۱۶۶۴	۵۱/۴/۲۰	۷۹۹۹	۵۱/۳/۳۱	۵۱/۳/۱۵	۵۱/۳/۲۵
۱۶۶۵	۵۱/۴/۷	۷۹۸۸	-	۵۱/۳/۲۸	۵۱/۳/۲۲
۱۶۶۹	۵۱/۴/۱۹	۷۹۹۸	۵۱/۴/۵	۵۱/۳/۲۹	۵۱/۲/۵
۱۶۷۰	۵۱/۴/۱۹	۷۹۹۸	۵۱/۴/۵	۵۱/۳/۲۲	۵۱/۳/۳۰
۱۶۷۱	۵۱/۴/۲۱	۸۰۰۰	۵۱/۴/۵	۵۱/۳/۲۲	۵۱/۳/۳۰
۱۶۷۶	۵۱/۴/۲۴	۸۰۰۲	-	-	۵۱/۳/۳۱
۱۶۷۸	۵۱/۵/۵	۸۰۱۳	۵۱/۴/۱۷	۵۱/۴/۷	۵۱/۲/۵
۱۶۷۹	۵۱/۵/۱۷	۸۰۲۲	۵۱/۴/۱۴	۵۱/۴/۷	۵۱/۲/۲۶
۱۶۹۳	۵۱/۵/۷	۸۰۱۴	۵۱/۴/۱۷	۵۱/۴/۷	۵۱/۳/۲
۱۶۹۴	۵۱/۵/۵	۸۰۱۳	۵۱/۴/۱۴	۵۱/۴/۷	۵۱/۳/۹
۱۶۹۵	۵۱/۵/۵	۸۰۱۳	۵۱/۴/۱۷	۵۱/۴/۷	۵۱/۳/۱۶

شماره ردیف	عنوان قانون
۱۶۷	قانون اصلاح جداول اعتبارات سنواتی و سایر جداول پیوست برنامه عمرانی چهارم کشور.
۱۶۸	قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی.
۱۶۹	قانون تشکیل گارد صنعت نفت .
۱۷۰	اساسنامه شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان (مصوب کمیسیون های امور استخدام، دارائی و اقتصاد مجلسین).
۱۷۱	آئین نامه مربوط به نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه و شرایط استفاده از مزایا و میزان آن (مصوب کمیسیون های کار و امور اجتماعی و دارائی مجلسین).
۱۷۲	اساسنامه شرکت سهامی آب و برق منطقه ای استان ساحلی بنادر و جزایر خلیج فارس و دریای عمان (مصوب کمیسیون های آب و برق، امور استخدام و دارائی مجلسین).
۱۷۳	اصلاح بعضی از مواد قانون تشکیل انجمن های شهرستان و استان (مصوب کمیسیون کشور مجلسین).
۱۷۴	قانون الحاق يك تبصره بمادة ۹۶ قانون محاسبات عمومی .
۱۷۵	قانون الحاق دولت ایران بمعاهدة واحد مواد مخدر ۱۹۶۱ نیویورک.
۱۷۶	قانون پولی و بانکی کشور .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۱۶۹۶	۵۱/۵/۱۲	۸۰۱۹	۵۱/۴/۱۴	۵۱/۴/۷	۵۱/۳/۱۶
۱۷۱۷	۵۱/۵/۵	۸۰۱۳	۵۱/۴/۲۰	۵۱/۳/۲۲	۵۱/۴/۱۱
۱۷۲۱	۵۱/۵/۹	۸۰۱۶	۵۱/۴/۲۰	۵۱/۳/۲۹	۵۱/۴/۱۱
۱۷۲۲	۵۱/۵/۹	۸۰۱۶	۵۱/۴/۲۰	۵۱/۳/۳۰	۵۱/۴/۱۱
۱۷۲۹	۵۱/۵/۱۵	۸۰۲۰	۵۱/۴/۲۷	۵۱/۴/۳	۵۱/۴/۱۳
۱۷۳۵	۵۱/۵/۱۸	۸۰۲۳	۵۱/۴/۲۶	۵۱/۴/۱۵	۵۱/۴/۷
۱۷۴۵	۵۱/۵/۱۱	۸۰۱۸	۵۱/۴/۲۶	۵۱/۴/۶	۵۱/۴/۱۷
۱۷۵۲	۵۱/۵/۷	۸۰۱۴	۵۱/۴/۲۶	۵۱/۴/۷	۵۱/۴/۱۸
۱۷۵۳	۵۱/۶/۱	۸۰۳۵	۵۱/۵/۳	۵۱/۴/۷	۵۱/۴/۱۸
۱۸۲۰	۵۱/۵/۲۴	۸۰۲۸	۵۱/۴/۲۷	۵۱/۴/۷	۵۱/۴/۱۸

قانون تمدید مهلت تبدیل شرکتهای سهامی بانواع شرکتهای تجارتي قانونی

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۵

ماده ۱۹ احده - مهلت مقرر در ماده ۲۸۴ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۲۴ اسفندماه ۱۳۴۷ موضوع تبدیل شرکتهای سهامی بشركت سهامی خاص یا شركت سهامی عام یا انواع دیگر شرکتهای تجارتي از تاریخ انقضاء بمدت یکسال تمدید میگردد .

شرکتهائیکه براساس قانون خاص از طریق سرمایه گذاری دولت یا شرکتها یا مؤسسات دولتی یا وابسته بدولت یا مؤسسات خارجی تشکیل شده یا بشود اعم از اینکه اکثریت سهام آنها متعلق به دولت یا شرکتها یا مؤسسات مذکور در فوق باشد یا نباشد تابع حکم مقرر در ماده ۳۰۰ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت خواهند بود .

قانون فوق مشتمل بریک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۲/۱۷ در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه بیست و پنجم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون افزایش اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۵

ماده ۱۹ احده - بدولت اجازه داده می شود اعتبار اجرای برنامه چهارم را از مبلغ پانصد و شصت و هشت میلیارد و چهارصد میلیون (۵۶۸۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال بمبلغ پانصد و هفتاد و هفت میلیارد و چهارصد میلیون (۵۷۷۴۰۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال افزایش داده و وجوه لازم را در اختیار سازمان برنامه بگذارد که براساس جداول پیوست و برای نیل به هدفهای برنامه بمصرف برسد .

تبصره ۱۵ - تقسیم سالانه اعتبار بالا بشرح زیر است :

سال ۱۳۴۷	۷۳/۴ میلیارد ریال
سال ۱۳۴۸	« « ۸۴/۹
سال ۱۳۴۹	« « ۱۰۱/۶
سال ۱۳۵۰	« « ۱۴۳/-
سال ۱۳۵۱	« « ۱۷۴/۵

سازمان برنامه میتواند بموجب ماده چهارم قانون برنامه چهارم عمرانی کشور با موافقت هیأت عالی برنامه و تصویب کمیسیونهای برنامه مجلسین تغییرات لازم را در تقسیم سنواتی فوق بدهد بدون اینکه در کل مبلغ اعتبار تقلیلی حاصل شود .

قانون افزایش اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

تبصره ۲۵ - مبلغ سه میلیارد ریال موضوع تبصره ۱۹ بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور بشرح زیر بین فصول برنامه تقسیم میشود :

فصل اول - کشاورزی و دامپروری	۱/۵ میلیارد ریال
فصل هشتم - عمران دهات	۰/۵ میلیارد ریال
فصل دهم - ساختمان و مسکن	۱/- میلیارد ریال
جمع	۳/- میلیارد ریال

و توزیع اعتبارات مزبور بین بندهای فصول نامبرده با تصویب هیأت عالی برنامه خواهد بود .

تبصره ۳ - بمنظور تجهیز و بکار انداختن سرمایه‌های بخش خصوصی در امر تهیه و تدارك واحدهای مسکونی دسته جمعی ارزان قیمت برای گروههای کم درآمد ، سازمان برنامه می‌تواند با رعایت اصول زیر اقدام با اعطای کمک بهره و وام‌های خرید واحدهای مسکونی دسته جمعی و خانه‌های سازمانی کارگری بنماید و نیز تعهد پرداخت کمک بهره را در طول مدت وام‌های طول‌المدت مسکن که سررسید آخرین اقساط پرداخت اصل و بهره آن ممکن است از دوره برنامه عمرانی چهارم کشور تجاوز کند بنماید :

الف - کل مبلغ کمک بهره وام‌های مسکن که سازمان برنامه میتواند در طی دوره برنامه عمرانی چهارم پرداخت و یا تعهد پرداخت نماید از پانصد میلیون (۵۰۰۰۰۰۰۰۰) ریال تجاوز نخواهد کرد .

ب - از پانصد میلیون ریال مذکور در بند (الف) فوق آن مبلغ که طی دوره برنامه عمرانی چهارم پرداخت میشود بحساب اعتبارات مصوب فصل ساختمان

قانون افزایش اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

وسکن برنامه چهارم و مبلغ بقیه که طی برنامه های عمرانی بعدی پرداخت میگردد بحساب اعتبارات فصل مسکن برنامه های مزبور منظور خواهد شد .

ج - ضوابط کلی و شرایط اعطای کمک بهره وام های مسکن از جمله حداکثر میزان کمک بهره قابل پرداخت و توزیع متناسب آن بین تهران و شهرستان های کشور تابع آئین نامه ای است که بتصویب هیأت عالی برنامه خواهد رسید .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و سه تبصره و جداول ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز پنجشنبه ۱۳۵۰/۱۲/۱۹ در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه بیست و پنجم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

دریافتهای سازمان برنامه در دوره برنامه چهارم
(فروردین ۱۳۴۷ تا پایان سال ۱۳۵۱)

ردیف	عنوان	مبلغ به میلیارد ریال
۱	نفت (بر اساس ۸۰ درصد سهم سازمان برنامه)	۴۳۱/۳
۲	درآمد گاز	۷/-
۳	وام های خارجی	۱۷۴/۸
۴	اوراق قرضه . اسناد خزانه و اعتبارات بانکی	۱۶۶/۱
۵	متفرقه	۱۵/-
۶	انتقال از بودجه عادی	۳/۴
	جمع	۷۹۷/۶

پرداختهای سازمان برنامه در دوره برنامه چهارم
(فروردین ۱۳۴۷ تا پایان سال ۱۳۵۱)

ردیف	عنوان	مبلغ به میلیارد ریال
۱	طرحهای عمرانی و هزینههای مستمر جدید	۵۷۷/۴
۲	طرحهای مستمر منتقله از برنامه سوم	۴۵/-
۳	هزینه انتقال گاز	۵/-
۴	اصل و بهره وامهای خارجی	۶۰/۵
۵	اصل و بهره اسناد خزانه	۸/۳
۶	اصل و بهره اعتبارات بانک مرکزی	۸۹/۳
۷	اداری و متفرقه	۱۰/۱
۸	انتقال به بودجه عادی	۲/-
	جمع	۷۹۷/۶

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب فصول)

(مبالغ به میلیون ریال)

شماره فصل	عنوان فصل	اعتبارات تجدید نظر شده
اول	کشاورزی و دامپروری	۵۱۲۵۰
دوم	صنایع و معادن	۱۱۶۲۲۰
سوم	نفت و گاز	۶۷۰۰۰
چهارم	آب	۴۳۸۴۰
پنجم	برق	۴۴۴۳۰
ششم	حمل و نقل و ارتباطات	۸۴۷۰۰
هفتم	مخابرات	۴۵۳۲۶
هشتم	عمران دهات	۱۰۵۸۰
نهم	عمران شهری	۸۵۱۰
دهم	ساختمان و مسکن	۴۰۲۴۴
یازدهم	آموزش و پرورش	۳۳۷۱۰
دوازدهم	فرهنگ و هنر	۱۳۲۰
سیزدهم	جلب سیاحان	۳۶۰۰
چهاردهم	بهداشت و بهداشت	۱۶۵۰۰
پانزدهم	رفاه اجتماعی	۵۵۰۰
شانزدهم	آمار و بررسی	۲۲۲۰
هفدهم	عمران ناحیه‌ای	۲۴۵۰
	جمع	۵۷۷۴۰۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)
 فصل اول - کشاورزی و دامپروری (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	حفظ منابع طبیعی	۶۵۵۰
۲	واحدهای بزرگ کشاورزی	۸۸۶۵
۳	اعتبارات کشاورزی	۱۰۹۳۵
۴	خدمات کشاورزی	۴۵۴۰
۵	بهبود کشت و تولیدات کشاورزی	۳۶۰۰
۶	دامپروری و دامپزشکی	۳۲۴۰
۷	بازاریابی (شامل ساختن سیلوها و انبارهای فنی)	۵۱۱۰
۸	تحقیق و بررسی (شامل اصلاح بذر و اقتصاد روستائی)	۳۵۵۰
۹	اصلاحات ارضی و کاداستر	۳۳۶۰
	اعتبار منتقله از بودجه عادی در سال ۱۳۵۱	۱۵۰۰
	جمع	۵۱۲۵۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (بر حسب بند)

فصل دوم - صنایع و معادن (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	صنایع غذایی و دخانیات	۵۸۹۵
۲	صنایع فلزی و ذوب فلز	۵۹۹۵۰
۳	صنایع مکانیکی - الکتریکی و وسایل نقلیه	۱۲۳۵۵
۴	صنایع شیمیائی و پتروشیمی	۲۵۵۵۰
۵	صنایع معدنی غیر فلزی	۵۰
۶	سایر صنایع (شامل صنایع روستائی)	۹۰۸
۷	کمکهای فنی - آموزش و تحقیقات	۱۲۶۸
۸	اکتشافات و بهره برداری از معادن	۲۲۱۶
۹	کمک ب سرمایه گذاران خصوصی (بصورت وام یا مشارکت)	۸۰۲۸
	جمع	۱۱۶۲۲۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (بر حسب بند)

فصل سوم - نفت و گاز (مبالغ به میلیون ریال)

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
تجدید نظر شده		
۲۲۲۵۰	نفت	۱
۴۴۷۵۰	گاز	۲
۶۷۰۰۰	جمع	

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)
فصل چهارم - آب
(مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	تحقیق و بررسی منابع آب	۳۳۲۸
۲	ایجاد و تکمیل تأسیسات مربوط به بهره برداری از آبهای زیرزمینی	۸۴۰
۳	ایجاد و تکمیل تأسیسات مربوط به بهره برداری از آبهای سطحی	۳۹۰۳۴
۴	نظارت بر منابع آب	۱۷
۵	خدمات عمومی (سازمانهای آب و برق)	۶۲۱
	جمع	۴۳۸۴۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل پنجم - برق

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	تولید نیروی برق	۱۶۰۱۷
۲	انتقال نیروی برق	۱۲۳۹۰
۳	توزیع نیروی برق	۱۳۱۱۷
۴	تأمین برق شهرها و روستاهای منفرد	۱۷۱۱
۵	آموزش و تحقیقات و بررسی	۱۱۹۵
	جمع	۴۴۴۳۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل ششم - حمل و نقل و ارتباطات

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	راههای اصلی	۲۵۷۴۵
۲	راههای فرعی	۱۷۴۳۰
۳	راه آهن	۲۲۱۷۰
۴	بنادر	۷۰۳۶
۵	فرودگاهها	۱۱۳۹۰
۶	هواشناسی	۵۰۴
۷	نقشه برداری	۴۲۵
۸	آزمایش فنی مکانیک خاک	-
	جمع	۸۴۷۰۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل هفتم - مخابرات

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	تلفن و تلگراف	۳۸۱۶۴
۲	پست	۱۳۰۶
۳	ایجاد مراکز مخابرات و پست	۱۰۱۴
۴	رادیو	۱۸۳۳
۵	تلویزیون	۳۰۰۹
	جمع	۴۵۳۲۶

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

فصل هشتم - عمران دهات (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	تأمین آب مشروب	۲۵۸۰
۲	تأسیسات بهداشتی روستا	۱۸۱۰
۳	بهبودی محیط و خانه‌های روستائی	۵۶۶
۴	احداث خانه های نمونه و وام مسکن	۲۵۰
۵	تأمین برق روستاها	۶۳۰
۶	راههای روستائی	۱۵۹۴
۷	آموزش روستائی	۲۶۵۰
	اعتبار منطقه از بودجه عادی در سال ۱۳۵۱	۵۰۰
	جمع	۱۰۵۸۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل نهم - عمران - ری

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	آموزش و بهبود مدیریت شهرداریها	۱۱۵
۲	احداث و تکمیل تأسیسات شهرها	۷۹۷۵
۳	طرح جامع شهری	۴۲۰
	جمع	۸۵۱۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل دهم - ساختمان و مسکن

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	احداث و تکمیل ساختمانهای دولتی	۳۳۵۲۴
۲	مسکن	۴۵۸۰
۳	وامهای ساختمانی	۱۱۴۰
	اعتبار منتقله از بودجه عادی در سال ۱۳۵۱	۱۰۰۰
	جمع	۴۰۲۴۴

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

فصل یازدهم - آموزش و پرورش (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدیدنظرشده
۱	آموزش ابتدائی	۱۳۴۳۵
۲	مبارزه با بیسوادی	۱۲۵۵
۳	دوره راهنمایی تحصیلی	۲۳۴۲
۴	آموزش حرفه‌ای - فنی - صنعتی و کشاورزی	۲۷۶۶
۵	آموزش متوسطه نظری	۳۵۳۴
۶	آموزش ضمن کار و بورس حرفه‌ای	۱۳۰۰
۷	تحقیقات علمی	۵۱۰
۸	آموزش دانشگاه	۸۳۲۰
۹	آموزش متفرقه	۲۴۸
	جمع	۳۳۷۱۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (بر حسب بند)

فصل دواز - فرهنگ و هنر (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	فعالیت‌های هنری	۳۶۰
۲	آموزش سمعی و بصری	۲۷۰
۳	نگارش و آموزش هنری	۲۵
۴	کتابخانه‌های عمومی و خانه‌های فرهنگی	۵۰
۵	موزه و باستانشناسی	۳۲۵
۶	روابط فرهنگی	۲۹۰
	جمع	۱۳۲۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل سیزدهم - جلب سیاحان

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	تأسیسات	۳۲۶۰
۲	تبلیغات	۳۴۰
	جمع	۳۶۰۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل چهاردهم - بهداشت و بهداری

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	خدمات بهداشتی	۵۳۷۰
۲	خدمات درمانی	۷۹۱۵
۳	خدمات مختلط درمانی و بهداشتی	۲۳۹۰
۴	آموزش	۵۸۲
۵	تحقیقات	۲۴۳
	جمع	۱۶۵۰۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

فصل پانزدهم - رفاه اجتماعی (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	بیمه‌های اجتماعی	۵۰
۲	رفاه خانواده و کودک	۳۴۵
۳	رفاه جوانان - پیش آهنگی و تربیت بدنی	۴۲۱۰
۴	رفاه کارگران	۱۳۵
۵	رفاه روستائیان	۵۰۰
۶	رفاه گروه‌های خاص	۹۵
۷	آموزش و تحقیقات	۱۶۵
	جمع	۵۵۰۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)
فصل شانزدهم - آمار و بررسی (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	آمار	۱۳۸۵
۲	بررسی و برنامه ریزی	۸۳۵
	جمع	۲۲۲۰

اعتبارات عمرانی برنامه چهارم کشور (برحسب بند)

فصل هفدهم - عمران ناحیه‌ای (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات تجدید نظر شده
۱	عمران ناحیه‌ای	۲۴۵۰
	جمع	۲۴۵۰

جداول فوق منضم بقانون افزایش اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور می‌باشد.
رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون استرداد قسمتی از مالیات بردرآمد بانک رفاه کارگران

بصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۵

ماده ۱۹ احده- وزارت دارائی پس از وصول مالیات بردرآمد بانک رفاه کارگران براساس مقررات مربوط بشرکتهای دولتی مکلف است بلافاصله معادل مازاد مالیات وصولی نسبت بمالیاتی که با اجرای نرخ مقرر برای بانکهای خصوصی با رعایت معافیت های مالیاتی بدرآمد مربوط تعلق میگیرد از محل درآمد عمومی دروجه بانک مزبور بپردازد .

حکم این ماده شامل مالیات عملکرد سال ۱۳۴۶ بعبانک خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بریک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی درجلسه روز پنجشنبه ۱۳۵۰/۱۲/۱۹ درجلسه فوق العاده روز چهارشنبه بیست و پنجم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

بودجه اداری و استخدامی سال ۱۳۵۱ سازمان برنامه

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۶ کمیسیون برنامه مجلسین

ماده ۱۹ احده - به استناد ماده ۳۵ قانون برنامه عمرانی چهارم کشور بودجه اداری و استخدامی سال ۱۳۵۱ سازمان برنامه بمبلغ يك ميليارد و هشتاد و پنج ميليون و سيصد و چهل و هفت هزار ريال ، شامل ۴ تبصره و بيست ماده ، تصويب و اجازه مصرف آن داده ميشود .

تبصره ۱ - مدير عامل سازمان برنامه مجاز است اعتبار هر يك از مواد هزينه را بدون اينكه در جمع كل بودجه تغييری حاصل شود ، حداكثر تا ميزان ده درصد کاهش يا افزايش دهد و بيشتري از آن با تصويب کمیسیونهای برنامه مجلسين خواهد بود .

تبصره ۲ - سازمان برنامه مجاز است از محل اعتبار بودجه سال ۱۳۵۰ هزينه های اداری و استخدامی خود را که تا پايان سال ۱۳۵۰ تعهد شده تا پايان خرداد ماه ۱۳۵۱ پرداخت نمايد .

تبصره ۳ - سازمان برنامه مجاز است مانده بدهی وام مسکن کارکنان متوفای خود را که قبل از فروردین ۱۳۵۱ فوت نموده اند ، از محل موجودی بهره وام مسکن موضوع تبصره ۳ ماده واحده بودجه اداری سالهای ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ سازمان برنامه واریز نمايد .

تبصره ۴ - سازمان برنامه مجاز است از محل برگشتی های وام مسکن که اعتبار آن ضمن بودجه اداری سالهای ۱۳۴۳ - ۱۳۴۴ - ۱۳۴۵ و ۱۳۴۶ بتصویب رسیده است ، برای اعطای وام مسکن به کارکنان سازمان برنامه طبق آئین نامه ای که بتصویب مدیرعامل سازمان برنامه خواهد رسید استفاده نماید .

بودجه اداری و استخدامی سال ۱۳۵۱ سازمان برنامه مشتمل بر يك ماده و چهار تبصره و جدول ضمیمه باستناد ماده ۳۵ قانون برنامه عمرانی چهارم کشور در تاریخ بیست و پنجم اسفندماه ۱۳۵۰ بتصویب کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی و در تاریخ روز پنجشنبه بیست و ششم اسفندماه یک هزار و سیصد و پنجاه بتصویب کمیسیون برنامه مجلس سنار رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

بودجه اداری و استخدامی سال ۱۳۵۱ سازمان برنامه

(مبالغ بدهزار ریال)

شماره مواد	عنوان مواد	قطعی سال ۱۳۴۹	مصوب سال ۱۳۵۰	پیش بینی سال ۱۳۵۱
	جمع کل	۸۰۴۵۴۳	۹۷۰۰۰۰	۱۰۸۵۳۴۷
	فصل اول - هزینه های پرسنلی	۶۱۳۲۵۴	۷۵۴۸۰۰	۸۲۰۲۰۳
۱	حقوق و دستمزد	۲۶۷۳۶۱	۳۰۸۸۰۰	۳۱۹۲۱۰
۲	مزایا و فوق العاده و کمکها	۳۴۵۸۹۳	۴۴۶۰۰۰	۵۰۰۹۹۳
	فصل دوم - هزینه های اداری	۱۲۰۹۱۵	۱۵۹۲۰۰	۱۷۵۰۶۵
۳	هزینه سفر، مأموریت، حمل و نقل و ارتباطات	۲۶۱۳۲	۴۰۰۰۰	۴۴۱۶۵
۴	اجاره و کرایه	۸۳۴۹	۱۲۰۰۰	۲۲۰۰۰
۵	خدمات قراردادی	۳۵۰۵۱	۵۴۰۰۰	۵۶۶۵۰
۶	سوخت، آب و برق	۱۱۸۸۸	۱۲۹۰۰	۱۵۱۰۰
۷	مواد و لوازم مصرف شدنی	۲۴۱۱۵	۲۶۳۰۰	۲۳۱۵۰
۸	هزینه های سری	۱۵۳۸۰	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰
	فصل سوم - هزینه های سرمایه ای	۳۲۲۲۴	۳۴۰۰۰	۲۸۳۴۰
۹	مطالعه برای ایجاد ساختمان و تأسیسات	-	-	-

بودجه اداری و استخدامی سال ۱۳۵۱ سازمان برنامه

(مبالغ به هزارریال)

شماره مواد	عنوان مواد	قطعی سال ۱۳۴۹	مصوب سال ۱۳۵۰	پیش بینی سال ۱۳۵۱
۱۰	خرید ساختمان، زمین و حقوق انتفاعی	۴۷۶	-	۲۰۰
۱۱	ساختمان	۱۰۷۸۴	۱۰۰۰۰	-
۱۲	ماشین آلات و تجهیزات عمده	۸۵۳۳	۱۱۰۰۰	۱۴۸۰۰
۱۳	سایر کالاهای مصرف نشدنی	۱۲۴۳۱	۱۳۰۰۰	۱۲۹۰۰
۱۴	وام یا مشارکت در سرمایه	-	-	-
	بخش عمومی	-	-	۴۴۰
۱۵	وام یا مشارکت در سرمایه بخش خصوصی	-	-	-
	فصل چهارم - پرداختهای انتقالی	۳۸۱۵۰	۲۲۰۰۰	۶۱۷۳۹
۱۶	کمک و اعانه به بخش عمومی	۲۲۰۰۰	-	۲۰۲۰
۱۷	کمک و اعانه به بخش خصوصی	۵۰۵	۲۰۰۰	۲۰۰۰
۱۸	بازپرداخت وام و پرداخت بهره	-	-	-
۱۹	پرداختهای انتقالی به کارکنان	۱۴۶۴۷	۱۵۵۰۰	۳۲۷۱۹
۲۰	دیون	۹۹۸	۴۵۰۰	۲۵۰۰۰

جدول فوق منضم بودجه اداری و استخدامی سال ۱۳۵۱ سازمان برنامه می باشد.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون دریافت حق ثبت نام داوطلبان استخدام و تغییر گروه استخدامی

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۸

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود از داوطلبان شرکت در مسابقات و امتحانات استخدام رسمی و تغییر گروه استخدامی یا دوره های تربیتی و یا ورود به آموزشگاهها و دانشکده های اختصاصی وزارتخانه ها و مؤسسات مشمول قانون استخدام کشوری که تعهد استخدام مینمایند مبلغی که از پانصد ریال تجاوز نخواهد کرد بعنوان حق ثبت نام دریافت و وجوه حاصله را در حساب مخصوصی که از طرف خزانه به این منظور در بانک مرکزی افتتاح خواهد شد نگهداری کند . این وجوه مسترد نخواهد شد و هزینه ثبت نام و مسابقات و امتحانات و تهیه وسایل لازم از حساب مذکور پرداخت میشود و مازاد آن به حساب در آمد متفرقه کشور انتقال خواهد یافت .

آئین نامه مربوط به میزان حق ثبت نام و نحوه مصرف آن از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و پس از موافقت وزارت دارائی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۰/۱۴ در جلسه فوق العاده روز شنبه بیست و هشتم اسفند ماه یک هزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

اساسنامه شرکت مخابرات ایران

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۸ کمیسیونهای دارائی، پست و تلگراف و تلفن،
دادگستری و امور استخدام مجلسین

فصل اول - کلیات

ماده ۱- شرکت مخابرات ایران موضوع قانون مصوب ۲۹ خرداد ماه ۱۳۵۰ دارای شخصیت حقوقی بوده و بصورت بازرگانی اداره میشود و مدت آن نامحدود است و عملیات خود را طبق مقررات این اساسنامه و قانون تجارت اجرا خواهد نمود.

شرکت مخابرات ایران در این اساسنامه «شرکت» نامیده میشود.

ماده ۲- شرکت که مرکز اصلی آن تهران است با تصویب هیئت مدیره میتواند شعب یا نمایندگی‌هایی در هر نقطه از کشور برای انجام وظایف خود تأسیس نماید.

ماده ۳- سرمایه شرکت پنج میلیارد ریال است که به پنجاه هزار سهم صد هزار ریالی بانام که تماماً متعلق بدولت خواهد بود تقسیم میشود.

تبصره - تأسیسات مربوط بطرحهای ناتمام ایجاد شبکه مخابراتی یکپارچه کشور و خودکار کردن ارتباط تلفن بین شهرها و تأسیس شبکه جنتکس و تلکس کشور و تجهیز ایستگاه زمینی اسدآباد و خط مایکرو ویو مربوط برای

کار با ماهواره اقیانوس هند و خدمات مربوط بآنها که وسیله وزارت پست و تلگراف و تلفن در دست اجراست جزء دارائی شرکت است وزارت پست و تلگراف و تلفن پس از پایان کار تأسیسات مذکور را بشرکت تحویل خواهدداد.

فصل دوم - ارکان شرکت

ماده ۴ - ارکان شرکت عبارتست از :

مجمع عمومی.

هیئت مدیره و مدیر عامل .

بازرسان .

قسمت اول - مجمع عمومی

ماده ۵ - نمایندگی صاحب سهم در مجمع عمومی با سه نفر بشرح زیر

خواهد بود .

وزیر دارائی .

یکنفر از وزراء یا مدیر عامل سازمان برنامه بانتخاب هیئت وزیران .

ریاست جلسات مجمع عمومی با وزیر پست و تلگراف و تلفن و در غیاب

او با یکی از اعضاء حاضر در جلسه بترتیب تقدم مندرج در فوق خواهدبود.

در صورتیکه هر يك از اعضاء مجمع عمومی نتواند در جلسه شرکت نماید

معاون و یا قائم مقام او بعنوان نماینده در جلسه شرکت خواهد نمود .

ماده ۶ - مجمع عمومی عادی در خرداد ماه بدعوت هیئت مدیره و مدیر

عامل جهت رسیدگی بترانامه شرکت و در بهمن ماه جهت رسیدگی به بودجه

شرکت تشکیل میگردد و تا موقعی که نسبت بموضوعات مندرج در دستور جلسه

تصمیمی اتخاذ نشده بدون احتیاج بدعوت در روزهای بعد جلسه تشکیل و ادامه خواهد یافت .

ماده ۷- مجمع عمومی فوق العاده در هر موقع بنا بدعوت رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و یا به تقاضای کتبی هر یک از بازرسان از وزیر پست و تلگراف و تلفن باذکر علت و موافقت او تشکیل میگردد .

وزیر پست و تلگراف و تلفن نیز میتواند رأساً مجمع عمومی فوق العاده را دعوت نماید .

ماده ۸- دستور جلسه مجمع عمومی که از طرف دعوت کننده تهیه شده است حداقل ده روز قبل از تاریخ انعقاد جلسه ضمیمه دعوتنامه باید برای اعضای مجمع عمومی فرستاده شود .

ماده ۹- جلسات مجمع عمومی با حضور تمامی اعضاء و یا حداقل یک عضو و دو معاون رسمیت خواهد یافت و کلیه تصمیمات با اکثریت آراء معتبر خواهد بود .

یک نفر از طرف مجمع عمومی بسمت منشی جلسه انتخاب خواهد شد .

شرکت مکلف است صور تجلسات مجمع عمومی صاحبان سهام را پس از امضاء بطور منظم حفظ نماید .

در مجمع عمومی بغیر از آنچه که در دستور جلسه تعیین شده تصمیمی اتخاذ نخواهد شد .

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی بقرار زیر است :

۱- تصویب آئین نامه های مالی و معاملاتی و استخدامی با رعایت تبصره ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری و آئیننامه روابط با استفاده کنندگان از خدمات

مخابراتی موضوع ماده ۴ قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران و تغییرات بعدی آنها .

- ۲- تصویب طرح کلی سازمان شرکت .
- ۳- تصویب برنامه‌های سالانه در محدوده برنامه چندساله .
- ۴- بررسی و تصویب بودجه سالانه شرکت .
- ۵- اتخاذ تصمیم برای تحصیل وام و یا اعتبار داخلی و خارجی با رعایت قوانین و مقررات مربوط باخذ وام و اعتبار .
- ۶- تصویب تشکیل شرکتهای فرعی وابسته .
- ۷- اتخاذ تصمیم نسبت بگزارش سالانه هیئت مدیره و تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت با توجه بگزارش بازرسان .
- ۸- اتخاذ تصمیم درباره نحوه تقسیم سود ویژه بنا به پیشنهاد هیئت مدیره .
- ۹- اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهاد وزیر پست و تلگراف و تلفن در مورد انتخاب رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره .
- ۱۰- تعیین بازرسان شرکت .
- ۱۱- تعیین حقوق و مزایا و پاداش رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره و بازرسان شرکت .
- ۱۲- اتخاذ تصمیم نسبت بذخیره احتیاطی سرمایه اندوخته‌های شرکت .
- ۱۳- اتخاذ تصمیم نسبت بمواردیکه قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران تصویب آنرا موکول برآی مجمع عمومی نموده است .

تبصره - گزارش سالانه هیئت مدیره و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و گزارش بازرسان باید لااقل دو هفته قبل از تشکیل جلسه در اختیار کلیه اعضا مجمع عمومی قرار گیرد .

ماده ۱۱ - اتخاذ تصمیم نسبت باصلاح یا تغییر یا الحاق بمواد اساسنامه و پیشنهاد آن بمراجع مقرر در ماده يك قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران از وظایف و اختیارات مجمع عمومی فوق العاده میباشد .

قسمت دوم - هیئت مدیره و مدیر عامل .

ماده ۱۲ - هیئت مدیره مرکب از یک نفر رئیس که سمت مدیر عامل رانیز خواهد داشت و دو عضو اصلی و یک عضو علی البدل خواهد بود .

ماده ۱۳ - رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره از بین اشخاصی که دارای تحصیلات عالی بوده و در یکی از سازمان های اداری کشوری و یا بنگاه های صنعتی سابقه خدمت مدیریت داشته باشند انتخاب خواهند شد .

ماده ۱۴ - مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و اعضای هیئت مدیره باید تمام وقت بخدمت در شرکت اشتغال داشته باشند و از قبول و تصدی هر نوع شغل موظف یا غیر موظف در خارج از شرکت ممنوع میباشند ولی اشتغال در اموری که صرفاً جنبه تدریس داشته باشد با موافقت وزیر پست و تلگراف و تلفن مجاز خواهد بود .

ماده ۱۵ - رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل بناپیشنهاد وزیر پست و تلگراف و تلفن و موافقت مجمع عمومی و تصویب هیئت وزیران با صدور فرمان همایونی و اعضای

هیئت مدیره بنا به پیشنهاد وزیر پست و تلگراف و تلفن و تصویب مجمع عمومی برگزیده میشوند .

تبصره - مدت خدمت رئیس و اعضای هیئت مدیره دو سال خواهد بود و انتخاب مجدد آنها بلامانع است و تا موقعی که تجدید انتخاب بعمل نیامده هیئت مدیره سابق بخدمت خود ادامه خواهد داد .

ماده ۱۶ - برکناری رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و اعضاء هیئت مدیره به پیشنهاد وزیر پست و تلگراف و تلفن و تصویب مجمع عمومی بعمل خواهد آمد .

ماده ۱۷ - در صورت فوت و یا استعفا و یا برکناری رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و یا هر يك از اعضاء هیئت مدیره جانشین طبق ماده ۱۵ این اساسنامه برای بقیه مدت معین خواهد شد .

ماده ۱۸ - رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل میتوانند با مسئولیت خود یک نفر از اعضاء هیئت مدیره را بسمت قائم مقام تعیین نماید تا قسمتی از وظایفی که طبق اساسنامه بمديرعامل محول شده از طرف او انجام دهد .

ماده ۱۹ - جلسات هیئت مدیره تحت ریاست رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل و در غیاب او با حضور سه نفر عضو رسمیت پیدا میکند و ریاست جلسه بعهده قائم مقام رئیس هیئت مدیره خواهد بود .

ماده ۲۰ - جلسات هیئت مدیره در هر موقع بنا به تصمیم رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل در مرکز شرکت و حداقل ماهی یکبار بایستی تشکیل شود. تصمیمات هیئت مدیره با اکثریت آراء معتبر خواهد بود .

دستور جلسات هیئت مدیره از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل تعیین خواهد شد. در صورت غیبت یکی از اعضای اصلی عضو علی‌البدل حق رأی خواهد داشت.

ماده ۲۱ - تصمیمات تصویب شده در هر جلسه پس از امضاء اعضای هیئت مدیره حاضر در جلسه در دو نسخه تنظیم یک نسخه آن منتها ظرف پنج روز بوزارت پست و تلگراف و تلفن فرستاده میشود و نسخه دوم در پرونده مخصوصی در شرکت نگاهداری خواهد شد.

وظایف و اختیارات هیئت مدیره

ماده ۲۲ - هیئت مدیره برای تأمین مقاصد و هدفهای شرکت و برای اجرای وظایف مقرر در قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران و مقررات این اساسنامه دارای اختیار کامل میباشد.

ماده ۲۳ - وظایف هیئت مدیره بشرح زیر است:

- ۱- تهیه و تنظیم آئین‌نامه های مالی و معاملاتی و استخدامی و روابط عمومی با مشترکین و تغییر مواد آنها و پیشنهاد بمجمع عمومی.
- ۲- تهیه و تنظیم برنامه توسعه مخابرات و بودجه عمرانی چند ساله و بودجه عمرانی و بهره برداری سالانه برای پیشنهاد بمجمع عمومی.
- ۳- تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت برای گزارش بمجمع عمومی.
- ۴- تصویب گزارش سالانه عملیات شرکت و هر نوع گزارش و پیشنهادی که بایستی بمجمع عمومی صاحبان سهام تسلیم شود.

- ۵- تعیین تعرفه خدمات مخابراتی و سپرده و ودیعه و حق الاشتراك و بهای مکالمات و هزینه تغییر مکان و سائل مخابراتی مشترکین و تعیین خطمشی کلی مربوط به تعرفه مخابرات برای پیشنهاد بمجمع عمومی .
- ۶- اظهارنظر در مورد گزارشهای مربوط بعملیات شرکت .
- ۷- رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد قرارداد هائی که طبق آئیننامه معاملات شرکت باید بتصویب هیئت مدیره برسد .
- ۸- اظهارنظر در امور مربوط بشرکت که از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل مطرح شود .
- ۹- اظهارنظر در مورد سازمان شرکت و تغییرات آن و پیشنهاد بمجمع عمومی .
- ۱۰- اتخاذ تصمیم در مورد استفاده از خدمات مهندسین مشاور و کارشناسان داخلی و خارجی با رعایت قوانین و مقررات مربوط .

وظایف و اختیارات رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل

ماده ۲۴ - رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل بر کلیه واحدهای مالی و معاملاتی و استخدامی و فنی و اداری سازمانهای تابع و شعب و نمایندگیهای شرکت در حدود مقررات این اساسنامه و آئیننامهها و برنامهها و بودجهها و دیگر مصوبات ریاست داشته و حسن جریان کلیه امور و حفظ حقوق و منافع و اموال شرکت از وظایف و مسئولیتهای او میباشد و برای اداره امور شرکت و اجرای مصوبات دارای همه گونه اختیار بوده و نمایندگی قانونی شرکت را در مقابل کلیه مقامات قضائی و سازمانهای دولتی و ملی و اشخاص دارد .

تبصره- رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل در هر مورد که مقتضی بدانند میتواند وکیل دعاوی انتخاب نماید .

ماده ۲۵۵- رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل میتواند بامسئولیت خود قسمتی از اختیارات خود را با ابلاغ کتبی بهریک از اعضای هیئت مدیره و یا کارکنان شرکت تفویض نماید .

تبصره- ارجاع دعاوی و اختلافات بدآوری و سازش و انتخاب داور و وکیل برای سازش منوط بتصویب مجمع عمومی است .

ماده ۲۶- رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل بالاخص دارای وظایف و اختیارات زیر می باشد :

۱- ارتقاء و اعطای پاداش و اضافه حقوق و مزایا و اخذ تصمیم درباره کلیه امور استخدامی کارکنان و استخدام افراد مورد نیاز و همچنین نصب و عزل و اخراج طبق مقررات و آئین نامه های مربوط .

۲- معرفی امضاهاى مجاز و تعهد آور برای شرکت .

۳- تهیه و تنظیم بودجه سالانه و ترازنامه و برنامه عملیات و آئین نامه های شرکت و تقدیم آن بمجمع عمومی پس از تصویب هیئت مدیره .

۴- فراهم نمودن همه گونه تسهیلات برای انجام وظایف بازرسان .

۵- اقدام در تمرکز وجوه مربوط بشرکت و صدور دستور پرداخت هزینه عملیات اجرائی شرکت طبق برنامه ها و بودجه های تفصیلی مصوب .

۶- دستور تعقیب اداری کارکنان شرکت طبق آئین نامه استخدامی و ارجاع

پرونده مربوط در صورتی که تخلف جنبه جزائی داشته باشد بمراجع صالحه .

تبصره ۵- کلیه چکها و اسناد و اوراق مالی و تعهدات و قراردادها باید بامضای مدیرعامل و یکی از اعضای هیئت مدیره برسد صاحبان امضای این قبیل اوراق در شعب و نمایندگیها و سازمانهای تابعه با تصویب هیئت مدیره تعیین خواهند شد .

قسمت سوم - بازرسان

ماده ۲۷۵- شرکت دارای سه نفر بازرس خواهد بود که از طرف مجمع عمومی برای مدت دو سال انتخاب میشوند و باید دارای معلومات و تجربیات کافی در امور مالی و بازرگانی و مخابرات باشند . انتخاب مجدد هر يك از آنها بلامانع است و تازمانی که انتخاب جدید بعمل نیامده بازرسان سابق بخدمت خود ادامه خواهند داد .

تبصره ۵- برکناری هر يك از بازرسان با مجمع عمومی میباشد .

ماده ۲۸۵- در صورت فوت و یا استعفا و یا حجر و یا برکناری از خدمت هر يك از بازرسان مجمع عمومی طبق مقررات این اساسنامه جهت انتخاب جانشین برای بقیه مدت بطور فوق العاده تشکیل خواهد شد .

ماده ۲۹۵- وظایف بازرسان بقرار ذیل است :

- ۱- تطبیق عملیات شرکت با قوانین و مقررات مربوط و اساسنامه شرکت و آئین نامه های اختصاصی و بودجه مصوب .
- ۲- رسیدگی به ترازنامه و حساب عملکرد و سود و زیان شرکت و تصدیق مطابقت آن با اوراق و دفاتر شرکت و تهیه گزارش چگونگی عملیات شرکت برای تسلیم به مجمع عمومی .

- ۳- رسیدگی بموجودی صندوق و حسابهای ریالی و ارزی بانکی و موجودی انبارها.
- ۴- پیشنهاد نظریات مفید به هیئت مدیره شرکت و رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل.
- ۵- حضور در جلسه مجمع عمومی که به ترانزنامه رسیدگی میشود برای اداء توضیحات .

ماده ۳۰- بازرسان در اجرای وظایف خود با اطلاع بمدير عامل حق مراجعه بکليه پروندههای اداری و مالی و فنی و دفاتر شرکت و مدارك را خواهند داشت و در هر مورد میتوانند به تحقیقات لازم مبادرت نمایند ولی در هیچ مورد نمیتوانند مانع جریان عادی کار شده و عملیات شرکت را متوقف سازند .

گزارشها و اظهار نظر بازرسان باید بمجمع عمومی و رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل تسلیم شود .

تبصره- رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل مکلف است بتقاضای بازرسان برای تسهیل در انجام وظایفشان ترتیب اثر دهد .

فصل سوم - امور مالی

ماده ۳۱- سال مالی شرکت از اول فروردین ماه هر سال شروع و آخر اسفند ماه همان سال خاتمه می یابد باستثنای سال اول که شروع آن تاریخ تأسیس شرکت خواهد بود .

ماده ۳۲- کلیه دفاتر شرکت در آخر اسفند ماه بسته شده و ترانزنامه و حساب سود و زیان و گزارش عملکرد سالانه شرکت لا اقل یکماه پیش از تاریخ تشکیل مجمع عمومی باید از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل در اختیار بازرسان گذارده شود .

ماده ۳۳- آئین نامه مالی و حسابداری شرکت از طرف هیئت مدیره تنظیم و پس از تأیید برای تصویب تسلیم مجمع عمومی خواهد شد .

ماده ۳۴ - تصویب ترازنامه شرکت از طرف مجمع عمومی سند مفصلا حساب هیئت مدیره محسوب است .

ماده ۳۵ - شرکت مکلف است ذخیره احتیاطی تا میزان یکدهم سرمایه با پرداخت ۲۰٪ از محل سود ویژه عملکرد سالانه خود تشکیل دهد و پس از آنکه میزان ذخیره به یکدهم سرمایه بالغ گردید رعایت ذخیره احتیاطی منوط بتصمیم مجمع عمومی خواهد بود .

ماده ۳۶ - شرکت مجاز است حساب جاری به ارزهای خارجی در بانک مرکزی ایران باز نماید و تمام درآمد عمومی ارزی شرکت حاصل از تصفیه حسابهای بین المللی را در این حساب واریز نماید .

فصل چهارم - مقررات مختلف

ماده ۳۷ - کارکنان شرکت مکلف بحفظ اسرار مخابرات میباشند . در صورت تخلف بمجازات مقرر در قوانین مربوط محکوم خواهند شد .

ماده ۳۸ - شرکت مخابرات ایران مجاز است بارعایت قوانین مربوط از خدمت اتباع ممالک خارجی واجد شرایط برای مدت معینی استفاده نموده و اقدامات لازم را برای ترتیب جانشین آنها در اسرع وقت بعمل آورد .

اساسنامه فوق مشتمل بر سی و هشت ماده و هشت تبصره باستناد ماده يك قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران در جلسات ۱۵ و ۱۸ و ۱۹ اسفندماه ۱۳۵۰ بتصویب کمیسیونهای دارائی و پست و تلگراف و تلفن و دادگستری و امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی و در جلسه روز شنبه بیست و هشتم اسفند ماه یکهزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب کمیسیونهای دارائی و پست و تلگراف و تلفن و دادگستری و امور استخدام مجلس سنا رسیده است .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اجازه اخذ وام و اعتبارات شرکت ملی ذوب آهن ایران

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۸

ماده ۱۹ احده - شرکت ملی ذوب آهن ایران مجاز است وام و اعتبارات مورد نیاز خود را که مبلغ و شرایط آنرا در هر مورد شورای عالی شرکت تصویب خواهد کرد از بانکها و مؤسسات اعتباری داخلی تحصیل نماید .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۲/۲۴ در جلسه فوق العاده روز شنبه بیست و هشتم اسفندماه یک هزار سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تشکیل شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان

مصوب ۵۰/۱۲/۲۸

ماده ۱ - بدولت اجازه داده میشود بمنظور استخراج و بهره برداری از معادن مس سرچشمه کرمان و تولید محصولات پرعیار شده سنگ مس و مس فلزی و فرآورده ها و محصولات فرعی وابسته و توزیع و فروش محصولات مزبور شرکتی بنام شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان وابسته بوزارت اقتصاد تشکیل دهد .

ماده ۲ - سرمایه اولیه شرکت يك ميليارد ريال که کلامتعلق بدولت است خواهد بود و به یک هزار سهم يك ميليون ریالی تقسیم میگردد . افزایش یا کاهش سرمایه منوط بتصویب مجمع عمومی فوق العاده و هیئت وزیران خواهد بود .

ماده ۳ - شرکت دارای استقلال مالی است و تابع مقررات این قانون و اساسنامه مربوط بخود میباشد .

شرکت تابع قانون استخدام کشوری نیست و قوانین و مقررات مربوط به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت در صورتی شامل شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان خواهد بود که صراحتاً از آن نام برده شود .

قانون تشکیل شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان

ماده ۴۵ - شرکت مشمول معافیت موضوع ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ۱۳۴۵ و اصلاحات بعدی آن خواهد بود .

ماده ۵۵ - شرکت دارای ارکان زیر خواهد بود :

۱- مجمع عمومی .

۲- هیئت مدیره .

۳- مدیر عامل .

۴- بازرس .

ماده ۶۵ - مجمع عمومی شرکت از وزیر اقتصاد ، وزیر دارائی ، وزیر کار و امور اجتماعی و مدیرعامل سازمان برنامه و رئیس کل بانک مرکزی ایران تشکیل میگردد . ریاست مجمع عمومی با وزیر اقتصاد خواهد بود .

ماده ۷۵ - رئیس هیئت مدیره همچنین مدیرعامل به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تأیید مجمع عمومی پس از تصویب هیئت وزیران بموجب فرمان همایونی منصوب خواهند شد .

انتصاب اعضاء هیئت مدیره و بازرس قانونی شرکت منوط به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تصویب مجمع عمومی خواهد بود .

ماده ۸۵ - شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان میتواند امور زیررانی را انجام دهد :

الف - استخدام کارشناس خارجی و یا عقد قرارداد برای استفاده از خدمات مؤسسات خارجی با تصویب هیئت مدیره شرکت .

ب - اخذ وام یا اعتبار از منابع داخلی با ضمانت و یا بدون ضمانت دولت

برای سرمایه گذاری و خرید ماشین آلات و خدمات و تنخواه گردان با شرایط مناسب و با رعایت مقرراتی که بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید .

ج - اخذ وام یا اعتبار از منابع خارجی با ضمانت و یا بدون ضمانت دولت برای سرمایه گذاری و خرید ماشین آلات و خدمات و تنخواه گردان با شرایطی که بتصویب هیئت مدیره و مجمع عمومی و سازمان برنامه رسیده باشد . اخذ و استفاده از وام و اعتبارات موضوع این بند در حدود اعتبارات مصوب برنامه های عمرانی کشور خواهد بود .

تبصره ۱ - قراردادهایی که برای انجام موارد مذکور در بند ج یادولتهای خارجی منعقد میگردد پس از تصویب کمیسیون های دارائی مجلسین قابل اجرا خواهد بود .
تبصره ۲ - اعتباراتی که برای سرمایه گذاری با استثنای تنخواه گردان دوره بهره برداری تحصیل میشود جزو اعتبارات برنامه عمرانی کشور منظور خواهد شد .

ماده ۹ - اساسنامه شرکت ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف وزارت اقتصاد تهیه و پس از تأیید مجمع عمومی و تصویب کمیسیونهای استخدام - اقتصاد و دارائی مجلسین بمورد اجرا گذارده خواهد شد .
هر نوع تغییر در اساسنامه نیز بطریق فوق انجام خواهد شد .
نسبت بمواردی که در این قانون و اساسنامه شرکت پیش بینی نشده باشد بر اساس قانون تجارت عمل خواهد شد .

قانون فوق مشتمل بر نه ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۲/۲۴ در جلسه فوق العاده روز سه شنبه بیست و هشتم اسفندماه یک هزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .
رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تفسیر تبصره يك ماده واحده قانون تأسيس شرکت اتوبوسرانی عمومی

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۹

ماده واحده - باتوجه به بند ۲ ماده ۱۹۹ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۲۹ اسفندماه ۱۳۴۷ و عبارت مصرح در قسمت اخیر آن (مگر اینکه مدت قبل از انقضاء تمدید شده باشد) و باحاط اینکه از تبصره يك ماده واحده مصوب ۱۶ بهمن ۱۳۳۱ استنباط عدم امکان تمدید مدت نمیشود لذا تمدید مدت شرکت اتوبوسرانی عمومی قبل از انقضاء بلامانع است .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده باستناد اصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم اسفندماه یکهزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس شورایملى رسید .

رئیس مجلس شورایملى - عبدالله ریاضی

قانون افزایش و ثبت اراضی مربوط به سازمان مسکن

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۹

ماده ۱۵ - از تاریخ تصویب این قانون در مورد اراضی که طبق احکام نهائی محاکم دادگستری یا هیئت‌های موضوع قوانین مصوب سال ۳۵ و اصلاحی سال ۳۹ مربوط به اراضی دولت و شهرداریها بنحو اشاعه بملکیت سازمان مسکن استقرار یافته و یا خواهد یافت هیئت‌های سه نفری مراکز استانها تیکه اراضی مذکور در حوزه آنها واقع است بتقاضای سازمان مسکن بلا ابلغ بشركاء و جلب نظر کارشناس حکم به افزایش تعیین سهم سازمان مسکن خواهند داد. عدم حضور شركاء مانع رسیدگی نخواهد بود و رأی هیئت‌های سه نفری در این مورد قطعی است و اداره ثبت با رعایت مقررات و انجام تشریفات مربوط اقدام بصدور سند مالکیت افزایش خواهد نمود.

تبصره - مدلول ماده ۱۰۱ قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری مصوب سال ۴۵ در مورد افزایش سهم سازمان مسکن بطور یکجا از این نوع اراضی لازم‌الرعایه نیست ولی در مورد تفکیک آنها اجرای ماده فوق و رعایت ضوابط طرح جامع ضروری خواهد بود.

ماده ۲۵ - نسبت به اراضی موات یا بایر بلا مالک که از طرف سازمان مسکن تقاضای ثبت آن شده و یا در اجرای ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد

قانون افراز وثبت اراضی مربوط بسازمان مسکن

اجاره بزارعین مستأجر مصوب سال ۴۷ تقاضای ثبت آن بشود اداره ثبت پس از تنظیم صورت مجلس تحدید حدود در صورتیکه زمین در محدوده سند مالکیت یا محدوده تحدید شده ملک غیر نباشد بلافاصله سند مالکیت آنرا بنام سازمان مسکن صادر خواهد کرد. هرگاه اشخاص نسبت باین نوع اراضی اعتراض داشته باشند باید پس از انتشار آگهی نوبتی ظرف مدت مقرر ۹۰ روز اعتراض خود را بمراجع صالح تسلیم دارند و در صورتیکه دعوی وارد تشخیص شود در صورت وجود تمام یا قسمتی از زمین حکم به ردعین بمحکوم له و اصلاح سند صادر میگردد و هرگاه در زمین از طرف سازمان مسکن احداث اعیانی شده و یا بغير منتقل گردیده باشد حکم پرداخت بهای روز صدور سند مالکیت بتشخیص کارشناس رسمی دادگستری با احتساب ۶ درصد بهره در سال تا تاریخ اجرای حکم از طرف سازمان مسکن بمحکوم له نسبت به آن قسمت از زمین که احداث اعیانی شده یا منتقل گردیده صادر خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر دو ماده و یک تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز شنبه ۱۳۵۰/۱۲/۲۱ در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم اسفندماه یک هزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تشکیل سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۹

ماده واحده- دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون ظرف یکسال بمنظور تدوین قوانین و مقررات کشور و پیشنهاد تنقیح آنها سازمانی بنام سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور زیر نظر نخست وزیر تأسیس کند. این سازمان کلیه قوانین و مقررات لازم الاجرا را بانظر متخصصان فن برحسب روش موضوعی فهرست وبصورت مجموعه ها تنظیم و تدوین خواهد کرد.

درمورد قوانینی که بایکدیگر متناقض و مغایر هستند سازمان موارد تناقض و مغایرت را تعیین وبکمسیون دادگستری مجلسین که بطور مشترک تشکیل خواهد شد تقدیم میکند.

نظر کمسیون در اینموارد لازم الاجرا است ومادام که تعیین تکلیف نهائی آن از طرف مجلسین بعمل نیامده به اعتبار خود باقی است.

تبصره - آئیننامه های اجرائی این قانون پس از تصویب هیئت وزیران قابل اجرا است.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و یک تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز شنبه ۱۳۵۰/۱۲/۲۱ در جلسه روزیکشنبه بیست ونهم اسفندماه یکهزار و سیصد و پنجاه شمسی بتصویب مجلس شورایملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

مصوب ۱۳۵۱/۱/۲۰ کمیسیون دارائی مجلس شورایی ملی

قسمت اول - حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض

فصل اول - حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض

ماده ۱ - حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض مذکور در ماده ۲ قانون امور گمرکی فقط از واردات قطعی دریافت می شود و منظور از واردات قطعی به کشور کالائی است که برای مصرف در داخل کشور اظهار و از گمرک مرخص می شود .

ماده ۲ - حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض مذکور در ماده ۲ قانون امور گمرکی بدون توجه بخوبی یا بدی یا نو یا مستعمل بودن کالا تمام و کمال دریافت می گردد مگر در مواردی که موضوع مشمول ماده ۵۰ قانون امور گمرکی باشد که در آن صورت اگر صاحب کالا درخواست نماید طبق ماده مزبور رفتار خواهد شد .

درخواست صاحب کالا برای تفکیک یا واگذاری بلاعوض یا تخمین میزان تخفیف باید کتبی باشد . تفکیک قسمت سالم از قسمت فاسد و واگذاری قسمت فاسد به گمرک با حضور رئیس گمرک مربوط و نظارت مأموران گمرک و با تنظیم

صورت مجلس که به امضای صاحب کالا و مأموران مربوط خواهد رسید صورت میگیرد .

اگر تفکیک قسمت سالم از فاسد مقدور نباشد و یا موجب فساد و تباهی بیشتر کالا گردد گمرک می تواند بامعاینه کالا و رسیدگی به اسناد آن و با تنظیم صورت - مجلس مشروح ، ارزش کالا بوضع موجود و در حین ترخیص و تفاوت آن را بابهای تمام شده کالای سالم (ارزش سیف کالا با اضافه و جوهی که به ترخیص قطعی آن تعلق میگیرد) تعیین نموده و به نسبت فساد و تباهی وارده به آن کالا با اجازه و موافقت قبلی اداره کل گمرک در حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض و هزینه های گمرکی (با استثنای باربری) تخفیف دهد . در اینگونه موارد باید بهای تمام شده و ارزش کالا در حین ترخیص با علت اختلاف در متن اسناد گمرکی قید گردد .

اگر درخواست صاحب کالا برای اعاده کالا بخارج باشد طبق مفاد فصل مربوط بکالای مرجوعی این آئین نامه رفتار خواهد شد .

تبصره ۱- کالائیکه در مدت توقف در انبارهای موضوع ماده ۷ قانون امور گمرکی ضایع یا فاسد شده باشد مشمول مقررات این ماده نبوده و جوهی که بورود قطعی آن تعلق میگیرد کالا دریافت میشود .

تبصره ۲- کالائیکه بترتیب ترانزیت داخلی غیر اداری از يك گمرک به گمرک دیگری حمل میشود هرگاه در حین حمل ضایع یا فاسد شود مشمول مقررات این ماده نبوده و جوهی که به ورود قطعی آن تعلق میگیرد کالا دریافت می شود . ولی کالائی که تحت ترانزیت داخلی اداری حمل می گردد اگر در

حین حمل ضایع و فاسد شود صاحب کالا می تواند از مقررات این ماده استفاده نماید .

ماده ۳- در مواردیکه حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض یاهریک از این وجوه از روی وزن دریافت میشود وزن کالا باید باتمام لفاف و ظروف درونی و بیرونی آن بحال و وضع عادی هنگام اظهار در گمرک بوسیله توزیع تعیین و سپس وزن تقریبی ظرف (اعم از هر نوع محفظه و لفاف و تکیه گاه و نظایر آن) بشرح زیر محاسبه و از آن کسر گردد :

۱ - برای شیشه جام در صندوق های مشبك (قفسه) بیست در صد وزن باظرف .

۲ - برای شیشه جام و شیشه آلات و چینی در صندوق سی درصد وزن باظرف .

۳ - برای شیشه آلات و چینی در کارتن و در ظروف دیگر پانزده درصد وزن باظرف .

۴ - برای مواد نسجی و اشیاء ساخته شده از آن در صندوق چوبی بیست درصد وزن باظرف .

۵ - برای مواد نسجی و اشیاء ساخته شده از آن در کارتن هشت درصد وزن باظرف .

۶ - برای مواد نسجی و اشیاء ساخته شده از آن در سایر لفاف ها سه درصد وزن باظرف .

۷ - برای سایر کالاهائی که در صندوق یا ظروف دیگر از چوبی یا فلزی وارد میشود پانزده درصد وزن باظرف .

۸- برای کالائی که جوف حصیر، زنبیل یا کیسه یا لفافه های پارچه و غیره وارد میشود سه درصد وزن باظرف .

اوراق تقریبی مذکور در بندهای يك تا هشت بالا شامل لفافه های که کالا را بطور ناقص بپوشانند از قبیل تخته مشبك یا قفسه و غیره (جز در مورد شیشه جام) نخواهد بود و همچنین وزن خالص تخمینی در مورد کالائی که بطور فله (بدون ظرف) وارد میشود پذیرفته نمیشود بلکه برای این دو مورد همیشه وزن خالص حقیقی کالا باید تعیین شود .

فصل دوم - هزینه های گمرکی و موارد مصرف آنها

بخش اول - انبارداری

۴۵۵۴ - از کالای وارده به کشور و کابوتاژی و صادره از کشور که در اماکن گمرکی گذارده شود هزینه انبارداری بمیزان تعیین شده در تصویب نامه هیئت وزیران دریافت میشود . این هزینه از تاریخ روز شانزدهم تسلیم اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) یا بارنامه حمل و یا تاریخ صدور قبض انبار احتساب و دریافت میگردد و در هر حال قبل از روز دهم تخلیه کالا در اماکن گمرکی دریافت نخواهد شد .

اداره کل گمرک یا سازمان بنادر و کشتیرانی هر موقع که لازم تشخیص دهند میتوانند نرخ انبارداری اماکن و انبارهای تحت نظر خود را در هر گمرک مقتضی بدانند با موافقت وزیر دارائی و بانشر آگهی حد اکثر تا ۵۰ درصد تقلیل یا افزایش دهند .

تبصره ۱۵ - کالای وارده باماکن گمرکی در مواردیکه مشمول مفاد مقررات ماده ۲۱ قانون امور گمرکی باشد از پرداخت انبارداری معاف خواهد بود .

تبصره ۲ - در احتساب هزینه انبارداری ارقام کمتر از ده کیلوگرم ده کیلوگرم تمام محسوب میشود .

تبصره ۳ - منظور از روز اظهار روزی است که صاحب کالا باتوجه به منظورهای مندرج در ماده ۱۹ قانون امور گمرکی طبق اظهار خود و جوهی راکه به ترخیص کالا تعلق میگیرد به صندوق پرداخته باشد . روز اظهار نیز جزو ایام توقف کالا در اماکن گمرکی منظور و محسوب میشود .

برای روزهاییکه کالا بعد از روز اظهار بمنظور رسیدگی و انجام تشریفات ارزیابی در اماکن گمرکی میماند انبارداری تعلق نمیگیرد مگر اینکه توقف در اثر بروز اختلاف و عدم مراجعه صاحب کالا برای پرداخت تفاوت و جریمه و انجام کار مربوط از قبیل تفکیک اظهارنامه و غیره باشد که در این صورت انبارداری از روز تعلق تاروز خروج کالا از گمرک محاسبه و دریافت خواهد شد . برای روزهای فاصله بین روز اظهار و روزیکه عمل ارزیابی اظهارنامه خاتمه یافته و بامضای رئیس سرویس ارزیابی مربوط رسیده باشد انبارداری دریافت نخواهد شد .

هرگاه بعد از خاتمه تشریفات گمرکی و صدور پروانه وقت و وسائل بیرون بردن کالا کافی نبوده و تمام یا مقداری از آن در اماکن گمرکی باقی بماند بشرط اینکه صاحب کالا کالارا فردای آنروز (و اگر تعطیل باشد روز بعد از تعطیل) کلا از اماکن گمرکی خارج کند هزینه انبارداری برای مدت مزبور مطالبه نمی شود .

در نقاطیکه بواسطه تراکم کار و یا فراهم نبودن وسیله و جهات موجه دیگر خارج کردن کالا در مهلت مقرر بالا مقدور نباشد این مهلت با تشخیص رئیس اداره گمرک یا بندر محل تا پایان زده روز قابل تمدید خواهد بود و اگر کالا در انقضای مهلت تعیین شده از اماکن گمرکی خارج نشود انبارداری کالا برای تمام مدت محاسبه و وصول میشود .

تبصره ۴ - انتقال کالا بترتیب ترانزیت داخلی از یک گمرک به گمرک دیگر تغییری در طرز احتساب هزینه انبارداری و تاریخ تعلق آن نخواهد داد به عبارت دیگر گمرکی که کالا از آنجا ترخیص قطعی میشود انبارداری از روز تعلق کالا روز اظهار را احتساب و دریافت خواهد کرد و اگر قبلاً در گمرک ورودی در موقع صدور پروانه ترانزیت داخلی وجهی بعنوان انبارداری دریافت شده باشد از آن کاسته و مانده دریافت میشود .

برای مدتی که کالای ترانزیت داخلی در بین راه خواهد بود انبارداری دریافت نمی شود .

تبصره ۵ - باداره کل گمرک اجازه داده میشود از محل درآمد انبارداری که وصول و در حساب مخصوص در خزانه متمرکز میشود بر اساس بودجه تنظیمی که بتصویب وزیرداری رسیده باشد وسائل آتش نشانی و سایر وسائل ایمنی و حفاظت و نگاهداری کالا و هزینه احداث و نگهداری انبارهای مورد نیاز را تأمین و پرداخت نماید .

تبصره ۶ - منظور از انبارها و اماکن گمرکی مندرج در این آئین نامه انبارها و باراندازهای محصور یا غیر محصور و اسکله ها و محوطه ها و بطور کلی هر محل و

مکانی است که در تصرف گمرک یا بندر بوده و برای انباشتن و جا دادن کالا از آنها استفاده میکنند .

بخش دوم - هزینه تخلیه و بارگیری و باربری

ماده ۵۵ - هزینه تخلیه و بارگیری و سایر نقلیه و نقل و تحویل کالا و باز کردن و بستن و باربری بسته ها در اماکن گمرکی یا بندر و هزینه سایر عملیاتی که برای انجام تشریفات گمرکی و تحویل کالا پیش بیاید بعهده صاحبان کالا میباشد لیکن اداره کل گمرک یا سازمان بنادر و کشتیرانی میتواند در هر یک از ادارات گمرکی و بنادر که مقتضی بدانند با تأسیس سرویس باربری تمام یا قسمتی از عملیات مذکور را برعهده بگیرند و در این صورت هزینه باربری طبق نرخهایی که با رعایت نوع عملیات و میزان هزینه آنها از طرف هیئت وزیران تعیین میشود از صاحبان کالا دریافت میگردد .

تبصره ۱ - کالای صادراتی از پرداخت هفتاد و پنج درصد هزینه باربری معاف است . کالای کابوتناژی در گمرکی مبداء هزینه باربری را بپذیرد معین برای کالای صادراتی و در گمرک مقصد بپذیرد باربری کالای وارداتی خواهد پرداخت .

از کالائیکه با موافقت گمرک در اماکن غیر گمرکی یا غیر بندری تخلیه یا تحویل شود هزینه باربری دریافت نمیکرد ولی در صورتیکه قسمتی از عملیات باربری در این اماکن توسط گمرک یا بندر انجام شود بیست درصد هزینه باربری ورودی یا صدوری اخذ میگردد .

تبصره ۲ - اداره گمرک یا بندر در جائیکه سرویس باربری با تجهیزات لازم برای تخلیه و باربری و بارگیری در اختیار دارند نمی توانند به تقاضای اشخاص یا

بنگاههای که میخوانند عمل تخلیه و باربری و بارگیری کالا در اماکن گمرکی و یا بندری را با وسائل اختصاصی خودشان انجام دهند (باستثنای راه آهن دولتی ایران) ترتیب اثر دهند مگر اینکه هزینه تخلیه و باربری و بارگیری را طبق تعرفه پردازند و مسئولیت هرگونه ضرر و زیانی را که از ناحیه باربران شخصی آنان متوجه اداره گمرک یا بندر گردد بعهده میگیرند و در مورد حمل یکسره به داخل کشور در صورتیکه عملیات باربری در اماکن گمرکی و بوسیله سرویس باربری گمرک یا بندر انجام گیرد هزینه باربری کالا و اگر قسمتی از عملیات باربری بوسیله گمرک یا بندر انجام گیرد بیست درصد و اگر هیچگونه عملیات باربری انجام نگردد ده درصد هزینه باربری دریافت میشود.

تبصره ۳ - با اداره کل گمرک یا سازمان بنادر و کشتیرانی (حسب مورد) اجازه داده میشود که در موارد لزوم تغییر نرخ هزینه عملیات تخلیه و باربری و بارگیری را در هر یک از ادارات گمرکی یا بنادر به هیئت وزیران پیشنهاد نماید.

تبصره ۴ - با اداره کل گمرک اجازه داده میشود از محل درآمد باربری که وصول می کند و در حساب مخصوص در خزانه متمرکز خواهد شد بر اساس بودجه تنظیمی که به تصویب وزیر دارائی میرسد نسبت به خرید و تعمیر و کرایه کلیه ماشین آلات و وسائل تسهیل باربری از قبیل جرثقیل ، لیفتراک ، کامیون و وسائط نقلیه رفت و آمد باربران و بارشماران و ماشین آلات مشابه و لوازم آنها و همچنین کرایه واگن و هزینه ایجاد خطوط مواصلاتی بین انبارها و اسکله ها اقدام و بهای آنرا از این محل تأمین و پرداخت نماید .

بخش سوم - خدمات فوق العاده

۶۵۵ - هر گاه کسی بخواهد تشریفات گمرکی کالائی کلاً یا جزاً در خارج

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

از اماکن گمرکی و یا در داخل اماکن گمرکی ولی در ایام یا ساعات تعطیل انجام یابد در صورتیکه درخواست او مورد موافقت گمرک یا بندر (حسب مورد) قرار گیرد باید هزینه خدمات فوق العاده را بشرحی که در تصویب نامه هیئت وزیران تعیین میشود قبل از شروع بکار پرداخت کند .

تبصره- کسور یک ساعت یک ساعت محسوب میشود .

ماده ۷- درخواست انجام خدمات فوق العاده باید روی اوراق چاپی مخصوص تنظیم و بگمرک یا بندر محل (حسب مورد) تسلیم گردد و مطالب زیر در آن نوشته شده باشد :

۱ - نوع خدمات .

۲ - تعداد بسته .

۳ - ابتداء و انتهای مدت اضافه کار .

۴ - محلی که خدمت فوق العاده در آنجا باید انجام شود .

بدرخواستهای فاقد شرایط بالا ترتیب اثر داده نخواهد شد .

هریک از دریچه های انبار کشتی و هر یک از واگنهای راه آهن و همچنین هر یک از کامیونها و هر یک از درهای متعدد هر انبار مستقلا یک محل خدمت محسوب است که باید در درخواست متقاضی تصریح شود در مورد کالای صادراتی فله و یکنواخت که کنترل بارگیری آنها مستلزم مراقبت نیست بارگیری یک کشتی را ولو اینکه از دریچه های مختلف نیز انجام شود میتوان یک محل خدمت محسوب داشت .

ماده ۸- برای انجام عملیات یا نظارت در عملیاتی که باید در هر یک از محلهای

خدمت انجام گردد گمرک یا بندر (حسب مورد) يك گروه مستقل سه نفری یا کمتر تعیین خواهد نمود .

تبصره - اداره گمرک یا بندر (حسب مورد) اگر پیش‌بینی کند ساعت تقاضا شده برای انجام خدمت فوق‌العاده کافی نخواهد بود میتواند ضمن صدور اجازه خدمت فوق‌العاده به رئیس گروه اختیار بدهد که از صاحب کالا تقاضای متمم با اخذ هزینه بپذیرد و رئیس گروه موظف است پولی را که از این بابت وصول میکند در اول وقت اداری روز بعد بصندوق تحویل و سوش قبض صادره را بامضای صندوق‌دار برساند .

ماده ۹۵ - هرگاه تقاضاکننده پس از پرداخت هزینه خدمت فوق‌العاده یعللی از انجام آن صرف‌نظر نماید و تصمیم خود را قبل از اعزام مأموران بمحل خدمت کتباً اعلام کند وجهی که بعنوان خدمت فوق‌العاده تأدیه نموده مسترد خواهد شد در غیر این صورت وجوه دریافتی بدرآمد قطعی دولت منظور و مسترد نخواهد شد .

ماده ۱۰ - تقاضای انجام خدمت فوق‌العاده برای هر شخص و بنگاه یا در هر يك از محلهای مختلف باید جداگانه تسلیم شود لیکن در مورد دریچه‌های متعدد انبارهای يك کشتی یا درهای متعدد يك انبار و یا واگنهای متعدد يك قطار میتواند يك درخواست تسلیم نمود مشروط براینکه در این درخواست تعداد تمام محلهای خدمت ذکر و در ضمن آن صریحاً قید گردد که خدمت فوق‌العاده باید در تمام آن محلهای باهم یا بتدریج و بنوبت انجام شود تا گمرک یا بندر بتواند تعداد گروه‌های لازم برای انجام خدمت را تعیین نماید .

ماده ۱۱ - خدماتی را که میتوان انجام آنرا در ایام تعطیل یا در خارج از ساعات رسمی کار بعنوان خدمات فوق‌العاده اجازه داد بشرح زیر است :

- ۱ - تخلیه محمولات و سائط نقلیه زمینی و هوائی و آبی .
- ۲ - بارگیری و خارج کردن کالا از گمرک که تشریفات گمرکی آنها قبلاً انجام شده ولی بعات ضیق وقت یا زیادی کالا یا کمی وسائل بارگیری خارج کردن آنها از گمرک در ساعات اداری میسر نشده باشد .
- ۳ - ارزیابی کالا در خارج از ساعات اداری کار مشروط بر اینکه اظهارنامه آن مرتباً تنظیم و یا طی تشریفات مقرر قبل از تعطیل اداره بدایره ارزیابی تسلیم ولی عملیات ارزیابی بعلت نرسیدن نوبت یا بسبب تصادف با آخر وقت اداری صورت نگرفته باشد .

۴ - سایر موارد بتشخیص رئیس اداره گمرک محل خواهد بود .

ماده ۱۲ - کارهای مشروح در زیر بدون اینکه محتاج بدرخواست قبلی و تحویل اجازه و پرداخت هزینه خدمت فوق‌العاده باشد در تمام اوقات اعم از ساعات اداری کار یا ایام و ساعات تحصیل انجام میگردد .

پیاده کردن مسافرین و پیک و معاینه توشه و اشیاء شخصی آنها و همچنین پیاده کردن کیسه‌های پستی و سوار کردن مسافرین و پیک و بارگیری کیسه‌های پستی بوسائط نقلیه مشروط بر اینکه نمایندگان مؤسسات کشتیرانی یا بنگاههای حمل و نقل دیگر رئیس گمرک یا بندر محل را (حسب مورد) برای اینکه بتواند کارمندان مورد نیاز را حاضر نماید بموقع خود مطلع سازند و اظهارنامه اجمالی و رونوشت بارنامه و سایر اسناد را قبل از شروع کار به گمرک یا بندر تسلیم نمایند .

تبصره ۱ - هرگاه وسائل حمل مذکور در این ماده عبارت از کشتی یا قطار راه آهن یا هواپیما یا هر وسیله نقلیه دیگری باشد که ساعات ورود و حرکت آنها مطابق برنامه های منظمی که دارند همیشه معین و معلوم است احتیاجی به اعلام قبلی به گمرک یا بندر (حسب مورد) نخواهد بود .

اداره گمرک یا بندر (حسب مورد) مأموران کشیک بعده لازم برای مراقبت و نظارت در پیاده کردن یا سوار کردن پیک و مسافرین و کیسه های پستی برای ساعت های مقرر در برنامه های ورود و حرکت آن و سائط آماده خواهد داشت .

تبصره ۲ - بارکش ها و واگنهای راه آهن ممکن است در خارج از ساعات اداری کار باماکن گمرکی بدون هیچ تشریفات و وارد شوند و این در صورتی است که درخواست معاینه یا تحویل گرفتن کالا یا شمارش محمولات نشده و منظور فقط امانت گذاشتن موقتی به انتظار رسیدن ساعات کار اداری ، که متضمن مسئولیتی برای گمرک نگردد بوده باشد .

ماده ۱۳ - وجوه دریافتی از بابت خدمات فوق العاده بشرح زیرواریز می گردد .

الف - وجوه دریافتی از بابت خدمات فوق العاده که در ساعات اداری در خارج از اماکن گمرکی انجام میشود (حسب مورد) بدرآمد متفرقه گمرکی یا بدرآمد بندر منظور میگردد .

ب - از محل درآمد خدمات فوق العاده در ساعات غیر اداری و ایام تعطیل ، آخر هرماه فوق العاده اضافه کاری بکارمندان ذیربط برای هر ساعاتی که کار اضافی انجام داده اند مشروط براین که از بودجه دولت برای آن مدت

وجهی دریافت ننموده باشند پرداخت و مازاد احتمالی بذخیره احتیاطی منظور میگردد .

برای هر ساعت اضافه کار در روز برابر مبلغی که طبق مقررات استخدامی یا قانون کار بهر کارمند یا مأمور قابل پرداخت میباشد و برای هر ساعت اضافه کار در شب دو برابر مبلغ مزبور پرداخت میشود .

تبصره - ذخیره احتیاطی بترتیب برای مصارف زیر در اختیار گمرک محل گذارده میشود .

۱ - پرداخت فوق العاده اضافه کار و پول ناهار کارکنانی که در امر خدمات فوق العاده شرکت مستقیم ندارند و لسی حضور آنان در محل خدمت یا اداره برای پیشرفت و سرعت کار ضروری است .

۲ - در صورتیکه بازهم وجهی بماند برای تهیه وسائل عمومی کاروندگی کارمندان بنام اشیاء و اموال دولتی باید بمصرف برسد .

بخش چهارم - درخواست تعرفه بندی کالا و هزینه آزمایش و تعرفه بندی

ماده ۱۴ - هزینه آزمایش عبارت است از هزینه ای که جهت خدمات آزمایشگاهی بوسیله مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران بمنظور تشخیص نوع جنسی و مشخصات نمونه کالا برای تعیین تعرفه انجام میشود و بر اساس نرخهای مصوب هیئت وزیران از متقاضی وصول و برای توسعه و تکمیل آزمایشگاههای مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی مصرف میشود .

هزینه تعرفه بندی یا تعرفه بندی توأم با کارشناسی عبارتست از هزینه ای که جهت تعیین تعرفه نمونه کالا و اعلام آن بر اساس نرخهای مصوب هیئت وزیران از متقاضی وصول و بدرآمد متفرقه گمرک منظور میشود .

بخش پنجم - هزینه بدرقه کالا

ماده ۱۵ - در مواردیکه اجازه حمل کالائی از يك نقطه بنقطه دیگر بشرطی داده شود که آن کالا در مدت حمل تا وصول بمقصد در تحت مراقبت و نظارت مأموران گمرک باشد هزینه بدرقه کالا باید از طرف در خواست کننده همزمان با تسلیم درخواست اجازه حمل بمأخذی که در تصویب‌نامه هیئت وزیران تعیین میگردد در مقابل اخذ رسید بصندوق گمرک مربوط پرداخت گردد و از محل این وجوه هزینه‌های مربوط ببدرقه کالا پرداخت میشود .

بخش ششم - هزینه مراقبت

ماده ۱۶ - هزینه مراقبت که جزء خدمات فوق‌العاده مندرج در بندج ماده ۲ قانون امور گمرکی محسوب میشود در انبارهای اختصاصی و انبارهای عمومی رسمی و سردخانه‌ها و نقاط خارج از اماکن گمرکی و همچنین برای نظارت در نقل و تحویل کالاهای انتقالی (ترانسپوردمان) *Transbordement* بمأخذی که در تصویب‌نامه هیئت وزیران تعیین میگردد در مقابل اخذ رسید بصندوق گمرک پرداخت میگردد و وجوه دریافتی از این محل طبق مفاد ماده ۱۳ این آئین‌نامه واریز میشود .

فصل سوم - معافیت‌ها

ماده ۱۷ - برای معافیت مربوط به دربار شاهنشاهی در هر مورد اعلامیه‌ای حاکی از مشخصات کامل کالای وارده بامضای وزیر دربار شاهنشاهی یا شخصی که از طرف مشارالیه مجاز باشد عنوان اداره کل گمرک ارسال و اظهارنامه گمرکی بترتیب بالا بگمرک ترخیص کننده تسلیم میشود .

ماده ۱۸ - نسبت بکالای موضوع بند ۲ از ماده ۳۷ قانون امور گمرکی در هر مورد باید از طرف وزارت امور خارجه موافقت نامه کتبی با ذکر مشخصات کامل طبق نمونه مخصوص صادر و حکم معافیت با استناد آن از طرف اداره کل گمرک صادر و ابلاغ شود و ترخیص آن موکول بتسلیم اظهارنامه به امضای مقام متقاضی و انجام کلیه تشریفات مربوط خواهد بود .

ماده ۱۹ - اسلحه و مهمات و لوازم مخابرات و مواصلات ارتش شاهنشاهی و سازمان اطلاعات و امنیت ، ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور از انجام تشریفات گمرکی و بازرسی و ارزیابی معاف بوده و ترخیص این قبیل محمولات منوط بتسلیم اظهارنامه گمرکی و ارائه بارنامه و برگ ترخیص میباشد .

ماده ۲۰ - اشیاء غیر مستعمل و مواد خوراکی همراه مسافر مشمول بند ۵ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی به ارزش تا بیست هزار ریال از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض بخشوده و از تسلیم اظهارنامه نیز معاف است در صورت تجاوز از مبلغ مزبور برای حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض تا پنجهزار ریال پته گمرکی و بیش از آن با انجام کلیه تشریفات پروانه گمرکی صادر میشود .

تبصره - مقصود از مسافر مذکور در این ماده مسافری است که دارای گذرنامه یا اجازه نامه مرتب بوده و از راه مجاز وارد کشور شود اشخاصی که در یکسال بیش از سه نوبت بخارج مسافرت نمایند در مسافرت های بعدی در همان سال حق استفاده از معافیت مذکور در این ماده را نخواهند داشت .

ماده ۲۱ - اتباع خارجه که برای اقامت بایران وارد میشوند وقتی میتوانند

از مزایای بند ۶ ذیل ماده ۳۷ قانون امور گمرکی استفاده نمایند که اجازه اقامت در ایران داشته باشند .

ماده ۲۲ - آلات و افزار دستی مربوط بکار یا حرفه ایرانیان و خارجیانی که بایران می آیند وقتی مشمول مزایای مندرج در بند ۷ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی خواهد شد که :

- ۱ - اشتغال آن افراد به حرفه و پیشه و کار مورد ادعا بتصدیق مقامات کنسولی ایران در کشور محل اقامت قبلی آنان رسیده باشد و در نقاطی که فاقد مقامات کنسولی ایران باشد ارائه گواهی مقامات محلی کفایت میکند .
- ۲ - یکماه قبل از ورود یا تا نه ماه بعد از ورود آنان بگمرک برسد .

ماده ۲۳ - استفاده از معافیت مندرج در بند ۸ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی بسته باین است که اشیاء و اثاثه و افزار مستعمل مزبور حداکثر ظرف سه سال بعد از صدور گواهی انحصار وراثت وراثت به ایران وارد شود .

ماده ۲۴ - ترخیص کالای موضوع بند ۹ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی تابع شرایط زیر است :

الف - هدایای دولت ها باتباع ایران با تأیید وزارت امور خارجه و انجام کلیه تشریفات گمرکی .

ب - هدایای دولت ها و اشخاص و مؤسسات به وزارتخانه ها ، مؤسسات دولتی و وابسته به دولت ، شهرداریها و دانشگاهها منوط به تصریح اهدائی بودن کالا در فاکتور یا سایر اسناد مربوط و انجام کلیه تشریفات گمرکی .

ج - هدایای دولت ها و اشخاص و مؤسسات به جمعیت شیر و خورشید سرخ

ایران، سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و سایر مؤسسات خیریه و عام المنفعه منوط است به تصریح اهدائی بودن کالا در فاکتور یا سایر اسناد مربوط بتأیید وزارت دارائی یا وزارت بهداشتی (حسب مورد) و انجام کلیه تشریفات گمرکی.

ماده ۲۵ - ترخیص کالای مشمول بندهای ۱۰ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی از گمرک در هر مورد موکول است به تسلیم اظهارنامه و اسناد و گواهی نامه مربوط که تسلیم آن طبق قانون امور گمرکی یا سایر مقررات این آئین نامه ضروری شناخته شده و انجام سایر تشریفات گمرکی.

ماده ۲۶ - منظور از نمونه های تجاری بی بها نمونه هائی است که ذاتاً قیمتی نداشته باشد وجود بر حسب «نمونه بدون قیمت» در روی نمونه ها و بالفاظ آنها که از طرف کارخانجات یا فروشندگان خارجی الصاق میشود برای قبول بی بها بودن کافی نخواهد بود و بطور کلی هر نمونه که قابل خرید و فروش باشد ولو اینکه بهای آن ناچیز باشد مشمول پرداخت حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض خواهد بود.

نمونه ای را که بهای ذاتی داشته باشد صاحب کالا میتواند در گمرک با حضور مأموران گمرک و طبق دستور رئیس گمرک بی مصرف و غیر قابل فروش سازد و آن نمونه را با بخشودگی ترخیص نماید.

ماده ۲۷ - ترخیص کالای موضوع بند ۱۵ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی تابع تشریفات زیر میباشد :

۱ - برای ظروف عادی و لفافه های متعارفی بیرونی کالای وارده اظهارنامه جداگانه تسلیم نمیشود زیرا اظهارنامه تنظیمی برای کالا شامل ظرف و لفاف آن کالا نیز میباشد.

۲ - منظور از قرقره و تکیه گاههای همانند مندرج در بند ۱۵ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی قرقره و تکیه گاههای کابل و طنابهای فلزی و یاتکیه گاههای مواد اولیه میباشد که عودت داده میشوند و شامل قرقره و تکیه گاههای درونی کالائی که عیناً بمصرف خرده فروشی میرسد نمیشد .

۳ - برای ترخیص قرقره و تکیه گاههای موضوع قسمت اخیر بند ۱۵ تسلیم اظهارنامه جداگانه لازم نمیشد .

۴ - ترخیص ظروف و لفافهای متعارفی کالای صادراتی که پس از تخلیه محتویات آنها عیناً اعاده میشود و همچنین کالای صادر شده که عیناً برگشت داده میشود موقوف بانجام کلیه تشریفات گمرکی است .

تبصره - منظور از کلمه عیناً مندرج در بند ۱۵ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی آنستکه روی ظروف یا کالای بازگشت شده بهیچوجه پس از صدور در خارج عملی انجام نشده باشد .

ماده ۲۸ - برای ترخیص کالای مشمول بندهای ۱۶ و ۱۷ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی تسلیم اظهارنامه گمرکی ضروری نیست و این قبیل کالا پس از انجام تشریفات با صدور پته گمرکی از گمرک مرخص میشود .

قسمت دوم - شرایط و مقررات عمومی مربوط به واردات

فصل اول - کالای وارده از طریق دریا

ماده ۲۹ - بلافاصله پس از اینکه اجازه ارتباط کشتی با خارج از طرف مأموران بهداری صادر شد نماینده اداره گمرک داخل کشتی شده و دفتر مخصوصی را که برای اینکار نگاهداری میشود بفرمانده کشتی یا نماینده مؤسسه حمل و نقل

آئین نامه اجرائی قانون اسورگمرکی

مربوط میدهد تا اطلاعات مشروحه در زیر را که کشتیها عموماً در موقع ورود خود به گمرک میدهند در آن نوشته و پس از امضاء فرمانده کشتی یا نماینده او تسلیم مأمور مزبور نماید .

- ۱ - شماره ردیف (گمرک تعیین میکند) .
- ۲ - تاریخ ورود کشتی و شماره سفر آن .
- ۳ - نوع کشتی .
- ۴ - نام کشتی .
- ۵ - نام فرمانده کشتی .
- ۶ - پرچم کشتی .
- ۷ - میزان ظرفیت یا بارگیری طبق اسناد کشتی .
- ۸ - تعداد عدلها و وزن کالائیکه باید تخلیه شود (بحساب تن متریک) .
- ۹ - بندر مبدأ و مقصد .
- ۱۰ - تعداد کارکنان .
- ۱۱ - تعداد مسافران .
- ۱۲ - مقدار آذوقه موجود در کشتی .
- ۱۳ - اسلحه یا مواد منفجره و محترقه یا مخدره و سایر کالای ممنوع الورد قانونی که از طرف گمرک در هر مورد بحامل اعلام میشود ، در صورتیکه در کشتی موجود باشد .

۱۴ - تعداد بسته هائیکه مقصد آنها بنادر دیگر ایران است .

۱۵ - تعداد بسته هائیکه برای مقصد خارج در کشتی موجود است .

ماده ۳۰- در صورتیکه مأمور گمرک مقدار آذوقه موجود در کشتی را بیشتر از میزان احتیاجات واقعی کشتی تشخیص دهد میتواند مخزن آذوقه را مهر کندولی باید مقدار آذوقه که برای مصرف کارکنان و مسافران آن در مدت توقف کشتی لازم میدانند باختیار کشتی بگذارد.

درموقع ضرورت ممکن است انبارتحت نظارت گمرک بازوبسته شود.

ماده ۳۱- اسلحه یا مواد منفجره و محترقه یا مخدره ویا سایر کالای ممنوع الورود قانونی موجود در کشتی موضوع بند ۱۳ ماده ۲۹ این آئیننامه را گمرک باید در داخل کشتی در محل محفوظ و مطمئنی با اطلاع فرمانده کشتی جا دهد و برای تمام مدت توقف کشتی آنرا مهر و مراقبت نماید ویا اینکه آنها را با تنظیم صورتمجلس در انبار گمرک حفظ و موقع حرکت کشتی مسترد کند.

ماده ۳۲- فرمانده کشتی یا نماینده مؤسسه حمل و نقل مربوط مکلف است پس از تکمیل و اعاده دفتر موضوع ماده ۲۹ این آئیننامه اظهارنامه اجمالی محمولات کشتی خود را که باید در آن بندر پیاده شود در دو نسخه تنظیم و بهر يك از آنها نسخه ای از فهرست کل بار (مانیفست) آن محمولات و همچنین يك نسخه از هر يك از بارنامه هر ردیف فهرست کل بار (مانیفست) را ضمیمه و بمأمور گمرک تسلیم نماید و اگر خالی باشد نیز باید اظهارنامه اجمالی با تصریح خالی بودن تسلیم نماید (يك نسخه از اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) از طرف گمرک بداره بندر محل تسلیم میشود) اظهارنامه اجمالی باید بزبان فارسی تنظیم شده و حاوی اطلاعات زیر باشد:

- ۱- نام کشور مبدأ و مقصد کالا.
- ۲- تعداد و نوع بسته ها و علامت و شماره و وزن باظرف آنها.

۳- نوع کالای محتوی بسته‌ها و در صورت امکان وزن خالص و ارزش کالا .

۴- نام گیرنده کالا (نام شخصی که کالا باید باو تحویل شود) .

۵- نام و نام خانوادگی و محل اقامت تنظیم کننده اظهار نامه و امضاء او .

۶- نام و پرچم و مبدأ حرکت کشتی و نام صاحب یا فرمانده آن .

در مواردیکه محموله کشتی اقلام زیادی باشد فرمانده کشتی میتواند جمع اقلام را بطور خلاصه در اظهار نامه اجمالی ذکر و برای تفصیل به فهرست کل بار (مانیفست) که ذیل یکایک صنمحات آن باید امضاء شده باشد اشاره نماید .

تبصره ۱ - اظهار نامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن باید بدون حك و اصلاح و قلم خوردگی بوده و فرمانده کشتی در بالای امضاء خود این معنی را صریحاً بنویسد .

در صورتیکه فهرست کل بار (مانیفست) بجهت موجهی اصلاح شده یا قلم خوردگی داشته باشد نیز فرمانده مزبور موظف است علاوه بر اینکه هر یک از قسمت‌های اصلاح شده را امضاء کرده باشد مراتب را با شرح اینکه چه قسمت‌هایی مورد اصلاح قرار گرفته است در بالای امضای خود در اظهار نامه اجمالی صریحاً قید نماید .

تبصره ۲ - هر اظهار نامه یا فهرست کل بار (مانیفست) که مدلول این ماده در تنظیم آن رعایت نشده باشد باید از طرف مأمور گمرک که اظهار نامه و فهرست کل بار (مانیفست) باو تسلیم شده است برای اصلاح و رفع نقص

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

بفرمانده کشتی مسترد شود و مادام که مدلول این ماده انجام نگردد نباید بکشتی اجازه تخلیه داده شود .

تبصره ۳ - اداره کل گمرک میتواند از مؤسسات کشتیرانی و حمل و نقل بخواهد که فهرست کل بار (مانیفست) را طبق نمونه ای که از طرف اداره کل گمرک تعیین میشود تنظیم و تسلیم نماید .

ماده ۳۳ - در موقع ورود کالا از طریق دریا هر گاه محقق گردد که بععل حوادث قهری (فرس ماژور) فرمانده یا صاحب کشتی اسناد لازم را همراه ندارد که بتواند اظهارنامه اجمالی بنحوی که در ماده ۳۲ این آئین نامه مقرر است تسلیم کند میتواند از رئیس گمرک محل اجازه تخلیه تمام بار کشتی یا مقداری از آن را تحصیل نماید و در تحت نظارت مأموران گمرک بسته های خود را رسیدگی نموده و تفصیل آن را بدست آورد .

مهلتی که برای تسلیم اظهارنامه اجمالی لازم تشخیص شود در اجازه نامه معین خواهد شد و تا وقتی که اظهارنامه اجمالی داده نشده است صاحب وسیله حمل یا فرمانده آن نباید تمام تدابیر احتیاطی را که رئیس گمرک محل دستور آن را میدهد مرعی بدارد .

هر گاه در اینگونه وسائط بار کشتی آبی بسته هائی باشد که باید به بندر دیگر حمل شود حمل آن بمقصد بموجب يك نسخه از اوراق اظهارنامه اجمالی خواهد بود که بامضای رئیس اولین واحد گمرک ورودی رسیده باشد .

ماده ۳۴ - تخلیه محمولات کشتی همیشه موکول بصدور اجازه کتبی از طرف گمرک محل خواهد بود که با حضور و نظارت مأموران مربوط انجام میشود .

ماده ۳۵- هر گاه فرمانده کشتی بعد از تسلیم اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن اظهارنامه و فهرست کل بار دیگری در تغییر و اصلاح آن یا تکمیل اظهارنامه قبلی بگمرک بدهد در صورتیکه قبل از شروع عملیات تخلیه تسلیم شده باشد اداره گمرک آن اظهارنامه اصلاحی یا تکمیلی رامیپذیرد .

اظهارنامه و فهرست کل بار (مانیفست) اصلاحی یا تکمیلی مذکور در این ماده در صورتیکه فرمانده کشتی ثابت نماید که با ودستور رسیده است بسته هائی را که ابتدا تصور میشد که باید در کشتی بماند پیاده کند یا برعکس بسته هائی را که در بارنامه کشتی مربوط به یک بندر ثبت و تخلیه در آنجا شروع شده است در کشتی نگاهدارد اداره گمرک میتواند حتی بعد از شروع عملیات تخلیه نیز مراتب را بپذیرد .

ماده ۳۶- اداره بندر مکلف است در موقع تخلیه محمولات کشتی به روی اسکله یا وسائط نقلیه مراتب را به اداره گمرک بمنظور اعزام نماینده جهت نظارت اعلام نماید .

صورت برداری از تعداد و مشخصات ظاهری یکایک بسته هائیکه از کشتی خارج میشود باید هم از طرف بار شماران مؤسسه کشتیرانی و هم از طرف مأموران بندر و یا گمرک جداگانه روی برگهای بار شماری (تالی) بعمل آید .

در پایان هر نوبت کار برگهای بار شماری مؤسسه کشتیرانی و بندر و یا گمرک بایکدیگر مقابله و بامضای آنان میرسد در آخر هر نوبت کار تعداد بسته های تخلیه شده از کشتی روی فهرست خلاصه کار مخصوص چاپی باستناد برگهای بار شماری در سه نسخه ثبت میشود .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

مأموران بارشماری بندر یا گمرک و مؤسسه کشتیرانی نسخ فهرست را با مندرجات برگهای بارشماری (تالی) تطبیق نموده در صورت لزوم تعداد و مشخصات بسته های تخلیه شده در همان نوبت کار یا همان روز رسیدگی و تجدید بازرسی نموده پس از اطمینان بصحت مندرجات آن فهرست مزبور را امضاء و مبادله مینمایند و یک نسخه از فهرست بمنظور اطلاع و تهیه آمار ب اداره گمرک تسلیم میگردد .

این فهرست پس از امضاء طرفین بمنزله گواهی تخلیه کالا تلقی و مسئولیت گمرک یا بندر نسبت بمقدار تخلیه شده بموجب فهرست از همین موقع شروع میشود و این اوراق در آتیه برای واریز حساب فهرست کل بار (مانیفست) مأخذ و ملاک قرار خواهد گرفت .

تبصره - در صورتیکه فرمانده کشتی بععلل موجهی نتواند قسمتی از کالا را بشرحیکه در فهرست کل بار (مانیفست) قید شده با تفکیک علائم و مشخصات مورد هر آرتیکل جداگانه تحویل بدهد میتواند با موافقت قبلی بندر یا گمرک کالا را در دوبه (بارکش آبی) یا محلی که قبلاً برای این منظور تعیین شده تخلیه نموده و تحت نظارت نمایندگان مؤسسه کشتیرانی قراردادده بعداً تفکیک و تحویل انباردار بندر یا گمرک بدهد .

در این قبیل موارد نمایندگان مؤسسه کشتیرانی میتوانند برای نظارت و مراقبت کالا از ظرف خود یک یا چند نفر نگهبان تا خاتمه عمل تفکیک و تحویل بگمارند و مسئولیت بندر یا گمرک فقط از تاریخی شروع میشود که عمل تفکیک انجام یافته و کالا بشرح مذکور در این ماده در مقابل رسید به بندر یا گمرک تحویل شده باشد .

ماده ۳۷- هر گاه در جریان پیاده کردن کالا از کشتی يك یا چند بسته به آب بیفتد اعم از اینکه از آب بیرون کشیده شود یا بیرون آوردن آن مقدور نباشد مأموران بارشماری گمرک و یا بندر باید بلافاصله و باتفاق فرمانده و یا افسر اول کشتی صورت مجلس وقوع امر را با مشخصات بسته هائیکه بآب افتاده در سه نسخه تنظیم نمایند که يك نسخه آنرا فرمانده کشتی ضبط میکند و دو نسخه دیگر به اظهار نامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن الصاق میگردد .

ماده ۳۸- هر گاه مأموران گمرک یا بندر در حین علامت گذاری تدریجی بارهائیکه از کشتی تخلیه میشود مشاهده نمایند که بسته هائی شکسته و یا دست خورده بنظر میرسد و یا اینکه علامت و شماره اصلی آنها خوانا و روشن نیست نباید اجازه پیاده کردن آنها را بدهند این قبیل بسته ها باید در کشتی بماند تا پس از پایان یافتن عملیات بسته های سالم در باره آنها بنحو زیر عمل شود :

۱- بسته هائیکه دارای علامت و شماره خوانا نباشد باید بدقت معاینه شود در صورتیکه نماینده مؤسسه کشتیرانی یا فرمانده کشتی بتواند شماره و علامت آنها تشخیص دهد باید آنها روی بسته بخط خوانا قید کند و در صورت مجلس نیز این نکته تصریح شود و اگر تشخیص نشد ناخوانا بودن و یا بی علامت و بی شماره بودن آن باتعین وزن در صورت مجلس ذکر شود .

۲- بسته هائیکه در بسته بندی آنها شکستگی یا آثار دست خوردگی دیده میشود ، باید يك بيك با کمال دقت توزین و در صورت اقتضاء بتجدید لفاف آنها

و یا به‌باز کردن و صورت برداری از محتویات آنها اقدام و صورت مجلس‌های لازم که حاکی از نتیجه رسیدگی و توزین و صورت برداری و تجدید لفاف و غیره باشد تنظیم و با امضای مأموران مربوط و نماینده معرفی شده از طرف فرمانده کشتی یا مؤسسه کشتیرانی برسد در اینمورد و بویژه در مورد تجدید لفاف و صورت برداری از محتویات بسته‌ها مؤسسه کشتیرانی مربوط در صورتیکه مایل باشد میتواند بسته‌ها را مهر نماید و مراتب در صورت مجلس قید میگردد .

تبصره - بسته‌های مشمول این ماده وقتی بانبارها و محوطه‌های گمرکی و بندری قبول میشود که دستورهای موضوع قسمتهای ۱ و ۲ ماده ۳۸ این آئین‌نامه کاملاً انجام شده باشد .

ماده ۳۹ - هرگاه در موقع تحویل قطعی محمولات کشتی بگمرک یا بندر و تطبیق آن با مندرجات اظهارنامه اجمالی و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن اختلافاتی از حیث تعداد بسته‌های تحویلی مشاهده شود اعم از اینکه تعداد بسته‌های تخلیه شده زیاده‌تر یا کمتر از تعدادی باشد که در اظهارنامه و فهرست کل بار (مانیفست) ضمیمه آن مذکور است مراتب بلافاصله در صورت مجلس که باتفاق فرمانده کشتی یا نماینده مؤسسه کشتیرانی و مأموران مربوط گمرک یا بندر باید تنظیم و امضاء شود منعکس میگردد و در مورد چنین اختلافاتی نسبت به فرمانده کشتی یا مؤسسه کشتیرانی طبق ماده ۲۸ قانون امور گمرکی و مقررات قسمت ششم این آئین‌نامه رفتار میشود .

تبصره - گمرک یا بندر تحویل گیرنده کالا مکلف است حساب کالای وارده با کشتیها را در هر سفر حداکثر تا پانزده روز پس از خاتمه عملیات تخلیه محمولات کشتی تصفیه و رسید قطعی کالا را بمؤسسه کشتیرانی بدهد .

ماده ۴۰ - اصل ترتیب نظارت در انتقال بسته‌ها از کشتی بخارج و مراقبت آنها در جریان حمل از نقطه تخلیه تا انبارهای بندر و گمرک و وظیفه بار شماران مؤسسه کشتیرانی و گمرک و یابندر و ترتیب صنفی کالا در انبارها و ثبت دفاتر انبار و طرز تحویل قطعی محمولات بگمرک و نمونه صورت مجلس‌هائیکه باید در موارد معین تنظیم گردد و تعداد نسخه‌های آنها و تشریفات لازمه دیگر مربوط بامرتخلیه و تحویل طبق دستور هائیکه مشترکاً از طرف اداره کل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی صادر خواهد شد تعیین میگردد .

ماده ۴۱ - تمام وظائفی که بموجب مقررات این آئین نامه بر عهده صاحبان یا فرماندهان کشتی میباشد ممکن است بوسیله نمایندگی مؤسسه کشتیرانی انجام پذیرد و در اینصورت نمایندگی مزبور تمام مسئولیتهای مربوط را بعهده خواهد داشت .

ماده ۴۲ - در بنادری که سازمان بنادر و کشتیرانی نماینده مستقیم ندارد اداره کل گمرک بنمایندگی از طرف سازمان مزبور مجری مقررات این آئین نامه و آئین نامه بندر های ایران میباشد .

فصل دوم - کالای وارده از طریق هوا

یادداشت کلی

برای هواپیماهای کشوری متعلق بکشور های امضاء کننده قرارداد هواپیمائی کشوری بین المللی (شیکاگو) مورخ ۱۶ آذرماه ۱۳۲۳ (مطابق هفتم دسامبر ۱۹۴۴) مصوب ۳۰ تیرماه ۱۳۲۸ تبعیت از مقررات پیش بینی شده در قرارداد مزبور و مقررات و توصیه های فعلی ضمیمه ۹ آن و مقررات و توصیه های بعدی

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

که مربوط بامور گمرکی بوده و مورد قبول اداره کل گمرک باشد مادام که دولت شاهنشاهی ایران عضویت آنرا دارد الزامی است .

ماده ۴۳ - فرمانده هواپیما یا نماینده مؤسسه حمل و نقل مربوط باید موقع ورود بفرودگاه يك نسخه فهرست كل بار (مانیفست) و بارنامه هر يك از محمولاتی را كه تخلیه میشود بگمرک تسلیم نماید .

در صورتیکه هواپیما حامل کالا برای تخلیه نباشد فقط يك نسخه فهرست كل بار (مانیفست) که نبودن کالا در آن ذکر شده باشد تسلیم خواهد شد .

ماده ۴۴ - انبار کالائی که در هواپیما بفروش میرسد و آذوقه و مشروبات هواپیما بمحض ورود بفرودگاه از طرف مأموران گمرک پلمپ ولاك و مهر میشود و اگر در مدت توقف در فرودگاه احتیاج به آذوقه و مشروبات پیدا شود انبار مزبور تحت نظارت گمرک باز و پس از برداشتن مقدار مورد احتیاج مجدداً پلمپ و لاك و مهر میشود .

ماده ۴۵ - سایر تشریفات گمرکی مربوط بمحمولات هواپیما تابع مقررات عمومی مربوط بواردات از راه دریا میباشد .

ماده ۴۶ - تمام وظائفی که بموجب مقررات این آئین نامه بر عهده فرمانده هواپیما میباشد ممکن است بوسیله نمایندگی مؤسسه هواپیمائی انجام شود در اینصورت نمایندگی مزبور تمام مسئولیتهای مربوط را بعهده خواهد داشت .

فصل سوم - کالای وارده از راه خشکی

ماده ۴۷ - کالائیکه بکشور وارد میشود باید از راههای مجازیکه

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

فهرست آن از طرف اداره کل گمرک تنظیم و منتشر میشود عبور و یکسره به اولین گمرک مرزی که برای قبول کالا مجاز است حمل و تحویل شود و متصدیان حمل بانمایندگان آنان باید برای محمولات خود اظهارنامه اجمالی در دو نسخه تنظیم و بضمیمه فهرست کل بار (مانیفست) و یک نسخه بارنامه هر دیف فهرست کل بار را بگمرک مزبور تسلیم و محمولات خود را طبق آن تحویل گمرک نمایند.

اظهارنامه اجمالی باید بهمان کیفیتی تنظیم شود که در ماده ۳۲ این آئین نامه مقرر گردیده با این تفاوت که در اظهارنامه اجمالی برای واردات از راه خشکی نام و تابعیت و مبدأ حرکت و نوع وسائل نقلیه و نام صاحب آنها بانام متصدی حمل ذکر گردد.

ماده ۴۸ - در موارد استثنائی ممکن است کالائی را از راهی غیر از راه مجاز وارد نمود ولی این عمل مشروط بر این است که کالا برای ورود قطعی باشد و واردکننده کالا اقلاً ۲۴ ساعت قبل از ورود کالا از مرز درخواست کتبی بگمرکی که برای قبول کالا مجاز است تسلیم و در آن بایبان علتی که ورود کالا را از سایر راهها ایجاب مینماید و همچنین اعلام نقطه صحیح و ساعت ورود کالا از مرز تقاضای ورود بنماید و این درخواست در ساعت اداری بگمرک رسیده و گمرک با آن کتباً موافقت نموده باشد.

رئیس گمرک مزبور در صورتیکه علت را موجه تشخیص بدهد اجازه ورود آن کالا را باتعیین حداقل دونفر مأمور گمرک برای مراقبت ورود کالا و بدرقه آن از نقطه ورود مرزی تا محوطه گمرک میدهد. کالای موضوع چنین اجازه نامه

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

نباید قبل از ورود مأموران بدرقه از مرز وارد گردد و از بدو ورود از مرز تا وصول بگمرک مقصد همیشه اجازه نامه باید همراه حامل کالا باشد . در غیر این صورت کالای وارده قاچاق محسوب میشود .

ماده ۴۹- در مورد کالای وارده بوسیله راه آهن هرگاه گمرک مجاز بانه قطه ورود مرزی فاصله داشته باشد قطار باید پس از عبور از مرز بلافاصله در مقابل اولین پست گمرکی توقف نماید .

متصدی پست مزبور باید بشمردن تعداد واگنها و ثبت شماره هر یک از آنها در دفتر مخصوص خود اقدام و در واگن های بار را پلمپ کرده خود متصدی و یا مأمور دیگری از طرف او سوار قطار شده قطار را تا محلی که از طرف اداره گمرک برای توقف قطعی و تخلیه محمولات آن تعیین گردیده هدایت نماید .

ماده ۵۰- هرگاه قیمت کالای وارده از بیست هزار ریال متجاوز نباشد و وارد کننده بخواهد بلافاصله آنرا از گمرک ترخیص کند اداره گمرک میتواند به اظهار شفاهی وارد کننده اکتفا کرده از مطالبه اظهارنامه اجمالی و بارنامه صرف نظر نماید .

در اینگونه موارد صاحب کالا باید سوش سندی را که برای ترخیص کالا صادر میشود امضاء نماید .

سند مزبور در دفتر اتبار گمرک در ورود و خروج ثبت میگردد .

ماده ۵۱- هرگاه متصدی حمل بیسواد و قادر به تنظیم اظهارنامه نباشد متصدیان گمرک موظفند با مراجعه به اسناد حمل مربوط اظهارنامه اجمالی برای

او تنظیم نمایند . در این صورت نام متصدی حمل باید با رؤیت مدارك هویت او بطور کامل در اظهارنامه قید شود و متصدی حمل باید ذیل اظهارنامه اثر انگشت خود را بگذارد .

ماده ۵۲- عملیات تخلیه و حمل بارها باماكن گمرک و صفافی کالا و طرز تحویل آن بگمرک و اخذ رسید محمولات و تشریفاتیکه در مورد بسته های شکسته یا دستخورد یا معیوب و همچنین در مورد اختلاف تعداد بسته های تحویلی بامندرجات اظهارنامه و بارنامه باید بعمل آید و تنظیم صورتجلسه و عملیات مراقبت و نظارت و سایر ترتیبات حمل و نقل و تحویل کالا همانست که در مورد کالای وارده بوسیله وسائط نقلیه آبی ذکر شده است .

ماده ۵۳- جزئیات طرز عمل و نمونه اوراق چاپی مربوط باین فصل را اداره کل گمرک تعیین و اعلام خواهد نمود .

فصل چهارم - شرایط و مقررات مربوط ب ورود مسافر

ماده ۵۴ - مسافرانی که به کشور وارد می شوند باید بلافاصله پس از انجام تشریفات مربوط به گذرنامه ، خود را بگمرک معرفی و چنانچه از طرف گمرک به آنان اظهارنامه مخصوص مسافری داده شود آنرا بانهایت دقت تنظیم و تسلیم گمرک نموده و اگر اشیائی همراه داشته باشند که بخواهند آنرا باخود به کشور وارد نمایند بمأموران گمرک ارائه دهند، هرگاه مسافر اجناس همراه خود را بگمرک اظهار نکرده باشد و گمرک بر اثر بازرسی آنها را کشف کند مورد مشمول مقررات فصل چهارم قانون امور گمرکی خواهد بود .

تبصره ۵ - اداره کل گمرک میتواند در هر يك از گمرکخانه هائی که ضروری تشخیص دهد روشهای خاصی که متناسب با مقتضیات روز باشد برای انجام تشریفات گمرکی کالای وارده همراه مسافر اعمال نماید .

ماده ۵۵ - کالای همراه مسافر :

الف - اگر جنبه تجاری نداشته باشد اعم از مجاز یا غیر مجاز (باستثنای کالای ممنوعه قانونی) پس از انجام تشریفات گمرکی و رعایت سایر مقررات ترخیص میشود .

ب - اگر جنبه تجاری داشته باشد :

۱ - در مورد کالای مجاز و مشروط ترخیص آن از گمرک منوط بارائه کارت بازرگانی یا موافقتنامه مخصوص وزارت اقتصاد و انجام تشریفات مربوط به کالای وارده بازرگانی است .

۲ - در مورد کالای غیر مجاز گمرک مرزی موظف است که با تفهیم مقررات مربوط به ورود اشیاء غیر مجاز و ممنوع ورود که مسافر همراه دارد در صورت مجلسی که بامضاء او خواهد رسید قید و بنامبرده اعلام کند که اگر مایل باشد میتواند اجناس خود را در مدت چهار ماه از کشور خارج کند هرگاه مسافر در مهلت مقرر اجناس خود را برگشت ندهد آن اجناس پس از انقضای مهلت مشمول مقررات ضبط میگردد در هر حال صورت ریز و مشخصات آن اجناس باید حین ورود در صورت مجلس منعکس گردد و بامضای مسافر نیز برسد و يك نسخه از آن بمسافر تسلیم و مفاد این ماده نیز در آن منعکس گردد .

تبصره ۶ - مسافرانیکه در یکسال بیش از یکبار مسافرت می نمایند هرگاه در مسافرت های بعدی کالای غیر مجاز از همان نوعی را که در سفر یا سفرهای

قبلی همراه آورده و بر اساس مفاد این ماده مرجوع کرده باشند مجدداً وارد و به گمرک اظهار نمایند کالای مزبور دیگر قابل اعاده نبوده و باید بلافاصله نسبت ب ضبط آن اقدام شود .

ماده ۵۶ - مسافرانیکه از کشور خارج میشوند هر گناه اشیاء ممنوع الصدوری همراه خود داشته و آنرا به گمرک ارائه و اظهار نمایند گمرک موظف است که ممنوعیت خروج آن اشیاء را بمسافر گوشزد و اعلام کند که مسافر باید اشیاء ممنوع خود را بداخل کشور منتقل کند در این صورت هیچگونه جریمه از مسافر دریافت نمیکردد . ولی هر گاه اشیاء مزبور به گمرک ارائه و اظهار نشده باشد و گمرک آن را در بازرسیهای مقرر کشف نماید مورد مشمول مقررات فصل چهارم قانون امور گمرکی خواهد بود .

ماده ۵۷ - اگر مسافران خارجی که برای مدت کوتاهی بایران وارد میشوند جامه دانهها و یا بسته هائی همراه داشته باشند که در مدت توقف احتیاجی با استفاده از آنها نداشته باشند میتوانند درخواست نمایند بمنظور احتراز از تشریفات بازرسی گمرکی در ورود و خروج در انبار گمرک بامانت قبول شود در اینگونه موارد اگر بسته یا جامدان در فهرست کل بار (مانیفست) قید شده باشد تابع مقررات کالای انتقالی خواهد بود ولی اگر جزء اشیاء همراه مسافر بوده و در فهرست کل بار قید نشده باشد در این صورت برای آنها قبض انبار با ذکر تعداد و وزن و محتوی و ارزش و لو تقریبی صادر و به انبار تحویل و در دفتر مخصوص ثبت میشود در این مورد بسته یا جامدان باید از طرف صاحب آن و گمرک بانظارت مأموران مربوط لاک و مهر و بانبار تحویل شود و اگر صاحب

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

کالا نخواهد آنرا لاک و مهر نماید باید موضوع را صراحتاً در قبض انبار قید کند. تحویل مجدد بسته‌ها بصاحب آن برای خروج از کشور در مقابل استرداد قبض انبار مذکور که در ظهر آن ذینفع باید رسید بدهد و بتصدیق مأمور صلاحیت دار گمرک برسد انجام میشود مگر اینکه قبض مذکور مفقود شده باشد که در این صورت باید از طرف گمرک احراز شود.

تبصره - اگر مدت توقف این قبیل بسته‌ها در انبار گمرک از ده روز تجاوز نماید از روز یازدهم تا تساریخ خروج آنها هزینه انبار داری دریافت میشود و اگر تا مدت چهار ماه یا پایان مهلتی که بر اساس تبصره ۲ ماده ۲۲ قانون امور گمرکی برقرار میشود بخارج کردن آن از کشور یا ترخیص آن از گمرک با انجام تشریفات مقرر و پرداخت وجوهی که بورود قطعی آن تعلق میگیرد اقدام نشود کالای مزبور متروکه محسوب و طبق مقررات مربوط درباره آنها عمل میشود.

ماده ۵۸ - اسباب سفر و اشیاء شخصی مسافر که در موقع حرکت خود از مبدا بعنوان بار برای حمل بمؤسسات حمل و نقل تسلیم میکند ولو اینکه یکماه قبل یا یکماه بعد از ورود مسافر وارد شود اسباب سفر و اشیاء شخصی همراه مسافر محسوب میگردد و ترخیص آن با ارائه گذرنامه مسافر انجام خواهد شد.

قسمت سوم - انبارداری کالا در گمرک

فصل اول - ترتیب ورود کالا بانبارها و اماکن گمرکی

ماده ۵۹ - کالا بانبارها و اماکن گمرکی وقتی قبول میشود که برای تحویل آن بگمرک اظهارنامه اجمالی یا اظهارنامه یا پروانه صادراتی یا

آئین نامه اجرائی قانون اسورکمرکی

پروانه ترانزیت یا پروانه ورود موقت یا پروانه کابوتاژ یا پروانه ترانزیت داخلی تسلیم شده باشد .

در مواردی که بموجب مقررات این آئین نامه تسلیم اظهارنامه اجمالی ضروری تشخیص داده نشده است اظهارنامه تفصیلی یا هر سند ترخیص دیگری که برای کالا تنظیم میگردد جایگزین اظهارنامه اجمالی خواهد بود .

تبصره ۱ - در مواردیکه مقدار کالای صادراتی زیاد بوده و حمل تمامی آن بگمرک در یک مرتبه میسر نشود ممکن است با اجازه کتبی رئیس گمرک محل بتدریج هر قسمتی از آنرا که وارد گمرک میشود بموجب درخواست کتبی جداگانه که تسلیم گمرک شده و حاکی از مشخصات قسمت محموله بگمرک باشد پذیرفت .

تبصره ۲ - کالائیکه بعنوان قاچاق ضبط یا توقیف میشود وقتی در انبارها و اماکن گمرکی قبول میشود که همراه نامه اداره گمرک مربوط که حاکی از مشخصات کالا باشد به انبار گمرک تسلیم شده باشد اگر کالای ضبطی را واحد گمرکی توقیف کننده و یا سایر ادارات صالحه توقیف کننده در شهرستانها برای فروش و یا بمنظور رسیدگی بواحد دیگر و واحد گمرکی دیگر و یا بمرکز ارسال نمایند بارنامه و نامه مخصوص صادره از اداره یا واحد گمرکی مزبور که حاکی از مشخصات کالا باشد با بار پذیرفته میشود .

ماده ۶۰ - هر کالائیکه باماکن و انبارهای گمرک تحویل میشود باید بلافاصله در دفاتر مربوط انبار ثبت و برای هر ردیف (آرتیکل) فهرست کل بار (مانیفست) یا اظهارنامه یا پروانه یا صورت مجلس ضبط یا نامه یا بارنامه قبض انبار جداگانه صادر و بتحویل دهنده کالا تسلیم شود .

تبصره - در گمرک‌خانه‌هایی که انبارهای متعدد وجود داشته باشد باید علاوه بر ثبت کالا در دفتر انبار مربوط در دفتر کل انبارها نیز ثبت شود .

ماده ۶۱ - نمونه‌های دفتر انبار و دفتر کل انبار و طرز نگاهداری آنها و ترتیب ثبت اجناسی که بانبارها و اماکن وارد یا از آن خارج می‌گردد و همچنین طرز صفافی اجناس در انبارها و اصول شمارش و رسیدگی ب موجودی انبار و سایر جزئیات امر تحویل و نگاهداری اجناس از طرف اداره کل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی مشترکاً تعیین و بموجب دستور ب ادارات گمرک و بنادر ابلاغ میشود .

فصل دوم - مدت مجاز برای توقف کالا در اماکن گمرکی

ماده ۶۲ - مهلت مجاز توقف کالا در اماکن گمرکی چهار ماه است که ابتدای آن از تاریخ تسلیم اظهارنامه اجمالی و فهرست کلی بار (مانیفست) و یا تاریخ صدور قبض انبار مربوط میباشد اعم از اینکه کالای مورد بحث تمام مدت مهلت را در گمرک ورودی توقف کرده باشد یا اینکه بعد از مدتی توقف در آنجا و یا بدون هیچ توقف تحت عنوان ترانزیت داخلی بگمرک مجاز دیگری انتقال یافته و بقیه مهلت را در گمرک اخیرالذکر توقف داشته باشد .

ماده ۶۳ - اگر تقاضای تمدید مدت از طرف صاحب کالا قبل از خاتمه چهارماه مهلت قانونی یا بعد از انقضاء آن ولی قبل از فروش کالا تسلیم شود اداره گمرک میتواند با رعایت تبصره ۲ ماده ۲۲ قانون امور گمرکی حداکثر تا چهارماه با درخواست تمدید موافقت نماید .

ماده ۶۴ - کالای فاسد شدنی که پس از تخلیه در مجاورت هوای آزاد و شرایط عادی ضایع یا فاسد شده یا عرفاً شروع بفساد و یا تغییر شکل میکند از قبیل کالای موضوع فصول دوم تا هشتم و پانزدهم و شانزدهم و بیستم و بیست و یکم جدول تعرفه و کالائی که نگاهداریش ایجاد خطر میکند مانند کالای موضوع فصل سی و ششم و نود و سوم جدول تعرفه و همچنین کالائی که نگاهداریش ایجاب هزینه های اضافی میکند مانند حیوانات زنده فصل یکم و سوم جدول تعرفه باید بلافاصله پس از تخلیه و تحویل از گمرک ترخیص شود و گرنه گمرک یابندر هیچگونه مسئولیتی در قبال ضایع یا فاسد شدن یا نگاهداری آنها نداشته و بعلاوه گمرک مکلف است بدون رعایت مواد ۲۲ و ۲۴ قانون امور گمرکی کالا را متروک و که تلقی و سربحاً مقررات ماده ۲۵ قانون امور گمرکی را اجرا نماید .

تبصره - گمرک میتواند از پذیرفتن کالائی که طبعاً باید در سردخانه نگاهداری شود و بلافاصله ترخیص نشود در اماکن گمرکی خود داری نماید در اینصورت مؤسسه حمل و نقل مربوط مکلف است کالا را اعاده و یا بمسئولیت خود و رعایت سایر مقررات تحت مراقبت گمرک به سردخانه انتقال دهد .

فصل سوم - انبار اختصاصی و انبارهای عمومی رسمی و سردخانه و مقررات و شرایط مربوط بآنها

ماده ۶۵ - هر یک از وارد کنندگان و صاحبان کالا میتوانند از هر یک از گمرکات اجازه استفاده از انبار اختصاصی یا انتقال کالا را بسانبارهای عمومی رسمی و یا سردخانه درخواست نمایند و رئیس گمرک میتواند در صورت داشتن شرایط ذیل مراتب را برای جلب موافقت اداره کل گمرک پیشنهاد نماید و پس از تأیید اقدام کند .

۱ - محل انبار اختصاصی موضوع ماده ۴۷ قانون امور گمرکی حتی‌الامکان نزدیک باماکن گمرکی باشد .

۲ - ساختمان انبار اختصاصی یا انبار های عمومی رسمی و سردخانه طوری باشد که کالا در آنجا از دستبرد و آتش سوزی مصون باشد .

۳ - در انبار اختصاصی غیر از کالائی که تشریفات قطعی گمرکی آن انجام نشده کالای دیگری گذارده نشود . باستثنای سردخانه ها بشرطی که محل کالای گمرک نشده از سایر کالاهای موجود در سردخانه قابل تشخیص و علامت گذاری باشد .

ماده ۶۶ - اداره گمرک در صورتی میتواند با انتقال کالا بانبارهای اختصاصی یا عمومی رسمی یا سردخانه موافقت کند که حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض متعلق بآن کالا به ریز تعیین و برای تمام مدت توقف کالادر آن امکنه تضمین شده باشد و کالا از انواع کالای مجاز و غیر مشروط بوده و در صورت مشروط بودن شرط آن انجام شده باشد . ضمناً کلیه هزینه‌های گمرکی باید نقداً وصول گردد .

ماده ۶۷ - انبار اختصاصی باستثنای انبارهای عمومی رسمی و سردخانه ها باید با دوقفل بسته شود که کلیدیکی از آنها نزد اداره گمرک نگاهداری میشود و بدون حضور مأموران گمرک هیچکس حق ندارد قفلها را باز و بانبار وارد شود بعلاوه اداره گمرک باید در هر مورد در انبار را لاک و مهر نماید .

تبصره ۱ - شکستن یا باز کردن قفل و لاک و مهر گمرک یا ورود غیر مجاز بانبار مشمول کیفرهای مندرج در قانون مجازات عمومی است .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

رئیس گمرک موظف است بمحض وصول اطلاع از چنین امری بلافاصله دستور شمارش و رسیدگی کالای موجود در انبار اختصاصی و تطبیق آنرا با مندرجات دفاتر انبار بدهد. هر گاه در اثر این رسیدگی کم و کسری در موجودی انبار مشاهده شود عمل مشمول ماده ۲۹ یا ماده ۴۸ قانون امور گمرکی (حسب مورد) خواهد بود.

تبصره ۲ - انبارهای عمومی رسمی و سردخانه ها که کالای گمرک نشده رانگاهداری مینمایند حق ندارند کالای گمرک نشده را بصاحبان آن بدون رؤیت پروانه گمرکی مربوط و حضور نماینده گمرک تحویل نمایند و در صورت تخلف مشمول قسمت اخیر تبصره ۱ این ماده خواهند بود.

ماده ۶۸ - مسئولیت حفاظت و نگاهداری کالا در انبار اختصاصی بعهدہ استفاده کننده از آن و در مورد انبارهای عمومی رسمی و سردخانه بعهدہ سازمانهای مزبور است رئیس گمرک محل نیز در صورت تشخیص ضرورت میتواند بهزینه استفاده کننده و یادارنده انبار اقدام لازم برای محافظت و مراقبت کالا در انبار اختصاصی یا انبارهای عمومی رسمی و سردخانه بعمل آورد.

تبصره - مسئولیت پرداخت کلیه حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض مربوط باتوجه به ماده ۴۸ قانون امور گمرکی در هر حال بعهدہ صاحب کالا است.

ماده ۶۹ - انتقال کالا بانبار اختصاصی و انبارهای عمومی رسمی و سردخانه با صدور پروانه ترانزیت داخلی و تحت مراقبت مستمر مأموران گمرک انجام میشود.

ماده ۷۰ - استفاده کننده از انبار اختصاصی و همچنین دارنده انبارهای

عمومی رسمی و سردخانه‌ها باید دفتری طبق نمونه تعیین شده از طرف گمرک برای ثبت کالائیکه بانبار وارد و یا از آن خارج میشود، نگاهداری کنند این دفاتر از طرف گمرک قبلاً نخ کشی و پلمپ میشود و هر یک از صفحات آن باید از طرف رئیس گمرک یا نماینده او شماره گذاری و تعداد صفحات دفتر در پشت اولین و آخرین صفحه آن قید و امضاء شود.

ماده ۲۱ - اداره گمرک با انتقال کالای فاسد شدنی یا خطرناک و همچنین کالائیکه مجاورت آنها موجب خرابی سایر کالا میشود بشرطی میتواند بانبار اختصاصی یا انبارهای عمومی رسمی یا سردخانه موافقت نماید که متقاضی برای نگاهداری آنها انبار واجد شرایط ارائه و تعهد نماید که کالا را در آن انبار نگاهداری نماید.

ماده ۲۲ - مأموران گمرک در هر موقع حق دارند کالای موجود در انبار اختصاصی و کالای گمرک نشده منتقل بانبارهای عمومی رسمی یا سردخانه را مورد رسیدگی و شمارش قرار داده مشخصات آنها را با مندرجات دفتر و اسناد و مدارک ورود و خروج تطبیق نمایند.

اگر در انبار اختصاصی کالائی دیده شود که وجود آن در انبار متکی به پروانه ترانزیت داخلی نباشد مأموران گمرک پس از رسیدگی و اقدام آنرا کالای وارده بانبار تلقی نموده و در قسمت ورودی دفتر انبار ثبت خواهند کرد.

ماده ۲۳ - هر گاه تا پایان مدت چهار ماه موضوع ماده ۲۲ قانون امور گمرکی یا تا پایان مهلت تمدیدی آن صاحبان کالای منتقل شده بانبارهای اختصاصی یا عمومی رسمی یا سردخانه اقدام به ترخیص قطعی کالای خود نکنند اداره گمرک

مكلف است حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض متعلق بکالا را از محل تضمین آن تأمین و وصول و پروانه مربوط را صادر و برای صاحب کالا ارسال دارد .

فصل چهارم - کالای متروکه و تشریفات و مقرراتی که درباره آن باید انجام شود

ماده ۷۴ - سرویس انبار هر يك از ادارات گمرک و بندر مكلف است در پایان هر هفته رئیس اداره مربوط را با تسلیم گزارشی در دو نسخه از مقدار و نوع کالائیکه مدت توقف مجاز آنها سپری گردیده مطلع نماید .

این گزارش باید حاکی از مشخصات زیر باشد :

- ۱ - شماره ثبت دفتر انبار .
- ۲ - تعداد و نوع بسته‌ها و علامت و شماره آنها .
- ۳ - شماره اظهارنامه اجمالی و تاریخ تسلیم آن بگمرک .
- ۴ - نام وسیله نقلیه .
- ۵ - نام و نشانی شخصی (اعم از حقیقی یا حقوقی) که کالا بنام او تحویل شده است .

۶ - نام و نشانی محلی که کالا در آنجا قرار دارد (اماکن گمرکی یا انبار اختصاصی یا انبار عمومی رسمی و سردخانه) .

۷ - توضیح راجع بوضع کالا در حین ورود بانبار .

هرگاه در اسناد حمل نام و نشانی صاحب کالا تعیین نشده باشد و یا کالا بنام دارنده حواله نامه و متصدی حمل تحویل شده باشد باید بصراحت در

گزارش مزبور قید شود. رئیس اداره هر چه زودتر باید گزارش واصله را برای اقدام بمتصدی نگاهداری حساب کالای متروکه گمرک ارجاع نماید. تبصره - هرگاه در مدت يك هفته مذکور توقف هیچ کالائی از مدت مجاز تجاوز نکرده باشد گزارش منفی باید داده شود.

ماده ۷۵- متصدی نگاهداری حساب کالای متروکه موظف است بلافاصله ورقه اختاریه برای ابلاغ به شخصی که کالا بنام و نشانی او تحویل انبار گمرک شده یا بمتصدی حمل در صورتیکه صاحب کالا یا نماینده او بنام و نشانی معلوم نباشد در دو نسخه تهیه و با امضاء رئیس گمرک یا قائم مقام او برای شخص مزبور ارسال و پس از ابلاغ يك نسخه آنرا دریافت دارد و اگر شخص مزبور یا متصدی حمل مقیم محل نباشد اختاریه را با پست سفارشی ارسال و رسید اختاریه یا رونوشت قبض نامه سفارشی را به پیش نویس اختاریه ضمیمه نماید.

در ورقه اختاریه علاوه بر ذکر تمام مشخصات مذکور در گزارش سرویس انبار و اینکه مدت توقف قانونی کالا در انبار منقضی شده باید بشخص مزبور یا متصدی حمل اعلام شود که چنانچه در مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ اختاریه کالای خود را اظهار و از گمرک خارج نکند کالاهای مزبور فوری بفروش خواهد رسید.

در مورد کالائیکه نام و نشانی متصدی حمل هم معلوم نباشد متصدی نگاهداری حساب کالای متروکه موظف است مشخصات کالا را در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار آگهی و در آن قید کند که کالا پس از ۲۰ روز از تاریخ

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

انتشار آگهی بفروش خواهد رسید و يك نسخه از آگهی منتشره باید ضمیمه پرونده شود .

تبصره - کالائیکه بعلت اختلاف ارزش مقررات ماده ۱۳ قانون امور گمرکی نسبت بآن اعمال خواهد شد ابلاغ اخطاریه موضوع این ماده ضرورت نخواهد داشت .

ماده ۷۶ - سرویس انبار هر يك از ادارات گمرک و بندر پس از ارسال گزارش موضوع ماده ۷۴ این آئین نامه برای رئیس اداره مربوط دیگر نباید بدون اطلاع متصدی نگاهداری حساب کالای متروکه اظهارنامه های ارائه شده را از حیث موجودی کالا گواهی نماید .

ماده ۷۷ - بمجرد اینکه بیست روز از تاریخ ابلاغ اخطاریه بصاحب کالا یا متصدی حمل یا نشر آگهی سپری شد متصدی نگاهداری حساب کالای متروکه مکلف است اقلام کالای متروکه موجود را در فهرست مخصوص کالای متروکه ثبت و آنرا نزد رئیس گمرک ارسال دارد تا رئیس مزبور دستور و ترتیب فروش کالای متروکه را بدهد و رئیس گمرک موظف است مقدمات و ترتیب کار را طوری فراهم نماید که عمل حراج یا مزایده کتبی یا ارسال کالا به فروشگاههای دولتی یا تعاونی وابسته بدولت حداکثر چهار ماه بعد از انقضای مهلت ۲۰ روز صورت گرفته و حساب کالای متروکه واریز و دفاتر مربوط تفریغ گردد .

تبصره - در ادارات گمرکی که برای کالای متروکه انبار مخصوص موجود باشد کالای متروکه بسا صدور پروانه ترانزیت داخلی بانبار مزبور نقل و در دفتر انبار مزبور ثبت میشود .

ماده ۷۸ - قبل از اینکه کالا در حراج یا مزایده کتبی بمعرض فروش گذارده شود یا برای فروش بفروشگاهها ارسال گردد باید برای هر قسمت (پارتنی) کالا اظهارنامه گمرکی ورودی از طرف قسمت مربوط گمرک تنظیم و کالا بوسیله ارزیابان باحضور انباردار و بازرس اداره رسیدگی و مقدار و نوع و ارزش و سایر مشخصات آن تعیین شود و در اظهارنامه قید و حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض مربوط نیز احتساب شود.

تبصره ۱ - محاسبه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض کالای متروکه بر اساس مقررات عمومی صادرات و واردات سال ورود کالا بعمل خواهد آمد مگر اینکه در سال فروش وجوه کمتری ب واردات آن تعلق بگیرد که در این صورت محاسبه بر اساس سال فروش خواهد بود.

تبصره ۲ - در موقع ارسال کالا بفروشگاهها باید برای آن قبض تحویل کالا که حاکی از تمام خصوصیات آن باشد و بامضای تحویل دهنده و مسئول فروشگاه برسد صادر گردد.

ماده ۷۹ - عمل حراج باید باحضور رئیس اداره یا نماینده او و یک نفر بازرس اداره یا مأموریکه از طرف اداره کل گمرک برای این منظور تعیین میشود و یک نفر قاضی بنماینده دادستان محل صورت بگیرد.

شرح هر قسمت از کالای متروکه که مستقلا حراج میشود باید در صورت مجلس جداگانه که در سه نسخه تنظیم و حاکی از تمام مشخصات کالای فروش رفته خواهد بود منعکس و به امضای نمایندگان مذکور در این ماده و همچنین به امضای خریدار و متصدی حراج برسد پس از فروش باید برای

کالای فروش رفته سند فروش صادر و کالا به استناد سند مزبور از گمرک خارج شود .

يك نسخه از صورت مجلس برای سرویس انبار بمنظور تفریغ دفتر انبار و نسخه دیگر برای همان منظور بمتصدی نگاهداری حساب کالای متروکه تسلیم و يك نسخه در پرونده واریز ماحصل فروش بایگانی میشود .

تبصره ۱- گمرک مجاز است کالای متروکه و ضبطی را بپهر مبلغ که باشد بهر يك از سه طریق حراج ، خرده فروشی ، در فروشگاههای دولتی و تعاونی و یا مزایده کتبی که مقتضی بداند بفروش برساند .

فروش بطریق مزایده تابع مقررات عمومی مربوط ب مزایده اموال دولتی میباشد . هر گاه کالای متروکه در جلسه اول حراج بفروش نرسید اعضا کمیسیون حراج مذکور در این ماده می توانند فی المجلس و یا در جلسات بعد در قیمت عرضه شده در حراج تجدید نظر نموده و با رعایت صلاح دولت بهر قیمت در حراج بفروش برسانند کالائی که در فروشگاههای دولتی و تعاونی فروخته میشود قبلا توسط هیئتی مرکب از نماینده اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و نماینده وزارت اقتصاد و نماینده گمرک باید قیمت گذاری گردد .

تبصره ۲- برای فروش کالا در حراج یا مزایده اداره گمرک یا هر اداره ای که تصدی فروش با اوست باید مشخصات و خصوصیات کامل کالای عمده تجاری را حداقل ۱۰ روز قبل از حراج یا مزایده بوسیله نشر آگهی در يك روزنامه کثیرالانتشار با اطلاع عامه برساند .

تبصره ۳- کارمزد حراج بمأخذ دو درصد بعهدہ خریداران است که از آن محل کارمزد مناسبی به تشخیص رئیس اداره به حراجچی پرداخت میشود و

سایر مخارج فروش حداکثر بماخذ پنج درصد از حاصل فروش برداشت و در حساب مخصوص نگاهداری میشود و اداره گمرک مجاز است از این محل هزینه های نشر آگهی و دستمزد فروشندگان فروشگاه و سایر هزینه های مربوط را پرداخت کند .

تبصره ۴- کالای ممنوع و غیر مجاز باستثنای آنچه بعلت مستعمل بودن غیر مجاز شناخته شده منحصرأ باید در فروشگاههای دولتی و تعاونی و بطور خرده فروشی فروخته شود ولی سایر کالا را در فروشگاههای دولتی و تعاونی میتوان بطور عمده نیز بفروش رسانید .

ماده ۸۰- رئیس گمرک یا نماینده مخصوص او باید مراقبت نماید که کالای موضوع هر یک از آرتیکل های دفتر انبار جدا گانه و بدون اختلاط بیکدیگر در معرض حراج یا مزایده گذاشته شده یا بفروشگاه ارسال گردد و صورت مجلس جدا گانه برای هر یک تنظیم گردد ولی در هر حال مختار است که کالای موضوع آرتیکل واحد را بنا بمصلحت بدفعات متعدد بمعرض فروش بگذارد .

ماده ۸۱- هرگاه کالای متروکه از نوع کالای ممنوع یا غیر مجاز و یا مشروط باشد از زیابان مکلفند بلافاصله برای آن صورت مجلس ضبط تنظیم و اداره ذیربط باید مراتب را بصاحب کالا و یا آورنده آن (در صورت مشخص نبودن نام و نشانی صاحب کالا) و همچنین در صورت معلوم نبودن آورنده وسیله درج آگهی در یک روزنامه کثیرالانتشار ابلاغ نمایند . ابلاغ صورت مجلس ضبط مانع فروش کالای متروکه مزبور در صورتیکه آن کالا طبق سایر مقررات و رعایت ماده ۳۴ قانون امور گمرکی قابل فروش باشد نخواهد بود پس از فروش چنانچه

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

حاصل فروش بیش از جمع حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض متعلق باشد و جوه اخیر از حاصل فروش برداشت و بدرآمدهای مربوط منظور و مازاد تا پایان قطعی شدن عمل ضبط در سپرده باقی خواهد ماند و پس از قطعی شدن عمل ضبط وجه مزبور بدرآمد متفرقه گمرکی منظور خواهد شد و در صورتیکه حاصل فروش تکافوی پرداخت تمامی حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض را ننماید باید حاصل فروش یکجا بدرآمد متفرقه گمرکی منظور و مراتب بصاحب کالا اعلام شود .

تبصره ۱ - کالائی که طبق مقررات قابل فروش نبوده و باید معدوم یا بمؤسسات عام المنفعه و خیریه بطور رایگان تحویل شود تا پایان قطعی شدن عمل ضبط باید نگاهداری و پس از آن معدوم یا بمؤسسات مزبور تحویل گردد .

تبصره ۲ - در مواردیکه کالای متروکه ممنوع یا غیرمجاز و یا مشروط بفروش میرسد در صورتیکه قابل نمونه برداری باشد باید قبل از فروش نمونه کافی از کالا برداشته و لاک و مهر شده و تا هنگامیکه عمل ضبط قطعی شود در محل مخصوصی نگاهداری گردد .

ماده ۸۲ - کالای موجود در گمرک که دستور توقیف آن از طرف مقامات صالح داده میشود باستثنای مواردیکه مقامات قضائی باستناد ماده پنج قانون مجازات عمومی دستور توقیف داده اند همینکه مشمول مقررات کالای متروکه شد پس از انجام تشریفات مقرر و ارسال يك نسخه از آگهی موضوع ماده ۷۵ این آئین نامه بفروش خواهد رسید و پس از فروش نسبت به واریز حاصل فروش طبق ماده ۸۱ و ۸۶ این آئین نامه (حسب مورد) اقدام و مراتب به مقامات توقیف کننده اعلام و در

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

صورتیکه مازادی داشته باشد که متعلق حق صاحب کالا باشد به مقامات توقیف کننده تحویل خواهد شد .

ماده ۸۳ - پس از انجام حراج یا تشریفات مزایده معامله آن کالا قطعی محسوب است و طرفین معامله (گمرک و خریدار) حق استفاده از هیچگونه اختیار فسخی را ندارند و حذف کلیه اختیارات باید طبق مفاد این ماده در جلسه حراج یا مزایده با اطلاع مشتریان برسد و در صورت مجلس فروش تصریح گردد .

ماده ۸۴ - بهای کالای متروکه در جلسه حراج نقداً وصول میشود ولی در مورد معاملات بیش از پنجاه هزار ریال رئیس گمرک یا مأمور مخصوص حراج میتواند در صورتیکه خریدار کالایک ربع بهای آنرا فی المجلس پرداخته باشد برای پرداخت سه ربع دیگر آن مهلتی که از پانزده روز تجاوز نکند قائل شود این مهلت بشرطی داده میشود که خریدار مزبور آنرا کتباً تقاضا کرده و ضمن تقاضانامه خود تعهد و تقبل کرده باشد که هرگاه تا انقضای مهلت مزبور بقیه بهای کالا را نقداً نپردازد حق استرداد ۲۵ درصد پیش پرداختی خود را نخواهد داشت و معامله منفسخ میشود در هر حال تحویل کالا موکول به پرداخت کلیه بهای آن خواهد بود.

تبصره - شخصی که در جلسه حراج گمرک با پیشنهاد بالاترین بها برای کالای موضوع حراج برنده شده و معامله را بنام خود تمام میکند هرگاه فی المجلس تمام بهای کالا را نپردازد و یا با رعایت مقررات این ماده ۲۵ درصد بهاراً نقداً تأدیه ننماید معامله او منفسخ و کان لم یکن محسوب است و گمرک کالای مزبور را دوباره ب معرض فروش خواهد گذاشت ولی شخص مزبور دیگر حق شرکت در حراج و دادن پیشنهاد قیمت برای آن کالای بخصوص را نخواهد داشت مگر

اینکه قبل از شروع بعمل حراج بعدی ۲۵ درصد بهای پیشنهادی خود در حراج قبل رانقداً بعنوان سپرده بگمرک پرداخته باشد .

ماده ۸۵ - هرگاه خریدار پس از پرداخت تمام بهای کالای خریداری خود بتحويل گرفتن آن از گمرک اقدام ننماید هزینه انبارداری آن کالا از تاریخ روز ششم جلسه حراج یا اختطاریه اصابت مزایده طبق مقررات مربوط بانبارداری کالای ورودی از خریدار دریافت میشود .

ماده ۸۶ - بلافاصله بعد از فروش کالا باید اظهارنامه موضوع ماده ۷۸ این آئین‌نامه از لحاظ محاسبه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض مقرر تکمیل و برای آن کالا پروانه گمرکی صادر و شماره و تاریخ و سایر مشخصات آن در دفاتر مربوط ثبت گردد .

مازاد حاصل فروش در مواردیکه کالا بضبط دولت در نیامده باشد تا مدت دو سال از تاریخ صدور پروانه و در صورت مراجعه صاحب کالا و ارائه کلیه اسنادیکه برای ترخیص کالا ضرورت دارد قابل استرداد میباشد و بعد از مدت مزبور در اختیار دادستان شهرستانی که کالا در آنجا بفروش رفته گذارده میشود. گمرک مکلف است در موقع مطالبه مازاد از طرف صاحبان کالا از روی اسناد حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض متعلق را مجدداً بر اساس تبصره ۱ ماده ۷۸ این آئین‌نامه محاسبه و در صورت لزوم اظهارنامه مکمل تنظیم و مازاد واقعی را بصاحب آن مسترد دارد .

تبصره ۱ - هزینه انبارداری کالا که از حاصل فروش آن برداشته می شود از تاریخ تعلق تا تاریخ روز فروش آن در حراج یا مزایده کتبی

یا ارسال کالا بفروشگاه احتساب میشود مشروط بر اینکه تا چهار ماه بعد از اخطار ۲۰ روزه موضوع ماده ۷۷ این آئین نامه بفروش برسد در غیر اینصورت هزینه انبارداری از تاریخ تعلق تا چهار ماه و بیست روز پس از تاریخ اخطار محسوب و موضوع میگردد .

تبصره ۲ - در مواردیکه حقوق گمرکی یا سود بازرگانی یا هزینه های گمرکی و یا عوارض کالای متروکه از روی ارزش باید احتساب شود و دسترسی باسناد خرید کالا نباشد ارزش کالا برای محاسبه موقت وجوه مزبور مبلغ فروش کالا در حراج منهای ۲۵ درصد میباشد .

ماده ۸۲ - از حاصل فروش کالای متروکه بدواً به ترتیب هزینه حمل ترانزیت داخلی اداری و حق بیمه و هزینه فروش برداشت و چنانچه باقیمانده تمامی حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض متعلق را تکافو نکند با صدور پروانه و توضیح چگونگی عدم تکافو در آن یکجا بدرآمد متفرقه گمرکی منظور میگردد .

ماده ۸۸ - نسبت بکالای متروکه ضبطی با رعایت تبصره ۱ و ۲ ماده ۸۱ این آئین نامه بشرح زیر عمل میشود :

۱ - جرایم ، کتب ، مطبوعات ، فیلم ، نوارپرسیده ، صفحه گرامافون و تصاویر مخالف نظم عمومی و شئون ملی و عفت عمومی و یا مذهب رسمی کشور و همچنین کالائی که از نظر وزارت کشاورزی یا بهداشتی و یا سایر مراجع قانونی آلوده به آفت و یا غیر قابل مصرف یا فاسد تشخیص داده شود با حضور نماینده دادستان محل و با تنظیم صورت مجلس معدوم میگردد . کالائی که روی لفاف آنها

یاروی خود آنها عبارت یا علامتی بشرح مذکور وجود داشته باشد لفاف آن معدوم و خود کالا نیز در صورتیکه امکان حذف یا محو آن علائم یا عبارت نباشد بترتیب فوق معدوم میگردد .

۲ - اسلحه و مهمات جنگی و انواع مواد محترقه و منفجره و مواد اولیه آن که غیر قابل ترخیص تشخیص داده شود با دریافت رسید بوزارت جنگ تسلیم می شود .

تبصره - اسلحه شکاری و فشنگ شکاری و سایر لوازم شکار که ترخیص آنها از گمرک مستلزم ارائه پروانه وزارت جنگ میباشد فروخته میشود و لسی تحویل آنها بخریدار موكول بارائه پروانه درهرمورد خواهد بود .

۳ - مسكوك غير از طلا و نقره بجزانه واگذار میشود .

۴ - ساكارين ، مرفين ، كوكائين و مواد مخدر ديگر و ساير داروها و سموم غير قابل ترخيص بوزارت بهداشتی با دریافت رسید تحویل میشود .

۵ - ساير کالا طبق تبصره ۱ ذیل ماده ۷۹ این آئین نامه بفروش میرسد یابا تشخیص وزیر دارائی بطور رایگان به مؤسسات عام المنفعه و خیریه واگذار میگردد .

تبصره ۱ - در مواردیکه ترخیص کالائی بعمل بهداشتی ، ایمنی یا پیشگیری از تولید غیر سالم مواد داروئی ، آرایشی یا غذائی تابع مقررات و شرایط خاص شده باشد فروش آن توسط گمرک و تحویل بخریدار منوط به احراز شرایط و اجرای مقررات مربوط خواهد بود و در صورتیکه احراز شرایط و اجرای مقررات مربوط ممکن نباشد کالا بلاعوض بمؤسسات دولتی ذیربط واگذار میشود و یا معدوم خواهد شد .

تبصره ۲ - در مورد کالائیکه بارعایت کلیه مواد این فصل قابل فروش یا واگذاری نباشد اداره گمرک میتواند هر دو سال یک بار با حضور یک نفر قاضی بنمایندگی دادستان محل و رئیس گمرک و نماینده معرفی شده اداره کل گمرک و با تنظیم صورت مجلس به معدوم کردن آن اقدام نماید .

فصل پنجم - مسئولیت گمرک نسبت به کالای موجون در انبارها

ماده ۸۹ - اداره کل گمرک و سازمان بنادر و کشتی رانی همه ساله در بودجه خود اعتبار کافی برای پرداخت احتمالی غرامت موضوع ماده ۴۶ قانون امور گمرکی بصاحبان کالای مفقود شده یا آسیب دیده پیش بینی و منظور خواهند نمود .

ماده ۹۰ - باتوجه بمواد ۴۵ و ۴۶ قانون امور گمرکی در موارد مذکور نیز اداره گمرک غرامتی نخواهد پرداخت :

۱ - در مواردی که فقدان و خسارت دیدگی کالا بر اثر سوانح غیر مترقبه طبیعی بوده است .

۲ - هرگاه هنگام ارزیابی یا توزین و صورت برداری و نمونه برداری با حضور و مباشرت صاحب کالا یا نماینده او خسارتی بکالا وارد شود .

۳ - هرگاه خسارت یا فقدان در اثنای حمل کالا از وسایل نقلیه بامکان گمرکی قبل از تحویل شدن کالا از طرف متصدیان حمل بگمرک یا بنادر اتفاق افتاده باشد .

ماده ۹۱ - بمجرد وصول درخواست مبنی بر مطالبه غرامت منحصر آ رئیس گمرک یا بنادر باید موضوع را مورد رسیدگی قرار دهد و پس از اینکه معلوم

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

و محرز گردید که مورد مشمول ماده ۴۶ قانون امور گمرکی و خارج از موارد ماده ۹۰ این آئین نامه میباشد در مدتی که حداکثر از یکماه تجاوز نکند پرونده کامل آنرا که باید حاوی اصل درخواست و اسناد و مدارک مربوط و توضیحات مأموران مسئول و مستندات تحقیق و رسیدگی های محلی و تشخیص میزان غرامت و کیفیت تشخیص مزبور باشد با گزارش جامعی ب اداره کل گمرک یاسازمان بنادر و کشتیرانی ارسال و پیشنهاد صدور اجازه پرداخت غرامت را بکند .

اداره کل گمرک یاسازمان بنادر و کشتیرانی پس از رسیدگی های لازم در صورت تأیید در مدتیکه در هر حال نباید بیش از دو ماه از تاریخ وصول گزارش مزبور باشد اجازه پرداخت غرامت را بگمرک یابندر محل خواهد داد .

ماده ۹۲ - جبران خسارت صاحب کالا از طرف گمرک یابندر رفع مسئولیت از انبار دارو مأموران مربوط و یاسایر مسئولین نمیکند و بنابراین وجه خسارتی که از طرف گمرک یابندر بذبح داده میشود بانضمام حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض که بسکالای مفقود تعلق میگردد یا تفاوت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض که از خسارت دیدگی کالا بزیان دولت تمام میشود برعهده مسئولین خواهد بود و غرامتی که از این لحاظ بعهدہ آنان ثابت شود از محل تضمین یا حقوق و مزایای اداری یا سایر اموال آنان برداشت و وصول خواهد شد .

تبصره ۱ - چنانچه ثابت گردد که عمل فقدان یا کسر و نقصان کالا در اثر عوامل خارج از اختیار مسئولین بوده است غرامتی از آنان دریافت نخواهد شد .

تبصره ۲ - مسئولیت مأموران مربوط مذکور در این ماده منحصر بمواردیکه اداره گمرک یا بندر غرامتی بصاحب کالا میپردازد نیست بلکه مأموران مزبور مسئول هر کسر و نقصان و آسیب دیدگی و فقدان کالای سپرده بآنها میباشند ولو اینکه صاحب کالا درخواست پرداخت غرامت نکرده باشد و یا اینکه کالای مزبور ضبط یا بعنوان دیگری بملکیت دولت درآمده باشد .

قسمت چهارم - ترخیص کالا

فصل اول - مقررات عمومی

ماده ۹۳ - خروج کالای ورودی از گمرک مستلزم انجام تشریفات یکی از عناوین پنجگانه مذکور در ماده ۱۹ قانون امور گمرکی میباشد .

تبصره - خروج کالای کابوتاژی متروکه و ضبطی که بمعرض فروش گذارده شده و متکی بصورت مجلس فروش و قبض وصول بهای آن میباشد و همچنین کالای ضبطی که ظن قاچاق بودن آنها مرتفع شده مشمول این ماده نخواهد بود .

ماده ۹۴ - برای خروج کالای وارده از گمرک تحت هر یک از عناوین پنجگانه مقرر در ماده ۱۹ قانون امور گمرکی (باستثنای ترانزیت داخلی اداری) صاحب کالا یا نماینده او باید اظهارنامه مخصوص آن عنوان را که اداره گمرک در اختیار اظهارکنندگان میگذارد در دونسخه تنظیم و با قید تاریخ و امضاء بضمیمه اسناد خرید و صورت عدل بندی (در صورت تنوع کالا) و گواهی مبدأ و بارنامه حمل بگمرک تسلیم نماید . برگ حواله یا قبض انبار که بایستی

قبلا از طرف مؤسسه حمل و نقل (کشتیرانی، هواپیمائی، راه آهن یا هر بنگاه متصدی حمل که کالا را بگمرک تحویل داده است) یا آورنده کالا بنام اظهار کننده پشت نویسی شده باشد نیز باید باظهارنامه ضمیمه شود.

تبصره - برای ترخیص کالای مسافری موضوع بندهای ۵ تا ۸ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی همچنین هدیه و سوغات که بهای سیف آن از ده هزار ریال تجاوز ننماید و همچنین نمونه های تجاری تسلیم سیاهه خرید و صورت عدلبندی و گواهی مبدأ الزامی نیست.

ماده ۹۵ - اشیاء مذکور در زیر از قید تسلیم اظهارنامه و معاینه گمرکی جز در مورد ظن قوی بوجود قاچاق معاف است :

۱- نامه، پاکت بیمه شده، روزنامه، مجله، کاتالک و امثال آنها که بوسیله پست وارد شود.

۲- کیسه های حاوی نامه های پستی و بسته های مطبوعات در صورتیکه از طرف مأموران پست مهر و بمأموران پست ایران تسلیم شود و کیسه های مزبور حاوی بسته های کالا حتی بعنوان نمونه نباشد.

تبصره - در مورد بسته های پیک سیاسی طبق مقررات فصل اول از قسمت هشتم این آئین نامه عمل میشود.

ماده ۹۶ - اداره کل گمرک میتواند در صورت لزوم قبول هریک از اظهارنامه های مذکور در ماده ۱۹ قانون امور گمرکی را موقوف به ارائه اسناد دیگری که قبلا اعلام خواهد شد بنماید.

ماده ۹۷ - گمرک در همه موارد حق دارد از صاحب کالا بخواهد که صحت مندرجات اسناد و مدارک تسلیمی و صلاحیت صادر کننده آنها و مطابقت

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

قیمت مندرج در سیاهه را با نرخ صادراتی و اینکه معامله تحت شرایط رقابت آزاد بین يك عمده فروش و يك خریدار مستقل از یکدیگر انجام یافته به تصدیق اتاق بازرگانی کشور مبدأ یا دفتر اسناد رسمی محل صدور آنها و گواهی کنسولگری دولت شاهنشاهی در کشور مبدأ برساند .

ماده ۹۸ - صاحب کالا یا نماینده قانونی او حق دارد قبل از تسلیم اظهارنامه طبق تقاضای کتبی و ارائه اسناد مالکیت با موافقت گمرک کالای خود را رؤیت و به توزین بسته ها یا باز کردن و دیدن محتویات آنها جهت بدست آوردن مشخصات مذکور و نمونه برداری و همچنین به خشک کردن کالا و تعویض لفاف آن اقدام نماید .

اقدام مزبور باید با حضور و تحت نظارت مستمر مأموران مطلع و بصیر انجام بگیرد که اداره در ضمن صدور اجازه تعیین خواهد نمود .
هرگاه بر اثر باز کردن و بستن بسته ها بترتیب فوق خسارتی به محتویات آنها وارد آید مسئولیت آن متوجه گمرک نخواهد بود و از بابست آن خسارت تخفیفی در حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض داده نخواهد شد .

تبصوه - هرگاه صاحب کالا بخواهد اقدام به باز دید محتویات بسته ها و یا تغییر لفاف و یا خشک کردن کالا و یا سایر اعمالی که مستلزم تغییر در بسته بندی و دست خوردگی کالا باشد بکند باید مراتب را صریحاً و بطور وضوح و تفکیک در درخواست خود قید نماید و مأموری که برای این کار تعیین میگردد باید مراقبت نماید که غیر از آنچه صاحب کالا درخواست نموده و با آن موافقت شده عمل

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

دیگری انجام نگیرد و همچنین قبل از انجام هر گونه عملی مأمور باید مشخصات ظاهری بسته‌ها را از حیث نوع بسته و علامت و سالم بودن یا پارگی و یادست خوردگی داشتن صورت مجلس کرده سپس اجازه باز کردن آنها را بدهد و پس از باز کردن بسته‌ها باید پروی‌اخالی بودن و وزن خالص و نوع و جنس و مقدار و تعداد و سایر مشخصات کامل کالای محتوی تمام بسته یا بسته‌هایی را که مورد درخواست صاحب کالا بوده صورت مجلس نماید و در هر حال يك نسخه از صورت مجلس باید به انبار تسلیم شود .

ماده ۹۹۵ - در مواردیکه صاحب کالا یا نماینده قانونی او تعرفه صحیح کالای خود را نداند و یادرت تشخیص آن تردید داشته باشد میتواند قبل از تنظیم اظهارنامه با تسلیم درخواست کتبی و ارائه اسناد مالکیت و الصاق نمونه کالا و مدارك مربوط به آن و باپرداخت هزینه آزمایش از رئیس گمرک محل تعرفه بندی کالای خود را استعلام کند و پس از دریافت پاسخ کتبی و حصول اطلاع قطعی از تعرفه کالای خود به تنظیم اظهارنامه مبادرت نماید . در صورتیکه تعرفه ابلاغ شده به درخواست کننده به کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی ارجاع و تعیین شده باشد قبول آن برای گمرک نسبت به مورد الزامی است در این مورد نمونه برداری بعهدہ صاحب کالا بوده و مأموران جز نظارت حق هیچگونه مداخله در آنرا ندارند .

تبصره ۱۵ - برای هر اظهارنامه باید يك درخواست جداگانه تنظیم و برای هر قلم کالا هزینه آزمایش جداگانه پرداخت شود .

تبصره ۲ - اداره گمرک میتواند کالائی را که تشخیص مواد متشکله آن برای تعیین تعرفه آن کالا مورد نیاز باشد به آزمایشگاه ارسال دارد و در این صورت هزینه آزمایش آنرا از صاحب کالا وصول خواهد کرد .

تبصره ۳ - اشخاصی هم که میخواهند کالا بخرج سفارش دهند میتوانند بمنظور تحصیل اطلاع از تعرفه کالا و سایر شرایط ورود آن از اداره کل گمرک با ارسال نمونه و بیان مشخصات کالا و تصریح باینکه حداکثر تا چه مدت کالای مورد نظر بایران خواهد رسید تقاضای تعرفه بندی آنرا بکنند این تعرفه بندی وقتی برای ادارات گمرک الزام آور خواهد بود که از طرف اداره کل گمرک به استناد رأی کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی ابلاغ شده و کالای مورد بحث برای يك بار گشایش اعتبار تا یکسال بعد از تاریخ تعیین تعرفه و ابلاغ آن به استعلام کننده وارد شده باشد بشرط آنکه در سال ورود بار عایت مقررات صادرات و واردات مجاز و از هر لحاظ مشابه همان کالائی باشد که درخواست تعرفه بندی آنرا نموده و در این قبیل موارد در موقع ترخیص اگر توجه شود که رأی دیگری از طرف کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی در مورد همان نوع کالا صادر شده که بزیان وارد کننده باشد مورد مشمول بند ۱ ماده ۳۲۶ این آئین نامه خواهد بود .

ماده ۱۰۰ - کالای چند ارتیکل از يك فهرست کل بار (مانیفست) یا بارنامه حمل را ولو کالای واحد و بنام شخص واحد وارد شده باشد نمیتوان در يك اظهارنامه اظهار نمود ولی صاحب کالا حق دارد برای يك ارتیکل کالای متعلق بخود در صورتیکه بیش از يك بسته باشد در چند

نوبت اظهارنامه‌های متعدد تنظیم و تسلیم نماید در هر حال محتوی يك بسته کالا را نمیتوان تفکیک و تقسیم و برای هر قسمت اظهارنامه تنظیم و قبول نمود مگر در مواردیکه قسمتی از محتویات بسته مزبور غیرمجاز باشد یا برای قسمتی از آن اظهارنامه اعاده تنظیم شده باشد و یا کتباً درخواست واگذاری بگمرک بنماید .

ماده ۱۰۱ - صاحب کالا اظهارنامه را از لحاظ اطلاعاتیکه از ناحیه وی باید اعلام شود از روی قبض انبار و بارنامه و اسناد خرید تکمیل و بدواً بقسمت فنی گمرک تسلیم میکند، قسمت فنی مکلف است اظهارنامه و اسناد ضمیمه آنرا مورد بررسی قرار داده و معلوم نماید :

- ۱- اظهارنامه خط‌خوردگی نداشته باشد .
- ۲- تمام قسمت‌هاییکه باید از طرف صاحب کالا تنظیم و تکمیل شود نوشته شده باشد .
- ۳- تمام اسنادیکه باید ضمیمه اظهارنامه باشد ضمیمه شده باشد .
- ۴- مالکیت کسی که اظهارنامه بنام او تسلیم شده محرز و واجد شرایط برای ترخیص کالا باشد .
- ۵- چنانچه تنظیم و تسلیم کننده اظهارنامه غیر از صاحب کالا باشد شخص مزبور دارای وکالت یا نمایندگی برای ترخیص کالا باشد و برگ وکالت یا نمایندگی یا فتوکپی آنها ضمیمه باشد و در برگ وکالت یا نمایندگی حدود اختیارات و کیل یا نماینده طبق ماده ۳۸۱ این آئین‌نامه تعیین شده باشد و در صورتیکه ترخیص کننده حق العمل کار گمرک باشد نامبرده کارت حق العمل کاری گمرک را دارا باشد .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

۶- در اظهارنامه مشخصات کامل کالا از لحاظ نام و شماره تعرفه گمرکی و نوع و تعداد و وزن و ارزش و مأخذ احتساب حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض مربوط قید شده و اظهار طبق مقررات این فصل بطور صحیح بعمل آمده باشد .

۷- اسناد ضمیمه با مشخصاتی که از کالا در اظهارنامه نوشته شده تطبیق نماید و ارقام آن هم با حروف و هم با عدد نوشته شده باشد .

۸- محاسبه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه گمرکی و عوارض نوشته شده صحیح باشد و در صورت احراز و مثبت بودن مراتب بالا اظهارنامه را با اسناد لاك و مهر و سپس ثبت دفتر نموده و برای پرداخت وجه آن بصندوق ارسال دارد و الا آن را برای تکمیل یا اصلاح یا تجدید به تسلیم کننده مسترد کند . صاحب کالا پس از پایان کار اظهارنامه در قسمت فنی و وصول آن بصندوق باید مبلغی را که خود تعیین و محاسبه کرده و در اظهارنامه نوشته به صندوق پرداخت کند .

تبصره - معرفی نامه رسمی مؤسسات دولتی در مورد کالای متعلق بآنها و سفارتخانه ها با گواهی وزارت امور خارجه نسبت بکالای متعلق بسفارتخانه ها بجای و کالتنامه رسمی پذیرفته خواهد شد .

۱۰۲۵۵۶ - پس از ثبت مشخصات اظهارنامه در دفتر قسمت فنی گمرک شماره ردیف دفتر مزبور با قید تاریخ در روی اظهارنامه منعکس و کالا از تاریخ پرداخت حقوق گمرکی و عوارض و هزینه های مربوط اظهار شده تلقی میگردد و در مورد بسته های پستی که بجای اظهارنامه اعلامیه پستی بگمرک تسلیم میشود ارائه وثبت اعلامیه در قسمت فنی گمرک اظهار محسوب میشود .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

ماده ۱۰۳ - هرگاه صاحب کالا پس از تسلیم اظهارنامه بگمرک متوجه شود که در تنظیم آن اشتباهی رخ داده است میتواند با تسلیم درخواست کتبی و بیان چگونگی اشتباه اجازه اصلاح اظهارنامه را از رئیس گمرک تقاضا کند ولی رئیس گمرک فقط وقتی میتواند بچنین تقاضائی ترتیب اثر بدهد که عملیات ارزیابی کالای موضوع آن اظهارنامه آغاز نشده باشد .

در اینصورت تقاضا نامه باید با قید تاریخ در دفتر نماینده ثبت و با اظهارنامه لاک و مهر شود تا تشریفات ارزیابی خاتمه یابد و در صورتیکه در اثر رسیدگی ادعای صاحب کالا تأیید شد رفع اشتباه بعمل آید .

ارزیابی کالا وقتی آغاز شده محسوب میگردد که اظهارنامه از طرف متصدی سرویس ارزیابی بنام ارزیابان ظهر نویسی شده باشد .

ماده ۱۰۴ - اگر صاحب کالا که برای ترخیص کالای خود اظهارنامه تحت یکی از عناوین پنجگانه تسلیم کرده است از عنوان مذکور عدول کرده بخواهد تحت عنوان دیگری اظهارنامه بدهد بجز در مورد کالای مشمول تبصره ذیل این ماده بدو شرط بشرح زیر قبول میشود :

۱ - کالای مورد اظهارنامه از گمرک خارج نشده و کالا در گمرک موجود باشد .

۲ - هرگاه اظهارنامه اولی طبق مقررات این آئین نامه مستلزم پرداخت جریمه باشد صاحب کالا جریمه مقرر را قبلاً پرداخته باشد .

تبصره - در موردیکه صاحب کالا برای ترخیص کالای ممنوع الورد یا غیرمجاز یا مشروط اظهارنامه بعنوان ورود قطعی بکشور یا اظهارنامه ترانزیت

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

داخلی تسلیم کرده باشد حق تبدیل عنوان اظهارنامه را ندارد. مگر اینکه کالا بانام مشخصات کامل و صحیح اظهار شده باشد که در اینصورت طبق مفاد ماده ۳۱ قانون امور گمرکی صاحب کالا یا نماینده او فقط میتواند آنرا در ظرف سه ماه از کشور خارج سازد.

ماده ۱۰۵ - متصدی سرویس ارزیابی موظف است همینکه اظهارنامه با رعایت مقررات فصل یکم این قسمت تکمیل و به او تسلیم شد آنرا در دفتر مخصوص توزیع کار (کوتاژ) ثبت و دو نفر از ارزیابان قسمت خود را برای ارزیابی کالا تعیین و نام آنها را هم در پشت اظهارنامه و هم در دفتر توزیع کار نوشته سپس اظهارنامه را با اخذ رسید بیکی از آنان که ارشدیت دارد تسلیم کند.

تبصره - در موارد کافی نبودن تعداد ارزیابان و کثرت کار روزانه متصدی سرویس ارزیابی میتواند یک نفر ارزیاب برای ارزیابی تعیین نماید.

ماده ۱۰۶ - دفتر توزیع کار مذکور در ماده ۱۰۵ این آئین نامه باید در مقر کار شخص متصدی سرویس ارزیابی بمسئولیت او نگاهداری و اطلاعات زیر در آن منعکس باشد:

- ۱ - شماره ردیف .
- ۲ - تاریخ و شماره ثبت قسمت فنی .
- ۳ - تاریخ تسلیم اظهارنامه بسرویس ارزیابی .
- ۴ - نام و نشانی صاحب کالا .
- ۵ - نام و نشانی وکیل او (در صورتیکه اظهارنامه را وکیل صاحب کالا تنظیم و تسلیم کرده باشد) .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

- ۶ - مشخصات کالا بشرحیکه در اظهارنامه نوشته شده .
- ۷ - نام ارزیابان که معاینه و ارزیابی کالا بآنان ارجاع شده .
- ۸ - تاریخ تسلیم اظهارنامه به ارزیابان .
- ۹ - تاریخ اعاده اظهارنامه از طرف ارزیابان
- ۱۰ - نتیجه ارزیابی بشرحیکه ارزیابان نوشته اند .
- ۱۱ - شماره و تاریخ ثبت اظهارنامه متمم در دفتر توزیع کار (در صورت کشف اظهار خلاف واقع) .
- ۱۲ - شماره و تاریخ پروانه گمرکی .
- ۱۳ - ملاحظات و توضیحات .

فصل دوم - ارزیابی

ماده ۱۰۷ - معاینه و ارزیابی کالای اظهار شده بگمرک از مشخصات ظاهری بسته ها شروع میشود بنابراین ارزیابان گمرک مکلفند مجموع بسته های مربوط بیک اظهارنامه را بدقت شمرده و بنوع بسته ها (صندوق، عدل، یا هر نوع بسته دیگر) و علامت و شماره آنها را بیک بیک رسیدگی کرده بامندرجات اظهارنامه تطبیق نمایند و اگر اختلافی نداشت به ارزیابی و معاینه محتویات بسته ها با رعایت اصول مقرر در این فصل اقدام کنند .

تبصره - هرگاه اختلافی در تعداد بسته ها یا نوع یا علامت یا شماره آنها دیده شود ارزیابان باید عمل ارزیابی را در همانجا متوقف کرده و اظهارنامه را پس از شرح موارد اختلاف در ظهر آن بمتصدی سرویس ارزیابی مسترد

دارند تا با اطلاع و دستور رئیس گمرک یا قائم مقام او نسبت به اختلاف و علت منشاء آن رسیدگی شود.

اگر در اثر این رسیدگی محقق گردید که اختلاف مشهود ناشی از اشتباه صرف بوده و سوء نیتی وجود نداشته باشد دستور رفع اختلاف بنحو مقتضی در متن یا ظهر اظهارنامه داده خواهد شد و اگر سوء نیتی تشخیص شود دستور تنظیم صورت مجلس تخلف و تعقیب متخلف طبق مقررات مربوط صادر میگردد.

ماده ۱۰۸۵ - برای تحقیق صحت مندرجات اظهارنامه نسبت بمشخصات محتویات بسته‌ها بطور کلی باید بسته‌های موضوع هر اظهارنامه کالا باز و به محتویات آنها از لحاظ نوع جنس و مقدار و ارزش و وزن و مشخصات دیگری که ملاک تشخیص تعرفه‌بندی یا مأخذ پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های گمرکی و عوارض متعلق باشد بتفصیل رسیدگی شود و هر گاه بسته‌ها از حیث حجم یا وزن یا نوع جنس یکسان و یکنواخت باشند بحسب اهمیت کم و کیف کالا بیاز کردن و رسیدگی نمودن محتویات يك یا چند بسته که ارزیاب انتخاب مینماید اکتفا و از باز کردن بقیه بسته‌ها صرف نظر خواهد شد و اگر بسته‌ها از حیث حجم و وزن و نوع جنس یکسان نبوده ولی کالا دارای صورت عدلبندی یا فهرستی باشد که نوع جنس و وزن و ارزش و مقدار و محتویات هر يك از بسته‌ها را جداگانه نشان دهد در این صورت نیز ارزیاب میتواند به باز کردن و رسیدگی نمودن يك یا چند بسته که انتخاب مینماید اکتفا نماید مشروط بر اینکه در مشخصات آن عده از بسته‌ها که رسیدگی شده بامندرجات صورت

عدلبندی یا فهرست مزبور اختلافی بیش از پنج درصد دیده نشود و در غیر این صورت و همچنین در مواردیکه بسته‌ها از حیث حجم یا وزن یا نوع جنس یکسان نبوده و فهرست یا صورت عدلبندی نداشته باشد تمام بسته‌ها بدون استثناء باید باز و مورد معاینه و رسیدگی قرار گیرد .

تبصره - تفاوت پنج درصد یا کمتر هرگاه بزبان دولت مشهود افتد و صاحب کالا حاضر شود که برای تفاوت تمام بسته‌ها بنسبتی که از رسیدگی به بسته‌های باز شده بدست آمده است اظهارنامه متمم تسلیم و وجوه متعلق بتفاوت مجموع بسته‌ها را پردازد گمرک میتواند اظهارنامه متمم را پذیرفته و حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های گمرکی و عوارض مابه‌التفاوت را بدون اخذ جریمه دریافت نماید لیکن اگر صاحب کالا باین امر راضی نشود مأموران گمرک تمام بسته‌ها را باز و رسیدگی و حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های گمرکی و عوارض تفاوت را بمأخذ نتیجه حاصل احتساب و دریافت خواهند داشت و هرگاه تفاوت مزبور به نصابی که مستلزم پرداخت جریمه اظهار خلاف واقع در این مورد است (بیش از پنج درصد) برسد جریمه متعلق نیز دریافت خواهد شد .

هرگاه تفاوت پنج درصد یا کمتر بزبان صاحب کالا دیده شود اظهارنامه تسلیمی کماکان صحیح تلقی و پذیرفته میشود مگر اینکه صاحب کالا راضی نشده اصلاح اظهارنامه را به نسبت تفاوت مشهود تقاضا کند در این صورت نیز بسته‌ها باید کالا باز و رسیدگی شود و چنانچه در این رسیدگی کلی تفاوتی بزبان

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

صاحب کالا مشهود افتد اجازه اصلاح اظهارنامه بنفع صاحب کالا از طرف رئیس گمرک داده میشود .

ماده ۱۰۹ - از انواع نخ و کاغذ و مقوا و منسوجات و هر کالای دیگری که الصاق نمونه آن به اظهارنامه میسر باشد باید یک نمونه با اظهارنامه الصاق و بامهر اداره لاک و مهر شود .

ماده ۱۱۰ - هرگاه در نتیجه ارزیابی بین مندرجات اظهارنامه و مشخصات مشهود کالا اختلافاتی کشف شود ارزیابان موظفند اختلافات مشهود را در ذیل اظهارنامه مشروحاً نوشته و امضاء نمایند و بجز موارد مشمول مواد ۱۱۱ و ۱۱۲ این آئین نامه بلافاصله صورت مجلس تغلف حاکی از شرح اختلاف از طرف متصدی سرویس ارزیابی تنظیم و بضمیمه اظهارنامه و منضمات آن برای تعیین جریمه به رئیس اداره یا قائم مقام او تسلیم میشود .

ماده ۱۱۱ - هرگاه در اثر ارزیابی اختلافاتی که مستلزم دریافت تفاوت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض نباشد کشف شود (مانند اینکه نام یکی از دو نوع کالای مجاز که حقوق گمرکی آنها یکسان است بجای نام دیگری در اظهارنامه نوشته شده باشد) در این صورت نیز مشهودات مأموران باید در ذیل اظهارنامه قید و بدون تنظیم صورت مجلس تغلف با اطلاع رئیس گمرک یا قائم مقام او اجازه اصلاح مورد اشتباه داده شود .

ماده ۱۱۲ - اگر صاحب کالا مشخصات کالای خود را بزبان خود اظهار کرده باشد و مراتب بر اثر ارزیابی کشف شود ارزیابان مکلفند

مشهودات خود را ذیل اظهارنامه بنویسند و آنرا به متصدی سرویس ارزیابی مسترد دارند .

در چنین مواردی متصدی سرویس ارزیابی موظف است مراتب را به صاحب کالا اعلام کند و صاحب کالا میتواند در متن یا ظهر همان اظهارنامه باستناد نوشته ارزیاب تقاضای استرداد اضافه پرداختی را بکند در اینصورت رئیس گمرک یا قائم مقام او پس از رسیدگی در ذیل گزارش متصدی سرویس اجازه صدور حکم استرداد را خواهد داد .

تبصره - هرگاه صاحب کالا یا نماینده او بعلت ناچیزی مابه التفاوت یا بسبب تسریع در کار خود مایل بدرخواست استرداد نباشد باید انصراف خود را در متن یا ظهر اظهارنامه نوشته و امضاء نماید در چنین مواردی دیگر صاحب کالا یا نماینده او حق درخواست استرداد اضافه پرداختی را نخواهد داشت .

ماده ۱۱۳ - ارزیابان موظفند ارزیابی را با رعایت کامل اصول و ترتیبی که در این فصل مقرر گردیده شروع و جزئیات عمل را که بتدریج انجام میدهند برتیب در پشت اظهارنامه بلافاصله یادداشت نمایند .

ماده ۱۱۴ - ارزیابان موظفند اظهارنامه هائی که بآنها تسلیم میشود حداکثر تا ۲۴ ساعت بعد نتیجه ارزیابی کالا را در پشت اظهارنامه نوشته و تکمیل و به متصدی سرویس ارزیابی تسلیم نمایند و اگر در ضمن ارزیابی به مشکلاتی برخورد نمایند آنرا نیز گزارش دهند .

ماده ۱۱۵ - هر اظهارنامه که پس از انجام ارزیابی بمتصدی سرویس ارزیابی مسترد میشود باید از لحاظ تعرفه بندی و حساب حقوق گمرکی

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

وسود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض از طرف متصدی مزبور کاملاً رسیدگی و پس از حصول اطمینان از اینکه ارزیابان مربوط وظایف خود را کاملاً انجام داده اند و از اینکه تعرفه بندی و حساب وجوه مندرج در اظهار نامه صحیح و بی اشتباه است ذیل اظهار نامه را بساقید تاریخ امضاء نماید .

در مورد اظهار نامه هائیکه اختلافاتی در آنها کشف شده و آن اختلافات مستلزم دریافت تفاوت یا جریمه یا هر دو باشد بعد از تسلیم اظهار نامه متمم از طرف صاحب کالا و پرداخت تفاوت و جریمه و صدور پروانه متمم اظهار نامه ها را امضاء خواهند نمود .

۱۱۶۵۵۱ - متصدی سرویس ارزیابی میتواند در عملیات ارزیابی کالا با مأموران خود شرکت داشته و عملیات آنان را کنترل کرده و نتیجه را در دفتر توزیع کار منعکس کند .

۱۱۷۵۵۱ - متصدی سرویس باید دائماً مراقب باشد که ارزیابان تحت اختیار او تمامی وظایفی را که بعهدہ آنانست بانهایت دقت و سرعت انجام دهند و هرگونه تخلفی از آنان در اجرای وظایف مقرر مشاهده نماید اعم از جزئی یا مهم در دفتر توزیع کار در ستون توضیحات منعکس کرده مراتب را به رئیس گمرک گزارش نماید .

۱۱۸۵۵۱ - متصدی سرویس ارزیابی موظف به دقت در نگاهداری اظهار نامه های دریافتی خود می باشد و باید مراقبت نماید اظهار نامه پس از پرداخت وجوه مربوط هیچوقت از اختیار مأموران خارج نگردد . بعد از خاتمه تشریفات و تسلیم

پروانه باظهار کننده جهت ترخیص کالا باید اظهارنامه را با تمام منضمات آن با اخذ رسید کتبی به قسمت مربوط که مأمور تحویل گرفتن آنست تسلیم نماید .

ماده ۱۱۹ - رئیس گمرک حق دارد در هر مورد که مقتضی بداند کالائی را که ارزیابی آن انجام یافته است مورد بازدید قرار داده آن کالا را شخصاً یا بوسیله هر مأمور دیگری از مأموران اداره خود مجدداً ارزیابی و معاینه نماید .

ماده ۱۲۰ - کلیه مأمورانی که باقتضای وظایف محوله امضائی در اظهارنامه مینمایند مکلفند قبل از امضاء نام و نام خانوادگی خود را در محل مخصوص نوشته و سپس در ذیل آن امضاء نمایند .

ماده ۱۲۱ - هرگاه از طرف اظهار کننده سیاهه خرید به گمرک تسلیم نشود و یا ارزش مندرج در سیاهه خرید قابل قبول تشخیص نگردد ضوابط و نحوه تعیین ارزش موضوع ماده ۱۱ قانون امور گمرکی بشرح زیر خواهد بود :

۱ - در صورتیکه کالای مثل یا مشابهی با ارزش قابل قبول سابقه ترخیص داشته باشد ارزش کالا با مقایسه با ارزش کالای صادراتی مثل یا مشابه بشرط اینکه از همان کشور مبدأ و همزمان با تاریخ خرید کالای مورد اختلاف خریداری شده باشد تعیین میشود .

تبصره ۱ - منظور از (همزمان) زمانی است که در آن مدت بهای فروش کالا در کشور مبدأ ثابت بوده است .

تبصره ۲ - تشخیص نامتناسب بودن ارزش از طرف گمرک در هر مورد باید مبتنی بر دلیل موجه و یا مستند با سند قابل قبول باشد .

۲ - در مواردیکه ارزش بر اساس فهرست قیمت‌های صادراتی و یا از روی فهرست قیمت‌های کشور مبدأ منهای تخفیف یا جوایز صادراتی عادلانه یا

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

بازپرداختهای مالیاتی و گمرکی تعیین میشود فهرست مورد استناد باید مستقیماً از طرف سازندگان کالا صادر و جنبه عمومی داشته و همچنین صحت مندرجات آن بوسیله مقامات صلاحیتدار کشور مبدأ گواهی و از طرف مأموران کنسولی دولت شاهنشاهی و یادفتر اسناد رسمی محل تصدیق امضاء شده باشد.

تبصره ۱ - میزان تخفیف صادراتی قابل قبول از روی فهرست قیمتهای عمده فروشی داخلی کشور صادرکننده حداکثر بیست درصد و از روی فهرست قیمتهای خرده فروشی آنها حداکثر چهل درصد خواهد بود. در صورتیکه معاملات داخلی در کشور مبدأ مشمول مالیاتهای غیر مستقیم باشد اینگونه مالیاتهای جزئی از قیمت عمده فروشی یا خرده فروشی محسوب نخواهد شد.

تبصره ۲ - جوایز صادراتی و یا بازپرداختهای مالیاتی و گمرکی که معمولاً از طرف دولتها یا سایر مقامات رسمی بصادرکنندگان محلی اعطاء می گردد وقتی مورد قبول خواهد بود که یا از طرف نمایندگان گمرکی کشورهای خارج در ایران رسماً اعلام و یا از طرف نمایندگان گمرکی ایران در خارج مورد تأیید قرار گیرد.

۳ - در مواردیکه ارزش عمده فروشی کالای وارداتی در ایران ملاک تعیین ارزش قرار میگیرد ارزش عمده فروشی عبارت از قیمتی است که توسط خریدار مستقیماً بواردکننده آن کالا پرداخت میشود و چنانچه به بهای عمده فروشی دسترسی نباشد قیمت خرده فروشی در بازار منهای ۲۰ درصد مبنای تعیین ارزش عمده فروشی داخلی خواهد بود.

تبصره - میزان سود عادلانه موضوع تبصره ذیل ماده ۱۱ قانون امور گمرکی ۱۵ درصد میباشد.

فصل سوم - ترانزیت داخلی

ماده ۱۲۲ - ترانزیت داخلی عبارت از آنست که کالای گمرک نشده از گمرک خانه مجاز بگمرک خانه دیگری حمل و تحویل شود. در این آئین‌نامه گمرک‌خانه‌های مزبور برای رعایت اختصار بترتیب گمرک مبدأ و گمرک مقصد نامیده میشود.

تبصره - در نقاطی که ادارت سازمان بنادر و کشتیرانی وجود دارد حمل کالا تحت عنوان ترانزیت داخلی اداری موضوع تبصره ۲ ماده ۱۸ قانون امور گمرکی در هر مورد با موافقت قبلی اداره بندر محل انجام خواهد گرفت.

ماده ۱۲۳ - اگر بعد از تسلیم اظهارنامه قطعی برای ترخیص کالا در اثر بروز اختلاف نظر در طبقه بندی یا تعرفه بندی و یا تعیین ارزش کالا تقاضای ترانزیت داخلی شده باشد گمرک مبدأ باید ضمن قبول تقاضا جریان را مشروحاً گزارش و اظهارنامه تسلیمی را نیز بضمیمه گزارش بگمرک مقصد ارسال و شماره و تاریخ گزارش را در متن اظهارنامه و پروانه ترانزیت داخلی قید و در صورتیکه اختلاف مشهود مستلزم ضبط کالا یا اخذ جریمه باشد يك برگ از اخطاریه ابلاغ شده موضوع ماده ۳۱ قانون امور گمرکی یا صورت مجلس تخلف تنظیم شده را که در آن میزان جریمه نیز تعیین شده باشد باید بضمیمه اظهارنامه نموده و در متن گزارش بآن اشاره نماید.

ماده ۱۲۴ - در مورد کالائی که ورود قطعی آن طبق قوانین مخصوص ممنوع و یا طبق مقررات عمومی صادرات و واردات غیر مجاز یا مشروط شناخته شده یا

بشود موافقت باحامل ترانزیت داخلی شخصی (جز در مواردیکه ترانزیت داخلی در اجرای ماده ۱۲۳ این آئین نامه باشد) و حمل یکسره موکول بموافقت اداره کل گمرک در هر مورد میباشد .

ماده ۱۲۵ - صاحب کالا در مورد ترانزیت داخلی شخصی و حامل در مورد حمل یکسره باید اظهارنامه ترانزیت داخلی را در سه نسخه تنظیم و بگمرک مبدأ تسلیم نماید . اظهارنامه ترانزیت داخلی باید مبین تعداد، نوع بسته، علامت، شماره و وزن باظرف بسته ها و همچنین نام و نوع جنس (مطابق شرح و توصیفی که در جدول قانون امور گمرکی مذکور است) و وزن خالص و ارزش کالای محتوی در بسته ها و مشخصات وسیله حمل و نام گمرک مقصد باشد و صاحب کالا یا حامل (در مورد حمل یکسره) در متن اظهارنامه ملزم و متعهد شود که بسته ها را بهمان ترتیب و بدون هیچگونه تصرف و تغییری با پلیمپ های گمرکی و در مدتی که از طرف گمرک مبدأ تعیین و در پروانه ترانزیت داخلی قید میشود بگمرک مقصد تحویل دهد قبض انبار و حواله نامه متصدی حمل کالا از خارج (مؤسسه کشتیرانی یا هر بنگاه حمل و نقل دیگر) و یک نسخه اصل یا رونوشت مصدق سیاهه خرید کالا و فهرست عدل بندی (در صورت تنوع کالا) و همچنین و کالتنامه رسمی و ثبتی (در صورتیکه اظهار کننده وکیل صاحب کالا باشد) باید ضمیمه اظهارنامه ترانزیت داخلی گردد .

تبصره ۱ - اصول تنظیم و تسلیم اظهارنامه بگمرک و طرز رسیدگی بصلاحت اظهار کننده و سایر شرایط و مقررات مربوط به تنظیم و تسلیم و قبول اظهارنامه های ترانزیت داخلی و ارزیابی و معاینه آنها همچنین کیفر اظهار خلاف واقع

مکشوفه در آنها همانست که در مورد اظهار ورود قطعی کالا طبق مواد مربوط این آئین‌نامه مقرر است .

تبصره ۲ - نسبت به کیسه‌های حاوی مرسولات پستی و بسته‌های پستی که از مرز تحت ترانزیت داخلی حمل می‌گردد و همچنین محمولات راه آهن دولتی در مورد حمل یکسره تقاضای اداره پست محل یا راه آهن همچنین تعهد کتبی اداره‌های مزبور به عنوان سپرده حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض پذیرفته میشود .

تبصره ۳ - در بارنامه‌هایی که مقصد (محل تحویل کالا) نقاط داخلی کشور تعیین شده باشد و حامل بخواهد کالا را از اولین اداره یا دفتر گمرکی به مقصد یا نزدیکترین گمرک به مقصد حمل نماید بارنامه مزبور بمنزله اعطای وکالت و نمایندگی جهت تنظیم اظهارنامه ترانزیت داخلی به حامل بااختیارات تام بوده و دیگر از حامل وکالت نامه رسمی و ثبتی مطالبه نمیشود .

تبصره ۴ - در صورتیکه کالا بوسیله راه آهن دولتی و یا سایر مؤسسات دولتی و یا مؤسسات حمل و نقل معرفی شده از طرف وزارت دارائی مستقیماً از گمرک مبدأ بگمرک مقصد ترانزیت داخلی گردد میتوان به بازرسی ظاهری کالا (نوع بسته، علامت و شماره و در صورت لزوم وزن باظرف) اکتفا نمود ولی در اینصورت تمام بسته‌های کالای ترانزیت داخلی باید تحت مراقبت مأموران ارزیابی نخ یاسیم کشی و هر یک از آنها پلمپ گردد و در صورتیکه وسیله حمل از هر حیث سالم و بی عیب و بدون شکاف و شکستگی بوده و چفت و بست دريچه‌های آن طوری

محکم و اطمینان بخش باشد که باز کردن آنها بدون شکستن مفتول و پلمپ غیر ممکن باشد و در آن وسائل غیر از کالای ترانزیت داخلی کالای دیگری بارگیری نشده باشد و بارگیری محموله ترانزیت داخلی تحت نظارت مستمر مأموران گمرک صورت گرفته باشد و محموله بنام گمرک مقصد (نه بنام صاحب کالا) تسلیم مؤسسه حمل شده و بارنامه حمل بنام گمرک مقصد صادر شده باشد بجای پلمپ کردن هر بسته میتوان هر یک از دریا دریچه های وسیله حمل را پلمپ کرد .

تبصره ۵ - در مورد ترانزیت داخلی اداری و یا کالائیکه در داخل گمرک

بیاصدور پروانه ترانزیت داخلی جابجا میشود ضمیمه کردن حواله متصدی حمل و قبض انبار لازم نیست لیکن بعداً که صاحب کالا برای ترخیص کالای خود بگمرک مقصد مراجعه میکنند و یادرمواردیکه غرامت یا مازاد حاصل فروش کالای متروکه بصاحب کالا پرداخت میشود ذینفع باید قبض انبار گمرک مبدأ و حواله نامه متصدی حمل را بگمرک مقصد تسلیم نماید .

۱۲۶۵۵۱ - حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض محموله ترانزیت

داخلی که در مقصد پرداخت میگردد باید قبل از تحویل گرفتن آن از گمرک مبدأ از طرف صاحب کالا نقداً بطور سپرده پرداخت شود ولی هزینه های گمرکی نقداً و بطور قطع دریافت میگردد و در صورت کسر و فقدان تمام یا قسمتی از کالا قبل از وصول بگمرک مقصد حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض کالای از بین رفته از سپرده مأخوذه تأمین و در صورتیکه تعهد دیگری نیز اخذ شده باشد برای انجام آن تعقیب میشود .

تبصره ۱۵ - در مورد کالائی که با وسائل حمل و نقل دولتی حمل میشود

در صورتیکه آن کالا بنام گمرک مقصد (نه بنام صاحب کالا یا عنوان دیگر) تحویل

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

بنگاه حمل و نقل دولتی بشود ممکن است بجای سپرده نقدی ضمانت نامه بانکی یا سفته قابل قبول پذیرفته شود .

تبصره ۲۵ - هزینه انبارداری که از محموله ترانزیت داخلی برای مدت توقف آن در گمرک مبدأ یا بندر اخذ میشود صورت علی الحساب خواهد داشت بساین توضیح که در موقع ترخیص قطعی آن محموله در گمرک مقصد هزینه مزبور برای تمام مدت تعلق (باتوجه به تبصره ۴ ماده ۴ این آئین نامه) در بنادر یا ادارات گمرک مبدأ و مقصد احتساب و مبلغی که در مبدأ دریافت شده و صورت علی الحساب دارد کسر و مابقی آن دریافت میگردد .

ماده ۱۲۷ - اداره گمرک میتواند در مواردیکه مقتضی بداند بدرقه شدن کالارا بوسیله مأموران گمرک در تمام مدت حمل شرط اجازه صدور ترانزیت داخلی قرار دهد .

ماده ۱۲۸ - پروانه ترانزیت داخلی در سه نسخه صادر میگردد که یک نسخه بعنوان سوش در گمرک محل باقی و یک نسخه بانضمام یکی از نسخ اظهارنامه از طرف گمرک مبدأ مستقیماً بعنوان گمرک مقصد فرستاده میشود یک نسخه دیگر بضمیمه یک نسخه از اظهارنامه بصاحب کالایانماینده قانونی او تسلیم میگردد که بموجب آن کالای خود را از گمرک تحویل گرفته و بگمرک مقصد تسلیم نماید .

ماده ۱۲۹ - پس از وصول کالا بمقصد تعداد و علائم و پلمپ های بسته ها از طرف مأموران مربوط گمرک مقصد باحضور حامل کالا رسیدگی و بامندرجات پروانه و اظهارنامه تطبیق میشود و در صورتیکه اختلافی مشاهده نگردد کالا به انبار تحویل شده قبض انبار صادر و بحامل تسلیم میگردد .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

علاوه بر صدور این قبض ورود محموله بمقصد باقید تاریخ در ذیل پروانه نیز از طرف گمرک مقصد تصدیق و امضاء میشود و صاحب کالا با ارائه سند اخیر الذکر بگمرک مبدأ سپرده خود را مسترد میدارد .

ماده ۱۳۰ - در صورت کشف اختلاف از هر قبیل که باشد صورت مجلس مشروح با حضور حامل کالا از طرف مأموران گمرک مقصد تنظیم و یک نسخه از آن بحامل تسلیم و مراتب در ذیل پروانه قید و یک نسخه از صورت مجلس نیز بلافاصله بگمرک مبدأ ارسال و یک نسخه در پرونده سرویس انبار ضبط و یک نسخه دیگر با گزارش مخصوص بر رئیس گمرک مقصد تسلیم میگردد که دستور لازم برای تعقیب طبق مقررات مربوط این آئین نامه برای هر یک از موارد کشف اختلاف که باید انجام گیرد صادر نماید .

تبصره - صورت مجلس کشف اختلاف مذکور در این ماده باید فوراً و حداکثر ۲۴ ساعت از تاریخ ورود محموله بگمرک مقصد تنظیم گردد .

فصل چهارم - ترخیص قطعی کالا

ماده ۱۳۱ - برای ترخیص قطعی کالا از گمرک هرگاه کالای مزبور از قبیل کالائی باشد که ورود قطعی آن بکشور موکول بتحصیل اجازه نامه یا پروانه مخصوص از وزارتخانه و ادارات مربوط باشد باید آن اجازه نامه یا پروانه نیز ضمیمه اظهارنامه و اسناد دیگر گردد .

تبصره ۱ - اداره گمرک میتواند علاوه بر اصل اسناد رونوشت آنها را در هر چند نسخه که لازم باشد بخواهد .

تبصره ۲ - در مورد مبادلات مرزی و در موارد استثنائی که تسلیم يك يا چند سند میسر نباشد اظهار کننده مکلف است همین موضوع را با ذکر علت در اظهارنامه تسلیمی قید نماید تا در صورتیکه علت معقول و قابل قبول باشد با موافقت رئیس گمرک اظهارنامه قبول و بجزریان گذارده شود .

ماده ۱۳۲ - چگونگی تنظیم اظهارنامه و اسنادیکه باید ضمیمه آن باشد و جریان اظهارنامه و طرز معاینه و ارزیابی همان است که در فصل يك و دو این قسمت مقرر است .

فصل پنجم - ورود موقت

بخش یکم - کالای خارجی که بمنظور تعمیر یا تکمیل و یا برای شرکت در نمایشگاهها بایران وارد و سپس خارج میگردد

ماده ۱۳۳ - ورود کالائیکه طبق قوانین ممنوع میباشد بعنوان ورود موقت موکول با اجازه دولت در هر مورد میباشد ولی اداره کل گمرک میتواند نسبت به کالائیکه طبق مقررات عمومی صادرات و واردات یا تصویبنامه های مخصوص غیر مجاز یا مشروط شناخته شده اجازه ورود موقت صادر کند .

ماده ۱۳۴ - برای واردات موقت صاحب کالا باید اظهارنامه روی اوراق چاپی مخصوص در دو نسخه تنظیم و در آن ضمناً تعهد نماید که کالا را در مدتیکه در پروانه ورود موقت تعیین میشود از کشور از راه مجاز خارج سازد .

شرایط عمومی تنظیم و تسلیم اظهارنامه و نکاتیکه باید از طرف اظهار کننده رعایت شود و عواقب اظهار خلاف واقع همان است که در فصل تخلفات گمرکی این آئیننامه ذکر گردیده است .

آئین نامه اجرائی قانون اسورگمرکی

تبصره - در مورد لوازم و قطعات یدکی هواپیماها یا کشتیهای خارجی که شرکت های مربوط بمنظور تعویض یا رفع نقص هواپیماها یا کشتیها موقتاً وارد میکنند باید صورت ریز مشروح آنها را باظهارنامه ضمیمه نمایند .

این اشیاء در انبار مخصوص شرکت نگاهداری و ریز آن در دفتریکه از طرف شرکت نگاهداری میشود و همچنین دفتر دیگری که گمرک موظف به نگاهداری آن است باید ثبت و هر دو دفتر بامضاء مأموران گمرک برسد . دفاتر مزبور قبلاً از طرف گمرک شماره گذاری و پلمپ خواهد شد .

موقع مصرف یا اعاده هر یک از اقلام باید بانظارت اداره گمرک بهوایما یا کشتی تحویل و علاوه بر ثبت در پشت پروانه ورود موقت مربوط در هر دو دفتر نیز خروج آن از انبار ثبت و بامضاء مأمور گمرک برسد .

ماده ۱۳۵ - اجازه ورود موقت مستلزم اخذ سپرده بشرح زیر میباشد :

۱ - در مورد کالای مجاز که موقتاً وارد میگردد مبلغی معادل حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض که به واردات قطعی آن کالاتعلق میگیرد بعلاوه حداکثر جریمه احتمالی نقداً و یا بانضمین بانکی .

۲ - در مورد کالای ممنوع الورد و یا غیر مجاز و یا مشروط میزان سپرده و کیفیت اخذ یا تأمین آن در هر مورد از طرف اداره کل گمرک باتوجه بماده ۱۳۳ این آئین نامه تعیین میگردد .

۳ - در مورد واردات موقت لوازم و قطعات یدکی هواپیماها و کشتیهای خارجی موضوع تبصره ذیل ماده ۱۳۴ این آئین نامه سپرده نقدی مطالبه نشده فقط باخذ تعهد کتبی از شرکت مربوط اکتفا میشود .

تبصره - در مورد واردات موقت ادارات و بنگاههای دولتی تعهد ذیحساب مربوط و در مورد نمایشگاههای خارجی تعهد سفارتخانه یا نمایندگان گیمهای سیاسی کشور مربوط با تأیید و گواهی وزارت امور خارجه بعنوان تأمین قبول خواهد شد .

ماده ۱۳۶ - کالاتیکه برای ورود موقت اظهار میگردد باید طبق اصول و مقرراتیکه در فصل دوم از قسمت چهارم این آئین نامه مذکور است مورد معاینه و ارزیابی قرار گیرد به بسته ها یا محتویات آنها پلمپ گمرک یا هر نوع علامت دیگری که برای تشخیص کالا در موقع خروج لازم باشد الصاق میگردد و مدتی هم که کالا در طی آن باید از کشور خارج شود تعیین و در متن پروانه قید و پروانه کالا به اختیار صاحب کالا گذاشته میشود .

ماده ۱۳۷ - نسبت به واردات موقت هر گاه عملیات تعمیر یا تکمیل که مورد نظر صاحب کالا است نوعاً طوری باشد که مستلزم تغییر شکل کالا و از بین رفتن پلمپها یا اعلامتهای دیگر الصاقی گمرک بوده و بالتیجه تشخیص کالا را در حین بازگشت مشکل یا غیر ممکن سازد اداره گمرک میتواند از قبول آن کالا بعنوان واردات موقت خودداری کند و یا در صورتیکه مقتضی بداند عملیات صنعتی مبنی بر تکمیل یا تعمیر را در هر مورد تحت نظارت مستمر قرار دهد . هزینه این نظارت بعهده صاحبان کالا خواهد بود و برای اعمال نظارت صورت مجلس تنظیم و يك نسخه از آن با اظهارنامه موضوع ماده ۱۳۴ این آئین نامه ضمیمه خواهد شد .

ماده ۱۳۸ - در صورت تسلیم تقاضای کتبی از طرف صاحب کالا مدت پروانه ورود موقت از طرف گمرک صادر کننده پروانه تا ششماه قابل تمدید است

آئین نامه اجرائی قانون اسورگمرکی

مشروط بر اینکه تقاضا قبل از انقضای مهلت اولیه تسلیم شده باشد. در صورتیکه باز هم احتیاج بتمدید مجدد باشد بشرط تسلیم تقاضا قبل از انقضای مدت، موافقت بآن موکول به کسب اجازه از اداره کل گمرک خواهد بود.

ماده ۱۳۹ - در موقع بازگشت کالا صاحب کالا باید اظهارنامه روی اوراق چاپی مخصوص در دو نسخه تنظیم و کالا را برای ارزیابی بگمرک عرضه نماید.

کالای برگشتی مورد ارزیابی قرار میگیرد و در صورتیکه مدت اعتبار پروانه منقضی نشده و علائم گمرکی روی کالا دست نخورده باشد و یا مورد از موارد مشمول ماده ۱۳۷ این آئین نامه بوده و صورت مجلس مأموران نظارت ضمیمه اظهارنامه شده باشد پروانه برگشت در دو نسخه صادر و یک نسخه بصاحب کالا تسلیم و نسخه دیگر بسوش پروانه اولی لاک و مهر و کالا مرخص و سپرده تودיעی مسترد میشود.

ماده ۱۴۰ - وجه الضمانیکه طبق مقررات ماده ۱۳۵ این آئین نامه سپرده شده است وقتی مسترد میشود که کالا در مدت اعتبار پروانه در صورتیکه تمدید شده باشد قبل از انقضای مدت آخرین تمدید بازگشت داده شود در غیر این صورت سپرده تودיעی بدرآمد دولت منظور خواهد شد.

تبصره - در مواردیکه محرز شود تأخیر خروج کالا حداکثر تا یکماه مبنی بر عذر موجهی بوده است ممکن است سپرده تودיעی با اجازه اداره کل گمرک و بادریافت جریمه انتظامی که میزان آن را اداره اخیر الذکر در هر مورد تعیین خواهد کرد مسترد گردد.

ماده ۱۴۱ - در موقع اعاده کالا هر گاه پلمپ یا اعلام دیگری که از طرف گمرک روی بسته ها یا محتویات بسته الصاق گردیده از بین رفته باشد و مورد هم از موارد مشمول ماده ۱۳۷ این آئین نامه نباشد در صورتیکه از بین رفتن پلمپ یا اعلامت الصاقی عمدی بوده و بالنتیجه تطبیق و تشخیص کالا با مشخصات پروانه ورود موقت مقدور نباشد سپرده تودیع دولت ضبط و نسبت به کالا طبق مقررات عمومی صادرات رفتار خواهد شد .

ماده ۱۴۲ - هر گاه صاحب کالا بخواهد کالائی را که بعنوان موقت وارد شده است در ایران بفروشد یا بمصرف قطعی برساند باید قبل از انقضای مدت اعتبار پروانه درخواست کتبی مبنی بر ابطال پروانه ورود موقت بگمرک مربوط داده و اظهارنامه ورود قطعی برای کالای خود تنظیم و تشریفات عمومی مربوط به واردات را انجام دهد در اینصورت حقوق ورودی کالا که قبلاً بطور سپرده پرداخت شده است با تنظیم پروانه ورود قطعی بدرآمد منظور و مازاد احتمالی سپرده صاحب کالا مسترد میگردد و کسری احتمالی نقداً وصول خواهد شد .

اگر کالا از اجناس غیر مجاز یا مشروط باشد برای اظهار جهت ورود قطعی باید مجوز قانونی از مقامات صلاحیتدار تحصیل گردد .

ماده ۱۴۳ - در صورتیکه صاحب کالا در مدت مقرر برای اعاده کالا مراجعه ننماید گمرک مربوط در مورد کالای مجاز اظهارنامه ورود قطعی تنظیم و با صدور پروانه قطعی حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض و جریمه احتمالی را از محل سپرده موضوع بند ۱ ماده ۱۳۵ این آئین نامه برداشت مینماید و در مورد کالای غیر مجاز یا مشروط طبق دستوری که قبلاً از طرف اداره کل گمرک طبق بند ۲ ماده ۱۳۵ این آئین نامه داده شده رفتار خواهد کرد .

بخش دوم - دستگاههای فیلمبرداری و عکس برداری هوایی و مطالعات علمی یا فنی و غیره

ماده ۱۴۴ - ورود موقت دستگاههای فیلمبرداری و عکسبرداری هوایی و اشیاء و دستگاههای مطالعات علمی و آموزشی و تربیتی و فنی و نقشه برداری و وسائل راهسازی و سدسازی و اسکله‌سازی و هر نوع ساختمان و تعمیرات و خاک برداری و لوازم نصب و سوار کردن کارخانجات و تأسیسات صنعتی و نظایر آن و همچنین لوازم یدکی و وسائل تعمیر آنها از لحاظ تنظیم و تسلیم اظهارنامه در ورود و خروج و ارزیابی گمرکی و اخذ سپرده و نحوه واریز آن تابع همان تشریفات است که برای واردات موقت اشیاء موضوع بخش اول این فصل مقرر گردیده است .

ماده ۱۴۵ - برای وارد کردن دستگاههای فیلمبرداری و عکسبرداری هوایی مذکور در این بخش بعنوان واردات موقت باید قبلاً در هر مورد اجازه شهربانی کل کشور تحصیل و ارائه شود . فیلمهایی که همراه دستگاه مزبور وارد میشود بعنوان ورود موقت قبول ولی چنانچه فیلمهای مذکور مورد مصرف قرار گرفت و جوه گمرکی متعلق طبق تعرفه گمرکی هنگام خروج بطور قطع دریافت خواهد شد .

ماده ۱۴۶ - مدت اعتباری که برای اعاده اشیاء و دستگاههای موضوع این بخش تعیین میگردد عبارت از ششماه خواهد بود و در صورتیکه صاحب کالا تقاضای تمدید مدت توقف این قبیل اشیاء و لوازم را بنماید اداره کل گمرک میتواند در موارد استثنائی و پس از رسیدگی بدلائل و لزوم تمدید با تقاضای صاحب کالا برای مدت مقتضی موافقت نماید و در صورتیکه کالای فوق‌پس از انقضای مهلت

مقرر از راه مجاز از کشور خارج نشود حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض متعلق را باید بوضع و حال موجود با توجه به نسبت فرسودگی بپردازد .

بخش سوم - وسائط نقلیه و محفظه های مخصوص حمل کالا

ماده ۱۴۷ - لکوموتیو و واگن و هواپیما که بطور منظم در خطوط بین ایران و کشورهای خارج حرکت میکنند مشمول عنوان واردات موقت میباشند لیکن برای ورود و خروج آنها انجام تشریفات گمرکی لازم نبوده فقط بدریافت اظهار نامه یا فهرست کال بار (مانیفست) که در هر مسافرت برای محمولات خود بگمرک میدهند و مشخصات و وسائط نقلیه مذکور نیز در آن منعکس است اکتفا میشود .

تبصره - مقدار سوخت و روغن که برای مصرف این وسائط نقلیه در راه لازم باشد از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض معاف است .

ماده ۱۴۸ - وسائط نقلیه موتوری و غیر موتوری و چهارپایان که با محمولات خود بکشور وارد و محمولات خود را در اولین گمرک ورودی تخلیه کرده مراجعت مینمایند بعنوان واردات موقت پذیرفته میشوند در مورد اینگونه وسائط نقلیه نیز از نظر تشریفات گمرکی بهمان اظهار نامه اجمالی که به گمرک تسلیم می نمایند و تعداد و مشخصات و وسائط مذکور در آن منعکس است اکتفا میشود .

تبصره ۱ - هرگاه وسائط نقلیه مذکور در این ماده از اولین گمرک مرزی مراجعت نکرده با محموله خود بطرف داخل بروند وسائط مذکور

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

مشمول مقررات عمومی واردات موقت مذکور در بخش یکم این فصل خواهند بود و در مدت اعتبار پروانه ورود موقت بدفعات نیز می توانند از راههای مجاز وارد و خارج شوند ورود و خروج آنها در هر بار از طرف گمرک مرز با قید تاریخ ثبت و امضاء میشود .

تبصره ۲ - ورود موقت محفظه های مخصوص حمل کالا کانتینر Container و نظائر آن که بنحوی ساخته شده باشد که جابجا کردن آن از یک وسیله نقلیه بوسیله نقلیه دیگر امکان پذیر و تماماً یا تا اندازه ای مسدود باشد و بتوان آن را باسانی تخلیه و بارگیری کرد موضوع ماده ۹ قانون امور گمرکی مشمول مقررات این ماده خواهد بود . در مواردیکه محفظه های مخصوص حمل کالا بداخل حمل شود سپرده نقدی مطالبه نشده و فقط به اخذ تعهد کتبی از شرکت حمل و نقل مربوط اکتفا میشود .

ماده ۱۴۹ - وسائط نقلیه سواری برای استفاده شخصی و همچنین وسائط نقلیه که بدون بار برای استفاده موقت وارد میشود بعنوان واردات موقت قبول و تابع تشریفات مقرر در بخش یک این فصل خواهد بود .

بخش چهارم - دامهائیکه برای تعلیف موقتاً وارد میشوند

ماده ۱۵۰ - دامهائیکه برای تعلیف موقتاً بکشور وارد میشوند مشمول عنوان واردات موقت بوده و از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض معاف میباشد .

تشریفات ورود و خروج این دامها تابع مقررات آئین نامه مخصوص تعلیف اغنام و احشام مصوب هیئت وزیران میباشد .

تبصره - نتاج دام‌های مذکور در این ماده در مدت تعلیف نیز مانند خود دام‌ها از پرداخت وجوه مزبور معاف خواهد بود .

بخش پنجم - کالائیکه طبق قراردادهای گمرکی بین‌المللی بطور موقت وارد میشوند

ماده ۱۵۱ - کالائیکه با استفاده از مزایای قراردادهای گمرکی بین‌المللی که دولت شاهنشاهی ایران بآنها ملحق شده است وارد میشود تابع مقررات قراردادهای خواهد بود .

شرایط عمومی تنظیم و تسلیم اظهارنامه و نکاتیکه باید از طرف اظهارکننده رعایت شود و عواقب اظهار خلاف همانست که در فصل مربوط این آئیننامه ذکر شده است .

فصل ششم - کالائیکه پس از ورود بگمرک به خارج اعاده میشوند (کالاهای مرجوعی)

ماده ۱۵۲ - کالای وارده موجود در گمرک را از تاریخ ورود بمرز تا مدت چهار ماه و اگر این مهلت طبق تبصره های ۳ و ۲ از ماده ۲۲ قانون امور گمرکی تمدید شده باشد تا آخرین روز تمدید و در حال تاهنگامیکه کالا بفروش نرسیده میتواند بعنوان اعاده بخارج بگمرک اظهار و مرخص نمود. کالای مرجوعی جزء واردات و صادرات قطعی کشور محسوب نبوده و از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض معاف است لیکن مشمول پرداخت هزینه‌های گمرکی مذکور در فصل دوم از قسمت اول این آئیننامه و همچنین هزینه‌های مربوط بحراج موضوع تبصره ذیل ماده ۲۵ قانون امور گمرکی میباشد .

ماده ۱۵۳ - اجازه اعاده کالا بخارج فقط از راههای مجاز مرز هائی داده میشود که در آنجا گمرک مجاز برای خروج دایر باشد .

ماده ۱۵۴ - برای ترخیص کالا بعنوان اعاده بخارج صاحب کالا باید اظهار نامه روی اوراق چاپی طبق نمونه تنظیم و به گمرک تسلیم و هزینه های گمرکی متعلق را پرداخت کند و در ضمن اظهار نامه تعهد کند که کالا را در مهلتی که رئیس گمرک تعیین مینماید از مرز کشور خارج سازد و یا به کشتی بارگیری کند .

این مهلت در صورت درخواست صاحب کالا بشرط وجود علت موجه مستند بمدارک قابل تمدید است .

تبصره - هرگاه کالای مرجوعی در گمرک مرزی موجود در همان گمرک برای اعاده اظهار شود اظهار نامه مزبور در دو نسخه و اگر در یکی از گمرک خانه های داخلی باشد در سه نسخه باید تسلیم شود .

ماده ۱۵۵ - تشخیص صلاحیت اظهار کننده و طرز تنظیم اظهار نامه و شرایطی که در تنظیم آن باید رعایت شود ومدارکی که باید ضمیمه گردد همان است که در فصل اول همین قسمت مذکور است .

ماده ۱۵۶ - اظهار خلاف واقع در اظهار نامه کالای مرجوعی موضوع ماده ۱۵۸ این آئین نامه مستلزم اخذ جریمه ای است که در فصل اول قسمت ششم این آئین نامه قید شده است .

تبصره - در صورتیکه اظهار کننده بخواهد اظهار نامه مرجوعی مورد اختلاف را به اظهار نامه های موضوع ماده ۱۹ قانون امور گمرکی تبدیل نماید قبول آن مشروط به اخذ تمام جریمه متعلق به اظهار قبلی خواهد بود .

ماده ۱۵۷ - بازرسی و ارزیابی و معاینه کالای مرجوعی و شرایط قبول اظهارنامه تابع همان مقررات و اصولی میباشد که در فصل دوم همین قسمت مذکور است .

تبصره - هرگاه کالای مرجوعی در گمرک مرزی موجود و در همان گمرک برای اعاده اظهار شود در صورتی که از محل ارزیابی ، یکسره و زیر نظارت مستمر مأموران گمرک به انبار کشتی تحویل شود و یا یکسره بخط مرزی حمل و زیر نظر مأموران عبور داده شود ممکن است پس از بازرسی کامل مشخصات ظاهری بسته‌ها نسبت ببازرسی محتویات آنها به بازرسی اجمالی اکتفا شود .

ماده ۱۵۸ - هرگاه کالا در گمرک داخلی به عنوان اعاده اظهار شود صاحب کالا باید علاوه بر هزینه‌های گمرکی که بطور قطعی پرداخت مینماید در صورتیکه کالا مجاز باشد مبلغی معادل حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض و در صورتیکه کالا ممنوع‌التورود یا غیرمجاز یا مشروط باشد علاوه بر آن مبلغی معادل سه برابر ارزش کالا بعنوان سپرده نقداً بگمرک پرداخت و یا تأمین نماید .

تبصره - از کالای مرجوعی که مشمول مقررات تبصره ذیل ماده ۱۵۷ این آئیننامه باشد سپرده دریافت نمیگردد .

ماده ۱۵۹ - بسته‌های کالای مرجوعی که در گمرک‌های داخلی اظهار میشود نخ یاسیم کشی شده و پلمپ میگردد و با پروانه که بیک نسخه اظهارنامه لاک و مهر میشود در اختیار صاحب کالا گذارده میشود و یک نسخه از اظهارنامه مربوط

بلافاصله و مستقیماً بعنوان گمرک مرزی که کالا از آنجا خارج خواهد شد ارسال و نسخه سوم بایگانی میشود .

ماده ۱۶۰ - کالای مرجوعی باید از گمرک داخلی یکسره تا گمرک مرزی حمل و تحویل و پروانه و اظهارنامه نیز تسلیم شود سپس با اطلاع گمرک مرزی و تحت نظر مأمورانیکه از طرف گمرک تعیین میشود از راه مجاز از مرز عبور و با بکشتی تحویل گردد و مأموران باید تاریخ ورود کالا را با گمرک مرز خروج و عبور کالا را در ظهر پروانه و اظهارنامه نوشته امضاء نمایند و امضاء آنها از طرف رئیس گمرک محل گواهی و اظهارنامه گواهی شده بصاحب کالا تسلیم میشود تا جهت استرداد بگمرک داخلی مربوط تسلیم نماید .

ماده ۱۶۱ - اداره گمرک نسبت بکالای مرجوعی در همه موارد و بویژه در مورد کالائی که ورود قطعی آن بکشور غیر مجاز و یا مشروط است حق دارد از صاحب کالا تقاضا کند که کالای خود را تا گمرک مرزی با وسائط نقلیه که گمرک تعیین میکنند حمل نماید و همچنین حق دارد بهزینه صاحب کالا مأمورانی تعیین نماید که در تمام مدت حمل همراه کالا بوده و تا ورود بگمرک مرزی کالا را زیر نظارت مستمر قرار دهند .

ماده ۱۶۲ - اداره گمرک حق دارد در هر مورد که مقتضی بداند از صاحب کالا بخواهد که گواهینامه رسمی ورود کالای مرجوعی را از گمرک کشور مقصد یا اولین کشوری که کالا بآنجا حمل شده تحصیل و ارائه نماید .

در هر مورد که چنین شرطی از طرف گمرک برقرار شود شرط مزبور باید در متن نسخ اظهارنامه و پروانه مرجوعی قید شود .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

ماده ۱۶۳ - گمرک مرزی بمحض عرضه شدن کالا باید مشخصات ظاهری بسته ها را ملاحظه و بامندرجات پروانه و اظهارنامه تطبیق و از سالم بودن پلمپ های گمرکی اطمینان حاصل کرده و سپس به ترتیبی که در ماده ۱۶۱ این آئین نامه ذکر شده اجازه خروج بدهد .

ماده ۱۶۴ - هرگاه در گمرک مرزی اختلافی بین مشخصات ظاهری کالا بامندرجات اظهارنامه و پروانه مشهود افتد رئیس اداره باید از صدور اجازه خروج کالا از کشور خودداری و به اختلاف رسیدگی و در صورت لزوم از گمرک صادرکننده پروانه مرجوعی چگونگی را استعلام و پس از روشن ساختن اختلاف طبق مقررات مربوط به تخلفات گمرکی عمل نماید .

ماده ۱۶۵ - در موارد سوءظن قوی و حاکی از قصد قاچاق گمرک مرز خروج حق دارد حتی در صورتیکه مشخصات ظاهری بسته ها بامندرجات اظهارنامه و پروانه مطابق باشد بمعاینه و بازرسی کالا اقدام کند .

ماده ۱۶۶ - هرگاه نخ یاسیم کشی بسته ها پاره شده یا پلمپ آنها شکسته یا از بین رفته باشد طبق مقررات قسمت مربوط به تخلفات این آئین نامه عمل خواهد شد و علاوه بر آن محتویات هر بسته بی پلمپ از طرف گمرک مرز خروج مورد معاینه و بازرسی کامل قرار خواهد گرفت .

ماده ۱۶۷ - در صورتیکه در گمرک مرز خروج برای کالای مرجوعی عمل باربری انجام یاز و وسائل باربری گمرک استفاده شود هزینه باربری طبق مقررات مربوط دریافت میگردد .

ماده ۱۶۸ - کالای مرجوعی هرگاه در گمرک مرز خروج بیش از پنج روز

توقف نماید از تاریخ روز ششم تحویل کالا هزینه انبارداری بماند کالای وارداتی احتساب و از آن دریافت میگردد .

ماده ۱۶۹ - سپرده مذکور در ماده ۱۵۸ این آئین نامه وقتی مسترد میشود

که صاحب کالا نسخه تصدیق شده اظهارنامه موضوع قسمت اخیر ماده ۱۶۰ این آئین نامه را بانضمام يك نسخه از بارنامه کشتی یا بارنامه هر مؤسسه یا متصدی حمل و نقل که کالا را بآن طرف مرز حمل کرده است و گواهی نامه گمرک کشور مقصد و موضوع ماده ۱۶۲ این آئین نامه در مواردیکه چنین شرطی شده باشد بگمرکی که ودیعه را بآنجا سپرده است تسلیم نماید .

ماده ۱۷۰ - هرگاه صاحب کالای مرجوعی تا سه ماه پس از پایان مهلت

معین در ماده ۱۵۴ این آئین نامه نسخه تصدیق شده اظهارنامه موضوع قسمت اخیر ماده ۱۶۰ این آئین نامه را بداره گمرک صادرکننده پروانه مرجوعی برای واریز سپرده تحویل ننماید گمرک مزبور مراتب را از گمرک مرز خروج اعلام و اگر معلوم شود کالای مرجوعی به گمرک مزبور تسلیم نشده سپرده دریافتی را بدرآمد منظور و برای وصول وجه تأمین شده متعهد را مورد تعقیب قانونی قرار می دهد .

تبصره - هرگاه کالای مرجوعی بعد از مهلت معین در ماده ۱۵۴ این آئین نامه

و قبل از منظور نمودن سپرده بدرآمد یا وصول وجه تأمین شده ، بگمرک خروجی تسلیم شده باشد این تخلف صاحب کالا مستلزم پرداخت جریمه انتظامی از یک هزار ریال الی ده هزار ریال به تشخیص رئیس گمرک محل خواهد بود .

ماده ۱۷۱ - در گمرک خانه های مرز خروج باید دفتر مخصوص شماره

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

گذاری و پلمپ شده نگاهداری و در آن جریان اعاده کالائیکه در یکی از گمرک خانه های داخلی باین عنوان اظهار پروانه صادر میشود منعکس شود .

این دفتر باید مبین اطلاعات ذیل باشد :

- ۱ - نام گمرک صادر کننده پروانه کالای مرجوعی .
- ۲ - شماره و تاریخ پروانه .
- ۳ - تعداد ، نوع ، علامت ، شماره و وزن با ظرف بسته ها .
- ۴ - نوع جنس محتوی بسته ها .
- ۵ - تاریخ ورود کالا بگمرک مرز خروج .
- ۶ - تاریخ وصول اظهارنامه ارسالی از طرف گمرک مبدأ .
- ۷ - نام مأمورانی که از طرف گمرک مبدأ برای نظارت در حمل کالا تعیین شده اند .
- ۸ - نام مأمورانی که گمرک مرز خروج برای مراقبت خروج کالا از مرز یا تحویل آن بوسیله نقلیه تعیین کرده است .
- ۹ - نام و نوع وسیله نقلیه .
- ۱۰ - تاریخ تحویل بوسیله نقلیه یا عبور از خط مرزی .
- ۱۱ - توضیحات و ملاحظات .

فصل هفتم - ترانزیت خارجی کالا و وسائط نقلیه

بخش یکم - تعریف ترانزیت خارجی و مقررات عمومی مربوط بآن

ماده ۱۷۲ - ترانزیت خارجی عبارت از اینست که کالای خارجی بمنظور عبور از خاک ایران از يك نقطه مرزی کشور وارد و از نقطه مرزی دیگر خارج شود .

کالائیکه تحت عنوان ترانزیت از کشور عبور میکند جزء واردات و صادرات قطعی محسوب نبوده و از پرداخت حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض معاف است لیکن مشمول پرداخت هزینه های گمرکی مذکور در فصل دوم از قسمت اول این آئین نامه بوده و تابع مقررات این فصل خواهد بود مگر اینکه در قراردادهای ترانزیتی دولت با کشورهای دیگر و یا قراردادهای گمرکی بین المللی مقررات خاصی برای آنها تعیین شده یا بشود که در این صورت کالای ترانزیتی تابع همان مقرراتی خواهد بود که در قراردادهای مربوط تعیین شده است .

وسائط نقلیه که بدون بار و مسافر وارد و برای ترانزیت اظهار شود از هر حیث تابع مقررات و شرایط ترانزیت کالا می باشد و همچنین وسائط نقلیه حامل کالای ترانزیتی که با محموله خود از یک نقطه وارد و از نقطه دیگر با محموله خود خارج میشود برای این نوع وسائط نقلیه باید اظهار نامه ترانزیت جداگانه تسلیم و پروانه ترانزیت جداگانه تحصیل شود .

تبصره ۱۵ - مسافران دارای گذرنامه که بقصد عبور از کشور با اتومبیل سواری یا وسیله نقلیه دیگر وارد و با همان وسائل از کشور خارج میشوند وسائل سواری آنها نیز تابع مقررات و تشریفات ترانزیت خواهد بود مگر اینکه برای وسائل سواری مزبور جواز عبور بین المللی (دیپتیک ، تریپتیک ، کارنه دو پاساژ) همراه داشته باشند که در این صورت وسائل مزبور مشمول مقررات بخش سوم این فصل خواهد بود .

تبصره ۲۵ - وسائط نقلیه که با بار یا مسافر موقتاً وارد کشور شده و پس از تخلیه بار پایاده کردن مسافر از همان راهی که وارد گردیده مراجعت میکنند

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

مشمول عنوان ترانزیت نبوده و تابع مقررات مربوط به ورود موقت (فصل پنجم این قسمت) خواهد بود .

۱۷۳۵ء - تشریفات ترانزیت باید در گمرک خانه هائی صورت بگیرد که برای ترانزیت مجاز و مفتوح باشد فهرست این گمرک خانه ها از طرف اداره کل گمرک تعیین میشود .

۱۷۴۵ء - هرگونه کالائی که ورود قطعی آن به کشور مجاز است میتوان بعنوان ترانزیت بار عایت مقررات مربوط حمل نمود ولی ترانزیت کالائیکه ورود قطعی آن بکشور طبق قوانین مخصوص ممنوع میباشد منوط با اجازه مخصوص دولت در هر مورد است .

تبصره ۱۵ - اداره کل گمرک میتواند برای کالائیکه ورود آن بکشور طبق مقررات عمومی صادرات و واردات غیر مجاز و یا مشروط میباشد اجازه صدور پروانه ترانزیت بدهد .

تبصره ۲۵ - در مورد مسافران اتباع خارج که با داشتن گذرنامه و روادید بطور ترانزیت از ایران عبور مینمایند در صورتیکه دارای اسلحه مورد نیاز شخصی باشند اداره کل گمرک میتواند جهت اسلحه مزبور اجازه ترانزیت بنا رعایت مقررات مربوط صادر نماید و میتواند این اختیار خود را بهر يك از گمرک خانه ها که مقتضی بداند تفویض کند مشروط بر اینکه اسلحه در موقع ورود بسته بندی و پلمپ شده و مراتب در گذرنامه دارنده آن قید شود و بهمان وضع بگمرک مرز خروج ارائه و پس از رسیدگی و برداشتن پلمپ اجازه خروج از کشور داده شود. در این قبیل موارد گمرک مرز ورود موظف است به صاحب اسلحه اعلام کند که

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

حق استفاده از اسلحه در داخل کشور را مطلقاً ندارد و مراتب را تلگرافی بگمرک مرز خروج اعلام و گمرک مرز خروج نیز باید خروج اسلحه را بگمرک مرز ورود اطلاع دهد .

ماده ۱۷۵- بطور کلی کالای ترانزیتی باید از گمرک ورودی مستقیماً بگمرک خروجی حمل شود . اداره گمرک میتواند کالائی را که بطور ترانزیت از ایران عبور مینماید بخرج صاحب کالا با وسائط نقلیه ای که خود انتخاب مینماید حمل کند و با صاحب کالا را ملزم کند بر اینکه محموله ترانزیتی را با وسائطی که گمرک انتخاب مینماید حمل کند همچنین گمرک مختار است در هر مورد مأمورانی بمعیت کالا بهزینه صاحب کالا اعزام دارد .

ماده ۱۷۶- هرگاه در موقع ورود کالای ترانزیتی وسیله بارگیری و حمل فوری کالا فراهم نباشد کالا در تحویل گمرک تا موقع آمادگی آن برای حمل نگاهداری و اگر توقف کالا بیش از پنج روز بطول انجامد هزینه انبارداری کالای وارداتی برای مدت توقف آن دریافت میگردد همچنین در مواردیکه خواسته باشند کالای ترانزیتی را در ایران بدون اینکه شکل کالا تغییر نماید سروصورتی داده و برای بازار فروش در خارج آماده سازند نیز کالا در اختیار گمرک مانده و حق انبارداری دریافت میشود . اینگونه آمادگی و اصلاح وضع کالای ترانزیتی ممکن است در صورت درخواست کتبی صاحب کالا و بشرط مراقبت و نظارت مستمر مأمورانی که گمرک تعیین مینماید در خارج از محوطه گمرک نیز بعمل آورده شود مشروط بر اینکه برای هر نوعی از انواع کالا قبلاً يك حکم کلی از طرف اداره کل گمرک صادر شده باشد .

ماده ۱۷۷- اداره گمرک در هر مورد که مقتضی بداند حق دارد از ترانزیت کننده بخواهد که گواهی نامه اداره گمرک کشور مقصد یا اولین کشوری که کالا بآنجا وارد میشود مبنی بر تصدیق ورود کالای ترانزیتی بآن کشور ارائه و تسلیم نماید. در چنین مواردی گمرک باید از ترانزیت کننده تعهد لازم مبنی بر تسلیم چنین مدرکی را قبل از صدور پروانه ترانزیت دریافت کرده باشد.

بخش دوم - تشریفاتیکه برای ترانزیت خارجی کالا باید انجام بگیرد

ماده ۱۷۸- برای کالای ترانزیتی صاحب کالا باید اظهارنامه روی اوراق چاپی مخصوص در دو نسخه تنظیم و در آن تعهد کند که کالا را در مدتی که در پروانه ترانزیت تعیین شده و همچنین از طریق گمرکی که برای خروج کالا از کشور در پروانه ترانزیت تعیین گردیده خارج نماید.

شرایط عمومی تنظیم اظهارنامه و اسنادی که باید ارائه شود و نکاتی که در تنظیم آن باید رعایت گردد و همچنین عواقبی که از اظهار خلاف واقع متوجه صاحب کالا میگردد همانست که در فصل اول این قسمت مقرر گردیده است.

ماده ۱۷۹- کالای موضوع ترانزیت پس از تسلیم اظهارنامه و انجام تشریفات مقدماتی از طرف مأموران مربوط گمرک مورد رسیدگی قرار میگردد. ترتیبات و اصول ارزیابی همانست که در فصل دوم این قسمت تعیین گردیده است. در مورد کالای ترانزیتی پس از اتمام عملیات ارزیابی بسته ها بنحویکه قابل دخل و تصرف نباشد نخ کشی یا مفتول کشی شده و پلمپ میگردد. و همچنین به وسائط نقلیه ترانزیتی نیز پامپ گمرک الصاق میشود.

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

ماده ۱۸۰ - صدور پروانه ترانزیت منوط بسپردن وجه الضمان نقدی بشرح زیر است :

۱- در مورد کالای مجاز مبلغی معادل تمام حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض که به واردات قطعی آن کالا تعلق میگردد .

۲- در مورد کالای غیر مجاز و مشروط مبلغی معادل حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض و سه برابر ارزش کالا .

تبصره ۱ - تضمین بانکی بجای تمام یا قسمتی از وجه الضمان قبول میشود .

تبصره ۲ - در مورد کالائیکه گمرک آنرا طبق مفاد ماده ۱۷۵ این آئین نامه با وسائل نقلیه انتخابی خود حمل میکنند یا صاحب کالا با وسائل انتخابی گمرک حمل مینماید و همچنین در مواردیکه کالای ترانزیتی بوسیله پست دولتی یا بوسیله بنگاههای حمل و نقل دیگر دولتی تا مرز خروجی حمل میشود ممکن است بجای تمام یا قسمتی از وجه الضمان نقدی ضمانت کتبی معتبر قبول شود .

تبصره ۳ - اداره گمرک میتواند از سیاحان و هر مسافر دیگری برای کالائیکه جنبه تجارتنی نداشته باشد بجای وجه الضمان نقدی یا بانکی تعهد کتبی آنان را قبول نماید، مشروط بر اینکه مشخصات کامل کالا را در گذرنامه مسافر یا سیاح قید نماید .

ماده ۱۸۱ - مدت اعتباری که برای حمل کالای ترانزیتی از گمرک ورودی تا گمرک خروجی لازم است باید از طرف گمرک ورودی با توجه بتمام جهات

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

از قبیل مسافت و چگونگی راه و فصول سال و نوع وسائط نقلیه و کیفیات دیگر تعیین و در پروانه ترانزیت قید شود.

ماده ۱۸۲ - در موارد استثنائی ممکن است مدت اعتبار پروانه ترانزیت بدرخواست صاحب کالا تمدید شود لیکن این تصمیم فقط از طرف اداره کل گمرک آنها پس از ثبوت اینکه کالای موضوع پروانه تماماً موجود و پلمپ‌های گمرکی آن دست نخورده و بی‌عیب است اتخاذ میشود در صورتیکه چنین تصمیمی اتخاذ گردد اداره کل گمرک بلافاصله بوسیله تلگراف و با ذکر مشخصات پروانه و کالا، گمرک مرز خروج را از آن مستحضر و رونوشت بگمرک ورودی ارسال خواهد داشت .

ماده ۱۸۳ - پروانه ترانزیت پس از انجام تشریفات مقرر به صاحب کالا تسلیم میگردد تا بموجب آن کالای خود را از گمرک تحویل گرفته و در وسائط نقلیه بارگیری و حمل نماید .

پروانه ترانزیت در تمام طول راه باید همراه حمل‌کننده کالای ترانزیتی باشد .

ماده ۱۸۴ - يك نسخه از اظهارنامه ترانزیت از طرف گمرک ورودی مستقیماً بگمرک خروجی ارسال میگردد .

ماده ۱۸۵ - در موقع ورود کالای ترانزیتی به گمرکی که برای خروج کالا تعیین گردیده حامل یا صاحب کالا باید پروانه را بگمرک تسلیم و کالا را عرضه نماید گمرک مزبور وضع نخ‌کشی و پلمپ‌ها را معاینه و در صورتیکه از هر حیث سالم و بی‌عیب باشد به تطبیق مشخصات ظاهری کالا از قبیل تعداد بسته‌ها و شماره

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

و علامت و نوع و وزن باظرف آنها با مندرجات پروانه اقدام مینماید و پس از حصول اطمینان از مطابقت کامل آنها اجازه عبور کالا را از مرز میدهد .
رئیس گمرک یا نماینده مخصوص او باید در حین خروج کالا حاضر بوده و عبور آنرا از مرز کشور نظارت نموده و از خروج آن اطمینان حاصل نماید .
در مواردیکه این عمل بعلت بعد مسافت گمرک از خط مرزی مستلزم انجام هزینه باشد آن هزینه بعهدہ حامل یا صاحب کالا خواهد بود .

مادۀ ۱۸۶ - پس از رسیدگی و تطبیق کالا و خروج آن از مرز مأموران گمرک مرز خروج باید مراتب را با قید تاریخ روز و ساعت عبور در پشت اظهارنامه و پروانه ترانزیت قید و امضاء نمایند، امضای آنها از طرف رئیس گمرک محل گواهی و اظهارنامه گواهی شده بحامل کالا یا صاحب کالا یا نماینده او تسلیم میشود تا جهت استرداد سپرده بگمرک ورودی تسلیم نمایند . پروانه ترانزیت که خروج کالا در ظهر آن گواهی شده در گمرک مرز خروج بایگانی میشود .

مادۀ ۱۸۷ - اگر پس از رسیدن کالای ترانزیتی بگمرک مرز خروج وسائل عبور فوری آن از مرز فراهم نباشد کالا در اختیار گمرک میماند و اگر توقف کالا بیش از پنج روز بطول انجامد هزینه انبارداری صادراتی از آن دریافت میشود .

مادۀ ۱۸۸ - هرگاه در موقع رسیدگی به کالای ترانزیتی در گمرک خروجی مشاهده شود که پلمپ يك یا چند بسته از بین رفته و یا نخهای دور بسته پاره شده است گمرک خروجی باید آن يك یا چند بسته را با حضور حامل کالا و اگر صاحب کالا در محل حاضر باشد با حضور او و حامل کالا هر دو باز و به محتویات آنها کاملاً رسیدگی و با پروانه ترانزیت تطبیق نماید در صورتیکه اختلافی دیده نشود و مسلم

گرد که از بین رفتن پلمپ یا پار ه شدن نخ یا مفتول تصادفی و بدون سوء نیت بوده است اجازه خروج داده میشود .

هر گاه پلمپ عمداً شکسته یا محو شده و در محتویات بسته دخل و تصرف شده باشد در این صورت نسبت بمرتکب بر طبق قانون کیفر مرتکبین قاچاق رفتار خواهد شد بعلاوه چنانچه تغییر محتویات بسته مستوجب کیفر دیگری بر طبق مقررات قانونی باشد مرتکب بهمان کیفر نیز خواهد رسید .

ماده ۱۸۹ - پس از خروج کالا از گمرک تحت عنوان ترانزیت صاحب کالا میتواند بشرط اینکه دخل و تصرفی در کالا نشده باشد آنرا برای ورود قطعی بکشور اظهار کند قبول این درخواست موکول بآنست که کالا از نوع کالای مجاز باشد.

ماده ۱۹۰ - وجه الضمان مذکور در ماده ۱۸۰ این آئین نامه وقتی مسترد میشود که صاحب کالا اسناد و مدارک مشروحه زیر را بگمرک ورود تسلیم کند :

۱ - گواهی نامه خروج صادره از گمرک خروجی مبنی بر تصدیق عبور کالا از مرز که پس از رد وجه الضمان باید عیناً بسوش پروانه ترانزیت الصاق شود .

۲ - قبض رسید وجه الضمان که در موقع سپردن آن دریافت داشته است .

۳ - گواهی نامه گمرک کشور مقصد (در مواردیکه کالای محموله مشمول ماده ۱۷۷ این آئین نامه باشد) .

ماده ۱۹۱ - هر گاه کالای ترانزیت تا پایان مدت اعتبار پروانه واگر مدت مزبور تمدید شده باشد تا پایان مهلت از مرز کشور جز بعلت قوه قهریه (فرس ماژور) خارج نشود کالای مصرف شده در کشور محسوب و وجه الضمان دریافتی بشرح زیر واریز میشود :

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

۱ - در مورد کالای مجاز حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض با صدور پروانه گمرکی بدرآمد مربوط منظور میگردد .

۲ - در مورد کالای غیرمجاز و مجاز مشروط صورت مجلس کشف قاچاق تنظیم و مجموع وجه الضمان بعنوان ارزش کالا و جریمه متعلق ضبط و تماماً بدرآمد قطعی دولت منظور میشود .

تبصره - عدم خروج کالا از مرز کشور در مدت اعتبار ورقه ترانزیت هرگاه از طرف صاحب کالا ناشی از علت قوه قهریه (فرس ماژور) یا عذر موجهی ادعا شود باید ادعای خود را با اسناد و مدارک در نزد اداره کل گمرک ثابت نماید اداره مزبور پس از ملاحظه مدارک و بعد از رسیدگی و تحقیقات لازم تصمیم مقتضی بحسب اوضاع و احوال اتخاذ و به گمرک مربوط ابلاغ خواهد نمود .

ماده ۱۹۲ - اگر کالای ترانزیتی موضوع تبصره ۲ ماده ۱۸۰ این آئین نامه در مدت اعتبار صحیحاً از مرز خارج شده باشد ولی صاحب کالا در تسلیم گواهینامه خروج صادره از گمرک خروجی تأخیر کند بعلمت تأخیر مشمول پرداخت جریمه انتظامی از یکصد الی یک هزار ریال خواهد بود .

بخش سوم - جواز عبور بین المللی برای وسائط نقلیه موتوری

مسافران یا سیاحان

ماده ۱۹۳ - مسافران خارجی و سیاحان یا ایرانیان مقیم خارج از کشور که با وسائط نقلیه شخصی خود وارد کشور میشوند هرگاه برای وسیله مزبور جواز عبور (کارنه دو پاساژ یا تریپتیک یا دیپتیک) از کانون های جهانگردی کشورهای ملحق به قرارداد گمرکی ورود موقت وسائط نقلیه شخصی سال ۱۹۵۴ منعقد در

نیویورک در دست داشته و بگمرک ورودی ارائه دهند میتوانند تا سه ماه با توجه بمدت اعتبار کارنه دوپاساژ یا تریپتیک یا دپتیک بدون الزام به تسلیم اظهارنامه یا تأدیه وجه الضمانی به گمرک از وسیله نقلیه خود در کشور استفاده نمایند و ببادرمدت مزبور چندین بار با وسیله خود از راههای مجاز وارد و خارج شود . اداره گمرک میتواند بدرخواست متقاضی در صورت داشتن عذر موجه مدت استفاده از وسیله نقلیه در داخل کشور را حداکثر تا پایان مدت اعتبار جواز تمدید نماید .

تبصره ۱ - استفاده از مزایای این ماده موكول باینست که جواز عبور دارای سه شرط زیر باشد :

۱- جواز مزبور برای ورود وسیله نقلیه بایران دارای اعتبار باشد .
۲ - مندرجات و اوصاف مذکور در جواز عبور بامشخصات وسیله نقلیه وارده مطابق باشد .

۳- در هیچیک از قسمتهای مختلف جواز مزبور آثار قلم خوردگی یا حک و اصلاحی وجود نداشته باشد مگر اینکه کانون صادر کننده جواز اصلاحی را که بعمل آمده بامهر و امضاء خود گواهی کرده باشد .

تبصره ۲ - ایرانیان مقیم خارج از کشور بشرطی میتوانند از مقررات این ماده استفاده نمایند که قبل از ورود بایران اقلا ششماه متوالی در خارج اقامت داشته باشند .

ماده ۱۹۴ - گمرک ورودی در صورتیکه جواز عبوری که ارائه میشود جامع شرایط مذکور در بند يك تبصره ذیل ماده ۱۹۳ این آئین‌نامه باشد پلمپ گمرکی

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

به محل مناسبی در موتور وسیله نقلیه نقایه الصاق و سپس مشخصات جواز وسیله نقلیه را در دفتر مخصوص شماره گذاری و پلمپ شده وسیله گمرک ثبت و نسبت به سه نوع جواز عبور مذکور در ماده ۱۹۳ این آئین نامه بشرح زیر عمل مینماید :

۱- در مورد کارنه دوپاساژ که معمولاً هر صفحه آن مرکب از دو قطعه جدا شدنی و یک قطعه سوش می باشد قطعه اول را از جواز مجزا و قطعه دوم با سوش جواز را پس از قید شماره و ثبت گمرک در سوش بدون تشریفات دیگری بصاحب جواز مسترد و وسیله نقلیه را نیز در اختیار او میگذارد .

۲- در مورد تریپتیک و دیپتیک که دارای قطعات جدا شدنی نمیباشند فقط شماره و ثبت گمرک در حین ورود و خروج در محل روادید قید و وسیله نقلیه در اختیار صاحب آن گذاشته میشود .

تبصره - گمرک ورودی باید از دارنده جواز عبور استعلام کند که از کدام یک از مرز های کشور با وسیله نقلیه خود خارج خواهد شد و جواب او را در دفتر مزبور منعکس و مراتب را بگمرک مرز خروج اطلاع دهد ضمناً دارنده جواز را متوجه کند که اگر وسیله نقلیه خود را در ایران بفروشد باید قبل از تسلیم به خریداری یکی از گمرک خانه های مجاز مراجعه و با ارائه پروانه عبور و انجام تشریفات مقرر برای واردات قطعی حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض آنرا پرداخته و پروانه گمرکی دریافت دارد .

هنگام خروج گمرک مرز پس از معاینه وسیله نقلیه و تطبیق مشخصات آن با جواز عبور مراتب را در دفتر مخصوص شماره گذاری و پلمپ شده وسیله گمرک ثبت و خروج وسیله نقلیه را بگمرک ورودی اطلاع خواهد داد در صورتیکه صاحب وسیله نقلیه دارنده جواز کارنه دوپاساژ قصد مراجعت مجدد بایران با همان

وسيله نقلیه داشته باشد قطعه دوم وسوش جواز را بصاحبش تسلیم واگر چنین قصدی نداشته باشد فقط سوش جواز را بدینفع مسترد و قطعه دوم آن را بایگانی خواهد نمود .

ماده ۱۹۵ - هر گاه وسيله نقلیه که بموجب جواز عبور وارد میشود از کشور خارج نگردد مراتب بوسيله گمرکخانه های ورودی و یا خروجی بداره کل گمرک اعلام میگردد تا اداره مزبور برای پیگرد قانونی از مجرای کانون جهانگردی ایران اقدام نماید .

ماده ۱۹۶ - نمونه دفاتر ثبت ورود و خروج و طرز نگاهداری آنها و تشریفات تماس گمرکخانه های ورودی و خروجی جهت اعلام ورود و خروج وسائط نقلیه بیکدیگر و طرز ثبت و تکمیل قطعات سه گانه جوازهای عبور بین المللی و موارد ضبط یا استرداد آنها و تهیه آمار ورود و خروج وسائط نقلیه مذکور و سایر تشریفات از طرف اداره کل گمرک بگمرکخانه های مربوط ابلاغ میشود .

بخش چهارم - مقررات متفرقه

ماده ۱۹۷ - در گمرک صادر کننده پروانه ترانزیت خارجی باید دفتر مخصوص شماره گذاری و پلمپ شده وسيله گمرک برای ثبت شماره و سایر مشخصات پروانه ترانزیت نگاهداری شود و پس از وصول گواهینامه خروج صادره از گمرک مرز خروج مشخصات گواهینامه مزبور نیز در همان دفتر ثبت میشود و همچنین در گمرک خروجی نیز دفتری نظیر دفتر مذکور برای ثبت پروانه های ترانزیت که کالای آنها با اطلاع و گواهی همان گمرک از مرز خارج میگردد نگاهداری شود .

ماده ۱۹۸ - گمرک ورودی مکلف است همه ماهه فهرستی از پروانه های ترانزیت خارجی که صادر نموده برای هر يك از گمرک خانه های خروجی که محموله ترانزیتی از آنجا خارج خواهد شد با اشاره به تاریخ ارسال نسخه اظهارنامه موضوع ماده ۱۸۴ این آئین نامه و همچنین به اداره کل گمرک ارسال دارد ضمناً گمرک خروجی مکلف است هر ماهه صورتی از محمولات ترانزیتی که از کشور خارج گردیده با مشخصات کالا و ذکر تاریخ و شماره گواهی نامه صادره برای هر يك از گمرک خانه های صادر کننده پروانه ترانزیت بفرستد .

فصل هشتم - کالای انتقالی

ماده ۱۹۹ - کالای انتقالی کالائی است که در لنگرگاهها یا بندرها یا فرودگاههای کشور از يك کشتی بکشتی دیگر یا از يك هواپیما به هواپیمای دیگر انتقال داده شود .

این انتقال ممکن است بدونحو صورت بگیرد مستقیم و غیرمستقیم :
انتقال مستقیم آنستکه کشتی یا هواپیمای تحویل دهنده و تحویل گیرنده هر دو در لنگرگاه یا در بندر یا در فرودگاه حاضر بوده و بسته های مورد انتقال از یکی خارج و یکسره بدیگری حمل و بارگیری شود .

انتقال غیرمستقیم آنست که کشتی یا هواپیمای تحویل دهنده بسته هائی را بعنوان انتقال غیرمستقیم اظهار و آنها را پیاده کرده و تحویل گمرک نماید تا بعداً کشتی دیگری یا هواپیمای دیگری برسد و بسته ها بآن انتقال داده شود یا اینکه همان کشتی یا هواپیمای اولی خود در مراجعت یا در مسافرت دیگری بسته هارا دوباره تحویل گرفته حمل نماید .

تبصره ۵- مدت مجاز توقف کالای انتقالی در اماکن گمرکی تابع مقررات فصل دوم از قسمت سوم این آئین نامه است .

ماده ۲۰۰۵- برای انتقال کالا فرمانده کشتی یا هواپیما باید اظهارنامه روی اوراق چاپی مخصوص در دو نسخه جهت انتقال مستقیم و در سه نسخه جهت انتقال غیر مستقیم تنظیم و امضاء کرده تسلیم گمرک نماید .

این اظهارنامه باید مبین تعداد و نوع بسته و علامت و شماره و وزن با ظرف و نوع جنس محتوی بسته هائی باشد که انتقال آنها مورد تقاضا است و در صورت امکان وزن خالص و ارزش کالا نیز در اظهارنامه قید شود .

ماده ۲۰۱۵- در مورد انتقال مستقیم گمرک پس از دریافت اظهارنامه مأمورانی برای نظارت تعیین مینمایند که مراقب جریان انتقال کالا باشند .

مأموران مزبور مشخصات بسته هائی را که بتدریج از يك وسیله نقلیه خارج و بدیگری بارگیری میشود در ورقه های مخصوص بار شماری یادداشت و پس از اتمام عملیات انتقال با مندرجات اظهارنامه تطبیق و اگر اختلافی مشاهده نشود مراتب را در ذیل اظهارنامه قید و آن را امضاء می کنند و هرگاه اختلافی دیده شود شرح اختلاف را گزارش میدهند تا دستور رسیدگی و رفع اختلاف صادر گردد .

ماده ۲۰۲۵- در مورد انتقال غیر مستقیم پس از تسلیم اظهارنامه و صدور اجازه تخلیه از طرف گمرک فرمانده کشتی یا هواپیما باید با رعایت همان اصول و ترتیبی که برای تخلیه و تحویل واردات عادی مقرر است بسته ها را از کشتی یا هواپیما تخلیه کرده و با رعایت همان اصول تحویل سرویس انبار گمرک محل نموده، روی نسخه سوم اظهارنامه رسید بگیرد .

ماده ۲۰۳ - بسته‌هایی که به عنوان انتقال غیر مستقیم اظهار و بگمرک تحویل می‌شود از طرف سرویس انبار گمرک در دفتر مخصوص شماره گذاری و پلمپ شده و سیله گمرک ثبت می‌گردد .

ماده ۲۰۴ - برای این که بسته‌های انتقالی تحویل شده بگمرک به‌وایما یا کشتی دیگر انتقال و بارگیری شود تحویل دهنده کالا بگمرک باید کتبا درخواست صدور اجازه انتقال کرده و نسخه سوم اظهارنامه و رسید سرویس انبار را به آن ضمیمه نماید در این صورت گمرک اجازه انتقال صادر و بسته‌ها از گمرک بکشتی یا هوایما تحویل گیرنده حمل و تحت نظارت مأمورانی که گمرک در ضمن صدور اجازه تعیین مینماید بارگیری می‌شود پس از اتمام بارگیری متقاضی باید پس گرفتن بسته‌ها را از گمرک در ذیل همان اظهار نامه گواهی و امضاء نماید تا بموجب آن دفتر مخصوص مذکور در ماده ۲۰۳ این آئین نامه تصفیه و تفریغ شود .

ماده ۲۰۵ - از کالای انتقالی هزینه باربری و انبارداری زائد از پنج روز و هزینه مراقبت در انتقال کالا با رعایت فصل دوم از قسمت اول این آئین نامه دریافت می‌گردد .

ماده ۲۰۶ - وظائفی که بموجب مقررات ماده ۲۰۰ این آئین نامه بعهده فرماندهان کشتیها و هوایماها می‌باشد ممکن است با رضایت صریح یا ضمنی آنان از طرف نمایندگی‌های مربوطه مؤسسات کشتیرانی یا هوایمائی انجام شود.

قسمت پنجم - صادرات

فصل اول - صادرات قطعی

ماده ۲۰۷ - صادرات قطعی کشور عبارت از کالائی است که بمنظور فروش یا مصرف در کشورهای خارج از ایران بخارج فرستاده میشود .

ماده ۲۰۸- صادرات قطعی کشور از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف است لکن مشمول پرداخت هزینه های گمرکی بشرحی که در فصل دوم قسمت اول این آئین نامه مذکور است می باشد .

ماده ۲۰۹- مأموران گمرک موظفند وقتی اجازه خروج کالای صادراتی را بدهند که علاوه بر رعایت مواد آئین نامه قیود و شرایطی که از طرف دولت برای صادرات وضع شده یا میشود رعایت شده باشد .

ماده ۲۱۰- کالای صادراتی باید از راههای مجاز و تحت مراقبت مأموران گمرک از کشور خارج گردد لیکن در موارد استثنائی که گمرک مقتضی بداند میتواند اجازه دهد که کالای صادراتی کشور تحت نظر مأموران حتی از سایر راهها نیز خارج شود .

این موافقت مشروط بر این خواهد بود که صاحب کالا قبلاً محلی را که کالا از آنجا بخارج حمل خواهد شد ضمن درخواست کتبی خود قید کرده باشد .

ماده ۲۱۱- کالای صادراتی که بوسیله کشتی یا هواپیما بخارج فرستاده میشود باید در لنگرگاههای مجاز یا در فرودگاههای مجاز بارگیری شود .
بارگیری کشتی در مورد صادرات ممکن است در موارد استثنائی در سایر لنگرگاهها با همان شرایط و بارعایت همان مقرراتی که در ماده ۲۱۰ این آئین نامه ذکر شده از طرف رئیس گمرک اجازه داده شود .

ماده ۲۱۲- برای صادرات قطعی صاحب کالا یا نماینده او باید اظهارنامه صادراتی روی اوراق چاپی مخصوص در هر چند نسخه که از طرف اداره کل گمرک تعیین میشود تنظیم و تسلیم نماید .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

مقررات و شرایط عمومی تنظیم و تسلیم اظهارنامه و عواقب اظهار خلاف واقع همانست که در فصل اول قسمت چهارم و قسمت تخلفات این آئین نامه پیش بینی شده است .

ماده ۲۱۳- کالای صادراتی پس از تسلیم اظهارنامه از طرف مأموران گمرک مورد معاینه و ارزیابی قرار میگیرد . ارزش کالای صادراتی در گمرک عبارت است از بهای عمده فروشی بازار داخلی با اضافه هزینه بیمه و باربندی و حمل و نقل متعلق و سایر هزینه هائیکه بآن کالا تا وصول بمرکز کشور تعلق میگیرد و هزینه باربری در گمرک و سایر عوارضی که بگمرک خروجی پرداخت میشود نیز باین بها علاوه میگردد و در مواردیکه طبق ماده ۵ قانون واگذاری معاملات ارزی و آئین نامه اجرائی آن برای کالای صادراتی نرخ تعیین شده باشد ارزیابی گمرک با رعایت سایر مقررات بر اساس نرخ های تعیین شده خواهد بود .

ترتیب و مقررات ارزیابی و وظائف مأموران مربوط بشرحی است که در فصل دوم قسمت چهارم این آئین نامه مذکور است .

ماده ۲۱۴- ارزیابی کالای صادراتی در اماکن گمرکی صورت میگیرد ولی در موارد استثنائی در صورتیکه صاحب کالا کتباً تقاضا نموده باشد گمرک میتواند اجازه انجام عملیات ارزیابی را در خارج از محوطه گمرکی نیز بدهد .

ماده ۲۱۵- در مواردیکه اظهارنامه صدوری در یکی از گمرک خانه های داخلی تسلیم میگردد پس از انجام عملیات ارزیابی بهر یک از بسته های موضوع اظهارنامه پلمپ گمرکی الصاق میگردد و مهلتی نیز برای حمل کالا از آن گمرک تا گمرک مرز تعیین و در پروانه صدور قید میشود .

تبصره- اداره گمرک حق دارد در مورد کالائیکه تشریفات گمرکی آن در یکی از گمرک خانه های داخلی انجام یافته در هر مورد که مقتضی و لازم بداند مأمورانی بهزینه صاحب کالا تعیین نماید تا همراه کالای صادراتی رفته و آنرا ناموقع عبور از مرز تحت نظارت خود داشته باشند .

ماده ۲۱۶- از نسخ اظهارنامه صادراتی پس از تکمیل و امضای ارزیابان مربوط و پس از اخذ پیمان ارزی و امضای رئیس قسمت صادرات يك نسخه آن که بمنزله پروانه خروجی گمرکی است بصاحب کالا تسلیم میشود .

ماده ۲۱۷- هرگاه گمرک مرز مجازی که کالای صادراتی در آنجا اظهار میشود فاصله زیادی با خط مرزی داشته باشد گمرک مرز باید مأمورانی برای نظارت و مراقبت حمل کالا ناموقع عبور آنها از خط مرزی تعیین نماید .

ماده ۲۱۸- کالای صادراتی که در گمرک داخلی اظهار شده است و قتیکه بگمرک مرزی رسید مأموران گمرک آنرا با پروانه تطبیق و پس از حصول اطمینان از مطابقت کامل بین مشخصات کالا و مندرجات پروانه در صورتیکه پلمپ های بسته ها دست نخورده و بسته ها بی عیب باشد اجازه عبور کالا را از مرز می دهد . هرگاه پلمپ يك یا چند بسته از بین رفته باشد گمرک مرزی باید با حضور حامل کالا یا صاحب کالا و یا نماینده او در صورتیکه در محل حاضر باشند آن يك یا چند بسته را باز کرده مورد معاینه و ارزیابی دقیق قرار دهد و اگر محتویات آن بسته یا بسته ها از هر حیث مطابق مندرجات پروانه دیده شد کالا را مرخص نموده و مراتب را با قید تاریخ خروج کالا از مرز و نام وسیله حمل در پشت پروانه گمرکی نوشته پروانه را بحامل مسترد نماید اما اگر در محتویات بسته یا بسته هایی که پلمپ آنها از بین رفته تغییری حاکی از سوء نیست داده شده باشد

باین معنی که بجای کالای صادراتی مذکور در پروانه کالای دیگری در آن بسته یا بسته ها جاداده باشند که ممنوع الصدور و یا غیر مجاز و یا مشروط باشد در اینصورت کالای مزبور با تنظیم صورت مجلس قاچاق ضبط و مرتکب طبق مقررات قانون کیفر مرتکبین قاچاق تعقیب میگردد . در غیر اینصورت عمل ؛ تخلف محسوب و طبق مقررات قسمت تخلفات این آئین نامه رفتار میشود .

ماده ۲۱۹ - در مورد کالای صادراتی که در گمرک های داخلی اظهار و پس از انجام تشریفات و اخذ پروانه بطرف مرز کشور حمل میشود گمرکخانه های مرزی حق دارند در موارد سوء ظن قوی بباز کردن و معاینه محتویات بسته یا بسته هائیکه مورد سوء ظن است اقدام نمایند و در صورت کشف قاچاق یا تخلف طبق ماده ۲۱۸ این آئین نامه عمل نمایند .

فصل دوم - صادرات موقت

بخش یکم - کالای ایرانی که بمنظور تعمیر یا تکمیل یا برای شرکت در نمایشگاهها بخارج کشور ارسال و پس از انجام منظور اعاده میشود

ماده ۲۲۰ - از کالای مشمول این بخش آنچه را که خروج قطعی آن از کشور مجاز و آزاد است میتوان با رعایت مقررات مذکور در این بخش بعنوان صادرات موقت خارج نمود لیکن نسبت به کالائیکه خروج قطعی آنها بموجب قوانین یا تصویب نامه ها ممنوع یا غیر مجاز یا مشروط است اجازه خروج بعنوان صادرات موقت جز با اجازه مخصوص اداره کل گمرک در هر مورد داده نمیشود .

تبصره - موافقت با خروج کالای بازرگانی بمنظور تعمیر یا تکمیل منوط بارائه گواهی وزارت اقتصاد دائر بر اینکه امکان تعمیر یا تکمیل در داخل کشور وجود ندارد خواهد بود .

ماده ۲۲۱ - برای صادرات موقت صاحبان کالا باید اظهار نامه روی اوراق چاپی مخصوص در دو نسخه تنظیم و تسلیم گمرک نموده و مبلغی بعنوان سپرده بشرح مذکور در ماده ۲۲۲ این آئین نامه در مقابل قبض رسید بردارند .
شرایط و مقررات عمومی تنظیم و تسلیم اظهار نامه و نکاتی که باید از طرف اظهار کننده رعایت شود و عواقب اظهار خلاف واقع همانست که در فصل اول از قسمت چهارم و قسمت تخلفات این آئین نامه مذکور است .

ماده ۲۲۲ - در مورد خروج موقت کالای ایرانی در صورتیکه صادرات قطعی آن مقید به پرداخت وجوهی باشد که از طرف دولت برای صادرات وضع می شود سپرده (نقدی یا تضمینی) دریافتی عبارت از مبلغی معادل همان وجوه خواهد بود .

نسبت بکالائیکه صادرات قطعی آن ممنوع یا غیرمجاز یا مشروط است هرگاه اجازه صادرات موقت از طرف اداره کل گمرک صادر گردد میزان سپرده که باید دریافت شود در ضمن ابلاغ اجازه تعیین میگردد .

ماده ۲۲۳ - کالائیکه برای خروج موقت اظهار میگردد از طرف مأموران گمرک طبق اصول و مقرراتی که در فصل دوم از قسمت چهارم این آئین نامه مذکور است مورد معاینه و ارزیابی قرار میگردد و پس از مطابقت مشخصات کالا با مندرجات اظهار نامه به بسته ها یا محتویات بسته ها پلمپ گمرک یا هر نوع علامت دیگری که برای تشخیص کالا در موقع بازگشت لازم باشد الصاق میگردد و سپس پروانه صادرات موقت صادر و مدتی را هم که کالا در آن مدت باید بکشور برگردد تعیین و در متن پروانه قید و پروانه و کالا با اختیار صاحب کالا گذاشته میشود .

ماده ۲۲۴ - در مورد صادرات موقت هر گاه نحوه عملیات تعمیر و تکمیل طوری باشد که علائم گمرکی را از بین ببرد صاحب کالا باید از کارخانه ای که عملیات تعمیر و تکمیل را انجام داده است گواهی نامه مخصوص تأیید شده از طرف مقامات کنسولی ایران حاکی از اینکه کالا با علائم گمرک ایران (اعم از پلمپ یا غیر آن) بکارخانه تحویل گردیده و آن علائم بر اثر عملیات تعمیر و تکمیل از بین رفته است تحصیل و پس از بازگشت کالا بگمرک ورودی ارائه دهد .

تبصره - در مورد موتور هواپیماها که جهت تعمیر فرستاده میشود هر گاه کارخانه تعمیر کننده موتور تعمیر شده دیگری از همسان نوع بجای آن بفرستد بشرط اینکه مراتب را هم کتباً تصدیق نموده باشد بجای موتور خارج شده پذیرفته میشود و اختلاف نمره سریال مورد توجه قرار نمیگیرد .

ماده ۲۲۵ - اگر منظور صاحب کالا از صادرات موقت در مدت اعتبار پروانه انجام نشود میتواند از گمرک صادر کننده پروانه تقاضای تمدید کند .

شرط قبول درخواست تمدید آنست که موجبات درخواست صریحاً در آن مذکور و قبل از انقضای مدت اصلی بگمرک مربوط رسیده باشد .

گمرک مربوط با ملاحظه درخواست و بررسی دلائل و موجباتی که برای تقاضای تمدید در آن مذکور است میتواند مدت اعتبار پروانه را تا سه ماه تمدید نماید .

تبصره - در مواردیکه مهلت سه ماهه مزبور برای انجام منظور کفایت نکند ممکن است مهلت مجددی نیز در صورت درخواست کتبی داده شود ولی با این مهلت ، فقط با تأیید قبلی اداره کل گمرک موافقت خواهد شد .

ماده ۲۲۶ - در موقع بازگشت کالا صاحب کالا باید اظهارنامه روی اوراق چاپی مخصوص در دو نسخه تنظیم و کالا را برای بازرسی بگمرک عرضه نماید . کالای برگشتی مورد معاینه قرار میگیرد و در صورتیکه مدت اعتبار پروانه منقضی نشده و علائم گمرکی روی کالا دست نخورده و موجود باشد و اگر مورد از موارد مشمول ماده ۲۲۴ این آئین نامه باشد گواهی نامه کارخانه تعمیر کننده ضمیمه اظهارنامه شده باشد پروانه برگشت در دو نسخه صادر و یک نسخه به صاحب کالا تسلیم و نسخه دیگر بسوش پروانه اولی لاک و مهر و کالا مرخص و سپرده تودיעی مسترد میشود .

ماده ۲۲۷ - وجه الضمانی که طبق مقررات ماده ۲۲۲ این آئین نامه سپرده شده است وقتی مسترد میشود که کالا در مدت اعتبار پروانه و در صورتیکه تمدید شده باشد تا پایان مهلت تمدید بازگشت داده شود در صورت عدم بازگشت سپرده تودיעی بدرآمد دولت منظور میگردد .

تبصره - در مواردیکه محرز گردد تأخیر بازگشت کالا مبنی بر عذر موجهی بوده است سپرده تودיעی با اجازه اداره کل گمرک مسترد خواهد شد .

ماده ۲۲۸ - در موقع اعاده کالا هر گاه پلمپ یا علائم دیگری که از طرف گمرک روی بسته ها یا محتویات بسته ها الصاق گردیده از بین رفته باشد و مورد هم از موارد مشمول ماده ۲۲۴ این آئین نامه نباشد کالای مورد بحث مانند کالای عادی که بکشور وارد میشود محسوب و سپرده تودיעی بنفع دولت ضبط و مقررات مربوط به واردات عادی درباره آنها اجراء میگردد .

ماده ۲۲۹ - از کالای صادره از ایران که برای تعمیر یا تکمیل بخارج فرستاده میشود در موقع بازگشت بایران معادل پانزده درصد از اجرت تعمیر یا

تکمیل آن بعنوان حقوق گمرکی دریافت می‌گردد مگر اینکه حقوق گمرکی آن کالا از روی ارزش بمأخذ کمتر از پانزده درصد تعیین و یا از حقوق گمرکی معاف باشد که در آن صورت حقوق آن طبق مأخذ مقرر در جدول تعرفه از اجرت تعمیر یا تکمیل دریافت و یا معاف خواهد شد .

بخش دوم - وسائط نقلیه

ماده ۲۳۰ - لکوموتیو واگن و هواپیما که بطور منظم در خطوط بین‌ایران و کشورهای خارجی حرکت میکنند مشمول عنوان صادرات موقت میباشند لیکن برای رفت و برگشت آنها تشریفات گمرکی رعایت نمیشود و فقط بدریافت اظهارنامه اجمالی یا فهرست کل بار (مانیفست) که در هر مسافرت برای محمولات آنها بگمرک داده میشود و مشخصات و وسائط نقلیه مذکور نیز در آن منعکس است اکتفا میشود .

ماده ۲۳۱ - برای چهارپایان و سایر وسائط نقلیه موتوری و غیرموتوری که برای حمل بار و مسافر بین ایران و کشورهای همجوار رفت و آمد میکنند و همچنین وسائط نقلیه شخصی موتوری پروانه خروج موقت صادر میشود . این پروانه‌ها را میتوان بمدت یکسال صادر نمود و در خلال این مدت وسائط نقلیه مزبور بدفعات میتوانند رفت و آمد نمایند و در این مورد هر دفعه باید مورد معاینه گمرک مرزی قرار گرفته و مراتب باقید تاریخ خروج و ورود پشت پروانه ثبت شود .

تبصره - مقدار سوخت و روغنی که برای مصرف وسائط نقلیه موتوری در راه لازم باشد و همچنین علوفه چهارپایان از پرداخت حقوق گمرکی و سودبازرگانی و عوارض معاف است .

ماده ۲۳۲ - صدور پروانه خروج موقت و سائط نقلیه موتوری و غیر موتوری موضوع ماده ۲۳۱ این آئین نامه موقوف بر ارائه پروانه شناسائی صادره از شهربانی میباشد .

بخش سوم - دامهائیکه برای تعلیف موقتاً خارج میشوند

ماده ۲۳۳ - دامهائیکه برای تعلیف موقتاً از کشور خارج میشوند مشمول عنوان صادرات موقت بوده و در ورود از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض معاف میباشند .

تشریفات خروج و معاودت این دامهها تابع مقررات آئین نامه مخصوص تعلیف اغنام و احشام مصوب هیئت وزیران میباشد .

تبصره - نتاج دامههای مذکور در این ماده در مدت تعلیف نیز مانند خود دامهها در ورود از پرداخت وجوه مزبور معاف است .

فصل سوم - کابوتاژ

بخش اول - تعریف کابوتاژ و شرایط عمومی آن

ماده ۲۳۴ - کابوتاژ عبارت از حمل کالا از يك نقطه به نقطه دیگر کشور از راه دریا یا رودخانه های مرزی است و کالائی که از لحاظ نزدیکی راه یا رعایت صرفه تجارتی از يك نقطه به نقطه دیگر کشور با عبور از خاک کشور خارج حمل شود نیز مشمول مقررات کابوتاژ میشود و در این موارد هر گاه کالای کابوتاژی با وسائط نقلیه داخلی حمل شود و سیاه نقلیه نیز تابع تشریفات کالای کابوتاژی خواهد بود .

تبصره - اداره کل گمرک میتواند حمل و نقل کالا بوسیله ادارات یا بنگاههای دولتی را در سواحل بحر خزر از تشریفات کابوتاژ معاف داشته و محمولات مزبور را مانند حمل و نقل داخلی تلقی نماید .

ماده ۲۳۵ - خروج کالای کابوتاژی از خاک کشور و ورود مجدد آن از نقاطی میتواند صورت بگیرد که در آن نقاط گمرک دایر و آن گمرک برای انجام تشریفات کابوتاژ مجاز و مفتوح باشد .

گمرک های مجاز برای انجام تشریفات کابوتاژ از طرف اداره کل گمرک تعیین و جهت استحضار عامه آگهی میشود . در موارد استثنائی ممکن است حمل کالا بطور کابوتاژ از گمرک خانه های دیگر نیز اجازه داده شود لیکن این اجازه فقط از طرف اداره کل گمرک پس از رسیدگی ممکن است صادر گردد .

ماده ۲۳۶ - کالای کابوتاژی از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض در موقع ورود مجدد معاف است ولیکن مشمول پرداخت هزینه های گمرکی مذکور در این آئین نامه میباشد .

ماده ۲۳۷ - هر کالائی را که صدور آن از کشور مجاز است میتوان با انجام تشریفات و مقررات مذکور در بخش دوم این فصل بعنوان کابوتاژ حمل نمود لیکن کالائیکه طبق قوانین مخصوص ممنوع الصدور است و همچنین کالائیکه صدور آنها بموجب تصویب نامه ها یا مقررات دیگر غیر مجاز یا مشروط باشد برای کابوتاژ قبول نمیشود مگر با اجازه مخصوص اداره کل گمرک در هر مورد . اداره کل گمرک میتواند صدور چنین اجازه را در هر مورد علاوه بر تودیع سپرده مذکور در ماده ۲۴۲ این آئین نامه بهر گونه قید و شرط دیگری هم که مقتضی بداند موکول و مشروط نماید .

ماده ۲۳۸ - گمرک در هر مورد که لازم تشخیص دهد میتواند قبول کالائی را برای کابوتاژ بشرط بدرقه تا گمرک مقصد مشروط نماید در اینگونه موارد برای تعیین مأموران و هزینه مسافرت و فوق العاده آنها طبق مقررات این آئین نامه رفتار میشود .

ماده ۲۳۹ - کالای کابوتاژی باید در مدتی که از طرف گمرک مبدأ تعیین میشود بگمرک مقصد برسد مدت مزبور را گمرک مبدأ در هر مورد باتوجه به نوع وسائط نقلیه و مسافت و کیفیت راه و کیفیت فصول مختلف سال تشخیص و تعیین مینماید .

علاوه بر مدت مزبور گمرک، مهلت دیگری نیز برای ارائه گواهی نامه گمرک مقصد که حداکثر آن سه ماه از تاریخ صدور گواهی نامه مزبور خواهد بود تعیین خواهد نمود .

تبصره - هرگاه صاحب کالای کابوتاژی آنرا ظرف مهلت مقرر بمقصد جز در مورد قوه قهریه (فرس مازور) نرساند مکلف به پرداخت جریمه از یکصد الی یک هزار ریال بشخص رئیس گمرک میباشد .

بخش دوم - تشریفاتیکه برای کابوتاژ باید انجام بگیرد

ماده ۲۴۰ - برای کالای کابوتاژی اظهارنامه روی اوراق چاپی مخصوص در دو نسخه تنظیم و تسلیم میشود در این اظهارنامه باید تعداد، نوع بسته، علامت، شماره وزن باظرف، نوع کالا، وزن خالص و ارزش کالا و نام گمرک مقصد و راهی که کالای خواهد کرد بدون حک و قلم خوردگی قید شود .

ماده ۲۴۱ - هرگاه کالای مورد اظهارنامه از نوع کالائی باشد که برای صادرات قطعی آنها از کشور قیود و شرایطی طبق قوانین و مقررات مربوط وضع شده یاد آتیه وضع شود صاحب کالا یا نماینده او ملزم است که انجام آن قیود و شرایط را در صورت نرسیدن کالا بمقصد، قبلا و بنحوی که مورد قبول گمرک باشد تضمین یا تأمین کند .

۲۴۲۵۵۱۶ - در مورد کالائیکه صدور آن ممنوع یا غیرمجاز و یا مشروط است حمل آن بصورت کابوتاژ فقط با اجازه مخصوص اداره کل گمرک میتواند صورت بگیرد. در این موارد صاحب کالای کابوتاژی یا نماینده او باید مبلغی معادل سه برابر بهای فوب کالا بطور سپرده بگمرک در مقابل اخذ قبضه رسید پردازد و در مواردیکه اداره کل گمرک شرایط دیگری نیز برای حمل آن کالا بطور کابوتاژ مقرر نموده باشد انجام آن شرایط را نیز موافق نظر گمرک محل قبلتأمین یا تضمین کند.

تبصره - از سپرده موضوع این ماده حداقل ده درصد آن باید نقداً یا تضمین بانکی تودیع شود و نسبت به بقیه آن گمرک مجاز است در مواردیکه مقتضی بداند ضمانت کتبی معتبر بپذیرد.

۲۴۳۵۵۱۶ - همینکه ورقه اظهارنامه کابوتاژ تسلیم گمرک گردید از طرف گمرک بمعاینه و رسیدگی و ارزیابی کالا و تطبیق مشخصات مشهود با مندرجات اظهارنامه اقدام میشود.

شرایط قبول اظهارنامه و اصول و تشریفات ارزیابی و وظایف سرویس ارزیابی چه در مورد طرز رسیدگی و معاینه کالای کابوتاژی و چه در مورد کشف اظهار خلاف واقع همانست که در فصول اول و دوم قسمت چهارم و قسمت تخلفات این آئین نامه مقرر گردیده است.

۲۴۴۵۵۱۶ - پس از اتمام عملیات ارزیابی و صدور پروانه کابوتاژ در سه نسخه بهریک از بسته های موضوع پروانه کابوتاژ پس از نخ کشی یا مفتول کشی پلمپ گمرک الصاق میگردد و دو نسخه از پروانه کابوتاژ در اختیار صاحب کالا قرار میگردد.

ماده ۲۴۵ - صاحب کالا کابوتاژی مکلف است پروانه کابوتاژ را در

تمام مدت حمل همراه محموله نموده و کالای کابوتاژی را از راههای مجاز خارج و وارد کند .

ماده ۲۴۶ - در مورد کالای کابوتاژی که ممنوع الصدور یا غیر مجاز و یا

مشروط نیست هرگاه سوانحی پیش آید که رسیدن محموله را بمقصد در مدت اعتباری که تعیین گردیده است غیر ممکن سازد ذینفع میتواند با ذکر علل و موجبات تأخیر کتباً از گمرک مبدأ درخواست تمدید مدت بنماید گمرک مبدأ در صورتیکه درخواست مزبور قبل از انقضای مدت اعتبار رسیده باشد و علل اظهار شده را هم موجه تشخیص دهد میتواند مدت اعتبار را تمدید نماید .

هرگاه درخواست تمدید بعد از انقضای مدت اعتبار پروانه کابوتاژ بگمرک برسد و گمرک مبدأ علل درخواست را موجه تشخیص بدهد بادرخواست مزبور در مقابل اخذ حداقل جریمه انتظامی موضوع تبصره ذیل ماده ۲۳۹ این آئین نامه موافقت مینماید .

از هر تمدیدی که گمرک مبدأ با آن موافقت میکند باید بلا فاصله گمرک مقصد را مطلع سازد .

ماده ۲۴۷ - در مورد کالای کابوتاژی ممنوع الصدور و غیر مجاز و مشروط

اجازه تمدید در هر مورد باید با اطلاع گمرک مقصد نیز برسد و در صورتیکه درخواست تمدید بعد از انقضای مدت اعتبار پروانه کابوتاژ تسلیم شده باشد اداره کل گمرک ضمن موافقت با تمدید میزان جریمه انتظامی را که باید اخذ شود نیز تعیین مینماید .

ماده ۲۲۸- هرگاه صاحب کالای کابوتاژی بعد از دریافت پروانه کابوتاژ بخواهد کالای خود را از گمرک دیگر غیر از محلی که در اظهارنامه خود تعیین کرده بوده وارد نماید در صورتیکه محموله کابوتاژی ممنوع الصدور و غیر مجاز و مشروط نباشد رئیس گمرک مبدأ میتواند چنانچه علل درخواست را موجه تشخیص دهد آنرا پذیرفته مقصد کالا در پروانه کابوتاژ را اصلاح کند در مورد کالای کابوتاژی ممنوع الصدور و غیر مجاز و مشروط درخواست تغییر گمرک مقصد جز با اجازه قبلی و کتبی اداره کل گمرک پذیرفته نمیشود .

ماده ۲۲۹- محموله کابوتاژی همینکه بدفتر گمرک مقصد رسید در صورتیکه مدت اعتبار پروانه کابوتاژ منقضی نشده باشد مأموران گمرک مشخصات کالا را بامدرجات پروانه تطبیق و نخ کشی بسته ها و پلمپ آنها را معاینه میکنند و اگر اختلافی مشاهده نشود ورود کالا را با قید تاریخ در محل مخصوص پروانه کابوتاژ تصدیق و امضاء و یک نسخه آن در مقصد نگهداری و نسخه گواهی شده دیگر بصاحب کالا تسلیم و کالا در اختیار او گذارده میشود .

ماده ۲۵۰- هر محموله کابوتاژی که بعد از انقضای مدت اعتبار پروانه به گمرک مقصد برسد مانند کالای وارده از خارج تلقی شده و نسبت بآن طبق مقررات کالای وارداتی رفتار میشود مگر اینکه علت تأخیر ناشی از اتفاقات قهری (فرس ماژور) یا عذر موجهی باشد که در این صورت گمرک مقصد باید مراتب را با ارسال مدارک صاحب کالا مبنی بر اثبات وجود فرس ماژور یا عذر موجه با داره کل گمرک گزارش نماید. اگر اداره کل گمرک دلایل را کافی و قانع کننده تشخیص دهد اجازه صدور گواهی ورود محموله را بگمرک مقصد خواهد داد و مراتب را بگمرک مبدأ اعلام مینماید .

ماده ۲۵۱- هر گاه پلمپ يك يا چند بسته از محموله کابوتاژی شکسته و یا نخ یا مفتول آن پاره شده باشد محتویات بسته یا بسته ها بدقت معاینه و بازرسی میشود در صورتیکه محتویات آنها بامندرجات پروانه کاملاً مطابق و معلوم گردد که پلمپ ها غیر عمد شکسته یا از بین رفته است پروانه را گواهی و بصاحب آن تسلیم مینماید .

هر گاه پلمپ گمرکی شکسته یا محوشده و مشخصات کالای محتوی بسته مربوط بامندرجات پروانه کابوتاژی مغایر باشد عمل مشمول قسمت تخلفات این آئین نامه خواهد بود .

ماده ۲۵۲- هر گاه در گمرک مقصد مشاهده شود که تعداد بسته های يك محموله کابوتاژی زیادتر از تعداد مندرج در پروانه کابوتاژ است مقدار اضافی مانند کالای وارده از خارج تلقی و طبق مقررات مربوط نسبت بآن رفتار میشود و آن مقداری که مربوط به پروانه کابوتاژ است پس از رسیدگی کامل و حصول اطمینان از ارتباط آن به پروانه کابوتاژ با اختیار صاحب کالا گذاشته میشود و گواهی ورود آن مقدار نیز صادر و تسلیم میگردد .

ماده ۲۵۳- هر گاه در گمرک مقصد مشاهده شود که تعداد بسته های يك محموله کابوتاژی کمتر از تعداد مندرج در پروانه کابوتاژ است گواهی ورود فقط نسبت بمقدار مشهود پس از رسیدگی و احراز ارتباط بسته ها به پروانه مربوط صادر و به صاحب کالا تسلیم میشود ضمناً گمرک مقصد مکلف است مراتب را بگمرک مبداء اعلام تاطبق تبصره ۱ ماده ۲۵۷ این آئین نامه اقدام نماید .

ماده ۲۵۴- هر گاه در گمرک مقصد مشاهده شود که پلمپ و نخ کشی بسته ها سالم و مشخصات کالا نیز از حیث نوع کالا بامندرجات پروانه کابوتاژ مطابق است

ولی فقط دروزن کالا (اعم از باظرف یا خالص) اختلافی موجود است در این صورت هرگاه آن اختلاف در مورد کالای جاذب رطوبت (مانند نمک و نظایر آن) بیش از پنج درصد و در مورد کالای دیگر بیش از سه درصد نباشد آن اختلاف مورد اغماض قرار میگیرد ولی اگر اختلاف بیش از میزان های مذکور باشد متدار اضافی مانند کالای وارده محسوب خواهد شد و در مورد مقدار کسری مراتب بگمرک مبداء اعلام میگردد تا طبق مقررات مربوط بکسر تخلیه مذکور در ماده ۲۶۴ این آئین نامه اقدام نماید .

ماده ۲۵۵ - صاحب کالای کابوتاژی گواهی نامه ورود مجدد کالا را که از طرف گمرک مقصد صادر گردیده بگمرک مبداء جهت استرداد سپرده یا ابطال تعهدات دیگر خود اگر داده باشد تسلیم مینماید . رئیس گمرک مبداء در صورتیکه گواهینامه ورود از ورود کالا به گمرک مقصد در مدت اعتبار تعیین شده حکایت نماید سپرده را مسترد و چنانچه صاحب کالا تعهدات دیگری هم بموجب ماده ۲۴۱ این آئین نامه سپرده باشد آن هارا نیز پس از ابطال در حضور صاحب کالا بسوش پروانه ضمیمه و بایگانی مینماید .

ماده ۲۵۶ - هرگاه مدت اعتبار پروانه کابوتاژ برای رسیدن کالا به گمرک مقصد منقضی و ناسه ماه بعد از انقضاء آن از طرف صاحب کالا گواهینامه گمرک مقصد مبنی بر ورود کالا ارائه نشود آن کالا مانند کالای نرسیده بمقصد تلقی و بنحوزیر عمل میشود :

۱ - در صورتیکه کالای موضوع کابوتاژ کالای مجاز برای صدور بوده و سپرده نقدی گرفته شده باشد سپرده نقدی با صدور پروانه خروجی گمرکی بدرآمد

قطعی منظور میگردد و اگر تعهدات دیگری نیز طبق مقررات ماده ۲۴۱ این آئین نامه اخذ شده باشد صاحب کالا برای انجام آن تعهدات نیز مورد پیگرد قرار میگیرد .

۲ - هرگاه کالای موضوع کابوتاژ کالای ممنوع الصدور یا غیر مجاز یا مشروط باشد سپرده نقدی بعنوان بهسای کالا و جریمه متعلق قانونی با تنظیم صورت مجلس کشف قاچاق بدرآمد قطعی مربوط منظور میگردد و اگر تعهدات دیگری نیز طبق مقررات ماده ۲۴۲ این آئین نامه اخذ شده باشد صاحب کالا برای انجام آن تعهدات نیز مورد پیگرد قرار میگیرد .

تبصره ۱ - هرگاه گواهینامه که ارائه میشود مربوط بیک قسمت از کالای کابوتاژی باشد باین معنی که از مفاد گواهینامه گمرک مقصود معلوم شود که قسمتی از محموله کابوتاژ بمقصد نرسیده است عمل واریز کابوتاژ بحسب اینکه کالا مشمول بند ۱ یا بند ۲ این ماده باشد فقط نسبت بمقدار کسری صورت خواهد گرفت .

تبصره ۲ - منظور از مدت اعتبار مذکور در این ماده در صورتی که تمدید نشده باشد مدت تعیین شده در ورقه کابوتاژ است و در صورتی که تمدید شده باشد تاریخ انقضاء مدت اعتبار ، تاریخ انقضاء مهلت آخرین تمدید خواهد بود .

بخش سوم - مقررات متفرقه

ماده ۲۵۷ - در مواردیکه کالای کابوتاژی بوسیله کشتیهای دارای سرویس منظم کشتیرانی حمل شود اداره گمرک میتواند جز در مورد کالای ممنوع الصدور بدون رعایت مقررات مواد ۲۴۱ و ۲۴۲ این آئین نامه اجازه کابوتاژ داده و همچنین بجای وجه الضمان نقدی یا ضمانت بانکی تعهد کتبی دریافت کند .

ماده ۲۵۸ - در مورد کالای مجاز محصول یا مصنوع داخلی که بطور کاپوتاژ حمل میشود و بهای تمامی يك محموله بیش از پنجاه هزار ریال نباشد رئیس گمرک میتواند بدون رعایت مقررات مواد ۲۴۱ و ۲۴۲ این آئیننامه اجازه کاپوتاژ داده و همچنین بجای وجه الضمان نقدی یا ضمانت بانکی تعهد کتبی دریافت کند .

ماده ۲۵۹ - اداره کل گمرک مجاز است در مواردیکه محرز شود کالای کاپوتاژی در اثنای حمل در دریا یا رودخانه مرزی غرق شده آنرا رسیده بمقصد تلقی و علاوه بر دستور استرداد سپرده از تعقیب موضوع نیز خودداری نماید .

ماده ۲۶۰ - در هر يك از گمرکخانه های مبداء و مقصد باید دفترهای مخصوصی شماره گذاری و پلمپ شده وسیله گمرک برای ثبت خروج و ورود کالای کاپوتاژی نگاهداری شود طرز ثبت و نگاهداری این دفترها از طرف اداره کل گمرک تعیین و ابلاغ میشود .

ماده ۲۶۱ - گمرک مبداء موظف است بلافاصله پس از صدور پروانه کاپوتاژ مراتب را بگمرک مقصد اعلام و همچنین گمرک مقصد موظف است پس از وصول کالا چگونگی ورود کالا و تاریخ ورود آنرا باقید شماره و تاریخ گواهینامه ورود بگمرک مبداء اطلاع دهد .

قسمت ششم - تخلف از مقررات گمرکی

فصل اول - تخلفات گمرکی

ماده ۲۶۲ - توقف وسائط نقلیه خالی اعم از آبی ، هوایی ، زمینی درلنگرگاهها و فرودگاهها و راههای غیر مجاز همچنین حرکت بدون اجازه آنها مستوجب پرداخت جریمه انتظامی از ۱۰۰۰ تا ۵۰۰۰ ریال باتوجه باوضاع

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

و احوال و بتشخیص رئیس گمرک میباشد مگر اینکه معلوم گردد این اقدام در اثر علل قهری یا اضطراری (فرس مازور) بوده است .

تبصره - هر گاه وسائط نقلیه اعم از هوایی ، آبی یا زمینی حامل کالا بوده و در فرودگاه یا لنگرگاه یا راه غیر مجاز توقف نموده باشد عمل خلبان ، فرمانده کشتی و راننده شروع به قاچاق محسوب و طبق قانون کیفر مرتکبین قاچاق نسبت بانان رفتار خواهد شد .

ماده ۲۶۳ - اقدام بتخلیه و بارگیری هر نوع کالا در نقاط مجاز قبل از انجام تشریفات گمرکی مقرر در فصول اول و دوم و سوم از قسمت دوم این آئین نامه قاچاق میباشد مگر آنکه کالا مجاز بوده و از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض بخشوده باشد .

ماده ۲۶۴ - در مورد کسر تخلیه کشتیهای اقیانوس بیما در صورتی که اسناد و مدارک حاکی از تخلیه کالا در بنادر بین راه و یا عدم حمل کالا از مبداء ارائه نشود گواهی نامه کسری که از طرف مؤسسه کشتیرانی برای صاحب کالا صادر و بموجب آن خسارت قابل پرداخت باشد مدارک قابل قبول بمفهوم ماده ۲۸ قانون امور گمرکی تلقی خواهد شد .

ماده ۲۶۵ - هر گاه کسی کالائی را که ورود آن بکشور مجاز و از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض بخشوده است جز از راههای مجاز از سایر راهها بدون کسب اجازه قبلی گمرک وارد نماید عمل او تخلف از مقررات گمرکی محسوب و از متخلف جریمه انتظامی از ۱۰۰۰ تا ۵۰۰۰ ریال بر حسب مورد به تشخیص رئیس گمرک دریافت میشود . در مورد کالای مجاز و بخشوده از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض که مستلزم انجام مقررات خاص میباشد

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

و بدون کسب اجازه قبلی گمرک جزاز راههای مجاز از سایر راهها صادر شود نیز بهمین نحو عمل میشود .

ماده ۲۶۶ - هرگاه کالای مجاز و وسائط نقلیه که بعنوان ترانزیت خارجی یا ورود موقت اظهار شده است در مهلتی که در پروانه گمرکی تعیین یا تمدید گردیده از کشور خارج نگردد حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارضی که قبلاً بعنوان سپرده دریافت گردیده بـا صدور پروانه گمرکی بدرآمد قطعی دولت منظور میگردد و چنانچه برای کالا و وسائط نقلیه مزبور که از کشور خارج نشده اسناد خلاف واقع مبنی بر خارج کردن آن ارائه شود مورد طبق مفاد بند ۲ ماده ۲۹ قانون امور گمرکی مشمول مقررات قاچاق خواهد بود .

ماده ۲۶۷ - هرگاه در اظهارنامه هائی که برای ترخیص کالا تسلیم گمرک میشود مشخصات کالا برخلاف واقع اظهار شده باشد ولی این خلاف اظهار متضمن زیان مالی دولت نبوده و کشف آن مستلزم اخذ تفاوت نباشد با اجازه کتبی رئیس گمرک محل اظهارنامه تسلیمی پس از اخذ جریمه انتظامی از یکصد تا یک هزار ریال به تشخیص رئیس گمرک محل اصلاح خواهد شد .

ماده ۲۶۸ - در اظهارنامه تسلیمی بگمرک (ورود قطعی ، ورود موقت ، مرجوعی ، ترانزیت خارجی ، ترانزیت داخلی) هر نوع اظهار خلاف واقع که متضمن زیان مالی دولت بوده و کشف خلاف مستلزم اخذ تفاوت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض باشد در صورتی که خلاف مذکور بر اثر انجام تشریفات گمرکی پیش از خروج کالا از گمرک کشف گردد بحسب موارد بشرح زیر عمل میشود :

۱- در مورد کالائیکه وجوه متعلق بآن از روی وزن تعیین شده است، هر گاه وزن کالا کمتر از میزان واقعی اظهار شده باشد علاوه بر دریافت تفاوت وجوه مزبور جریمه ای که از ده درصد تفاوت کمتر و از یک برابر تفاوت بیشتر نباشد با توجه باوضاع و احوال به تشخیص رئیس گمرک محل تعیین و دریافت میگردد .

۲- در مورد کالای ممنوع الورد و غیر مجاز و کالائی که نوع آن برخلاف واقع و با نام و مشخصات دیگر اظهار شده باشد بحسب مواردی که بشرح زیر تعیین میگردد عمل خواهد شد :

الف - کالائی که ورود آن قانوناً ممنوع یا طبق مقررات صادرات و واردات سالانه غیر مجاز باشد، هر گاه برای ورود قطعی یا ترانزیت داخلی بانام و مشخصات کامل و صحیح اظهار شود گمرک باید از ترخیص آن خودداری و به صاحب کالا یا نماینده وی کتباً اخطار کند که حداکثر ظرف ۳ ماه با انجام کلیه تشریفات آن کالا را از کشور خارج کند در صورتی که کالا را ظرف مدت مزبور از کشور خارج نکند گمرک کالا را ضبط و مراتب را بصاحب آن یا نماینده او ابلاغ خواهد کرد صاحب کالا حق دارد از تاریخ ابلاغ ضبط تا دو ماه بدادگاه شهرستان مراجعه کند در غیر این صورت کالا با رعایت تبصره های ۲۱ و ۲۱ ماده ۳۱ قانون امور گمرکی بملکیت قطعی دولت در خواهد آمد .

ب - هر گاه کالائی که اظهار شده ممنوع الورد یا غیر مجاز بوده ولی در اظهار نامه مشخصات کالای مجاز یا مجاز مشروط بانام دیگر برای آن ذکر شده باشد (موضوع بند ۵ ماده ۲۹ قانون امور گمرکی) این عمل مشمول مقررات قانون مرتکبین قاچاق خواهد بود .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

و بدون کسب اجازه قبلی گمرک جزاز راههای مجاز از سایر راهها صادر شود نیز بهمین نحو عمل میشود .

ماده ۲۶۶ - هرگاه کالای مجاز و وسائط نقلیه که بعنوان ترانزیت خارجی یا ورود موقت اظهار شده است در مهلتی که در پروانه گمرکی تعیین یا تمدید گردیده از کشور خارج نگردد حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارضی که قبلاً بعنوان سپرده دریافت گردیده بجا صدور پروانه گمرکی بدرآمد قطعی دولت منظور میگردد و چنانچه برای کالا و وسائط نقلیه مزبور که از کشور خارج نشده اسناد خلاف واقع مبنی بر خارج کردن آن ارائه شود مورد طبق مفاد بند ۲ ماده ۲۹ قانون امور گمرکی مشمول مقررات قاچاق خواهد بود .

ماده ۲۶۷ - هرگاه در اظهارنامه هائی که برای ترخیص کالا تسلیم گمرک میشود مشخصات کالا برخلاف واقع اظهار شده باشد ولی این خلاف اظهار متضمن زیان مالی دولت نبوده و کشف آن مستلزم اخذ تفاوت نباشد با اجازه کتبی رئیس گمرک محل اظهارنامه تسلیمی پس از اخذ جریمه انتظامی از یکصد تا یک هزار ریال به تشخیص رئیس گمرک محل اصلاح خواهد شد .

ماده ۲۶۸ - در اظهارنامه تسلیمی بگمرک (ورود قطعی ، ورود موقت ، مرجوعی ، ترانزیت خارجی ، ترانزیت داخلی) هر نوع اظهار خلاف واقع که متضمن زیان مالی دولت بوده و کشف خلاف مستلزم اخذ تفاوت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض باشد در صورتی که خلاف مذکور بر اثر انجام تشریفات گمرکی پیش از خروج کالا از گمرک کشف گردد بحسب موارد بشرح زیر عمل میشود :

۱- در مورد کالائیکه وجوه متعلق بآن از روی وزن تعیین شده است، هرگاه وزن کالا کمتر از میزان واقعی اظهار شده باشد علاوه بر دریافت تفاوت وجوه مزبور جریمه ای که از ده درصد تفاوت کمتر و از یک برابر تفاوت بیشتر نباشد با توجه باوضاع و احوال به تشخیص رئیس گمرک محل تعیین و دریافت میگردد .

۲- در مورد کالای ممنوع الورد و غیره مجاز و کالائی که نوع آن برخلاف واقع و با نام و مشخصات دیگر اظهار شده باشد بحسب مواردی که بشرح زیر تعیین میگردد عمل خواهد شد :

الف - کالائی که ورود آن قانوناً ممنوع یا طبق مقررات صادرات و واردات سالانه غیر مجاز باشد، هرگاه برای ورود قطعی یا ترانزیت داخلی بانام و مشخصات کامل و صحیح اظهار شود گمرک باید از ترخیص آن خودداری و به صاحب کالا یا نماینده وی کتباً اخطار کند که حداکثر ظرف ۳ ماه با انجام کلیه تشریفات آن کالا را از کشور خارج کنند در صورتی که کالا را ظرف مدت مزبور از کشور خارج نکنند گمرک کالا را ضبط و مراتب را بصاحب آن یا نماینده او ابلاغ خواهد کرد صاحب کالا حق دارد از تاریخ ابلاغ ضبط تا دو ماه بدادگاه شهرستان مراجعه کند در غیر این صورت کالا با رعایت تبصره های ۱ و ۲ ماده ۳۱ قانون امور گمرکی بملکیت قطعی دولت در خواهد آمد .

ب - هرگاه کالائی که اظهار شده ممنوع الورد یا غیر مجاز بوده ولی در اظهارنامه مشخصات کالای مجاز یا مجاز مشروط بانام دیگر برای آن ذکر شده باشد (موضوع بند ۵ ماده ۲۹ قانون امور گمرکی) این عمل مشمول مقررات قانون مرتکبین قاچاق خواهد بود .

ج - هر گاه كالای مورد اظهار كالای مجاز بوده و در اظهار نامه تمام و یا قسمتی از آن با نام و یا مشخصات كالای مجاز دیگری که حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض آن کمتر است اظهار شده باشد علاوه بر دریافت ما به التفاوت مستلزم پرداخت جریمه خواهد بود که با توجه باوضاع و احوال از طرف رئیس گمرک محل تعیین و دریافت میگردد .
حداقل این جریمه معادل ده درصد و حداکثر يك برابر ما به التفاوت خواهد بود .

تبصره ۱ - چنانچه این اظهار توأم با اعلام نام دیگر و با استفاده از اسناد یا سیاهه خلاف واقع باشد طبق بند ۹ ماده ۲۹ قانون امور گمرکی مشمول مقررات قاچاق خواهد بود .

تبصره ۲ - منظور از اسناد خلاف واقع اسناد و سیاهه ای است که در آن خصوصیات کالائی ذکر شده باشد که با نوع جنس و خصوصیات کالای اظهار شده تطبیق ننماید .

۳- هر گاه نام کشور مبدأ کالا برخلاف واقع اظهار شده باشد و این خلاف متضمن زیان مالی دولت باشد علاوه بر دریافت ما به التفاوت مبلغ دیگری بعنوان جریمه معادل ده درصد تا يك برابر ما به التفاوت بتشخیص رئیس گمرک با توجه باوضاع و احوال تعیین و دریافت میگردد .

۴- در مورد کالائی که حقوق گمرکی یا سود بازرگانی یا هزینه های گمرکی و یا عوارض آن از روی ارزش تعیین گردیده است هر گاه ارزش کالا در اظهار نامه کمتر از ارزش گمرکی مقرر در مواد ۱۰ و ۱۱ قانون امور گمرکی اظهار شده باشد علاوه بر اخذ تفاوت جریمه ای نیز از ده درصد تا يك برابر

مابه التفاوت به تشخیص رئیس گمرک محل که با توجه باوضاع و احوال تعیین خواهد کرد وصول میشود .

ماده ۲۶۹ - هرگاه تخلفات مذکور در ماده ۲۶۸ این آئین نامه باستثناء بند ب و تبصره ذیل بند ج آن (که در هر حال مشمول مقررات قاچاق میباشد) توأم با برابر اسناد یا صورت حساب (فاکتور) نادرست باشد و این عمل بر اثر انجام تشریفات گمرکی یا بهتر ترتیب دیگری پیش از خروج کالا یا بعد از خروج کالا از گمرک کشف شود علاوه بر تعقیبی که ممکن است طبق مواد مربوط قانون مجازات عمومی بعمل آید از مرتکب علاوه بر اصل تفاوت از پنجاه درصد تا یک برابر آن نیز به تشخیص رئیس گمرک با توجه باوضاع و احوال بعنوان جریمه دریافت میگردد .

تبصره ۱ - منظور از اسناد یا سیاهه نادرست ، اسناد یا سیاهه ای است که در آن خصوصیات کالا صحیحاً و منجزاً قید نشده است و صاحب کالا از عدم تصریح خصوصیات به زیان دولت اقدام و کالای دیگری را با حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض کمتر اظهار نموده باشد .

تبصره ۲ - در مورد هرگونه تخلف از مقررات گمرکی که بطور صریح برای آن جریمه در قانون امور گمرکی و این آئین نامه تعیین نگردیده است مبلغی که حداقل آن ۱۰۰۰ و حداکثر آن بیش از ۱۰۰۰۰ ریال نخواهد بود به تشخیص رئیس گمرک محل دریافت خواهد شد .

ماده ۲۷۰ - وسائط نقلیه ای که باستناد جواز عبور بین المللی موضوع ماده ۱۹۳ این آئین نامه و یا پروانه ترانزیت وارد میشود دارندگان آن مکلفند وسائط نقلیه خود را در موعد مقرر که از طرف گمرک تعیین میشود از کشور

خارج یا تشریفات گمرکی آن را از انجام دهند در غیر این صورت وبدون عذر موجه مورد قبول کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی برای هر روز تأخیر مبلغ ۵۰۰ ریال بعنوان جریمه از آنان دریافت خواهد شد .

ماده ۲۷۱ - مرتکبین تخلف از مقررات گمرکی که جریمه از آنها دریافت میشود هرگاه نسبت باصل جریمه یا میزان آن که از طرف رئیس گمرک محل تعیین گردیده اعتراض داشته باشند میتوانند پس از تودیع یا تأمین آن در گمرک محل اعتراضنامه خود را بادلائل ومدارك اعتراض به رئیس گمرک محل بمنظور ارجاع آن بکمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی تسلیم نمایند .

رئیس گمرک محل موظف است آن را با پرونده کامل محلی و اظهار نظر و با تأیید اینکه جریمه تودیع یا تأمین شده است ضمن گزارش جامعی باداره مرکزی با اولین وسیله ارسال دارد ، اداره کل گمرک موضوع را بکمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی که تنها مرجع صلاحیتدار رسیدگی باین قبیل اختلافات است احاله خواهد نمود .

ماده ۲۷۲ - در مواردی که بر اساس ماده ۳۱ قانون امور گمرکی از طرف صاحب کالا تقاضای ارجاع پرونده باداره کل گمرک یا بکمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی میشود اداره گمرک محل مکلف است دونمونه از کالائی که ممنوعیت آن مورد اعتراض است باحضور صاحب کالا یا نماینده قانونی او از کالای موجود برداشته و هر دونمونه را باپلمپ یا لاک ومهر گمرک وصاحب کالا یا نماینده قانونی او مهر نموده يك نمونه را باداره کل گمرک ارسال ونمونه دیگر را در گمرک محل نگاهداری نماید وهرگاه کالای مزبور نوعاً طوری باشد که

نمونه برداری از آن غیر ممکن و یا برای رسیدگی در مرکز غیر کافی باشد ممکن است کاتالوک یا تصویر و یا تمام کالا بهزینه صاحب کالا یا نماینده قانونی او از طرف گمرک محل بعنوان اداره کل گمرک فرستاده شود .

ماده ۲۷۳ - اداره کل گمرک پس از وصول نامه اعتراضیه صاحب کالا و سوابق امر و نمونه کالای مورد اختلاف خارج از نوبت بموضوع رسیدگی و نتیجه را بگمرک محل و ذینفع اعلام میدارد در صورتی که نتیجه رسیدگی مبنی بر مجاز بودن کالا باشد گمرک محل آن را با انجام تشریفات مربوط ترخیص مینماید ، ولی اگر ممنوع یا غیر مجاز تشخیص شود ابتدای سه ماه مهلت مذکور در ماده ۳۱ قانون امور گمرکی جهت اعاده کالا از تاریخ ابلاغ نظر اداره کل گمرک خواهد بود .

تبصره - اگر صاحب کالا یا نماینده قانونی او کتباً انصراف خود را از خارج کردن کالا از کشور قبل از ۳ ماه مذکور در ماده ۳۱ قانون امور گمرکی اعلام نماید گمرک به ضبط کالا اقدام و مراتب را به صاحب کالا یا نماینده قانونی او ابلاغ خواهد کرد .

ماده ۲۷۴ - در مواردی که در اثر اظهار خلاف واقع طبق مقررات این فصل جریمه بکالائی تعلق میگیرد ولی مورد از مواردی باشد که کالا ضبط نمیشود و صاحب کالا از ترخیص و بیرون بردن آن از گمرک خودداری نماید در این صورت پس از انقضای حداقل چهار ماه از تاریخ ورود کالا، گمرک بدون رعایت احتیاط و آگاهی آن را طبق ضوابط ماده ۲۵ قانون امور گمرکی بفروش رسانده و علاوه بر جوهی که طبق مقررات باید دریافت شود مبلغ جریمه متعلق نیز از حاصل فروش برداشت میشود .

ماده ۲۷۵ - مرور زمان تعقیب تخلفات گمرکی توأم با ابراز اسناد نادرست يك سال از تاریخ خروج کالا از گمرک خواهد بود (تبصره ذیل ماده ۲۷ قانون امور گمرکی).

ماده ۲۷۶ - در مواردی که اداره گمرک حق بعین کالا دارد و بعین کالا دسترسی نباشد بهای کالا (ثمن) عبارتست از بهای عمده فروشی همان کالا در نزدیکترین بازار داخلی و در سایر موارد (برای تعیین جریمه و غیره) منظور از بها قیمت سیف کالا است که طبق مواد ۱۰ و ۱۱ قانون امور گمرکی تعیین خواهد شد.

ماده ۲۷۷ - اداره کل گمرک مجاز است جریمه های دریافتی موضوع مواد این قسمت قاچاقهای مکشوفه و حاصل فروش کالائی را که بعنوان قاچاق یا ضبط (باستثنای حاصل فروش های موضوع ماده ۸۱ این آئین نامه که کلاً بدرآمد متفرقه منظور میشود) تحصیل میکند بشرح زیر واریز نماید :

الف - در مورد جریمه و حاصل فروش قاچاق طبق قانون مربوط .

ب - در مورد ضبط و سایر جرائم موضوع مواد این قسمت .

۱ - هفتاد درصد بدرآمد متفرقه گمرکی .

۲ - بیست درصد به تساوی برای مخبرین و کاشفین .

۳ - ده درصد به حساب ذخیره جرائم که طبق نظر رئیس کل گمرک پرداخت خواهد شد .

تبصره - اگر یکی از صاحبان سهم در موقع واریز صورت مجلس دسترسی نباشد و یا برای دریافت سهم خود مراجعه نکند اداره گمرک سهم او را پس از کسر

مالیات متعلق بذخیره قاچاق منظور خواهد کرد و اگر تا پنج سال بصاحب سهم دسترسی پیدا شود و یا خود او مراجعه کند حق خالص او با صدور حکم از همین محل تأدیه میشود .

فصل دوم - مقررات مختلف

۲۷۸۵۵۵ - کالائی را که بعنوان قاچاق گمرکی توقیف میشود اعم از اینکه کشف قاچاق در محوطه گمرک یا در خارج صورت بگیرد کاشفین باید بلافاصله بانبار گمرک تحویل داده رسید بگیرند و مراتب را در صورت مجلس قید کنند .

در مواردی که کالای قاچاق در خارج از محوطه گمرک کشف میگردد و بحسب اقتضای زمان و مکان و یا بعامل موجه دیگری حمل فوری کالای بگمرک مقدور نباشد کاشفین مکلفند کالای را با صورت برداری از مشخصات آن در تحویل شخص یا بنگاهی که مقتضی و محل اطمینان باشد پس از الصاق پلمپ یالاک و مهر کردن بسته‌ها و مدخل محلی که کالای در آنجا نگاهداری میشود قرار دهند و مراتب را در صورت مجلس مشروحاً و با ذکر علت و تعیین تعداد پلمپ یالاک و مهر قید و یک نسخه از رسیدی را که از شخص یا بنگاه مزبور باید دریافت دارند بصورت مجلس ضمیمه نمایند .

تبصره - ملاک عمل برای تشخیص کاشف و مخبر و امور انتظامی و پرداخت پاداش قانونی آنها منحصرأ عبارت از مندرجات صورت مجلس بدوی است که هنگام کشف تنظیم میگردد .

۲۷۹۵۵۵ - اقدام بحک و اصلاح در صورت مجلس کشف و ضبط و حذف یا الحاق نام شخص یا اشخاص دیگری در آن بعنوان مخبر و کاشف یا امور انتظامی

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

و تغییر دادن در مندرجات آن ممنوع است و هر تکب در صورت وجود سوء نیت بعنوان جعل و تزویر در اسناد دولتی مورد تعقیب قرار خواهد گرفت .

هر گاه جعل و تزویر مزبور متضمن جرم دیگری نیز بوده باشد مرتکب برای آن جرم نیز طبق مقررات قوانین مربوط مورد تعقیب واقع خواهد شد .

تبصره- در صورت طرح دعوی یا شکایت در مراجع دادگستری اگر نتیجه دعوی بر حسب دلائل و مدارک موجود برفع گمرک تشخیص داده نشود گمرک میتواند باتصویب کمیسیون مرکب از دادستان محل یا معاون قضائی او رئیس گمرک و رئیس امور حقوقی و قضائی یا مشاور حقوقی از تعقیب دعوی منصرف و شکایت را مسترد دارد .

ماده ۲۸۰- اسناد مثبتة گمرکی که در موارد سوءظن قاچاق ممکن است بآن استناد نمود عبارت است از پروانه ورود گمرکی ، پته مسافری ، قبض سپرده که بموجب آن کالا مرخص شده ، قبض خرید کالا از گمرک ، پته عبور داخلی ، پروانه ترانزیت خارجی ، پروانه کابوتاژ ، پروانه کالای مرجوعی ، پروانه ورود موقت ، پروانه صدور موقت مشروط بر اینکه مشخصات مذکور در این اسناد با مشخصات کالا از هر حیث تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا باتوجه بنوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد .

ماده ۲۸۱- در مورد تخلف از مقررات گمرکی مأموران کشف تخلف مکلفند در صورت احراز تخلف بلافاصله صورت مجلس کشف تخلف را روی اوراق چاپی مخصوص اینکار تنظیم و امضاء نموده به متخلف ارائه دهند تا اگر توضیحاتی راجع بتوجیه تخلف و علل وقوع آن داشته باشد در ستون مخصوص

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

نوشته و امضاء نماید و سپس مأموران کشف ستون مخصوص (گزارش کاشفین) را تکمیل و با قید تاریخ امضاء نموده بلافاصله بمنظور تعیین جریمه برئیس گمرک محل تسلیم نمایند .

تأخیر در تنظیم صورت مجلس کشف تخلف در حکم تأخیر با سوء نیت در انجام وظیفه است .

تبصره- در تمام مواردی که از طرف رؤسای ادارات گمرک جریمه برای تخلفات گمرکی تعیین میگردد باید جهات آن را که ملاک تعیین میزان جریمه قرار داده بطور وضوح و کامل در صورت مجلس تخلف قید و امضاء نمایند .

ماده ۲۸۲- در مقابل مبلغ جرائمی که به تشخیص و تعیین رئیس گمرک محل از متخلفین وصول میشود باید بلافاصله قبض رسمی صادر و به پرداخت کننده تسلیم گردد .

ماده ۲۸۳- ابلاغ هر نوع صورت مجلس مبنی بر ضبط یا توقیف کالا یا صورت مجلس کشف تخلف به کسی که بوکالت از طرف صاحب کالا اظهارنامه بگمرک تسلیم نموده و تنظیم صورت مجلس بر اثر رسیدگی بآن اظهارنامه صورت گرفته است بمنزله ابلاغ آن بشخص صاحب کالا است و اعتراض و کیل یا نماینده مزبور بجای اعتراض صاحب کالا قبول میشود .

ماده ۲۸۴- در مورد کالائیکه بضبط قطعی دولت درمیآید چنانچه از نوع کالای موضوع ماده ۱۸۸ این آئین نامه باشد با آن طبق ماده مزبور و الا طبق تبصره ۱ ماده ۷۹ این آئین نامه عمل میشود .

ماده ۲۸۵- کالای مربوط به ریک از صورت مجلس های ضبط قاچاق و با استثنای آنچه در فروشگاههای دولتی یا تعاونی فروخته میشود باید جداگانه و مستقلاً بمعرض

حراج یا مزایده کتبی گذاشته شود در مواردی که مقدار کالای ضبطی يك صورت مجلس زیاد و قابل توجه باشد گمرک میتواند آن را بدفعات در معرض حراج یا مزایده قرار دهد. ولی برای هر مقدار از آن که در يك دفعه فروخته میشود تنظیم صورت مجلس جداگانه الزامی است .

ماده ۲۸۶- در مورد فروش کالای ضبطی علاوه بر مواد مشروحه بالا تشریفات مربوط بفروش کالای متروکه که در فصل ۴ از قسمت سوم این آئین نامه مقرر است نیز باید رعایت شود.

تبصره- کالای سریع الفساد و کالائیکه نگاهداریشان برای گمرک ایجاد خطر یا هزینه نماید اعم از این که ضبط قطعی شده باشد یا نشده باشد در هر حال باید با توجه بماده ۳۴ قانون امور گمرکی فوراً بفروش برسد .

قسمت هفتم - اختلافات گمرکی و مرجع رسیدگی

فصل اول - کسر دریافتی و اضافه دریافتی

بخش یکم - مقررات عمومی

ماده ۲۸۷- منظور از سند ترخیص مندرج در ماده ۱۶ قانون امور گمرکی هر سند گمرکی است که تمام یا قسمتی از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض کالائی بموجب آن دریافت شده باشد و تاریخ صدور سند مزبور مبدأ مهلت چهار ماهه خواهد بود ، روز صدور سند و روز ابلاغ کسر دریافتی یا تقاضای استرداد اضافه دریافتی جزء مهلت مزبور محسوب نمیشود ، تاریخ صدور سند ترخیص روزی است که سند بامضاء رئیس گمرک یا نماینده او رسیده باشد .

۲۸۸۵د - طرف اداره گمرک خواه برای مطالبه کسر دریافتی و یا برای استرداد اضافه دریافتی هر شخص حقیقی یا حقوقی است که سند وصول گمرکی بنام او صادر شده و هم او پرداخت کنند شناخته میشود .

بخش دوم - اضافه دریافتیها و شرایط و مقررات مربوط به رد آن

۲۸۹۵د - بدرخواست های رد اضافه دریافتی که بعد از خروج کالا از گمرک ادعا شود وقتی ترتیب اثر داده میشود که دارای شرایط زیر باشد :

۱ - درخواست رد اضافه دریافتی باید روی اوراق چاپی مخصوص در چهار نسخه از طرف پرداخت کننده یا وکیل او تنظیم و امضاء شده باشد و اگر تقاضا کننده دسترسی با اوراق چاپی مخصوص نداشته باشد و یا نتواند آن را در مرحله اول تکمیل و تسلیم نماید تقاضا نامه اولیه او قاطع مرور زمان خواهد بود ، در هر حال رد اضافه دریافتی موکول به تنظیم و تسلیم اوراق استرداد چاپی خواهد بود .

۲ - درخواست رد اضافه دریافتی موقعی بگمرک تسلیم شده باشد که از تاریخ صدور سند ترخیص کالا تا آن موقع چهار ماه نگذشته باشد .

ملاك تشخیص تاریخ تسلیم درخواست رد اضافه دریافتی بگمرک تاریخ ثبت آن درخواست در دفتر نماینده (اندیکاتور) گمرکی است که درخواست مزبور بآنجا تسلیم گردیده و یا تاریخ قبض رسید پست سفارشی است .

گمرک مربوط مکلف است که درخواستهای واصله را بلافاصله در دفتر اندیکاتور ثبت و رسید مخصوص جداگانه با قید تاریخ و شماره ثبت مزبور به تسلیم کننده درخواست بدهد .

۳ - درخواست رد اضافه دریافتی باید مربوط به يك سند ترخیص تنها باشد .

۴ - اصل سند پرداخت (پروانه گمرکی ، قبض سپرده یا غیر آن) باید بضمیمه درخواست بگمرک تسلیم شود مگر این که ثابت شود که اصل سند از بین رفته . در چنین موردی باید تقاضاکننده تعهدی بسپارد که در صورت کشف فساد از عهده مسئولیت آن برآید .

۵ - ما به التفاوتی که رد آن بموجب درخواست تقاضا میشود یکهزار ریال یا بیشتر باشد .

۶ - هرگاه امضاءکننده درخواست وکیل پرداخت کننده باشد لازم است يك رونوشت مصدق از وکالتنامه نیز بورقه درخواست ضمیمه شود .

ماده ۲۹۰۵ - گمرک خانه ای که درخواست رد اضافه دریافتی بآنجا تسلیم گردیده موظف است بمجرد وصول درخواست موضوع را رسیدگی و در صورتیکه موضوع اضافه دریافتی و میزان آن را محرز دید پس از تکمیل اوراق استرداد اضافه دریافتی را از محل درآمد جاری مسترد نماید و در صورتیکه درآمد جاری گمرک مربوط تکافوی استرداد اضافه دریافتی را ننماید پرداخت آنرا از اداره کل گمرک درخواست کند .

ماده ۲۹۱ - اداره گمرک موظف است پس از استرداد اضافه دریافتی مراتب را با قید میزان و تاریخ رد آن در متن یا ظهر سند ترخیص و اظهارنامه نوشته و پس از مهر کردن سند ترخیص را به پرداخت کننده تسلیم نماید .

ماده ۲۹۲ - مبلغ اضافه دریافتی باید بشخص پرداخت کننده مسترد شود و اگر پرداخت کننده برای دریافت آن وکیلی تعیین نموده باشد پرداخت وجه

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

بو کیل مزبور بشرطی صورت میگیرد که و کالتنامه رسمی در دست داشته و مخصوصاً حق دریافت وجه از گمرک در و کالتنامه بصراحت قید و بیک نسخه مصدق از و کالتنامه بگمرک تسلیم و ضمیمه اوراق شده باشد .

ماده ۲۹۳ - هر گاه درخواست استرداد اضافه دریافتی بجای اداره گمرک مربوط با اداره کل گمرک تسلیم شود اداره کل گمرک میتواند در صورتیکه درخواست حاوی تمام شرایط مذکور در ماده ۲۸۹ این آئین نامه باشد آن را قبول و در دفتر اندیکاتور ثبت کرده رسید کتبی بمتقاضی بدهد و سپس نسخه های درخواست را با ضمائم آن بگمرکی که سند ترخیص از آنجا صادر گردیده است برای رسیدگی و انجام تشریفات بفرستد .

ماده ۲۹۴ - هر گاه تقاضای رد اضافه دریافتی قبل از خروج کالا از گمرک تسلیم گردد گمرک محل میتواند موضوع را رسیدگی و در صورتیکه وجود اضافه دریافتی محرز و مسلم گردد رأساً با صدور حکم دستور استرداد را صادر نماید . مراتب در اظهارنامه و نسخ پروانه و دفاتر محاسباتی و صندوق منعکس و امضاء میشود .

بخش سوم - کسر دریافتی های مکشوفه و ترتیب مطالبه و وصول آن

ماده ۲۹۵ - کسر دریافتی های مکشوفه را اداره گمرک وقتی میتواند مطالبه نماید که :

۱ - مبلغ کسر دریافتی مربوط به بزرگ از اسناد ترخیص کالا کمتر از یک هزار ریال نباشد .

۲ - از تاریخ صدور سند ترخیص کالا تا روز مطالبه کسر دریافتی چهار ماه نگذشته باشد .

تاریخ ابلاغ مطالبه نامه عبارت از تاریخ روزی است که نامه رسمی یا تلگراف اداره گمرک مبنی بر مطالبه کسر دریافتی بمحل کسب و کار او و یا محل سکونت شخص پردهاخت کننده یا وکیل او که در اظهارنامه نوشته شده ابلاغ شده باشد .

(تشریفات ابلاغ مندرج در این ماده تابع مقررات ابلاغ قانونی مندرج در آئین دادرسی مدنی است) .

اخطار گمرک بوکیل یا نماینده یا حق العمل کار اظهار کننده کالای موضوع کسر دریافتی در مواردیکه برای صاحب کالا در اظهارنامه نشانی تعیین نشده یا در نشانی تعیین شده شناخته نشده و لو اینکه مورد وکالت یا نمایندگی یا اختیارات وکیل یا نماینده یا حق العمل کار فقط محدود به ترخیص کالا بوده باشد قاطع مرور زمان چهار ماهه مذکور خواهد بود و پس از قطع ، دیگر مرور زمان جاری نخواهد شد .

ماده ۲۹۶ - اشخاصی که اداره گمرک از آنها کسر دریافتی مطالبه مینماید در صورت عدم اعتراض ظرف ۳۰ روز مکلفند مبلغ مورد مطالبه را در مقابل اخذ رسید بگمرک بپردازند و هرگاه در پرداخت یا تأمین آن در مدت مزبور اقدام نشود اداره گمرک بوسیله عملیات اجرائی بوصول آن اقدام خواهد کرد .

تبصره - تعقیب اجرائی مانع اقدام اداره گمرک برای اجرای مقررات ماده ۱۴ قانون امور گمرکی نسبت به کالای موجود در گمرک نخواهد بود .

ماده ۲۹۷ - شخصی که کسر دریافتی از او مطالبه میشود هرگاه اعتراضی داشته باشد میتواند در مدت سی روز از تاریخ ابلاغ مطالبه نامه دلائل اعتراض

خود را کتباً بگمرک اعلام دارد در این صورت اداره گمرک با اعتراض واصله دقیقاً رسیدگی مینماید و در مواردی که اعتراض مزبور موجه شناخته شود از ادامه مطالبه خودداری و گرنه دلیل رد اعتراض را به بدهکار ابلاغ و پرداخت وجه را مطالبه مینماید چنانچه بدهکار بعد از ابلاغ ثانوی تا يك هفته وجه مورد مطالبه را نپرداخت و یا در مدت مذکور تقاضای ارجاع امر را به کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی ننمود عملیات اجرائی شروع و اگر اعتراض بمطالبه بعد از انقضای سی روز و شروع عملیات اجرائی برسد رسیدگی موضوع موکول پرداخت یا تأمین مبلغ مورد مطالبه خواهد بود. در صورت ارجاع پرونده به کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی شروع عملیات اجرائی موکول بابلاغ رأی قطعی کمیسیون و عدم پرداخت وجه مورد مطالبه در مهلت يك هفته از تاریخ ابلاغ رأی خواهد بود.

بخش چهارم - ترتیب کشف کسر دریافتی

ماده ۲۹۸ - اداره کل گمرک مکلف است کلیه اظهارنامه ها و اسناد گمرکی مربوط به ترخیص کالا را از نظر رسیدگی باینکه حقوق گمرکی و سودبازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض متعلق آنها صحیحاً و کاملاً طبق مقررات بعمل آمده است در مرکز یا محل ترخیص کالا مورد رسیدگی قرار دهد.

تبصره - گمرک شهرستانها نیز بنوبه خود موظفند اظهارنامه ها و اسناد گمرکی مربوط به ترخیص کالا را قبل از ارسال باداره کل گمرک از نظر صحت و جوه دریافتی و انجام تشریفات گمرکی و اجرای صحیح مقررات رسیدگی نمایند.

ماده ۲۹۹ - گمرک شهرستانها موظفند در صورت ارسال اظهارنامه ها و اوراق باده کل گمرک ترتیب کار را طوری بدهند که اسناد مزبور بموقع لازم رسیده و برای کشف کسر دریافتهای احتمالی و اقدام بمطالبه آن و کشف تخلفات مأموران قبل از انقضای چهار ماه مهلت قانونی فرصت و مجال کافی باقی باشد .

تبصره - طرز و موقع ارسال اوراق بمرکز و ترتیب تنظیم فهرست آنها و اصول رسیدگی و سایر جزئیات و وظائف مأموران مربوط در مرکز و شهرستانها از طرف اداره کل گمرک تعیین و ابلاغ میگردد .

ماده ۳۰۰ - هرگونه کسر دریافتی که بر اثر رسیدگی بساظهارنامه ها و اسناد مربوط کشف میشود بلافاصله با رعایت شرایط مقررات بخش سوم این قسمت مطالبه و وصول میشود و هرگونه تخلفی نیز کشف گردید بلافاصله باید بر رئیس کل گمرک گزارش شود .

تبصره ۱ - هر کسر دریافتی که در اداره کل گمرک کشف میشود باید بگمرک محل با دستور مطالبه آن از پرداخت کننده اعلام شود لیکن هرگاه پرداخت کننده مقیم مرکز باشد مستقیماً از وی مطالبه میشود ولی در عین حال لازم است که مراتب بگمرک محل نیز اعلام شود .

تبصره ۲ - در صورتی که کسر دریافتی در گمرک محل کشف شود چنانچه پرداخت کننده مقیم آن محل باشد مستقیماً از نامبرده مطالبه و اگر مقیم مرکز یا سایر شهرستانها باشد بوسیله اداره کل گمرک یا ادارات دارائی شهرستانها مطالبه میشود .

فصل دوم - کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی
بخش یکم - طرز تشکیل کمیسیون وجلسات وتعداد اعضاء آن

ماده ۳۰۱ - کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی دارای هفت نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی البدل میباشد که پنج نفر از اعضاء اصلی و پنج نفر علی البدل بانتخاب رئیس کل گمرک از کارمندان بصیر و مطلع بامور گمرکی و یکنفر عضو اصلی از کارمندان بصیر و مطلع وزارت دارائی و یکنفر عضو اصلی از کارمندان بصیر و مطلع وزارت اقتصاد بانتخاب وزرای مربوط بموجب احکام رسمی اداری برای مدت دو سال تعیین میشود .

اعضای کمیسیون را در مدت مذکور نمیتوان تغییر داد مگر در صورت استعفاء یا انتقال بنقاط خارج از مرکز یا محکومیت اداری یا کفوری .

ماده ۳۰۲ - از بین کارمندان اصلی کمیسیون یکنفر رئیس و یکنفر نایب رئیس در اولین جلسه کمیسیون با رأی مخفی انتخاب میشود ونسبت بهر دو از طرف رئیس کل گمرک حکم انتصاب صادر میشود .

ماده ۳۰۳ - یکنفر از کارمندان گمرک بموجب حکم اداری بسمت منشی کمیسیون تعیین میگردد منشی کمیسیون ممکن است از میان اعضاء علی البدل کمیسیون نیز انتخاب شود .

ماده ۳۰۴ - در صورت تراکم و کثرت کار رئیس کمیسیون میتواند از بین اعضاء اصلی و علی البدل کمیسیون اضافی تحت نظر خود یا نایب رئیس کمیسیون تشکیل دهد .

بخش دوم - وظایف کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی
ماده ۳۰۵ - وظایف کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی بشرح

زیر است :

الف - رسیدگی و صدور رأی نسبت به پرونده‌هایی که تشخیص نوع کالای موضوع آنها در مرکز یا شهرستانها از لحاظ تطبیق با مندرجات تعرفه گمرکی مورد اختلاف نظر واقع شده و از طرف رئیس کل گمرک یا شخصی که از طرف رئیس کل گمرک کتباً تعیین میشود برای حل اختلاف بکمیسیون ارجاع میگردد .

ب - رسیدگی به درخواستهایی که مبنی بر استعلام تعرفه بندی کالا از طرف بازرگانان یا از طرف اداره گمرک شهرستانها با اداره کل گمرک میرسد و از طرف رئیس کل گمرک یا شخصی که از طرف رئیس کل گمرک کتباً تعیین میشود برای رسیدگی و اظهار نظر بکمیسیون احاله میگردد .

ج - رسیدگی و صدور رأی در مورد هر اختلافی که از اجرای مقررات گمرکی و مقررات عمومی صادرات و واردات ناشی شده و پرونده آن از طرف رئیس کل گمرک یا شخصی که از طرف رئیس کل گمرک کتباً تعیین میشود برای همین منظور بکمیسیون ارجاع میگردد .

د - مشاوره و اظهار نظر در مورد طرح‌ها یا گزارشها یا پیشنهادهایی که با اداره کل گمرک میرسد و از طرف رئیس کل گمرک یا شخصی که از طرف رئیس کل گمرک کتباً تعیین میشود بکمیسیون ارجاع میگردد .

۳۰۶۵۱۶ - رأی و تشخیص کمیسیون در موارد مشمول دو بند الف و ج از ماده ۳۰۵ این آئین‌نامه اعم از این که با کثرت یا باتفاق آراء صادر شده باشد هرگاه ما به التفاوت موضوع اختلاف دو بست و پنجاه هزار ریال یا کمتر باشد قاطع خواهد بود . لیکن در موارد مشمول بندهای ب و د از ماده مزبور باستثنای

مورد مشمول تبصره ۳ ماده ۹۹ این آئین نامه نظری که کمیسیون اظهار می کند نظر مشورتی خواهد بود .

تبصره ۱ - در مواردی که ما به التفاوت موضوع اختلاف از دو بست و پنجاه هزار ریال تجاوز کند کمیسیون مکلف است در پایان رأی صادره قابل تجدید نظر بودن رأی را صریحاً اعلام نماید و هر گاه یکی از طرفین نسبت بآن معترض باشد میتواند در مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی تقاضای تجدید نظر نماید (قسمت اخیر ماده ۵۱ قانون امور گمرکی) .

تبصره ۲ - در مواردی که کمیسیون بخواهد در اجرای بندهای الف و ج ماده ۳۰۵ این آئین نامه پیرونده ای رسیدگی نماید باید با توجه به آئین دادرسی مدنی وقت رسیدگی تعیین و وقت تعیین شده را جهت حضور مودی یا نماینده قانونی او بنامبرده ابلاغ نماید . عدم حضور مودی یا نماینده قانونی او بدون عذر موجه مانع رسیدگی کمیسیون نخواهد بود .

بخش سوم - جلسات عادی و فوق العاده و خارج از نوبت وموارد تشکیل آن

ماده ۳۰۷ - کمیسیون رسیدگی بساختلافات گمرکی در هر هفته لا اقل باید پنج جلسه عادی داشته باشد .

ماده ۳۰۸ - کمیسیون می تواند طبق دعوت رئیس کل گمرک یا شخصی که از طرف رئیس کل گمرک کتباً تعیین می شود برای رسیدگی بموضوع خاص وفوری که صلاحیت رسیدگی بآن را داشته باشد جلسه خارج از نوبت تشکیل دهد .

ماده ۳۰۹ - هر يك از اعضاء کمیسیون اعم از اصلی و علی البدل که سه جلسه متوالی بدون عذر موجه غایب باشد از عضویت کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی برکنار می شود .

بخش چهارم - ترتیب ارجاع پرونده بکمیسیون و طرز رسیدگی و صدور رأی

ماده ۳۱۰ - پرونده هائی که بکمیسیون ارجاع می شود باید گزارش مشروح اداره مربوط ضمیمه آن باشد و اگر ارجاع پرونده در اثر تقاضای مودی بعمل آید باید تقاضانامه او که حاکی از موارد شکایت و دلایل اعتراض باشد نیز ضمیمه گردد و اداره مربوط مکلف است نسبت بموارد شکایت و دلایل اعتراض مودی ضمن گزارش خود مشروحاً اظهار نظر نماید .

ادارات گمرک تقاضای نمایندگان اشخاص را در مورد ارجاع اختلاف به کمیسیون در صورتی می توانند بپذیرند که ضمن و کالتنامه رسمی آنها حق شکایت و تقاضای ارجاع بکمیسیون نیز منظور شده باشد .

تبصره - هر گاه برای کالائی درخواست تعرفه بندی شده باشد اداره تعرفه مکلف است علاوه برگزارش اداره مربوط برگ مک مشخصات کامل کالا را تهیه و بکمیسیون ارسال دارد و در این مورد کمیسیون تمام مشخصات مزبور را پس از تطبیق و تأیید در رأی صادره منعکس مینماید .

ماده ۳۱۱ - پس از وصول پرونده بکمیسیون منشی کمیسیون موظف است آنها را در دفتر مخصوص ثبت و بارعبایت نوبت در کمیسیون مطرح نماید .

تبصره - پرونده‌هایی که بمنظور رفع نواقص یا احاله بازمایشگاه یا ضمیمه کردن سوابق وغیره بادارات مربوط مسترد می شود پس از رفع نقص و تکمیل پرونده که دوباره به منشی کمیسیون تسلیم می گردد ، منشی کمیسیون باید برای این پرونده‌ها حق تقدم قائل شده و در اولین جلسه به کمیسیون تسلیم نماید .

ماده ۳۱۲ - مذاکرات کمیسیون در موعی شروع می گردد که حداقل چهار نفر از اعضاء در جلسه حاضر باشند ولی اقدام باخذ رأی فقط در موعی صورت میگیرد که حداقل پنج نفر از اعضا در جلسه حضور داشته باشند .

تبصره - آرای صادره از کمیسیون در صورتی رسمیت دارد که حداقل چهار نفر در آن رأی اتفاق نظر داشته باشند .

ماده ۳۱۳ - پرونده‌های ارجاعی بکمیسیون باید بترتیب نوبت و با رعایت تاریخ تسلیم آنها مورد رسیدگی قرار گرفته رأی و تصمیم کمیسیون اعلام گردد .

در کمیسیون رسیدگی بساختلافات گمرکی دفتری بنام دفتر ثبت خلاصه مذاکرات نگاهداری میشود تنظیم و نگاهداری این دفتر بعهده منشی کمیسیون میباشد همینکه رسمیت جلسه اعلام شد منشی کمیسیون در همان جلسه در دفتر مذکور شماره جلسه و تاریخ روز و ساعت شروع مذاکرات را با ذکر اسامی اعضاء حاضر در جلسه قید و شماره و نوبت هر پرونده را که مطرح میشود نوشته و سپس مذاکراتی را که در مورد آن پرونده صورت میگیرد بطور اختصار در دفتر منعکس و خلاصه رأی را که کمیسیون میدهد از روی ورقه چاپی مخصوص بدفتر مزبور نقل مینماید .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

تبصره ۵ - نظر کمیسیون نسبت به پرونده که طرح میشود باید در همان جلسه روی ورقه چاپی مخصوص قید و منعکس گردیده بامضاء اعضای حاضر در جلسه برسد خواه موضوع پرونده در آن جلسه خاتمه یافته و تصمیم متخذه رأی نهائی باشد و خواه ادامه رسیدگی به جلسه بعدی موکول شده باشد و یا موکول بتحصیل نظر کارشناس یا آزمایشگاه یا رفع نقص پرونده یا غیره باشد .

ماده ۳۱۴ - کفایت مذاکرات در موضوع هر پرونده که مطرح است بمحض اینکه از طرف یکی از اعضاء پیشنهاد شد مورد اخذ رأی قرار میگیرد و در صورت تصویب کفایت شور و مذاکره بلافاصله نسبت باصل موضوع اخذ رأی بعمل میآید و رأی صادره در ورقه چاپی مخصوص منعکس و از طرف حاضرین جلسه اعم از موافق و مخالف امضاء میشود .

تبصره ۵ - هرگاه در موضوعی رأی کمیسیون با اکثریت صادر شود اعضائی که با نظر اکثریت موافق نیستند نظر خود را در ورقه چاپی مذکور قید و امضاء مینمایند .

ماده ۳۱۵ - هرگاه در موضوعی بعلت غیبت بعضی از اعضاء اکثریت لازم حاصل نگردد و دسترسی فوری به اعضاء علی البدل برای دعوت آنان بجای اعضاء غایب میسر نگردد آن موضوع در اولین جلسه عادی یا خارج از نوبت بعدی مجدداً مطرح و مورد رسیدگی و اخذ رأی قرار میگیرد .

ماده ۳۱۶ - کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی موظف است برای تشخیص طبقه بندی کالا در مواردیکه ابهام وجود داشته باشد متن نمائکلاتور بروکسل و یادداشتهای توضیحی آن و همچنین آراء صادره از شورای همکاریهای

گمرکی بروکسل را در مورد طبقه بندی کالای مشابه ملاک رأی و تشخیص خود قرار دهد در چنین مواردی لازم است در اوراق رأی صادره بمنابع مزبور اشاره شود .

ماده ۳۱۷ - کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی میتواند :

۱ - در مواردیکه مراجعه پیرونده‌ها وسوابقی را لازم بدانند يك یا دو نفر از اعضاء اصلی یا عالی البدل کمیسیون را برای مطالعه آن پرونده‌ها وسوابق و تهیه خلاصه آنها مأمور نماید .

۲ - در مواردیکه لازم بدانند یا بتماضای ذینفع موضوع را بکارشناس رسمی دادگستری یا مراجع علمی و رسمی مملکتی یا شخصیت هائیکه (اعم از حقیقی و حقوقی) از طرف دستگاههای دولتی معرفی شده‌اند ارجاع نموده و حق الزحمه کارشناسی و طرفی را که باید آنرا پرداخت نماید تعیین کند حکم صادره در این مورد لازم الاجرا است .

۳ - بهشاکیان متقاضی گواهینامه بدهد که رونوشت گواهی شده اسناد مورد استناد خود را از ادارات وبنگاهها تحصیل نمایند وادارات وبنگاهها مکلفند با رعایت مقررات آئین دادرسی مدنی رونوشت مورد درخواست راتهییه و تسلیم نمایند .

۴ - هر نوع تحقیق و اقدامی را که برای روشن شدن موضوع واحقاق حق لازم بدانند بهر طریق که مقتضی تشخیص دهد بعمل آورد .

ماده ۳۱۸ - پرونده هائیکه بطور ناقص بکمیسیون میرسد پس از طرح در جلسه و حصول اطلاع از نواقص آن عیناً بایبان موارد نقص باداره مربوط جهت رفع نواقص مسترد میشود .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

ماده ۳۱۹ - پس از اینکه نظر نهائی کمیسیون در مورد هر پرونده صادر گردید منشی کمیسیون پرونده را با اصل و رقه رأی بعد از ثبت آن در دفتر عیناً با داره مربوط مسترد میسازد .

بخش پنجم - کمیسیون تجدید نظر

ماده ۳۲۰ - کمیسیون تجدید نظر دارای پنج نفر عضو خواهد بود و تشکیل میشود از رئیس کل دیوان محاسبات و رئیس یا یکی از معاونان کل گمرک ، یکی از قضات عالی رتبه دادگستری با انتخاب وزیر دادگستری و یکی از اعضاء عالی رتبه وزارت اقتصاد با انتخاب وزیر اقتصاد و یک نفر از اعضاء هیئت رئیسه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با انتخاب رئیس اتاق .

کمیسیون تجدید نظر وقتی میتواند به پرونده ای رسیدگی نماید که :

۱- کاپیه اعضاء آن در کمیسیون حاضر باشند .

۲ - مابه الاختلاف بین مبلغ رأی کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی و مبلغ مورد قبول مودی بدون احتساب جریمه متعلق از دوپست و پنجاه هزار ریال کمتر نباشد .

۳ - رأی کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی که در اجرای بندهای الف و ج ماده ۳۰۵ این آئین نامه صادر گردیده در ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ مورد اعتراض طرفین قرار گرفته باشد .

تبصره - اداره جلسات کمیسیون بعهده رئیس کل دیوان محاسبات خواهد بود .

منشی کمیسیون بموجب حکم اداری از طرف اداره گمرک تعیین میشود .

ماده ۳۲۱ - طرز ارجاع پرونده بکمیسیون تجدیدنظر ونحوه تشکیل و رسیدگی بشرحی است که در بخش چهارم این فصل باستثنای مواد ۳۱۲ و ۳۱۵ این آئین نامه ذکر گردیده است و تعداد جلسات کمیسیون حداقل دومرتبه در هر هفته خواهد بود .

ماده ۳۲۲ - رسیدگی باختلافات ناشی از اجرای بندهای الف و ج ماده ۳۰۵ این آئین نامه باید باحضور مودی یا نماینده قانونی او صورت گیرد و برای انجام این امر کمیسیون باید وقت تعیین شده را بذینفع ابلغ نماید و عدم حضور ذینفع یا نماینده قانونی او بدون عذر موجه در جلسه تعیین شده مانع از رسیدگی کمیسیون نخواهد بود .

ماده ۳۲۳ - در موارد رسیدگی باختلافات طبقه بندی و تعیین شماره تعرفه در صورتیکه کمیسیون لازم بداند میتواند یکی از اعضای کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی را بمعرفی رئیس کل گمرک بمنظور تشریح دلائلی که منجر بصدور رأی کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی شده است بطور مشورتی در جلسات کمیسیون تجدیدنظر شرکت دهد .

بخش ششم - مقررات متفرقه

ماده ۳۲۴ - محل انعقاد کمیسیون رسیدگی باختلافات گمرکی و کمیسیون تجدیدنظر در اداره کل گمرک خواهد بود .

ماده ۳۲۵ - هرگاه آراء قطعی صادره از کمیسیونهای رسیدگی باختلافات گمرکی و تجدیدنظر مربوط بطبقه بندی و تعیین شماره تعرفه کالائی باشد مادام که با صدور رأی مغایر نقض نشده است در موارد مشابه نیز قابل تسری بوده و

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

هر کالای مثل یا مشابهی که از تاریخ ترخیص آن چهار ماه تمام نگذشته باشد مشمول آراء مزبور خواهد بود .

ماده ۳۲۶ - در صورتیکه آراء قطعی صادره از کمیسیونهای موضوع ماده ۳۲۵ این آئین نامه با صدور رأی مغایر در مورد دیگر نقض شده باشد بشرح زیر عمل میشود :

۱- کالای ترخیص نشده بدون در نظر گرفتن تاریخ ورود آن مشمول آخرین رأی قطعی میباشد .

۲ - کالای ترخیص شده بین دورای تابع رأی قبلی خواهد بود مگر در مواردیکه رأی اخیر برفع صاحب کالا بوده و از تاریخ ترخیص کالا چهار ماه بیشتر نگذشته باشد که در اینصورت تابع رأی اخیر خواهد بود .

۳ - مطالبه اضافه دریافتی در مورد کالای ترخیص شده بین دورای مغایر با توجه به مندرجات بند ۲ بالا بشرط عدم انقضاء مرور زمان چهار ماهه بعمل خواهد آمد .

بخش هفتم - وظایف اداره مربوط در باره رأی کمیسیون

پس از اعاده پرونده

ماده ۳۲۷ - رئیس اداره مربوط بمجرد اینکه پرونده امر بانضمام ورقه رأی کمیسیون از طرف منشی اعاده شد باید عین رأی را برای استحضار رئیس کل گمرک ارسال دارد و پس از اینکه ورقه رأی از طرف رئیس کل گمرک ملاحظه شد در صورتیکه ارجاع پرونده در اثر شکایت مودی باشد رونوشت رأی را به او ابلاغ و اقدامات مقتضی انجام خواهد شد .

ماده ۳۲۸ - هرگاه موضوع ارجاعی بکمیسیونهای مذکور عبارت از تشخیص طبقه بندی کالائی بوده باشد رئیس اداره مربوط باید مفاد رأی کمیسیونرا بطور بخشنامه بتمام ادارات گمرک ابلاغ نماید مشروط بر اینکه کالای مورد بحث از نوعی باشد که بتوان آنرا با بیان اوصاف و مشخصات بطوری معرفی نمود که شناختن آن مورد شبهه و تردید نباشد و یا اینکه نمونه کافی از کالا برای الصاق بنسخ بخشنامه در دسترس باشد و گرنه از ابلاغ آن بطور بخشنامه برای احتراز از وقوع اشتباهات محتمل در تشخیص باید خودداری شود .

قسمت هشتم - مقررات گوناگون

فصل اول - پیک سیاسی و بسته های پست سیاسی

بخش اول - مقررات مربوط بشرایط پیک سیاسی و شرایط خاص

بسته های پست سیاسی

ماده ۳۲۹ - پیک سیاسی بشخصی اطلاق میشود که از طرف وزارت امور خارجه دولتی حامل نوشتجات رسمی بعنوان سفارتخانه های آن دولت در کشورهای خارج یا بالعکس حامل نوشتجات سفارتخانه های مزبور بعنوان وزارت امور خارجه مربوط و یا حامل نوشتجات رسمی سفارت دولتی در یک کشور بعنوان سفارت دیگر همان دولت در کشور ثالث باشد .

تبصره - به کنسولگریهای کشورهای خارج در ایران بشرط معامله متقابل حق ارسال و دریافت بسته پست رسمی دولتی بوسیله پیک سیاسی داده میشود و در اینصورت کلیه شرایط مقرر در این فصل درباره آنها نیز رعایت میشود .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

ماده ۳۳۰ - پیک سیاسی که بکشور وارد میشود باید علاوه برگذرنامه دارای ورقه مخصوص پیک سیاسی صادره از طرف فرستنده پست سیاسی بوده و ورقه مزبور باید روادید مخصوص پیک سیاسی داشته باشد این روادید فقط از طرف وزارت امور خارجه در تهران یا سفارتخانه های دولت شاهنشاهی در خارج صادر میشود .

ماده ۳۳۱ - خط سیر پیک سیاسی و نقاطیکه پست سیاسی را میرساند در ورقه مخصوص پیک سیاسی قید خواهد شد .

ماده ۳۳۲ - بسته های پست سیاسی عبارت از بسته های محتوی نوشتجات رسمی دولتی است که بمهر وزارت امور خارجه یا نمایندگیهای سیاسی دولت شاهنشاهی ایران یا دول خارجه لاک و مهر یا پلمپ شده و عبارت :

ExPeditiOn officielle

Gourrier DiPlomatique

یا هر جمله دیگری که دارای همان مفهوم باشد روی آن نوشته شده و بوسیله پیک سیاسی حمل شود .

تبصره - بسته های پست سیاسی که همراه پیک سیاسی نبوده و با هوایما مثل بار حمل میشود احتیاج بورقه مخصوص پیک سیاسی و روادید مأموران دولت شاهنشاهی در خارج یا وزارت امور خارجه نداشته و در صورت دارا بودن سایر شرایط بسته های پست سیاسی ترخیص آنها با رعایت مقررات این فصل بلامانع خواهد بود .

ماده ۳۳۳ - پیک سیاسی ممکن است حامل چندین بسته پست سیاسی یک یا چند دولت باشد در اینصورت بسته های صادره از طرف هر یک از مبداهای بعنوان هر یک از مقصدهای مربوط مجزا و جداگانه لاک و مهر یا پلمپ خواهد شد و از

هریک از مبداهای عنوان مقصدهای مختلف باید ورقه مخصوص پیک سیاسی در دست پیک سیاسی باشد .

ماده ۳۳۴ - وزن هر یک یا چندین بسته پست سیاسی صادره از طرف وزارت امور خارجه یا نمایندگیهای مختلف يك دولت در يك مسافرت پيك سیاسی من حیث المجموع محدود به حدودی خواهد بود که از طرف دولت تعیین میگردد .

تبصره - در مواردیکه بسته‌های پست سیاسی بوسیله هواپیما وبدون پيك سیاسی وارد میشود وزن مقرر در این ماده وزن بسته یا بسته‌هایی است که يك مرسله بوده و تحت يك آرتیکل فهرست کل بار (مانیفست) هواپیما ثبت شده باشد .

ماده ۳۳۵ - پيك سیاسی باید در موقع ورود یا خروج از مرز ایران ورقه مخصوص پيك سیاسی که در دست دارد وعین بسته پست سیاسی که حامل آن است بمأموران گمرک ارائه دهد .

ماده ۳۳۶ - هرگاه مأموران گمرک مرزی ملاحظه نمایند که مقررات آئیننامه رعایت نشده اگر بسته‌های پست سیاسی از خارج برای نمایندگیهای دولت متحابه در ایران یا وزارت امور خارجه دولت شاهنشاهی فرستاده شده باشد بسته‌های مزبور از طرف مأموران گمرک لاک و مهر یا پلمپ شده بتهران ارسال میگردد وبسته‌های مزبور باحضور نماینده وزارت امور خارجه ونماینده سفارتخانه مزبور باز میشود واگر بسته‌های پست سیاسی صادره از نمایندگیهای کشورهای خارج در ایران واجد شرایط مقرر نباشد اجازه خروج از مرز داده نمیشود ، در هر حال نسبت باین موارد صورتمجلس در دو نسخه تنظیم وبامضای رئیس گمرک ونماینده فرمانداری محل و پیک سیاسی میرسد و يك نسخه از صورت مجلس فوراً بوزارت امور خارجه ارسال میگردد .

تبصره - بسته های پست سیاسی وارده بعنوان سفارتخانه های کشورهای خارج در تهران که مطابق مقررات این فصل نباشد ممکن است در صورتیکه پیک سیاسی تقاضا نماید بسته مزبور در عوض لاک و مهر یا پلمپ شدن و ارسال بمرکز بوسیله همان پیک سیاسی از مرز ورود بخارج عودت داده شود .

ماده ۳۳۷ - هیچگونه اشیائی غیر از نوشتجات رسمی دولتی یا اشیاء مورد استعمال رسمی دولتی (بند ۴ ماده ۲۷ قرارداد وین) نباید بوسیله بسته های پست سیاسی حمل شود .

بخش دوم - تسهیلات و معافیت های پیک سیاسی در خاک کشور

ماده ۳۳۸ - پیک سیاسی که با رعایت شرایط مقرر در بخش یکم این فصل اعزام میشود مورد همه گونه حمایت از طرف رؤسای لشکری و کشوری دولت شاهنشاهی بوده و مأموران مزبور مکلفند در مواقع ضروری برای حفظ و حراست پیک سیاسی و بسته ای که حامل آن است از بذل هرگونه مساعدت خودداری ننمایند .

ماده ۳۳۹ - بسته های پست سیاسی که مطابق مقررات مذکور در بخش یکم این فصل فرستاده می شود در موقع ورود و خروج از مرز کشور از طرف مأموران دولت بازو بازرسی نمیشود ولی سایر محمولات پیک سیاسی مشمول مقررات این فصل نخواهد بود .

تبصره - هرگاه پیک سیاسی علاوه بر بسته های پست سیاسی که حامل آن است محمولات دیگری همراه داشته باشد آن محمولات تابع مقررات عمومی خواهد بود با این توضیح که اگر حامل بسته پست سیاسی علاوه بر عنوان پیک سیاسی از

اشخاصی باشد که قانوناً دارای حق استفاده از معافیت هستند (موضوع بند ۲ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی) از معافیت قانونی در حدود مقررات مربوط به معافیت‌ها (موضوع فصل سوم از قسمت اول این آئین نامه) استفاده خواهد نمود و گرنه مسافر عادی تلقی و تشریفات معمولی مقرر درباره محمولات همراه او انجام می‌گردد.

بخش سوم - مقررات راجع بورقه مخصوص پیک سیاسی وروادید مخصوص پیک سیاسی

ماده ۳۴۰- بورقه مخصوص پیک سیاسی دولت شاهنشاهی با دوشوش تنظیم خواهد شد و اعتبار يك مسافرت را داشته و برای رفتن و آمدن صادر نمی‌شود.

ماده ۳۴۱- روادید مخصوص بورقه پیک سیاسی مذکور در ماده ۳۳۰ این آئین نامه مطابق نمونه ای خواهد بود که از طرف وزارت امور خارجه تهیه و بداره کل گمرک اعلام خواهد شد.

ماده ۳۴۲- مأموران گمرک مرزی دفاتر مخصوص سوش دار برای ثبت عبور و مرور پیکهای سیاسی دولت شاهنشاهی و دولتهای خارجی نگاهداری نموده و در هر مسافرت پیک سیاسی يك بورقه از دفتر مزبور را که محتوی کلیه اطلاعات مربوط خواهد بود از سوش دفتر جدا نموده توسط اداره کل گمرک بوزارت امور خارجه می‌فرستند.

فصل دوم - مقررات مربوط به محمولات و مرسولات پست بین المللی

بخش یکم - کلیات

ماده ۳۴۳- مرسولات پستی به کلیه اشیائی اطلاق میشود که بر طبق قوانین پستی داخلی یا بین المللی توسط پست قبول ، مبادله و توزیع میشود.

ماده ۳۴۴- مرسولات پستی دونوع است، مرسولات، امانات

ماده ۳۴۵- مرسولات پستی عبارت است از نامه، کارت پستی، مطبوعات،

بسته های کوچک، نمونه های تجارتي، فنوپست، نوار و صفحه پر شده و همانند و مطبوعات برجسته مخصوص نابینایان.

ماده ۳۴۶- امانات پستی عبارتست از کلیه بسته های پستی باستثنای نامه و

کارت پستی که از لحاظ وزن بسته بندی و کرایه پستی تابع شرایط خاصی بوده و معمولاً مخصوص بسته هائی با وزن تا ۲۰ کیلو گرم هستند.

بخش دوم- مبادله کیسه های حاوی مرسولات پستی

ماده ۳۴۷- گمرک با پلمپ کردن کیسه ها هنگام ورود به گمرک خانه های

مرزی و ارسال بخارج (در دفاتر مبادله پستی مبدأ) مبادله مرسولات پستی را نظارت میکند.

بخش سوم- نظارت و بررسی گمرکی مرسولات ارسالی

بخارج از کشور

ماده ۳۴۸- کلیه مرسولات ارسالی بخارج از کشور که مشمول بررسیهای

گمرکی هستند باید با فرمهای C1 C2 برای مرسولات و CP3 برای امانات که توسط فرستندگان تکمیل میشود همراه باشد.

فرمهای یاد شده که اظهار نامه های گمرکی مرسولات پستی تلقی و بررسی

گمرکی بر اساس آن انجام میشود توسط ادارات پست در اختیار فرستندگان قرار داده میشود.

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

در نقاطی که واحد گمرکی تشکیل است نمایندگان گمرک در باجه های پستی مرسولات پستی مشمول مقررات گمرکی را نظارت میکنند و این نظارت بازدن مهریکه از طرف اداره کل گمرک تهیه خواهد شد بر روی مرسولات پستی اعمال و مشخص میشود .

ماده ۳۴۹- در نقاطیکه واحد گمرکی وجود ندارد مأموران پست مرسولات پستی بمقصد خارج از کشور را همراه با فرمهای تکمیل شده C1 یا C2 برای مرسولات CP3 برای امانات قبول و به دفاتر مبادله پست ارسال میدارند .

تبصره - اداره کل گمرک فهرست اشیاء ممنوع الصدور و مقررات مربوط را جهت اطلاع ادارات پست در اختیار وزارت پست و تلگراف و تلفن گذاشته و هرگونه تغییرات بعدی را متعاقباً اطلاع خواهد داد .

ماده ۳۵۰- در هر نقطه از کشور که دفتر مبادله مرسولات پستی بمقصد خارج از کشور در آنجا دائر میباشد نماینده ادارات گمرک نیز در آنجا انجام وظیفه خواهد کرد .

تبصره - تأسیس دفاتر مبادله جدید با اطلاع و موافقت قبلی اداره کل گمرک صورت خواهد گرفت .

ماده ۳۵۱- نمایندگان گمرک مرسولات قبول شده طبق ماده ۳۴۹ این آئین نامه را با توجه به فرمهای C1 و C2 و CP3 همراه آنها کنترل و در صورت مشکوک بودن میتوانند باز کردن آنها را جهت تطبیق محتوی با فرم همراه مرسوله از مأمور پست دفتر مبادله بخواهند در صورت مشاهده خلاف میتوانند بسته را برگشت داده و در صورت ممنوع الصدور بودن ضبط و طبق مقررات مربوط اقدام نمایند .

نمایندگان گمرک مرسولات ارسالی بخارج از کشور را نیز با پلمپ کردن کیسه‌ها نظارت خواهند کرد .

تبصره ۱ - نظارت نمایندگان گمرک در امر ارسال مرسولات پستی علاوه بر پلمپ کردن کیسه‌ها با زدن مهریکه از طرف اداره کل گمرک تعیین میشود زیر نسخه دوم فرمهای Feuille davis - C12 فوی داوی و Feuille de route CP20 CP11 فوی دوروت مشخص میشود .

تبصره ۲ - فرم C12 فوی داوی عبارت از بارنامه حاوی مشخصات کامل کیسه‌های مرسولات پستی و فرمهای CP11 و CP20 فوی دوروت بارنامه حاوی مشخصات کامل کیسه‌ها و امانات محتوی کیسه‌ها میباشد .

بخش چهارم - نظارت و بررسی گمرکی مرسولات وارده

از خارج کشور

۳۵۲۵۵۵ - کیسه‌های حاوی مرسولات وارده از خارج کشور در دفاتر مبادله مرسولات پستی مقصد با حضور و نظارت مأموران گمرک با توجه به صحت پلمپ مبدأ و گمرک مرزی و فوی داوی یا فوی دوروت همراه آنها باز میشوند .

تبصره - نظارت نمایندگان گمرک در امر باز کردن کیسه‌های حاوی مرسولات وارده از خارج کشور با زدن مهریکه از طرف اداره کل گمرک تهیه میگردد زیر فرمهای C12 و CP11 و CP20 اعمال و مشخص میشود .

۳۵۳۵۵۵ - در صورتیکه مرسوله‌ای مشمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض باشد در دفتر مخصوصی ثبت و پس از تعیین حقوق گمرکی و

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

سود بازرگانی و عوارض مربوط و وصول آن طبق مواد ۳۶۳ و ۳۶۴ این آئین نامه توسط پست به گیرنده تسلیم خواهد شد .

تبصره - محمولات و مرسولات وارده پستی که جنبه تجارتي دارد از لحاظ ترخیص تابع تشریفات عمومی گمرکی خواهد بود .

ماده ۳۵۴ - در صورتیکه مرسوله ای بنظر مأمور گمرک مشکوک باشد مأمور مذکور میتواند باز کردن آنرا از مأمور پست بخواهد در این گونه موارد فرم مخصوصی، حاکی از باز شدن بسته و تعیین مشخصات کالا طبق نمونه ای که توسط اداره کل گمرک تهیه میشود به بسته مزبور الصاق خواهد شد .

تبصره - هر گاه نامه یا مرسوله ای که اداره پست مجاز به باز کردن آن نیست بنظر مأمور گمرک مشکوک برسد طبق ماده ۲۳ آئین نامه اجرای قانون پست داخله با آن عمل خواهد شد این تبصره در مورد مرسولات بمقصد خارج کشور موضوع ماده ۳۴۹ این آئین نامه نیز لازم الاجرا است .

بخش پنجم - نگاهداری مرسولات پستی وارده از خارج کشور که مشمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض میباشد

ماده ۳۵۵ - مرسولات پستی وارده از خارج کشور مشمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض در انبارهای پست زیر کلید و نظارت گمرک نگاهداری خواهد شد .

تبصره - در نقاطیکه اداره پست فاقد انبار برای نگاهداری مرسولات پستی باشد اداره گمرک محل لازم در اختیار پست گذاشته و اینگونه اماکن انبار پست تلقی میشود .

ماده ۳۵۶ - در مورد مرسولات پستی وارده از خارج کشور که به لحاظ مدت توقف از تاریخ صدور اولین اعلامیه پستی طبق مقررات پست متروکه تلقی میشود اداره پست مکلف است فهرست این قبیل کالا را بر اساس فهرستی که حاوی کلیه مشخصات طبق اعلامیه های مربوط باشد تنظیم و همراه کالا به انبار های گمرکی تحویل نماید و اداره گمرک باید بدون رعایت احتیاط و آگهی موضوع ماده ۲۴ قانون امور گمرکی آنرا طبق ضوابط ماده ۲۵ قانون مزبور بفروش رسانده و حاصل فروش را یکجا بدر آمد متفرقه گمرکی منظور نماید .

تبصره - کالای تجارتي از مقررات این ماده مستثنی بوده و از هر لحاظ تابع مقررات عمومی گمرکی خواهد بود . در موارد استثنائی طبق درخواست کتبی پست میتوان مدت توقف کالا را حداکثر تا چهار ماه دیگر تمدید کرد .

بخش ششم - حمل و مبادله مرسولات وارده از خارج در داخل کشور (توانزیت داخلی)

ماده ۳۵۷ - در مورد مرسولات پستی ترانزیت داخلی اظهارنامه ترانزیت داخلی مرسولات پستی در چهار نسخه تنظیم و صادر میشود که يك نسخه به پست مقصد ارسال يك نسخه در پست مبدأ نگاهداری يك نسخه جهت گواهی و اعلام وصول مرسولات بگمرک مقصد و نسخه چهارم در گمرک مبدأ نگاهداری خواهد شد.

تبصره ۱ - اظهارنامه هائیکه از طرف اداره پست بگمرک جهت ترانزیت داخلی تسلیم میشود در صورتی که از طرف گمرک با توجه بمشخصات مندرج در اظهارنامه غیر مجاز یا ممنوع تشخیص داده شود اداره گمرک ضمن صدور اجازه ترانزیت داخلی محموله بمقصد در ظهر اظهارنامه مربوط مشخصات کالا را قید و توجه گمرک مقصد را باین موضوع در موقع اظهار صاحب کالا جلب مینماید .

تبصره ۳ - اداره پست میتواند ضمن يك اظهارنامه چندین فقره محموله و مرسوله پستی را یکجا اظهار نماید .

ماده ۳۵۸ - نظارت گمرک در امر کیسه بندی و ارسال مرسولات ترانزیت داخلی با صدور اظهارنامه موضوع ماده ۳۵۷ این آئین نامه و پلمپ کیسه هامشخص میشود .

تبصره - کیسه های حاوی مرسولات پستی ترانزیت داخلی در دفاتر مبادله مقصد عیناً مانند کیسه های وارده از خارج کشور تلقی و مشمول کلیه مقررات گمرکی مربوط به کیسه های حاوی مرسولات پستی وارده از خارج کشور خواهد بود .

بخش هفتم - برگشت مرسولات پستی وارده از خارج کشور ویا

ارسال آنها به مقصد جدید در خارج کشور

ماده ۳۵۹ - در مورد مرسولات پستی برگشتی به مبدأ و یا ارسالی به مقصد جدید در خارج کشور اظهارنامه مرسولات پستی مرجوعی در چهار نسخه تنظیم میگردد که يك نسخه به دفتر مبادله پستی تشکیل دهنده دپش Depeche و يك نسخه به گمرک ناظر بر تشکیل دپش و يك نسخه در گمرک مبدأ و نسخه چهارم در پست مبدأ نگاهداری خواهد شد .

ماده ۳۶۰ - مرسولات برگشتی توسط مأموران گمرک پلمپ و یا لاک و مهر شده جوف کیسه هائیکه توسط مأموران پست و گمرک پلمپ میشود به دفاتر مبادله پستی ارسال میگردد .

ماده ۳۶۱ - مأموران گمرک در دفاتر مبادله پستی تنظیم کننده دپش بانوشتن

شماره دپش ردیف ثبت مرسوله و تاریخ ارسال آن ها در ستون ملاحظات نسخه اظهارنامه مرسولات پستی مرجوعی را گواهی نموده و اظهارنامه مربوط را بداره گمرک مبداء عودت می دهند .

تبصره - مأموران گمرک مرزی مکلفند نسخه تحویل دپش های خروجی

را پس از بررسی صحت پلمپ یا لاک و مهر گمرک مبداء دپش امضاء و خروج از مرز دپش ها را تأیید نمایند .

بخش هشتم - نحوه توزیع مرسولات و دریافت حقوق گمرکی

وسود بازرگانی و عوارض

ماده ۳۶۲ - حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض مرسولات وارده

از خارج کشور توسط اداره گمرک وصول خواهد شد .

ماده ۳۶۳ - حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض مرسولات قابل

توزیع بوسیله پست با صدور پروانه توسط مأموران گمرک تعیین و در دفتر مخصوص ثبت و پروانه های گمرکی با یکبرگ صورت حساب به پست تحویل میگردد ادارات پست پس از وصول حقون گمرکی و سود بازرگانی و عوارض از گیرندگان وجوه دریافتی را بحساب گمرک واریز و حد اکثر ظرف ده روز از تاریخ تحویل صورت حساب با گمرک تسویه حساب نموده و وجوه واریز شده بدرآمد قطعی منظور میگردد .

ماده ۳۶۴ - در صورتیکه مرسوله ای طبق مقررات پستی غیر قابل توزیع

تشخیص و برگشت آن بمبدأ بلامانع باشد با تنظیم اظهار نامه مرسولات پستی

مرجوعی بکشور فرستنده یا بمقصد جدید در خارج کشور ارسال و پروانه گمرکی مربوط با قید شماره اظهارنامه مرجوعی و علت برگشت بجای حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض تعیین شده در مقابل اخذ رسید عیناً بگمرک مسترد خواهد شد .

فصل سوم - مقررات گمرکی مربوط به فروشگاههای آزاد در فرودگاهها

کلیات :

فرودگاه آزاد در فرودگاههای بین المللی تحت نظارت گمرک دایرو اجازه داده میشود که کالای محصول یا مصنوع داخلی و خارجی بطور معاف از پرداخت هرگونه حقون گمرکی و سود بازرگانی و عوارض بمسافرینی که از فرودگاههای مزبور بخارج کشور مسافرت مینمایند فروخته شود . تأسیس این قبیل فروشگاهها در فرودگاههای بین المللی کشور و همچنین نوع کالائیکه بمعرض فروش گذارده میشود موکول بموافقت قبلی اداره کل گمرک میباشد .

بخش یکم - ترتیب ورود کالا بانبار فروشگاه و حفاظت آن

ماده ۳۶۵ - کالائیکه از خارج بنام فروشگاه آزاد وارد میشود از روی فهرست کل بار (مانیفست) تحویل انبار گمرک شده سپس با انجام تشریفات ورود موقت طبق فصل پنجم از قسمت چهارم این آئین نامه و صدور پروانه مربوط به انبار فروشگاه که باید در داخل گمرک باشد منتقل خواهد شد ، کالای داخلی فروشگاه نیز با انجام تشریفات صدور قطعی و صدور پروانه صادرات بانبار تحویل میشود .

ماده ۳۶۶ - در انبار فروشگاه يك دفتر برای ثبت کالائیکه از خارج وارد میشود و يك دفتر برای ثبت کالای داخلی نگاهداری میشود نمونه این دفاتر از طرف گمرک تعیین و باید هر يك از صفحات آن قبلا از طرف رئیس گمرک یا نماینده او شماره گذاری شده و تعداد صفحات در پشت اولین صفحه آن قید و امضاء و دفتر پلمپ شود .

ماده ۳۶۷ - انبار فروشگاه باید با دو قفل بسته شود که کلیدیکی از آنها در اداره گمرک نگاهداری میشود و بدون حضور نماینده معرفی شده گمرک هیچ کس حق ندارد قفلها را باز و بانبار وارد شود . بعلاوه گمرک باید در هر مورد در انبار رالاک و مهر کند .

تبصره ۵ - شکستن یا باز نمودن لاک و مهر گمرک مشمول کیفرهای مندرج در قانون مجازات عمومی است .

ماده ۳۶۸ - مسئولیت حفاظت و نگاهداری کالا در انبار فروشگاه بعهدہ دارنده فروشگاه بوده و در صورت فقدان یا کاهش باید کلیه حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض و جرائم احتمالی را بطور کامل بپردازد .

دارنده فروشگاه موظف است آخر هر ماه گزارش عملکرد خود را حاکی از موجودی و فروش کالا طبق مندرجات دفاتر خود تهیه و بگمرک تسلیم نماید .

بخش دوم - تشریفات فروش کالا بمسافر

ماده ۳۶۹ - در موقع تحویل کالا بهر مسافر که باید در مقابل رؤیت گذرنامه و کارت ورود بهوایما انجام گیرد قبض فروش در سه نسخه برنگهای

مختلف صادر و در آن نام مسافر شماره گذرنامه، شماره پرواز هواپیمای مقید میگردد، يك نسخه قبض در فروشگاه نگاهداری يك نسخه به مسافر و نسخه سوم بگمرک تسليم میگردد .

ماده ۳۷۰ - کالائیکه با معافیت در فروشگاه فروخته میشود باید در کیسه های در بسته بسته بندی و همراه با قبض فروش موضوع ماده ۳۶۹ این آئین نامه باشد این کیسه ها نباید قبل از ورود مسافر به هواپیمای باز شود .
تبصره - فروشگاه مکلف است کالائیرا که در فروشگاه عرضه میشود با برچسب یا مهر مشخص نماید .

ماده ۳۷۱ - هرگاه کالائی که در فروشگاه با معافیت فروخته شده در دست شخص دیگری که مسافر نباشد حین خروج از اماکن گمرکی کشف شود کالای مزبور قاچاق محسوب و طبق مقررات مربوط با حامل کالا و مسئول معرفی شده فروشگاه رفتار خواهد شد .

ماده ۳۷۲ - شرایط و میزان فروش کالا به مسافر از طرف اداره کل گمرک تعیین خواهد شد .

بخش سوم - مدت توقف کالا ، تصفیه و بازرسی انبار فروشگاه

ماده ۳۷۳ - مدت توقف کالا در انبار فروشگاه شش ماه از تاریخ صدور سند ورودی بانبار خواهد بود. اداره گمرک میتواند در موارد استثنائی بدرخواست دارنده فروشگاه و برحسب نوع کالا مدت مزبور را تا ششماه دیگر تمدید نماید. پس از انقضای مهلت دارنده فروشگاه یا باید بلافاصله کالا را بخارج کشور مرجوع یا بار عایت کلیه مقررات مربوط با پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و

عوارض ترخیص نمایند در غیر این صورت کالا بعنوان کالای متروکه تحویل گمرک شده و اداره گمرک بدون رعایت احتیاط و آگاهی موضوع ماده ۲۴ قانون امور گمرکی آنرا طبق ضوابط ماده ۲۵ قانون امور گمرکی بفروش میرساند.

ماده ۳۷۴ - برای واریز هر پروانه ورود موقت دارنده فروشگاه موظف است بمحض خاتمه فروش کالا بمنظور صدور پروانه مرجوعی و در مورد کالای داخلی بمنظور تأیید خروج کالا موضوع پروانه صادرات قطعی اظهارنامه های مربوط را بانضمام فهرست و قبوض فروش آن کالا بمسافران بگمرک تسلیم و حسابهای مربوط واریز گردد. در صورت وجود هر گونه کسر و نقصان طبق ماده ۳۶۸ این آئین نامه عمل خواهد شد.

ماده ۳۷۵ - گمرک حق دارد هر وقت مقتضی بداند کالای موجود در انبار یا فروشگاه را مورد رسیدگی و شمارش قرار داده مشخصات آنها را بامندرجات دفاتر اسناد و مدارک ورود و خروج تطبیق نماید، اگر در انبار یا فروشگاه کالائی دیده شود که وجود آن متکی با اسناد نباشد معادل حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض متعلق بعنوان جریمه اخذ و کالای اضافی در دفتر ورودی کالا بانبار فروشگاه ثبت و بعنوان موجودی انبار منظور خواهد شد.

فصل چهارم - حق العمل کاری در گمرک

بخش یکم - تعریف حق العمل کار و شرایط عمومی حق العمل کاری در گمرک

ماده ۳۷۶ - حق العمل کار در گمرک بشخصی (اعم از حقیقی یا حقوقی) اطلاق میشود که تشریفات گمرکی کالای متعلق بشخص دیگری را بوکالت از طرف آن شخص در گمرک انجام بدهد، کسانیکه بدون داشتن کارت حق العمل کاری

آئین نامه اجرایی قانون امور گمرکی

تشریفات گمرکی کالا را به وقت انجام میدهند نمیتوانند بیش از ده مرتبه در سال باین کار اقدام نمایند. مستخدمین تجار تخته‌ها یا مستخدمین حق العملکاران که منحصراً کارهای آن تجار تخته یا آن حق العمل کار را در گمرک انجام میدهند مشمول مقررات ماده ۳۸۲ این آئین نامه خواهند بود.

ماده ۳۷۷ - هیچ شخصی بعنوان حق العمل کار در گمرک پذیرفته نمیشود مگر اینکه پروانه مخصوص این شغل را از اداره کل گمرک تحصیل نموده باشد. پروانه حق العمل کاری در گمرک باشخصی داده میشود که دارای کارت بازرگانی بوده و حائز شرایط مذکور در زیر باشند :

- ۱ - تابعیت ایران .
  - ۲ - سن کمتر از بیست و پنج سال نباشد .
  - ۳ - نداشتن محکومیت به جنحه و جنایت و عدم سابقه قاچاق در گمرک بگواهی کتبی مقامات مربوط .
  - ۴ - حداقل داشتن دیپلم دبیرستان ؛ دارندگان مدارک تحصیلی بالاتر در شرایط مساوی حق تقدم خواهند داشت .
  - ۵ - کارمند دولت نباشد .
  - ۶ - پذیرفته شدن در امتحان قانون امور گمرکی و آئین نامه آن که از طرف گمرک هر سال یکبار بعمل خواهد آمد .
- تبصره -** اشخاصیکه در تاریخ تصویب این آئین نامه بیش از سه سال سابقه حق العمل کاری دارند از داشتن مدرک تحصیلی فوق و دادن امتحان معاف خواهند بود ولی پس از یکسال تمهید کارت حق العمل کاری آنها موقوف در امتحان موضوع این ماده خواهد بود .

ماده ۳۷۸- حق العمل کاران به دو طبقه تقسیم و از آنان وجه الضمان نقدی یا تضمین بانکی بشرح زیر اخذ میشود :

۱- کسانی که در آمد غیر خالص حق العمل کاری سالانه آنها تا چهار صد هزار ریال باشد یک صد هزار ریال .

۲- کسانی که در آمد غیر خالص حق العمل کاری سالانه آنها از چهار صد هزار ریال بیلا باشد دو صد هزار ریال .

تبصره ۱- وجوهی که بعنوان وجه الضمان اخذ میشود تا موقعی که حق العمل کار در گمرک بشغل خود ادامه میدهد باید در بانک بحساب سپرده ثابت گذارده شود و سود آن عاید صاحب وجه میگردد .

تبصره ۲- در صورتی که میزان در آمد حق العمل کار در یک سال طبق دفتر مذکور در ماده ۳۸۳ این آئین نامه از حد نصاب تجاوز نماید موظف است موقع تمدید پروانه تضمین خود را بتناسب کارکرد سالانه افزایش دهد .

ماده ۳۷۹- برای تحصیل پروانه حق العمل کاری در گمرک داوطلبان این شغل باید کتباً از گمرکی که میخواهند در آنجا حق العمل کاری کنند درخواست صدور پروانه نمایند متقاضی باید بدرخواست خود مدارک حائز بودن شرایط مذکور در ماده ۳۷۷ این آئین نامه که از طرف مقامات صلاحیتدار باید صادر شده باشد با سه قطعه عکس ضمیمه نماید ، رئیس گمرک مزبور درخواست و ضمائم آنرا رسیدگی و تحقیقاتی نیز درباره سوابق متقاضی بعمل آورده در صورتی که اشکالی در قبول تقاضا بنظرش نرسد پروانه صادر و امضاء و آنرا بضمیمه درخواست و ضمائم ضمن گزارش برای تصویب و امضاء بداره کل گمرک ارسال میدارد .

موقع تسلیم پروانه بذینفع باید به نسبت درجه بندی به ترتیب ۱۰۰ و ۲۰۰ ریال از او اخذ و معادل آن تمبر پروانه الصاق و ابطال شود .

تبصره ۱۵ - درخواست حق العمل کاری روی اوراق چاپی طبق نمونه مخصوص تنظیم و امضاء متقاضی باید در ذیل تقاضا نامه از طرف دفاتر اسناد رسمی گواهی شده باشد .

تبصره ۲۰ - اشخاصیکه در گمرک های مختلف میخواهند به حق العمل کاری بپردازند در تقاضای خود باید این نکته را تصریح نمایند و درخواست خود را برای صدور پروانه مستقیماً با اداره کل گمرک تسلیم دارند . اداره کل گمرک مجاز است بتناسب حجم کار و خصوصیات هر یک از گمرک خانه ها تعداد حق العمل کاران را تعیین و محدود نماید و برای تأمین این منظور ادارات گمرک شهرستانها موظفند تا قبل از پایان دیمه هر سال عده حق العمل کاران را که در سال بعد مورد احتیاج خواهد بود بمرکز گزارش دهند تا اداره کل گمرک برای صدور پروانه جدید با رعایت مفاد ماده ۳۷۷ این آئین نامه و حق تقدم از نظر معدل امتحانات مربوط اقدام نماید .

ماده ۳۸۰ - مدت اعتبار پروانه حق العمل کاری فقط یکسال از تاریخ صدور آنست در صورتیکه دارنده پروانه مایل با ادامه حق العمل کاری در گمرک باشد باید قبل از انقضای مدت و یا پرداخت بهای تمبر پروانه و تسلیم دفتر مخصوص حق العمل کاری موضوع ماده ۳۸۳ این آئین نامه درخواست تمدید آنرا از گمرکی که پروانه را گرفته بکند . رئیس گمرک محل در صورتیکه تخلفی که مستلزم محرومیت دائم یا موقت از شغل حق العمل کاری باشد از متقاضی ندیده و ادامه

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

شغل او را صلاح بدانند میتواند باملاحظه دفتر حق العمل کاری سال قبل و پلمپ و امضای دفتر حق العمل کاری سال بعد تا یکسال دیگر پروانه را در صورتیکه حق العمل کار سابقه ترخیص سالانه حداقل یکصد اظهار نامه در گمرک خانه های درجه ۱ یا پنجاه اظهار نامه در گمرک خانه های درجه ۲ یا ۲۵ اظهار نامه در گمرک خانه های درجه ۳ داشته باشد تمدید نماید .

تبصره- درجه بندی گمرک خانه های موضوع این ماده اول دیمه هر سال وسیله اداره کل گمرک تعیین و اعلام میگردد .

ماده ۳۸۱- حق العمل کار موظف است اصل و کالتنامه رسمی ثبتی اشخاصی که بحساب آنها تشریفات گمرکی را انجام میدهد طبق نمونه ای که اداره کل گمرک تعیین مینماید تنظیم و بداره کل گمرک تسلیم و رونوشت گواهی شده آنرا در هر مورد با اظهار نامه تسلیمی ضمیمه نماید .

۳۸۲- برای مستخدمین تجارتخانه ها و مستخدمین حق العمل کاران که جهت انجام تشریفات گمرکی یا کمک در انجام امور گمرکی بگمرک مراجعه و منحصرأ کارهای مربوط به تجارتخانه یا حق العمل کار مربوط را انجام میدهند با رعایت شرایط و تشریفات زیر کارت مخصوصی صادر میگردد .

الف - این قبیل اشخاص علاوه برداشتن سواد در حدود سوم دبیرستان و داشتن اطلاعات مربوط بامور گمرکی باید دارای شرایط مقرر در بند های ۱ و ۳ ماده ۳۷۷ این آئین نامه باشند و در باره این قبیل مستخدمین حداقل سن بیست سال خواهد بود .

ب- اگر فقط بعنوان کمک در انجام تشریفات گمرکی دخالت نمایند باید معرفی نامه ای که امضای آن در دفاتر اسناد رسمی گواهی شده باشد از طرف

تجارتخانه یا حق العمل کار با تعیین حدود مداخله در امور ارائه نمایند در این صورت حق امضای اوراق و اظهارنامه را نداشته و این قبیل اوراق فقط با امضای بازرگان یا حق العمل کاری که از طرف صاحب کالا و کالت دارد در گمرک قبول میشود.

ج - اگر بخواهند اظهارنامه و اوراق را نیز امضاء کنند باید و کالت نامه رسمی و ثبتی با رعایت شرایط ماده ۳۸۱ این آئین نامه از صاحب کالا در دست داشته و بگمرک تسلیم و رونوشت گواهی شده آنرا در هر مورد به اظهارنامه تسلیمی ضمیمه نمایند. در صورتیکه چنین اختیاری از طرف حق العمل کار بمستخدم خود داده شود بشرطی پذیرفته میشود که آن حق العمل کار طبق و کالت نامه صاحب کالا که بگمرک تسلیم نموده و کالت در تو کیل هم داشته باشد.

در هر دو حال دهنده معرفی نامه یا و کالت نامه باید نسبت باعمال شخص معرفی شده به گمرک بشرح زیر ضمانت کتبی بسپارد:

«اینجانب دارای کارت بازرگانی شماره پروانه حق العمل کاری و صنایع و معادن ایران صادره از گمرک

تعهد مینمایم که هرگاه در اثر اعمال آقای

باداره کل گمرک ضرروزیانی وارد شود و یا در اثر تخلف از مقررات

گمرکی جریمه باو تعلق بگیرد ضرروزیان وارده را جبران و جریمه متعلق را طبق نظر گمرک پرداخت نمایم».

د - برای هر یک از این اشخاص پس از تسلیم معرفی نامه یا و کالت نامه (اصل

یا رونوشت گواهی شده) و اسناد و مدارک مقرر رئیس اداره در صورتیکه آنرا

حائز شرایط تشخیص داد کارت مخصوصی مبنی بر حدود اختیاراتی که از طرف

معرف یا موکل بدارنده آن داده شده است برای مدتی که از یکسال تجاوز نخواهد کرد صادر مینماید. کارتهای مزبور در دو نسخه صادر و بهر دو نسخه باید عکس دارنده آن الصاق و بادریافت ینجاه ریال به نسخه اول تمبرالصاق و ابطال شود. نسخه اول کارت بذینفع تسلیم نسخه دوم در پرونده مربوط بحق العمل کار معرف یا موکل ضبط میشود و اگر دارنده کارت مستخدم تجارتخانه باشد برای او پرونده مخصوصی باز و نگاهداری میشود.

تبصره - حق العمل کاران میتوانند با توجه به حجم کار خود در گمرک عده لازم نماینده را با تشخیص رئیس گمرک و رعایت مقررات مربوط معرفی نمایند.

ماده ۳۸۳ - حق العمل کار موظف است تمام عملیاتی را که در گمرک بوکالت اشخاص انجام میدهد در دفتر مخصوص ثبت نماید این دفتر بهزینه حق العمل کار طبق نمونه و دستوری که گمرک محل میدهد نگاهداری میشود و قبل از شروع بثبت باید برگهای آن از طرف گمرک محل شماره گذاری و دفتر پلمپ شود و در اولین برگ دفتر مزبور نام و نشانی حق العمل کار و شماره و تاریخ پروانه صادره از اداره کل گمرک و همچنین تعداد برگهای آن قید و بامضای رئیس گمرک برسد و سپس در مقابل رسید بحق العمل کار تسلیم شود.

ماده ۳۸۴ - رئیس گمرک حق دارد هر موقعیکه بخواید دفتر حق العمل کار را رسیدگی کند و حق العمل کار موظف است بمحض اخطار کتبی رئیس گمرک دفتر خود را بلافاصله جهت رسیدگی با اختیار او بگذارد رئیس گمرک یا نماینده او در هر دفعه که دفتر را رسیدگی میکنند باید رؤیت خود را با قید تاریخ در زیر آخرین ثبت آن یادداشت و امضاء نماید.

ماده ۳۸۵ - حق العمل کار مکلف است دفتر مزبور را همیشه مرتب و بدون حك و خدشه نگاهدارد .

بخش دوم - تخلفات حق العمل کاران و مجازات آن ها

ماده ۳۸۶ - هر گاه حق العمل کار در ضمن اشتغال بشغل حق العمل کاری در گمرک عمداً اظهارنامه خلاف واقع تنظیم و یا اقدامی برخلاف قانون و آئین نامه گمرکی مرتکب شود که متضمن زیان مالی دولت باشد تخلف او به پیشنهاد گمرک در کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت اقتصاد و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اداره کل گمرک رسیدگی و در صورت ثبوت تخلف طبق رأی قطعی کمیسیون مزبور پروانه حق العمل کار متخلف بطور موقت یا دائم باطل خواهد شد (ماده ۳۶ قانون امور گمرکی) چنانچه حق العمل کار در ارتکاب قاچاق گمرکی دخالت داشته باشد علاوه بر اجرای مقررات بالامشمول مقررات قانون مرتکبین قاچاق نیز خواهد بود .

تبصره - هر گاه حق العمل کار متخلف از اشخاص حقوقی باشد مقررات این ماده هم شامل شخص حقوقی مزبور و هم شامل کسانی که در آن شخصیت حقوقی دارای حق امضاء بوده و اظهارنامه خلاف را امضاء کرده و یا در آن اقدام خلاف مداخله داشته اند میباشد و هر گاه حق العمل کار مزبور از اشخاص حقیقی باشد در مدت ممنوعیت نمیتواند بعنوان شخصی که دارای امضاء در یک شخصیت حقوقی حق العمل کاری است در امور حق العمل کاری گمرکی مداخله نماید .

ماده ۳۸۷ - گمرک هر محل باید برای هر يك از حق العمل كارانی كه با تحصیل پروانه مشغول حق العمل کاری در گمرک آن محل باشند پرونده مستقلى مرکب از سه پوشه نگاهدارد .

اوراقیکه در این پرونده ها همیشه باید موجود باشد بشرح زیر است :

پوشه اول - درخواست متقاضی برای تحصیل پروانه .

رونوشت یا فتوکپی گواهی شده پروانه حق العمل کاری .

فتوکپی گواهی شده کارت بازرگانی موضوع ماده ۳۷۷ این آئین نامه

ورقه رسید دفتر حق العمل کاری موضوع ماده ۳۸۳ این آئین نامه .

پوشه دوم - يك نسخه از هر صورت مجلس تخلف یا صورت مجلس قساقچاق

که بر علیه او در گمرک تنظیم میشود .

پوشه سوم - هر نوع مکاتبات و مراسلات دیگری که در مورد شخص حق

العمل کار مبادله میشود .

فصل پنجم - مقررات متفرقه

ماده ۳۸۸ - بازرگانان و شرکتهای و فرماندهان کشتی و بنگاههای کشتیرانی

وسایر اشخاص (حقیقی یا حقوقی) مسئول اعمال و افعال کارکنان خود هستند

که برای انجام کار بگمرک اعزام میدارند و چنانچه خسارتی از طرف کارکنان

مزبور بگمرک وارد شود باید از عهده جبران آن برآیند .

ماده ۳۸۹ - هرگاه کالائی که برای آن اظهارنامه تسلیم و عملیات ارزیابی

آن پایان یافته و آماده ترخیص باشد و از تاریخ صدور پروانه گمرکی جز در

موارد قوه قهریه (فرس ماژور) تا چهار ماه از گمرک خارج نشود طبق مقررات

کالای متروکه فروخته شده و نسبت به واريز حاصل فروش آن اقدام نخواهد شد و در مورد کالائی که در حراج یا مزایده فروخته میشود و خریدار بسا وجود پرداخت تمام بها کالا را از گمرک خارج نکند مقررات فوق اجرا میشود .

ماده ۳۹۰ - در مورد کالائیکه برای صدور آنها دولت مزایائی قائل میشود گمرک میتواند برای اطمینان از خروج آنها از مرز کشور تشریفات و پیش بینیهای احتیاطی که برای اعاده کالای ممنوعه (کالاهای مرجوعی موضوع فصل ششم از قسمت چهارم این آئیننامه) پیش بینی شده است اجرا نماید .

ماده ۳۹۱ - اشخاصیکه کالائی را از آب گرفته و یا بیرون آورده باشند باید هرچه زودتر آن را بتزديکترین دفتر گمرکی تحویل نمایند و گمرک مکلف است فوراً صورت مجلس حاکی از مشخصات و خصوصیات کالا تنظیم و بامضای یابنده رسانده بطریق زیر اقدام نماید :

۱ - در صورتیکه کالای داخلی یا چوب و تخته باشد با اخذ رسید به آورنده تسلیم میشود .

۲ - هرگاه کالا خارجی باشد گمرک مکلف است بلافاصله مراتب را در روزنامه رسمی و يك روزنامه کثیرالانتشار اعلام و تصریح نماید که اگر کسی خود را مالک کالای مزبور میدانند میتوانند از تاریخ انتشار آگهی تا مدت دو ماه بداره گمرک برای ترخیص کالا و پرداخت هزینه های بیرون آوردن از آب و غیره مراجعه نمایند .

در صورتیکه تا پایان مدت مزبور کسی به گمرک مراجعه ننماید یابنده میتواند بپرداخت حقوق گمرکی و سودبازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارضی که با توجه بفساد و تباهی و رعایت تخفیف موضوع ماده ۲ این آئیننامه

احتساب خواهد شد کالا را بنام خود از گمرک مرخص نماید و هرگاه یابنده چنین تقاضائی را ننماید اداره گمرک آن را کالای وارده بکشور تلقی و طبق مقررات کالای متروکه با آن رفتار خواهد کرد. در صورت اخیر یابنده حق مطالبه هزینه و حق الزحمه نخواهد داشت.

ماده ۳۹۲ - صدور المثنی و یا رونوشت گواهی شده از اسناد وصول مطلقاً ممنوع است لیکن صاحب سند میتواند از گمرک درخواست کند گواهی نامه حاکی از مدلول سند با و تسلیم شود.

ماده ۳۹۳ - ادارات گمرک در موقع صدور قبوض سپرده مکلفند علت اخذ سپرده و همچنین مدت تصفیه آن را در متن قبض تصریح کنند در صورتیکه صاحب سپرده تا انقضای مهلت مقرر برای واريز سپرده مراجعه نکند اداره گمرک محل مکلف است پس از گذشتن ششماه از تاریخ انقضای مهلت وجه سپرده را بدرآمد متفرقه منظور نماید در موارد ارجاع پرونده با اداره کل گمرک یا کمیسیونها و اریز سپرده موکول بابلایغ نتیجه از طرف اداره کل گمرک خواهد بود.

تبصره ۱ - وجه سپرده‌هاییکه برای ترخیص کالا بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های گمرکی و عوارض اخذ میشود پس از انقضای مهلت مندرج در ماده ۳۹۳ این آئین‌نامه با صدور پروانه گمرکی بدرآمدهای مربوط منظور خواهد شد. در هر حال چنانچه معلوم شود تمام یا مبلغی از وجه سپرده اضافه دریافت شده با رعایت مقررات مربوط اضافه دریافتی قابل استرداد خواهد بود مبدأ مرور زمان چهارماهه در این موارد تاریخ صدور قبضی است که بموجب آن سپرده به درآمد متفرقه منظور گردیده و یا تاریخ صدور پروانه گمرکی میباشد.

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

تبصره ۲ - نمونه قبض سپرده با توجه بمقاد این ماده از طرف اداره کل گمرک تهیه خواهد شد .

ماده ۳۹۴ - اداره کل گمرک مجاز است در صورتیکه لازم بداند نحوه تنظیم اظهارنامه و تشریفات ترخیص کالا را بر حسب ضرورت روز تغییر دهد .

ماده ۳۹۵ - در صورتیکه اداره کل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی طبق ماده ۴۹ قانون امور گمرکی بخواهند اماکن و انبارهای ملکی خود را باشخاص یا شرکتهای یا مؤسسات خصوصی جهت ایجاد انبارهای عمومی یا سردخانه یا انبار اختصاصی باجاره واگذار کنند مراتب زیر باید رعایت شود :

الف - کالای گمرک نشده ای که بانبارهای مزبور منتقل میشود باید حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض مربوط تأمین و تضمین شود .

ب - کالائیکه در مدت توقف در انبارهای مزبور مفقود یا خسارتی بآن وارد آید اداره کل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی هیچگونه مسئولیتی در پرداخت غرامت فقدان یا خسارت بصاحبان کالا نخواهند داشت .

ج - حدنصاب مدت توقف کالا در این قبیل انبارهای استیجاری تابع مقررات ماده ۲۲ قانون امور گمرکی خواهد بود .

ماده ۳۹۶ - اداره کل گمرک میتواند در صورتیکه مقتضیات تجاری ایجاب نماید برای حمل کالائیکه تشریفات گمرکی آن انجام گردیده صدور پته عبور را بموجب دستور اداری برقرار نماید .

ماده ۳۹۷ - هرگاه وزارت دارائی تغییر یا اصلاح بعضی از مواد این آئین نامه را ضروری تشخیص دهد طرح لازم را تهیه و پس از تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی بموقع اجرا میگذارد .

آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی

آئین نامه فوق مشتمل بر سیصد و نود و هفت ماده و یکصد و هفتاد و دو تبصره
باستناد ماده ۵۹ قانون امور گمرکی در تاریخ روز یکشنبه بیستم فروردین ماه
یکهزار و سیصد و پنجاه و یک بتصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی رسیده
و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون موافقتنامه حفظ نباتات و قرنطینه نباتی بین
دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری
سوسیالیستی رومانی

مصوب ۱۳۵۱/۱/۲۱

ماده ۱۹ حده - موافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری
سوسیالیستی رومانی درباره حفاظت نباتات و قرنطینه نباتی که مشتمل بر يك
مقدمه و دوازده ماده و دو ضمیمه و دو نامه متبادله میباشد و متن اصلی و ضمائم
در تاریخ ۲۰ ژوئن ۱۹۷۰ برابر با ۳۰ خرداد ۱۳۴۹ در تهران بامضاء رسیده و
نامه های مربوطه در تساریخ سوم مارس ۱۹۷۱ برابر با ۱۲ اسفند ۱۳۴۹ در
تهران مبادله شده است تصویب و بدولت اجازه مبادله اسناد آن داده میشود .
قانون فوق مشتمل بر يك ماده و متن موافقت نامه ضمیمه پس از تصویب
مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۴/۱۰/۱۳۵۰ در جلسه روز دوشنبه
بیست و یکم فروردین ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس
سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

موافقتنامه حفظ نباتات و قرنطینه نباتی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی

دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی نظر باینکه مایلند جهت مبارزه مؤثر علیه آفات و بیماریهای نباتی و پیشگیری متقابل از ورود و انتشار بیماری و آفات خطرناک در سرزمینهای خود اشتراك مساعی نمایند و بمنظور تحکیم و بسط روابط اقتصادی و بازرگانی و همچنین توسعه مبادلات فنی و علمی در زمینه قرنطینه نباتی تصمیم به انعقاد موافقتنامه حاضر گرفته و نسبت بمقررات ذیل توافق مینمایند .

ماده ۱ - طرفین متعاهدین تعهد مینمایند در صورت بروز آفات نباتی پیش بینی شده در فهرست منضم باین موافقتنامه در سرزمین هر يك از آنها که متضمن خطرات مخصوصی برای محصولات زراعی و جنگلی باشد یکدیگر را کتباً آگاه سازند .

ماده ۲ - طرفین متعاهدین برای پیشگیری از انتقال و انتشار آفات و امراض نباتات ضمن مبادلات مواد نباتی الاصل بین دو کشور تدابیر زیر را اتخاذ خواهند نمود .

۱- صادرات و واردات یا ترانزیت نباتات یا مواد نباتی الاصل را که بوسیله آنها آفات نباتی میتواند در سرزمینهای هر يك از طرفین متعاهدین انتقال و انتشار یابد ممنوع خواهند ساخت .

۲- کلیه محصولات نباتی یا مواد نباتی الاصل که بین دو کشور مبادله میشود همراه با گواهی بهداشت نباتی که طبق نمونه پیوست به این موافقتنامه بوسیله مراجع صلاحیتدار کشور صادرکننده تنظیم گردیداست خواهد بود .
این گواهیها بزبان فرانسه وانگلیسی یا آلمانی تنظیم شده و باید موارد زیر را تصدیق نموده باشد :

حمل و نقل برضیق مقررات قرنطینه جاری کشور واردکننده انجام گرفته است :

نباتات و مواد نباتی الاصل صادره عاری از آفات نباتی مندرج در فهرست منضم بموافقتنامه حاضر و همچنین از سایر آفات نباتی که عنداللزوم در مواد تکمیلی تصریح خواهدگردید میباشد .

ذکر مبدأ نباتات و یا مواد نباتی الاصل موردنظر .

مراقبت های بهداشتی که در حمل و نقل معمول گردیده و احراز سایر شرایط قرنطینه ای که بنظر واردکننده انجام آن ضرورت دارد .

۳- این گواهی بهداشت سالب حق بازرسی مجدد از طرف کشور واردکننده و اجرای تدابیری را که لازم میدانند از جمله ممانعت از ورود ضد عفونی تدخین و غیره نخواهد بود .

۴- در مواردیکه وجود آفات نباتی در محمولات نباتی الاصل تشخیص داده میشود کشور واردکننده باید در حداقل مدت ممکنه سرویس مرکزی حفظ نباتات و قرنطینه کشور صادرکننده را مطلع سازد و چنانچه سرویس مرکزی حفظ نباتات و قرنطینه کشور واردکننده تشخیص داد که این نباتات یا اشجار جنگلی را میتوان تحت شرایط خاصی مانند (ضد عفونی - تدخین - تغییر شکل

دادن فوری و غیره) وارد نمود نظر خود را در اسرع وقت ممکن بسرویس مرکزی حفظ نباتات و قرنطینه کشور صادر کننده اعلام مینماید .

۵- حتی الامکان از استفاده مواد نباتی مانند کاه - علوفه - برگ خشک و سایر مواد نباتی الاصل جهت بسته بندی محمولات باید خودداری شود در صورت استفاده از این مواد بمنظور فوق رعایت شرائط قرنطینه نباتی مذکور در این موافقتنامه الزامی است .

۶- مبادله مواد نباتی الاصل جهت استفاده نمایندگان سیاسی طرفین مشمول مقررات این موافقتنامه خواهد بود .

ماده ۳- بذور و سایر موادیکه برای تکثیر بکار میرود (پیاز غده - ساقه زیرزمینی - پیوند - پیوندک قلمه - درختان میوه - درختان زینتی و جنگلی و غیره) و همچنین تمام مواد نباتی الاصل را میتوان طبق تقاضای مؤسسه وارد کننده و با تحصیل اجازه کتبی قبلی سرویس حفظ نباتات و قرنطینه کشور وارد کننده وارد نمود .

در اجازه نامه های صادره کلیه شرایط قرنطینه نباتی که باید بوسیله گواهی بهداشت صادره از مراجع صلاحیتدار کشور صادر کننده تصدیق شده باشد تعیین میگردد .

ماده ۴- طرفین متعاهدین ترانزیت نباتات و مواد نباتی الاصل را از طریق سرزمین خود طبق مقررات این موافقتنامه و همچنین مقررات قرنطینه نباتی جاری کشور مورد ترانزیت مجاز خواهند داشت .

ماده ۵- مبادله نباتات و مواد نباتی الاصل نه فقط با مقررات موافقتنامه حاضر باید مطابقت نماید بلکه با شرایط مقرر در موافقتنامه های

بازرگانی منعقدہ بین طرفین موافقتنامه و همچنین بامقررات قرنطینه نباتی مربوط
بورود این نباتات در هر کشور مطابقت خواهد داشت .

مادہ ۶- طرفین متعاہدین کنترل رسمی دولتی را در پست‌های مرزی
(زمینی - راه آهن - هوائی - دریائی) برقرار میسازند . کنترل مزبور در مورد
واردات و ترانزیت نباتات و مواد نباتی الاصل اعمال خواهد شد .

مادہ ۷- طرفین متعاہدین باوقوف کامل بفوائد همکاری در زمینه علوم و ضرورت
یکنواخت ساختن روشها و وسائل حفظ نباتات معمول در هر کشور بشرح ذیل
متعهد میگرددند .

۱ - سالانہ یکبار متقابلا اطلاعات مربوط بوضع بهداشت نباتات زراعی
و جنگلی خود و همچنین اقدامات معمولہ در بارہ دفع آفات نباتات و نتایج حاصلہ
از آن‌ها را بایکدیگر مبادلہ نمایند .

۲ - از نظر کسب اطلاع وسیعتر از پیشرفتہای حاصلہ در زمینه دفع آفات و
حفاظت نباتات کتب و نشریات تخصصی خود را مبادلہ نمایند .

مادہ ۸- طرفین متعاہدین با علم بضرورت تماسهای متعدد بین کارشناسان
بیماریہای نباتی و حشرہ شناسی دو کشور در تأمین مبادلہ تجربیات علمی در زمینه
حفظ نباتات و بازدید کارشناسان را بشرط رفتار متقابل اصولا قبول مینمایند .

مادہ ۹- طرفین متعاہدین موافقت مینمایند بمبادلہ قوانین مربوط بمسائل
قرنطینه نباتی بزبان فرانسه و یا انگلیسی بپردازند .

ماده ۱۰ - فهرست آفات و بیماریهای مشمول قرنطینه در دولت جمهوری

سوسیالیستی رومانی و ایران ضمیمه این موافقتنامه میباشد و سازمان های صلاحیتدار حفظ نباتات و قرنطینه طرفین موافقتنامه اختیار دارند فهرست کشور خود را تکمیل و یا تجدید نمایند هر گونه تکمیل یا اصلاح باید از طریق مقامات سیاسی طرف دیگر موافقتنامه اعلام گردد و شصت روز پس از وصول این اعلام بمورد اجرا گذارده شود .

ماده ۱۱ - چنانچه اجرای این موافقتنامه با اشکالاتی مواجه گردد کمیسیونی

مختلط برای رسیدگی به اشکالات مزبور تشکیل خواهد شد .

این کمیسیون از سه نفر نمایندگان هر یک از طرفین موافقتنامه که دونفر آنان

کارشناس حفظ نباتات و یک نفر حقوقدان خواهد بود تشکیل میگردد .

کمیسیون در ظرف یکماه طبق دعوت یکی از طرفین موافقتنامه در سرزمین

کشور دعوت کننده تشکیل میشود و اجلاسها متناوباً تحت ریاست یکی از

اعضای هیأت نمایندگی هر یک از طرفین قرار میگردد . ریاست اولین جلسه

کمیسیون بیکی از اعضاء هیأت نمایندگی طرفی که در سرزمین او کمیسیون تشکیل

شده محول میگردد در صورت عدم اتفاق نظربین نمایندگان کمیسیون حل اختلاف

از طریق دیپلماتیک بعمل خواهد آمد .

ماده ۱۲ - موافقتنامه حاضر با توجه بمقررات قانونی هر یک از دولتهای

طرف موافقتنامه بتصویب رسیده و در مدت ۳۰ روز پس از آخرین اعلام انجام

تشریفات قانونی تصویب بمورد اجرا گذارده میشود . این اعلام از طریق دیپلماتیک

صورت خواهد گرفت .

موافقتنامه حفظ نباتات و قرنطینه نباتی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت رومانی

این موافقتنامه برای مدت سه سال از تاریخ اعتبار منعقد و لازم الاجرا میگردد و هرگاه یکی از طرفین متعاهدین سه ماه قبل از انقضای مدت اعتبار فسخ آنرا اعلام ننماید موافقتنامه برای مدت یکسال دیگر بقوت خود باقی خواهد بود . در اینصورت فسخ آنرا سه ماه قبل از انقضای مدت های مذکور میتوان اعلام داشت .

در تهران بتاريخ ۱۳۴۹/۳/۳۰ در دو نسخه اصلی بزبان فرانسه تنظیم گردید.

از طرف دولت شاهنشاهی ایران از طرف دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی

فهرست

حشرات و بیماریها و علفهای هرز مضر زراعی و مواد نباتی الاصل که در سرزمین دولت شاهنشاهی ایران و جمهوری سوسیالیستی رومانی تحت شرایط قرنطینه قرار میگیرند .

حشرات

Ravageurs

- 1- *Acanthoscelides obsoletus* Say (A. *Obtectus* Say)
- 2- *Anarsia Lineatella* Zell
- 3- *Aphelenchoides fragariae* (Ritzema Bos) Christie
- 4- *Bruchidius incarnatus* Boh.
- 5- *Callosobruchus chinensis* L.
- 6- *Callosobruchus quabrimaculatus* F. (= *G Maculatus* F.)
- 7- *Caulophilus latinus* Say.
- 8- *Ceratitfs Capitata* wied.
- 9- *Erisoma lanigerum* Hausm.
- 10- *Gilleteella cooleyi* Gill.
- 11- *Heterodera schachtii* Schmidt.
- 12- *Heterodera rostochiensis* woll.
- 13- *Hyphantria cunea* Drury.
- 14- *Laspeyresia molesta* Busck (+ *Grapholitha molesta* Busck)
- 15- *Meloidogyne* sp.
- 16- *Phtorimaea operculella* Zell. (*Gnorimoschems operculella* Zell)
- 17- *Platyedra gossypiella* Saund. (*Pectionnophora gossypiella* Sand)
- 18- *Popillia Japonica* Newh. (= *Aserica Japonica* Newn.)
- 19- *Pseudocoocus gahani* Green
- 20- *Quadraspidiotus perniciosus* Comst.
- 21- *Tarsonemus fragariae* Zimm
- 22- *Trogoderma granarium* Everts.

- 23- *Xylosanbrus germanus* Bland.
- 24- *Phylloxera vastatrix*.
- 25- *Leptinotarsa decemlineata*
- 26- *Diaspis pentagona*
- 27- *Rhagoletis pomonella*.
- 28- *Pseudococcus comstoki*
- 29- *Dacus oleae*

۶- حشره اخیرالذکر که در فهرست مزبور قید شده از شماره ۲۴ تا ۲۹ فقط در سرزمین دولت شاهنشاهی ایران شامل مقررات قرنطینه میباشد.

بیماریهای گیاهی

- 1- *Annulus cerasi* Hilderand.
- 2- *Annulus pruni* Christoff
- 3- *Annulus pyri* Christoff
- 4- *Chalara quercina* Henry
- 5- *Corynebacterium michiganense* (E. F. Smith) Jensen
- 6- *Cronatium ribicola* (Lasch) Fischer de Waldh.
- 7- *Diplodia zeae* (Schw) Lev.
- 8- *Enduthia parasitica* (Murr.) P. J. et H. W. Anderson.
- 9- *Erwinia amylovora* (Burrill) Winsl. et al.
- 10- *Hypoxylon pruinatum* (KI.) Cke.
- 11- *Marmor mali* Homes.
- 12- *Marmor lineopticum* Cation
- 13- *Marsonina populina* Schnabl.
- 14- *Marsonina populi-nigrae* Kleb.
- 15- *Mycosphaerella laricina* Hart.
- 16- *Phoma lingam* (Tode) Desm.
- 17- *Peronospora tabacina* Adam.
- 18- *Physalospora cydoniae* Arn. (f. c. *Sphaeropsis is malorum* peck)
- 19- *Plasmopara halstedii* (Farl.) Berl. et de Toni (—*P. Helianthi* Novot.)

- 20- *Pseudomonas marginata* (Mc. Culloch) Stapp.
- 21- *Pseudomonas mori* (Boyer et Lambert) Stevenus.
- 22- *Rhabdocline pseudotsugae* Syd.
- 23- *Rosellinia necatrix* (Hart.) Berl.
- 24- *Seproria linicola* (Spag.) Garassini
- 25- *Septotis populiperda* waterman et Cash
- 26- Strawberry virus I, Prenticqt strawberry virus 2 Prentice.
- 27- Strawberry virus I, Prenticet Strawberry virus 3 Prentice.
- 28- *Synchytrium endobiotium* (Schilb.) perc.
- 29- *Tilleta horrida* Tak.
- 30- *Venturia populina* (Vuill.) Fabr.
- 31- Les virus de la maladie Stecklenberg du griottier.
- 32- Virus smillis (Les virus de la mosaipue des feuilles de peupliers)
- 33- *Kanthomonas hyacinthi* (wakker) Dowson.
- 34- *Kanthomonas juglandis* (Pierce) Dowson.
- 35- *Xanthomonas aterwartii* (Eww. Smith) Dowson.

علفهای هرز

- 1- *Acroptilon pioris* (Pall Fisch. Mey
- 2- *Ambrosia artemisiaefolia* L.
- 3- *Ambrosia pailostechia* DC
- 4- *Ambrosia trifida* D.
- 5- *Cenohrus tribuloides* L.
- 6- *Cusouta* Spp.
- 7- *Hellianthus* spp. 1
- 8- *Orobanche* spp.
- 9- *Solanum rostratum* Dunnai
- 10- *Sorghum halepense* Pers. 2.)

۱- انواع زراعی تحت مقررات قرنطینه قرار نمی گیرند .

۲- تولرانسهای قابل قبول میباشد .

ضمیمه شماره ۲

جمهوری سوسیالیستی رومانی بازرسی قرنطینه دولتی برای حفظ نباتات گواهی بهداشت نباتی

گواهی میشود نباتات ، قسمت‌های نباتی و فرآورده‌های نباتی مشروحه
زیر بانمونه‌های مربوط به آنها در تاریخ توسط نماینده ، بازرسی قرنطینه دولتی
حفظ نباتات جمهوری سوسیالیستی رومانی بدقت معاینه شده و عاری از آفات و
بیماریهای خطرناک زراعی میباشد و محموله با مقررات فعلی قرنطینه کشور وارد
کننده که در اطلاعات تکمیلی زیر یا جای دیگر تعیین شده مطابقت دارد .

تاریخ فومیکاسیون یا ضد عفونی مبارزه مدت

مواد شیمیایی و غلظت آن اطلاعات تکمیلی

شرح محموله

نام و نشانی فرستنده

نام و نشانی گیرنده

تعداد و نوع بسته

علامت و نوع بسته بندی

محصول ناحیه

وسیله نقلیه محل ورود

مقدار و نوع محصول

نام علمی

محل تاریخ

امضاء بازرس قرنطینه

موافقتنامه حفظ نباتات و قرنطینه نباتی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت رومانی

موافقتنامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و دوازده ماده و دو ضمیمه و دو نامه متبادله منضم بقانون موافقتنامه حفظ نباتات و قرنطینه نباتی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی میباشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

آئین نامه تشخیص اوراق زائد و ترتیب امحاء آنها

مصوب ۱۳۵۱/۲/۱۶ کمیسیونهای استخدام ، دادگستری ، علوم و آموزش عالی ، فرهنگ و هنر و دارائی مجلسین

ماده ۱۵۵ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت موظفند بر اساس دستورالعملهای سازمان اسناد ملی ایران پس از بررسی و ارزشیابی اسناد و اوراق را کد خود آنچه را از لحاظ اجرای وظائف و مسئولیتهای قانونی آنان و نیز حفظ حقوق افراد مورد استفاده و قابل استناد ندانند تعیین کنند و با راهنمایی سازمان اسناد ملی ایران فهرست‌های مشروح و جداول زمانی آنها را با ذکر مشخصات کامل ردیفهای مختلف سازمان اسناد ملی ایران ارسال دارند .

تبصره ۱ - اسناد و اوراق را کد در این آئین نامه عبارتست از کلیه نوشته‌ها، نامه‌ها ، گزارش‌ها ، صورتجلسه‌ها و صورتجلسه‌ها ، قراردادهای و عهدنامه‌ها ، ابلاغ‌ها و فرمانها ، نمونه‌ها و فرمها ، دفترها و پرونده‌ها ، قبوض ، نسخه‌ها ، بارنامه‌ها ، و مدارک و سوابق تحصیلی ، نمودارها ، نقشه‌ها ، عکسها ، کلیشه‌ها ، فیلمها و میکروفیلما ، صفحه‌ها و نوارهای ضبط صوت و سایر اسناد و مدارکی که توسط مقامات و دستگاههای دولتی و وابسته بدولت در اجرای وظائف و تکالیف قانونی و اداری تهیه یا دریافت و نگهداری شده و برای انجام دادن وظایف و

مسئولیت‌های قانونی و اداری جاری بتشخیص وزارتخانه یا مؤسسه مربوط مورد مراجعه و استفاده مستمر نباشد .

تبصره ۲ - منظور از جداول زمانی در این آئین‌نامه جدول‌هایی است که برحسب مشخصات ردیف‌های اسناد را کد مواعد معینی برای امحاء آنها تعیین شده باشد .

ماده ۲۵ - اوراق زائد عبارتست از هرگونه اوراق و نسخه‌های اضافی و مجلدات چاپی و نشریه و جزوه و مانند آنها و همچنین اسناد و اوراق را کد که با رعایت مفاد قانون تأسیس سازمان اسناد ملی ایران و مقررات این آئین‌نامه ارزش نگهداری نداشته باشد .

تبصره - قراردادهای دولتی و عهدنامه‌ها و فرمانها بهر حال جزو اوراق زائد محسوب نخواهد شد .

ماده ۳۵ - سازمان اسناد ملی ایران پس از بررسی فهرست‌ها و جداولی که طبق ماده اول این آئین‌نامه تهیه و ارسال شده و حصول اطمینان از اینکه این اوراق فاقد هرگونه ارزش اداری ، مالی ، اقتصادی ، قضائی ، سیاسی ، فرهنگی ، علمی ، فنی و تاریخی است آنها را برای بررسی و اتخاذ تصمیم نهائی بشورای سازمان اسناد ملی ایران تسلیم میکنند .

ماده ۴۵ - شورا فهرست‌ها و جداول زمانی اسنادی را که برای امحاء پیشنهاد میشود با حضور نماینده تام‌الاختیار وزارتخانه یا مؤسسه مربوط و بانوجه بکلیه جوانب و شرائط و مقررات و موازین قانونی ، مورد بررسی و اخذ تصمیم قرار میدهد همچنین ترتیب امحاء اوراق زائد یا فروش ، یا واگذاری آنها را

آئین نامه تشخیص اوراق زائد و ترتیب امحاء آنها

برای مصارت صنعتی طبق مقررات مربوط و با توجه به محتویات و مشخصات آنها تعیین میکند .

ماده ۵ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت مسئول تطبیق فهرست ها و جداول مصوب اوراق قابل امحاء با اصل اوراق و پرونده ها و امحاء آنها به ترتیبی که شورای سازمان اسناد ملی ایران تعیین کرده است میباشد .

آئین نامه فوق مشتمل بر پنج ماده و سه تبصره با استناد ماده ۷ قانون تأسیس سازمان اسناد ملی ایران در جلسات ۵/۱۲/۵۰ و ۲۲ و ۲۶ فروردین ماه ۱۳۵۱ بتصویب کمیسیونهای فرهنگ و استخدام و دارائی مجلس سنا و در جلسات نهم و چهاردهم و شانزدهم بهمن ماه ۱۳۵۰ و چهارم و شانزدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یکم به ترتیب بتصویب کمیسیونهای علوم و آموزش عالی ، فرهنگ و هنر ، دارائی ، امور استخدام و سازمانهای اداری و دادگستری مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون افزایش سرمایه بانک رهنی ایران

مصوب ۱۳۵۱/۲/۱۸

ماده واحده - سرمایه بانک رهنی ایران به ده میلیارد ریال افزایش مییابد .

تبصره ۱ - دولت مکلف است با توجه به اولویت برنامه های تأمین مسکن در طرح برنامه پنجم عمرانی کشور اعتبارات کافی برای افزایش سرمایه بانک پیش بینی نماید بنحوی که در سالهای اجرای برنامه در هر سال حداقل ۵۰۰ میلیون ریال بابت افزایش سرمایه بانک رهنی ایران پرداخت شود .

تبصره ۲ - از اول سال ۱۳۵۱ تا هنگامی که سرمایه پرداخت شده بانک رهنی ایران بمیزان ده میلیارد ریال بالغ گردد سود سالانه سهام دولت در بانک مزبور بابت این افزایش بحساب سرمایه بانک منظور خواهد شد .
دولت مأمور اجرای این قانون میباشد .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۴/۱۰/۱۳۵۰ در جلسه روز دوشنبه هجدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران
بمقاوله نامه بين المللی شماره ۱۰۰ مربوط
بتساوی اجرت کارگران زن و کارگران مرد
در قبال کارهم ارزش

مصوب ۱۳۵۱/۲/۱۸

ماده ۱۹ احده- بدولت اجازه داده میشود بمقاوله نامه بين المللی شماره ۱۰۰
مربوط بتساوی اجرت کارگران زن و کارگران مرد در قبال کارهم ارزش مشتمل
بريك مقدمه و ۱۴ ماده که ضمیمه این قانون است ملحق شود .
قانون فوق مشتمل بر يك ماده و متن مقاوله نامه ضمیمه پس از تصویب مجلس
شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ در جلسه روز دوشنبه هجدهم
اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید.
رئیس مجلس سنا- جعفر شریف امامی

مقاله نامه شماره (۱۰۰)

مربوط بتساوی اجرت کارگران زن و کارگران مرد در قبال کار هم ارزش

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار که بنا بدعوت هیأت مدیره دفتر بین المللی کار سی و چهارمین دوره اجلاسیه خود را در تاریخ ششم ژوئن ۱۹۵۱ در شهر ژنو منعقد ساخته پس از اتخاذ تصمیم نسبت بقبول پیشنهاد های مختلف مربوط به اصل «تساوی اجرت زن و مرد در قبال کار هم ارزش» هفتمین موضوع دستور دوره اجلاسیه و پس از اتخاذ تصمیم برای اینکه پیشنهاد های مزبور بصورت يك مقاله نامه بین المللی درآید .

در تاریخ بیست و نهم ژوئن ۱۹۵۱ - مقاله نامه زیر را تحت عنوان «مقاله نامه مربوط بتساوی اجرت - مورخ ۱۹۵۱» مورد تصویب قرار می دهد :

ماده ۱ - بموجب این مقاله نامه :

الف - اصطلاح «اجرت» شامل مزد و حقوق معمولی اعم از اصل یا حداقل و همچنین کلیه مزایای دیگری است که بطور مستقیم بصورت نقد یا جنس از طرف کارفرما در ازای کار بکارگر پرداخت میشود .

ب - عبارت «تساوی اجرت زن و مرد در قبال کار هم ارزش» مربوط بنرخ اجرتی است که بدون تبعیض از نظر جنسیت تعیین گردد .

ماده ۲ - ۱ - هر يك از کشور های عضو باید بوسائلی که منطبق باروشهای معمول جهت تعیین میزان اجرت باشد اجرای اصل تساوی اجرت کارگران و

مرد رادر قبال کار هم ارزش تشویق و تاحدودی که با روشهای فوق‌الذکر تطبیق نماید اجرای آنرا درباره عموم کارگران تأمین کند .

۲ - اجرای این اصل ممکن است بطرق زیر صورت گیرد :

الف - وضع قوانین داخلی .

ب - هر روشی که جهت تعیین میزان اجرت ها ضمن قوانین پیش بینی شده باشد .

ج - انعقاد پیمان های دسته جمعی بین کارفرمایان و کارگران .

د - ترکیبی از این روشهای مختلف .

ماده ۳ - ۱ - در صورتیکه اقدامات فوق‌الذکر بنحوی باشد که اجرای مقررات این مقاله‌نامه را تسهیل نماید ترتیباتی بمنظور تشویق ارزیابی واقعی مشاغل براساس کار هائی که مشاغل مزبور متضمن میباشد بعمل خواهد آمد .

۲ - اتخاذ تصمیم درمورد اسلوبی که برای این ارزیابی بتوان وضع نمود درباره تعیین میزان اجرت بامقامات صلاحیتدار بوده و درموردی که میزان اجرت بموجب قرارداد های دسته جمعی تعیین شده باشد با طرفین عاقد قرارداد ها خواهد بود .

۳ - اختلاف بین میزان اجرت در صورتیکه بدون ملاحظه جنسیت ناشی از تفاوت های حاصله از ارزیابی کار هائی که باید انجام گیرد باشد مخالف با اصل تساوی اجرت زن و مرد در قبال کار هم ارزش محسوب نخواهد شد .

ماده ۴ - کشور های عضو بهر ترتیبی که مناسب بدانند در طریق تأمین اجرای مقررات این مقاله‌نامه با سازمان های کار فرمائی و کارگری ذینفع همکاری خواهند کرد .

ماده ۵ - تصویب رسمی این مقاوله نامه از طرف مقامات صلاحیتدار با اطلاع مدیرکل دفتر بین المللی کار خواهد رسید و نامبرده به ثبت آن اقدام خواهد کرد .

ماده ۶ - ۱ - این مقاوله نامه فقط برای کشور هائی لازم الاجرا خواهد بود که الحاق آنان توسط مدیرکل دفتر بین المللی کار به ثبت رسیده باشد .

۲ - این مقاوله نامه دوازده ماه پس از اینکه الحاق دو کشور عضو توسط مدیرکل دفتر بین المللی کار به ثبت رسید وارد مرحله اجرا میگردد .

۳ - از آن پس این مقاوله نامه برای هر کشور عضو ۱۲ ماه پس از تاریخ ثبت الحاق آن کشور لازم الاجرا خواهد بود .

ماده ۷ - ۱ - اعلامیه هائی که مطابق مقررات بند دوم از ماده ۳۵ اساسنامه سازمان بین المللی کار جهت مدیرکل دفتر بین المللی کار ارسال میشود باید حاوی نکات زیر باشد :

الف - سرزمینهای که کشور ذینفع تعهد مینماید که مقررات این مقاوله نامه را بدون هیچ جرح و تعدیلی در آنها اجرا نماید .

ب - سرزمینهای که کشور ذینفع متعهد میشود که مقررات این مقاوله نامه را با تغییرات و اصلاحاتی در آنها مجرا سازد با ذکر چگونگی این تغییرات .

ج - سرزمینهای که این مقاوله نامه در آنها قابل اجرا نمیشود با ذکر علل و جهات آن .

د - سرزمینهای که اتخاذ تصمیم در مورد آنها را بانجام مطالعات و تحقیقات بیشتری در اوضاع آن نواحی موکول بنماید .

۲ - تعهدات مذکور در بند الف و ب از قسمت اول این ماده جزء لاینفک این مقاله نامه محسوب شده و بهمان درجه لازم الاجرا خواهد بود .

۳ - هر يك از کشور های عضو میتواند با ارسال اعلامیه جدید جزئاً یا کلاً از موارد استثنائی که در اعلامیه های قبلی خود باستناد بندهای ب - ج - د قسمت اول این ماده قائل شده است صرف نظر کند .

۴ - هر يك از کشور های عضو میتواند در ادواری که مطابق مقررات ماده ۹ میتواند از الحاق به این مقاله نامه صرف نظر نمود اعلامیه جدیدی برای مدیر کل دفتر بین المللی کار ارسال نموده مفاد اعلامیه های قبلی خود را جزئاً یا کلاً تغییر و اوضاع سرزمینهای معینی را اطلاع دهد .

ماده ۸ - ۱ - ضمن اعلامیه هایی که مطابق بند های ۴ و ۵ از ماده ۳۵ اساسنامه سازمان بین المللی کار جهت مدیر کل دفتر بین المللی کار ارسال میشود باید قید شود که آیا مقررات این مقاله نامه عیناً یا با تغییراتی در قلمرو آن کشور اجرا خواهد شد . در صورتیکه در اعلامیه قید شده باشد که مقررات این مقاله نامه با جرح و تعدیل اجرا خواهد شد باید چگونگی این تغییرات نیز شرح داده شود .

۲ - کشور یا کشور های عضو یا مرجع بین المللی ذینفع میتوانند با ارسال اعلامیه جدید جزئاً یا کلاً از موارد استثنائی که قبلاً قائل شده اند صرف نظر کنند .

۳ - کشور یا کشورهای عضو یا مرجع بین المللی ذینفع میتوانند در ادواری که مطابق مقررات ماده ۹ حق لغو الحاق به این مقاله نامه را دارند اعلامیه جدیدی جهت مدیر کل دفتر بین المللی کار ارسال نموده و ضمن آن مفاد اعلامیه های

قبلی خود را بهر نحو که مقتضی بدانند تغییر دهند و اوضاع سرزمین مربوطه را از لحاظ اجرای این مقاله نامه به اطلاع رسانند .

ماده ۹ - ۱ - هر يك از کشور های عضو که به این مقاله نامه ملحق شده باشد میتواند پس از پایان مدت ده سال از تاریخی که این مقاله نامه برای نخستین بار بر مرحله اجراء وارد شده است از الحاق خود صرف نظر نماید .
این لغو الحاق یکسال بعد از تاریخ ثبت آن در دفتر بین المللی کار رسمیت خواهد یافت .

۲ - هر يك از کشور های عضو که یکسال بعد از انقضای دوره دهساله فوق الذکر از حق قرارداد مندرج در این ماده استفاده نکنند برای يك دوره دهساله دیگر بر عایت مقررات آن ملزم خواهد بود و بعداً میتواند در انقضای هر دوره دهساله مطابق شرایطی که در این ماده پیش بینی شده است آنرا لغو نماید .

ماده ۱۰ - ۱ - مدیر کل دفتر بین المللی کار عموم کشورهای عضو سازمان بین المللی کار را از وصول ابلاغیه های مربوط به الحاق یا لغو الحاق باین مقاله نامه و اعلامیه های دیگر مستحضر خواهد ساخت .

۲ - هر موقع که دو کشور عضو باین مقاله نامه ملحق گردند مدیر کل دفتر بین المللی کار مراتب را بکشور های عضو اطلاع داده و آنها را از تاریخ شروع مرحله اجرائی مقاله نامه مستحضر خواهد ساخت .

ماده ۱۱ - مدیر کل دفتر بین المللی کار مطابق مفاد ماده ۱۰۲ اساسنامه سازمان ملل متحد موظف است که در خصوص الحاق و لغو الحاق این مقاله نامه و اعلامیه های دیگر که دریافت میدارد اطلاعات جامعی به منظور ثبت آنها توسط دبیر کل سازمان ملل متحد ارسال دارد .

ماده ۱۲ - هیأت مدیره دفتر بین المللی کار هر موقع لازم بداند گزارش جامعی در خصوص اجرای این مقاله نامه بکنفرانس عمومی تسلیم خواهد داشت و قید لزوم تجدید نظر در متن این مقاله نامه را ضمن دستور کنفرانس مورد بررسی قرار خواهد داد .

ماده ۱۳ - ۱ - در صورتیکه کنفرانس مقاله نامه جدیدی مبنی بر تجدید نظر جزئی یا کلی در متن این مقاله نامه مورد تصویب قرار دهد و در مقاله نامه جدید روش دیگری تعیین و پیش بینی نشده باشد :

الف - تصویب مقاله نامه جدید از طرف يك کشور عضو بخودی خود و صرف نظر از مفاد ماده فوق الذکر بمنزله لغو الحاق فوری این مقاله نامه خواهد بود مشروط بر اینکه مقاله نامه جدید مبنی بر تجدید نظر وارد مرحله اجراء شده باشد .

ب - از تاریخی که مقاله نامه جدید بمرحله اجراء در آید الحاق باین مقاله نامه از طرف عضو دیگر امکان پذیر نخواهد بود .

۲ - این مقاله نامه در هر حال برای کشور هائی که بآن ملحق گردیده لیکن الحاق خود را بمقاله نامه تجدید نظر شده اعلام نداشته اند کماکان باترکیب و مندرجات فعلی معتبر و لازم الاجرا خواهد بود .

ماده ۱۴ - متون فرانسه و انگلیسی این مقاله نامه هر دو متساویاً معتبر می باشند .

مقاله نامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و چهارده ماده منضم بقانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاله نامه بین المللی شماره ۱۰۰ مربوط به تساوی اجرت کارگران زن و کارگران مرد در قبال کار هم ارزش میباشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران
بمقاوله نامه بین المللی شماره ۹۵ مربوط
به حمایت از مزد

مصوب ۱۳۵۱/۲/۱۸

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود بمقاوله نامه بین المللی شماره ۹۵ مربوط بحمايت از مزد مشتمل بر يك مقدمه و ۲۷ ماده كه ضميمه اين قانون است ملحق شود .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و متن مقاوله نامه ضميمه پس از تصويب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ در جلسه روز دوشنبه هيچدهم اردیبهشت ماه يكهزار و سيصد و پنجاه و يك شمسی بتصويب مجلس سنا رسید .

رئيس مجلس سنا - جعفر شريف امامی

مقاوله نامه شماره (۹۵)

راجع بحمايت ازمزد

کنفرانس عمومی بین‌المللی کار که بدعوت هیأت مدیره دفتر بین‌المللی کار سی و دومین دوره اجلاسیه خود را در تاریخ ۸ ژوئن ۱۹۴۹ در ژنو منعقد ساخته پس از اخذ تصمیم نسبت بپذیرش پیشنهادات مختلف در خصوص حمايت از مزد (هفتمین دستور دوره اجلاسیه) و پس از اخذ تصمیم بر اینکه پیشنهادات مزبور بصورت مقاوله نامه بین‌المللی درآید مقاوله نامه زیر را که مقاوله نامه حمايت از مزد مصوب سال ۱۹۴۹ نامیده میشود در تاریخ اول ژوئیه ۱۹۴۹ مورد پذیرش قرار میدهد.

ماده ۱ - از لحاظ این مقاوله نامه «مزد» بهر ترتیبی که تعیین یا احتساب گردد عبارت از اجرت یا درآمدی است که قابل ارزیابی بوجه نقد بوده و میزان آن با موافقت طرفین و یا طبق قوانین ملی تعیین شده و بموجب قرارداد اشتغال بکار کتبی یا شفاهی در مقابل کار یا خدمتی که انجام شده یا بعداً انجام خواهد گردید توسط کارفرما در وجه کارگرم پرداخت گردد.

ماده ۲ - ۱ - این مقاوله نامه شامل کلیه اشخاصی است که مزدی دریافت داشته یا باید دریافت بدارند.

۲ - مقامات صلاحیتدار پس از مشاوره با سازمانهای کارفرمایی و کارگری (در صورتیکه چنین سازمانهایی وجود داشته و مستقیماً ذینفع باشند) میتوانند

طبقاتی از اشخاص را که وضع و شرائط خدمتشان بنا اجرای تمام یا قسمتی از مقررات این مقاله نامه متناسب نبوده و بکارهای دستی اشتغال نداشته و یا بخدمات خانگی و یا کارهای مشابه مشغول باشند از شمول تمام یا قسمتی از مقررات این مقاله نامه مستثنی سازد .

۳- هر يك از کشورهای عضو باید در اولین گزارش سالیانه خود راجع به اجراء این مقاله نامه که بموجب ماده ۲۲ اساسنامه سازمان بین المللی کار تسلیم خواهد داشت طبقاتی از اشخاص را که در نظر دارد طبق مقررات بند بالا از شمول تمام یا یکی از مقررات مقاله نامه مستثنی سازد تعیین نماید و پس از آن هیچ عضو نمیتواند استثنائی قائل شود مگر نسبت بطبقاتیکه بدینترتیب معین گردیده اند .

۴- هر يك از کشورهای عضو که بموجب اولین گزارش سالیانه خود معین کرده است کدام طبقات از اشخاص را در نظر دارد از شمول تمام یا یکی از مقررات این مقاله نامه مستثنی سازد لازم است طی گزارش های بعدی خود معلوم نماید که نسبت بکدام طبقات از حق استفاده از مقررات بند ۲ این ماده صرف نظر نموده و هر نوع پیشرفتی را که بمنظور اجرای این مقاله نامه در حق طبقات مزبور حاصل گردیده معین کند .

ماده ۳ - ۱- مردهائیکه بپول قابل پرداخت میباشد منحصرأ باید بپول رایج کار سازی گردد و هر گونه پرداخت بموجب سفته - حواله و یا کوپون یا باشکال دیگری که ممکن است بجای پول رایج معمول باشد ممنوع خواهد بود .

۲- مقامات صلاحیتدار میتوانند پرداخت اجرت را بوسیله چك عهده بانك

ياچك وحواله پستی مجاز مقرر دارند مشروط باينكه چنين طرز پرداخت متداول يا نظر باوضاغ مخصوصى ضرورى باشد يا طريقه مزبور بموجب يك قرارداد دسته جمعى يارأى داورى پيش بينى شده ويادر صورتيكه چنين مقرراتى وجود نداشته باشد كارگر ذينفع خود بآن رضايست دهد .

ماده ۴ - ۱ - قوانين ملى ياقراردادهائى دسته جمعى يا احكام داورى ميتوانند پرداخت قسمتى از مزدرابصورت غير نقدى در صنايع يا حرفه هائى كه اين امر متداول يا بعلت نوع صنعت يا حرفه مورد نظر پسنديده است اجازه دهند . پرداخت مزد بصورت مشروبات الكلى و مواد مخدره ومضر بهيچوجه مجاز نخواهد بود .

۲- در مواردى كه پرداخت قسمتى از مزد بصورت جنس مجاز شناخته شده باشد براى تأمين مراتب زير اقدامات مناسب بايد اتخاذ شود :

الف - اجناس بمصرف شخص كارگر و خانواده او برسد و بنفع آنان باشد .

ب - قيمت اينقبيل اجناس صحيح وعادلانه تعيين شود .

ماده ۵ - مزد مستقيماً بكارگر ذينفع بايد پرداخت شود مگر اينكه بموجب قوانين ملى ياقرارداد دستجمعى يا يك رأى داورى طريق ديگرى مقرر شده يا آنكه كارگر ذينفع طرز ديگرى را قبول نموده باشد .

ماده ۶ - كارفرما حق ندارد بهيچوجه آزادى كارگران را در اينكه بميل خود از مزدخويش استفاده كنند محدود سازد .

ماده ۷ - ۱ - هرگاه در يك كارگاه مغازه هائى بمنظور فروش اجناس ويا

انجام خدماتی بکارگران دائر شده باشد نباید هیچگونه فشاری بکارگران کارگاه برای استفاده از این مغازه‌ها یا خدمات بعمل آید .

۲- در مواردیکه دسترسی بمغازه‌ها یا سرویسهای دیگر ممکن نباشد مقامات صلاحیتدار ترتیب مناسبی خواهند داد تا کالاهای و خدمات بقیه‌تهای صحیح و عادلانه در دسترس مشتریان قرار گیرد همچنین مغازه‌ها و سرویسهاییکه توسط کارفرما ایجاد شده نبایستی قصد انتفاعی داشته باشند بلکه باید بِنفع کارگران مربوطه عمل نمایند .

ماده ۸-۱ - هیچگونه برداشت از مزد مجاز نخواهد بود مگر طبق شرایط و حدودی که قوانین ملی یا یک قرارداد دستجمعی و یا یک حکم داوری مقرر داشته باشند .

۲- کارگران بایستی بهر ترتیبی که مقامات صلاحیتدار مناسب تشخیص میدهند از شرایط و حدودیکه چنین برداشتهائی قابل اجرا میباشد مستحضر گردند .

ماده ۹- هر نوع برداشت از مزد کارگر بمنظور پرداخت مستقیم یا غیر مستقیم بکارفرما یا بنماینده او و یا بهر واسطه دیگر (مانند مأمور کاریابی و استخدام کارگر) برای بدست آوردن کار یا نگاهداری آن ممنوع است .

ماده ۱۰ - ۱ - مزد را نمیتوان توقیف کرد و یا بدیگری انتقال داد مگر در حدودی که قوانین ملی مقرر داشته‌اند .

۲- مزدباید تا حدودیکه برای تأمین معاش کارگر و خانواده او ضروری تشخیص داده شود مصون از توقیف یا واگذاری باشد .

ماده ۱۱ - ۱ - در مورد ورشکستگی یا تصفیه قانونی یک مؤسسه کارگران

مربوطه بابت مزدی که در مقابل خدمات انجام شده در دوره قبل از ورشکستگی یا تصفیه طلبکارند و تاریخ دوره مزبور را قوانین ملی مقرر خواهد داشت و یا بابت مزدی که از میزان معینی که قوانین ملی مقرر داشته‌اند تجاوز نمیکنند در عداد بستنکاران ممتاز محسوب میشوند .

۲- مزد چون در عداد دیون ممتازه میباشد باید تمام و کمال قبل از آنکه طلبکاران عادی سهم خود را دریافت دارند پرداخت گردد .

۳- حق تقدم دیون ممتاز بابت مزد نسبت بسایر دیون باید بموجب قوانین ملی معین گردد .

ماده ۱۲ - ۱ - مزد باید بفواصل مرتب پرداخت شود و چنانچه مقررات رضایت بخش دیگری که پرداخت اجرت را در فواصل مرتب انجام نماید وجود نداشته باشد فاصله پرداختها بموجب قوانین ملی یا قرارداد دستجمعی یا رأی داوری مقرر خواهد شد .

۲- در انقضای مدت قرارداد کار تصفیه مجموع مزد طبق قوانین ملی یا قرارداد دستجمعی یا رأی داوری بعمل خواهد آمد و در صورتیکه چنین قانون یا قرارداد دستجمعی یا رأی داوری وجود نداشته باشد بادر نظر گرفتن شرایط قرارداد امر تصفیه نهائی در ظرف مدتی مناسب عملی خواهد شد .

ماده ۱۳ - ۱ - پرداخت مزد در صورتیکه نقدی باشد فقط در ایام غیر تعطیل و در محل کار یا در مجاورت آن باید بعمل آید مگر آنکه بموجب مقررات ملی یا قرارداد دستجمعی یا حکم داوری ترتیب دیگری متداول باشد و یا اینکه ترتیبات دیگری که کارگران مربوطه از آن اطلاع حاصل نموده باشند مناسب تر تشخیص داده شود .

۲- پرداخت مزد در مشروب فروشها يا اماکن مشابه و نيز در مغازه های جزئی فروشی و اماکن تفریحی (در صورتیکه برای جلوگیری از سوء استفاده مقتضی باشد) ممنوع است مگر در مورد پرداخت اجرت به کارکنان اماکن مزبور .

ماده ۱۴ - در موارد مقتضی ترتیب مؤثری باید اتخاذ گردد که کارگران بطریقی مناسب که فهم آن آسان باشد از مراتب زیر اطلاع حاصل نمایند :

الف - از شرایط مزدی که بآنها پرداخت خواهد شد قبل از گماشته شدن آنها بیک شغل یا بمناسبت تغییر شرایط مزبور .

ب - از عواملی که در دوره پرداخت مورد عمل و پایه محاسبه اجرت قرار گرفته و همچنین در حدودی که عوامل مزبور قابل تغییر میباشند .

ماده ۱۵ - قوانینی که به موجب آنها مقررات این مقاله نامه اجرا میگردد باید :

الف - با اطلاع اشخاص ذینفع برسد .

ب - کسانی را که مأمور اجرای آن میباشند معین نماید .

ج - برای موارد تخلف تنبیهاتی مقرر دارد .

د - در موارد ممکن نگاهداری دفاتری را به شکل و اسلوب مناسب مقرر دارد .

ماده ۱۶ - گزارشهای سالیانه که طبق ماده ۲۲ اساسنامه سازمان بین المللی کار باید تسلیم شوند در خصوص تدابیری که برای اجراء مقررات این مقاله نامه اتخاذ گردیده حاوی اطلاعات کاملی خواهند بود .

ماده ۱۷ - ۱ - چنانچه سرزمين قلمرو کشور عضو شامل مناطق وسيعی باشد که بعلت پراکندگی جمعيت ويا وضع رشد و توسعه آنها مقامات صلاحيتدار اجرای مقررات اين مقاله نامه را در مورد آنها غير عملی تشخيص دهد مقامات مزبور ميتوانند پس از مشاوره با سازمانهای کارفرمایان و کارگران ذينفع (اگر وجود داشته باشند) مناطق مزبور را بطور کلی يا با قائل شدن موارد استثنائی نسبت به بعضی کارگاهها يا پاره ای مشاغل از اجرای مقررات مقاله نامه مستثنی بدارد .

۲- هر کشور عضو در اولين گزارش ساليانه که طبق ماده ۲۲ اساسنامه سازمان بين المللی کار راجع با اجرای اين مقاله نامه تسليم ميدارد بايد مناطقی را که در نظر دارد نسبت بآنها از مقررات اين ماده استفاده نمايد مشخص ساخته و علل توسل خود را با استفاده از اين مقررات ذکر نمايد بعد از آن هيچ کشور عضو نمیتواند با اين ماده استناد نمايد مگر در مورد مناطقی که به ترتيب بالا مشخص نموده باشد .

۳- هر کشور عضو که از مقررات اين ماده استفاده مينمايد بايد در فواصلی که از سه سال تجاوز نکند با مشاوره با سازمانهای کارگران و کارفرمایان ذينفع (اگر وجود داشته باشند) موضوع امکان تعميم اجراء اين مقاله نامه را بمناطقى که طبق بنداول اين ماده مستثنی گردیده بررسی نمايد .

۴- هر کشور عضو که بمقررات اين ماده استناد نموده بايد در گزارشهای ساليانه بعدی مشخص سازد در مورد کدام مناطق از حق استناد بمقررات نامبرده صرف نظر مينمايد و در اجرای تدريجی اين مقاله نامه در چنين مناطق چه پيشرفتھائی حاصل شده است .

ماده ۱۸ - الحاق رسمی دول عضو بنامین مقاله‌نامه بمدير كل دفتر بين المللى كار ابلاغ وتوسط نامبرده بثبت خواهد رسيد .

ماده ۱۹ - ۱ - برای کشورهایى كه الحاق آنها توسط مدير كل دفتر بين المللى كار به ثبت رسیده باشد لازم الاجراء خواهد بود .

۲ - این مقاله‌نامه ۱۲ ماه پس از اینکه الحاق دو کشور عضو توسط مدير كل ثبت گردید وارد مرحله اجرائى میشود .

۳ - پس از آن مقاله‌نامه حاضر در مورد هر کشور عضو دوازده ماه پس از تاریخ ثبت الحاق آن کشور وارد مرحله اجرائى میشود .

ماده ۲۰ - ۱ - اعلامیه‌هائیکه طبق بند ۲ از ماده ۳۵ اساسنامه سازمان بين المللى كار بمدير كل دفتر بين المللى كار ابلاغ میشوند بایستى حاوى اطلاعات زیر باشد :

الف - سرزمین‌هائیکه عضو ذینفع متعهد میشود مقررات مقاله‌نامه را در آنها عیناً بمورد اجرا گذارد .

ب - سرزمین‌هائیکه عضو ذینفع تعهد میکند مقررات مقاله‌نامه را در آنها با پاره‌ای تغییرات بمورد اجرا گذارد وچگونگی تغییرات مزبور .

ج - سرزمین‌هائیکه مقررات مقاله‌نامه در آنها قابل اجرا نیست با توضیح علل غیر قابل اجرا بودن آن .

د - سرزمین‌هائیکه دولت عضو موقتاً راجع به آنها تصمیمی اتخاذ نمی‌کند تا موقعی که اوضاع آنها را دقیقاً بررسی نماید .

۲ - تعهدات مذکور در فقره‌های (الف) و (ب) بند اول این ماده جزء لاینفك الحاق تلقی شده و یکسان اثر اجرائى خواهند داشت .

۳ - هر کشور عضو ميتواند بموجب اعلاميه جديدى از توسل بتمام يا قسمتى از موارد استثنائى مذکور در فقره‌هاى (ب) (ج) و (د) بند اول اين ماده که در اعلاميه قبلى خود ذکر کرده است صرف‌نظر نمايد .

۴ - هر کشور عضو ميتواند در ظرف مدتى که طبق ماده ۲۲ الحاق باين مقاله‌نامه قابل فسخ ميباشد ضمن تذکاريه جديدى تجديد نظر در مدلول تذکاريه هاى قبلى را از هر نظر که باشد و همچنين اوضاع سرزمين هاى مربوطه را با اطلاع مدير کل برساند .

ماده ۲۱-۱- در تذکاريه‌هاى که طبق مقررات بندهاى فوق بعنوان مدير کل دفتر بين‌المللى کار ارسال ميگردد بايد قيد شود آيا مقررات اين مقاله نامه عيناً يا با تغييراتى اجرا خواهد شد و در صورتى که اعلام شود که با تغييراتى اجرا خواهد گرديد بايد آن تغييرات ذکر شود .

۲ - عضو يا اعضاء يا مقام بين‌المللى ذينفع ميتوانند بموجب اعلاميه بعدى کلا يا جزئاً از حق استناد باصلاح مذکور در اعلاميه قبلى صرف‌نظر کنند .

۳ - عضو يا اعضاء يا مقام بين‌المللى ذينفع ميتوانند در ظرف مدتى که طبق ماده ۲۲ الحاق باين مقاله نامه قابل فسخ ميباشد ضمن تذکاريه جديدى تجديد نظر در مدلول تذکاريه‌هاى قبلى را از هر نظر که باشد و همچنين اوضاع سرزمينهاى مربوطه را از لحاظ اجراى اين مقاله نامه با اطلاع مدير کل برسانند .

ماده ۲۲ - ۱ - هريك از کشورهاى عضو که باين مقاله‌نامه ملحق شده باشند ميتوانند پس از انقضائى يك دوره دهساله از اولين تاريخى که مقاله‌نامه

وارد مرحله اجرائی شده است از اجرای آن صرفنظر نمایند بشرطی که مراتب را رسماً جهت ثبت بمدیرکل دفتر بین المللی کار اعلام دارند .

۲- هر کشور عضو که باین مقاله نامه ملحق شده و در ظرف یکسال از تاریخ انقضاء دوره ده ساله فوق الذکر از حق الغاء که بموجب این ماده مقرر است استفاده نمایند برای يك دوره دهساله دیگر متعهد خواهد بود و بهمین ترتیب در انقضاء هر دوره دهساله طبق مقررات این ماده میتواند الغاء الحاق خود را باین مقاله نامه اعلام دارد .

ماده ۲۳ - ۱ - مدیرکل دفتر بین المللی کار ثبت کلیه موارد الحاق و اعلامیه ها و موارد الغاء را که توسط اعضای سازمان بوی ابلاغ میشود به اطلاع عموم اعضای سازمان بین المللی کار خواهد رسانید .

۲ - مدیرکل ضمن ابلاغ دومین الحاق باین مقاله نامه توجه اعضای سازمان را بتاریخ ورود آن بمرحله اجرائی جلب خواهد کرد .

ماده ۲۴ - طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد مدیرکل دفتر بین المللی کار راجع بکلیه موارد الحاق و اعلامیه ها و موارد فسخ الحاق که بموجب مقررات بالا ثبت رسانیده اطلاعات جامعی بمنظور ثبت آنها بمدیرکل سازمان ملل متحد ارسال خواهد نمود .

ماده ۲۵ - در انقضای هر دوره دهساله از تاریخ آغاز اعتبار این مقاله نامه هیأت مدیره دفتر بین المللی کار گزارشی در خصوص چگونگی اجراء این مقاله نامه بکنفرانس عمومی تسلیم خواهد داشت و نسبت بلزوم تجدیدنظر کلی یا جزئی در مقاله نامه و ثبت موضوع در دستور جلسه کنفرانس تصمیم خواهد گرفت .

ماده ۲۶-۱- در صورتیکه کنفرانس در نتیجه تجدید نظر جزئی یا کلی در این مقاله نامه یا مقاله نامه جدید تصویب نماید و اگر مقاله نامه جدید اسلوب دیگری مقرر ندارد :

الف - صرف نظر از مفاد ماده ۲۲ بالا الحاق يك دولت عضو بمقاله نامه تجدید نظر شده خود بخود موجب لغو فوری الحاق باین مقاله نامه میگردد و شروط باینکه مقاله نامه جدید وارد مرحله اجرائی شده باشد .

ب - از تاریخ آغاز اعتبار مقاله نامه تجدید نظر شده این مقاله نامه برای اعضاء قابل الحاق نخواهد بود .

۲ - در هر صورت این مقاله نامه بشکل و مضمون فعلی برای اعضائی که بآن ملحق شده اند بمقاله نامه تجدید نظر شده ملحق نگردیده اند همچنان معتبر خواهد بود .

ماده ۲۷ - متون فرانسه و انگلیسی این مقاله نامه هر دو بطور یکسان معتبر میباشند متن بالا متن اصلی مقاله نامه ای است که کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار طی سی و دومین دوره اجلاسیه خود که در ژنو منعقد و بتاريخ ۲ ژوئیه ۱۹۴۹ پایان آن اعلام گردیده رسماً تصویب نموده است .

بنا بمراتب بالا بتاريخ ۱۸ اوت ۱۹۴۹ بامضأ رسیده است .

رئیس کنفرانس - گلیدوم میردین آوانس   مدیر کل دفتر بین المللی کار
داوید - آ - مورس

مقاله نامه فوق مشتمل بر يك مقدمه و بیست و هفت ماده منضم بقانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاله نامه بین المللی شماره ۹۵ مربوط بحمايت از مزد میباشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه
بین المللی شماره ۱۹ مربوط به تساوی رفتار نسبت
بکارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات
ناشی از حوادث کار

مصوب ۱۳۵۱/۲/۱۸

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود بمقاوله نامه بین المللی شماره ۱۹
مربوط به تساوی رفتار نسبت بکارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات
ناشی از حوادث کار مشتمل بریک مقدمه و ۱۲ ماده که ضمیمه این قانون است
ملحق شود .

قانون فوق مشتمل بریک ماده و متن مقاوله نامه ضمیمه پس از تصویب
مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ در جلسه روز دوشنبه
هیجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس
سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف اماهی

مقاله نامه شماره (۱۹)

در خصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار که بنا بدعوت هیئت مدیره دفتر بین المللی کار هفتمین دوره اجلاسیه خود را در تاریخ ۱۹ مه ۱۹۲۵ در ژنومن عقد ساخته پس از اخذ تصمیم نسبت پذیرش پیشنهادات مختلف در خصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار (دومین موضوع دستور دوره اجلاسیه) و پس از اخذ تصمیم بر اینکه پیشنهادات مزبور بصورت مقاله نامه بین المللی در آید مقاله نامه زیر را که مقاله نامه تساوی رفتار در مورد جبران خسارات ناشی از کار نامیده میشود برای الحاق اعضای سازمان بین المللی کار طبق مقررات اساسنامه سازمان بین المللی کار مورد پذیرش قرار میدهد.

ماده ۱۵ - ۱ - هر يك از کشورهای عضو سازمان بین المللی کار که بمقاله نامه حاضر ملحق میشود تعهد مینماید که نسبت به اتباع سایر کشورهای عضو سازمان بین المللی کار که باین مقاله نامه ملحق شده اند و در نتیجه حوادث ناشی از کار در سرزمین آنها آسیبی بانان میرسد و همچنین نسبت بورااث آنها همان رفتاری را که نسبت باتباع خود راجع بجبران خسارات حوادث ناشی از کار معمول میدارد بموقع اجراء بگذارد.

۲- این تساوی رفتار درباره اتباع بیگانه و وراث آنها بدون هیچگونه قید و شرط اقامت بموقع عمل گذاشته خواهد شد. لیکن در مورد جوهری که کشورهای عضو و یا اتباع آنها در خارج از کشور خود بموجب این اصل باید پردازند در صورت لزوم با موافقت مخصوص اعضای ذینفع مقرراتی تهیه و تنظیم خواهد شد.

ماده ۲- در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار راجع بکارگرانی که بطور موقت یا متناوب در یکی از کشورهای عضو سازمان بحساب کارگاهی که محل اقامت آن در کشور دیگر عضو سازمان میباشد کار میکنند میتوان بموجب موافقت مخصوص اعضای ذینفع مقرر داشت که قوانین کشور اخیر الذکر بموقع اجرا گذاشته شود.

ماده ۳- کشورهای که باین مقاله‌نامه ملحق میشوند و در کشور آنها هیچگونه ترتیباتی خواه از طریق بیمه‌های اجتماعی و یا بیمه بطور مقطوع برای جبران خسارات حوادث ناشی از کار وجود ندارد موافقت میکنند که در ظرف مدت سه سال از تاریخ الحاق باین مقاله‌نامه چنین ترتیباتی را در کشور خود فراهم سازند.

ماده ۴- کشورهای که باین مقاله‌نامه ملحق میشوند تعهد میکنند که برای اجرای این مقاله‌نامه و نیز اجرای قوانین و آئین‌نامه‌های مربوط بجبران خسارات حوادث ناشی از کار متقابلاً بایکدیگر معاضدت کنند. ضمناً متعهد میشوند که از هرگونه تغییرات حاصله در قوانین و آئین‌نامه‌های کشور خود راجع به جبران خسارات حوادث ناشی از کار دفتر بین‌المللی کار را مطلع سازند. تا

دفتر مزبور نیز بنوبه خود این تغییرات را با اطلاع سایر کشورهای عضو برساند.

ماده ۵ - الحاق رسمی باین مقاله‌نامه طبق مقررات اساسنامه سازمان

بین‌المللی کار با اطلاع مدیر کل دفتر بین‌المللی کار رسیده و توسط مشارالیه ثبت خواهد رسید .

ماده ۶ - ۱ - این مقاله‌نامه بمحض آنکه الحاق دو کشور عضو سازمان

بین‌المللی کار توسط مدیر کل دفتر بین‌المللی کار به ثبت رسید قابل اجرا خواهد بود .

۲ - این مقاله‌نامه فقط برای کشورهایائی که الحاق آنها به ثبت دفتر

بین‌المللی کار رسیده لازم‌الاجرا خواهد بود .

۳ - پس از آن مقاله‌نامه حاضر در مورد هر کشور عضو از تاریخ ثبت

الحاق آن کشور در دفتر سازمان بین‌المللی کار لازم‌الاجرا خواهد بود .

ماده ۷ - بمجرد اینکه الحاق دو کشور عضو سازمان بین‌المللی کار به ثبت

دفتر بین‌المللی کار رسید مدیر کل دفتر بین‌المللی کار مراتب را با اطلاع کلیه اعضای سازمان بین‌المللی کار خواهد رسانید .

همچنین از ثبت الحاق‌هائی که بعداً با اطلاع او میرسد کلیه اعضاء رامستحضر

خواهد داشت .

ماده ۸ - با مراعات مقررات ماده ۶ هر يك از کشورهای عضو که باین

مقاله‌نامه ملحق شده است تعهد میکنند که مقررات مواد ۱-۲-۳ و ۴ را حداکثر تا تاریخ اول ژانویه ۱۹۲۷ بموقع اجرا بگذارند ضمناً هرگونه اقدامات لازم را برای مؤثر بودن مقررات مزبور انجام دهد .

ماده ۹ - هر يك از کشورهای عضو که باین مقاله‌نامه ملحق میشود تعهد

مقاله نامه شماره (۱۹) در خصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی

مینماید که مفاد آن را در مستعمرات - مستملکات و مناطق تحت الحمایه خود طبق مقررات ماده ۳۵ اساسنامه سازمان بین المللی کار بموقع اجرا بگذارد .

ماده ۱۰- هر يك از کشورهای عضو که باین مقاله نامه ملاحظه شده اند میتوانند پس از انقضای يك دوره ده ساله از اولین تاریخ بمرحله اجرا گذاشته شدن مقاله نامه حاضر از اجرای آن صرف نظر نمایند بشرطی که مراتب را رسماً جهت ثبت بمدير كل دفتر بین المللی کار اعلام دارند .

این الغاء یکسال پس از ثبت آن در دفتر بین المللی کار دارای اعتبار خواهد بود .

ماده ۱۱ - هیأت مدیره دفتر بین المللی کار بایستی اقلاً هر ده سال یکمرتبه گزارشی مبنی بر نحوه اجرای این مقاله نامه بکنفرانس تسلیم نموده و لزوم تجدید نظر و یا اصلاح مقاله نامه حاضر را در دستور کار کنفرانس قرار دهد .

ماده ۱۲ - متن فرانسه و انگلیسی مقاله نامه حاضر متساویاً معتبر میباشد متن فوق متن اصلی مقاله نامه در خصوص تساوی رفتار در مورد جبران خسارات حوادث ناشی از کار ۱۹۲۵ میباشد که بموجب مقاله نامه مربوط بتجدید نظر در مواد نهائی مصوب ۱۹۴۶ اصلاح گردیده است .

متن اصلی مقاله نامه در تاریخ ۲۴ ژوئن ۱۹۲۵ بوسیله آقایان دکتر ادواردینش رئیس کنفرانس و آنبرت توماس مدیر كل دفتر بین المللی کار امضاء و دارای اعتبار گردیده است .

این مقاله نامه در تاریخ ۸ سپتامبر ۱۹۲۶ برای اولین مرتبه بموقع اجرا گذاشته شده است .

مقاوله نامه شماره (۱۹) در خصوص تساوی رفتار بین کارگران داخلی و خارجی

مقاوله نامه فوق مشتمل بر يك مقدمه و دوازده ماده منضم بقانون اجازة الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه بين المللی شماره ۱۹ مربوط بتساوی رفتار نسبت بکارگران داخلی و خارجی از لحاظ جبران خسارات ناشی از حوادث کار میباشد .

رئيس مجلس سنا - جعفر شريف امامی

قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاوله نامه
بین المللی شماره ۱۴ مربوط به استراحت هفتگی
در مؤسسات صنعتی

مصوب ۱۳۵۱/۲/۱۸

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود بمقاوله نامه بین المللی شماره
۱۴ مربوط به استراحت هفتگی در مؤسسات صنعتی مشتمل بریک مقدمه و ۱۵ ماده
که ضمیمه این قانون است ملحق شود .

قانون فوق مشتمل بریک ماده و متن مقاوله نامه ضمیمه پس از تصویب مجلس
شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ در جلسه روز دوشنبه هیجدهم
اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .
رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

مقاله نامه شماره (۱۴)

در خصوص اجراء تعطیل هفتگی در مؤسسات صنعتی

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار که بنا بدعوت هیأت مدیره دفتر بین المللی کار سومین دوره اجلاسیه خود را در تاریخ ۲۵ اکتبر ۱۹۲۱ در ژنو منعقد ساخته پس از تصمیم نسبت پذیرش پیشنهادات مختلف در خصوص اجرای تعطیل هفتگی در صنعت (هفتمین موضوع دستور دوره اجلاسیه) و پس از اخذ تصمیم بر اینکه پیشنهادات مزبور مصوب مقاله نامه بین المللی در آید مقاله نامه زیر را که مقاله نامه تعطیل هفتگی در صنعت «۱۹۲۱» نامیده میشود برای الحاق اعضای سازمان بین المللی کار طبق مقررات اساسنامه سازمان بین المللی کار مورد پذیرش قرار میدهد.

ماده ۱ - ۱ - در این مقاله نامه اصطلاح «مؤسسات صنعتی» شامل مؤسسات زیر میشود :

الف - معادن - معادن سنگ و سایر صنایع مربوط با استخراج مواد معدنی از زیر زمین .

ب - صناعی که در آنها ساختن و یا تغییر دادن - پاک کردن - تعمیر - تزئین - تکمیل و آماده نمودن محصولات برای فروش صورت میگیرد و یا صناعی که در آنها تغییر شکل مواد اولیه انجام می پذیرد از جمله صنایع کشتی سازی - صنایع تخریب مواد و همچنین صنایع استحصال تغییر شکل و انتقال نیروی برق و هر نیروی موتور دیگری .

ج - ساختمان - تجدید ساختمان - حفاظت - تعمیر - تغییرات و یا خراب کردن هر ساختمان - راه آهن - تراموای - بنادر - لنگر گاهها - اسکله ها - کانالها - تأسیسات کشتیرانی داخلی - جاده ها - تونل ها - پلها و یا دوك ها - محل جمع شدن فاضل آب - فاضل آب روهای معمولی - چاهها - تأسیسات تلگراف و تلفن - تأسیسات برق - کارخانجات گاز - تأسیسات توزیع آب و یا سایر کارهای ساختمانی - همچنین کارهای مقدماتی و پی ریزی مربوط بکارهای فوق الذکر.

د - حمل و نقل مسافریا کالا در جاده ها بوسیله راه آهن یا آبهای داخلی شامل هر نوع بارگیری و تخلیه کالا در باراندازها - اسکله ها مخازن و انبارها به استثنای حمل و نقل بادست .

۲ - تعریف بالا شامل موارد استثناء مخصوصی که جنبه ملی داشته و در قرارداد و اشنگتن مربوط بمحدودیت ساعات کار در کارگاههای صنعتی به هشت ساعت در روز و ۴۸ ساعت در هفته پیش بینی شده و تاحدی که این موارد قابل انطباق بامقاله نامه حاضر باشد میگردد .

۳ - در صورت لزوم علاوه بر صورت فوق الذکر هر کشور عضو میتواند حدفاصل صنعت را از تجارت و کشاورزی تعیین نماید .

ماده ۲ - ۱ - کلیه اشخاصی که در کارگاههای صنعتی دولتی یا خصوصی و یا در یکی از رشته های مربوط بآنها مشغول کار هستند به استثنای مواردیکه در مواد زیر پیش بینی شده بایستی از مدت تعطیلی که حداقل آن ۲۴ ساعت متوالی باشد استفاده نمایند .

۲ - این تعطیلی باید حتی الامکان بکلیه کارمندان هر مؤسسه دریک موقع اعطا شود .

۳- حتی الامکان روز تعطیلی باید طوری تعیین شود که با روزهای که بر حسب عرف و عادت و رسوم ملی و یا محلی برای تعطیل معمول است مطابقت نماید.

ماده ۳- هر يك از کشورهای عضو میتواند اشخاصی را که در مؤسسات صنعتی که در آن فقط اعضای يك خانواده کار میکنند از مقررات ماده ۲ استثناء نماید.

ماده ۴-۱- هر کشور عضو میتواند بادر نظر گرفتن کلیه ملاحظات اقتصادی و انسانی مناسب و پس از مشاوره با سازمانهای صلاحیتدار کارفرمایان و کارگران (در صورت وجود چنین سازمانهایی) موارد استثناء کلی یا جزئی (حتی تقلیل و لغو تعطیل هفتگی) نسبت بتمام یا قسمتی از مقررات ماده ۲ قائل گردد.

۲- این مشاوره در مورد استثنائی که قبلا قوانین جاری مقرر داشته اند لزومی نخواهد داشت.

ماده ۵- هر کشور عضو بایستی تا حدود امکان مقرراتی وضع نماید که در ازاء مواردی که تعطیل هفتگی که طبق مفاد ماده ۴ معوق مانده و یا تقلیل می یابد تعطیل هفتگی دیگری بجز آن داده شود مگر اینکه این قبیل تعطیلات بموجب موافقت نامه ها و یا آداب و رسوم محلی پیش بینی شده باشد.

ماده ۶-۱- هر يك از کشورهای عضو باید فهرستی از موارد استثنائی را که طبق مواد ۳ و ۴ این مقاله نامه قائل گردیده تهیه و با اطلاع دفتر بین المللی کار برساند و بعد از آن نیز هر دو سال یکبار کلیه اصلاحات و تغییراتی را که در فهرست مزبور بعمل آورده اعلام دارد.

۲- دفتر بین المللی کار گزارشی در این خصوص بکنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار تسلیم خواهد نمود .

ماده ۷- برای تسهیل اجرای مقررات این مقاله نامه هر يك از کار فرمایان رؤساء و مدیران عامل موظفند :

۱- در صورتیکه تعطیل هفتگی بطور دسته جمعی بکلیه کارکنان داده میشود و روزها و ساعات تعطیل همگانی را بوسیله الصاق آگهی در مؤسسه و کارگاه و یا سایر محل های مناسب و بطوریکه خوب مشاهده شود و یا بهتر ترتیب دیگری که دولت تجویز مینماید با اطلاع عموم برسانند .

۲- در صورتیکه تعطیل هفتگی بطور دسته جمعی بکلیه کارکنان داده نشود بایستی بوسیله دفتری که چگونگی آن (بموجب قوانین داخلی یا آئین نامه مصوب مقام صلاحیت دار معین گردیده) کارگران یا کارکنانی را که تابع روش خاصی از نظر تعطیل هفتگی هستند مشخص سازد و این روش را معین نماید .

ماده ۸- الحاق رسمی باین مقاله نامه طبق اساسنامه سازمان بین المللی کار با اطلاع مدیر کل دفتر بین المللی کار رسیده و توسط مشارالیه ثبت خواهد رسید .

ماده ۹-۱- مقاله نامه حاضر پس از آنکه الحاق دو کشور عضو سازمان بین المللی کار بوسیله مدیر کل دفتر بین المللی کار به ثبت رسید قابل اجرا خواهد بود .

۲- این مقاله نامه فقط برای کشورهایی که الحاق آنها در دفتر بین المللی کار ثبت رسیده است لازم الاجراء خواهد بود .

۳- پس از آن این مقاله نامه در مورد هر کشور عضو از تاریخ ثبت الحاق آن کشور در دفتر بین المللی کار لازم الاجرا خواهد بود .

ماده ۱۰۵- بمجرد اینکه الحاق دو کشور عضو سازمان بین المللی کار در دفتر بین المللی کار به ثبت رسید مدیر کل دفتر بین المللی کار مراتب را با اطلاع سایر اعضای سازمان بین المللی کار خواهد رسانید .

همچنین از ثبت موارد الحاق که بعداً با اطلاع او میرسد کلیه اعضاء سازمان بین المللی کار را مستحضر خواهد داشت .

ماده ۱۱۵- هریک از کشورهای عضو که باین مقاله نامه ملحق میشود تعهد میکند که مقررات مواد ۲۱ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۷ را حداکثر تا تاریخ اول ژانویه ۱۹۲۴ بموقع اجرا بگذارد ضمناً هرگونه اقدامات لازم را برای اجرای مقررات مزبور معمول دارد .

ماده ۱۲- هریک از کشورهای عضو که باین مقاله نامه ملحق میشود تعهد مینماید که مفاد آن را در کلیه مستعمرات و مستملکات و مناطق تحت الحمایه خود طبق مقررات ماده ۳۵ اساسنامه سازمان بین المللی کار بموقع اجرا بگذارد .

ماده ۱۳- هریک از کشورهای عضو که باین مقاله نامه ملحق شده باشد میتواند پس از انقضای یک دوره ده ساله از اولین تاریخ ورود بمرحله اجرا شدن مقاله نامه حاضر از اجرای آن صرف نظر نماید بشرطی که مراتب را رسماً جهت ثبت بمدير کل دفتر بین المللی کار اعلام دارد . این الغاء یکسال پس از ثبت آن در دفتر بین المللی کار دارای اعتبار خواهد بود .

مقاله نامه شماره (۱۴) در خصوص اجرای تعطیل هفتگی در مؤسسات صنعتی

ماده ۱۴ - هیأت مدیره دفتر بین المللی کار بایستی اقلاً هر ده سال یکمرتبه گزارشی در خصوص اجرای این مقاله نامه بکنفرانس عمومی تسلیم نموده و لزوم تجدید نظر و یا اصلاح آنرا در دستور کار کنفرانس قرار دهد .

ماده ۱۵ - متن انگلیسی و فرانسه مقاله نامه حاضر متساویاً معتبر میباشد .

متن فوق متن اصلی مقاله نامه در خصوص اجرای تعطیل هفتگی در صنعت ۱۹۲۱ میباشد که بموجب مقاله نامه مربوط به تجدید نظر در مواد نهائی مصوب ۱۹۴۶ اصلاح گردیده است .

متن اصلی مقاله نامه در تاریخ ۲۰ نوامبر ۱۹۲۱ بوسیله آقایان لرد بورنهام رئیس کنفرانس و آلبرت توماس مدیر کل دفتر بین المللی کار امضاء و دارای اعتبار گردیده است .

این مقاله نامه در تاریخ ۱۹ ژوئن ۱۹۲۳ برای اولین مرتبه بموقع اجرا گذاشته شده است .

مقاله نامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده منضم بقانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بمقاله نامه بین المللی شماره ۱۴ مربوط باستراحت هفتگی در مؤسسات صنعتی میباشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران

بمقاوله نامه بین المللی شماره ۱۲۲ مربوط

بسیاست اشتغال

مصوب ۱۳۵۱/۲/۱۸

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود بمقاوله نامه بین المللی شماره ۱۲۲ مربوط بسیاست اشتغال مشتمل بر يك مقدمه و ۱۱ ماده که ضمیمه این قانون است ملحق شود .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و متن مقاوله نامه ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ در جلسه روز دوشنبه هجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

مقاوله نامه شماره (۱۲۲)

مقاوله نامه مربوط به سیاست اشتغال

کنفرانس عمومی سازمان بین المللی کار که بنا بدعوت هیأت مدیره دفتر بین المللی کار چهل و هشتمین دوره اجلاسیه خود را در ۱۷ ژوئن ۱۹۶۴ در ژنو منعقد ساخته است .

با توجه باینکه اعلامیه فیلادلفی برای سازمان بین المللی کار تعهد رسمی در زمینه کمک و مساعدت با اجرای برنامه های مربوط با ایجاد اشتغال کامل و بالا بردن سطح زندگی ملل مختلف می شناسد و اینکه مقدمه اساسنامه سازمان جلوگیری از بیکاری و تأمین مزد و امرار معاش متناسب را مورد نظر قرار داده است . با توجه باینکه بنا بمقاد اعلامیه فیلادلفی سازمان بین المللی کار موظف است آثار و نتایج سیاستهای اقتصادی و مالی را بر روی سیاست اشتغال بررسی کند و این امر باید با توجه به این هدف اساسی که بموجب آن «تمام انسانها صرف نظر از نژاد معتقدات یا جنسیت خود حق پیشرفت مادی و معنوی آزاد دارند و باید از تأمین اقتصادی و امکانات مساوی برخوردار باشند» انجام گیرد .

با توجه باینکه اعلامیه جهانی حقوق بشر پیش بینی میکند که هر شخص حق داشتن کار و انتخاب آزاد آنرا در شرایط منصفانه و رضایت بخش دارد و باید در برابر بیکاری مورد حمایت قرار گیرد .

با در نظر گرفتن مفاد مقاوله نامه ها و توصیه نامه های موجود بین المللی که مستقیماً با سیاست اشتغال ارتباط دارند بخصوص مقاوله نامه و توصیه نامه راجع

بایجاد اداره کاریابی مورخ ۱۹۴۸ توصیه‌نامه مربوط به هدایت حرفه‌ای مورخ ۱۹۴۹ - توصیه‌نامه مربوط به آموزش حرفه‌ای مورخ ۱۹۶۰ و همچنین مقاله‌نامه و توصیه‌نامه راجع بر رفع تبعیض در اشتغال و حرفه مورخ ۱۹۵۸ .
باتوجه باینکه مفاد این اسناد باید در سیاست بین‌المللی ناظر بتأمین رشد و توسعه اقتصادی مبتنی بر اشتغال کامل و مولد اشتغالی که با آزادی انتخاب شده باشد جای برجسته‌ای را اشغال کند .

پس از اخذ تصمیم نسبت پذیرش پیشنهادات مختلف مربوط به سیاست اشتغال (هشتمین موضوع دستور دوره اجلاس) و اخذ تضمین باینکه این پیشنهادات بشکل يك مقاله‌نامه بین‌المللی درآید. در روز نهم ژوئیه یک هزار و نهصد و شصت و چهار مقاله‌نامه زیر را بنام مقاله‌نامه راجع به سیاست اشتغال (۱۹۶۴) تصویب میکند .

ماده ۱- - بمنظور تشویق رشد اقتصادی و بسالاً بردن سطح زندگی -
تأمین نیازمندیهای مربوط بنیروی انسانی وحل مسأله بیکاری و کم کاری هر عضو باید بعنوان يك هدف اساسی سیاست فعالی را در زمینه ایجاد اشتغال کامل و مولد که با آزادی انتخاب شده باشد اعلام و دنبال نماید .

۲- این سیاست باید ناظر بر تضمین موارد زیر باشد :

الف - برای همه اشخاص آماده خدمت و جویای کار امکان اشتغال وجود داشته باشد .

ب - کار مورد نظر تا آنجا که ممکن است تولید کننده باشد .

پ - آزادی در انتخاب شغل بطوریکه هر کارگر بدون توجه به نژاد -

رنگ - مذهب - جنس - عقیده سیاسی وابستگی ملی و منشأ اجتماعی تمام امکانات را برای تحصیل تخصص لازم برای داشتن شغل مناسب و استفاده از تخصص و قابلیت خود در اختیار داشته باشد.

۳ - این سیاست باید با توجه به مرحله و سطح پیشرفت اقتصادی و همچنین روابط و محاسبات موجود بین هدفهای اشتغال از یک طرف و سایر هدفهای اقتصادی و اجتماعی از طرف دیگر اتخاذ شود و بوسیله روشهایی بمورد اجرا گذاشته شود که منطبق با شرایط و هدفهای ملی باشد .

ماده ۲ - هر کشور عضو بمیزان و بوسیله روشهاییکه متناسب با شرایط ملی باشد:

الف - در چهارچوب یک سیاست اقتصادی و اجتماعی موزون و هماهنگ برای وصول به هدفهای مذکور در ماده یک تصمیم با اقدامات لازم بگیرد و بهنگام لزوم در آنها تجدید نظر نماید .

ب - تدابیر لازم منجمله تهیه برنامه برای بکار بستن این اقدامات اتخاذ کند .

ماده ۳ - در اجرای مقررات این مقاله نامه نمایندگان محافلی که در این زمینه ذینفع هستند . بویژه نمایندگان کارفرمایان و کارگران باید در مسأله سیاست اشتغال طرف مشورت قرار گیرند تا از تجارب و نظرات آنها استفاده شده و همکاری کامل آنها در بیان و حمایت این سیاستها تأمین گردد .

ماده ۴ - الحاق رسمی باین مقاله نامه بمدير كل دفتر بين المللی کار ابلاغ و توسط نامبرده ثبت خواهد شد .

ماده ۵-۱- این مقاله نامه فقط آن عده از دول عضو سازمان بین المللی کار را که الحاق آنها توسط مدیر کل مثبت رسیده متعهد میسازد .

۲- این مقاله نامه دوازده ماه پس از اینکه الحاق دو دولت عضو توسط مدیر کل مثبت گردید وارد مرحله اجرایی میشود .

۳- از آن بعد این مقاله نامه در مورد هر عضو دوازده ماه پس از تاریخ ثبت الحاق آن وارد مرحله اجرایی خواهد شد .

ماده ۶-۱- هر عضو که باین مقاله نامه ملحق شده باشد میتواند در انقضای دهسال پس از تاریخ اولیه ورود بمرحله اجرایی الغاء آنرا بموجب اعلامیه ای که بمدیر کل دفتر بین المللی کار ابلاغ خواهد داشت که نامبرده به ثبت خواهد رسانید اعلام دارد و لغو الحاق بمقاله نامه یکسال پس از تاریخ ثبت آن وارد مرحله اجرا خواهد شد .

۲- هر عضو که باین مقاله نامه ملحق شده باشد و در ظرف یکسال پس از انقضای دوره دهساله فوق از حق الغاء مقرر در بالا استفاده نماید، تعهدوی برای یکدوره دهساله دیگر تجدید میشود و پس از آن ممکن خواهد بود که در انقضای هر دوره دهساله طبق شرایط این ماده به لغو الحاق خود باین مقاله نامه مبادرت نماید .

ماده ۷-۱- مدیر کل دفتر بین المللی کار کلیه موارد الحاق و لغو الحاق بمقاله نامه را با اطلاع کلیه اعضای سازمان بین المللی خواهد رسانید .

۲- مدیر کل هنگام ابلاغ ثبت دومین مورد الحاق بمقاله نامه توجه اعضای سازمان را بتاریخ شروع با اجرای این مقاله نامه جلب خواهد کرد .

ماده ۸- مدیر کل دفتر بین‌المللی کار بموجب ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد اطلاعات کاملی در زمینه کلیه موارد الحاق و لغو الحاق بمقاله‌نامه را که مطابق مواد قبل به ثبت میرساند برای ثبت به دبیر کل ملل متحد خواهد فرستاد .

ماده ۹- هیأت‌مدیره دفتر بین‌المللی کار هر موقع که ضروری تشخیص دهد گزارشی در خصوص چگونگی اجرای این مقاله‌نامه بکنفرانس عمومی تقدیم خواهد داشت و نسبت بلزوم تجدید نظر در تمام یا قسمتی از مقاله‌نامه و درج موضوع در دستور کار کنفرانس تصمیم خواهد گرفت .

ماده ۱۰ - ۱- در صورتیکه کنفرانس مقاله‌نامه جدیدی مبنی بر تجدید نظر جزئی و یا کلی در مقاله‌نامه حاضر تصویب نماید و اگر مقاله‌نامه جدید اسلوب دیگری مقرر ندارد :

الف - صرف نظر از مفاد ماده ۶ بالا الحاق يك دولت عضو بمقاله‌نامه تجدید نظر شده خود بخود موجب لغو فوری الحاق باین مقاله‌نامه میگردد . مشروط به اینکه مقاله‌نامه جدید وارد مرحله اجرا شده باشد .

ب - از تاریخ شروع با اجرای مقاله‌نامه برای اعضاء قابل الحاق نخواهد بود .

۲- در هر صورت این مقاله‌نامه بشکل و مضمون فعلی برای اعضائی که به آن ملحق نگردیده‌اند همچنین اعتبار خواهد داشت .

ماده ۱۱ - متون فرانسه و انگلیسی این مقاله‌نامه متساویاً معتبر میباشند . متن فوق متن معتبر مقاله‌له‌ای است که در چهل و هشتمین دوره اجلاس کنفرانس عمومی سازمان بین‌المللی کار که در ژنو تشکیل گردید و در ۹ ژوئیه ۱۹۶۴ پایان یافت بتصویب رسیده است .

مقاوله نامه شماره (۱۲۲) مقاوله نامه مربوط به سياست اشتغال

به اعتبار شرح فوق در روز سيزدهم ژوئيه ۱۹۶۴ امضاء گرديد .
رئيس كنفرانس - آندره آگيلار ماودسلي

مدیر کل دفتر بین المللی کار - داوید آ . مورس

مقاوله نامه فوق مشتمل بر يك مقدمه و يازده ماده منضم بقانون اجازه الحاق
دولت شاهنشاهی ايران بمقاوله نامه بين المللی شماره ۱۲۲ مربوط به سياست
اشتغال میباشد .

رئيس مجلس سنا - جعفر شريف امامی

تصمیم قانونی دائر بانتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس

مورخ ۱۳۵۱/۲/۲۱

مجلس شورای ملی بموجب ماده ۴۶ قانون بانکی و پولی مصوب هفتم خردادماه ۱۳۳۹ کمیسیونهای مشترک مجلسین آقایان دکتر محمدعلی رشتی ونادر ادیب سمیعی نمایندگان مجلس شورای ملی را بسمت نظار اندوخته اسکناس برای مدت یکسال انتخاب کرده است .

تصمیم قانونی فوق در جلسه روز پنجشنبه بیست و یکم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ گردید .
نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر جواد سعید

قانون پرداخت هزینه‌های احداث سد ارس از محل
مانده ۳۵ میلیون روبل اعتبار موضوع موافقتنامه ایران
و شوروی راجع به همکاری اقتصادی و فنی

مصوب ۱۳۵۱/۲/۲۵

ماده ۱ واحده - بدولت اجازه داده میشود که از محل مانده ۳۵ میلیون روبل اعتبار تأمین قسمتی از هزینه احداث سد ارس موضوع قانون مربوط بموافقتنامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی راجع به همکاری اقتصادی و فنی مصوب ۲۵ فروردین ۱۳۴۴ سهم دولت شاهنشاهی ایران را بماند پنجاه درصد از کل هزینه مطالعات و تهیه و تنظیم گزارشهای فنی و اقتصادی و انجام کارهای تحقیقاتی مربوط با احداث سد بر روی رودخانه مرزی ارس در محل خداآفرین و نیروگاه برق آبی آن پرداخت کند و اسناد و مدارک مربوط باستفاده از مانده اعتبار مذکور را با نمایندگان دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی امضاء و مبادله و اجرا نماید .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۲/۱۷ در جلسه روز دوشنبه بیست و پنجم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون توسعه صنعت گاز

مصوب ۱۳۵۱/۲/۲۵

ماده ۱ - بشرکت ملی گاز ایران اجازه داده میشود که بمنظور توسعه صنعت گاز و تهیه و تولید انواع گاز محصول کشور و مشتقات آن و حمل و نقل و صدور و پخش و فروش فرآورده‌های مذکور با شرکتهای و مؤسسات داخلی و خارجی اعم از دولتی یا غیردولتی که بتشخیص مجمع عمومی شرکت ملی گاز ایران واجد صلاحیت علمی، فنی و مالی باشند مشارکت نماید.

قراردادهائی که باین منظور منعقد میشود باید پس از موافقت مجمع عمومی شرکت ملی گاز ایران بتصویب هیأت وزیران برسد.

تبصره - شرکتهای مختلطی که طبق این قانون منحصرأً برای حمل و نقل دریائی تشکیل میشوند از حیث پرداخت مالیات و حقوق و عوارض گمرکی و تحصیل اراضی از شمول مقررات این قانون خارج و تابع قوانین و مقررات عمومی کشور خواهند بود.

ماده ۲ - اساسنامه شرکتهای مختلطی که برطبق ماده ۱ ایجاد میشود و هر نوع تغییر و اصلاح آن باید بتصویب مجمع عمومی شرکت ملی گاز ایران برسد.

ماده ۳ - در قراردادهائی که باستناد این قانون منعقد میشود و در اساسنامه‌های مربوط باید قید شود که طرف قرارداد حق ندارد بدون موافقت

قبلی و کتبی شرکت ملی گاز ایران تمام یا قسمتی از سهام خود را بدیگری منتقل نماید و در صورت تخلف از این شرط شرکت ملی گاز ایران حق خواهد داشت که قرارداد مشارکت را فسخ نماید. مقررات قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی و آئین‌نامه اجرائی آن در مورد طرفهای خارجی مشارکت‌های موضوع این قانون باتوجه بمفاد ماده یک این قانون جاری خواهد بود.

ماده ۴- درآمدها مشارکت‌های موضوع این قانون از حیث پرداخت مالیات بر درآمد مشمول نرخ و ترتیب و مهلت‌های رسیدگی مقرر در قانون مالیات‌های مستقیم ناظر بر شرکت‌های نفتی خواهد بود و هیچگونه مالیات دیگر و حقوق و عوارضی بر شرکت‌های مختلط و بسود سهام طرفهای مشارکت موضوع این قانون تعلق نخواهد گرفت جز حقوق و عوارض قابل پرداخت بمقامات دولتی و محلی در مقابل خدمات درخواست شده و یا خدماتی که بطور عموم برای عامه انجام میشود از قبیل عوارض راه، حق آب، عوارض شهرداری و بهداشت و حقوق و عوارض بندری قابل وصول از کشتی‌ها و مالیات و حقوقی که شامل عموم است از قبیل حق تمبر اسناد و حق الثبت امور حقوقی و بازرگانی و حق الثبت اختراعات و تألیفات.

تبصره ۱۵ - بدولت اجازه داده میشود تضمین نماید که نرخ مالیات بر درآمد و یاسایر مقررات مربوط به تعیین سود ویژه مشارکت‌های موضوع این قانون و طرفهای آنها نامساعدتر از نرخها و مقرراتی نباشد که ناظر بر شرکت‌هایی است که در ایران بعملیات مربوط به نفت و یا گاز اشتغال دارند.

تبصره ۲۵ - مالیات متعلق به درآمد حاصل از مشارکتهای موضوع این قانون بر اساس سود ویژه حاصل از عملیات شرکتهای مختلط مزبور تعیین و طبق روش حسابداری معمول صنعت نفت احتساب خواهد شد.

تبصره ۳۵ - شرکتهای مختلط موضوع این قانون حق خواهند داشت که برای تعیین درآمد ویژه خود آن قسمت از مخارج و هزینه‌ها و پرداختهای مربوط به عملیات خود را که مستند به اسناد و وارد شده در دفاتر باشد بشرح زیر از درآمد ناویژه خود کسر کنند :

الف - کلیه هزینه‌هایی که شرکتهای مختلط مزبور لزوماً و منحصراً برای عملیات خود انجام داده باشند از جمله هزینه‌های اداری و تأسیساتی و نیز حقوق و اجاره‌بها و یاپرداختهای دیگری که در مقابل استفاده از هرگونه اموال تأدیه شده باشد و قیمت تمام شده اجناس و خدمات و مخارجی که برای نقشه برداریهای زمینی و هوایی و دریائی شده است و همچنین بهره‌متعلق بوام و اعتبارهای مأخوذ جهت اجرای طرح مگردمواردیکه مخارج و هزینه‌های مربوط بحساب سرمایه گذارده شده و مبلغ استهلاك در باره آنها منظور شده باشد.

ب - مبلغی که در هر سال برای استهلاك فرسودگی و متروك شدن و تمام شدن بمنظور استهلاك هزینه‌های سرمایه‌ای که شرکتهای مختلط مزبور برای عملیات خود در ایران انجام میدهند بنرخ دودرصد بر اساس قیمت تمام شده اولیه آنها احتساب خواهد شد.

ج - قسمتی از ضررهای جبران شده مخارج عملیات که در دوره‌های مالیاتی قبلی بشرکتهای مختلط مزبور وارد آمده و بحساب دوره‌های بعد منتقل

گردیده است مشروط بر آنکه انتقال این حسابها از سالی بسال دیگر بیش از ده سال از دوره مالیاتی که این ضررها در آن دوره ایجاد گردیده است نباشد.

د - زیانهای شرکتهای مختلط مزبور در مورد انجام عملیات در ایران مشروط بر آنکه بوسیله بیمه یا بنحو دیگر جبران نشده باشد. این خسارات شامل مطالبات غیر قابل وصول و زیانهای ناشی از دعاوی خسارات مربوط به عملیات انجام شده در ایران و زیان ناشی از خسارات وارد بدخایر تجاری یا هرگونه دارائی که برای عملیات مزبور در ایران بکار رود یا انهدام یا از دست دادن آنها خواهد بود.

ماده ۵۵- شرکتهای مختلط موضوع این قانون از کلیه معافیتها و مزایای قانونی که بموجب قوانین موضوعه برای مؤسسات تولیدی مقرر است با استثنای معافیتهای مالیاتی برخوردار خواهند بود و صادرات انواع گاز و مشتقات گاز محصول شرکتهای مختلط مزبور از پرداخت هرگونه حقوق و عوارض گمرکی و سودبازرگانی به استثنای هزینههای گمرکی که ممکن است بآنها تعلق گیرد معاف است بعلاوه شرکتهای مختلط مذکور مشروط بر آنکه حداقل پنجاه درصد سهام آنها متعلق بشرکت ملی گاز ایران باشد میتوانند باتصویب مجمع عمومی شرکت ملی گاز ایران ماشین آلات و تجهیزات فنی و صنعتی و وسائل نگاهداری و تعمیر آنها و وسائل استحفاظی، ایمنی، آموزشی، اندازه گیری و بارگیری در مورد گاز طبیعی، تلمبه خانه، مخازن و خطوط لوله انتقال گاز و قطعات یدکی و مواد شیمیایی و مواد لازم برای اختلاط و امتزاج و ماشین آلات ساختمانی و سایر مواد و اجناس مورد نیاز برای عملیات خود را که مستقیماً در تولید محصول بکار میروند در صورتی

که مشابه آن با توجه بشرایط و عوامل مختلف در ایران تولید نشوند بدون تحصیل هیچگونه پروانه ولی با انجام تشریفات گمرکی و بارعبایت تبصره های بند الف ماده ۸ اساسنامه شرکت ملی نفت ایران معافیت از حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی به استثنای حقوق و عوارض بندری و هزینه های گمرکی که ممکن است بآنها تعلق گیرد وارد نمایند. در صورت بروز اختلاف در مورد تشخیص کالای مشمول این ماده مراتب بوزارت دارائی اعلام و طبق نظر کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت دارائی - وزارت اقتصاد و شرکت ملی گاز ایران عمل خواهد شد.

تبصره - هزینه های گمرکی مذکور در این ماده عبارت است از هزینه خدماتی که طبق مقررات مربوط برای انبارداری - تخلیه و بارگیری و باربری - خدمات فوق العاده - آزمایش و تعرفه بندی بدرقه کالا و مراقبت انجام میشود.

ماده ۶۵ - در صورتیکه شرکتهای مختلط برای انجام عملیات و اجرای وظایف خود احتیاج به تحصیل اراضی یا حقوق ارتفاقی داشته باشند شرکت ملی نفت ایران اراضی و حقوق مزبور را بموجب مقررات اساسنامه خود بنام شرکت ملی نفت ایران و بهزینه شرکت های مختلط تحصیل خواهد کرد و برای عملیات موضوع قرارداد در اختیار آنها خواهد گذارد.

ماده ۶۵ - اختلاف ناشی از اجرای قرارداد های موضوع این قانون که محتملا بین شرکت ملی گاز ایران و شریک خارجی پیش آید هرگاه بطریق دوستانه و یاسازش حل نشود به داوری ارجاع خواهد شد در هر قرارداد باید چگونگی ارجاع اختلاف به داوری و تعیین داور بنحو مقتضی پیش بینی گردد.

قانون توسعه صنعت گاز

مجلس داورى تهران خواهد بود مگر اينکه طرفين در باره آن بنحو ديگرى توافق نمايند . قانون قابل اعمال نسبت به اين قرارداد ها قانون ايران است .
قانون فوق مشتمل بر هفت ماده و پنج تبصره پس از تصويب مجلس شوراي
ملى در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۲/۵ در جلسه روز دوشنبه بيست و پنجم ارديبهشت
ماه يک هزار و سيصد و پنجاه و يك شمسى بتصويب مجلس سنا رسيد .
رئيس مجلس سنا - جعفر شريف امامى

قانون تبدیل سازمان مستقل چاپخانه دولتی ایران و سازمان روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران بشرکت سهامی

مصوب ۱۳۵۱/۲/۲۶

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود سازمان مستقل چاپخانه دولتی ایران و همچنین بوزارت دادگستری اجازه داده میشود سازمان روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران را بشرکت سهامی تبدیل و بصورت بازرگانی اداره کند .

تبصره ۱ - اساسنامه شرکت سهامی سازمان چاپخانه دولتی ایران ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف وزارت دارائی پیشنهاد خواهد شد و پس از تصویب کمیسیون های استخدام و دارائی مجلسین قابل اجرا خواهد بود .

تبصره ۲ - اساسنامه سازمان روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف وزارت دادگستری پیشنهاد خواهد شد و پس از تصویب کمیسیون های استخدام و دادگستری و دارائی مجلسین قابل اجرا خواهد بود .

تبصره ۳ - میزان سرمایه و منابع تأمین آن در اساسنامه شرکت های مذکور تعیین خواهد شد .

تبصره ۴ - تازمانی که اساسنامه شرکت های مذکور بتصویب کمیسیون های مربوط نرسیده مقررات فعلی این سازمان ها قابل اجرا میباشد .

تبصره ۵ - کلیه کارکنان و دارائی و حقوق و دیون و تعهدات مؤسسات مذکور از تاریخ تصویب اساسنامه بشرکت های نامبرده فوق منتقل میشود .

تبصره ۶ - مستخدمین رسمی مؤسسات فوق الذکر که بشرکت های مذکور منتقل شده یا میشوند مشمول مقررات ماده ۱۴۴ قانون استخدام کشوری و تبصره آن و اصلاحات و تغییرات بعدی آن خواهند بود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و شش تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۱/۲۱ ، در جلسه روز سه شنبه بیست و ششم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون اصلاح قانون سازمان دفاع غیر نظامی کشور

مصوب ۱۳۵۱/۲/۲۶

۱۵۵۱ - سازمان دفاع غیر نظامی کشور بمنظور حفاظت جان و مال مردم و مؤسسات و تأسیسات و منابع مختلف ثروت های ملی در برابر حوادث طبیعی و سوانح غیر مترقب و حملات هوایی و استعمال هر گونه سلاح و اثرات ناشی از آن در زمان صلح و جنگ و همچنین تقویت و حفاظت روحی افراد و تحکیم علاقه به همکاری متقابل بین آنها طبق مقررات این قانون عمل خواهد کرد .

۲۵۵۱ - از تاریخ تصویب این قانون سازمان دفاعی غیر نظامی کشور با کلیه دارائی و بودجه و کارکنان به نخست وزیری وابسته و سرپرست آن سمت معاونت نخست وزیر را خواهد داشت .

۳۵۵۱ - کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات و سازمانهای دولتی و وابسته بدولت و شهرداریها مکلف به همکاری با سازمان دفاع غیر نظامی میباشند و باید آئیننامه ها و دستورالعملهای اجرائی آنها را که با توجه بمقررات این قانون تهیه و تدوین میشود بموقع اجراء بگذارند .

۴۵۵۱ - آئیننامه های اجرائی این قانون بوسیله دولت تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین لازم الاجراء خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر چهار ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۲/۱۸ ، در جلسه روز سه شنبه بیست و ششم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون پرداخت مطالبات تعهد شده مربوط به بستانکاران حاجیه ربابه معمارزاده

مصوب ۱/۳/۱۳۵۱

ماده ۱۹۱ حده - اداره کل ثبت مجاز است املاکی را که از بابت پرداخت بدهی حاجیه ربابه معمارزاده تملك کرده است بفروش رسانیده و وجوه حاصل از فروش املاك مذکور و همچنین وجوه حاصل از دعاوی ثبت كل عليه نامبرده را بمصرف پرداخت تعهداتی که بموجب اسناد رسمی و قبوض اقساطی در مقابل بستانکاران حاجیه ربابه معمارزاده نموده است برساند و در صورتیکه وجوه مزبور زائد بر میزان تعهدات بالا باشد مازاد بمصرف مطالبات رسمی کسانی که تعهدی در قبال آنان از طرف اداره کل ثبت نشده است خواهد رسید. آئین نامه اجرائی لازم را وزارت دادگستری تهیه و تصویب خواهد نمود.

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۲/۱۱/۱۳۵۰ در جلسه روز دوشنبه اول خردادماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تعمیم قانون پرداخت کمک کرایه مسکن افسران ، همافران ، درجه داران و همردیفان ارتش شاهنشاهی دربارہ ژاندارمری و شهربانی کل کشور

مصوب ۱۳۵۱/۳/۱

ماده ۱۵ - قانون پرداخت کمک کرایه مسکن به افسران ، همافران ، درجه داران و افراد کادر ثابت ارتش شاهنشاهی و همردیفان آنان مصوب تیرماه ۱۳۵۰ دربارہ افسران ، درجه داران ، افراد کادر ثابت و همردیفان ژاندارمری کل کشور و شهربانی کل کشور تعمیم داده میشود که از تاریخ تأمین اعتبار پرداخت گردد .

تبصره ۵ - کمک کرایه مسکن همافران ، درجه داران و افراد کادر ثابت ارتش شاهنشاهی موضوع قانون مصوب ۲۱ اردیبهشت ۱۳۴۹ که در حال حاضر بموجب قانون مصوب ۳۰ خردادماه ۱۳۵۰ در بارہ درجه داران و افراد کادر ثابت ژاندارمری کل کشور اجرا میشود از تاریخ اجرای این قانون بنام کمک هزینه پرداخت خواهد شد .

ماده ۲۵ - از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۵۱ قانون افزایش جیره نقدی درجه داران و افراد کادر ثابت ارتش شاهنشاهی و قانون پرداخت کمک کرایه

قانون تعمیم قانون پرداخت کمک کرایه مسکن افسران، همافران، درجه داران و همردیفان ارتش

مسکن همافران ، درجه داران و افراد کادر ثابت ارتش شاهنشاهی مصوب بیست و یکم اردیبهشت ماه ۱۳۴۹ درباره درجه داران و افراد کادر ثابت شهربانی کل کشور و همردیفان آنان تعمیم داده میشود و بعنوان کمک هزینه پرداخت میگردد .

تبصره - پرداخت وجوهی که بموجب این ماده بدرجه داران و همردیفان کادر شهربانی کل کشور تعلق میگردد فقط تا میزانی مجاز است که مجموع حقوق و مزایای آنان در شرایط مساوی از مجموع حقوق و مزایای درجه داران ارتش شاهنشاهی تجاوز ننماید .

قانون فوق مشتمل بر دو ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۲/۱۲ در جلسه روز دوشنبه اول خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون موافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی

مصوب ۲/۳/۱۳۵۱

ماده واحده - موافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی مشتمل بر یک مقدمه و هشت ماده که در تاریخ ۹ آبانماه ۱۳۵۰ برابر با ۳۱ اکتبر ۱۹۷۱ بین نمایندگان مختار دو دولت در تهران بامضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده می شود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن موافقتنامه ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۲۱/۱/۱۳۵۱ در جلسه روز سه شنبه دوم خردادماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

موافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی دولت شاهنشاهی ایران و

دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی

نظر بعلاقه‌ایکه بتحکیم وتوسعه همکاریهای علمی و فنی بین کشورهای خود دارند بر اساس احترام باصول استقلال و حاکمیت وعدم مداخله در امور داخلی یکدیگر و برخورداری از تساوی حقوق و رعایت منافع متقابل مصمم بعقد موافقتنامه شده و بدین منظور نمایندگان مختار خود را تعیین نمودند .

دولت شاهنشاهی ایران .

جناب آقای عباسعلی خلعتبری وزیر امور خارجه .

دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی .

جناب آقای گئورگ سیو آرا رئیس شورای ملی علوم و تکنولوژی .

نامبردگان پس از مبادله اختیارنامه‌های خود که در کمال صحت و اعتبار

بود در موارد ذیل موافقت نمودند :

ماده ۱- طرفین متعاهدین همکاری علمی و فنی خود را در کلیه مواردیکه

متضمن منافع کشور هایشان باشد توسعه خواهند بخشید .

ماده ۲- همکاری علمی و فنی طرفین متعاهدین شامل موارد ذیل میباشد :

۱- اعزام کارشناسان و متخصصین و تکنیسین ها در زمینه های علمی و فنی

و کشاورزی .

۲ - پذیرفتن اشخاصی که بمنظور کسب تخصص و یا جمع آوری مدارك و اسناد فنی و علمی اعزام میگردند .

۳ - اعزام کارشناسان برحسب تقاضا بمنظور معاضدت در زمینه طرحهای توسعه اقتصادی و صنعتی و کشاورزی .

۴ - مبادله اطلاعات و نشریات در زمینه های علمی و فنی و کشاورزی .

۵ - هر نوع همکاری علمی و فنی دیگری که مورد توافق طرفین متعاهدین قرار گیرد .

ماده ۳ - اشخاصیکه بموجب مقررات موافقتنامه حاضر بکشور هریک از متعاهدین اعزام میگردند فعالیتهای خود را بوظایفیکه در حدود مأموریتشان گنجانیده شده است محدود کرده و از هرگونه دخالت در امور داخلی و خارجی کشور پذیرنده خود داری خواهند نمود .

ماده ۴ - هریک از متعاهدین متخصصین و کارشناسان و تکنیسین های طرف مقابل را از کلیه تسهیلاتی که جهت انجام وظایفشان لازم باشد برخوردار خواهد ساخت .

متخصصین و کارشناسان و تکنیسین هاییکه بموجب موافقتنامه حاضر اعزام میشوند فعالیتهای خود را منحصرأ در محدوده قوانین و قواعد جاریه کشور پذیرنده اعمال خواهند نمود .

ماده ۵ - هریک از طرفین متعهد میگردد بدون کسب موافقت قبلی طرف مقابل اطلاعات مربوط به نتایج همکاری علمی و فنی و همچنین هدفهای اقتصادی کشور دیگر را که در اختیار مأمورین اعزامی وی قرار گرفته است بکشور ثالثی منتقل ننماید .

ماده ۶- بمنظور اجرای موافقتنامه حاضر پروتکل هسائی بین مؤسسات ذیصلاحیت متعاهدین که بتوسط دو طرف تعیین میگردد منعقد خواهد شد .
در صورت لزوم میتوان در هر مورد بخصوص قرارداد هسائی بین تشکیلات مؤسسات و شرکتهای دو طرف منعقد ساخت .

پروتکلها و قراردادهای مزبور شامل نکات مشروحه خواهد بود :
هدف و شرایط همکاری - نحوه انجام پرداختها - میزان حقوق کارشناسان و متخصصین و تکنیسینها و نیز کلیه اموری که با اجرای همکاری مزبور مربوط باشد .

ماده ۷- طرفین متعاهدین بمنظور تشکیل همکاری علمی و فنی فیما بین موافقت دارند کمیسیون علمی مختلطی مرکب از تعداد مساوی نماینده دو طرف تشکیل گردد - کمیسیون متناوباً در پایتخت هر کشور تشکیل جلسه میدهد و ریاست آن بانماینده کشور میزبان خواهد بود .

ماده ۸- موافقتنامه حاضر پس از تصویب قانونی متعاهدین از تاریخ آخرین اعلام تصویب نافذ میگردد . این موافقتنامه بمدت سه سال از تاریخ لازم الاجرا شدن معتبر خواهد بود و در پایان این مدت بطور ضمنی برای مدت سه سال دیگر تمدید میگردد مشروط بر آنکه هیچیک از طرفین نیت خود را دال بر فسخ آن ششماه قبل از پایان مدت اعتبار بطرف دیگر کتباً اعلام ننموده باشد .

در انقضای مدت اعتبار این موافقتنامه طرفین متعاهدین نسبت به اختتام برنامه هائیکه طی مدت اعتبار موافقتنامه آغاز گردیده است توافق خواهند نمود .
بناء علیهذا نمایندگان مختار طرفین متعاهدین این موافقتنامه را امضاء و بمهر خود ممهور نمودند .

موافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی

در تاریخ نهم آبان ۱۳۵۰ برابر ۳۱ اکتبر ۱۹۷۱ در شهر تهران در دو نسخه
بزبانهای فارسی و رومانی و فرانسه تدوین گردید. در صورت بروز اختلاف در
تفسیر متن فرانسه مناط اعتبار خواهد بود.

از طرف دولت شاهنشاهی ایران از طرف دولت جمهوری سوسیالیستی رومانی
موافقتنامه فوق مشتمل بر یک مقدمه و هشت ماده منضم به قانون موافقتنامه
همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی
رومانی میباشد.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون الحاق يك تبصره بقانون ارزش گواهینامه
فارغ التحصیلان آموزشگاههای رانندگی
ومکانیکی ارتش مصوب سال ۱۳۳۵

مصوب ۱۳۵۱/۳/۸

ماده ۱۹ احده - تبصره ذیل بقانون ارزش گواهینامه فارغ التحصیلان
آموزشگاههای رانندگی ومکانیکی ارتش مصوب ۲۳ فروردین ماه سال ۱۳۳۵
اضافه میشود .

تبصره - در مورد کادر رانندگی ومکانیکی ژاندارمری کل کشور تعیین و
تثبیت ارزش گواهینامه های مندرج در این قانون برای وسایل نقلیه موتوری موجود
در آن سازمان با ژاندارمری کل کشور خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ايملى در جلسه روز
سه شنبه ۱۳۵۰/۱۲/۳ در جلسه روز دوشنبه هشتم خرداد ماه يک هزار و سيصد و پنجاه
ويك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئيس مجلس سنا - جعفر شريف امامی

اصلاح بند (د) ماده ۱۰ و الحاق يك تبصره به آن
و الحاق يك تبصره بماده ۱۱ آئين نامه قانون
بیمه افسران و کارمندان نیروهای مسلح
شاهنشاهی و ژاندارمری
مصوب ۱۱/۱۱/۱۳۳۷

مصوب ۱۰/۳/۱۳۵۱ کمیسیونهای نظام و دارائی مجلسین

ماده واحده :

الف - بند (د) ماده ۱۰ از تاریخ اول فروردینماه ۱۳۵۱ بشرح زیر اصلاح
ويك تبصره بآن اضافه میشود .

بند د - بانك سپه برای کلیه وجوه در آخر هر سال ۰/۰۶ (شش درصد)
سود منظور و بموجودی میافزاید .

تبصره - سود وجوهی که برای وام مسکن با افسران و درجه داران پرداخت
میگردد کماکان از قرار ۰/۰۳ (سه درصد) احتساب و منظور خواهد شد .

ب - تبصره زیر بماده ۱۱ اضافه میشود :

تبصره - وزارت جنگ مجاز است با پیش بینیهای لازم و اطمینان از
امکان اجرای تعهدات مندرج در این آئیننامه بمنظور تحصیل سود بیشتر برای
صندوق هر مبلغی را که ضروری بداند از موجودی صندوق در امور تولیدی
سرمایه گذاری نماید .

اصلاح بند (د) ماده ۱۰ و الحاق يك تبصره بآن و الحاق يك تبصره بماده ۱ آئين نامه قانون بیمه

اصلاحی فوق مشتمل بر يك ماده باستناد تبصره ۳ ماده يك قانون بیمه افراد کادر ثابت ارتش و ژاندارمری در مقابل حوادث ناشیه که بمناسبت انجام وظیفه رخ میدهد پس از تصویب کمیسیون های نظام و دارائی مجلس شورای ملی در جلسات ۲۱ و ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۵۱ بترتیب در جلسات اول و دهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب کمیسیونهای جنگ و دارائی مجلس سنا رسیده است .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تبدیل بنگاه کل داروئی ایران بشرکت سهامی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۱۵

ماده واحده - بوزارت بهداری اجازه داده میشود بنگاه کل داروئی ایران وابسته بوزارت بهداری را بشرکت سهامی تبدیل و بصورت بازرگانی اداره نماید .

اساسنامه آن ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون وسیله وزارت بهداری تنظیم و پس از تصویب کمیسیونهای استخدام - بهداری و دارائی مجلسین اجرا میگردد .

تبصره ۱ - میزان سرمایه و منابع تأمین آن در اساسنامه تعیین خواهد شد .
تبصره ۲ - کلیه کارکنان و دارائی و حقوق و دیون و تعهدات بنگاه مذکور از تاریخ تصویب اساسنامه باین شرکت منتقل میشود و تا زمانیکه اساسنامه شرکت بتصویب نرسیده است مقررات فعلی بنگاه کل داروئی قابل اجرا خواهد بود .

تبصره ۳ - مستخدمین رسمی بنگاه داروئی ایران که بشرکت منتقل میشوند مشمول مقررات ماده ۱۴۴ قانون استخدام کشوری و تبصره آن و تغییرات و اصلاحات بعدی خواهند بود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۹/۲ در جلسه روز دوشنبه پانزدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون الحاق يك تبصره بماده ۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۱۵

**ماده ۱۹ احده - تبصره زیر بماده ۲ قانون استخدام نیروهای مسلح
شاهنشاهی اضافه میشود :**

تبصره - از تاریخ اول مهرماه ۱۳۵۰ پذیرش داوطلبان در مراکز آموزشی بدون رعایت شرط سنی مذکور در این ماده مجاز است لیکن انتخاب داوطلبان باید بترتیبی انجام شود که پس از خاتمه تحصیل و هنگام نیل بدرجه حداقل دارای ۱۸ سال تمام باشند .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۲/۱۲ در جلسه روز دوشنبه پانزدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تشدید مجازات کبوتر پرانی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۱۵

ماده واحد - بمنظور تأمین حفاظت پرواز هواپیماها هر کس در شعاع چهل کیلومتری فرودگاهها و همچنین در مناطقی که از طرف وزارت جنگ ممنوعه اعلام گردد مبادرت به کبوتر پرانی نماید بسه سال حبس تأدیبی محکوم خواهد شد .

تبصره - وزارت جنگ محل فرودگاهها و نقاط ممنوعه را وسیله یکی از روزنامه های کثیرالانتشار مرکز به اطلاع عموم میرساند و پس از انقضای پانزده روز از تاریخ انتشار آگهی اقدام به کبوتر پرانی مستوجب مجازات مذکور در این قانون خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و یک تبصره پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۲/۱۲ در جلسه روز دوشنبه پانزدهم خردادماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون الحاق يك تبصره به جزء ۵ بند (د) ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۱۵

ماده ۱۹ احده - تبصره زیر به جزء ۵ بند (د) ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی الحاق میگردد :

تبصره - در مواردی که قصور عمدی در انجام وظایف و اجرای دستورات خدمتی بنحوی باشد که فرمانده یارئیس قسمت مربوط باتوجه بمصالح نیروهای مسلح شاهنشاهی برای تأثیر بموقع تنبیه، اخراج افسر یا کارمند خاطی را از خدمت ضروری تشخیص دهد میتواند بدون در نظر گرفتن ترتیبات مندرج در جزء ۵ بند (د) ماده ۱۵ نسبت باخراج افسر یا کارمند خاطی با رعایت مواد ۱۱۳ و ۱۱۵ و ۱۱۸ اقدام نماید .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۲/۱۲ در جلسه روز دوشنبه پانزدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون اصلاح مواد ۲۴ و ۲۵ اساسنامه سازمان بهداشت جهانی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۲

ماده ۱۹ احده - اصلاحیه های وارد بر مواد ۲۴ و ۲۵ اساسنامه سازمان بهداشت جهانی که در تاریخ ۲۳ مه ۱۹۶۷ (۱۳۴۶/۳/۲) در بیستمین مجمع عمومی آن سازمان پذیرفته شده است تصویب و اجازه تسلیم اسناد قبولی آن داده میشود .

تبصره - عمل دولت در مورد قبول اصلاحیه مواد فوق مصوب دوازدهمین مجمع عمومی آن سازمان در تاریخ ۲۸ مه ۱۹۵۹ (۴ خرداد ۱۳۳۸) تأیید میگردد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و يك تبصره و متن جديد مواد ۲۴ و ۲۵ اساسنامه سازمان بهداشت جهانی پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۰/۱۱/۱۲ در جلسه روز دوشنبه بیست و دوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

متن جدید مواد ۲۵ و ۲۴ اساسنامه سازمان
بهداشت جهانی طبق مصوب بیستمین مجمع
عمومی بهداشت ژنو ۲۳ مه ۱۹۶۷
(۲۳/۳/۱۳۴۶)

ماده ۲۴ - شورای اجرائی از سی عضو تشکیل میشود که هر يك نماینده یکی از دول عضو خواهد بود. مجمع عمومی بهداشت با در نظر گرفتن تقسیمات عادلانه جغرافیائی از هر دولتی که باید نماینده ای در شورا داشته باشد دعوت میکند و هر يك از این دول شخصی را که از لحاظ فنی در مسائل بهداشت صالح باشد برای عضویت شورا انتخاب میکند و این شخص میتواند جانشین ها و مشاورینی همراه داشته باشد.

ماده ۲۵ - این اعضاء برای سه سال انتخاب خواهند شد و تجدید انتخاب نیز مجاز است ولی از ۱۴ عضوی که در اولین اجلاس مجمع عمومی بهداشت پس از اجرای این اصلاحیه (تعداد اعضاء را از بیست و چهار نفر به سی نفر افزایش میدهد) انتخاب میشوند - دوره عضویت دو نفر یک سال و دوره عضویت دو نفر دیگر دو سال خواهد بود و انتخاب از طریق قرعه بعمل خواهد آمد.

متن جدید مواد ۲۴ و ۲۵ اساسنامه سازمان بهداشت جهانی منضم بقانون اصلاح مواد ۲۴ و ۲۵ اساسنامه سازمان بهداشت جهانی میباشد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون توافق بین دولت ایران و شرکتهای نفتی در مورد عوارض بندری

مصوب ۲۲/۳/۱۳۵۱

ماده ۱ واحده- بدولت اجازه داده میشود باشرکتهای نفتی نسبت بمورد ادعای خود بابت حقوق و عوارض بندری موضوع ردیف های ۱ و ۲ و ۵ تعرفه منضم بقانون تأسیس سازمان بنادر و کشتیرانی مصوب خرداد ماه ۱۳۳۹ مربوط به قبل از تاریخ دهم مردادماه ۱۳۵۰ برابر با اول اوت ۱۹۷۱ بنحومقتضی توافق کند .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز پنجشنبه ۲۶/۱۲/۱۳۵۰ در جلسه روز دوشنبه بیست و دوم خردادماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون قرارداد بین کشورهای منطقه خلیج فارس و شرکتهای نفتی در مورد تعیین بهای نفت خام

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۲

ماده ۱۹ احده- بدولت اجازه داده میشود آن قسمت از ترتیبات مقرر در موافقتنامه کشورهای اطراف خلیج فارس باشرکتهای خریدار نفت خام مورخ ۳۰ دیماه ۱۳۵۰ (برابر با ۲۰ ژانویه ۱۹۷۲) ضمیمه این ماده واحده را که مربوط به ایران میباشد بموقع اجراء بگذارد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن قرارداد ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۲/۱۲ در جلسه روز دوشنبه بیست و دوم خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید .
رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قرارداد

ابوظبی . ایران . عراق . کویت . قطر و عربستان سعودی (که از این پس در این قرارداد بنام « کشورهای خلیج » خوانده میشوند و شرکتهای نامبرده در ضمیمه شماره یک این قرارداد و شرکتهای وابسته آنها (که از این پس در این قرارداد بنام « شرکتهای » خوانده میشوند) قبلا ترتیبات مختلفی از جمله قراردادهای نامبرده در زیر را منعقد ساخته اند .

قرارداد مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۷۱ بین کشورهای خلیج و برخی از شرکتهای راجع به نفت صادر از خلیج ، قرار داد مورخ ۱۴ مه ۱۹۷۱ بین کویت و عربستان سعودی و شرکت نفت عربی راجع به نفت صادر از خلیج ، قرارداد مدیترانه شرقی مورخ ۷ ژوئن ۱۹۷۱ بین عراق و برخی از شرکتهای و قراردادهای مورخ ۲۳ ژوئن ۱۹۷۱ بین عربستان سعودی و شرکت نفت عربی آمریکائی راجع بفروش نفت خام برای تحویل در بندر صیدون (لبنان) و مرتبط با قرارداد مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۷۱ در زمینه فروش نفت خام توسط آرامکو برای صدور از خلیج .

(کلیه قراردادهای یادشده بالا در این قرارداد بنام « قراردادهای مربوط » خوانده میشوند) .

طرفین موافقت کرده اند که ترتیبات مزبور را تا حدود و بنحو مقرر در این قرارداد تکمیل نمایند . و از این رو درباره مراتب زیر بتوافق رسیده اند .

۱- این قرارداد مکمل و جزئی از ترتیبات موجود بین هر یک از کشورهای خلیج و هر یک از شرکتها. از جمله «قراردادهای مربوط» نامبرده بالا می‌باشد کلیه ترتیبات مزبور «از جمله جزء الف و جزء ب بند ۳ قرارداد مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۷۱ تسری داده شده بصادرات کشورهای خلیج از بنادر مدیترانه شرقی (که از این پس در این قرارداد به صادرات مدیترانه شرقی» خوانده میشوند) بر طبق شرایط مربوط بقوت خود باقی خواهند ماند. اما عراق و عربستان سعودی ذیحق خواهند بود تعدیلات دیگری در قیمت‌های «صادرات مدیترانه شرقی» خواستار شوند و شرکت‌های مربوط باید این تعدیلات را با حسن نیت مورد بررسی قرار دهند و از قبول آنها بدون دلیل معقول استنکاف نورزند مشروط بر اینکه :

الف - هر قراردادی که همان مواد مصرح در این قرارداد را مورد توجه قرارداد داده و یکی از قراردادهای موجود را اصلاح کند، بین یکی از تولیدکنندگان منطقه مدیترانه و یکی از شرکت‌های بزرگ نفتی (بشرح مذکور در قرارداد مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۷۱) منعقد شده باشد، و

ب - افزایش‌هایی در قیمت‌های اعلام شده در چنین قراردادی مقرر گردیده باشند که وقتی بصورت درصد بیان شوند از درصد افزایش حاصل از اجرای مدلول ضمیمه شماره ۲ این قرارداد در مورد «صادرات مدیترانه شرقی» زیادتر باشند، و

ج - افزایش‌هایی در قیمت‌های اعلان شده در چنین قراردادی مقرر گردیده باشند که از افزایش‌هایی که بر مبنای فرمولی از لحاظ مفهوم کلی همانند مدلول ضمیمه ۲ این قرارداد، پس از در نظر گرفتن عوامل مختلف و سایر نابرابریهای مربوط اگر وجود داشته باشند، محاسبه شوند، زیادتر باشند.

۲- شرکتها متعهد میشوند که تعدیلات قیمتهای نفت خام مقرر در قراردادهای مربوط . از جمله افزایشهای دوره ای را با تعدیلات اضافی دیگری در قیمتهای نفت خام که ممکن است بموجب ضمیمه شماره ۲ که پیوست این قرارداد است و جزئی از این قرار داد محسوب میشود مقرر گردد تکمیل نمایند .

۳- الف - برای انجام ترتیباتی که بموجب آن هر یک از شرکتها عملیات خود را در قلمرو هر یک از کشورهای خلیج ادامه میدهند برای تبدیل قیمتهای اعلان شده بپولهای غیر از لیره و تبدیل بدهی های بدولتها یا مؤسسات دولتی ، که بپولهای غیر از پول قابل پرداخت محاسبه یا نشان داده شده باشند بپول قابل پرداخت .

۱- نرخ ارز مورد عمل در هر ماه برای پولهای غیر از پول کشور مربوط عبارت خواهد بود از میانگین ساده گواهی شده بانک ناشنال و ست مینستر لندن (یا هر بانک دیگر که مورد قبول طرفین باشد) میانگینهای روزانه نرخ خرید و فروش انتقالات تلگرافی پولهای مورد بحث که در روزهای از هر ماه که بازار ارز خارجی لندن باز باشد از طرف بانک در ساعت ده و نیم صبح بوقت گرینویچ اعلان شده باشد ، و

۲- نرخ ارز مورد عمل در هر ماه برای پول کشور مربوط عبارت خواهد بود از میانگین موزون ماهانه نرخهای که بر مبنای آن پول مزبور توسط شرکت در آن ماه خریداری شده است .

ب- هر شرکت ذیحق خواهد بود پول محلی مورد نیاز برای انجام تعهدات خود بموجب قراردادهای موجود را بنرخهای پولی تجارتنی که معمولاً بدون تبعیض در دسترس میباشد خریداری نماید .

۴- هر يك از کشورهای خلیج قبول میکنند که تعهدات شرکتها بموجب این قرارداد و «قراردادهای مربوط» نامبرده بالا «برای کلیه دعاوی و هدفهای کشورهای خلیج نسبت به تغییراتی که در ارزش هر پول» چه بر حسب يك معیار مشترك و چه بر حسب پول دیگری پدید آمده ، و یا ممکن است پدید آید ، و نیز برای تغییرات در قدرت خرید ، یا ارزش واقعی در آمد حاصل از صادرات نفت از کشورهای خلیج در طی مدتی که در ۳۱ دسامبر ۱۹۷۵ پایان می یابد . از جمله دعاوی و هدفهایی که مربوط به این مسائل می باشند ، و در قطعنامه های اوپک ، بویژه قطعنامه های شماره ۳۲ ، ۹۰ ، ۱۰۳ ، ۱۲۲ ، ۱۳۱ و ۱۴۰ . بدانها اشاره شده یا تصریح شده ، در حکم توافقی عادلانه و مناسب و قطعی بشمار می آیند .

۵- هر يك از کشورهای خلیج در قلمرو خود تدابیر لازم را برای اجرای مقررات این قرارداد اتخاذ خواهد کرد .

۶- هر يك از شرکت های طرف این قرارداد که طرف «قراردادهای مربوط» نامبرده بالا نبوده است با امضای این قرارداد مقررات قرارداد مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۷۱ را تاجائی که مربوط بعملیاتش در قلمرو هر يك از کشورهای خلیج میشود ، از تاریخ اجرای این قرارداد می پذیرد و رعایت میکند .

۷- «شرکت وابسته» هر شرکت عبارتست از هر شرکتی که تمام یا قسمتی از آن بطور مستقیم یا غیر مستقیم در تملک آن شرکت باشد .

۸- «تاریخ اجراء» این قرارداد ۲۰ ژانویه ۱۹۷۲ میباشد .

ژنو- ۲۰ ژانویه ۱۹۷۲

از طرف شرکتها :

از طرف کشورهای خلیج :

جورج تی . پیرسی

مناسعیدعتیبه - ابوظبی

ب. ا. کارلایل

جمشید آموزگار - ایران

رشید الرفاعی - عراق	ا . سی . دکران (جوئیور)
عبدالرحمن العتیقی - کویت	جی . دبلیو . سیمونز
حسن کامل - قطر	جی . دبلیو . آر . ساتکلیف
احمدزکی یمانی - عربستان سعودی .	

ضمیمه شماره ۱

- شرکت نفت انگلیس محدود .
- شرکت فرانسوی نفت .
- شرکت گالف اویل .
- شرکت موبیل اویل .
- شرکت نفت شل محدود و شرکت نفت شل ان.وی
- شرکت استاندارد اویل کالیفرنیا .
- شرکت استاندارد اویل (نیوجرسی) .
- شرکت تگزاکو .
- شرکت نفت کنتینانتال .
- شرکت آتلانتیک ریچفیلد
- شرکت استاندارد اویل (اوهایو) .
- شرکت سهامی نفت هیسپانیکا .
- شرکت نفت امریکن ایندپندنت ایران .
- شرکت نفت سیگنال (ایران) .
- شرکت نفت عربی محدود .
- شرکت نفت فیلیپس

ضمیمه شماره ۲

۱- از تاریخ اجراء قیمت کنونی اعلان شده برای هر نوع نفت خام صادر از کشورهای خلیج بمیزان ۸/۴۹ درصد افزایش خواهد یافت. در مورد قیمت های اعلان شده «صادرات مدیترانه شرقی» این افزایش بقیمت‌های اعلان شده «بدون اضافه پرداخت کانال سوئز و امتیاز موقت حمل و نقل» و بمیزان اضافه پرداخت کانال سوئز و امتیاز موقت حمل و نقل که گاه بگاه مورد عمل واقع شود جداگانه تعلق خواهد گرفت.

۲- از آن بعد تعدیل قیمت‌های اعلان شده بشرح زیر خواهد بود:

الف - میانگین ساده تغییرات «نرخ ارز» ۹ پول دیگر «کشورهای گروه ده» در مقابل دلار آمریکا (برحسب نرخهای مرکزی برابری صندوق بین‌المللی پول در ۳۰ آوریل ۱۹۷۱) بطوریکه در الحاقی (الف) نشان داده شده ۱۱/۰۲ درصد میباشد و این میانگین ساده از این پس در این قرارداد (میانگین مبدأ) خوانده میشود.

ب- در اول مارس، اول ژوئن، اول سپتامبر و اول دسامبر هر سال میانگین ساده تغییرات «نرخ ارز» ۹ پول نامبرده در مقابل دلار آمریکا با برابری های مورد عمل صندوق بین‌المللی پول در ۳۰ آوریل ۱۹۷۱ مجدداً محاسبه خواهد گردید. چنانچه در نتیجه این تجدید محاسبه اختلافی بمیزان ۲ درصد تمام یا بیشتر بالاتر یا پائین تر از «میانگین مبدأ» (یا آخرین «میانگین مورد عمل» برحسب مورد) مشاهده شود میانگین جدید حاصل از این تجدید محاسبه از اولین دوره سه ماهه تقویمی بعد بعنوان «میانگین مورد عمل» محسوب خواهد

شد «نرخ ارز» مورد بحث در این قرارداد عبارت است از نرخ تبدیل موجود بین هر یک از ۹ پول و دلار آمریکا که در نتیجه توافق در مورد تجدیدنظر در نرخ های ارز «کشورهای گروه ده» یا نرخهای دیگری که جانشین آنها باشند حاصل شده و با اطلاع صندوق بین‌المللی پول رسانیده شده باشد.

چنانچه هر یک از پول‌های نه‌گانه مربوط در آینده در مقابل دلار مجاز بنوسان گردد (بدین معنی که نرخ تبدیل آن دیگر از طرف بانک مرکزی کشور مربوط بین حدود عمومی مورد عمل اعضای صندوق بین‌المللی پول حفظ نشود) نرخ تبدیلی که برای آن پول در محاسبه پیش‌گفته بکار خواهد رفت عبارت خواهد بود از میانگین ساده میانگینهای نرخ خرید و فروش انتقالات تلگرافی پول مربوط بر حسب دلار آمریکا که در ساعت ده و نیم صبح بوقت گرینویچ در روزهایی از ماه تقویمی قبل از ماه محاسبه که بازار ارز خارجی لندن باز است بوسیله بانک ناشنال وست مینیستر محدود در لندن اعلام شده و مورد گواهی بانک نامبرده باشد.

ج - از تاریخ برقراری «میانگین مورد عمل» جدید قیمت اعلان شده هر نفت خام بشرح زیر تعدیل خواهد شد.

۱- در مورد قیمت‌های اعلان شده نفت خام صادر از خلیج :

$$\left(T \times \frac{B-A}{11/0.2} \right) \% 49.8 \text{ است با مساوی شده (قیمت اعلان شده تعدیل شده)}$$

به اضافه

(قیمت اعلان شده «شامل کلیه افزایش‌های دوره‌ای قابل اعمال بموجب قرارداد مربوط» که در اولین روز دوره سه ماهه در صورت عدم کاربرد این آخرین تعدیل حکمفرما میبود).

۲- در مورد قیمت‌های اعلان شده «صادرات مدیترانه شرقی» فرمول مشروح در شق (۱) بالا بطور جداگانه برای قیمت‌های اعلان شده (بدون اضافه پرداخت کانال سوئز و امتیاز موقت حمل و نقل ولی با کلیه افزایش‌های دوره‌ای که بموجب قرارداد مربوط قابل اعمال شده باشند) مجری خواهد گردید .

مجموع چنین اضافه پرداخت‌ها و امتیازها که در هر مورد قابل اعمال باشند در فرمول زیر ضرب خواهد شد و حاصل ضرب به نتیجه محاسبه‌ای که برای قیمت اعلان شده بشرح مذکور در جمله اول شق (۲) از جزء ج بالا بدست آمده اضافه خواهد شد.

(میزان تعدیل شده اضافه پرداخت کانال سوئز و امتیاز موقت حمل و نقل) مساویست با (اضافه پرداخت کانال سوئز و امتیاز موقت حمل و نقل که بموجب قرارداد مربوط بدون در نظر گرفتن هر گونه تعدیلات موضوع این قرارداد تعیین گردیده) ضربدر $(1 + \frac{B \times 0.0849}{11/0.2})$ که در آن $T =$ قیمت اعلان شده مورد عمل در روز قبل از تاریخ اجرای این قرارداد بنحوی که در قرارداد مربوط مقرر گردیده.

$A =$ آخرین «میانگین مورد عمل» قبل از تاریخ تغییر پول (یا «میانگین مبدأ» در صورتیکه میانگین مورد عمل قبلی‌ای جانشین آن نشده باشد) .

و $B =$ میانگین مورد عمل جدید میباشد .

د - علیرغم جزء ج بالا هیچ قیمت اعلان شده‌ای در هیچ دوره‌ای از میزانی که بدون در نظر گرفتن آثار تعدیلات موضوع این قرارداد در آن دوره بموجب قراردادی مربوط مورد عمل واقع میشود کمتر نخواهد بود. چنانچه نتیجه محاسبه مذکور در جزء ج بقیمت اعلان شده تعدیل شده‌ای برسد که از میزان مزبور کمتر باشد این محاسبه همچنان گناه‌بگانه بصورتی که اگر قیمت اعلان شده بمیزان

قانون قرارداد بین کشورهای منطقه خلیج فارس و شرکت های نفتی

قیمت اعلان شده تعدیل شده کاهش می یافت ادامه مییابد و هرگاه نتیجه محاسبه مجدداً قیمت اعلان شده تعدیل شده ای بدست دهد که از آن میزان فزون تر باشد قیمت اعلان شده تعدیل خواهد یافت .

الحاقی «الف» بضمیمه شماره ۲

تغییرات نرخ ارز در مقابل دلار آمریکا :

(نرخ های مرکزی مورد عمل در تاریخ اجرای قرارداد در مقابل نرخهای مورد عمل صندوق بین المللی پول در ۳۰ آوریل ۱۹۷۱) .

+	۱۱/۵۷٪	بلژیک
+	۸/۵۷٪	فرانسه
+	۱۳/۵۸٪	آلمان
+	۷/۴۸٪	ایتالیا
+	۱۶/۸۸٪	ژاپن
+	۱۱/۵۷٪	هلند
+	۷/۴۹٪	سوئد
+	۸/۵۷٪	انگلستان
+	۱۳/۵۰٪	سوئیس
<hr/>		
+	۹۹/۲۱	جمع

$$+ \text{ میانگین ساده} = \frac{۹۹/۲۱}{۹} = ۱۱/۰۲ \text{ درصد}$$

قرارداد فوق منضم بقانون قرارداد بین کشورهای منطقه خلیج فارس و شرکت های نفتی در مورد تعیین بهای نفت خام میباشد .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

تصمیم قانونی دائر بانتخاب یکنفر جهت عضویت هیئت حسابرسی برنامه

مورخ ۱۳۵۱/۳/۲۵

مجلس شورای ملی در جلسه روز پنجشنبه بیست و پنجم خردادماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بااستناد ماده ۲۶ قانون برنامه عمرانی چهارم کشور آقای عبدالحمید چوبینه را بجای آقای محمد علی رفعت جاه جهت عضویت «هیئت حسابرسی برنامه» انتخاب کرده است .

تصمیم قانونی فوق در جلسه روز بیست و پنجم خردادماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی از طرف مجلس شورایملی اتخاذ گردیده است .

رئیس مجلس شورایملی - عبدالله ریاضی

قانون موافقت نامه اصلاحی مربوط به تأسیس مؤسسه بین المللی روشهای سواد آموزی بزرگسالان بین دولت شاهنشاهی ایران و یونسکو

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۵

ماده ۱۹ حده - موافقتنامه اصلاحی مربوط بتأسیس مؤسسه بین المللی روش های سواد آموزی بزرگسالان بین دولت شاهنشاهی ایران و یونسکو که نسخه ای از آن ضمیمه است مشتمل بر یک مقدمه و ۱۳ ماده که مورد موافقت نمایندگان دولت ایران و یونسکو در پاریس قرار گرفته است تصویب و بدولت اجازه داده میشود اسناد تصویب آن را مبادله نماید .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن موافقت نامه اصلاحی پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۸ ، در جلسه روز پنجشنبه بیست و پنجم خرداد ماه یکم هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

موافقتنامه بین یونسکو و دولت ایران بمنظور تأسیس

مؤسسه بین‌المللی روشهای سوادآموزی بزرگسالان

نظر باینکه کنفرانس عمومی یونسکو در چهاردهمین اجلاسیه خود مدیر کل رامجاز نمود که «برنامه آزمایشی باسوادنمودن مردم دنیا را از طریق کمک بمساعی دولت های عضو برای گسترش بیش از پیش مبارزه علیه بیسوادی اجرا نموده و توسعه دهد» (قطعهنامه ۱۴ - G - ۴۴۲ - ۱)

نظر باینکه دولت ایران پیشنهاد نموده است که برای تأسیس و فعالیت يك مؤسسه بین‌المللی روشهای تعلیم بزرگسالان در سرزمین خود تشریک مساعی نماید . باتمایل به انعقاد موافقت نامه ای بمنظور تأمین تأسیس و فعالیت «مؤسسه» مزبور و تعیین مدت و شرایط کمکی که اعطاء خواهد شد .

سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد که از این پس «سازمان» نامیده میشود و دولت ایران که از این پس «دولت» نامیده خواهد شد بشرح زیر موافقت نمودند :

ماده ۱- تأسیس .

دولت موافقت می نماید که در طی سال ۱۹۶۸ بمنظور ایجاد مؤسسه بین‌المللی روشهای سوادآموزی بزرگسالان در ایران - که از این پس مؤسسه خوانده خواهد شد طبق مقررات موافقت نامه حاضر هر نوع اقدام لازم را بعمل آورد .

ماده ۲- مشارکت .

مؤسسه بصورت دستگاهی خودمختار در خدمت دولت‌های عضو و اعضای وابسته بسازمان خواهد بود .

ماده ۳- وظائف .

۱- وظائف مؤسسه عبارت خواهد بود از تهیه اسناد و مدارك و تأمین خدمات تحقیقی و تعلیماتی در مورد روشها و وسائل و لوازم و فنون مربوط به باسواد کردن بزرگسالان برای دول عضو اعضای پیوسته سازمان .

برای حصول این مقصود مؤسسه اقدامات زیر را بعمل خواهد آورد :

الف - جمع آوری و طبقه بندی و مبادله اسناد و مدارك مربوط به آموزش

و برنامه های سواد آموزی تابعی و سواد آموزی معمولی .

ب - انجام مطالعات تطبیقی در روشها - وسائل - لوازم و فنون مورد استفاده

در برنامه های سواد آموزی تابعی در ممالک مختلف جهان و تشویق تحقیق در

زمینه روشهای سواد آموزی تابعی بمنظور توسعه متدلیژی مبارزه بایسوادی که

با احتیاجات بزرگسالان در موقعیتهای متفاوت اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی

مطابقت داشته باشد .

ج - تشکیل و اداره سمینارها و دوره های تخصصی آموزشی در زمینه

روشها و وسائل و لوازم و فنون مبارزه بایسوادی در سطح بالاتر از عادی برای

کارمندان عالیرتبه برنامه های مبارزه بایسوادی .

۲ - مؤسسه وظایف مزبور را از روی تاریخ و بترتیب حق تقدم مذکور در

فوق مرحله بندی خواهد نمود .

ماده ۴ - هیأت مدیره .

۱ - مؤسسه بوسیله هیأت مدیره‌ای مرکب از اشخاص زیر اداره خواهد شد:

الف - يك نماینده از طرف دولت .

ب - يك نماینده از طرف هر يك از دول عضو یا عضو پیوسته سازمان که

بگرددش امور مؤسسه کمک اساسی می‌نماید و طبق تصمیم هیأت مدیره دارای کرسی میباشد .

ج - يك نماینده از طرف مدیر کل سازمان .

د - يك نماینده از طرف در سازمان بین‌الدول دیگر که بگرددش امور

مؤسسه کمک اساسی مینماید و طبق تصمیم هیأت مدیره دارای کرسی میباشد .

۲ - رئیس هیأت مدیره بوسیله خود هیأت انتخاب خواهد شد .

۳ - هیأت مدیره برای گردهش امور مؤسسه دارای کلیه اختیارات لازم خواهد

بود، برنامه و بودجه مؤسسه بتصویب هیأت مدیره خواهد رسید .

گزارشهای سالیانه که طبق ماده ۷ این موافقتنامه توسط مدیر مؤسسه به هیأت

مدیره تقدیم میگردد بوسیله هیأت مزبور مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت و

هیأت دستورهائی را که مناسب بداند بمدیر مؤسسه صادر خواهد نمود . آئیننامه

های مالی و مقررات استخدامی بتصویب هیأت مدیره خواهد رسید .

۴ - اجلاس عادی هیأت مدیره سالی یکمرتبه و اجلاس فوق‌العاده هیأت

مدیره بنا بدعوت رئیس هیأت تشکیل خواهد شد . رئیس هیأت میتواند به اراده

خود یا به پیشنهاد مدیر کل سازمان یا بنا بتقاضای سه نفر از اعضای هیأت مدیره

جلسه فوق‌العاده تشکیل دهد .

۵ - تهیه و تصویب آئین نامه داخلی هیأت مدیره بعهدده خود هیأت خواهد بود .

ماده ۵ - کمیته ها .

۱ - هیأت مدیره بمنظور تأمین گردش مؤثر کار مؤسسه در خلال اجلاسها اختیاراتی را که لازم بداند بیک کمیته ثابت فرعی که شرایط عضویت در آن را خود تعیین مینماید تفویض خواهد نمود .

۲ - هیأت مدیره میتواند مبادرت بتعیین يك کمیته مشورتی که شرایط عضویت و حدود اختیارات آنرا خود تعیین میکند بنماید . کمیته مزبور نظر مشورتی خود را درباره برنامه ونحوه اجرای آن به هیأت مدیره و مدیر مؤسسه اعلام خواهد نمود .

ماده ۶ - دبیرخانه .

۱- برای حسن انجام وظایف مؤسسه دبیرخانه بایک مدیر و یک قائم مقام و کارمندان مورد لزوم تشکیل خواهد شد .

۲- مدیر دبیرخانه و قائم مقام او از طرف رئیس هیئت مدیره با موافقت مدیر کل سازمان منصوب خواهد گردید .

۳- سایر اعضای دبیرخانه عبارت خواهند بود از :

الف - کارمندان سازمان یا اشخاص دیگری که بموجب ماده ۱۱ این موافقت نامه و طبق مقررات سازمان در اختیار مؤسسه قرار خواهند گرفت .

انتصاب یا اشتغال هر يك از آنان پس از تصویب هیئت مدیره امکان پذیر خواهد بود .

ب- هر شخصی که از طرف مدیر مؤسسه طبق مقررات منصوب هیأت مدیره یا کمیته ثابت منصوب گردد.

ماده ۷- وظایف مدیر :

مدیر و درغیاب و در صورت عدم توانائی او قائم مقام مدیر وظایف زیر را بر عهده خواهد داشت :

الف - اداره امور مؤسسه طبق برنامه ها و دستورالعمل های مقرر از طرف هیئت مدیره .

ب- تهیه طرح برنامه و بودجه جهت تسلیم به هیئت مدیره .

ج - تهیه دستور موقت جلسات هیئت مدیره و تسلیم پیشنهادهائی که برای اداره مؤسسه مفید تشخیص دهد به هیأت مدیره .

د - تنظیم گزارش های مربوط به فعالیتهای مؤسسه و تسلیم آن به هیأت مدیره .

ه - نمایندگی مؤسسه در کلیه مراجع حقوقی و قانونی .

ماده ۸- ترتیبات مالی .

۱- درآمدهای مؤسسه عبارت خواهد بود از وجوه تخصیص یافته از طرف سازمان و دولت و کمکهای مالی ممکنه سایر دول عضو و اعضای پیوسته سازمان یا کمکهای مالی سازمانهای بین الدول مذکور در بند ۱ (قسمت د) ماده ۴ این موافقتنامه و وجوه واصله در قبال خدماتیکه مؤسسه انجام میدهد .

۲ - مؤسسه میتواند با موافقت هیئت مدیره هدایا و موارثی دریافت نماید .

ماده ۹- وضع قانونی - امتیازات و مصونیت‌ها .

۱- مؤسسه در ایران از شخصیت حقوقی و اهلیت قانونی لازم برای اعمال وظایف خود برخوردار خواهد بود .

۲- دولت سازمان و مأمورین و کارشناسان سازمان از جمله آنهایی را که در اختیار مؤسسه قرار میگیرند و نمایندگان دول عضو را که در جلسات هیئت مدیره یا کمیته ثابت شرکت مینمایند مشمول مقررات کنوانسیون مربوط به امتیازات و مصونیت‌های سازمانهای تخصصی قرار خواهد داد .

۳- اعضاء هیئت مدیره و مدیر مؤسسه ضمن توقف خود در ایران و هنگام اعمال وظایف خویش از امتیازات و تسهیلات و مصونیت‌های اعضاء مأموریت‌های دیپلماتیک خارجی برخوردار خواهند بود .

۴- دولت ورود (با استفاده از روادید مجانی) و توقف در کشور و خروج هر شخصی را که برای شرکت در جلسات هیئت مدیره دعوت میشود یا با مأموریت رسمی رهسپار محل مؤسسه میگردد - مجاز خواهد نمود .

۵- اجناس و دارائی و درآمد مؤسسه از کلیه مالیات‌های مستقیم معاف خواهد بود . علاوه بر این مؤسسه از پرداخت هرگونه عوارض و مالیات پروانه یا وسائل و لوازم و کالاهائی که برای استفاده رسمی وارد یا صادر گردد معاف خواهد بود .

۶- مؤسسه میتواند بهر ارزی برای خود حساب باز کند و میتواند هر نوع وجه وارز در اختیار داشته و آزادانه به نقل و انتقال آنها پردازد .

۷- در اجرای این موافقتنامه مسئولیت حل و فصل دعاوی اشخاص ثالث

قانون موافقتنامه اصلاحی مربوط به تأسیس مؤسسه بین‌المللی روشهای سوادآموزی بزرگسالان

علیه سازمان یا کارمندان آن یا اشخاص دیگری که در استخدام مؤسسه هستند
بعهده دولت است .

دولت ، سازمان و اشخاص مذکور فوق‌را از دعاوی یا تعهداتی که از
عملیات مؤسسه به‌رجهب این موافقت‌نامه پیش‌آید مبری خواهد داشت مگر
در مواردی که سازمان و دولت توافق حاصل نمایند که چنین دعاوی یا تعهداتی
ناشی از غفلت فاحش یا خلاف عمدی این قبیل اشخاص میباشد .

ماده ۱۰ - سهمیه دولت .

ظرف سالهای ۷۱ - ۱۹۷۲ دولت کمک مالی جمعاً بمیزان ۱۴۳۰۰۰ دلار
شامل خدمات کارکنان ، تأمین محل ، وسائل ، تسهیلات و تجهیزات مورد لزوم
و مبلغی بعنوان سهمیه نقدی ، در اختیار مؤسسه قرار خواهد داد و در صورتیکه طی
مدت مذکور لزوم کمک اضافی از جانب دولت بمؤسسه احساس شود ، دولت و
سازمان در این مورد باهم مشورت خواهند کرد و دولت کمک اضافی مورد لزوم
راطی مدت مذکور در بند ۱ ماده ۱۳ ضمن اعتبارات بودجه کل کشور منظور
خواهد داشت .

ماده ۱۱ - سهمیه سازمان .

۱- سازمان ظرف سالهای ۷۱ - ۱۹۷۲ مبلغ ۱۴۳۰۰۰ دلار در قالب برنامه
عادی و از محل برنامه توسعه ملل متحد بصورت نقدی و شامل خدمات کارشناسان
بین‌المللی اعطای بورس ، تجهیزات و خدمات دیگر در اختیار مؤسسه خواهد
گذارد . بعلاوه خدمات کمک کارشناسان نیز در صورت احتیاج ، ممکن است
تأمین گردد .

۲ - در صورتیکه طی مدت مذکور ، لزوم کمک اضافی از جانب سازمان بمؤسسه احساس شود ، دولت و سازمان در این مورد مشورت خواهند کرد .

۳ - این کمک بموجب مقررات و روشهای مالی سازمان که حاکم‌بر برنامه‌های مربوط میباشد تأمین خواهد شد . جزئیات نحوه پرداخت کمک مالی سازمان بوسیله مؤسسه و سازمان تعیین خواهد شد .

۴ - مؤسسه هر ششماه یکمرتبه صورتحسابی که مورد مصرف کمکهای نقدی دریافتی راجزناً تشریح نماید تسلیم سازمان خواهد نمود .

ماده ۱۲ - مدت کمک سازمان .

کمک سازمان موضوع این موافقت نامه - بعد از ۳۱ دسامبر ۱۹۷۸ ادامه نخواهد یافت .

ماده ۱۳ - مقررات نهائی .

۱ - این موافقتنامه از اول ژانویه ۱۹۷۱ تا آخر دسامبر ۱۹۷۲ معتبر است ولی دولت و سازمان میتوانند در صورت لزوم تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۸ یکباره یا بتدریج آنرا تمدید کنند .

۲ - در پایان کمک سازمان بمؤسسه دولت ضمن مشورت با سایر دول عضو و اعضاء پیوسته مذکور در بندیک (ب) ماده ۴ تصمیم خواهد گرفت مایل است چه موادی از موافقتنامه بقوت خود باقی بماند (باستثنای آنچه که برای سازمان ایجاد تعهد میکند) و بعلاوه برای اینکه مؤسسه بتواند کار خود را بطرز مناسب ادامه دهد ترتیبات ضروری را اتخاذ خواهد نمود .

۳ - این موافقتنامه در صورت توافق دولت و سازمان مورد تجدیدنظر قرار خواهد گرفت .

قانون الحاق يك تبصره بماده ۳۱ قانون خدمت وظیفه عمومی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۵

ماده واحده - تبصره زیر بعنوان تبصره ۵ بماده ۳۱ قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۵۰ الحاق میشود .

تبصره ۵ - فارغ التحصیلان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی بشرح زیر برای ادامه تحصیل در خارج از کشور اجازه خروج و معافیت تحصیلی بشرط سپردن تعهد مراجعت بکشور داده میشود :

الف - فارغ التحصیلان رتبه اول .

ب - فارغ التحصیلانی که طبق ضوابط وزارت علوم و آموزش عالی ممتاز شناخته میشوند .

ج - تعدادی از دارندگان لیسانس که در رشته های مورد نظر وزارت علوم و آموزش عالی تحصیل نمایند .

در کلیه موارد فوق باید شرایط و ضوابط همچنین رشته های تحصیلی مورد نظر که آئیننامه آن از طرف وزارت علوم و آموزش عالی و اداره وظیفه عمومی پیشنهاد و بتصویب هیئت وزیران میرسد رعایت گردد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۱۵ در جلسه روز پنجشنبه بیست و پنجم خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و يك بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون اجرای تعرفه گمرکی در مورد ساعت و قلم خودنویس

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۵

ماده ۱ واحده - نرخ مقرر در جدول ضمیمه قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ در مورد حقوق گمرکی ساعت جیبی ، ساعت مچی و همانند و قلم خودنویس از تاریخ تصویب این قانون قابل اجرا خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۱۵ در جلسه روز پنجشنبه بیست و پنجم خردادماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون تشکیل شرکت سهامی خدمات ماشینهای محاسب الکترونیکی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۵

ماده ۱ واحده - بدولت اجازه داده میشود بمنظور استفاده از ماشینهای محاسب الکترونیکی در امور مالی و محاسباتی و اداری و تحقیقاتی و وزارتخانهها و مؤسسات و شرکتهای وابسته بدولت شرکت سهامی خدمات ماشینهای محاسب الکترونیکی وابسته بوزارت دارائی تشکیل دهد و بطور بازرگانی اداره نماید.

تبصره ۱ - سرمایه شرکت اموال وزارت دارائی موجود در مرکز خدمات ماشینی وزارت دارائی میباشد که وسیله کارشناس منتخب وزارت دارائی با رعایت اصول و عرف بازرگانی باید ارزیابی شود .

تبصره ۲ - وزارت دارائی مکلف است اساسنامه شرکت سهامی خدمات ماشینهای محاسب الکترونیکی را ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و پس از تأیید هیئت وزیران و تصویب کمیسیونهای دارائی و استخدام مجلسین بموقع اجرا بگذارد .

تبصره ۳ - مستخدمین رسمی که بشرکت منتقل میشوند مشمول مقررات ماده ۱۴۴ قانون استخدام کشوری و تبصره آن و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهند بود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۱۵، در جلسه روز پنجشنبه بیست و پنجم خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبداللہ ریاضی

آئین نامه پرداخت فوق العاده مخصوص قضائی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۸ کمیسیونهای دادگستری وامور استخدام مجلسین

ماده ۱۵ - شاغلین مشاغل قضائی و همچنین مشاغلی که خدمت در آن مشاغل بموجب قانون قضائی محسوب میشود از نظر پرداخت فوق العاده مخصوص قضائی شامل هفت گروه و بشرح زیر میباشد :

گروه ۱ - دادرس علی البدل دادگاه بخش . دادیار درجه ۲ دادرسای شهرستان .

گروه ۲ - دادرس علی البدل دادگاه شهرستان . رئیس شعبه دادگاه بخش دادیار درجه یک دادرسای شهرستان .

گروه ۳ - معاونین دادرسهای شهرستان و استان - دادرس علی البدل دیوان کیفر - دادرس علی البدل دادگاه استان - دادیار دادرسای استان - کارمند قضائی اداره فنی - رئیس دادگاه شرع . کارمند قضائی تصفیه .

گروه ۴ - دادیار دادرسای انتظامی قضات - بازرس قضائی . مستشار دادگاه استان - مستشار دیوان کیفر - معاون دادرسای تهران - رئیس شعبه دادگاه شهرستان - دادستان شهرستان - بازپرس و دادیار دادرسای دیوان کیفر - بازپرس دادرسای شهرستان - رئیس دادگاه بخش مستقل - کارمند قضائی اداره حقوقی .

گروه ۵ - رئیس اداره حقوقی - رئیس کل دادگاههای بخش تهران - رئیس شعبه دیوان کیفر - رئیس شعبه دادگاه جنائی . رئیس شعبه دادگاه استان - رئیس اداره فنی - دادستان استان - معاون اول دادسرای انتظامی قضات و دادسرای شهرستان تهران - دادسرای استان مرکز و دادسرای دیوان کیفر - معاون اداره کل بازرسی - رئیس دادگستری شهرستان .

گروه ۶ - مستشار دادگاه انتظامی و تجدید نظر - رئیس کل دادگاههای استان مرکز - مستشار دیوانعالی کشور - رئیس کل دیوان کیفر - دادستان انتظامی قضات - دادستان دیوان کیفر - دادستان استان مرکز - رئیس کل دادگاههای شهرستان تهران - دادستان شهرستان تهران - رئیس کل دادگستری استان - کارمند معاون دیوانعالی کشور و دادگاه عالی انتظامی و تجدید نظر - دادیار دیوانعالی کشور .

گروه ۷ - رئیس شعبه دیوانعالی کشور - معاون اول دادستان کل .

تبصره - وزیر دادگستری میتواند مشاغل قضائی را که در آینده بوجود خواهد آمد و یا مشاغلی را که در گروههای فوق‌الذکر پیش‌بینی نشده است به تناسب اهمیت با یکی از گروهها تطبیق نموده فوق‌العاده مخصوص قضائی مربوط را بر حسب گروه تطبیق شده برقرار نماید .

ماده ۲ - فوق‌العاده مخصوص گروه يك ماهیانه مبلغ ۸۰۰۰ ریال و فوق‌العاده گروههای بعدی فوق‌العاده گروه مادون باضافه ۵۰٪ . فوق‌العاده گروه اول خواهد بود . فوق‌العاده رئیس کل دیوانعالی کشور - دادستان کل - رؤسای دادگاههای بدوی و تجدید نظر انتظامی قضات برابر حقوق ثابت ماهانه آنان خواهد بود .

تبصره ۱ - فوق‌العاده مخصوص قضائی گروه يك هر سال در حدود اعتبارات مصوب از طرف شورای حقوق و دستمزد تعیین خواهد شد .

تبصره ۲ - وزیر دادگستری میتواند فوق‌العاده مخصوص قضائی را که با توجه بگزارش بازرسان و رؤسای مربوط و آمار کار آنها فعالیت قابل توجهی نداشته باشند تا پنجاه درصد نپردازد .

ماده ۳ - قضاتی از این فوق‌العاده استفاده میکنند که یکی از عناوین شغلی مذکور در ماده يك آئین‌نامه را دارا بوده و منحصرأ در وزارت دادگستری یا سازمانهای تابعه آن خدمت نمایند .

قضاتی که در مرکز در غیر ساعات اداری در سازمانهای دیگر وظایفی انجام میدهند و بهمین مناسبت مزایائی از آن سازمانها دریافت میدارند فقط از پنجاه درصد فوق‌العاده گروه مربوط بخود از برده وزارت دادگستری میتوانند استفاده کنند .

تبصره ۱ - قضات مأمور خدمت در کارهای اجرائی و اداری وزارت دادگستری و سازمانهای تابع آن در صورتیکه مزایای شغل مورد تصدی آنها بیشتر از فوق‌العاده مخصوص قضائی گروه مربوط باشد فقط میتوانند از مزایای شغل مورد تصدی خود از بودجه سازمانی که در آن انجام وظیفه میکنند استفاده کنند .

تبصره ۲ - بقضاتی که بعنوان مأمور خدمت در سایر سازمانها وظایف بازرسی قضائی را انجام میدهند ۵۰ درصد فوق‌العاده قضائی گروه مربوط پرداخت میشود .

آئیننامه پرداخت فوق العاده مخصوص قضائی

ماده ۴ - فوق العاده مخصوص قضائی طی مدت مرخصی استعلاجی حداکثر تا ۴ ماه و در مورد مرخصی استحقاقی برای تمام مدت قابل پرداخت است.

ماده ۵ - این آئین نامه از تاریخ اول تیرماه ۱۳۵۱ بموقع اجراء گذاشته میشود و از همان تاریخ بقضاتی که از فوق العاده مخصوص قضائی استفاده مینمایند وجه دیگری بعنوان مزایای مستمر پرداخت نخواهد شد.

ماده ۶ - آئین نامه پرداخت فوق العاده مخصوص قضائی مصوب دهم و پانزدهم اسفند ماه ۱۳۴۷ کمیسیونهای امور استخدام و دادگستری مجلسین از تاریخ اجرای این آئین نامه ملغی است.

آئین نامه فوق مشتمل بر شش ماده و پنج تبصره باستناد تبصره ۱۵ قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۷ کل کشور بترتیب در جلسات ۲۰ و ۲۲ خردادماه ۱۳۵۱ بتصویب کمیسیونهای دادگستری و امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی و در جلسه بیست و هشتم خردادماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیون دادگستری و استخدام مجلس سنا رسیده است.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون الحاق يك تبصره بماده ۵ قانون نحوه استفاده از خانه‌های سازمانی

مصوب ۱۳۵۱/۳/۲۹

ماده ۱۹ احده - تبصره زیر بماده ۵ قانون نحوه استفاده از خانه‌های سازمانی
اضافه میشود :

تبصره - خانه‌های سازمانی که در بخش خصوصی از طرف صاحبان
صنایع و معادن و واحدهای تولیدی در اختیار کارکنان و کارگران کارخانجات
و معادن و واحدهای تولیدی گذارده میشود از حیث طرز استفاده و تخلیه مشمول
مقررات این قانون و آئین‌نامه اجرائی آن میباشد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه
روز سه‌شنبه ۱۳۵۱/۲/۵ در جلسه روز دوشنبه بیست و نهم خردادماه یک هزار و
سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور

مصوب ۱۳۵۱/۳/۳۰

ماده ۱۹ احده - لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور که ارقام آن از حیث وصولی از محل درآمد عمومی و اختصاصی طبقه الف بالغ بر هفتاد و هفت میلیارد و چهارده میلیون و شصت و چهار هزار و سیصد و سی و شش ریال و پنج دینار (۷۷۰۱۴۰۶۴۳۳۶/۰۵) و از حیث هزینه از محل منابع مزبور بالغ بر هفتاد و شش میلیارد و هفتصد و میلیون و سیصد و هفتاد و هزار و هفتاد و سه ریال و چهل و هشت دینار (۷۶۷۰۰۳۱۷۰۱۷/۴۸) بوده و صحت آن بتأیید دیوان محاسبات رسیده است تصویب میشود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۲۲ ، در جلسه روز سه شنبه سی ام خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون خدمات اجتماعی زنان

مصوب ۱۳۵۱/۳/۳۰

ماده ۱ واحده- مواد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶ و ۸ و ۱۱ و ۱۳ قانون خدمات اجتماعی زنان مصوب تیرماه ۱۳۴۷ بشرح زیر اصلاح و ماده ای بعنوان ماده ۱۶ بآن الحاق میگردد .

۱- در ماده يك بعد از عبارت (درمانی و اجتماعی) عبارت (فنی و تخصصی) اضافه می شود .

۲- بند ۳ ماده ۲ بشرح زیر اصلاح میشود :

بند ۳ - خدمات مربوط به برنامه بهداشت و تنظیم خانواده و سایر خدمات دولتی بهداشتی و درمانی .

۳- بندی بعنوان بند ۵ بماده ۲ بشرح زیر اضافه میگردد :

بند ۵ - خدمات مربوط برشته های فنی و تخصصی .

۴- تبصره ماده ۳ حذف و ۵ تبصره بشرح زیر بماده مذکور اضافه میشود :

تبصره ۱ - فارغ التحصیلان هر گروه در صورتی که برای امتحانات ورودی دانشگاهها یا مؤسسات عالی آموزشی نام نویسی کرده باشند قبل از

اعلام نتیجه امتحانات ورودی بخدمت دعوت نخواهند شد و این قبیل افراد بعد از اخذ نتیجه در صورت عدم موفقیت در امتحانات ورودی می‌توانند تا آخر همان سال خود را معرفی نمایند .

تبصره ۲ - فارغ التحصیلان هر گروه در صورتی که برای تحصیل در مدارج بالاتر در دانشگاهها و مؤسسات عالی آموزشی پذیرفته شده و ثبت نام کنند تا زمانی که مشغول تحصیل هستند برای خدمت دعوت نخواهند شد .

تبصره ۳ - فارغ التحصیلان هر سال برای تحصیل و اخذ مدارک تحصیلی بالاتر در دانشگاهها و مؤسسات عالی آموزشی خارج از کشور با رعایت مقررات اعزام محصل بخارج در صورتیکه تا یکسال پس از اخذ دیپلم از کشور خارج شوند غایب محسوب نمی‌شوند .

تبصره ۴ - فارغ التحصیلان هر سال که در همان سال خود را معرفی نکنند در سالهای بعد می‌توانند بدون رعایت شرط سنی مندرج در این ماده بطور داوطلب ثبت نام نمایند .

تبصره ۵ - پس از طی دوره دکترای فارغ التحصیلان دانشگاهها که داوطلب خدمت در دستگاههای دولتی باشند در صورتی می‌توانند دوره تخصصی طی نمایند که برگزیده خاتمه خدمت یا معافیت دائم از خدمات اجتماعی زنان در دست داشته باشند و یا دوره‌های تخصصی را طی نمایند که مورد احتیاج دولت باشد .

۵- به بند ۲ ماده ۴ عبارت زیر اضافه میشود :

(و فرزند منحصر بفردی که سن یکی از والدینش از شصت سال تجاوز

نموده باشد) .

۶- ماده ۵ بشرح زیراصلاح میشود :

ماده ۵ - زنانیکه بموجب این قانون بخدمات فرهنگی و آموزشی و بهداشتی و اجتماعی و فنی و تخصصی و پیکار بسایسوادپذیرفته میشوند حداکثر بمدت ۶ ماهه برابر آئین‌نامه‌ای که بتصویب هیئت وزیران میرسد آموزش لازم برای انجام خدمات مذکور در این قانون را در نزدیکترین مرکز آموزش محل اقامت خود خواهند دید پس از آن بقیه مدت خدمت را در حوزه استان یا فرمانداریکل محل اقامت خود که سازمان مربوط احتیاج دارد انجام خواهند داد مدت دوره آموزش و خدمات زنان مشمول این قانون جمعاً معادل مدت دوره تعلیمات و خدمات سپاهیان دانش و بهداشت و ترویج و آبادانی خواهد بود و آموزش و خدمت آنان در تمام موارد در ساعات روز خواهد بود .

زنانیکه در شهر غیر از محل سکونت خود تعلیمات ۶ ماهه را طی مینمایند در مؤسسات شبانه روزی نگهداری خواهند شد .

۷- ماده ۶ بشرح زیراصلاح میشود :

ماده ۶ - زنانیکه برای انجام خدمات مذکور در این قانون پذیرفته میشوند در مدت آموزش با توجه بمدارک تحصیلی مربوط بر حسب مورد حقوقی معادل حقوق و مزایای دانشجویی یا دانش‌آموزی سپاهیان انقلاب دریافت خواهند داشت و پس از طی دوره آموزش بدرجاتیکه در شرایط مشابه به سپاهیان انقلاب اعطاء میگردد مفتخر شده و از حقوق و مزایای درجه مربوط مانند افسران و درجه‌داران سپاهی استفاده خواهند نمود .

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون خدمات اجتماعی زنان

تبصره ۱- بزنانیکه برای خدمت بروستاها اعزام میگردند فوق‌العاده‌ای که میزان آن با پیشنهاد سازمان مربوط و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد پرداخت میگردد.

تبصره ۲- رسیدگی بجرائم زنان مشمول این قانون حین انجام وظیفه و بسبب آن در صلاحیت دادگاههای دادگستری است به استثنای جرائمی که رسیدگی به آن در مورد افراد غیر نظامی در صلاحیت دادرسی ارتش است و در مورد تقصیر و تخلف و قصور اداری مقررات وزارتخانه‌های مربوط نسبت به آنان مجری خواهد بود. و در صورت امتناع از انجام وظیفه و تمرد یا غیبت متوالی بدون عذر موجه بیش از یکماه از خدمت برکنار میشوند.

۸- ماده ۸ بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۸- هر یک از وزارتخانه‌ها میتوانند در حدود احتیاج زنانی را که بموجب این قانون بخدمت در آن وزارتخانه پذیرفته شده و دوره خدمت مقرر در قانون را در روستاها بانجام رسانده‌اند بشرط رضایت از کار و قبول شدن در ارزشیابی و آزمایشهای حین خدمت بر اساس قوانین و مقررات مربوط بسپاهیان دانش برای نقاط مورد نیاز استخدام نمایند.

تبصره زیر بماده ۱۱ اضافه میشود:

تبصره- تهیه و اجرای برنامه‌های آموزش نظامی مشمولان مقررات این قانون و تأمین وسایل و هزینه‌های آن بعهده وزارت جنگ خواهد بود.

۹- در ماده ۱۳ عبارت (تعهد خدمت) بعبارت (تعهد حداقل دو سال خدمت)

تغییر و اصلاح می‌شود.

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون خدمات اجتماعی زنان

۱۰- ماده زیر بعنوان ماده ۱۶ به قانون خدمات اجتماعی زنان اضافه

می‌شود :

ماده ۱۶ - مشمولان این قانون در مدت دو سال خدمت از هر نظر تابع مقررات وزارتخانه یا سازمانی هستند که در آن خدمت مینمایند بشرط آنکه مقررات مذکور با مفاد این قانون مغایرت نداشته باشد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۲۲ : در جلسه روز سه شنبه سی ام خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

آئین نامه تکمیلی آئین نامه اجرایی تبصره ۶۸ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

مصوب ۱۳۵۱/۳/۳۱ کمیسیون مشترک دارائی مجلسین

ماده واحده- اجازه داده میشود مقامات مشروحه زیر :

- ۱- رئیس بیمه مرکزی ایران .
- ۲- رئیس شورای سازمان اموراداری و استخدامی کشور .
- ۳- رئیس دادگاه عالی انتظامی قضات .
- ۴- رئیس دادگاه تجدیدنظر قضات .
- ۵- رئیس مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی وزارت علوم و آموزش عالی .
- ۶- دادستان انتظامی قضات .
- ۷- رئیس کل دادگاههای شهرستان تهران .
- ۸- دادستان تهران .
- ۹- دادستان دیوان کیفر .
- ۱۰- رئیس کل دادگاههای استان مرکز .
- ۱۱- رئیس کل دیوان کیفر .

آئیننامه تکمیلی آئیننامه اجرائی تبصره ۶۸ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

۱۲- دادستان استان مرکز .

۱۳- دبیرکل شورای عالی شهرسازی .

بماده ۶ آئین نامه ۱۵۰۶۲ مورخ ۲۱/۱۰/۴۴ و همچنین نام مؤسسه بررسی آفات و بیماریهای گیاهی به فهرست منضم به آئین نامه افزوده گردد .

آئین نامه تکمیلی فوق مشتمل بر يك ماده در جلسه روز چهارشنبه سی و یکم خرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیون مشترک دارائی مجلسین رسیده است .

نایب رئیس مجلس سنا

دکتر سیامحمد سجادی

رئیس مجلس شورای ملی

عبدالله ریاضی

قانون واگذاری هشتاد هزار متر مربع اراضی کلاک و خلیج آباد بوزارت آموزش و پرورش

مصوب ۱۳۵۱/۴/۷

ماده ۱۹-۱ حدده - بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی اجازه داده میشود هشتاد هزار متر مربع از منابع ملی شده از پلاک ۲۲ اصلی از کلاک و خلیج آباد واقع در جنب شهر کرج را بمنظور ایجاد مدرسه‌های ابتدائی و راهنمائی و مدارس جامع تعلیمات نظری و فنی بوزارت آموزش و پرورش واگذار کند.

اراضی واگذار شده قابل اجاره یا انتقال بغیر نیست و هرگاه ظرف مدت پنجسال پس از تحویل اراضی طرح مربوط در آن اجرا نشود اراضی مزبور در اختیار وزارت کشاورزی و منابع طبیعی قرار میگیرد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه ۱۳۵۱/۲/۵ در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه هفتم تیرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

قانون الحاق دولت شاهنشاهی ایران بکنوانسیون بین المللی حفظ نباتات

مصوب ۱۳۵۱/۴/۷

ماده ۱۹ احده - بدولت اجازه داده میشود بکنوانسیون بین المللی حفظ نباتات سازمان خواربار و کشاورزی جهانی مورخ ۳ آوریل ۱۹۵۲ ملحق گردد و موافقت نامه مزبور را که مشتمل بر یک مقدمه و پانزده ماده و یک پیوست میباشد بموقع اجرا بگذارد .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن کنوانسیون ضمیمه پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۲/۲۶ در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه هفتم تیر ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد

کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات ۱۹۵۱

مقدمه :

دولت‌های متعاقد با علم بسودمند بودن همکاری‌های بین‌المللی در مهار کردن آفات و بیماریهای مربوط به نباتات و محصولات نباتی و جلوگیری از ورود و سرایت آنها در کشورهای خود همچنین بمنظور ایجاد هم‌آهنگی نزدیک در اقداماتی که برای نیل باین هدف لازم میباشد بشرح زیر موافقت مینمایند :

ماده ۱ - هدف و مسئولیت

۱ - بمنظور ایجاد اقدامات همگانی و مؤثر در جلوگیری از ورود و شیوع آفات و بیماریهای مربوط به نباتات و محصولات نباتی و تقویت اقدامات لازم برای مهار کردن آنها دولت‌های متعاقد تعهد مینمایند که اقدامات قانونی - فنی و اداری را طبق مقررات این کنوانسیون و مقررات تکمیلی که بموجب ماده ۳ مورد توافق دول متعاقد قرار گرفته است معمول دارند .

۲ - هر دولت متعاقد مسئولیت اجرای مقررات این کنوانسیون را در کشور خود قبول مینماید .

ماده ۲ - حدود فعالیت

۱ - در این کنوانسیون مقصود از کلمه «نباتات» تمام نباتات زنده و قسمت‌های آنها منجمله بذور که دول متعاقد نظارت در ورود آنها را طبق

مفاد ماده ۶ کنوانسیون با صدور گواهی‌نامه بهداشت نباتی را طبق مفاد مواد ۴ و ۵ لازم تشخیص می‌دهند. همچنین مقصود از کلمات «محصولات نباتی» تمام محصولات غیر مصنوع و نباتی‌الاصل است - منجمله بذوری که اصطلاح نباتی بر آنها ناظر نیست.

۲ - دولتهای متعاقد میتوانند مفاد این کنوانسیون را طوری تعمیم بدهند که شامل انبار - ظروف - وسایل حمل و نقل - لوازم بسته‌بندی وسایر وسایل مربوط اعم از خاک که در نقل و انتقال بین‌المللی نباتات و محصولات نباتی بکار برده میشود نیز گردد.

۳ - این کنوانسیون بالاخص به آفات و بیماریهای مهم که در معاملات بین‌المللی حائز اهمیت میباشند ناظر خواهد بود.

ماده ۳ - قراردادهای تکمیلی

۱ - سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد که از این پس بنام «فائو» نامیده خواهد شد میتواند با پیشنهاد هر يك از دولت های متعاقد یا با صلاحدید خود موافقت‌نامه‌ها و مقررات تکمیلی را برای منطقه بخصوص و یا برای آفات و بیماریهای بخصوص و یا برای نباتات و محصولات نباتی بخصوص و یا برای نقل و انتقال بین‌المللی نباتات و محصولات نباتی و یا بمنظور تکمیل مفاد کنوانسیون که برای حل مسائل خاص جهت حفظ نباتات مورد احتیاج باشد وضع نماید.

۲ - اینگونه موافقتنامه های تکمیلی که بر طبق اساسنامه و مقررات فائو تدوین خواهد گردید از طرف دولتهای متعاقد باید بمورد اجراء گذارده شود.

ماده ۴ - سازمان ملی برای حفظ نباتات .

الف - دولت متعاقد در اسرع وقت ممکن و در حدود توانائی خود بساید سازمان رسمی ملی برای حفظ نباتات و انجام وظایف عمده زیر تشکیل دهد :

۱ - نظارت بر نباتات زنده در مناطق کشت اعم از مزارع - خزانه‌ها - باغات و گلخانه‌ها و نظارت بر نباتات و محصولات نباتی در انبارها و نظارت در امور حمل و نقل بمنظور تهیه گزارش در مورد بروز آفات و بیماریهای نباتی و جلوگیری از سرایت آنها .

۲ - معاینه نباتات و محصولات نباتی که مورد معاملات بین‌المللی قرار میگیرند و تا حد امکان معاینه کالاهای دیگر که احتمال میرود ناقل آفات و بیماریهای نباتی و محصولات نباتی باشند . همچنین معاینه و نظارت بر هرگونه مؤسسات انبارداری و وسایل حمل و نقل نباتات و محصولات نباتی مورد استفاده در معاملات بین‌المللی بمنظور جلوگیری از شیوع آفات و بیماریهای نباتی و محصولات نباتی بخارج از کشور .

۳ - ضد عفونی نمودن و سمپاشی نباتات و محصولات نباتی که مورد معاملات بین‌المللی قرار میگیرند همچنین ضد عفونی نمودن ظروف - انبارها و هرگونه وسائل نقلیه مربوط .

۴ - صدور گواهینامه بهداشتی که از این پس بنام گواهینامه بهداشتی خوانده میشود دائر بر سالم بودن نباتات و محصولات نباتی با ذکر مبداء آنها .

ب - انتشار اطلاعات مربوط به نباتات و محصولات نباتی در داخل کشور و ارائه طریق مبارزه با آفات و بیماریها برای از بین بردن آنها .

ج - انجام عملیات بررسی و تحقیقات در امور مربوط به حفظ نباتات .
هر دولت متعاقد موظف است گزارشی مربوط به سازمان ملی خود برای حفظ
نباتات بساتغییراتی که احتمالاً بعدها در آن داده خواهد شد برای مدیر کل فائو
ارسال دارد مشارالیه این اطلاعات را به کلیه کشورهای متعاقد تسلیم
خواهد نمود .

ماده ۵ - گواهینامه بهداشتی .

۱ - هر دولت متعاقد ترتیب صدور گواهینامه بهداشتی را که با آئین‌نامه‌های
حفظ نباتات سایر دول متعاقد مطابقت داشته باشد بشرح زیر اتخاذ
خواهد نمود :

الف - معاینه و صدور گواهینامه توسط یاتحت نظارت مقامات فنی با
تجربه که دارای اطلاعات کامل و صحیح باشند بنحوی انجام خواهد شد تا در موقع
ورود به کشورهای دیگر گواهینامه بهداشتی صادره مورد قبول و اطمینان مقامات
مربوط قرار گیرد .

ب - گواهینامه مربوط به نباتاتی که برای غرس و یا تکثیر مورد احتیاج
میباشد باید مانند فرم نمونه‌ای که پیوست به کنوانسیون میباشد تهیه گردد و متضمن
اطلاعات دیگری که مورد تقاضای واردکننده است باشد . این فرم نمونه رانیز
میتوان برای گواهی سایر نباتات و محصولات نباتی بکاربرد مگر اینکه از طرف
کشور واردکننده تقاضای دیگری بعمل آمده باشد .

ج - متن گواهینامه نباید مخدوش و یا تغییر داده شده باشد .

۲ - دولتهای متعاقد که نباتات را برای غرس و یا تکثیر وارد مینمایند تعهد

مینمایند تقاضای گواهینامه ای که مغایر با نمونه پیوست به کنوانسیون باشد ارائه ندهند .

ماده ۶ - مقررات مربوط بواردات .

۱ - دولتهای متعاقد بمنظور جلوگیری از ورود بیماری و آفت در کشور خود اختیارات کامل دارند که ورود نباتات و محصولات نباتی را تحت ضوابطی مجاز نمایند و در انجام این منظور حق خواهند داشت که :

الف - برای ورود نباتات و محصولات نباتی محدودیتی قائل گردند .

ب - از ورود بعضی نباتات و محصولات نباتی و یا قسمتی از آنها جلوگیری بعمل آورند .

ج - از بعضی نباتات و محصولات نباتی وارد شده معاینه بعمل آورده و در صورت لزوم آنها را تحت قرنطینه قرار دهند .

د - ضد عفونی نمودن و یا از بین بردن نباتات و محصولات نباتی مورد حمل و نقل و یا جلوگیری از ورود آنها .

۲ - بمنظور ممانعت هر چه کمتر از معاملات بین‌المللی کشور های متعاقد تقبل مینمایند مندرجات بند ۱ این ماده را با توجه به مقررات مجری دارند :

الف - دولتهای متعاقد نمیتوانند بموجب مقررات داخلی خود مربوط به حفظ نباتات مبادرت به هیچیک از اقدامات مندرج در بند ۱ این ماده بنمایند مگر اینکه اقدام مذکور از نظر بهداشت نباتات ضروری شناخته شود .

ب - اگر دولت متعاقد برای ورود نباتات و محصولات نباتی محدودیتهایی در نظر بگیرد و یا برای ورود آنها شرایطی قائل گردد لازم است بلافاصله این

محدودیت و شرایط را منتشر نموده و آنها را با اطلاع مراکز حفظ نباتات سایر دولتهای متعاقد و فائو برساند .

ج - اگر دولت متعاهدی قانونی برای جلوگیری از ورود پاره‌ای نباتات و محصولات نباتی تدوین نماید لزوماً باید بفوریت تصمیم مدلل خود را منتشر نموده و آن را با اطلاع سایر دولتهای متعاقد و فائو برساند .

د - اگر دولت متعاهدی مایل باشد بعضی از نباتات و محصولات نباتی از طریق نقاط معینی وارد کشورش شود باید این نقاط را طوری انتخاب نماید که بدون جهت مانع معاملات بین‌المللی نگردد علاوه بر این دولت متعاقد مذکور باید بلافاصله صورتی شامل نقاط مذکور را تهیه و آن را بمراکز حفظ نباتات سایر دولتهای متعاقد و فائو تسلیم نماید . محدودیتهای مربوط به نقاط تعیین شده ورود فقط موقعی مجاز خواهد بود که نباتات و محصولات نباتی مربوط با گواهینامه بهداشتی همراه بوده و تحت معاینه و با عملیات مخصوصی قرار گیرد .

ه - هرگونه معاینه توسط مراکز حفظ نباتات يك دولت متعاقد نباید بفوریت و بادر نظر گرفتن فسادپذیری نباتات مربوط صورت گیرد و اگر مشاهده شود که کالای وارداتی در بعضی جهات با شرایط قانونی کشور واردکننده مطابقت ننماید موضوع باید بلافاصله باستحضار کشور صادرکننده برسد . اگر تمام و یا قسمتی از کالا معدوم گردد بلافاصله يك صورت جلسه رسمی برای مرکز حفظ نباتات کشور صادرکننده ارسال خواهد شد .

و - دولتهای متعاقد باید طوری اقدام نمایند که احتیاج به گواهینامه بهداشتی برای آن محصولات نباتی که جهت غرس مورد نیاز میباشد بحداقل تقلیل یابد مانند حبوبات - میوه - سبزیجات، و انواع گل .

ز - دولتهای متعاقد برای مطالعه و بررسی انواع آفات و بیماری می‌توانند با اتخاذ تدابیر و احتیاط لازم بمنظور جلوگیری از اشاعه آفات و بیماری نباتات و محصولات نباتی نباتات بیمار و آفت‌زده را وارد کشور خود نمایند.

۳- اقداماتی که در این ماده ذکر شده نباید در باره کالائی که بعنوان ترانزیت از کشوری میگذرد مورد استفاده قرارگیرد مگر اینکه این اقدام از نظر حمایت از محصولات داخلی خود آن کشور واجب و ضروری باشد .

ماده ۷ - همکاری بین‌المللی .

بمنظور نیل به اهداف کنوانسیون حاضر - دولتهای متعاقد در حدود توانایی خود بایکدیگر همکاری خواهند نمود بخصوص در موارد زیر :

الف - دولتهای متعاقد متعهد میشوند که بمنظور تشکیل مرکز اطلاعات جهانی در کشور خود مربوط به بیماریها و آفات نباتی با حداکثر استفاده از خدمات سازمانهای موجود در این زمینه با فائو همکاری نمایند و از بدو تأسیس این مرکز اطلاعات زیر را مرتب و در فواصل معین در اختیار فائو قرار دهند :

۱- گزارش در مورد آغاز و شیوع آفات و بیماریهای نباتات و محصولات نباتی که در حال حاضر و یا در آتیه خطرناک بنظر میرسند و حائز اهمیت اقتصادی میباشند .

۲- اطلاعات راجع به کشف طرق مؤثر مبارزه با آفات و بیماریهای نباتات و محصولات نباتی .

ب- دولتهای متعاقد در حدود امکانات خود موافقت مینمایند که در مبارزه با آفات و بیماریهای مهمی که محصولات نباتی را جداً تهدید نموده و احتیاج با اقدام بین‌المللی دارد شرکت نمایند .

ماده ۸۵ - سازمان منطقه‌ای حفظ نباتات.

۱- دولتهای متعاقد تعهد مینمایند که برای تأسیس سازمانهای حفظ نباتات در حوزههای مناسب بایکدیگر همکاری نمایند .

۲- سازمان منطقه‌ای حفظ نباتات باید وظیفه هم‌آهنگی را در منطقه مربوط انجام داده و برای نیل به اهداف کنوانسیون در فعالیت های گوناگون شرکت نماید .

ماده ۹۵ - حل اختلافات .

۱- اگر در تفسیر و یا اجرای مفاد کنوانسیون اختلافی بروز نماید و یا اگر دولت متعاهدی تشخیص دهد که اقدام دولت متعاقد دیگر برخلاف وظایفی است که طبق مفاد مواد ۵ و ۶ کنوانسیون بخصوص در مورد ممانعت و یا محدودیت ورود نباتات و محصولات نباتی به او محول شده است این دولت و یا دولت های متعاقد ذینفع میتوانند از مدیر کل فائو تقاضا نمایند که کمیته‌ای را برای رسیدگی باختلاف موجود تعیین نماید .

۲- مدیر کل فائو پس از مشورت با دولت مربوط کمیته کارشناسی را که نمایندگان دول ذینفع نیز جزء آن خواهند بود تعیین و باتوجه باسناد و مدارکی که دول ذینفع ارائه خواهند داد بموضوع رسیدگی بعمل خواهد آمد. این کمیته نظریات خود را برای مدیر کل فائو ارسال و مشارالیه سپس آنرا برای دول ذینفع و سایر دول متعاقد ارسال خواهد نمود .

۳- دولت‌های متعاقد موافقت مینمایند که نظریه کمیته هر چند که نافذ و لازم‌الاجراء نمیباشد لیکن در آینده بین دول متعاقد مبنای مذاکره برای حل اختلاف موجود قرار خواهد گرفت .

۴- هزینه کمیته کارشناسان برعهده دولتهای ذینفع خواهد بود .

ماده ۱۰ - جانشین‌سازی موافقتنامه‌های قبلی.

این کنوانسیون بکنوانسیون مورخ ۳ نوامبر ۱۸۸۱ به کنوانسیون اضافی که در تاریخ ۱۵ آوریل ۱۸۸۹ در برن بامضاء رسیده و کنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات که در تاریخ ۱۶ آوریل ۱۹۲۹ در رم بامضاء رسیده است خاتمه بخشیده و خود جانشین آنها میباشد .

ماده ۱۱ - قلمرو اجرائی.

۱- هر دولت متعاقد میتواند در موقع تصویب و یا الحاق به کنوانسیون و یا هر موقع دیگر بعد از آن اظهارنامه‌ای برای مدیر کل فائو بفرستد مبنی بر اینکه مقررات کنوانسیون در کلیه اراضی و یا قسمتی از آن که دولت مذکور مسئولیت روابط بین‌المللی آنرا بعهده دارد قابل اجراء میباشد. متن این اظهارنامه ۳۰ روز پس از دریافت توسط مدیر کل فائو نافذ خواهد بود .

۲- هر دولت متعاقد که برطبق بند ۱ این ماده اظهارنامه محدودیت ارضی را برای مدیر کل فائو میفرستد میتواند هر وقت که لازم بداند اظهارنامه دیگری که طی آن مفاد اظهارنامه قبلی تعدیل شده باشد برای مدیر کل فائو ارسال دارد اظهارنامه تعدیلی نیز ۳۰ روز پس از دریافت توسط مدیر کل فائو نافذ خواهد بود .

۳- مدیر کل فائو وصول این اظهارنامه‌ها را بتمام امضاء کنندگان این کنوانسیون اطلاع خواهد داد .

ماده ۱۲ - تصویب و الحاق .

۱- این کنوانسیون تا اول ماه می ۱۹۵۲ برای امضای کلیه دولتها مفتوح خواهد بود و در اسرع وقت ممکن به تصویب خواهد رسید . اسناد مربوط به مصوبات نزد مدیر کل فائو نگهداری خواهد شد و مشارالیه تاریخ دریافت اسناد را با اطلاع دولتهای امضاء کننده خواهد رسانید .

۲- همینکه کنوانسیون برطبق ماده ۱۴ لازم‌الاجرا گردید دولتهای غیرمتعاقد نیز می‌توانند تقاضای الحاق به آنرا بنمایند . این عضویت با سپردن اسناد الحاق نزد مدیر کل فائو صورت پذیر می‌باشد و مشارالیه این امر را با اطلاع سایر اعضا امضاء کننده خواهد رسانید .

ماده ۱۳ - اصلاحات .

۱- هرگونه پیشنهاد برای اصلاح مفاد این کنوانسیون باید بمدیر کل فائو تسلیم گردد .

۲- هر پیشنهاد اصلاحی در مورد کنوانسیون که از دولت متعاهدی بمدیر کل فائو واصل می‌گردد در جلسه معمولی و یا در یک کنفرانس خصوصی فائو برای موافقت مطرح خواهد شد و اگر این پیشنهاد حاوی تغییرات مهم فنی و یا تعهدات بیشتری برای دولتهای متعاقد باشد موضوع قبل از طرح در جلسه معمولی و یا کنفرانس خصوصی توسط کمیته مشورتی کارشناسان فائو مورد مطالعه و بررسی قرار خواهد گرفت .

۳ - هر پیشنهاد اصلاحی نباید دیرتر از تاریخ ارسال دستور جلسه کنفرانس مربوط به رسیدگی بموضوع توسط دبیرکل فائو در اختیار دولت‌های متعاقد قرار گیرد .

۴ - هر پیشنهاد اصلاحی باید بتصویب کنفرانس فائو رسیده و ۳۰ روز پس از تصویب آن بوسیله دوسوم دولتهای متعاقد لازم‌الاجرا میگردد اصلاحاتی که متضمن تعهدات جدید برای دولتهای متعاقد میباشد در مورد هر یک از آن دولتها ۳۰ روز پس از پذیرش اصلاحیه مزبور توسط دولت مربوط لازم‌الاجرا خواهد شد .

۵ - اسناد پذیرش اصلاحیه‌ای که تعهدات جدیدی برای دولتهای متعاقد ایجاد مینماید توسط مدیرکل فائو نگهداری خواهد شد و مشارالیه دریافت پذیرش و قابل اجراء بودن آنرا باطلاع دولتهای متعاقد خواهد رسانید .

ماده ۱۴ - لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون.

همینکه این کنوانسیون از طرف سه دولت امضاءکننده بتصویب رسیده بلافاصله مقررات مربوط بین آنها نافذ خواهد بود و سپس هر دولتی که کنوانسیون را امضاء نماید بمجرد اینکه سند موافقت و یا الحاق خود را به کنوانسیون تسلیم نماید مقررات درباره آن نیز قابل اجراء خواهد بود .

ماده ۱۵ - فسخ

۱ - هر دولت متعاقد میتواند هر موقع که بخواهد باتسلیم اخطاریه‌ای به مدیرکل فائو کنوانسیون حاضر را فسخ نماید .

مدیر کل فائو بلافاصله موضوع را با اطلاع دولتهای امضاء کننده کنوانسیون

خواهد رسانید .

۲- فسخ کنوانسیون یکسال پس از دریافت اختطاریه توسط مدیر کل فائو

نافذ خواهد بود .

پیوست نمونه فرم گواهینامه بهداشت

خدمات حفظ نباتات

کشور شماره

بدینوسیله گواهی میشود که نباتات یا قسمتهائی از نباتات و یا محصولات نباتی که ذیلاً نام برده میشوند و یا نمونه‌های واقعی آنها در تاریخ .

مورد آزمایش کامل توسط آقای که کارمند مجاز اداره

میباشد قرار گرفته و به نظر ایشان عاری از هرگونه بیماری و آفت مضره

میباشند بنابراین محموله فوق باتمام مقررات بهداشتی کشور واردکننده که در اطلاعیه‌های مربوط منتشر شده است مطابقت مینماید .

تدخین یا ضد عفونی کردن محموله (در صورتیکه مقررات کشور وارد

کننده ایجاب نماید) .

در تاریخ عملی که انجام شده

مدتی که عمل روی کالا انجام شده مواد شیمیائی

که بمصرف رسیده است .

عطف بمقررات مربوط .

تاریخ ۱۳

امضاء سمت مهر اداره

شرح کالای فرستاده شده

نام و نشانی صادرکننده .

نام و نشانی تحویل گیرنده .

تعداد و مشخصات بسته‌ها .

علامت مشخص کننده .

مبداء (اگر مورد تقاضای واردکننده باشد)

وسیله حمل و نقل .

مقصد .

مقدار و نام محصول .

نام علمی گیاه (اگر مورد تقاضای واردکننده باشد)

کنوانسیون فوق‌مشمول بریک مقدمه و پانزده ماده و یک پیوست منضم بقانون

الحاق دولت شاهنشاهی ایران بکنوانسیون بین‌المللی حفظ نباتات میباشد .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی .

قانون انتقال عرصه و اعیان انبارها و زمین متعلق بسازمان غله کشور بشرکت چای ایران

مصوب ۱۳۵۱/۴/۷

ماده ۱۹ احده - بدولت اجازه داده میشود مالکیت عرصه و اعیان انبارهای پیش ساخته و قطعه زمین شرقی آن واقع در امین آباد شهرری را که متعلق بسازمان غله کشور میباشد بشرکت سهامی چای ایران منتقل و معادل قیمت ارزیابی شده زمین و قیمت تمام شده ساختمانها و تأسیسات آن از سرمایه سازمان غله کشور کسرو عیناً بسرمایه شرکت سهامی چای ایران اضافه نماید .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۳/۲ در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه هفتم تیرماه یک هزار و سیصد و پنجاه یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

قانون اصلاح تبصره ۲ ماده ۷۳ قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۴۹

مصوب ۱۳۵۱/۴/۷

ماده ۱ واحده - عبارت زیر به آخر تبصره ۲ ماده ۷۳ قانون محاسبات
عمومی اضافه میشود :

«شرکت‌های تابع شرکت ملی ذوب آهن ایران نیز مشمول حکم این
تبصره خواهند بود. معاملات مربوط بواحدهای خارج از مرکز شرکت مذکور
تا تبدیل آنها بشرکت که تاریخ آن از پایان شهریور ماه ۱۳۵۲ تجاوز نخواهد
کرد کماکان مشمول مقررات اساسنامه شرکت ملی ذوب آهن ایران خواهد
بود.»

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه
روز سه‌شنبه ۱۳۵۱/۳/۹ در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه هفتم تیرماه یکهزار
وسیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قوانین مربوط بشهرداری و نوسازی و عمران شهری

مصوب ۱۳۵۱/۴/۷

ماده ۱۹ احده - مواد ذیل از قانون شهرداری و قانون نوسازی و عمران شهری بشرح زیر اصلاح میشود :

۱ - در تبصره يك ماده ۲۳ قانون اصلاح قانون نوسازی و عمران شهری مصوب سال ۱۳۵۰ بعد از عبارت (نقشه‌های تفصیلی را تهیه و اراضی) و همچنین بعد از عبارت (اراضی بایر و مزروعی) عبارت «و باغ‌ها» اضافه میشود .

۲ - شهرداری پایتخت مجاز است موارد مذکور در بند ۸ ماده ۵۵ و ماده ۸۴ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴ و مواد ۵۴ و ۱۱۱ قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید بقانون شهرداری مصوب سال ۱۳۴۵ و همچنین تبصره ۵ ماده ۲ و مواد ۱۵-۱۶-۲۲ و ۳۱ قانون نوسازی و عمران شهری مصوب سال ۱۳۴۷ را پس از تصویب انجمن شهر بموقع اجرا بگذارد .

تبصره - وزارت کشور میتواند بهر يك از شهرداریها که مقتضی بداند اجازه دهد تمام یا برخی از مواد و تبصره‌های مندرج در این بند را پس از تصویب انجمن شهر مربوط بموقع اجرا بگذارد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه ۱۳۵۱/۳/۱۶ در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه هفتم تیر ماه یک‌هزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس سنا رسید .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

قانون اصلاح جداول اعتبارات سنواتی و سایر جداول پیوست بر نامه عمرانی چهارم کشور

مصوب ۱۳۵۱/۴/۷

ماده واحده - جدول ذیل تبصره یک قانون افزایش اعتبارات بر نامه عمرانی
چهارم کشور مصوب اسفندماه ۱۳۵۰ بشرح زیر:

میلیارد ریال	۷۳/۴	سال ۱۳۴۷
میلیارد ریال	۸۴/۹	سال ۱۳۴۸
میلیارد ریال	۱۰۱/۶	سال ۱۳۴۹
میلیارد ریال	۱۳۰/۵	سال ۱۳۵۰
میلیارد ریال	۱۸۷	سال ۱۳۵۱
میلیارد ریال	۵۷۷/۴	جمع

و سایر جدول های پیوست قانون مزبور بشرح جدول های منضم باین ماده
واحد اصلاح میشود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و جداول ضمیمه پس از تصویب مجلس
شورای ملی در جلسه روز سه شنبه ۱۶/۳/۵۱ در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه
هفتم تیرماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس سنارسید .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

جدول شماره ۱۵

دریافتهای سازمان برنامه در دوره برنامه عمرانی چهارم کشور

(فروردین ۱۳۴۷ تا پایان سال ۱۳۵۱)

ردیف	عنوان	مبلغ به میلیارد ریال
۱	نفت (بر اساس ۸۰ درصد سهم سازمان برنامه)	۴۳۹/-
۲	درآمد گاز	۷/-
۳	وامهای خارجی	۱۶۹/۵
۴	اوراق قرضه . اسناد خزانه و اعتبارات بانکی	۱۶۶/۱
۵	متفرقه	۱۵/-
۶	انتقال از بودجه عادی	۳/۴
	جمع	۸۰۰/-

جدول شماره ۲۵

پرداختهای سازمان برنامه در دوره برنامه عمرانی چهارم کشور

(فروردین ۱۳۴۷ تا پایان سال ۱۳۵۱)

مبلغ به میلیارد ریال	عنوان	ردیف
۵۷۷/۴	طرحهای عمرانی غیرمستمر و توسعه هزینه طرحهای مستمر	۱
۴۵/-	طرحهای مستمر منتقله از برنامه عمرانی سوم	۲
۵/-	هزینه انتقال گاز	۳
۶۳/-	اصل و بهره وامهای خارجی	۴
۱۳/۹	اصل و بهره اسناد خزانه	۵
۸۴/۲	اصل و بهره اعتبارات بانک مرکزی و وامهای داخلی	۶
۹/۵	اداری و متفرقه	۷
۲/-	انتقال بیودجه عادی	۸
۸۰۰/-	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور
(برحسب فصل)

(مبالغ به میلیون ریال)

اعتبار	عنوان فصل	شماره فصل
۵۱۲۵۰	کشاورزی و دامپروری	۱
۱۱۵۷۰۰	صنایع و معادن	۲
۶۱۷۰۰	نفت و گاز	۳
۴۵۳۰۰	آب	۴
۴۲۲۰۰	برق	۵
۸۴۷۰۰	حمل و نقل و ارتباطات	۶
۴۶۵۰۰	مخابرات	۷
۱۰۶۰۰	عمران دهات	۸
۹۱۰۰	عمران شهری	۹
۴۳۰۰۰	ساختمان و مسکن	۱۰
۳۴۶۰۰	آموزش و پرورش	۱۱
۱۵۰۰	فرهنگ و هنر	۱۲
۳۶۵۰	جلب سیاحان	۱۳
۱۷۰۰۰	بهداشت و بهداشت	۱۴
۵۷۰۰	رفاه اجتماعی	۱۵
۲۳۰۰	آمار و بررسی	۱۶
۲۶۰۰	عمران ناحیه‌ای	۱۷
۵۷۷۴۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(برحسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل اول - کشاورزی و دامپروری

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۶۸۰۰	حفظ منابع طبیعی	۱
۱۰۰۰۰	واحدهای بزرگ کشاورزی	۲
۱۱۵۰۰	اعتبارات کشاورزی	۳
۲۴۰۰	خدمات کشاورزی	۴
۴۰۰۰	بهبود کشت و تولیدات کشاورزی	۵
۲۹۰۰	دامپروری و دامپزشکی	۶
۵۳۰۰	بازاریابی، (شامل ساختن سیلوها و انبارهای فنی)	۷
۳۷۰۰	تحقیق و بررسی (شامل اصلاح بذرها و اقتصاد روستائی)	۸
۳۶۵۰	اصلاحات ارضی و کاداستر	۹
۵۱۲۵۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(برحسب بند)

(مبالغ به سیلیون ریال)

فصل دوم - صنایع و معادن

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات
۱	صنایع غذایی و دخانیات	۶۱۰۰
۲	صنایع فلزی و ذوب فلز	۵۹۰۰۰
۳	صنایع مکانیکی - الکتریکی و وسائل نقلیه	۱۲۱۰۰
۴	صنایع شیمیائی و پتروشیمی	۲۶۰۰۰
۵	صنایع معدنی و غیر فلزی	-
۶	سایر صنایع (شامل صنایع روستائی)	۹۴۰
۷	کمکهای فنی - آموزش و تحقیقات	۱۲۷۰
۸	اکتشافات و بهره برداری از معادن	۲۲۴۰
۹	کمک ب سرمایه گذاران خصوصی (بصورت وام یا مشارکت)	۸۰۵۰
	جمع	۱۱۵۷۰۰

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل سوم - نفت و گاز

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۱۸۲۲۰	نفت	۱
۴۳۴۸۰	گاز	۲
۶۱۷۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور
(بر حسب بند)

فصل چهارم - آب

(مبالغ به میلیون ریال)

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۳۴۰۰	تحقیق و بررسی منابع آب	۱
	ایجاد و تکمیل تأسیسات مربوط به بهره برداری از آبهای	۲
۸۶۰	زیرزمینی	
	ایجاد و تکمیل تأسیسات مربوط به بهره برداری از آبهای	۳
۴۰۴۰۰	سطحی	
۲۰	نظارت بر منابع آب	۴
۶۲۰	خدمات عمومی (سازمانهای آب و برق)	۵
۴۵۳۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(سبالغ به میلیون ریال)

فصل پنجم - برق

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۱۶۶۰۰	تولید نیروی برق	۱
۱۱۰۰۰	انتقال نیروی برق	۲
۱۷۴۰	توزیع نیروی برق	۳
۱۷۰۰	تأمین برق شهرها	۴
۱۱۶۰	آموزش و تحقیقات و بررسی	۵
۴۲۲۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل ششم - حمل و نقل و ارتباطات

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۲۶۰۰۰	راههای اصلی	۱
۱۸۴۰۰	راههای فرعی	۲
۲۱۰۰۰	راه آهن	۳
۷۲۵۰	بنادر	۴
۱۱۰۰۰	فرودگاهها	۵
۵۵۰	هواشناسی	۶
۵۰۰	نقشه برداری	۷
-	آزمایش فنی و مکانیک خاک	۸
۸۴۷۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(برحسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل هفتم - مخابرات

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات
۱	تلفن و تلگراف	۳۹۲۰۰
۲	پست	۱۳۳۰
۳	ایجاد مراکز مخابرات و پست	۱۱۰۰
۴	رادیو	۲۱۲۰
۵	تلویزیون	۲۷۵۰
	جمع	۴۶۵۰۰

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل هشتم - عمران دهات

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۲۶۰۰	تأمین آب مشروب	۱
۱۸۵۰	تأسیسات بهداشتی روستا	۲
۶۰۰	بهسازی محیط و خانه های روستائی	۳
۲۵۰	احداث خانه های نمونه و وام مسکن	۴
۷۰۰	تأمین برق روستاها	۵
۱۷۰۰	راههای روستائی	۶
۲۹۰۰	آموزش روستائی	۷
۱۰۶۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل نهم - عمران شهری

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۱۳۰	آموزش و بهبود مدیریت شهرداریها	۱
۸۵۷۰	احداث و تکمیل تأسیسات شهرها	۲
۴۰۰	طرح جامع شهری	۳
۹۱۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل دهم - ساختمان و مسکن

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۳۳۵۰۰	احداث و تکمیل ساختمانهای دولتی	۱
۸۳۵۰	مسکن	۲
۱۱۵۰	وامهای ساختمانی	۳
۴۳۰۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور
(برحسب بند)

فصل یازدهم - آموزش و پرورش (مبالغ به میلیون ریال)

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات
۱	آموزش ابتدائی	۱۳۹۰۰
۲	مبارزه بایسوادی	۱۲۰۰
۳	دوره راهنمایی تحصیلی	۲۴۰۰
۴	آموزش حرفه‌ای - فنی - صنعتی و کشاورزی	۲۵۸۰
۵	آموزش متوسطه نظری	۳۵۸۰
۶	آموزش ضمن کار و بورس حرفه‌ای	۱۲۴۰
۷	تحقیقات علمی	۴۵۰
۸	آموزش دانشگاه	۹۰۰۰
۹	آموزش متفرقه	۲۵۰
	جمع	۳۴۶۰۰

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل دوازدهم - فرهنگ و هنر

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات
۱	فعالیت‌های هنری	۳۷۰
۲	آموزش سمعی و بصری	۲۶۰
۳	نگارش و آموزش هنری	۴۵
۴	کتابخانه‌های عمومی و خانه‌های فرهنگی	۵۵
۵	موزه و باستان‌شناسی	۴۲۰
۶	روابط فرهنگی	۳۵۰
	جمع	۱۵۰۰

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل سیزدهم - جلب سیاحان

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۳۳۰۰	تأسیسات	۱
۳۵۰	تبلیغات	۲
۳۶۵۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل چهاردهم - بهداشت و بهداری

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات
۱	خدمات بهداشتی	۵۷۸۰
۲	خدمات درمانی	۷۹۳۰
۳	خدمات مختلط درمانی و بهداشتی	۲۴۸۰
۴	آموزش	۵۸۰
۵	تحقیقات	۲۳۰
	جمع	۱۷۰۰۰

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل پانزدهم - رفاه اجتماعی

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات
۱	بیمه های اجتماعی	۶۰
۲	رفاه خانوادگی و کودک	۴۰۰
۳	رفاه جوانان - پیش آهنگی و تربیت بدنی	۴۲۰۰
۴	رفاه کارگران	۱۵۰
۵	رفاه روستائیان	۵۲۰
۶	رفاه گروه های خاص	۱۵۰
۷	آموزش و تحقیقات	۲۲۰
	جمع	۵۷۰۰

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل شانزدهم - آمار و بررسی

اعتبارات	عنوان بند	شماره بند
۱۴۰۰	آمار	۱
۹۰۰	بررسی و برنامه ریزی	۲
۲۳۰۰	جمع	

جدول شماره ۳

اعتبارات برنامه عمرانی چهارم کشور

(بر حسب بند)

(مبالغ به میلیون ریال)

فصل هفدهم - عمران ناحیه‌ای

شماره بند	عنوان بند	اعتبارات
۱	عمران ناحیه‌ای	۲۶۰۰
	جمع	۲۶۰۰

جداول فوق منضم بقانون اصلاح جداول اعتبارات سنواتی و سایر

جداول پیوست برنامه عمرانی چهارم کشور میباشد .

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی

مصوب ۱۱/۴/۱۳۵۱

ماده ۱- هر کس ضمن تعقیب جزائی بتأدیه جزای نقدی یا ضرر و زیان ناشی از جرم محکوم شود و آن را نپردازد یا مالی از او بدست نیاید بدستور دادستان در مورد جزای نقدی و تقاضای مدعی خصوصی در مورد ضرر و زیان به ازاء هر پانصد ریال یا کسر آن یک روز بازداشت میگردد. در صورتیکه محکومیت مذکور توأم با مجازات حبس باشد بازداشت از تاریخ اتمام مجازات حبس شروع میشود و از حداکثر مدت حبس مقرر در قانون برای آن جرم بیشتر نخواهد شد و بهر حال حداکثر مدت بازداشت نسبت بمجموع جزای نقدی و ضرر و زیان از پنج سال تجاوز نمیکند.

تبصره ۱- در هر مورد که مباشر و شریک یا معاون جرم متضامناً مسئول پرداخت جزای نقدی باشند هر یک بتناسب مسئولیت خود بسهمی از مبلغ کل جزای نقدی محکوم می شود و نسبت به پرداخت مابقی مسئولیت تضامنی دارد.

تبصره ۲- در مورد ضرر و زیان ناشی از جرم دادگاه مباشر و شریک و معاون جرم را به تناسب مسئولیت هر یک پرداخت ضرر و زیان محکوم مینماید لیکن محکوم علیهم نسبت بپرداخت کل ضرر و زیان مسئولیت تضامنی دارند. در صورت صغیر بودن و همچنین در موارد فوت یا جنون یا عفو یا تعلیق

اجرای مجازات نقدی مباشر یا بعض از شرکاء یا معاونین جرم سهم آنان از کل مبلغ جزای نقدی کسر میشود و سایرین متضامناً مسئول پرداخت بقیه جزای نقدی خواهند بود. در مورد اجرای بازداشت موضوع این ماده هر يك از محکوم عليهم فقط به ازاء سهم خود از جزای نقدی یا ضرر و زیان بازداشت می‌شوند.

تبصره ۳- در صورتیکه محکوم علیه پس از تحمل نصف مدت بازداشت بدل از جریمه نتواند جزای نقدی یا ضرر و زیان مدعی خصوصی را بپردازد و بموجب حکم دادگاه صادرکننده حکم جزائی نیز معسر شناخته شود از زندان آزاد میشود ولی حق مدعی خصوصی محفوظ خواهد بود و هر وقت مالی از محکوم علیه بدست آید میتواند نسبت به استیفای طلب خود اقدام نماید. حکم دادگاه بر قبول یا رد اعسار قطعی است.

تبصره ۴- احکام ضرر و زیانیکه باستناد احکام جزائی از دادگاه حقوق صادر میشود مشمول مقررات فوق خواهد بود.

ماده ۲- وزارت دادگستری می‌تواند محکوم بجزای نقدی را که سابقه تکرار جرم نداشته باشد در صورتیکه مالی از او بدست نیاید بدرخواست دادستان مجری حکم و با توجه بوضع اخلاقی و رفتار محکوم علیه و رعایت شرایطی که در آئین نامه تعیین خواهد شد از تمام یا قسمتی از توقیف ما به ازاء جزای نقدی معاف دارد.

آئین نامه مربوط از طرف وزارت دادگستری تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای دادگستری مجلسین بموقع اجراء گذاشته خواهد شد.

ماده ۳- جز در موارد مذکور در مواد ۱ و ۲ در هر مورد دیگری که بازداشت اشخاص در قبال عدم پرداخت دین مستند بحکم یا سند لازم الاجراء تجویز شده مدیون به نسبت هر پانصد ریال یکروز بازداشت میشود و در هر حال مدت بازداشت

قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی

از دو سال تجاوز نخواهد کرد و مدیون نسبت به مجموع بدهیهای خود تا قبل از بازداشت در حکم معسر تلقی و آزاد خواهد شد ولی هر موقع مالی از مدیون بدست آید طلبکاران حق استیفای طلب خود را از آن خواهند داشت.

تبصره ۵ - در مورد این ماده و ماده قبل هر گاه بعلت عدم پرداخت هزینه بازداشت یا بقتضای مدعی خصوصی یا دائن محکوم علیه یا مدیون آزاد شود بازداشت مجدد وی فقط برای یکبار مجاز است.

ماده ۴ - در مورد دیون و تعهدات مالی موضوع اسناد لازم الاجراء و کلیه محکومیت‌های مالی حقوقی و جزائی هر کس بقصد فرار از تأدیه دین یا محکوم به مال خود را بضرردیان بوراث صغیر خود انتقال دهد بنحویکه بقیه اموالش برای پرداخت بدهی او کافی نباشد در صورت وجود مال در ملکیت انتقال گیرنده از عین مال و در غیر این صورت معادل قیمت آن از اموال انتقال گیرنده بابت دین استیفاء خواهد شد و اگر مالی از آنسان بدست نیاید مقررات قانونی راجع به اجرای احکام و اسناد درباره محکوم علیه یا مدیون اجرا میگردد و همین حکم جاری است در مورد انتقال به اشخاص دیگری که خود یا اولیاء قانونی آنان عالم بقصد مدیون یا محکوم علیه باشند.

در تمام موارد فوق هر گاه دادگاه باتوجه بقرائن و دلائل و اوضاع و احوال تشخیص دهد که انتقال بقصد فرار از تأدیه دین یا محکوم به صورت گرفته حکم به استیفاء دین یا محکوم به از عین مال یا معادل بهای آن از اموال انتقال گیرنده حسب مورد خواهد داد و عمل انتقال دهنده در حکم کلاهبرداری محسوب خواهد شد.

ماده ۵ - مقررات این قانون در مورد کلیه دیون و محکومیت‌های مالی جزائی و حقوقی که در حال اجراء است نیز اعمال خواهد شد.

قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی

ماده ۶۵۶ - ماده ۱ از مواد اضافه شده بقانون آئین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۳۷ و کلیه مواد و مقررات قانونی در باب اجرای احکام و اسناد لازم الاجراء در قسمتی که مغایر با این قانون باشد ملغی است .

قانون فوق مشتمل بر شش ماده و پنج تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۲۲ ، در جلسه روز یکشنبه یازدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبداللہ ریاضی

قانون تشکیل گارد صنعت نفت

مصوب ۱۱/۴/۵۱

ماده ۱ واحده - برای حفاظت تأسیسات و اموال و اسناد صنعت نفت سازمانی بنام گارد صنعت نفت در شرکت ملی نفت ایران تشکیل میشود و افراد سازمان مزبور در اجرای قانون مجازات اخلا لگران در صنایع نفت مصوب سال ۱۳۳۶ در موقع نگهبانی «دارای وظایف و اختیارات و مسئولیتهای ضابطین نظامی خواهند بود» و طبق این قانون و آئیننامه ای که وسیله وزارت دارائی و وزارت جنگ تهیه و بتصویب کمیسیونهای نظام و جنگ و دادگستری مجلسین میرسد حق استعمال اسلحه خواهند داشت .

تبصره ۱ - مقررات استخدامی و آموزشی و نحوه انجام وظیفه افراد گارد منحصرأ طبق آئیننامه ای خواهد بود که توسط شرکت ملی نفت ایران تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد .

تبصره ۲ - شرکت ملی نفت ایران موظف است افراد گارد صنعت نفت را در برابر حوادث ناشی از انجام وظیفه همچنین مسئولیت مدنی، آنها را در قبال اشخاص ثالث که ناشی از انجام وظیفه مذکور باشد نزد شرکت سهامی بیمه ایران بیمه نماید .

تبصره ۳ - افراد گارد از لحاظ مقررات انضباطی و کیفری مشمول قوانین و آئیننامه های نیروهای مسلح شاهنشاهی خواهند بود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۱/۳/۲۹، در جلسه روز یکشنبه یازدهم تیرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اساسنامه شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان

مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۱ کمیسیونهای استخدام،
دارائی و اقتصاد مجلسین

ماده ۱- در اجرای قانون تشکیل شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان مصوب بیست و هشتم اسفند یک هزار و سیصد و پنجاه شمسی بموجب مقررات این اساسنامه شرکتی بنام شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان تأسیس می شود.

ماده ۲- مرکز اصلی شرکت در تهران است و شرکت میتواند در صورت لزوم در نقاط دیگر شعبه یا نمایندگی تأسیس کند.

ماده ۳- موضوع شرکت بهره برداری از معادن مس سرچشمه کرمان شامل استخراج سنگ معدن و تولید محصولات پرعیار شده و مس فلزی و فرآورده ها و محصولات وابسته و توزیع و فروش محصولات مزبور و انجام کلیه امور و معاملات مربوط بموضوع شرکت میباشد.

ماده ۴- سرمایه شرکت مبلغ یک میلیارد ریال است که به یک هزار سهم یک میلیون ریالی بانام تقسیم میشود که پنجاه در صد آن پرداخت شده است سهام شرکت کلاً بدولت تعلق دارد.

ماده ۵- مدت شرکت نامحدود است.

ماده ۶ - ارکان شرکت بشرح زیر است :

الف - مجمع عمومی .

ب - هیئت مدیره .

ج - مدیر عامل .

د - بازرس .

ماده ۷ - مجمع عمومی شرکت ازوزیر اقتصاد، وزیر دارائی، وزیر کار و امور اجتماعی، مدیر عامل سازمان برنامه و رئیس کل بانک مرکزی ایران تشکیل میگردد .

ریاست مجمع عمومی باوزیر اقتصاد خواهد بود .

ماده ۸ - مجمع عمومی عادی سالی یکبار حداکثر تا آخر تیرماه هر سال تشکیل میشود و در صورت ضرورت مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده نیز تشکیل خواهد شد . وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی بشرح زیر است :

الف - رسیدگی به پیشنهاد وزیر اقتصاد در مورد انتخاب و عزل و تجدید انتخاب رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل بمنظور پیشنهاد به هیئت وزیران .

ب - اخذ تصمیم در مورد پیشنهاد وزیر اقتصاد درباره انتخاب و عزل و تجدید انتخاب اعضاء هیئت مدیره و بازرس .

ج - تعیین حقوق و مزایای اعضاء هیئت مدیره و مدیر عامل و حق الزحمه بازرس .

د - تعیین حدود اختیارات مدیرعامل و هیئت مدیره در مورد بودجه و سازمان و آئیننامه های مالی و استخدامی و معاملات شرکت و انعقاد قراردادهای فروش محصولات و خرید کارخانجات و تحصیل وام و اعتبار .

ه - رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت بگزارش سالانه هیئت مدیره و استماع گزارش بازرس راجع بوضع شرکت و حسابها و ترازنامه .

و - رسیدگی و تصویب ترازنامه و حساب سودوزیان .

ز - اتخاذ تصمیم نسبت بهر موضوع دیگری که از طرف مدیر عامل در مجمع عمومی مطرح گردد و رسیدگی بآن در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده نباشد .

ماده ۹ - مجمع عمومی فوق العاده در موارد ضروری و بمنظور اتخاذ تصمیم نسبت بهر گونه پیشنهاد مدیرعامل راجع بافزایش یا کاهش سرمایه و یا بطور کلی تغییر مواد اساسنامه طبق مقررات مربوط تشکیل خواهد شد .

ماده ۱۰ - مجمع عمومی باحضور حداقل سه نفر از اعضاء مجمع مذکور در ماده ۷ این اساسنامه رسمیت خواهد یافت و تصمیمات متخذه وقتی معتبر و قابل اجرا است که سه نفر از اعضاء مجمع متفقاً بآن رأی داده باشند .

مدیرعامل و اعضاء هیئت مدیره در جلسات مجمع عمومی حضور خواهند داشت ولی حق رأی ندارند .

ماده ۱۱ - هیئت مدیره از پنج نفر تشکیل میشود .

رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تأیید مجمع عمومی و تصویب هیئت وزیران با فرمان همایونی منصوب و بقیه اعضاء

هیئت مدیره به پیشنهاد وزیر اقتصاد و تأیید مجمع عمومی برای مدت پنجسال انتخاب میشوند.

انتخاب مجدد مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره بلامانع است و تاوقتیکه اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل جدید شرکت انتخاب نشده‌اند اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل با اختیارات و مسئولیت قبلی امور شرکت را اداره خواهند نمود.

ماده ۱۲ - وظایف هیئت مدیره عبارتست از :

الف - بررسی و اظهار نظر نسبت بگزارش عملیات اجرائی هر سال که از طرف مدیرعامل برای تقدیم بمجمع عمومی تهیه میشود .

ب - رسیدگی و اظهار نظر نسبت به محاسبات و ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت برای تسلیم بمجمع عمومی .

ج - اخذتصمیم نسبت بطرحهای معدنی و صنعتی و برنامه‌های کارآموزی فنی و حرفه‌ای و هرگونه اقدام دیگری که در حدود عملیات موضوع شرکت برای اداره آن لازم و از طرف مدیرعامل پیشنهاد شود .

د - تصویب استخدام کارشناسان خارجی و یا عقد هرگونه قرارداد برای استفاده از خدمات مؤسسات خارجی .

ه - اتخاذ تصمیم نسبت بهر موضوع دیگری که از طرف رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل در هیئت مدیره مطرح گردد و اتخاذ تصمیم نسبت بآن در صلاحیت مجامع عمومی نباشد .

ماده ۱۳ - جلسات هیئت مدیره که باید هر هفته حداقل یکبار تشکیل شود با حضور رئیس هیئت مدیره و مدیرعامل و حداقل دو نفر

از اعضاء رسمیت مييابد و تصميمات هيئت مديره با سه رأی موافق اعضاء حاضر در جلسه معتبر و قابل اجراء است .

ماده ۱۴ - مدير عامل شرکت بالاترين مرجع امور اجرائی شرکت بوده و علاوه بر اختيار استخدام و اخراج کارکنان و تعيين حقوق و ترفيع آنان و بطور کلی انجام تمام امور داخلی و اداری در حدود بودجه مصوب اساسنامه و آئيننامهها دارای وظائف و اختيارات زیر خواهد بود :

الف - اجرای مصوبات مجامع عمومی و هيئت مديره .

ب - نمايندگی شرکت در کلیه مراجع با حق توکيل غير . ارجاع امور بدآوری و صلح و سازش در امور مربوط بشرکت منوط بموافقت هيئت مديره و تصويب مجمع عمومی است .

ج - تعيين وظائف کارکنان شرکت و در صورت لزوم تفويض قسمتی از اختيارات و حق امضاء بمسئوليت خود بآنان .

د - تهیه ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و تسليم آن به هيئت مديره برای بررسی و تقديم بمجمع عمومی .

ماده ۱۵ - کلیه اسناد و اوراق بهادار و چکها و سفتهها و بروات و قراردادها بامضای مدير عامل و یکی از اعضاء هيئت مديره که توسط هيئت مديره تعيين ميشود معتبر خواهد بود .

مدير عامل و عضو صاحب امضاء هيئت مديره ميتوانند با تصويب هيئت مديره حق امضاء خود را در موارد خاص و يا بطور محدود باشخص ديگر

واگذار نمایند و بهر حال در مورد چنین مدارکی حداقل دو اهضای مجاز لازم خواهد بود .

نامه های اداری را مدیرعامل بتنهائی امضاء خواهد نمود .

ماده ۱۶ - مجمع عمومی برای هر سال مالی يك نفر حسابرس را بسمت بازرس انتخاب خواهد کرد بازرس حق ندارد در امور شرکت مداخله کند ولی میتواند نظرات خود را بمدیرعامل اطلاع دهد انتخاب مجدد بازرس بلامانع است . بازرس مکلف است درباره صحت و درستی صورت دارائی و صورتحساب دوره عملکرد و حساب سود و زیان و ترازنامه هائی که مدیران برای تسلیم بمجمع عمومی تهیه میکنند و همچنین درباره صحت مطالب و اطلاعاتی که مدیران در اختیار مجمع عمومی میگذارند اظهار نظر کند ، بازرس میتواند با اطلاع مدیرعامل بدفاتر شرکت رسیدگی نموده و هرگونه توضیح و اطلاع را که بمنظور انجام وظیفه قانونی لازم و صلاح بداند اخذ نماید .

ماده ۱۷ - شرکت مکلف است در هر سال ده درصد از سود ویژه خود را بعنوان سرمایه احتیاطی بحساب اندوخته ها انتقال دهد .

ماده ۱۸ - سال مالی شرکت از اول فروردین تا پایان اسفندماه هر سال است اولین سال مالی شرکت از تاریخ تأسیس تا آخر اسفندماه همان سال میباشد .

ماده ۱۹ - ترازنامه و حساب سود و زیان و صورت دارائی و بدهی شرکت باید حداقل سی روز قبل از انعقاد مجمع عمومی سالانه ببازرس داده شود تا پس از رسیدگی با گزارش بازرس بمجمع عمومی سالانه تقدیم گردد .

ماده ۲۰ - موضوعاتی که در قانون تشکیل شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان مصوب بیست و هشتم اسفندماه ۱۳۵۰ و این اساسنامه پیش بینی نشده است مشمول مقررات قانون تجارت می باشد .

اساسنامه فوق مشتمل بر بیست ماده با استناد ماده ۹ قانون تشکیل شرکت سهامی معادن مس سرچشمه کرمان در جلسات بیست و هشتم و سی ام خردادماه ۱۳۵۱ بتصویب کمیسیونهای اقتصاد ، استخدام و دارائی مجلس سنا و در جلسات هفتم و یازدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیونهای امور استخدام و سازمانهای اداری ، دارائی و اقتصاد مجلس شورای ملی رسیده است .
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

آئین نامه مربوط به نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه و شرایط استفاده از مزایا و میزان آن

مصوب ۱۳/۴/۱۳۵۱ کمیسیونهای کار و امور اجتماعی و دارائی مجلسین

ماده ۱ - مؤسسات مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت مکلفند هنگام پرداخت حقوق کارمندان خود که مشمول قانون مذکور هستند هفت درصد از حقوق هر يك از آنان را بابت حق بیمه سهم کارمند کسر نموده و پس از اضافه کردن چهارده درصد بآن بابت حق بیمه سهم کارفرما مجموع آن را بصندوق مربوط پرداخت کنند .

تبصره ۱ - منظور از حقوق در این آئین نامه هر گونه مقرری است که تحت عنوان حقوق یا دستمزد یا حق الزحمه و امثال آن و یا مزایای نقدی بطور مستمر باعتبار شغل بکارمندان پرداخت میشود .

فهرست مقرری های موضوع این تبصره در باره هر صندوق با رعایت مقررات استخدامی مربوط به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تأیید شورای عالی تأمین اجتماعی تعیین خواهد گردید .

تبصره ۲ - حداکثر حقوق که مأخذ احتساب حق بیمه و مستمری های موضوع این آئین نامه قرار میگیرد چهل هزار ریال در ماه است .

ماده ۲ - نحوه وصول حق بیمه و همچنین میزان خسارات دیرکرد و جرائم مربوط بآن تابع مقرراتی است که در قانون بیمه های اجتماعی در مورد وصول حق بیمه و خسارات دیرکرد و جرائم پیش بینی گردیده است .

ماده ۳ - مستمری بازنشستگی با احراز شرایط زیر برقرار میشود :

الف - حداقل ده سال تمام حق بیمه مقرر پرداخت شده باشد .

ب - سن کارمند مرد به ۶۰ سال تمام و سن کارمند زن به ۵۵ سال تمام رسیده باشد .

ماده ۴ - مستمری بازنشستگی عبارت از $\frac{1}{4}$ متوسط حقوق آخرین سه سال پرداخت حق بیمه کارمند ضربدر سالهای پرداخت حق بیمه وی میباشد و این مستمری با توجه به حداکثر مذکور در تبصره ۲ ماده یک از $\frac{4}{5}$ متوسطه زیور تجاوز نخواهد کرد .

ماده ۵ - کارمندان مؤسسات میتوانند در صورت تمایل با داشتن ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه یا ۶۰ سال سن در مورد مرد و ۵۵ سال در مورد زن درخواست بازنشستگی نمایند .

تبصره - کارمندان مشمول مقررات این ماده در صورتی که قبل از رسیدن بسن های مذکور از کار افتاده شوند بلافاصله از مستمری بازنشستگی استفاده خواهند کرد .

ماده ۶ - کارمندان مؤسسات که بخدمت و وظیفه احضار میشوند برای اینکه مدت خدمت و وظیفه جزو سالهای پرداخت حق بیمه آنان منظور گردد میتوانند پس از پایان خدمت و اشتغال مجدد در مؤسسه ای که قبل از اعزام بخدمت در آنجا

آئین نامه مربوط به نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه و شرایط استفاده ازسزایا و میزان آن

مشغول بکار بوده اند حق بیمه سهم خود و کارفرما را بر مبنای آخرین حقوقی که از مؤسسه دریافت داشته اند حداکثر در ۱۲۰ قسط ماهانه بپردازند .

ماده ۷ - در صورتی که کارمند بهر علت از کار افتاده شود ماهانه معادل $\frac{1}{4}$ متوسط حقوق آخرین سه سال پرداخت حق بیمه ضربدر سالهای پرداخت حق بیمه را بعنوان مستمری از کار افتادگی دریافت خواهد داشت و این مستمری با توجه به حداکثر مذکور در تبصره ۲ ماده یک از $\frac{4}{5}$ متوسط مزبور تجاوز نکند و در صورتی که سالهای پرداخت حق بیمه کارمند از ۱۵ سال کمتر باشد این مدت ۱۵ سال منظور خواهد گردید .

تبصره ۱ - در صورتی که سالهای پرداخت حق بیمه کارمند کمتر از سه سال باشد متوسط حقوق مدتی که حق بیمه پرداخت کرده است محاسبه و سالهای پرداخت حق بیمه کارمند ۱۵ سال منظور خواهد شد .

تبصره ۲ - از کار افتادگی موضوع این آئین نامه عبارت از عدم توانایی کامل و دائمی کارمند بانجام دادن کار و کسب درآمد با رعایت ضوابط مقرر در قانون بیمه های اجتماعی میباشد که باید مورد تأیید صندوق مربوط قرار گیرد. در صورت بروز اختلاف موضوع در هیأتی مرکب از سه نفر کارشناسان منتخب وزارت کار و امور اجتماعی، شورای عالی تأمین اجتماعی و صندوق مربوط مطرح خواهد شد و تصمیم هیأت مزبور با اکثریت آراء قاطع است .

ماده ۸ - در صورتی که کارمند بازنشسته یا از کار افتاده فوت شود بازماندگان وی $\frac{4}{5}$ مستمری او را دریافت خواهند داشت .

آئین نامه مربوط به نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه و شرایط استفاده از مزایا و میزان آن

ماده ۹۵- در صورتی که کارمند قبل از برقراری مستمری بازنشستگی فوت شود بازماندگان وی از ۴ مستمری بازنشستگی استحقاقی او استفاده خواهند کرد .

در این مورد سالهای پرداخت حق بیمه کارمند در صورتی که از ۱۵ سال کمتر باشد ۱۵ سال منظور خواهد شد .

ماده ۱۰۵- بازماندگانی که طبق مواد ۹۰ و ۸۱ مستمری به آنان تعلق میگیرد بترتیب زیر استفاده خواهند کرد .

همسر کارمند تازمانی که شوهر اختیار نکرده باشد و شوهر کارمند در صورتی که از کار افتاده بوده و از هیچگونه مستمری استفاده نکند از پنجاه درصد مستمری در صورتی که کارمند دارای چند همسر باشد سهم متعلق به همسر به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد .

فرزندان کارمند تا پایان ۲۰ سالگی و در صورت ادامه تحصیل در مؤسسات رسمی عالی آموزشی تا پایان ۲۵ سالگی (در مورد دختران مشروط بر اینکه شوهر نداشته باشند) همچنین فرزندان علیل و یا از کار افتاده هر یک از ۲۵ درصد مستمری و در صورتی که هیچیک از پدر و مادر در قید حیات نباشند هر یک از ۵۰ درصد .

پدر و مادر کارمند مشروط بر اینکه تحت تکفل کارمند بوده و سن پدر ۶۰ سال تمام و سن مادر ۵۰ سال تمام یا بیشتر باشد و یا علیل یا از کار افتاده باشند از ۲۰ درصد مستمری و در صورتی که بازمانده دیگر واجد شرایط وجود نداشته باشد از ۵۰ درصد .

آئین نامه مربوط به نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه و شرایط استفاده از مزایا و میزان آن

تبصره- مجموع سهام بازماندگان نمیتواند از صد درصد مستمری تجاوز نماید و در صورتی که از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از بازماندگان به تناسب درصدهای مذکور در این ماده کاهش خواهد یافت .

ماده ۱۱- در صورتی که هر یک از بازماندگان کارمند متوفی فوت شود یا فاقد شرایط استحقاق دریافت مستمری گردد سهم او بادر نظر گرفتن درصدهای مذکور در ماده ۱۰ به سهم بقیه بازماندگان اضافه خواهد گردید .

ماده ۱۲- در صورتی که بیمه شده مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت از خدمت مؤسسه ای که در آن بکار مشغول است خارج شود و در مؤسسه دیگری که مشمول قانون مزبور میباشد ولی دارای صندوق جداگانه ای است مشغول کار شود کلیه حق بیمه های پرداختی سهم او و سهم کارفرما به اضافه ۶٪ بهره مرکب سالانه و کلیه تعهدات صندوق قبلی بصندوق اخیر منتقل خواهد گردید .

ماده ۱۳- در صورتی که بیمه شده مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت از مشمول قانون مزبور خارج شود هر گاه سابقه پرداخت حق بیمه وی پنج سال یا کمتر باشد حق بیمه پرداختی وی به اضافه ۶٪ بهره مرکب سالانه و هر گاه بیش از پنج سال و کمتر از ده سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد حق بیمه پرداختی سهم او و نصف حق بیمه پرداختی سهم مؤسسه به اضافه ۶٪ بهره مرکب سالانه پس از رسیدن بسن ۶۰ سالگی در مورد کارمند مرد و ۵۵ سالگی در مورد کارمندان زن پرداخت میشود و در صورتی که قبل از

آئین نامه مربوط به نرخ و ترتیب پرداخت حق بیمه و شرایط استفاده از مزایا و میزان آن

رسیدن به سنین مذکور از کار افتاده یا فوت شود وجوه مزبور بلافاصله باو یا بیازماندگان او بر حسب مورد پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۴۵ - میزان مستمری های موضوع این آئین نامه هر سه سال یکبار با توجه به تغییرات شاخص هزینه زندگی از طرف وزارت کار و امور اجتماعی پیشنهاد و مورد بررسی شورای عالی تأمین اجتماعی قرار خواهد گرفت. در صورتی که شاخص هزینه زندگی طی مدت مزبور پنج درصد یا بیشتر افزایش یافته باشد شورای عالی بمنظور افزایش میزان مستمریها به تناسب این افزایش بر طبق مقررات مربوط اقدام بعمل خواهد آورد .

ماده ۱۵۵ - در صورتی که انحلال یکی از مؤسسات مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت ادامه کار صندوق مربوط را غیر ممکن سازد با تصمیم شورای عالی تأمین اجتماعی کلیه وجوه و تعهدات صندوق مزبور بیکدیگر از صندوق های حمایت کارمندان واگذار خواهد گردید .

آئین نامه فوق مشتمل بر پانزده ماده و شش تبصره با استناد ماده ۵ قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت در جلسات ۱۳۵۱/۳/۲۸ و ۵۱/۴/۳ بتصویب کمیسیونهای کار و امور اجتماعی و دارائی مجلس سنا و در جلسه سیزدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیونهای کار و امور اجتماعی و دارائی مجلس شورای ملی رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اساسنامه شرکت سهامی آب و برق منطقه‌ای استان ساحلی بنادر و جزایر خلیج فارس و دریای عمان

مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۵ کمیسیونهای آب و برق ،
استخدام و دارائی مجلسین

فصل اول - کلیات

ماده ۱- بنا بر اختیارات حاصل از ماده ۳ قانون تأسیس وزارت آب و برق مصوب ۱۳۴۲/۱۲/۲۶ شرکت سهامی آب و برق منطقه‌ای استان ساحلی بنادر و جزایر خلیج فارس و دریای عمان مطابق مقررات این اساسنامه تشکیل میگردد .

ماده ۲- مرکز اصلی شرکت شهر بندر عباس است و شرکت میتواند با شرکتهای دیگر مشارکت نماید و شعب یا نمایندگی هائی برای انجام وظائف خود در نقاط دیگر حوزه عمل شرکت تأسیس نماید .

ماده ۳- نوع شرکت سهامی و مدت آن نامحدود است .

فصل دوم - وظائف و اختیارات

ماده ۴- اجرای برنامه هائیکه بر طبق قانون آب و نحوه ملی شدن آن و قانون سازمان برق ایران و آئین نامه های مصوب مربوط که از طرف وزارت آب و برق بشرکت ابلاغ میشود .

اساسنامه شرکت سهامی آب و برق منطقه‌ای استان ساحلی بنادر و جزایر خلیج فارس

ماده ۵۵ - شرکت میتواند بمنظور ایجاد و توسعه و تکمیل مؤسسات صنعتی و کشاورزی مربوط بوظایف شرکت باتصویب مجمع عمومی در حدود مفاد این اساسنامه و سایر مقررات مربوط اقدام بتأسیس شرکتهای فرعی بنماید و یا در سایر مؤسسات و شرکتهای مشارکت و سرمایه‌گذاری کند .

ماده ۶۶ - اجرای عملیات مربوط بتوسعه برق و توسعه منابع آب صنعتی و کشاورزی وتأمین آب شهری تا مجاورت شهرها در کلیه مناطق استان ساحلی بنادر و جزایر خلیج فارس و دریای عمان .

شرکت برای این منظور طرحهای توسعه منابع آب شامل احداث سدهای ذخیره‌ای و انحرافی و استفاده از منابع آب زیرزمینی و شیرین کردن آبهای شور توأم با ایجاد شبکه های آبیاری و زهکشی و همچنین طرحهای مربوط با ایجاد و توسعه برق و انتقال و توزیع آنرا بمورد اجرا میگذارد .

ماده ۷۷ - شرکت دارای شخصیت حقوقی بوده و بصورت بازرگانی اداره میشود .

ماده ۸۵ - شرکت میتواند قرارداد خرید خدمات بامؤسسات خارجی را با تصویب مجمع عمومی منعقد نماید .

فصل سوم - سرمایه

ماده ۹۱ - سرمایه اولیه شرکت عبارتست از مبلغ یکصد میلیون ریال که بیکصد سهم يك میلیون ریالی تقسیم میشود . سرمایه مذکور از محل اموال منقول و غیر منقول اعم از تأسیسات و دارائی نقدی و غیر نقدی و مطالبات شرکتهای برق منطقه‌ای جنوب شرقی و فارس پس از وضع بدهی‌های مربوط که در محدوده

اساسنامه شرکت سهامی آب و برق منطقه‌ای استان ساحلی بنادر و جزایر خلیج فارس

استان ساحلی قرارداد از طرف وزارت آب و برق بر اساس قیمت دفتری تأمین میشود و پس از تصویب مجامع عمومی شرکتهای مذکور جزء دارائی شرکت منظور خواهد شد .

ماده ۱۰ - کلیه سرمایه شرکت متعلق بدولت میباشد .

ماده ۱۱ - يك دهم سود ویژه بعنوان اندوخته قانونی منظور خواهد شد .

ماده ۱۲ - در صورتیکه اندوخته قانونی به بیش از یکدهم سرمایه شرکت برسد اضافه بر یکدهم مزبور رامیتوان باتصویب مجمع عمومی برای توسعه و تکمیل تأسیسات شرکت بمصرف رسانید .

فصل چهارم - ارکان شرکت

ماده ۱۳ - شرکت دارای ارکان زیر است :

الف - مجمع عمومی .

ب - هیأت مدیره ومدیر عامل .

ج - حسابرس .

ماده ۱۴ - نمایندگی سهام دولت در مجمع عمومی باوزیر آب و برق یا قائم مقام او میباشد .

ماده ۱۵ - مجمع عمومی بردونوع است :

الف - مجمع عمومی عادی .

ب - مجمع عمومی فوق العاده .

ماده ۱۶ - مجمع عمومی عادی سالی دوبار در چهار ماهه اول وسه ماهه سوم هر سال تشکیل میشود .

مدیره دارای دفتری خواهد بود که تمام تصمیمات متخذه در آن ثبت و بامضای مدیر عامل و اعضای حاضر در جلسه میرسد .

تبصره - در صورت غیبت یکی از اعضای اصلی هیئت مدیره یکی از اعضای علی‌البدل بدعوت رئیس هیئت مدیره در جلسه هیئت مدیره شرکت کرده و رأی خواهد داد و در غیبت رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل دعوت‌نامه مذکور وسیله قائم مقام مدیر عامل ارسال خواهد شد .

ماده ۲۶ - میزان حقوق و مزایای مدیر عامل و اعضای هیئت مدیره در صورتیکه منحصراً در شرکت انجام وظیفه نمایند و همچنین حق الزحمه حسابرس از طرف مجمع عمومی با رعایت مقررات مربوط تعیین می‌گردد هر يك از اعضای هیئت مدیره وظیفه دیگری را در شرکت که از طرف مدیر عامل به او محول میشود بدون دریافت وجه دیگری باستثنای هزینه سفر و فوق‌العاده روزانه باید انجام دهد .

تبصره - در صورتیکه عضو هیئت مدیره و حسابرس از اعضای شاغل و موظف وزارتخانه‌ها و یا مؤسسات و شرکتهای دولتی باشند از بابت سمتهای مذکور در فوق وجهی بآنها پرداخت نخواهد شد .

ماده ۲۷ - در صورتیکه اعضای هیئت مدیره اعم از اصلی و علی‌البدل غیر از اعضاء شاغل و موظف وزارتخانه‌ها و یا مؤسسات و شرکتهای دولتی باشند مکلفند تمام وقت در اختیار شرکت باشند و نمیتوانند هیچ نوع شغل دیگری را قبول نمایند .

ماده ۲۸ - هر يك از اعضای هیأت مدیره که در سال سه جلسه متوالی یا پنج جلسه متناوب بدون عذر موجه در جلسات حاضر نشود مستعفی شناخته خواهد شد تشخیص موجه یا غیر موجه بودن عذر بامجمع عمومی است .

ماده ۲۹ - در صورت فوت و یا استعفا یا تغییر هر يك از اعضای هیئت مدیره جانشین وی برای بقیه مدت باتصویب مجمع عمومی تعیین خواهد شد .

ماده ۳۰ - جلسات هیئت مدیره حداقل ماهی یکبار بدعوت مدیر عامل تشکیل خواهد شد .

ماده ۳۱ - اداره جلسات هیئت مدیره با مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره است .

ماده ۳۲ - مسئولیت اداره کلیه امور شرکت اعم از فنی و مالی و محاسباتی و استخدامی و مدیریت امور کارکنان و تشکیلات و معاملات با مدیر عامل است .

ماده ۳۳ - مدیر عامل بر کلیه واحدهای شرکت ریاست داشته و نمایندگی شرکت را در مقابل کلیه مقامات و مؤسسات و اشخاص و مراجع قضائی و اداری دارد . مدیر عامل حق انتخاب و کیل خواهد داشت و همچنین باتصویب مجمع عمومی میتواند دعاوی را بدآوری با حق سازش ارجاع و داور اختصاصی تعیین و نسبت به داور مشترك تراضی نماید .

ماده ۳۴ - مدیر عامل در حدود مقررات و آئیننامه‌های مصوب شرکت روشهای اجرایی را تعیین و ابلاغ مینماید .

ماده ۳۵ - مدیر عامل میتواند هر قسمت از اختیارات و وظایف خود را بهریک از اعضای هیئت مدیره و رؤسای واحدهای شرکت بتشخیص و مسئولیت خود تفویض نماید .

ماده ۳۶ - مدیر عامل بودجه سالانه و تشکیلات و ترازنامه و برنامه عملیات شرکت را با رعایت مقررات مربوط تهیه و پس از تأیید هیئت مدیره برای تصویب بمجمع عمومی تسلیم می نماید .

ماده ۳۷ - مدیر عامل آئیننامه‌های استخدامی و مالی و سازمان اداری شرکت را با رعایت مقررات مربوط تنظیم و پس از تأیید هیئت مدیره برای تصویب بمجمع عمومی تسلیم مینماید .

ماده ۳۸ - کلیه چکها و اسناد و اوراق مالی و تعهدات و قراردادها باید به امضای مدیر عامل یا قائم مقام وی و یکی از اعضای هیأت مدیره برسد .

مکاتبات اداری با امضای مدیر عامل و یا کسانی که از طرف مدیر عامل حق امضاء دارند خواهد بود .

ماده ۳۹ - مدیر عامل موظف است يك نسخه از ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت را حداقل ۲۰ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی بمنظور رسیدگی و اظهار نظر برای حسابرس شرکت ارسال دارد .

ماده ۴۰ - مجمع عمومی هر سال حسابرسی را به پیشنهاد وزارت دارائی برای رسیدگی بترازنامه و حساب سود و زیان و گواهی صحت مندرجات آنها و تنظیم و تقدیم گزارش سالانه بمجمع عمومی برای تصویب مجمع عمومی و ایفای وظایفی که طبق قانون تجارت بعهدہ بازرس است انتخاب خواهد نمود .

مأموریت مذکور پس از تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان خاتمه خواهد یافت مجمع در همان جلسه حسابرس دوره عملیات بعد از انتخاب خواهد کرد و انتخاب مجدد حسابرس قبلی بلامانع است .

ماده ۴۱ - در صورتی که حسابرس از انجام وظایف مربوط خودداری نماید طبق دعوت نماینده صاحب سهام حسابرس دیگری وظایف او را انجام خواهد داد .

تبصره - حسابرس شرکت موظف است حداقل ده روز قبل از تشکیل مجمع عمومی گزارشهای خود را به مراجع مربوط تسلیم نماید .

ماده ۴۲ - اقدامات حسابرس در اجرای وظایف خود نباید مانع جریان کارهای شرکت گردد .

ماده ۴۳ - حسابرس حق مداخله در امور جاری شرکت را نداشته و وظایف او محدود است بآنچه بموجب این اساسنامه مقرر گردیده است .

ماده ۴۴ - سال مالی شرکت از اول فروردین هر سال آغاز و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه میپذیرد مگر سال اول که شروع آن از تاریخ اجرای این اساسنامه و پایان آن در اسفندماه سال بعد خواهد بود .

ماده ۴۵ - شرکت از نظر مقررات مالی و اداری تابع مقررات این اساسنامه و آئین نامه‌های ذیربط بوده و در کلیه موضوعاتی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده طبق قانون تجارت و مقررات مربوط به شرکت‌های دولتی عمل خواهد نمود .

ماده ۴۶ - شرکت مکلف است حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب

این اساسنامه آئین‌نامه‌های لازم را تهیه و برای تصویب مجمع عمومی تسلیم دارد تا موقعی که این آئین‌نامه‌ها بتصویب نرسیده است مقررات و آئین‌نامه‌های شرکت‌های برق منطقه‌ای جنوب شرقی و فارس در این شرکت قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۴۷ - حوزه عمل شرکت آب و برق منطقه‌ای استان ساحلی بنادر و جزایر خلیج فارس و دریای عمان در محدوده استان مذکور می‌باشد .

حوزه عمل شرکت برق منطقه‌ای جنوب شرقی و شرکت برق منطقه‌ای فارس بشرح فوق اصلاح می‌شود .

ماده ۴۸ - تغییرات لازم در اساسنامه شرکت و انحلال آن به پیشنهاد مجمع عمومی فوق‌العاده و با تأیید هیأت وزیران و تصویب کمیسیون‌های آب و برق و دارائی و استخدام مجلسین خواهد بود .

اساسنامه فوق مشتمل برچهل و هشت ماده و چهار تبصره به استناد ماده ۳ قانون تأسیس وزارت آب و برق پس از تصویب کمیسیونهای امور استخدام و سازمان‌های اداری آب و برق و دارائی مجلس شورای ملی در جلسات ۳ و ۴ و ۷ تیرماه ۱۳۵۱ بترتیب در جلسات چهاردهم و پانزدهم تیرماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب کمیسیون‌های آب و برق و امور استخدام و دارائی مجلس سنارسیده است .

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

اصلاح بعضی از مواد قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان

مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۷ کمیسیون کشور مجلسین

ماده ۱۹ احده- متن ماده يك و مواد يازده تا بیست و دو و بیست و چهار تا بیست و شش قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان بشرح زیر اصلاح می شود :

ماده ۱- بمنظور مشارکت اهالی هر محل در اداره امور محلی و در اجرای اصل سپردن کار مردم ب مردم و تهیه موجبات آبادانی و عمران شهری و روستائی و تشخیص و تعیین نیازمندیهای محلی و مراقبت در تأمین آن در مرکز هر شهرستان انجمن شهرستان و در مرکز هر استان انجمن استان طبق مقررات این قانون تشکیل میشود و انجمنهای مزبور دارای شخصیت حقوقی خواهند بود .

ماده ۱۱ - پس از وصول دستور وزارت کشور مبنی بر شروع انتخابات فرماندار یا جانشین او و بخشدار یا جانشین او مکلف است حداکثر ظرف ۱۰ روز مراتب راجهت اطلاع داوطلبان نمایندگی انجمن شهرستان در حوزه انتخابیه آگهی نماید .

داوطلبان باید از تاریخ انتشار آگهی ظرف ۱۵ روز آمادگی خود را کتباً بفرمانداری یا بخشداری محل انتخاب اطلاع دهند و برای اینکه داوطلب نمایندگی شناخته شوند باید معرفی نامه ای به امضاء ۳۰ تا ۱۵۰ نفر اشخاصی که صلاحیت رأی دادن دارند بترتیب زیر :

- ۱- در نقاطی که تاسی هزار نفر جمعیت دارند ۳۰ نفر
- ۲- در نقاطی که از ۳۰ هزار تا ۵۰ هزار نفر جمعیت دارند . ۵۰ نفر
- ۳- در نقاطی که از ۵۰ هزار تا ۱۰۰ هزار نفر جمعیت دارند. ۷۵ نفر
- ۴- در نقاطی که از ۱۰۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفر جمعیت دارند ۱۰۰ نفر
- ۵- در نقاطی که از ۲۰۰ هزار تا ۵۰۰ هزار نفر جمعیت دارند ۱۲۵ نفر
- ۶- در نقاطی که از ۵۰۰ هزار نفر بیابا جمعیت دارند ۱۵۰ نفر

ضمیمه نامه خود بفرمانداری و یا بخشداری محل انتخاب تسلیم و رسید دریافت نمایند .

برگ داوطلبی و معرفی نامه طبق نمونه ایست که از طرف وزارت کشور تهیه خواهد شد معرفی کاندیدای احزاب قانونی برای عضویت در انجمن شهرستان از طرف احزاب مذکور بجای معرفی نامه قابل قبول خواهد بود .

ماده ۱۲- پس از انتشار آگهی مذکور در ماده (۱۱) فرماندار بلافاصله کمیسیونی مرکب از خود و رؤسای ادارات دادگستری و بهداری و آموزش و پرورش و در صورت غیبت یا نبودن در محل قائم مقام آنان و یک نفر معتمد محل تشکیل میدهد . در نقاطی که هر یک از ادارات مذکور در این ماده وجود نداشته باشد

اصلاح بعضی از مواد قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان

از رؤسای سایر ادارات یا معتمدین محل برای تشکیل کمیسیون پنج نفری دعوت میشود. کمیسیون بدواً بصلاحتیت داوطلبان نمایندگی کلیه حوزه های انتخابیه آنشهرستان رسیدگی و پس از آن اسامی واجدین شرایط درحوزه انتخابیه را بتفکیک تهیه و بوسیله فرماندار یا بخشدار اعلام مینماید و رأی دهندگان فقط میتوانند بآنان رأی دهند.

ماده ۱۳ - فرماندار یا بخشدار هر حوزه انتخابیه بمحض وصول دستور وزارت کشور مبنی برتشکیل انجمن نظارت ۱۵ نفر از طبقات زیر :

- ۱- علماء .

- ۲ - استادان دانشکده ها و دبیران و پزشکان و مهندسين و وکلای دادگستری .

- ۳ - بازرگانان و پیشه‌وران .

- ۴ - کشاورزان .

- ۵ - کارگران .

از هر طبقه سه نفر را که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تعیین و دعوت مینماید در صورتیکه يك یا چند طبقه از طبقات پنجگانه وجود نداشته باشد معادل کسری عده از سایر طبقات دعوت میشود .

ماده ۱۴ - دعوت شدگان در اولین جلسه از بین خود یا خارج هفت نفر را که واجد شرایط انتخاب شدن باشند به رأی مخفی و اکثریت نسبی بعنوان عضو اصلی و هفت نفر را بهمین ترتیب بعنوان عضو علی‌البدل انجمن نظارت بر انتخابات تعیین میکنند برای انجام انتخاب مزبور حضور دوثلث از دعوت شدگان کافی خواهد بود .

ماده ۱۵ - اعضای انجمن نظارت پس از انتخاب بلافاصله تحت ریاست مسن‌ترین اعضاء تشکیل جلسه داده و یک رئیس و یک نایب رئیس و لااقل سه منشی ازین خود بارأی مخفی انتخاب مینمایند انتخاب رئیس و نایب رئیس فردی و با اکثریت تام خواهد بود و در صورت عدم حصول اکثریت تام دفعه دوم انتخاب با اکثریت نسبی صورت میگیرد انتخاب منشی ها جمعی و با اکثریت نسبی است .

ماده ۱۶ - انجمن نظارت حوزه انتخابیه مکلف است برای تسهیل و تسریع در امر انتخابات و اخذ رأی بتعداد لازم شعب جداگانه مرکب از پنج نفر از اهالی همان محل که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تشکیل دهند .

ماده ۱۷ - انجمن نظارت و شعب آن غیر قابل انحلال است مگر آنکه موجبات تعطیل و تعویق انتخابات را فراهم کنند و یا برخلاف وظائفی که بر طبق این قانون بعهدہ انجمن گذاشته شده عمل نمایند در این صورت اگر اخلاص از طرف شعبه باشد بنا بر رأی اکثریت انجمن با موافقت فرماندار یا بخشدار شعبه مزبور منحل می‌شود و اگر از طرف انجمن باشد فرماندار یا بخشدار با موافقت کمیسیون پنج نفری موضوع ماده ۱۲ ضمن تنظیم صورت مجلسی که حاکی از دلائل انحلال و کیفیت اخلاص در انجمن باشد اعضاء علی‌البدل را برای ادامه امر انتخابات دعوت می‌نماید در صورتیکه از آن اقدام نیز نتیجه‌ای حاصل نشود بلافاصله بترتیب مقرر در ماده ۱۳ مجدداً نسبت بتشکیل انجمن نظارت اقدام بعمل خواهد آمد .

ماده ۱۸ - انجمن نظارت باید آگهی که حاوی مطالب زیر باشد از ۳ تا ۵ روز قبل از روز اخذ رأی در حوزه انتخابیه منتشر کند .

۱ - محل انعقاد انجمن و شعب آن و ساعات اخذ رأی که باید در تمام شعب در روز جمعه بعمل آید و کمتر از شش ساعت و بیش از هشت ساعت نباشد ساعات اخذ رأی از ساعت ۸ صبح الی ۱۲ و از ساعت ۱۴ تا خاتمه مدت خواهد بود .

۲ - شرایط انتخاب کنندگان .

۳ - عده اعضائی که باید در آن حوزه انتخاب شوند .

۴ - اسامی داوطلبان عضویت انجمن شهرستان که صلاحیت آنها مورد تأیید قرار گرفته و واجد شرایط مندرج در این قانون باشند با تصریح باین امر که رأی دهندگان فقط می توانند از میان داوطلبان معرفی شده از طرف انجمن نظارت اشخاصی را که مایل باشند انتخاب نمایند .

ماده ۱۹- رأی گیری در یکروز بعمل خواهد آمد و دادن رأی باید مخفی باشد و نحوه اخذ رأی و استخراج آن و تشخیص حائزین اکثریت طبق آئین نامه ای است که از طرف وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۲۰ - هرگاه در اثناء جریان انتخابات يك یا چند نفر از اعضاء انجمن در آمدن بجلسات تعلل یا از حضور استنکاف نماید مادام که اکثریت باقی است جریان امر تعقیب و بعضو یا اعضاء مذکور اخطار می شود که حضور یابند چنانچه عضوی تا دو جلسه پس از اخطار در استنکاف و تعلل خود باقی باشد انجمن با اطلاع فرماندار یا بخشدار يك یا چند نفر از اعضاء علی البدل را بحکم قرعه برای عضویت انجمن دعوت می نماید و اگر اکثریت اعضاء انجمن نظارت از حضور در انجمن استنکاف نمایند و یا پس از ختم انتخابات از

اصلاح بعضی از مواد قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان

دادن اعتبارنامه خودداری کنند فرماندار یا بخشدار علل و موجبات آن را تحقیق و در رفع محظور اهتمام مینماید و در صورتیکه اهتمام فرماندار یا بخشدار مؤثر نشود و اکثریت اعضاء انجمن یا تمام اعضاء انجمن اعم از اصلی و علی البدل همچنان استنکاف و یا استعفا نمایند یا بواسطه فقدان اکثریت انجمن نتواند بوظائف قانونی خود عمل نماید کمیسیون مقرر در ماده ۱۲ در تجدید انتخاب اعضاء انجمن نظارت بتعداد کسری اعضاء اقدام مینماید .

ماده ۲۱ - اگر کسی در جریان انتخابات شکایت یا ایرادی در امر انتخابات داشته باشد مانع سیر قانونی جریان انتخابات نخواهد بود ولی خلاصه شکایت یا ایراد در دفتر مخصوص انجمنهای نظارت ثبت میشود .

ماده ۲۲ - انجمن نظارت پس از خاتمه رأی گیری و شمارش و قرائت آراء بلافاصله اسامی دارندگان رأی را جهت اطلاع عموم آگهی مینماید و از تاریخ انتشار این آگهی تا یک هفته ایرادات و شکایات از انتخابات را میپذیرد و منتهی ظرف یک هفته دیگر بشکایات یا ایرادات رسیدگی و نتیجه را اعلام میدارد .

شاکیان از انتخابات یا از انجمن نظارت میتوانند پس از افتتاح انجمن شهرستان شکایات خود را ظرف هفته اول به انجمن تسلیم نمایند و نظر انجمن که ظرف یک هفته از تاریخ وصول شکایات اعلام خواهد شد قطعی است . حق اعتراض بر انتخابات را اشخاصی دارند که حق انتخاب کردن را داشته باشند .

ماده ۲۳ - در صورتیکه ایراد و شکایتی از انتخابات نشود و یا ایرادات شکایتهای رسیده پس از رسیدگی مورد تأیید واقع نگردد انجمنهای نظارت

اصلاح بعضی از مواد قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان

پس از تنظیم صورت مجلس نهائی بنام کسانی که عضویت انجمن شهرستان انتخاب شده‌اند اعتبارنامه را با امضای اکثریت اعضاء انجمن و فرماندار یا بخشدار مربوطه در چهار نسخه صادر کرده نسخه اول را بعضو منتخب تسلیم خواهد نمود نسخه دوم را بوزارت کشور نسخه سوم را بفرنداری و نسخه چهارم را بانضمام دفاتر صورتجلسات و ثبت نام توسط فرمانداری یا بخشداری مربوطه بانجمن شهرستان ارسال میدارد و در صورتیکه منتخب قبل از صدور اعتبارنامه فوت یا استعفا کند انجمن نظارت برای نفر بعدی که دارای رأی بیشتری باشد بشرح فوق اعتبارنامه صادر مینماید .

ماده ۲۵ - پس از صدور اعتبارنامه اعضاء انجمن شهرستان با حضور اعضاء انجمن مزبور و رئیس و اعضاء انجمن نظارت بر انتخابات و فرماندار و یا بخشدار و اوراق آراء مأخوذه معدوم میشود و در این موقع رئیس انجمن نظارت انحلال انجمن نظارت را اعلام میدارد .

ماده ۲۶ - ترتیب انتخابات نمایندگان بخشها بر اساس انتخابات انجمنهای شهرستان و بنحوی خواهد بود که در ماده ۱۱ اصلاحی منظور شده است .

اصلاح فوق مشتمل بر يك ماده باستناد تبصره يك ماده يك قانون تشكيل انجمنهای شهرستان و استان (مصوب ۱۳۴۹/۳/۲۴) پس از تصویب کمیسیون کشور مجلس سنا در تاریخ ۱۳۵۱/۴/۶ در تاریخ روز شنبه هفدهم تیرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب کمیسیون کشور مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون الحاق يك تبصره بماده ۹۶ قانون محاسبات عمومی

مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸

ماده ۱۹ احده - تبصره زیر بعنوان تبصره ۳ بماده ۹۶ قانون محاسبات عمومی اضافه میگردد :

تبصره ۳ - تازمانی که لایحه تجدیدنظر در قانون بیمه های اجتماعی بتصویب مجلسین نرسیده است سازمان بیمه های اجتماعی از نظر مالی تابع مقررات مالی خاص خود خواهد بود .

دولت مکلف است لایحه مزبور را قبل از پایان سال ۱۳۵۱ تقدیم مجلسین نماید .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۱/۴/۷ ، در جلسه روز یکشنبه هجدهم تیر ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و يك شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون الحاق دولت ایران به معاهده واحد مواد مخدر ۱۹۶۱ نیویورک

مصوب ۱۸/۴/۱۳۵۱

ماده ۱۹ احده - معاهده واحد مربوط به مواد مخدر مشتمل بر یک مقدمه و ۵۱ ماده و چهار فهرست ضمیمه که در تاریخ ۳۰ مارس ۱۹۶۱ (۱۰ فروردین ۱۳۴۱) در نیویورک از طرف نماینده تام الاختیار دولت شاهنشاهی به امضاء رسیده است تصویب می شود .

قانون فوق مشتمل بر یک ماده و متن معاهده واحد ضمیمه پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۱/۴/۷ در جلسه روز یکشنبه هیجدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

معاهده واحد درباره مواد مخدر مورخ ۱۹۶۱

مقدمه

طرف های این معاهده

با ابراز علاقه به سلامت جسمی و اخلاقی ابناء بشر .
با علم باینکه استعمال طبی مواد مخدر کماکان برای تسکین درد ضروری
بوده و باید ترتیبات لازم در نظر گرفته شود تا دسترسی بمواد مزبور برای این منظور
تأمین گردد .

با علم باینکه اعتیاد بمواد مخدر يك بلیه بزرگ برای فرد و يك خطر اقتصادی
و اجتماعی برای ابناء بشر محسوب میشود .

با اطلاع از وظیفه ای که در پیشگیری و مبارزه با این بلیه بر عهده دارند .
با توجه بر این نکته که اقدامات متخذة علیه استعمال نابجای مواد مخدر
باید بصورت هم آهنگ و در سطح جهانی انجام گیرد تا مؤثر واقع شود .

با اعتقاد بر اینکه چنین اقدام جهانی ایجاب مینماید که يك همکاری بین المللی
بر اساس اصول واحد و بسوی هدف مشترك انجام گیرد .

با اذعان بصلاحیت سازمان ملل متحد در امر نظارت بر مواد مخدر و با
ابراز تمایل بر اینکه دستگاههای بین المللی مربوط در چهارچوب این سازمان
گرد آیند .

با تمایل بانعقاد يك کنوانسیون بین المللی قابل قبول برای عموم که جایگزین
اکثر عهدنامه های موجود مربوط بمواد مخدر گردد و استعمال مواد مزبور را

محدود بمنظورهای طبی و علمی نماید و با ایجاد همکاری بین المللی مداوم برقراری این اصول و حصول هدفهای فوق را تأمین نماید بقرار زیر توافق نمودند :

ماده يك - تعریفها

۱- در سراسر مقررات این قرارداد تعریفهای زیر صادق است مگر در مواردی که خلاف آن بصراحت قید شده و یا فحوای عبارت مفهوم دیگری را برساند .

الف - واژه «هیئت» یعنی هیئت بین المللی نظارت بر مواد مخدر .

ب - واژه « حشیش » یعنی سرشاخه های گلدار یا باردار گیاه شاهدانه (باستثناء دانه ها و برگها وقتی که همراه سرشاخه های گلدار نباشند) که رزین آنها استخراج نشده باشد قطع نظر از هر اسمی که ممکن است روی آن گذارده باشند .

ج - اصطلاح «گیاه شاهدانه» یعنی هر نوع گیاهی از نوع شاهدانه .

د - اصطلاح «چرس» یعنی رزین جدا شده از گیاه شاهدانه اعم از خام یا تصفیه شده .

ه - واژه «بوته کوکا» یعنی هر نوع بوته از جنس اریتروکسیلون .

و - اصطلاح « برگ کوکا » یعنی برگ بوته کوکا بااستثناء برگی که تمام اکونین و کوکائین و هرگونه آلکالوئید اکونی نیک آن گرفته شده باشد .

ز - واژه « کمیسیون » یعنی کمیسیون مواد مخدر شورا .

ح - واژه «شورا» یعنی شورای اقتصادی واجتماعی ملل متحد .

ط - واژه « کشت » یعنی کشت خشخاش تریاکدار - بوته کوکا یا

گیاه شاهدانه .

ی - واژه «ماده مخدر» یعنی هر يك از مواد مندرج در فهرست شماره ۱ و فهرست شماره ۲ اعم از طبیعی یا صنعتی .

ك - اصطلاح «مجمع عمومی» یعنی مجمع عمومی ملل متحد .

ل - اصطلاح «قاچاق» یعنی کشت یا هر دادوستد مواد مخدر که برخلاف هدفهای این قرارداد انجام گیرد .

م - واژه های «ورود» و «صدور» هر يك ضمن معنای خاص خودشان به حمل مواد مخدر از يك کشور بکشور دیگر و در يك کشور از يك سرزمین بسرزمین دیگر اطلاق میشود .

ن - واژه «ساختن» یعنی کلیه اعمالی (بجز تولید) که بتوان بوسیله آن مواد مخدر بدست آورد این تعریف شامل تصفیه و تبدیل يك ماده مخدر بماده مخدر دیگر نیز میگردد .

س - اصطلاح «ترياك طبي» یعنی ترياكی که بمنظور استعمال داروئی عملیات لازم در آن انجام گرفته باشد .

ع - واژه «ترياك» یعنی شیره غلیظ شده خشخاش ترياك دار .

ف - اصطلاح «خشخاش ترياك دار» یعنی گیاه نوع پاپاور سومنیفروم-ال .

ض - اصطلاح «کاه خشخاش» یعنی تمام قسمتهای خشخاش ترياك دار پس از درو باستثنای دانه ها .

ق - واژه «ترکیب» یعنی يك مخلوط جامد یا مایع که در آن ماده مخدر وجود داشته باشد .

ر - واژه «تولید» یعنی عملی که شامل برداشت ترياك - برگهای کدو کا

حشیش و چرس از گیاهانی که آنها را میدهند باشد .

- ش - اصطلاح «فهرست شماره يك» و «فهرست شماره ۲» - «فهرست شماره ۳» - «فهرست شماره ۴» یعنی فهرستهای مواد مخدر و ترکیباتیکه ضمیمه این قرارداد بوده و ممکنست با رعایت مفاد ماده ۳ برحسب ضرورت تغییر یابد .
- ت - اصطلاح «دبیر کل» یعنی دبیر کل سازمان ملل متحد .
- ص - اصطلاح «موجودیهای خاص» یعنی مقادیری مواد مخدر که حکومت يك کشور یا يك سرزمین برای نیاز مندیهای خاص خود و رفع نیاز موارداستثنائی در يك کشور یا يك سرزمین نگاهداری مینماید .
- اصطلاح نیاز مندیهای خاص، باید بدین طریق تعبیر شود .
- ظ - واژه «موجودیها» یعنی مقادیر مواد مخدر که در يك کشور یا سرزمین بمنظورهای زیر نگاهداری میشوند :
- ۱- برای مصرف طبی و علمی در آن کشور یا قلمرو .
  - ۲ - برای ساخت و ترکیب مواد مخدر و مواد دیگر در آن کشور یا قلمرو .
  - ۳ - برای صادرات .
- ولی شامل مقادیری از مواد مخدر که بشرح زیر نگاهداری می شود نخواهد بود
- ۴- داروخانه ها و یا سایر توزیع کنندگان خرده فروش مجاز و مؤسسات یا اشخاص صاحب صلاحیت که در اشتغال مجاز کارهای درمانی یا علمی هستند .
- ۵- بعنوان موجودیهای خاص .
- غ - واژه «سرزمین» یعنی هر قسمت از يك کشور که از نظر اجرای سیستم گواهینامه های ورود و پروانه های صدور مذکور در ماده ۳۱ مانند يك واحد مشخص در باره آن عمل میشود - این تعریف شامل حال اصطلاح « سرزمین » آنچنانکه در ماده ۴۲ و ماده ۴۶ بکاررفته نمیگردد .

۲- از نظر این کنوانسیون وقتی ماده مخدر بشخص یا مؤسسه‌ای برای توزیع بصورت خرده فروشی یا استعمال طبی یا تحقیق علمی داده شده مصرف شده تلقی میگردد کلمه «مصرف» طبق این تعریف تعبیر خواهد شد.

ماده ۲ - مواد مخدری که تحت نظارت قرار میگیرند

۱- جز مواد مخدر معینی که مشمول موازین نظارت محدود بخود میباشند کلیه مواد مخدر فهرست شماره ۱ يك مشمول تمامی مقررات نظارت است که بموجب این قرارداد درباره مواد مخدر مجری است بخصوص مراتب مقرر در مواد ۴ (بند ج) - ۱۹-۲۰-۲۱-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۷.

۲- مواد مخدر فهرست شماره ۲ تابع همان موازین نظارت مربوط بمواد مندرج در فهرست شماره ۱ يك میباشد باستثنای اقداماتی که در بند ۲ و بند ۵ ماده ۳۰ درباره معاملات خرده فروشی مقرر شده است.

۳- ترکیبات غیر آنچه در فهرست شماره ۳ مندرج است تابع همان اقدامات نظارتی میباشد که شامل حال مواد مخدر محتوی در آنهاست و لسی برآورد (ماده ۱۹) و آمار (ماده ۲۰) جز آنچه درباره مواد مخدر مذکور انجام میگیرد درباره اینگونه ترکیبات لازم نخواهد بود و مقررات ماده ۲۹ (بند ۲ ردیف ج) و ماده ۳۰ (بند يك ردیف ب شماره دو) مورد عمل قرار نخواهد گرفت.

۴- ترکیبات مندرج در فهرست شماره ۳ تابع همان موازین کنترل میباشد که ترکیبات محتوی مواد فهرست شماره ۲ - با این تفاوت که بند يك (ب) و بندهای ۳ تا ۱۵ ماده ۳۱ مورد عمل قرار نخواهد گرفت و برای برآوردها (ماده ۱۹) و آمارها (ماده ۲۰) اطلاعات مورد تقاضا محدود بمقادیر مواد مخدری خواهد بود که در ساختن این ترکیبات بکار رفته است.

۵ - مواد مخدر مندرج در فهرست شماره ۴ در زمره مواد مخدر فهرست شماره یک محسوب شده و تابع کلیه موازین نظارت مربوط بمواد مخدر فهرست مزبور میباشد و علاوه بر آن :

الف - هر یک از کشورهای متعاقد بسبب خواص بخصوص خطرناک این دسته از مواد مخدر باید کلیه مقررات خاص نظارت را که لازم تشخیص دهند معمول دارند و

ب - هر یک از متعاهدین در صورتیکه معتقد باشد با اوضاع جاری کشورش این عمل بهترین وسیله حفظ سلامت عمومی است باید تولید - ساخت - صدور - ورود - تجارت - نگاهداری و یا استعمال داروهای مخدر مزبور را ممنوع سازد مگر بمقادیری که منحصرأ برای پژوهش پزشکی و علمی منجمله آزمایشهای بالینی با این مواد ضروری بوده و این تحقیقات باید وسیله یا تحت مراقبت و نظارت مستقیم دولت انجام شود .

۶ - علاوه بر موازین نظارت که درباره کلیه مواد مخدر مذکور در فهرست شماره یک اجرا میشود تریاک مشمول مقررات مواد ۲۳ و ۲۴ - برگ ک کو کامشومول مقررات مواد ۲۶ و ۲۷ و حشیش مشمول مقررات ماده ۲۸ نیز میگردد .

۷ - خشخاش تریاکدار - بوته کوکا - گیاه شاهدانه - کاه خشخاش و برگهای شاهدانه به ترتیب مشمول موازین نظارت مقرر در مواد ۲۲ تا ۲۴ - ۲۳ - ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۵ - ۲۸ نیز میگرددند .

۸ - طرفهای این معاهده آنچه در امکان دارند بکار خواهند بست تا اقدامات نظارتی ممکنه را درباره موادی که مشمول این قرارداد نبوده ولی ممکنست در ساختن غیر مجاز مواد مخدر بکار رود معمول دارند .

۹ - طرفهای این معاهده مجبور نیستند مقررات این معاهده را دربارهٔ مواد مخدری که برای مقاصد غیر پزشکی یا غیر علمی معمولاً در صنعت مورد استفاده قرار میگیرد بکار بندند مشروط بر اینکه :

الف - با استفاده از روشهای مناسب تقلیبی (دنا تورا سیون) یا با هر وسیله دیگر اقدام لازم بعمل آید تا از اینکه داروهای مخدری که بدین طریق مصرف میشود بتواند مورد استعمال نابجا قرار گیرد یا تولید اثرات زیان آور نماید .
(بند ۳ از ماده ۳) و در عمل مادهٔ مضر بتواند از نوجدا شود جلوگیری بعمل آید .
ب - در اطلاعات آماری (ماده ۲۰) که ارسال میدارند میزان هر مادهٔ مخدری را که بدین نحو بکار رفته ذکر نمایند .

ماده ۳ - تغییرات در وسعت دامنه نظارت

۱ - هر گاه یکی از طرف متعاهدیا سازمان جهانی بهداشت اطلاعاتی در اختیار داشته باشد که بنظرش تغییراتی را در فهرست های مواد مخدر ایجاب بنماید مراتب را منضم بر کلیه اطلاعاتی که در تأیید نظر خود دارد بدیر کل کتباً اعلام خواهد نمود .

۲ - دیر کل گزارش مذکور را با هر گونه اطلاعاتی که مناسب داند برای کلیه کشور های متعاهد و برای کمیسیون و در مواردی که گزارش از طرف یکی از متعاهدین داده شده باشد برای سازمان جهانی بهداشت ارسال خواهد داشت .

۳ - هنگامیکه گزارش مربوط بمادهٔ مخدری باشد که هنوز در فهرست شماره ۱ یا ۲ درج نشده است طرز عمل از قرار زیر خواهد بود :

۱ - کلیه طرفهای متعاقد با اطلاعاتی که در دست دارند امکان بکار بستن موقتی تمام موازین نظارت جاری بر مواد مخدر فهرست شماره یک را درباره ماده مزبور تحت بررسی قرار خواهند داد .

۲ - کمیسیون قبل از اخذ تصمیم نهائی طبق مفاد ردیف سه زیرین میتواند تصمیم بگیرد که کلیه طرفهای این معاهده موقتاً همه موازین نظارت حاکم بر مواد مخدر فهرست شماره یک را درباره ماده مزبور بکار برند - طرفهای این معاهده بطور موقت اینگونه اقدامات را نسبت بماده مخدر مورد بحث بکار خواهند بست .

۳ - هرگاه سازمان جهانی بهداشت تشخیص دهد که این ماده میتواند ایجاد استعمال نابجا و تولید آثار زیان آور همانند مواد مخدر مندرج در فهرست شماره یک یا فهرست شماره ۲ نماید و یا اینکه قابل تبدیل بیک ماده مخدر میباشد کمیسیون را از جریسان امر مستحضر نموده و در اینصورت کمیسیون میتواند بنابر توصیه سازمان جهانی بهداشت تصمیم بگیرد که ماده مزبور در فهرست شماره یک یا فهرست شماره دو منظور شود .

۴ - هرگاه سازمان جهانی بهداشت تشخیص دهد یک ترکیب بعلت موادی که محتوی در آن است نمیتواند مورد استعمال نابجا قرار گیرد و ایجاد اثرات مضر نماید (بند ۳) و داروی مخدر محتوی در آن باسانی قابل جدا کردن نیست کمیسیون میتواند بنابر توصیه سازمان جهانی بهداشت این ترکیب را در فهرست شماره ۳ قرار دهد .

۵ - اگر سازمان جهانی بهداشت معلوم کند که یک داروی مخدر مندرج در فهرست شماره یک بخصوص قابلیت آن دارد که مورد استفاده نابجا قرار گیرد و ایجاد اثرات مضر نماید (بند ۳) و در مقابل این خطر فواید درمانی قابل توجه

جز آنچه در مواد مخدر فهرست شماره ۴ وجود دارد دیده نمی شود کمیسیون میتواند طبق توصیه سازمان جهانی بهداشت آن ماده مخدر را در فهرست شماره ۴ قرار دهد.

۶ - هر وقت گزارش مربوط باشد به ماده مخدر مندرج در فهرست شماره یک یا فهرست شماره ۲ و یا به ترکیبی که در فهرست شماره ۳ مندرج میباشد کمیسیون میتواند قطع نظر از عمل پیش بینی شده در بند ۵ بر حسب توصیه سازمان جهانی بهداشت هر یک از فهرستها را بترتیب زیر تغییر دهد :

الف - انتقال یک ماده مخدر از فهرست شماره یک به فهرست شماره ۲ یا از فهرست شماره ۲ به فهرست شماره یک یا .

ب - حذف یک ماده مخدر بایک ترکیب (بسته بمورد) از یکی از فهرستها .
۷ - هر تصمیمی که از طرف کمیسیون در اجرای این ماده از قرارداد اتخاذ گردد وسیله دبیر کل بکلیه کشورهای عضو سازمان ملل متحد - به کشورهای غیر عضو لیکن متعاقد این قرارداد - سازمان جهانی بهداشت و به هیئت اطلاع داده خواهد شد - تصمیم متخذه برای هر کشور متعاقد از تاریخ دریافت اطلاعیه معتبر بوده و پس از آن متعاهدین باید کلیه مقرراتی را که بر اثر این قرارداد لازم باشد معمول دارند .

۸ - الف - هر نوع تصمیم کمیسیون مبنی بر تغییر یک فهرست اگر از طرف کشور متعاقد در ظرف ۹۰ روز پس از تاریخ دریافت اطلاعیه مربوطه تقاضا شود مورد رسیدگی شوری قرار خواهد گرفت این تقاضا بسا کلیه اطلاعات مربوط که بر اساس آن درخواست بعمل آمده است برای دبیر کل فرستاده میشود .

ب - دبیر کل رونوشت درخواست و اطلاعات مربوطه را برای کمیسیون سازمان جهانی بهداشت و کلیه متعاهدین ارسال خواهد داشت و دعوت خواهد

نمود که نظرات خود را ظرف ۹۰ روز ارائه دهند - کلیه نظرات دریافتی برای رسیدگی بشوری فرستاده خواهد شد .

ج - شوری میتواند تصمیم کمیسیون را تأیید کرده - تغییر دهد و یا لغو نماید و تصمیم شوری قطعی خواهد بود - تصمیم شوری بکلیه کشورهای عضو سازمان ملل متحد - کشورهای غیرعضوی که متعاهد این قرارداد میباشند - بکمیسیون - سازمان جهانی بهداشت و بهیئت اعلام خواهد شد .

د - تصمیم کمیسیون در طول مدتی که نظر شوری هنوز اعلام نشده بقوت خود باقی خواهد بود .

۹ - تصمیمات کمیسیون که طبق مفاد این ماده اتخاذ میشود تابع جریان تجدیدنظر مقرر در ماده ۷ نخواهد بود .

ماده ۴ - تعهدات عمومی

۱ - طرفهای این معاهده اقدامات قانونگزاری و اداری لازم را که برای تأمین مراتب زیر ضروری است معمول خواهند داشت :

- الف - برای اجرای مقررات این قرارداد در سرزمینهای خود .
- ب - برای همکاری با کشورهای دیگر در اجرای مقررات این قرارداد - و
- ج - با توجه بمقررات این قرارداد برای محدود کردن تولید - ساخت - صدور - ورود - پخش - تجارت - استعمال و نگاهداری مواد مخدر منحصرأ بمنظورهای طبی و علمی .

ماده ۵ - دستگاههای بین المللی نظارت

باتصدیق صلاحیت سازمان ملل متحد در امر نظارت بین المللی بر مواد مخدر طرفهای این معاهده توافق دارند وظایفی را که وسیله این قرارداد برای کمیسیون

مواد مخدر شورای اقتصادی واجتماعی و برای هیئت بین المللی نظارت بر مواد مخدر تعیین گردیده بآنها بسپارند .

ماده ۶ - هزینه های دستگاه های بین المللی نظارت

هزینه های کمیسیون و هیئت به ترتیبی که مجمع عمومی تعیین خواهد کرد بعهدہ سازمان ملل متحد خواهد بود - آندسته از طرف های این معاهده که عضو سازمان ملل متحد نمیباشد در مخارج دستگاه های بین المللی نظارت سهمیم خواهند شد - مجمع عمومی متناوباً پس از مشورت بادولت های متعاہد مزبور مبلغ سهمیه ای را که عادلانه تشخیص دهد تعیین خواهد نمود .

ماده ۷ - تجدید نظر درباره تصمیمات و توصیه های کمیسیون

باستثناء تصمیمات پیش بینی شده در ماده ۳ هر تصمیم و یا توصیه که در زمینه اجرای مقررات این معاهده از طرف کمیسیون بتصویب برسد موکول بتصویب شورا یا مجمع عمومی یا هر نوع تغییری خواهد بود که وسیله هر یک از این دو دستگاه در آن داده شود و بهمین نحو خواهد بود سایر تصمیمات و توصیه های کمیسیون .

ماده ۸ - وظایف کمیسیون

کمیسیون اختیار دارد کلیه مسائلی را که بااهدافهای این معاهده بستگی دارد مورد رسیدگی قرار دهد بخصوص :

الف - درباره تغییر در فهرست هاطبق ماده ۳ .

ب - درباره جلب توجه هیئت راجع به هر مسئله ای که میتواند باوظائف او ارتباط داشته باشد .

ج - درباره تنظیم توصیه‌های لازم برای اجرای مقررات این قرارداد بیانیه بیهذهای آن منجمله برنامه‌های پژوهش علمی و تبادل اطلاعاتی که جنبه علمی یافنی دارد - و

د - درباره جلب توجه دولتهای غیر متعاهد بتصمیمات و توصیه‌هایی که باستناد وظائفی که در این معاهده برعهده‌اش گذارده تصویب مینماید - بدین منظور که آنهاهم موضوع اقدام درباره آنها را تحت مطالعه قرار دهند .

ماده ۹۵ - ترکیب هیئت

۱- هیئت مرکب از ۱۱ عضو میباشد که بقرار زیر وسیله شورا انتخاب

میشوند :

الف - سه عضو باتجربه در پزشکی - در دارو شناسی یسادر دارو سازی از فهرستی شامل حد اقل پنج نفر که از طرف سازمان بهداشت جهانی برگزیده شده باشند - و

ب - هشت عضو از فهرست اشخاصی که از طرف اعضاء سازمان ملل متحد واز طرف کشورهای متعاهد که عضو سازمان هستند تعیین شده باشند .

۲- اعضاء هیئت باید اشخاصی باشند که از لحاظ صلاحیت - بیطرفی و بیغرضی مورد اعتماد عموم باشند و در تمام مدت عضویت نباید عهده‌دار هیچ سمت یا فعالیتی شوند که آنها را از بیطرفی در انجام وظایفشان باز میدارد - شورا ضمن مشورت با هیئت کلیه ترتیبات لازم راجعت تأمین استقلال کامل فنی آنها در انجام وظایفشان میدهد .

۳- شورا با رعایت اصل نمایندگی جغرافیائی عادلانه باید اهمیت این موضوع را در نظر گیرد که از اشخاصی که در جریان وضعیت مواد مخدر کشورهای تولیدکننده - سازنده و مصرف کننده بوده و باین نوع کشورها بستگی هائی داشته باشند به نسبت عادلانه در هیئت داخل نماید .

ماده ۱۰- مدت عضویت و دستمزد اعضاء هیئت

۱- مدت عضویت اعضاء هیئت سه سال بوده و قابل انتخاب مجدد میباشد .

۲- مدت عضویت هر عضو شب قبل از اولین جلسه هیئت که جانشین او در آن حق شرکت دارد پایان میپذیرد .

۳- يك عضو هیئت که در سه جلسه متوالی غیبت نماید مستعفی تلقی خواهد شد .

۴- شورا میتواند با پیشنهاد هیئت يك عضو هیئت را که دیگر شرایط عضویت مندرج در بند ۲ ماده ۹ را رعایت نمینماید منفصل سازد - این پیشنهاد باید با رأی موافق ۸ عضو هیئت تنظیم شده باشد .

۵- وقتی که در طی دوره عضویت يك عضو هیئت محل او خالی شود شورا هر چه زودتر با رعایت مفاد ماده ۹ محل خالی مزبور را با انتخاب عضوی دیگر برای بقیه مدت دوره عضویت پر مینماید .

۶- اعضاء هیئت دستمزدی مناسب که مبلغ آن وسیله مجمع عمومی تعیین میشود دریافت میدارند .

ماده ۱۱ - آئین نامه داخلی هیئت

- ۱- هیئت رئیس خود و اعضای را که برای تشکیل اداره خود لازم داند انتخاب و آئین نامه داخلی خود را تصویب مینماید .
- ۲- هیئت بدفعاتی که بعقیده او برای انجام صحیح وظایفش لازم باشد تشکیل جلسه خواهد داد ولی باید دست کم دو جلسه در سال داشته باشد .
- ۳- حد نصاب لازم برای تشکیل جلسات هیئت حضور ۷ عضو میباشد .

ماده ۱۲ - اجرای روش برآوردها

- ۱ - هیئت تاریخ یا تاریخهایی را که برآوردهای مقرر در ماده ۱۹ باید فرستاده شود و همچنین شکلی را که برآوردها باید بدانصورت ارائه گردند تعیین خواهد کرد و فرمولرهایی را بدین منظور تجویز خواهد نمود .
- ۲ - در مورد کشورها و سرزمینهایی که این قرارداد شامل حال آنها نمی شود هیئت از دولت های مربوط درخواست می نماید که برآوردها را طبق مفاد این قرارداد ارسال دارند .
- ۳- در صورتیکه دولتی تا تاریخ مقرر برآوردهای مربوط بیکي از سرزمین های خود را نفرستد هیئت تا حد امکان و تا آنجا که بتواند با همکاری دولت مربوطه رأساً برآوردها را تعیین خواهد نمود .
- ۴ - هیئت برآوردها منجمله برآوردهای تکمیلی را بررسی خواهد نمود و جز در مورد نیازمندیهای خاص نسبت بهر کشور یا سرزمین که برای آن يك برآورد فرستاده شده اگر اطلاعاتی را بمنظور تکمیل برآوردها یاروشن شدن نکات آن لازم داند می تواند خواستار شود .

۵- هیئت سپس هرچه زودتر برآوردها منجمله برآوردهای مکمل را تأیید خواهد نمود .

همچنین بارضایت دولت مربوط می‌تواند آنها را تغییر دهد .

۶- علاوه برمدارك پیش‌بینی شده در ماده ۱۵ هیئت در تاریخهائی که تعیین خواهد نمود ولسی ازسالی یکبار نباید کمتر باشد اطلاعاتی راجع به برآوردها که بنظرش موجب تسهیل اج-رای این قرارداد می‌شود منتشر خواهد نمود .

ماده ۱۳ - اجرای روش آمارها

۱- هیئت طرزوشکلی را که آمارهای موضوع ماده ۲۰ باید بدانصورت فرستاده شود تعیین خواهد نمود وفرمولرهای این منظور را تجویز خواهد کرد .

۲- هیئت بمنظور تعیین اینکه طرف های این معاهده یاکشور های دیگر طبق مقررات این قرارداد رفتار نموده‌اند یا خیر آمارها را مورد رسیدگی قرار خواهد داد .

۳- هیئت می‌تواند اطلاعات اضافی را که برای تکمیل یا روشن شدن موارد موجود در آن لازم داند بخواهد .

۴- هیئت صلاحیت آن را نخواهد داشت که راجع به آمارهای مربوط بمواد مخدر برای نیازمندیهای خاص پرسش یا اظهار عقیده کند .

ماده ۱۴ - اقدامات هیئت در تأمین اجرای مقررات این معاهده

۱ - الف - هرگاه پس از بررسی اطلاعاتی که دولت‌ها بموجب مقررات این معاهده برای هیئت می‌فرستند یا بررسی اطلاعات مربوط بمسائل ناشی از مقررات مذکور که دستگاههای ملل متحد می‌دهند هیئت دلیلی داشته باشد که فکر کند هدفهای این معاهده بعلت عدم اجرای مقررات آن وسیله يك متعاهد یا يك کشور یا يك قلمرو سخت بمخاطره افتاده است حق دارد از دولت آن کشور یا سرزمین مورد بحث توضیحات بخواهد با حفظ این حق که هیئت می‌تواند توجه طرف‌های متعاهد وشورا و کمیسیون را بموضوع جلب نماید بنحویکه در ردیف (ج) زیرین پیش‌بینی شده است - هیئت درخواست اطلاعات ویا توضیحی را که يك دولت به موجب این بند می‌دهد محرمانه تلقی خواهد نمود .

ب - پس از اقدام طبق بند (الف) فوق هیئت میتواند اگر لازم داند از دولت مربوط بخواهد تا اقدامات اصلاحی که بنا بمتقضیات برای تأمین اجرای موازین این قرارداد ضروری بنظر می‌رسد معمول دارد .

ج - هرگاه هیئت ملاحظه نمود که دولت مربوط وقتی طبق ردیف (الف) فوق از او تقاضا شد از دادن توضیحات قانع کننده قصور ورزیده ویا از قبول اقدامات اصلاحی که بموجب ردیف (ب) فوق از او خواسته شده کوتاهی نموده است می‌تواند توجه طرف‌های این معاهده وشورا و کمیسیون را بموضوع جلب نماید .

۲ - وقتیکه هیئت توجه طرف‌های متعاقد - شورا و کمیسیون را بر طبق ردیف (ج) بند یک بالا بموضوعی جلب می‌نماید می‌تواند اگر چنین ترتیبی را لازم به بیند بطرف‌های این معاهده توصیه نماید ورود مواد مخدر را از کشور مورد بحث ویاصدور مواد مخدر را بمقصد آن مملکت یا سرزمین و یا ورود و صدور هر دو را خواه برای مدتی معین خواه تا زمانیکه وضع موجود در آنکشور یا سرزمین موجب رضایت او گردد متوقف نمایند - کشور مورد بحث حق دارد موضوع را بشورا ارجاع کند .

۳ - هیئت حق دارد در باره هر موضوع که بموجب مقررات این ماده نسبت بدان اقدام شده گزارشی منتشر سازد و آن را بشورا بفرستد تا برای کلیه طرف‌های این معاهده ارسال دارد - اگر هیئت تصمیمی را که بموجب این ماده اتخاذ شده و یا اطلاعاتی که منجر باین تصمیم گردیده در گزارش مذکور انتشار دهد باید نظریه دولت مورد بحث را نیز در صورتیکه دولت مزبور تقاضا کند در آن گزارش انتشار دهد .

۴ - در مواردی که تصمیم هیئت که طبق این ماده انتشار یافته بانفاق آراء گرفته نشده باشد عقیده اقلیت هم باید ارائه شود .

۵ - در جلساتی از هیئت که طبق این ماده مسئله‌ای مورد رسیدگی قرار می‌گیرد هر مملکت که مستقیماً در آن مسئله ذینفع باشد دعوت میشود تا نماینده‌ای برای شرکت در آن جلسات اعزام دارد .

۶ - تصمیماتی را که هیئت بموجب این ماده اتخاذ مینماید باید با اکثریت دوثلث عده کل اعضاء هیئت بتصویب رسیده باشد .

ماده ۱۵ - گزارش‌های هیئت

۱ - هیئت يك گزارش سالانه درباره کارهای خود و گزارش‌های تکمیلی دیگر که ممکنست لازم شناسد تهیه مینماید - در این گزارشها همچنین يك تجزیه و تحلیل از برآوردها و اطلاعات آماری که در اختیار دارد و در موارد مناسب شرحی از توضیحاتی که دولت‌ها خواسته‌اند بدهند و یا از آنها خواسته شده و نیز هر اظهار نظر یا توصیه که ممکنست بخواهد ابراز دارد - بیان خواهد شد .

این گزارش‌ها از طریق کمیسیون که بتواند درباره آن اظهار نظرهایی که شایسته‌داند بنماید بشورا عرضه میگردد .

۲ - گزارشها برای طرف‌های این معاهده ارسال میگردد و سپس به وسیله دبیرکل انتشار مییابد طرف‌های این معاهده پخش آزاد این گزارش‌ها را اجازه میدهند .

ماده ۱۶ - دبیرخانه

خدمات دبیرخانه کمیسیون و هیئت از طرف دبیرکل تأمین میگردد .

ماده ۱۷ - اداره مخصوص

طرفهای این معاهده باید يك اداره مخصوص که مسئول اجرای مقررات این معاهده باشد داشته باشند .

ماده ۱۸ - اطلاعاتی که باید طرفهای این معاهده بدبیرکل بدهند

۱ - طرفهای این معاهده اطلاعاتی را که کمیسیون میتواند بعنوان ضرورت برای انجام وظایف خود درخواست نماید بدبیرکل خواهند داد - وبخصوص :

الف - يك گزارش سالیانه مربوط به نحوه اعمال معاهده در هر يك از سرزمین‌هایشان .

ب - بموقع خود متن کلیه قوانین و آئین نامه‌هایی که بمنظور مجری ساختن این معاهده تصویب شده است .

ج - هرگونه توضیحات که کمیسیون در خصوص امور قاچاق خواهد خواست وبخصوص شرح هر مورد قاچاق مکشوفه که خواه بسبب روشن ساختن منشاء دریافت مواد مخدر برای قاچاق خواه بعلت مقادیر آن یاروشی که قاچاقچیان بکاربرده‌اند میتواند واجد اهمیت باشد - و

د - اسامی و آدرسهای مقامات اداری که اجازه صدور پروانه یا گواهینامه‌های صدور و ورود دارند .

۲ - طرفهای این معاهده اطلاعات پیش‌بینی شده در بند قبل را بشکل ودر تاریخهای معین و روی فرمولرهائی که کمیسیون بکار بردن آنها را درخواست خواهد نمود ارسال خواهند داشت .

ماده ۱۹ - برآوردهای نیازمندیها بمواد مخدر

۱ - طرفهای این معاهده هر سال برای هر یک از سرزمینهای خود بترتیب وبشکلی که هیئت تعیین خواهد نمود وروی فرمولرهائی که وسیله هیئت تهیه خواهد شد برآوردهای مربوط به مراتب زیر را بشرح ذیل به هیئت ارسال خواهد داشت :

الف - مقادیر مواد مخدر که برای منظورهای طبی و علمی مصرف خواهد شد.

ب - مقادیر مواد مخدر که برای ساختن مواد مخدر دیگر - ترکیبات

مندرج در فهرست شماره ۳ و موادی که در این معاهده بدانها اشاره نشده بکار خواهد رفت .

ج - مقادیری از مواد مخدر که در ۳۱ دسامبر سالی که برآوردها مربوط بآن هستند موجود خواهند بود - و

د - مقادیر مواد مخدر که لازم است به موجودیهای خاص اضافه شود .
۲- با رعایت کاهش که در بند ۳ ماده ۲۱ پیش بینی شده است کل برآوردها برای هر سرزمین و برای هر ماده مخدر عبارت خواهد بود از مجموع مقادیری که بموجب ردیفهای (الف) و (ب) و (ج) بند یک این ماده تعیین میشوند با اضافه هر مقداری که برای رساندن موجودیهای ۳۱ دسامبر سال قبل به میزان برآورد شده طبق ردیف (ج) بند یک لازم باشد .

۳- هر دولت میتواند در جریان سال برآوردهای تکمیلی ضمن توضیح مقتضیاتی که آن را ایجاب نموده است ارسال دارد .

۴- طرف های این معاهده روشی را که برای تعیین مقادیر قید شده در برآوردها بکار برده اند و نوع تغییراتی که در این روش منظور خواهند داشت به هیئت اطلاع خواهند داد .

۵- با ملحوظ داشتن کاهش که در بند ۳ ماده ۲۱ پیش بینی شده است برآوردها نباید از حد لزوم تجاوز نماید .

ماده ۲۰ - آمارهایی که باید به هیئت داده شود

۱- طرف های این معاهده برای هر یک از سرزمین های خود بترتیب و بشکلی که هیئت تعیین خواهد نمود و روی فرمولرهایی که وسیله هیئت در اختیار گذاشته میشود آمارهای مربوط به موضوعهای زیر را برای هیئت خواهند فرستاد :

الف - تولید یا ساخت مواد مخدر .

ب - استفاده از مواد مخدر برای ساخت مواد مخدر دیگر - ترکیبات مندرج در فهرست شماره ۳ و موادی که در این قرارداد بدانها اشاره نشده و استفاده از گاه خشخاش برای ساخت مواد مخدر .

ج - مصرف مواد مخدر .

د - واردات و صادرات مواد مخدر و گاه خشخاش .

ه - مواد مخدر ضبط شده و ترتیب مصرف آنها .

و - موجودیهای مواد مخدر در ۳۱ دسامبر سالی که آمارها مربوط بآن سال میباشد .

۲- الف - آمارهای مربوط بموضوعهای مذکور در بند يك باستثناء ردیف (د) سالانه تهیه شده و حداکثر تا ۳۰ ژوئن سالی که متعاقب سال مربوط به گزارش است به هیئت داده خواهد شد .

ب - آمارهای مربوط بموضوعهای مندرج در ردیف (د) بند يك سه ماه به سه ماه تهیه شده و در ظرف یکماه پس از سه ماهی که گزارش مربوط بآنست به هیئت داده خواهد شد .

۳ -- علاوه بر اطلاعاتی که در بند يك این ماده بدان اشاره شده است طرفهای این معاهده میتوانند تا حدود امکان درباره هر يك از سرزمینهای خود اطلاعاتی شامل مساحت (بهکتار) زمینهایی که برای تولید تریاک کشت شده است به هیئت بدهند .

۴- طرفهای این معاهده ملزم نیستند آمارهای مربوط به موجودیهای خاص را بدهند ولی آمارهای مربوط به مواد مخدر که برای نیازمندیهای خاص از خارج وارد کرده و یا در خود کشور یا سرزمین بدست آورده‌اند و همچنین آمارهای راجع به مقادیر مواد مخدر که برای تأمین احتیاجات افراد کشوری از موجودیهای خاص برداشت شده جداگانه به‌هیئت خواهند داد .

ماده ۲۱- محدودیت ساخت و ورود

۱- مجموع مقادیر هر ماده مخدر که طی یکسال معین و سیاه یک کشور یا سرزمین ساخته و وارد خواهد شد نباید از جمع مقادیر زیر تجاوز نماید :

الف - مقدار مصرف شده در حدود برآورد مربوط به منظورهای طبی و علمی .

ب - مقدار بکار رفته در حدود برآورد مربوط برای ساختن مواد مخدر دیگر - ترکیبات مندرج در فهرست شماره ۳ و موادی که در این معاهده بدان اشاره نشده است .

ج - مقدار صادر شده .

د - مقداریکه به‌وجودی اضافه شده برای آنکه موجودی به‌میزان مذکور در برآورد مربوط برسد - و

ه - مقداری که در حدود برآورد مربوط برای نیازمندیهای خاص گرفته شده است .

۲ - از مجموع مقادیر مندرج در بند یک تمامی مقداری که کشف و ضبط شده و در بازار قانونی گذاشته شده - همچنین تمامی مقداری که از موجودیهای خاص برای تأمین احتیاجات افراد کشوری برداشت شده است کسر خواهد شد .

۳ - اگر هیئت ملاحظه نماید که مقدار ساخته شده و وارده در جریان یکسال از مجموع مقادیر مذکور در بند یک منهای کسورات پیش‌بینی شده در بند ۲ این ماده تجاوز مینماید مقدار اضافی که بدین نحو حاصل شده و در آخر سال باقی میماند سال بعد از مقدار یک که باید ساخته یا وارد شود و همچنین از جمع برآوردهای تعریف شده در بند ۲ ماده ۱۹ کسر خواهد شد .

۴ - الف - اگر از آمارهای واردات یا صادرات (ماده ۲۰) معلوم شود که مقدار صادره بمقصد کشور یا هر سرزمین از جمع برآوردهای مربوط باین کشور یا سرزمین بنحویکه در بند ۲ ماده ۱۹ بیان گردیده با افزایش مقادیری که بنام صادر شده اعلام گردیده و کاهش هر مقدار اضافی طبق بند ۳ این ماده تجاوز نماید هیئت میتواند این موضوع را بکشورهائیکه بنظرش باید از این جریان مستحضر باشند اطلاع دهد .

ب - بمحض دریافت چنین یادداشتی طرف‌های این معاهده طی سال مورد بحث دیگر اجازه هیچگونه صادرات جدید مواد مخدر که بمقصد آن کشور یا قلمرو باشد نخواهند داد - مگر :

۱ - در موردیکه یک برآورد تکمیلی برای این کشور یا سرزمین داده شود که توأمأ شامل هر مقدار وارده اضافی و مقدار مورد نیاز اضافی باشد - یا

۲ - در موارد استثنائی که بنظر دولت کشور صادر کننده صدور برای درمان بیماران ضروری میباشد .

ماده ۲۲ - ترتیب خاص در مورد کشت

زمانیکه در يك کشور یا در یکی از سرزمینهای یکی از طرفهای متعاقد وضع بنحوی باشد که منع کشت خشخاش تریاک دار - بوته کوکا یا گیاه شاهدانه بنظرش مناسبترین اقدام برای حمایت سلامت عمومی و جلوگیری از انحراف مواد مخدر بطرف قاچاق میباشد طرف مذکور کشت را ممنوع خواهد کرد .

ماده ۲۳ - سازمانهای ملی تریاک

۱ - هر يك از طرفهای متعاقد که اجازه کشت خشخاش تریاک دار بمنظور تولید تریاک میدهد باید يك یا چند سازمان دولتی که منبع در این ماده بنام سازمان خوانده میشود برقرار نماید تا مسئول اجرای وظایف منظور در این ماده باشد . اگر قبلاً چنین سازمانی را بوجود نیاورده باشد .

۲ - هر متعاقد مذکور در بند بالا مقررات ذیل را درباره کشت خشخاش تریاک دار بمنظور تولید تریاک و نیز در مورد تریاک بکار خواهد بست :

الف - سازمان مناطق و قطعه زمینهای را که در آن کشت خشخاش تریاک دار برای تولید تریاک مجاز خواهد بود تعیین خواهد نمود .

ب - فقط کشاورزانی که دارای پروانه صادره از سازمان میباشد اجازه اقدام باین کشت را خواهند داشت .

ج - هر پروانه مساحت زمینی را که کشت روی آن اجازه داده شده مشخص خواهد نمود .

د - هر کشتکار خشخاش تریاک دار ملزم بتحويل کل محصول تریاک خود بسازمان خواهد بود سازمان این محصول را خواهد خرید و در اسرع اوقات ممکنه که حداکثر دیرتر از چهار ماه پس از پایان برداشت محصول نباشد آنرا در تمام خود در خواهد آورد .

ه - در مورد تریاک سازمان منحصرأ حق وارد کردن . صادر کردن . تجارت عمده و نگاهداری موجودیها را خواهد داشت باستثناء موجودیهاییکه وسیله سازندگان آنکوئیدهای تریاک ، تریاک طبی یا ترکیباتی که اساس آن تریاک است نگاهداری میشود . متعاهدین ملزم نیستند این حق را در باره تریاک طبی و ترکیباتی که تریاک اساس آنست بسط دهند .

۳ - وظایف اداری پیش بینی شده در بند ۲ وسیله سازمان دولتی واحد انجام خواهد گرفت مشروط بر آنکه قانون اساسی کشور متعاهد مربوط آن را اجازه دهد .

ماده ۲۴ - محدودیت های مربوط بتولید تریاک برای تجارت بین المللی

۱ - الف - اگر یکی از طرف های این معاهده بخواهد شروع بتولید تریاک نماید و یا بیزان تولید تریاک خود بیفزاید باید نیاز مندی جاری دنیا را بتریاک طبق برآوردهای منتشره از طرف هیئت در نظر گیرد تا تولید تریاک او یک اضافه تولید تریاک در دنیا به همراه نیآورد .

ب - هیچ طرف متعاهدی اجازه تولید تریاک نخواهد داد یا تولید تریاک خود را اضافه نخواهد نمود اگر بنظر او این تولید یا افزایش تولید در سرزمین او خطر آن را دارد که بفتح قاچاق تریاک تمام شود .

۲- الف - مشروط بمقررات بند يك هرگاه طرف متعهدي كه در اول ژانويه ۱۹۶۱ تریاك برای صادرات تولید نمیکرده بخواهدترباکی كه تولید میکند بمقادیری كه از پنج تن در سال تجاوز ننماید صادر كند موضوع را منضم به اطلاعاتی درباره مراتب زیر به هیئت خواهد نوشت :

اول - نظارت های حاكم طبق این قرارداد درباره تریاکی كه تولید و صادر میشود . - و

دوم - نام کشور یا کشورهاییکه انتظار دارد تریاك بدانجا صادر كند .
و هیئت خواهد توانست این یادداشت را تصویب كند و یا بمتعهده مزبور توصیه كند كه مبادرت بربتولید تریاك برای صدور ننماید .

ب - هرگاه طرف متعهدي غیر از طرف متعهده مذکور در بند ۳ خواهد تولید بیش از پنج تن تریاك برای صدور در سال نماید موضوع را به شورا خواهد نوشت و به این یادداشت اطلاعات مربوط منجمه مراتب زیر را ضمیمه خواهد نمود :

اول - بر آورد مقادیری كه قرار است برای صدور تولید شود .
دوم - نظارت های موجود یا پیشنهادی در مورد تریاکی كه باید تولید شود .

سوم - نام کشور یا کشورهاییکه طرف متعهده انتظار دارد این تریاك را بدانجا صادر كند و شوری خواهد توانست یادداشت را تصویب نماید یا به متعهده مذکور توصیه كند كه مبادرت بربتولید تریاك برای صدور ننماید .

۳- با وجود مقررات قسمت های (الف) و (ب) بند ۲ معاهدی که در جریان مدت ۱۰ سال بلافاصله قبل از اول ژانویه ۱۹۶۱ تریاک تولیدی خود را صادر مینموده خواهد توانست بصدور تریاکی که تولید مینماید ادامه دهد .

۴- الف - يك طرف متعاهد از پنج کشور یا سرزمینی تریاک وارد نخواهد نمود مگر آنکه تریاک مزبور در سرزمین های زیر تولید شده باشد :
اول - از طرف متعاهد مذکور در بند ۳ .

دوم - از طرف متعاهدی که طبق مقررات قسمت (الف) بند ۲ اطلاعیه ای برای هیئت فرستاده باشد .
-- یا

سوم - از طرف متعاهدی که طبق مقررات قسمت (ب) بند ۲ موافقت شورا را کسب کرده باشد .

ب- با وجود مقررات قسمت (الف) این بند معهدا يك طرف متعاهد میتواند تریاک تولیدی هر کشوری را که در مدت ۱۰ سال قبل از اول ژانویه ۱۹۶۱ تریاک تولید و صادر مینموده وارد کند مشروط بر آنکه کشور مزبور بمنظور رعایت مفاد ماده ۳ يك سازمان یا دستگاه نظارت ملی ایجاد کرده و وسایل مؤثر برای جلوگیری از انحراف تریاک تولیدی بی بازار قاچاق دارا باشد .

۵- مقرررات این ماده يك طرف متعاهد را از مراتب زیر جلوگیری نمی نماید :

الف - از تولید تریاک کافی برای احتیاجات خود - یا

ب- از صدور تریاک قاچاق ضبط شده بيك کشور متعاهد دیگر بر طبق شرایط این قرارداد .

ماده ۲۵ - نظارت بر کاه خشخاش

۱- طرف متعاهدی که کشت خشخاش تریاک دار را برای منظورهای دیگر غیر از تولید تریاک اجازه دهد کلیه اقدامات لازم را معمول خواهد داشت:

الف - که از چنین خشخاش تریاک دار تریاک تولید نشود - و

ب - که ساخت مواد مخدر از کاه خشخاش بنحو رضایت بخش کنترل گردد .

۲- طرف های این معاهده برای کاه خشخاش روش گواهی نامه های ورود و پروانه های صدور که در بندهای ۴ تا ۱۵ ماده ۳۱ پیش بینی شده معمول خواهند داشت .

۳- طرف های این معاهده همان آمارهائی را که برای مواد مخدر در بندهای یک (د) و ۲ (ب) ماده ۲۰ پیش بینی شده برای ورود و صدور کاه خشخاش ارسال خواهند داشت .

ماده ۲۶ - بوته کوکا برگ کوکا

۱- اگر طرف متعاهدی کشت بوته کوکا را اجازه دهد در مورد آن و همچنین در مورد برگ کوکا آن روش نظارت که در ماده ۲۳ برای خشخاش تریاک دار مقرر گردیده معمول خواهد داشت لیکن در مورد قسمت (د) بند ۲ این ماده تعهد مربوط بسازمان مذکور فقط عبارت خواهد بود از تحویل گرفتن محصول هر چه زودتر پس از برداشت .

۲- در حدود امکان طرف های این معاهده ریشه کن ساختن بوته های خودروی

کو کای موجود را معمول خواهند داشت و بوته های کو کارا که غیر قانونی کشت شده باشد معدوم خواهند نمود .

ماده ۲۷- مقررات تکمیلی راجع به برگ کوکا

۱- طرف های این معاهده میتوانند استفاده از برگ های کو کارا برای تهیه یک محصول معطر (چاشنی) که نباید محتوی هیچگونه آکالوئید باشد اجازه دهند و میتوانند تا حدودی که برای اینکار لازم باشد تولید، ورود، صدور، تجارت و نگاهداری این برگها را اجازه دهند .

۲- طرف های متعاقد بطور جداگانه برآوردها (ماده ۱۹) و آمارهای (ماده ۲۰) مربوط به برگ های کوکا مخصوصاً تهیه محصول معطر (چاشنی) فوق را ارسال خواهند داشت معذالك اگر همان برگ های کوکا که برای استخراج آکالوئیدها بکار رفته برای تهیه محصولات معطر مزبور نیز مورد استفاده قرار گرفته و این موضوع در برآوردها و آمارها توضیح داده شده باشد انجام این امر مورد ندارد .

ماده ۲۸- نظارت بر حشیش

۱- اگر طرف متعاقدی کشت گیاه شاهدانه را بمنظور تولید حشیش یا چرس اجازه دهد باید درباره آن روش نظارتی را که در ماده ۲۳ راجع به نظارت بر خشخاش تریاک دار مقرر گردید بکار بندد .

۲- این قرارداد درباره کشت گیاه شاهدانه منحصرأ بمنظورهای صنعتی (الیاف و دانه ها) یا برای مقاصد باغبانی جاری نخواهد بود .

۳- طرف های این معاهده مقرراتی را تصویب خواهند نمود که ممکن است برای جلوگیری از استعمال نابجای برگ های گیاه شاهدانه یا قاچاق آن ضروری باشد .

ماده ۲۹ - ساخت

۱- طرف‌های این معاهده مقرر خواهند داشت که ساخت مواد مخدر با پروانه صورت گیرد مگر وقتی که این ساخت وسیله بنگاه یا بنگاه‌های دولت انجام گیرد.

۲- طرف‌های این معاهده :

الف - درباره کلیه اشخاص و بنگاه‌هایی که اشتغال بر ساخت مواد مخدر دارند و یاد این امر مداخله میکنند مراقبت لازم مرعی خواهند داشت .

ب - مؤسسات و امکنه‌ای را که ساخت ممکنست در آنجا انجام گیرد تابع روش اخذ پروانه قرار خواهند داد .

ج - مقرر خواهند داشت که سازندگان پروانه‌دار مواد مخدر جوازهای متناوب بگیرند که در آن انواع و مقادیر مواد مخدر که حق ساخت خواهند داشت تصریح شده باشد لیکن جواز متناوب برای ترکیبات ضروری نخواهد بود .

۳- طرف‌های این معاهده از تجمع مقادیر مواد مخدر و گاه خشخاش نزد سازندگان مواد مخدر زائد بر مقادیری که برای گردش کار عادی بنگاه با توجه بوضع بازار لازم است جلوگیری خواهند نمود .

ماده ۳۰ - تجارت و پخش

۱ - الف - طرف‌های این معاهده مقرر خواهند داشت که تجارت و پخش

مواد مخدر با پروانه انجام گیرد مگر آنکه این تجارت یا پخش وسیله بنگاه یا بنگاه‌های دولت انجام شود .

ب- طرف های این معاهده :

اول - درباره کلیه اشخاص و بنگاههایی که اشتغال به تجارت یا پخش مواد مخدر داشته و یا در این امر مداخله دارند مراقبت لازم معمول خواهند داشت .

دوم - مؤسسات و امکنه ای را که این تجارت و این پخش ممکنست در آنجا صورت گیرد تابع روش اخذ پروانه خواهند نمود لیکن برای ترکیبات گرفتن این پروانه لازم نخواهد بود .

ج - مقررات قسمتهای (الف) و (ب) موضوع روش اخذ پروانه ها درباره اشخاصی که دارای اجازه لازم برای انجام کارهای درمانی یا علمی بوده و مشغول بانجام کارهای مزبور میباشند الزامی نخواهد بود .

۲ - بعلاوه طرف های این معاهده :

الف - از تجمع مقادیر مواد مخدر و گاه خشخاش نزدبازرگانان و توزیع کنندگان ، بنگاههای دولت یا افراد مجاز مذکور در فوق زائد بر مقادیری که برای گردش کار عادی مؤسسه لازم است با توجه بوضع بازار همچنین جلوگیری خواهند نمود .

ب- اول - مقرر خواهند داشت که مواد مخدر با افراد تحویل یا توزیع نشود مگر بانسخه پزشک این ترتیب درباره مواد مخدری که افراد می توانند قانوناً بسبب انجام وظایف مجاز درمانی خود دریافت ، استعمال - توزیع نموده و یا بکاربرند الزامی نیست - و

دوم - اگر طرف های این معاهده ضروری یا مطلوب تشخیص دهند

مقرر خواهند داشت نسخه‌هایی که مواد مخدر فهرست شماره یک در آن تجویز میشود روی فرمهای رسمی نوشته شود که بشکل دفترچه‌های ته‌چکدار از طرف مقامات صلاحیتدار اداری یا جوامع حرفه‌ای مجاز تهیه خواهد شد .

۳ - مطلوب است که طرف‌های این معاهده مقرر دارند در سفارشهای کتبی یا چاپی مواد مخدر ، هر نوع از آگهی‌ها یا نوشته‌های مختصر توصیفی درباره مواد مخدر که بمنظورهای تجارتي بکار میرود بسته‌بندیهای محتوی مواد مخدر و برچسب‌هایی که مواد مخدر با آن برای فروش عرضه میشود نام غیر اختصاصی بین‌المللی مواد مزبور که از طرف سازمان جهانی بهداشت اعلام میشود قید گردد .

۴ - اگر طرف متعاهدی تشخیص دهد که چنین ترتیبی ضروری یا مطلوب میباشد مقرر خواهد داشت هر بسته‌بندی (جعبه یا قوطی یا شیشه) محتوی یک ماده مخدر دارای دوخط قرمز کاملاً واضح باشد محموله‌ای که این بسته در آن جای دارد دارای دوخط مزبور نخواهد بود .

۵ - طرف‌های این معاهده مقرر خواهند داشت برچسبی که يك دارو با آن برای فروش عرضه میشود بخصوص ماده يك مواد مخدری را که محتوی است همچنین وزن یا نسبت درصد آنرا تعیین نماید . اعلام این اطلاعات روی برچسب درباره ماده مخدری که به یک نفر با نسخه‌تر کیبی پزشک داده میشود الزامی نیست .

۶ - مقررات بندهای ۲ و ۵ در مورد خرده فروشی یا توزیع بطور جزئی مواد مخدر فهرست شماره ۲ الزامی نخواهد بود .

ماده ۳۱ - مقررات مخصوص درباره تجارت بین‌المللی

۱ - طرف‌های این معاهده صدور مواد مخدر را بیک کشور یا سرزمین عالمی اجازه نخواهند داد مگر :

الف - طبق قوانین و مقررات آن کشور یا سرزمین - و

ب - در حدود کل برآوردهای مربوط بآن کشور یا سرزمین بطوریکه در بند ۲ ماده ۱۹ تعریف شده باضافه مقادیری که باید صدور مجدد یابد .

۲ - طرف های این معاهده در بنادر آزاد و مناطق آزاد همان مراقبت ها و نظارتی را که در قسمتهای دیگر سرزمینهای خود اعمال مینمایند اجرا خواهند نمود . در عین آنکه گاهی اوقات خواهند توانست روش شدیدتر هم بکار برند .

۳ - الف - طرف های این معاهده بوسیله پروانه ورود و صدور مواد مخدر را نظارت خواهند نمود مگر در مواردی که ورود و صدور مزبور وسیله بنگاه یا بنگاههای دولت انجام گرفته باشد .

ب - متعاهدین در مورد کلیه اشخاص و بنگاههایی که ورود و صدور مذکور را انجام میدهند یا در این امر مداخله دارند مراقبت لازم مرعی خواهند داشت .

۴ - الف - هر طرف متعاهدی که ورود یا صدور يك ماده مخدر را اجازه میدهد مقرر خواهد نمود که پروانه ورود یا صدور جداگانه برای هر نوبت ورود یا صدور اعم از آنکه يك یا چند ماده مخدر باشد گرفته شود .

ب - این پروانه شامل نام ماده مخدر - و نام غیر اختصاصی بین المللی اگر داشته باشد مقداریکه باید وارد یا صادر شود - نام و آدرس وارد کننده و صادر کننده و نیز مدتی که طی آن باید ورود یا صدور انجام گیرد خواهد بود .

ج - در پروانه صدور بعلاوه شماره و تاریخ گواهی نامه ورود (بند ۵) همچنین مقامی که آنرا داده قید خواهد شد .

د - پروانه ورود ممکنست ارسال بدفعات را اجازه دهد .

- ۵ - قبل از اعطای پروانه صدور طرف‌های این معاهده يك گواهینامه ورود مطالبه خواهند نمود که بوسیله مقامات صلاحیت‌دار کشور یا سرزمین واردکننده داده شده و تصدیق کرده باشند که ورود ماده یا مواد مخدر موضوع آن مورد تصویب می‌باشد. گواهینامه مزبور وسیله شخص یا مؤسسه‌ای که درخواست پروانه صدور مینماید ارائه خواهد شد. طرف‌های این معاهده تا جایی که عملی باشد از نوع گواهینامه ورود مصوب کمیسیون پیروی خواهند نمود.
- ۶ - يك نسخه از پروانه صدور همراه محموله خواهد بود و دولتی که پروانه صدور را میدهد يك نسخه آن را برای دولت کشور یا سرزمین واردکننده خواهد فرستاد.
- ۷ - الف - وقتی که ورود انجام گرفت یا وقتی که مدت مقرر برای ورود منقضی شد حکومت کشور یا سرزمین واردکننده پروانه صدور را با ظهرنویس این امر برای حکومت کشور یا سرزمین صادرکننده اعاده خواهد داد.
- ب - ظهرنویس مذکور در فوق مقدار واقعی وارده را مشخص خواهد نمود.
- ج - اگر مقدار واقعی صادر شده کمتر از مقداری باشد که در پروانه صدور ذکر گردیده مقامات صلاحیت‌دار مقدار صادره واقعی را در پروانه صدور و کلیه نسخ آنها ذکر خواهند نمود.
- ۸ - صادرات بصورت محمولات به آدرس يك بانك بحساب شخصی غیر از آنکه نامش در پروانه صدور ذکر شده یا يك صندوق پستی ممنوع خواهد بود.
- ۹ - صادرات بشکل محمولات بنشانی يك انبار گمرک ممنوع خواهد بود مگر اینکه حکومت کشور واردکننده در گواهینامه ورود که وسیله شخص یا مؤسسه‌ای که درخواست جواز صدور مینماید ارائه خواهد شد تصریح نماید

که ورود محموله برای آنکه در يك انبار گمرک گذاشته شود مورد تصویب او
میباشد. در اینصورت پروانه صدور تصریح خواهد نمود که محموله بدین منظور
فرستاده شده است. هر بار پس گرفتن از انبار گمرک تابع ارائه يك اجازه که از
طرف مقامات مسئول انبار داده میشود خواهد بود و در صورت ارسال بمقصد
خارج از کشور مانند يك صدور جدید طبق مفاد این قرارداد عمل خواهد شد.

۱۰ - محمولات مواد مخدر که بدون پروانه صدور وارد سرزمین يك طرف
متعاقد شده و یا از آن خارج شود وسیله مقامات صلاحیت دار توقیف خواهد شد.

۱۱ - یکطرف متعاقد عبور ترانزیت يك محموله مواد مخدر را از
سرزمین خود بسوی يك کشور دیگر اجازه نخواهد داد خواه محموله از وسیله
نقلیه ای که آن را حمل میکرده پیاده شده یا پیاده نشده باشد مگر اینکه يك نسخه
از پروانه صدور برای این محموله بمقامات صلاحیت دار آن کشور ارائه گردد.

۱۲ - مقامات صلاحیت دار کشور یا سرزمینیکه عبور يك محموله مواد
مخدر از طریق آن اجازه داده شده است کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری
از انحراف محموله مذکور بمقصد دیگری جز آنچه در نسخه پروانه صدور
ضمیمه محموله قید شده معمول خواهند داشت. مگر اینکه حکومت کشور یا
سرزمین که محموله از طریق آن عبور مینماید اجازه این انحراف را بدهد.
حکومت کشور یا سرزمین ترانزیت درباره هر انحرافی که تقاضا شود بهمان
نحوی عمل خواهند کرد که انحراف در حکم يك صدور از کشور یا قلمرو
ترانزیت به کشور یا سرزمین مقصد جدید تلقی گردد. اگر انحراف
اجازه داده شد مقررات قسمت های (الف) و (ب) بند ۷ بین کشور یا سرزمین ترانزیت
و کشور یا سرزمین که در اصل محموله را صادر نموده است نیز اعمال خواهد شد.

۱۳ - هیچ محموله مواد مخدر در حال ترانزیت یا گذارده شده در يك انبار گمرک نمیتواند در معرض عملی قرار گیرد که ماهیت مواد مخدر مذکور را تغییر دهد . بسته بندی نیز بدون اجازه مقامات صلاحیت دار نمیتواند تغییر پیدا کند .

۱۴ - مقررات بندهای ۱۱ تا ۱۳ مربوط به ترانزیت مواد مخدر در سرزمین يك طرف متعاهد قابل اجرا نخواهد بود اگر این محموله از راه هوایی حمل شود مشروط بر آنکه هواپیما در کشور یا سرزمین ترانزیت بر زمین ننشیند، در صورتیکه هواپیما در آن کشور یا سرزمین فرود آید مقررات مزبور تا حدودی که مقتضیات ایجاب نماید اجرا خواهد شد .

۱۵ - مقررات این ماده بر مقرراتی لطمه نمیزند که مربوط باشد به هر گونه موافقت بین المللی درباره محدود کردن نظارتی که میتوان وسیله هر طرف متعاهد در مورد مواد مخدر ترانزیت اعمال نمود .

۱۶ - اعمال هیچ يك از مقررات این ماده بغیر از مفاد بندهای يك (الف) و ۲ در مورد ترکیبات مندرج در فهرست شماره ۳ ضروری نیست .

ماده ۳۲ - مقررات مخصوص راجع بحمل مواد مخدر در جعبه های کمکهای

نخستین کشتیها و هواپیما در سفرهای بین المللی

۱ - حمل بین المللی مقادیر مواد مخدر وسیله کشتیها و هواپیماها که ممکن است در طول مسافرت برای کمکهای نخستین یا موارد اضطراری لازم شود در مفهوم این معاهده بمعنای يك ورود یا صدور تلقی نخواهد شد .

۲ - احتیاطهای ضروری از طرف کشور ثبت نام کننده (مبدأ) بمنظور جلوگیری از استعمال نادرست مواد مخدر مذکور در بنديك یا انحراف آنها

بمنظورهای قاچاق مرعی خواهد شد . کمیسیون ضمن مشورت با سازمانهای بین‌المللی ذیصلاح چگونگی احتیاطهای مزبور را توصیه خواهد نمود .

۳ - مواد مخدری که وسیله کشتی‌ها یا هواپیماها طبق بند یک حمل میشوند تابع قوانین و مقررات جوازها و پروانه‌های کشور ثبت نام‌کننده (مبدأ) میباشند بدین اینکه لطمه‌ای بحق مقامات صلاحیتدار محلی درمورد رسیدگی ، بازرسی و عملیات دیگر نظارتی درمرز کشتیها (دریائی) و هواپیماها (هوائی) وارد شود، بکار بردن این مواد مخدر در مورد اضطراری تخلف از مقررات ماده ۳۰ بند ۲ (ب) تلقی نخواهد شد .

ماده ۳۳ - داشتن مواد مخدر

طرف‌های این معاهده داشتن مواد مخدر را بدون جواز قانونی اجازه نخواهند داد .

ماده ۳۴ - موازین مراقبت و بازرسی

طرف‌های این معاهده مقرر خواهند داشت :

الف - کلیه اشخاصی که طبق این معاهده پروانه بآنها داده شده و یا در سمت‌های مدیریت یا مراقبت دریک‌بنگاه دولت که طبق این معاهده ایجاد شده اشتغال بکار دارند برای اجرای مؤثر و صادقانه مقررات مربوط به قوانین و آئین‌نامه‌های مربوط باجرای این معاهده صفات لازم درآنها جمع باشد .

ب - مقامات اداری ، سازندگان ، دانشمندان ، مؤسسات علمی و بیمارستانها بنحوی اقدام به‌ثبت دردفاتر نمایند که مقادیر هر ماده مخدر ساخته شده و هر مورد دریافت و تحویل مواد مزبور ذکر شده باشد .

سوابقه. زبور در مدتی که کمتر از ۲ سال نخواهد بود نگاهداری خواهد شد. در مواردی که دفترچه‌های ته‌چک دار (ماده ۳۰ بند ۲ قسمت ب) برای نسخه‌های پزشکی بکار رفته باشد این دفترچه‌ها و همچنین ته‌چک‌ها نیز در مدتی که کمتر از دو سال نخواهد بود نگاهداری خواهد شد.

ماده ۳۵- مبارزه علیه قاچاق

باتوجه بنحوه قوانین اساسی-قضائی و اداری خود طرفهای این معاهده مقرر خواهند داشت :

الف - در سطح ملی در داخله کشور هم‌آهنگی لازم رادر امر پیشگیری و سرکوبی قاچاق تأمین خواهند نمود . بدین منظور میتوانند بنحو سودمند اداره خاصی رامأمور این هم‌آهنگی نمایند .

ب - در مبارزه علیه قاچاق بیکدیگر کمک نمایند .

ج - همکاری نزدیک بین خود و یا سازمان‌های بین‌المللی صلاحیتدار که عضو آنها هستند برقرار نمایند تا یک مبارزه هم‌آهنگ علیه قاچاق صورت گیرد.

د - مواظبت مینمایند که همکاری بین‌المللی قسمت‌های مربوط با سرعت انجام گیرد - و

ه - تأکید مینمایند که وقتی اوراق قضائی برای تعقیب یک امر قضائی بین کشورها رد و بدل میشود این کار از طرق سریع به‌نشانی مراجع تعیین شده از طرف متعاهدین انجام گیرد . این موضوع بحق طرفهای این معاهده دراینکه بخواهند اوراق قضائی از مجرای سیاسی برای آنها فرستاده شود لطمه نمیرساند .

ماده ۳۶- مقررات کیفری

۱ - بارعایت مقررات قوانین اساسی خود هر طرف متعاقد مقررات لازم را تصویب خواهد کرد برای اینکه کشت، تولید، ساخت، استخراج، ترکیب، نگاهداری، عرضه، بفروش گذاشتن، پخش، خرید، فروش، تحویل بهر عنوانی که باشد، دلالی، ارسال، صدور بطور ترانزیت حمل و نقل، وارد کردن و صادر کردن مواد مخدر برخلاف مقررات این قرارداد یا هر عمل دیگری که بنظر طرف متعاقد مذکور برخلاف مفاد این معاهده باشد و قتیکه عامداً انجام گیرد جرمهای قابل مجازات بشمار آید و همچنین برای اینکه جرائم مهم مشمول مجازات کافی گردد بخصوص مجازات - زندان یا دیگر کیفرهای محروم کننده از آزادی .

۲ - مشروط با اجازه قوانین اساسی هر طرف متعاقد و سیستم قضائی و قوانین داخلی او :

الف - اول - هر يك از جرمهای مشروحه در بند يك اگر در کشور های مختلف بوقوع پیوسته باشد يك جرم جداگانه شناخته خواهد شد .

دوم - شرکت عمدی در یکی از جرائم مذکور . توطئه برای ارتکاب آن یا کوشش برای ارتکاب آن همچنین کار های مقدماتی و عملیات مالی عمومی مربوط به جرمهایی که موضوع این ماده میباشد جرمهای مشمول مجازاتهای پیش بینی شده در بند يك محسوب میشوند .

سوم - محکومیتهای انجام گرفته در خارج از کشور برای این جرمها بعنوان تکرار جرم ملحوظ خواهد شد .

چهارم - جرمهای مهم سابق الذکر که وسیله افراد کشور و یا اتباع بیگانه انجام گرفته باشد بوسیله طرف متعاهدی که جرم در سرزمین او بوقوع پیوسته تعقیب خواهد شد و یا وسیله طرف متعاهدی که مجرم در سرزمین او پیدا خواهد شد. هر گاه استرداد او طبق قانون طرف متعاهدی که درخواست برای او فرستاده شده قابل قبول نبوده و هر گاه مجرم قبلاً تعقیب و دادرسی (رأی دادگاه صادر) نشده باشد.

ب - مطلوب است که جرمهای مذکور در بند یک و در قسمت دوم ردیف ۲ بند الف در هر عهدنامه ای که برای استرداد مجرمین بین طرفهای این معاهده منعقد شده یا بشود از موارد استرداد محسوب شود و توسط طرف های این معاهده که استرداد مجرمین را بین خود مشروط بوجود یک عهدنامه یا معامله متقابل نمیدانند جرمهای مزبور موارد استرداد شناخته شود بشرط اینکه استرداد منطبق با قوانین طرف متعاهدی که از او درخواست استرداد میشود باشد و طرف متعاهد مذکور حق خواهد داشت که اقدام به دستگیری مجرم را رد کند یا موافقت با استرداد او را قبول ننماید اگر مقامات ذیصلاح نظر بدهند که جرم باندازه کافی مهم نیست.

۳ - هیچ یک از مقررات این ماده بمقررات قانون کیفری یک طرف متعاهد در امر محاکم لطمه وارد نخواهد نمود.

۴ - مقررات این ماده درباره صلاحیت محدود خواهد بود بقوانین کیفری هر یک از طرفهای این معاهده.

ماده ۳۷ - ضبط و توقیف

کلیه مواد مخدر ، کلیه مواد و وسائلی که برای ارتکاب هر یک از جرائم مذکور در ماده ۳۶ بکار رفته یا برای ارتکاب چنین جرمی باشد ممکنست ضبط و توقیف شود .

ماده ۳۸ - درمان معتادین

۱ - طرف های این معاهده ترتیباتی را که برای درمان و مراقبت معتادین و تأمین توان بخشی آنها باید داده شود مورد توجه خاص قرار خواهند داد .

۲ - اگر اعتیاد مسأله خطیری را برای طرف متعاهدی تشکیل دهد و اگر منابع اقتصادی او اجازه دهد مطلوبست که طرف متعاهد مزبور تسهیلات کافی برای درمان مؤثر معتادین بوجود آورد .

ماده ۳۹ - بکار بستن موازین نظارت ملی شدیدتر از آنچه

این معاهده مقرر میدارد

با وجود تمام مقررات این قرارداد هیچ طرف متعاهدی جلوگیری نشده و یا جلوگیری شده پنداشته نخواهد شد از اینکه موازین دقیقتر یا سخت تر از آنچه وسیله این معاهده پیش بینی شده تصویب نماید و بخصوص مقرر دارد که ترکیبات فهرست شماره ۳ یا مواد مخدر فهرست شماره ۲ تحت موازین نظارت جاری بر مواد مخدر فهرست شماره یک یا برخی از آنها قرار گیرد هر گاه معتقد باشد که اینکار برای حمایت سلامت عمومی لازم یا مناسب است .

ماده ۴۰ - زبانهای معاهده ، نحوه امضاء ، تصویب و الحاق

۱ - این معاهده که متون انگلیسی ، چینی ، اسپانیایی ، فرانسه و روسی آن متساویاً معتبر میباشد تا اول اوت ۱۹۶۱ برای امضاء کلیه دولتهای عضو سازمان ملل متحد و کلیه دولتهای غیر عضو که طرف اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری یا عضو یکی از سازمانهای تخصصی ملل متحد می باشند و همچنین کلیه دولت های دیگر که ممکن است از طرف شورا دعوت شوند مفتوح خواهد بود .

۲ - این معاهده بتصویب خواهد رسید و اسناد تصویب بدبیرکل سپرده خواهد شد .

۳ - این معاهده پس از اوت ۱۹۶۱ برای الحاق دولتهای مشروطه در بندیک مفتوح خواهد بود و اسناد الحاق بدبیرکل سپرده خواهد شد .

ماده ۴۱ - تاریخ اجرا

۱- این معاهده پس از انقضاء سی روز از تاریخ سپردن چهلمین سند تصویب یا الحاق بموجب ماده ۴۰ لازم الاجراء خواهد گردید .

۲ - برای هر دولت دیگر که سند تصویب یا الحاق خود را پس از تاریخ سپردن چهلمین سند مذکور تسلیم نماید معاهده حاضر پس از انقضاء سی امین روز متعاقب تاریخی که آن دولت سند تصویب یا الحاق خود را سپرده است لازم الاجراء خواهد بود .

ماده ۴۲ - سرزمین اجرائی

این معاهده در کلیه سرزمینهای وابسته که طرف متعاهدی مسئول روابط بین المللی آنها میباشد اجرا خواهد شد مگر آنکه طبق قانون اساسی طرف متعاهد

و یا عرف رضایت قبلی آن سرزمین ضروری باشد. در اینصورت طرف متعاقد کوشش خواهد نمود هرچه زودتر رضایت سرزمینی را که ضروری است تحصیل نماید و پس از حصول این رضایت مراتب را بدیبر کل اعلام خواهد نمود. در سرزمین یا سرزمینهایی که ضمن اعلامیه تعیین میشود از تاریخ دریافت اعلام توسط دیبر کل این معاهده اجرا خواهد شد. در مواردی که رضایت قبلی سرزمین وابسته ضروری نیست طرف متعاقد مربوط موقع امضاء تصویب، یا الحاق اعلام خواهد نمود در کدام سرزمین یا سرزمین های وابسته این معاهده اجرا میشود.

ماده ۴۳- سرزمینهاییکه مواد ۱۹ و ۲۰ و ۳۱ ناظر بر آنهاست

- ۱- هر طرف این معاهده میتواند بدیبر کل اعلام کند که از نظر اجرای مواد ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۳۱ یکی از سرزمین های او منقسم به دو یا چند سرزمین شده و یا دو یا چند سرزمین بصورت یک سرزمین گرد آمده است.
- ۲- دو یا چند طرف این معاهده میتوانند بدیبر کل اعلام کنند که در نتیجه استقرار یک اتحادگمرکی بین آنها طرف های این معاهده از نظر مواد ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۳۱ سرزمین واحدی را تشکیل میدهند.
- ۳- هر اعلامی که طبق بند ۱ یا ۲ بالا شده باشد از اول ژانویه سال بعد از اعلام اعتبار پیدا خواهد نمود.

ماده ۴۴- الغاء عهدنامه های بین المللی قبلی

- ۱- بمحض لازم الاجرا شدن مفاد معاهده حاضر مقررات عهدنامه های زیرین طرف های این معاهده ملغی و یا جایگزین آنها خواهد شد:

الف - کنوانسیون بین‌المللی تریاک منعقد در لاهه ۲۳ ژانویه ۱۹۱۲ .

ب - موافقتنامه درباره ساخت، تجارت داخلی و استفاده از تریاک پرورده، منعقد در ژنو ۱۱ فوریه ۱۹۲۵ .

ج - کنوانسیون بین‌المللی تریاک منعقد در ژنو ۱۹ فوریه ۱۹۲۵ .

د - کنوانسیون برای تحدید ساخت و تنظیم توزیع مواد مخدر منعقد در ژنو ۱۳ ژوئیه ۱۹۳۱ .

ه - موافقت‌نامه بمنظور نظارت بر استعمال تریاک در خاور دور منعقد در بانکوک ۲۷ نوامبر ۱۹۳۱ .

و - پروتکل منعقد در لیک‌ساکس ۱۱ دسامبر ۱۹۴۶ راجع به اصلاح موافقتنامه‌ها، کنوانسیون‌ها و پروتکل‌نامه‌های مربوط بمواد مخدر منعقد در لاهه ۱۳ ژانویه ۱۹۱۲ در ژنو ۱۱ فوریه ۱۹۲۵ و ۱۹ فوریه ۱۹۲۵ و ۱۴ ژوئیه ۱۹۳۱ در بانکوک ۲۷ نوامبر ۱۹۳۱ و در ژنو ۲۶ ژوئن ۱۹۳۶ بجز آنچه مربوط میشود به اثرات آن روی کنوانسیون‌های اخیر الذکر .

ز - کنوانسیون‌ها و موافقتنامه‌های مذکور در ردیف (الف) تا (ه) آنچنانکه با پروتکل‌نامه ۱۹۴۶ مذکور در ردیف (و) اصلاح شده است .

ح - پروتکل منعقد در پاریس ۱۹ نوامبر ۱۹۴۸ که برخی داروهای ملحوظ نشده در کنوانسیون ۱۳ ژوئیه ۱۹۳۱ برای تحدید ساخت و تنظیم توزیع مواد مخدر اصلاح شده با پروتکل لیک‌ساکس ۱۱ دسامبر ۱۹۴۶ را زیر نظارت بین‌المللی قرار داده است .

ط - پروتکل ناظر بر تحدید و تنظیم کشت خشخاش همچنین تولید، تجارت بین المللی، تجارت عمده و استعمال تریاک منعقد در نیویورک ۲۳ ژوئن ۱۹۵۳ در صورتیکه پروتکل مزبور اعتبار پیدا کند.

۲- بمحض اینکه معاهده حاضر اعتبار پیدا کند ماده ۹ کنوانسیون مربوط به سرکوبی قاچاق داروهای زیان آور منعقد در ژنو ۲۶ ژوئن ۱۹۳۶ بین طرف های معاهده مزبور که طرف های این معاهده نیز شده باشند ملغی و ردیف (ب) بند ۲ ماده ۳۶ این معاهده جانشین آن خواهد شد. معهدا يك چنین طرف خواهد توانست پس از اطلاع به دبیر کل ماده ۹ مذکور را کماکان به اعتبار خود نگاهدارد.

ماده ۴۵- مقررات موقت

۱- وظایف هیئت که ایجاد آن در ماده ۹ پیش بینی شده است از آغاز تاریخی که معاهده حاضر اعتبار پیدا میکند (ماده ۴۱ بندیک) بسته به چگونگی آن موقتاً وسیله هیئت مرکزی دائمی متشکل در اجرای مقررات فصل ۴ قرارداد مذکور در ردیف ج ماده ۴۴ بطوریکه اصلاح شده و وسیله هیئت نظارت متشکل در اجرای مقررات فصل ۲ قرارداد مذکور در ردیف (د) ماده ۴۴ بنحویکه اصلاح شده انجام خواهد گرفت.

۲- شورا تاریخی را که هیئت جدید مذکور در ماده ۹ شروع بانجام وظایف خود خواهد نمود تعیین خواهد کرد. از این تاریخ هیئت مذکور وظایف هیئت مرکزی دائمی و وظایف هیئت نظارت مذکور در بند یک را در مورد کشورهای متعاهد عهدنامه های مشروحه در ماده ۴۴ که طرف های این معاهده نمیباشند برعهده خواهد گرفت.

ماده ۴۶ - اعلام فسخ قرارداد

۱- پس از انقضای يك مهلت دوساله از تاریخی که این معاهده قدرت اجرائی پیدا میکند (ماده ۴۱ بند يك) هر طرفی خواهد توانست بنام خود یا از طرف سرزمینی که مسئولیت بین المللی آنرا دارد و آن سرزمین اکنون موافقت موضوع ماده ۴۲ خود را پس گرفته است فسخ معاهده را با ارسال اعلامیه ای در این باره برای دبیر کل اعلام کند .

۲- اگر دبیر کل این اعلام فسخ را قبل از اول ژوئیه یادراین تاریخ دریافت دارد فسخ مزبور اول ژانویه سال بعد نافذ خواهد بود . اگر اعلام فسخ بعد از اول ژوئیه دریافت شود مثل آنکه سال بعد قبل از اول ژوئیه یا در آنروز دریافت شده باشد نافذ خواهد بود .

۳- معاهده حاضر بانقضاء خواهد رسید هرگاه در نتیجه اعلام فسخ های فرستاده شده طبق مقررات بند يك شرایط پیدا کردن اعتبار را که در بند يك ماده ۴۱ پیش بینی شده است از دست بدهد .

ماده ۴۷ - اصلاحات

۱- هر يك از طرف های این معاهده خواهد توانست اصلاحیه ای برای معاهده حاضر پیشنهاد نماید متن اصلاحیه مزبور دلایلی که سبب آن شده برای دبیر کل فرستاده خواهد شد تا او آنرا برای طرف های این معاهده به شورا بفرستد - شورا میتواند بنحویزیر تصمیم بگیرد:

الف - طبق بند ۴ ماده ۶۲ منشور ملل متحد از يك کنفرانس برای رسیدگی باصلاحیه پیشنهادی دعوت کند .

ب- از طرف های این معاهده استفسار نماید اصلاحیه مزبور مورد قبول آنها می باشد یا خیر و نیز از آنها درخواست کند نظرات احتمالی خود را درباره پیشنهاد مزبور به شورا ارسال دارند .

۲- هرگاه يك طرح اصلاحیه که طبق بند يك (ب) این ماده بخشنامه شده است از طرف هیچ متعاهدی ظرف ۱۸ ماه از تاریخ بخشنامه شدن رد نشود بلافاصله قدرت اجرائی پیدا خواهد کرد . اما اگر از طرف يك متعاهد رد شد شورا میتواند تصمیم بگیرد با توجه بنظرات طرف های این معاهده اگر لازم باشد از کنفرانس برای رسیدگی به اصلاحیه مزبور دعوت کند .

ماده ۴۸- اختلافات

۱- هرگاه بین دو یا چند طرف این معاهده اختلافی از نظر تغییر یا اجرای این قرارداد بروز نماید طرف های این معاهده مذکور بمنظور رفع اختلاف از طریق مذاکره - تحقیق - وساطت - مصالحه - حکمیت - مراجعه بسازمانهای منطقه ای - اقدام از طریق مراجع قضائی و یا با وسایل مسالمت آمیز دیگری که صلاح بدانند بایکدیگر مشورت خواهند نمود .

۲- هر اختلافی از این نوع که بطرق پیش بینی شده در بند يك حل نشود بدیوان بین المللی دادگستری ارجاع خواهد شد .

ماده ۴۹- رزروهای موقت (قید و شرط موقت)

۱- یکی از طرف های این معاهده میتواند هنگام امضاء - تصویب یا الحاق حق رزروی مبنی بر اینکه در یکی از سرزمین های خود موقتاً مراتب زیر را اجازه دهد محفوظ بدارد :

الف - استعمال ترياك بمنظورهای تقريباً طبي .

ب - استعمال ترياك برای کشیدن .

ج - جویدن برگ کوکا .

د - استعمال حشيش - چرس - عصاره ها و تنظورهای شاهدانه بمنظورهای

غير طبي - و

ه - توليد و ساخت و تجارت مواد مخدر مذکور در ردیف (الف) تا (د)

برای منظورهای که در ردیف های مزبور ذکر شده است .

۲- رزروهای مندرج طبق بند يك تابع محدودیت های زیر خواهد بود :

الف - فعالیت های مذکور در بند يك نمیتواند اجازه داده شود مگر تا حدودی

که در سرزمین هایی که برای آنها این حق مرسوم بوده و در اول ژانویه ۱۹۶۱ اجازه داده میشده است .

ب - هیچگونه صدور مواد مخدر اشاره شده در بند يك بمنظورهای مشروحه

در بند مذکور نمیتواند بمقصد يك کشور یا سرزمینی که معاهده حاضر بموجب ماده ۴۲ شامل آن نمیگردد اجازه داده شود .

ج - فقط به اشخاصی میتوان اجازه ترياك کشیدن داد که قبل از اول ژانویه

۱۹۴۶ نامشان بدین منظور از طرف مقامات صلاحیت دار ثبت شده باشد .

د - استعمال ترياك بمنظورهای تقريباً طبي در ظرف ۱۵ سال از تاریخی که

این معاهده طبق بند يك ماده ۴۱ اعتبار پیدا میکند باید از بین برود .

ه - جویدن برگ کوکا باید در ظرف ۲۵ سال از تاریخی که این قرارداد

طبق بند يك ماده ۴۱ اعتبار پیدا میکند از بین برود .

و - استعمال حشیش بمنظورهای غیر از طبی و علمی باید هرچه زودتر ولی در هر حال در ظرف ۲۵ سال از تاریخی که این معاهده طبق بندیک ماده ۴۱ اعتبار پیدا میکند قطع شود .

ز - تولید و ساخت و تجارت مواد مخدر اشاره شده در بند یک برای استفاده های مذکور در بند مزبور بایستی تقلیل یافته و بالاخره همانند اینگونه موارد استعمال پایان پذیرد .

۳- هر یک از طرف های این معاهده که بموجب بند یک زروری قائل میشود باید :

الف - در گزارش سالیانه ای که برای دبیر کل طبق ردیف الف بندیک ماده ۱۸ میفرستد شرحی از پیش بردهائی که طی سال قبل در جهت اجرای حذف استعمال تولید - ساخت یا تجارت - مشروح در بندیک انجام داده است بیان دارد .

ب - به هیئت برآوردها (ماده ۱۹) و آمارهای (ماده ۲۰) جداگانه برای فعالیت هائی که برای آنها حق محفوظ شده است بترتیب و شکلی که هیئت تعیین مینماید بفرستد .

۴- الف - اگر یکی از طرف های این معاهده که بموجب بندیک زروری قائل شده است گزارشهای زیر را ارسال ننماید .

اول- گزارش مذکور در ردیف (الف) بند ۳ ظرف ششماه پس از پایان سالی که اطلاعات محتوی در گزارش مربوط بآن سال میباشد .

دوم - برآوردهای مذکور در ردیف (ب) بند ۳ ظرف سه ماه پس از تاریخی که بدین منظور از طرف هیئت تعیین شده است طبق بندیک ماده ۱۲ .

سوم- آمارهای مذکور در ردیف (ب) بند ۳ ظرف سه ماه پس از موعدی که باید فرستاده شود طبق بند ۲ ماده ۲۰ .

هیئت یا دبیر کل بر حسب مورد به طرف مذکور اخطاریه راجع به تأخیر خواهد فرستاد و از او خواهد خواست که اطلاعات مزبور را ظرف سه ماه از تاریخ دریافت اخطاریه ارسال دارد .

ب- اگر یکی از طرف‌های این معاهده ظرف مدت تعیین شده در فوق بتقاضای هیئت یا دبیر کل اقدام لازم ننمود رزرو مندرج بموجب بندیک از درجه اعتبار ساقط خواهد شد .

۵- دولتی که قائل به رزرو شده است خواهد توانست در هر موقع با اعلام کتبی از تمام یا قسمتی از رزرو قائل شده صرف نظر نماید .

ماده ۵۰- رزروهای دیگر

۱- هیچ نوع رزرو دیگر خسارج از رزروهای مندرج طبق ماده ۴۹ یا بندهای زیر مجاز نمیباشد .

۲- هر دولت میتواند هنگام امضاء- تصویب یا الحاق در مورد مقررات زیرین معاهده حاضر رزروهائی قائل شود: بندهای ۲ و ۳ ماده ۱۲- بند ۲ ماده ۱۳- بندهای ۱ و ۲ ماده ۲۴ ردیف (ب) بند یک و ماده ۴۸ .

۳- هر دولت که بخواهد طرف این معاهده شود لیکن مایل به قید رزروهائی غیر از آنچه در بند ۲ ماده حاضر یا در ماده ۴۹ ذکر شده باشد- میتواند این قصد را بدبیر کل اطلاع دهد هر گاه حداقل با انقضای ۱۲ ماه از تاریخ اطلاع دادن حق رزرو مورد بحث از طرف دبیر کل يك سوم دولتهائی

که معاهده را قبل از پایان مدت مذکور تصویب نموده و یا بآن ملحق شده‌اند مخالفت با آن نمودند حق رزرو مجازتلقی خواهد شد. مع الوصف دولت‌هایی که با این رزرو مخالفت نموده‌اند در مقابل دولتی که رزرو قائل گردیده است در زمینه حقوقی هیچگونه الزامی نخواهد داشت.

۴- دولتی که رزروی برای خود قائل شده می‌تواند در هر موقع با اعلام کتبی از رزروهای قائل شده انصراف حاصل نماید.

ماده ۵۱- اعلام‌های کتبی

دبیر کل بکلیه دولت‌های مذکور در بند یک ماده ۴۰ درباره مراتب زیر اعلام کتبی خواهد نمود:

الف- موارد امضاء - تصویب یا الحاق طبق ماده ۴۰.

ب- تاریخی را که این معاهده طبق ماده ۴۱ لازم‌الاجراء خواهد شد.

ج- موارد اعلام فسخ معاهده طبق ماده ۴۶ - و

ه- اعلامیه‌ها و اعلام‌های کتبی طبق مواد ۴۲-۴۳-۴۷-۴۹ و ۵۰.

بنابر مراتب فوق امضاء کنندگان که دارای اختیار لازم بوده‌اند این معاهده را بنام دولتهای متبوع خود امضاء نموده‌اند.

نیویورک سی‌ام‌مارس یک‌هزار و نهصد و شصت و یک در یک نسخه که در بایگانی سازمان ملل متحد نگاهداری خواهد شد و رونوشت‌های گواهی شده برابر اصل برای دولت‌های عضو سازمان ملل متحد و دولت‌های دیگری که در بند یک ماده ۴۰ بآنها اشاره شده فرستاده خواهد شد.

فهرست‌ها - اسامی مواد مخدر منظور در فهرست شماره يك

استیل متادول

آلیل پرودین

آلفاستیل متادول

آلفامتادول

آلفامپرودین

آلفاپرودین

آتیلریدین

بتزیتدین

بتزیل مرفین

بتاستیل متادول

بتامپرودین

بتامتادول

بتاپرودین

حشیش - چرس - عصاره‌ها و تنظورهای گیاه شاهدانه

ستوبمیلدن

کلونی تازن

برگ کوکا

کوکائین

غلیظ شده کاه خشخاش (ماده بدست آمده از کاه خشخاش که بمنظور تغلیظ آلکالوئیدهایش اعمالی در آن انجام گرفته زمانیکه در تجارت عرضه میگردد).

دزومرفین

دگسترومورامید

دیام پرومید

دی اتیل تیمبوتن

دی ئیدرومرفین

دی منو کسادول

دی مفیپتانول

دی متیل تیمبوتن

بوتیرات دودیو کسافتیل

دی فنو کسیلات

دی پی یانون

الگونین - استرها و مشتقات آن که قابل تبدیل به الگونین و کوکائین میباشند.

اتیل متیل تیمبوتن

اتونی تازن

اتوکسریدین

فورتی دین

هروئین (دی استیل مرفین)

ئیدور کودن (ئیدرو کدئینون)

ئیدور مرفول

ئیدرو مرفون (ئیدور مرفینون)

ئیدرو کسی پتیدین

ایزومتادون

لوومترفان

لوومورامید

لووفناسیل مورفان

لوورفانول

متازوسین

متادون

متیل دزورفین

متیل دی ئیدرو مرفین

متیل - ۱ فنیل - ۴ پی پریدین کاربوکسیلیک - ۴ (اسید)

متویون

مرفویدین

مرفین

مرفین متوپرومید و سایر مشتقات مرفین باازت پنج ظرفیتی

ان - اکسی مرفین

میروفین

نیکومرفین

تورلوور فانول

نورمتادون

نور مرفین (دمتیل مرفین)

تریاک

اکسی کودون

اکسی مرفون

پتیدین

فنادو کسون

فنامپرومید

فنازوسین

فنومرفان

فنوپریدین

پسی مینودین

پرو هیتازین

پرو پریدین

راسه متورفان

تباکون (استیل دی ئیدور کدئینون)

تباثین

تری مپریدین - و

ایزومرهای مواد مخدر مندرج در این فهرست مگر در تمام مواردی که وجود این ایزومرها بنام شیمیائی مخصوص امکان داشته و صریحاً مستثنی شده باشد .

استرها و اترهای مواد مخدر مندرج در این فهرست در کلیه مواردیکه وجود این استرها و اترها امکان داشته و لااقل در فهرست دیگری منظور نشده باشد .
املاح مواد مخدر مندرج در این فهرست شامل املاح استرها-اترها و ایزومرهای مذکور در فوق در کلیه مواردی که وجود این املاح امکان داشته باشد .

اسامی مواد مخدر منظور در فهرست شماره ۲

استیل دی‌تیدرو کدئین

کدئین

دگستر و پرویو کسیفن

دی‌تیدرو کدئین

اتیل مرفین

نور کدئین

فولکودین

ایزومرهای مواد مخدر مندرج در این فهرست مگر در تمام مواردی که وجود این ایزومرها بنام شیمیائی خاص امکان داشته و صریحاً مستثنی شده باشد .
املاح مواد مخدر مندرج در این فهرست متضمن املاح ایزومرهای آنها مذکور در فوق در کلیه مواردیکه وجود این املاح امکان پذیر باشد .

اسامی ترکیبات منظور در فهرست شماره ۳

۱- ترکیبات مواد مخدر بشرح زیر :

استیل دیئیدروکدئین

کدئین

دگستروپروویوکسیفن

دیئیدروکدئین

اتیل مرفین

نور کدئین - و

فولکودین

وقتیکه :

الف - این ترکیبات محتوی یک یا چند عنصر دیگر باشد بنحوی که عملاً خطر استعمال نابجا نداشته و جدا کردن مجدد ماده مخدر باوسائل آسان عملی نبوده یا بمیزانی نباشد که برای بهداشت عمومی تولید خطر کند .

ب - مقدار ماده مخدر از ۱۰۰ میلی گرم در واحد استعمال تجاوز ننموده و غلظت آن بیش از ۲/۵ درصد در ترکیبات بشکل تقسیم نشده نباشد .

۲ - ترکیبات کوکائین دارای حداکثر ۱/۰ درصد حساب شده برحسب کوکائین باز و ترکیبات تریاک یا مرفین حاوی حداکثر ۲/۰ درصد حساب شده برحسب مرفین بازا ئیدرو دارای یک یا چند عنصر دیگر - بنحوی که عملاً خطر استعمال نابجا نداشته و جدا کردن مجدد ماده مخدر باوسائل آسان عملی نبوده یا بمیزانی نباشد که برای بهداشت عمومی تولید خطر کند .

۳- ترکیبات خشک تقسیم شده دینو کسيلات در واحد استعمال که دارای حداکثر ۲/۵

قانون الحاق دولت ایران به معاهده واحد مواد مخدر ۱۹۶۱ نیویورک

میلیگرم دیفنو کسيلات حساب شده بر حسب بازولا اقل ۲۵ میکروگرم سولفات اتروپین در واحد استعمال باشد .

۴- پولویس اپیکا کو آنا و اوی کمیپوزیتوس

۱۰ درصد پودر تریاک

۱۰ درصد پودر ریشه اپیکا کو آنا

کاملاً مخلوط شده با

۸۰ درصد یک عنصر دیگر غیر ماده مخدر

۵- ترکیبات منطبق با یکی از فرمول‌های مشروح در این فهرست و مخلوط

این ترکیبات با ماده‌ای که دارای ماده مخدر نباشد .

اسامی مواد مخدر منظور در فهرست شماره ۴

حشیش و چرس

دزومرفین

هروئین (دی استیل مرفین)

ستوبمیدون

املاح مواد مخدر مندرج در این تابلو در کلیه مواردیکه وجود آن امکان

داشته باشد .

قطعنامه‌های مصوب کنفرانس ملل متحد برای تصویب

قرارداد واحد درباره مواد مخدر

قطعنامه شماره یک

کمکهای فنی در زمینه نظارت بر مواد مخدر

کنفرانس

با ابراز خرسندی از ترتیبات خاصی که مجمع عمومی ضمن صدور قطعنامه

شماره ۱۳۹۵ (۱۷ X) جهت کمکهای فنی در زمینه نظارت بر مواد مخدر اتخاذ نموده است .

با در نظر گرفتن اینکه سازمان ملل متحد و مؤسسات تخصصی ذینفع قبلاً يك رشته کمکهای محدود تحت عنوان برنامه توسعه و برنامه های عادی کمک فنی خود نموده اند بعلاوه

با ابراز خوشوقتی از همکاری سازمان بین المللی پلیس جنائی در اجرای طرحهای کمک فنی اظهار امیدواری مینماید که منابع کافی بمنظور اعطای کشورهای که خواهان دریافت کمک برای مبارزه علیه قاچاق میباشند در نظر گرفته شود خصوصاً بصورت خدمات مشاورین فنی و دوره های آموزشی برای تربیت مأمورین در سطح مملکتی .

قطعه نامه شماره ۲- درمان معتادین مواد مخدر

کنفرانس

با یادآوری مقررات ماده ۳۸ قرارداد موضوع درمان و نوتوانی معتادین:
۱- اعلام میدارد که یکی از مؤثرترین روشهای درمان اعتیاد عبارتست از معالجه در مؤسسات بیمارستانی که معتاد در آنجا نتواند بماده مخدر دسترسی پیدا کند .

۲- مصرأً کشورهای متعاهدی را که اعتیاد برای آنها مسئله خطیری بوجود آورده دعوت مینماید چنانچه امکانات اقتصادی آنها اجازه دهد اقدام بایجاد اینگونه تأسیسات درمانی بنمایند .

قطعه نامه شماره ۳- دادوستد قاچاق

کنفرانس

۱- جلب توجه مینماید که این سوابق تا حد امکان از طرف کلیه متعاهدین

تکمیل شده و بطور وسیع از طرف این سازمان برای در دسترس گذاشتن مشخصات قاچاقچیان بکار رود .

قطعنامه شماره ۴- ترکیب کمیسیون مواد مخدر

کنفرانس

شورای اقتصادی و اجتماعی را دعوت مینماید که درسی و دومین اجلاس خود موضوع افزایش تعداد اعضاء کمیسیون مواد مخدر را با رعایت مفاد این قرارداد و نظراتی که در کنفرانس راجع به موضوع مزبور ابراز شده مورد بررسی قرار دهد .

قطعنامه شماره ۵- دستگاه بین المللی نظارت

کنفرانس

باعطف توجه با اهمیتی که تسهیل ترتیبات موقتی منظور در ماده ۴۵ قرارداد واحد مواد مخدر مورخ ۱۹۶۱ دارد .
شورای اقتصادی و اجتماعی را دعوت مینماید امکان اقداماتی را که بتواند نحوه کار دستگاه بین المللی نظارت را ساده و سریع نماید مورد مطالعه قرار دهد .

سند اختتامیه کنفرانس ملل متحد برای تصویب قرارداد واحد درباره مواد مخدر

۱- شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد با صدور قطعنامه (۶) ۶۸۹ ژ مورخ ۲۸ ژوئیه ۱۹۵۸ تصمیم گرفت طبق بند ۴ ماده ۶۲ منشور ملل متحد و مقررات قطعنامه (۴) ۳۶۶ مورخ ۳ دسامبر ۱۹۴۹ مجمع عمومی کنفرانس تام الاختیاری بمنظور تصویب يك قرارداد واحد درباره مواد مخدر تشکیل دهد که يك سند واحد جایگزین اسناد چند جانبه ای که در این زمینه وجود دارد

نموده و از تعداد دستگاههای بین المللی که وسیله اسناد موجود بوجود آمده و بخصوص اشتغال به نظارت بر مواد مخدر دارند کاسته و نظارت بر تولید مواد اولیه مواد مخدر را تأمین نماید .

۲ - کنفرانس ملل متحد برای تصویب يك قرارداد واحد درباره مواد مخدر از تاریخ ۲۴ ژانویه تا ۲۵ مارس ۱۹۶۱ در مقر سازمان ملل متحد تشکیل شد .

۳ - هفتاد و سه کشور زیر با اعزام نماینده در کنفرانس شرکت نمودند:

افغانستان	چین	هائیتی
آلبانی	کنگو (لئوپولدویل)	هنگری
آرژانتین	کوستاریکا	هند
استرالیا	داهومه	اندونزی
برمه	دانمارک	عراق
بولیوی	اسپانیا	ایران
برزیل	ایالات متحد آمریکا	اسرائیل
بلغارستان	فنلاند	ایتالیا
کامبوج	غنا	ژاپن
کانادا	یونان	اردن
شیلی	گواتمالا	لبنان
لیبریا	پرو	اروگوئه
ماداگاسکار	فیلیپین	ونزوئلا
مراکش	لهستان	یوگوسلاوی
مکزیک	پرتغال	جمهوری متحد عرب

قانون الحاق دولت ایران به معاهده واحد مواد مخدر ۱۹۶۱ نیویورک

جمهوری کره	سنگال	موناکو
جمهوری دومینیکن	سوئد	نیکاراگوئه
جمهوری فدرال آلمان	سوئیس	نیجریه
جمهوری سوسیالیستی شوروی	چاد	نروژ
بیلوروسی		
جمهوری سوسیالیستی شوروی	چکوسلواکی	زلاند جدید
اوکرن		
رومانی	تایلند	پاکستان
انگلستان	تونس	پاناما
واتیکان	ترکیه	پاراگوئه
سالوادور	اتحاد جماهیر شوروی	هلند

۴ - کشور زیر با اعزام ناظر در کنفرانس شرکت نمود :
سیلان.

۵ - مؤسسات تخصصی زیر در کنفرانس شرکت نمودند :
سازمان بین‌المللی هواپیمائی کشوری .
سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد .
سازمان بین‌المللی کار .
سازمان جهانی بهداشت .

۶ - هیئت‌های بین‌المللی زیر در کنفرانس نماینده داشتند .
هیئت مرکزی دائمی تریاک .
هیئت نظارت بر مواد مخدر .

۷ - تشکیلات غیردولتی زیر هم در کنفرانس نماینده داشتند :

کنفرانس بین‌المللی امور خیریه کاتولیک‌ها

فدراسیون بین‌المللی زنان حقوقدان

سازمان بین‌المللی پلیس جنائی

۸ - بنابعد عوت کنفرانس بطور خصوصی ژنرال صفوت مدیر کل دفتر

دائمی نظارت بر مواد مخدر اتحادیه عرب نیز شرکت نمود .

۹ - طبق قطعنامه شورای اقتصادی و اجتماعی مذکور در بند یک و طبق

آئین‌نامه داخلی مصوب کنفرانس ناظرین و نمایندگان سازمانها و هیئت‌های

فوق‌الذکر بدون داشتن حق رأی در کارهای کنفرانس شرکت نمودند .

۱۰ - کنفرانس آقای کارل شورمان (هلندر) بعنوان رئیس و ایشان نمایندگان

کشورهای زیر را بعنوان نایب رئیس انتخاب نمود .

افغانستان هند جمهوری متحد عرب

برزیل ایران انگلستان

داهومه ژاپن سویس

ایالات متحده آمریکا مکزیك تایاند

فرانسه پاکستان ترکیه

هنگری پرو اتحاد جماهیر شوروی

۱۱ - دبیر اجرایی کنفرانس آقای ج . ای . یتس و معاون دبیر اجرایی آقای

ادلف لنده بود .

۱۲ - طبق قطعنامه شورای اقتصادی و اجتماعی کنفرانس سومین پیش‌نویس

قرارداد واحد درباره مواد مخدر را که از طرف کمیسیون مواد مخدر شوروی

نہیہ شدہ بود ہمراہ بانظرات مربوطہ و همچنین مدارک دیگری کہ وسیلہٴ دبیرخانہ نہیہ شدہ بود دریافت نمود .

۱۳ - کنفرانس کمیسیون ہا و کمیٹہ ہای زیر را تشکیل داد :
دفتر .

رئیس : رئیس کنفرانس

کمیٹہٴ فرعی مأمور مواد ۲ و ۳ سومین پیش نویس (حدود اعمال ق.ر.ار.داد
و وسیلہٴ بسط نظارت دربارہٴ مواد دیگر .

رئیس - آقای ا . طیبی (افغانستان) .

کمیٹہٴ فرعی مأمور مواد ۲۵ و ۳۰ و ۴۰ تا ۴۳ (نظارت ملی : مقررات عمومی) .
رئیس - آقای ب - بانرجی (ہند)

کمیٹہٴ فرعی مأمور مواد ۳۱ تا ۳۴ (نظارت ملی : خشخاش تریاک دارو کاه خشخاش) .
رئیس : آقای ل . ایگناسیو - پیتو (داهومہ) .

نایب رئیس : آقای ژ . کوچ (دانمارک) .

کمیٹہٴ فرعی مأمور مواد ۳۵ تا ۳۸ (نظارت ملی : برگ کوکا) .

رئیس : آقای ک . شیکارہچی (ژاپن) .

کمیٹہٴ فرعی مأمور مادہٴ ۳۹ (نظارت ملی : حشیش) .

رئیس : آقای ب . گرینبرگ (بلغارستان) .

کمیٹہٴ فرعی مأمور مواد ۲۶ و ۲۷ و ۲۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۴ (اطلاعاتی کہ

دولت ہا باید بدہند - روش بر آوردہا و آمارہا - تعہدات دولت ہا بطور کلی) .

رئیس : آقای ای : رودریگز فابریگات (اوروگوئے) .

نایب رئیس : آقای ژ . برت شینگر (سویس) .

کمیته فرعی مأمور مواد ۵ تا ۱۱ و ۱۳ تا ۱۹ و ۲۳ (دستگاههای بین المللی :
تشکیلات و وظایف ودبیرخانه) .

رئیس : آقای ه . بلوستد (فنلاند) .

کمیته فرعی مأمور مواد ۴۴ تا ۴۶ (اقدامات مستقیم علیه قاچاق) .

رئیس : آقای ا . جانسون (استرالیا) .

نایب رئیس : آقای ا . اسمعیل (جمهوری متحده عرب) .

کمیته تحریرات .

رئیس : آقای ر . کورن (کانادا) .

نایب رئیس : آقای د . نیکولیچ (یوگسلاوی) .

کمیته اعتبارنامه ها .

رئیس : آقای ج . اورتیز (کستاریکا) .

۱۴ - پس از مذاکراتی که بعمل آمد بنحوی که در خلاصه مذاکرات جلسات

عمومی و خلاصه مذاکرات و گزارش های کمیسیون ها و کمیته ها درج گردیده

کنفرانس قرارداد واحد درباره مواد مخدر مورخ ۱۹۶۱ را تصویب نموده (۱)

و برای امضاء باز گذاشته است - کنفرانس همچنین پنج قطعنامه ای را که پیوست

این سند اختتامیه میباشد تصویب کرده است .

برای تصدیق مراتب بالا نمایندگان این سند اختتامیه را امضاء نمودند .

انجام پذیرفت در نیویورک سی مارس یک هزار و نهصد و شصت و یک - در يك نسخه

ب زبان های انگلیسی - چینی - اسپانیائی - فرانسه و روسی و پنج متن متساویاً تصدیق میشود .

متن های اصلی نزد دبیر کل سازمان ملل متحد گذارده میشود .

---

(۱) کنفرانس متذکر شده است که قرارداد با قطع نظر از تصمیمات یا اظهارات مندرج

در قطعنامه های مربوطه مجمع عمومی بتصویب رسیده است .

قانون الحاق دولت ایران به معاهده واحدموادمخدر ۱۹۶۱ نیویورک

معاهده فوق مشتمل بر یک مقدمه و پنجاه و یک ماده و چهار فهرست ضمیمه
منضم بقانون الحاق دولت ایران به معاهده واحدموادمخدر ۱۹۶۱ نیویورک
میباشد .
رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون پولی و بانکی کشور

مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸

قسمت اول - پول

ماده ۱۵۵ - الف - واحد پول ایران ریال است. ریال برابر صد دینار است .
ب - یکریال برابر یکصد و هشت هزار و پنجاه و پنج ده میلیونیم ۰/۰۱۰۸۰۵۵ .
گرم طلائی خالص است .

ج - تغییر برابری ریال نسبت بطلا به پیشنهاد بانک مرکزی ایران و موافقت وزیر دارائی و تأیید هیئت وزیران و تصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین میسر خواهد بود .

د - برابری پولهای خارجی نسبت بریال و نرخ خرید و فروش ارز از طرف بانک مرکزی ایران با رعایت تعهدات کشور در مقابل صندوق بین المللی پول محاسبه و تعیین می شود .

ماده ۲۵۵ - الف - پول رایج کشور بصورت اسکناس و سکه های فلزی قابل انتشار است .

ب - فقط اسکناس و پولهای فلزی که در تاریخ تصویب این قانون در جریان بوده و مطابق این قانون انتشار می یابد جریان قانونی و قوه ابراء دارد .

ج - تعهد پرداخت هر گونه دین و یا بدهی فقط بپول رایج کشور انجام پذیر است مگر آنکه با رعایت مقررات ارزی کشور ترتیب دیگری بین بدهکار و بستانکار داده شده باشد .

د - مسکوکات طلا رواج قانونی ندارد .

ه - مقررات مربوط به ورود و صدور طلا و نقره به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و موافقت وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران تعیین می شود .

و - مبلغ اسمی - شکل - جنس - رنگ - اندازه - نقشه و سایر مشخصات اسکناسها و سکه های فلزی رایج کشور به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تصویب وزیر دارائی با رعایت مقررات این قانون تعیین خواهد گردید .

میزان سکه های فلزی به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تصویب وزیر دارائی تعیین خواهد شد .

ز - اسکناس دارای امضاء و وزیر دارائی و رئیس کل بانک مرکزی ایران خواهد بود .

ماده ۳۵۵ - الف - امتیاز انتشار پول رایج کشور در انحصار دولت است و این امتیاز با رعایت مقررات این قانون منحصرأً ببانک مرکزی ایران و اگذار می شود .

ب - میزان قوه ابراء سکه های فلزی رایج کشور و همچنین طرز جمع آوری و شرایط خروج اسکناسها و سکه ها از جریان بوسیله بانک مرکزی ایران با تأیید شورای پول و اعتبار پس از تصویب وزیر دارائی تعیین و از طریق درج در روزنامه

رسمی کشور و حداقل یکی از روزنامه های کثیرالانتشار پسایتخت و پخش از شبکه رادیو و تلویزیون کشور به اطلاع عموم میرسد .

ماده ۴ - الف - تعهد بانك مرکزی ایران در مقابل اسکناسها یاسکه های فلزی منتشر شده منحصر بپرداخت پول رایج کشور خواهد بود .

ب - بانك مرکزی ایران در قبال سرقت یا فقدان یا از بین رفتن اسکناسها وسکه های فلزی در دست اشخاص هیچگونه تعهد و مسئولیتی نخواهد داشت .

ج - بانك مرکزی ایران در مدتی که کمتر از ده سال نخواهد بود اسکناسها وسکه های فلزی را که طبق بند ب ماده ۳ این قانون از جریان خارج میشوند و رواج قانونی خود را از دست میدهند با پول رایج کشور معاوضه خواهد نمود و پس از انقضای مدت مقرر تعهدی در قبال آنها نخواهد داشت و اسکناس ها وسکه های فلزی تعویض نشده بحساب خزانه منظور خواهد شد .

ماده ۵ - الف - بانك مرکزی ایران باید برابر صد درصد اسکناس های منتشر شده همواره دارائی هائی بشرح زیر بعنوان پشتوانه در اختیار داشته باشد .

۱ - طلا طبق ماده ۶ .

۲ - ارز طبق ماده ۷ .

۳ - اسناد و اوراق بهادار طبق مواد ۸ و ۹ .

ب - مجموع دارائیهای مندرج در ردیفهای يك و دو بند الف این ماده نباید از ۲۵ درصد مجموع بدهیهای بانك مرکزی ایران بابت اسکناسهای منتشر شده کمتر باشد .

تبصره - ارزش دارائی های موضوع این ماده در صورتیکه قیمت خرید آنها پائین تر از قیمت اسمی باشد بقیمت خرید و در صورتیکه قیمت خرید آنها زیادتر از قیمت اسمی باشد بقیمت اسمی محسوب میشود .

ماده ۶ - دارائیهای طلا موضوع ردیف (۱) بندالف ماده ۵ عبارتند از :

الف - شمش طلا . طلای مسکوک موجود در خزانه بانک . طلایی که در بانکهای خارجی و مؤسسات بین المللی سپرده شده باشد .

ب - طلای تحویلی بصندوق بین المللی پول و بانک بین المللی ترمیم و توسعه و یا مؤسسات مشابه یا وابسته بآنها بابت سهمیه یا سرمایه طبق قوانین مصوب .

ماده ۷ - دارائی های ارزی موضوع ردیف (۲) بندالف ماده ۵ عبارتند از :

تبصره این ماده عبارتست از :

الف - اسکناسهای خارجی قابل تبدیل مورد قبول بانک مرکزی ایران .

ب - مطالبات ارزی که بسر رسید آنها بیش از شش ماه نمانده باشد .

ج - هرگونه پرداخت بابت سهمیه و یا سرمایه بصندوق بین المللی پول یا

بانک بین المللی ترمیم و توسعه و یا مؤسسات مشابه یا وابسته به آنها طبق قوانین مربوط .

د - اسناد صادراتی تضمین شده از طرف سازه‌های رسمی بین المللی و

مؤسسات وابسته بآنها .

ه - اسناد صادر یا تضمین شده از طرف دولت‌های خارجی .

و - مطالبات ارزی یا مطالبات ریالی قابل تبدیل به ارز از خارجه که

بر اثر اجرای موافقت نامه‌های بین المللی پرداخت یا پایایی حاصل شده باشد تا حد و پیش بینی شده در موافقتنامه‌های مزبور .

ز - اسناد بازرگانی عهده اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی به ارز قابل

تبدیل و دارای سه امضاء معتبر که یکی از آنها امضاء بانک واگذار کننده باشد و بسر رسید آنها بیش از شش ماه نمانده باشد .

ح - اوراق و اسناد بهادار خارجی قابل تبدیل به ارزهای مورد قبول بانك مرکزی ایران .

ط - موجودی حساب حق برداشت مخصوص در صندوق بین المللی پول طبق قوانین مربوط .

تبصره - ارزها و اسناد و مطالبات ارزی مذکور در این ماده باید از نوع ارزهای قابل تبدیل مورد قبول بانك مرکزی ایران باشند .

ماده ۸ - اسناد و اوراق بهادار دولتی موضوع ردیف (۳) بند الف ماده ۵ عبارتست از :

الف - اسناد خزانه و اوراق قرضه دولتی یا تضمین شده از طرف وزارت دارائی مشروط بر اینکه اجازه انتشار یا تضمین آن قانوناً تحصیل شده باشد .

ب - مطالبات بانك مرکزی ایران از وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و یا وابسته بشهرداریها که بطور بازرگانی اداره میشوند مشروط بر اینکه این مطالبات از طرف وزارت دارائی تضمین شده باشد .

تبصره - جواهرات سلطنتی موضوع قانون ۲۵ آبان ۱۳۱۶ و وثیقه کلیه تعهدات ناشی از اجرای این ماده میباشند نگاهداری و حفاظت جواهرات سلطنتی بعهد بانك مرکزی ایران است و استفاده از آنها فقط طبق مقررات این قانون و زیر نظریات نظارت اندوخته اسکناس امکان پذیر است .

ماده ۹ - اسناد غیر دولتی موضوع ردیف ۳ بند الف ماده ۵ عبارتست از :

الف - اسناد بازرگانی ریالی قابل پرداخت بحواله کرد دارای سه امضاء معتبر که یکی از آنها امضاء بانك و اگذار کننده باشد با سر رسید حداکثر یکسال .

ب - سایر مطالبات کوتاه مدت ریالی بوثیقه شمش یا مسكوك طلا یا دارائی های مندرج در ماده ۷ با سر رسید حداکثر یکسال .

قسمت دوم - بانک مرکزی ایران

فصل اول - کلیات

ماده ۱۰-الف - بانک مرکزی ایران مسئول تنظیم و اجرای سیاست پولی و اعتباری بر اساس سیاست کلی اقتصادی کشور میباشد .

ب- هدف بانک مرکزی ایران حفظ ارزش پول و موازنه پرداختها و تسهیل مبادلات بازرگانی و کمک بر رشد اقتصادی کشور است .

ج - بانک مرکزی ایران دارای شخصیت حقوقی است و در مواردیکه در این قانون پیش بینی نشده است تابع قوانین و مقررات مربوط بشرکتهای سهامی خواهد بود .

د - بانک مرکزی ایران جز در مواردیکه قانون صریحاً مقرر داشته باشد مشمول قوانین و مقررات عمومی مربوط بوزارتخانهها و شرکت های دولتی و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و همچنین مشمول مقررات قسمت بانکداری این قانون نمی باشد .

ه - سرمایه بانک مرکزی ایران پنج میلیارد ریال است که از محل سرمایه قبل بانک و تفاوت ناشی از اجرای ماده یک این قانون و اندوخته های بانک تأمین شده و متعلق بدولت است که تماماً پرداخت شده است . سرمایه بانک به پیشنهاد مجمع عمومی و تصویب هیأت وزیران ممکن است افزایش یابد .

و - مرکز اصلی بانک مرکزی ایران تهران است و در صورت اقتضای مصالح کشور میتواند با تصویب هیأت وزیران بمحل دیگری منتقل نمود .

ز - بانک مرکزی ایران میتواند در هر محل لازم بداند شعبه تأسیس نماید

یا بیانک ملی ایران و در صورت نبودن شعبه یا نمایندگی بانک ملی ایران به بانک دیگری نمایندگی بدهد .

ح - انحلال بانک مرکزی ایران فقط بموجب قانون امکان پذیر است .

فصل دوم - وظایف و اختیارات

ماده ۱۱ - بانک مرکزی ایران بعنوان تنظیم کننده نظام پولی و اعتباری کشور موظف به انجام وظایف زیر میباشد :

الف - انتشار اسکناس و سکه های فلزی رایج کشور طبق مقررات این قانون .

ب - نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری طبق مقررات این قانون .

ج - تنظیم مقررات مربوط به معاملات ارزی و تعهد یا تضمین پرداختهای ارزی با تصویب شورای پول و اعتبار و همچنین نظارت بر معاملات ارزی .

د - نظارت بر معاملات طلا و تنظیم مقررات مربوط به این معاملات با تصویب هیأت وزیران .

ه - نظارت بر صدور و ورود پول رایج ایران و تنظیم مقررات مربوط بان با تصویب شورای پول و اعتبار .

ماده ۱۲ - بانک مرکزی ایران بعنوان بانکدار دولت موظف به انجام وظایف زیر است :

الف - نگاهداری حسابهای وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شرکت های دولتی و شهرداریها و همچنین مؤسساتیکه بیش از نصف سرمایه آنها متعلق به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شرکت های دولتی و یا شهرداریها میباشد و انجام کلیه عملیات بانکی آنها در داخل و خارج از کشور .

ب - فروش و بازپرداخت اصل و بهره انواع اوراق قرضه دولتی و اسناد خزانه بعنوان عامل دولت و واگذاری این عاملیت با افراد و یا مؤسسات دیگر .

ج - نگاهداری کلیه ذخائر ارزی و طلائی کشور .

د - نگاهداری وجوه ریالی صندوق بین المللی پول و بانک بین المللی ترمیم و توسعه و شرکت مالی بین المللی و مؤسسه بین المللی توسعه و مؤسسات مشابه یا وابسته به این مؤسسات .

ه - انعقاد موافقتنامه پرداخت در اجرای قراردادهای پولی و مالی و بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها .

تبصره ۱ - وزارتخانه‌ها و شهرداریها و شرکتهای دولتی و مؤسسات مذکور در بند الف این ماده مکلفند وجوهی را که در اختیار دارند منحصراً نزد بانک مرکزی ایران نگاهداری نمایند و کلیه عملیات بانکی خود را منحصراً توسط بانک مرکزی ایران انجام دهند و اطلاعاتی که بانک مرکزی ایران در انجام وظایف خود از آنها بخواهد در اختیار آن بگذارند .

تبصره ۲ - وزارتخانه‌ها و شرکتهای و مؤسساتی که بموجب قوانین خاص مجاز بانجام عملیات بانکی وسیله بانکهای دیگر میباشند مشمول مفاد بند الف و قسمت اول تبصره یک این ماده نخواهند بود .

ماده ۱۳ - بانک مرکزی ایران دارای اختیارات زیر میباشد .

۱ - دادن وام و اعتبار بوزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی با مجوز قانونی .

۲ - تضمین تعهدات دولت و وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی با مجوز

قانونی .

۳ - دادن وام و اعتبار و تضمین وام و اعتبارات اعطائی شرکت های

دولتی و شهرداریها و همچنین بمؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها با تأمین کافی .

- ۴ - تنزیل مجدد برات‌ها و اسناد بازرگانی کوتاه مدت بانک‌ها و دادن اعتبار ببانک‌ها با تأمین کافی .
- ۵ - خرید و فروش اسناد خزانة و اوراق قرضه دولتی و اوراق قرضه صادر شده از طرف دولت‌های خارجی یا مؤسسات مالی بین‌المللی معتبر .
- ۶ - خرید و فروش طلا و نقره .
- ۷ - افتتاح و نگاهداری حساب جاری نزد بانک‌های خارج و یانگاهداری حساب بانک‌های داخل و خارج نزد خود و انجام کلیه عملیات مجاز بانکی دیگر و تحصیل اعتبارات در داخل و خارج به حساب خود و یا به حساب بانک‌های داخل .
- تبصره ۱ - دادن وام و اعتبار و تضمین وام و اعتبارات اعطائی بوزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موکول بتضمین وزارت دارائی است .
- تبصره ۲ - آئین‌نامه‌های مربوط به اجرای این ماده بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید .
- ماده ۱۴ - بانک مرکزی ایران در حسن اجرای نظام پولی کشور میتواند بشرح زیر در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت کند .
- ۱ - تعیین نرخ رسمی تنزیل مجدد و بهره و امها که ممکن است برحسب نوع وام و اوراق و اسناد نرخهای مختلف تعیین شود .
- ۲ - تعیین نسبت دارائی‌های آنی بانک‌ها بکلیه دارائی‌ها یا به انواع بدهی‌های آنها برحسب نوع فعالیت بانک‌ها یا سایر ضوابط بتشخیص بانک مرکزی ایران .

۳ - تعیین نسبت و نرخ بهره سپرده قانونی بانکها نزد بانک مرکزی ایران که ممکن است برحسب ترکیب و نوع فعالیت بانکها نسبت های متفاوتی برای آن تعیین گردد ولی در در حال این نسبت از ۱۰ درصد کمتر و از ۳۰ درصد بیشتر نخواهد بود .

۴ - تعیین میزان حداقل و حداکثر بهره و کاره - سزد دریافتی و پرداختی بانکها .

۵ - تعیین نسبت مجموع سرمایه پرداخت شده و اندوخته بانکها بانواع دارائی ها .

۶ - تعیین حداکثر نسبی تعهدات ناشی از افتتاح اعتبار اسنادی - ظهر نویسی یا ضمانت نامه های صادر از طرف بانکها و نوع و میزان وثیقه این قبیل تعهدات .

۷ - تعیین شرایط معاملات اقساطی که اعتبار آن از طرف بانکها تأمین می شود .

۸ - تعیین مقررات افتتاح حساب جاری و پس انداز و سایر حسابها .

۹ - تعیین نوع و میزان جوایز و هر گونه امتیاز دیگری که برای جلب سپرده های جاری یا پس انداز از طرف بانکها عرضه میگردد و تعیین ضوابط برای تبلیغات بانکها در این مورد .

۱۰ - رسیدگی بعملیات و حسابها و اسناد و مدارك بانکها و اخذ هرگونه اطلاعات و آمار از بانکها با توجه بلزوم حفظ اسرار حرفه ای .

۱۱ - محدود کردن بانکها به انجام يك یا چند نوع از فعالیت های مربوط بطور موقت یا دائم .

قانون پولی و بانکی کشور

۱۲ - تعیین نحوه مصرف وجوه سپرده‌های پس‌انداز و سپرده‌های مشابه نزد بانک‌ها .

۱۳ - تعیین حداکثر مجموع وام‌ها و اعتبارات بانکیها بطور کلی یا در هر یک از رشته‌های مختلف .

۱۴ - تعیین شرایط کلی اخذ وام بانک‌ها از اشخاص و صدور گواهی سپرده .

۱۵ - تعیین مقررات مشروح در بندهای ۱ تا ۱۴ بالا برای مؤسسات اعتباری غیربانکی .

تبصره - استفاده از اختیارات موضوع این ماده باید قبلاً بتصویب شورای پول و اعتبار برسد .

ماده ۱۵ - رئیس کل بانک مرکزی ایران نماینده دولت در صندوق بین‌المللی پول است و ارتباط دولت با صندوق بین‌المللی پول از طریق بانک مرکزی ایران خواهد بود و انجام کلیه وظایف و اعمال اختیاراتی که بموجب قانون اجازه مشارکت دولت ایران در صندوق بین‌المللی پول ببانک ملی ایران واگذار شده است با بانک مرکزی ایران میباشد .

فصل سوم - ارکان

ماده ۱۶ - بانک مرکزی ایران دارای ارکان ذیل میباشد :

۱ - مجمع عمومی .

۲ - شورای پول و اعتبار .

۳ - هیئت عامل .

۴ - هیئت نظارت اندوخته اسکناس .

۵ - هیئت نظار .

بخش اول - مجمع عمومی

ماده ۱۷ - الف - مجمع عمومی بانک از وزیر دارائی - وزیر اقتصاد و یک وزیر دیگر بانتخاب هیئت وزیران بنمایندهگی از طرف دولت تشکیل میشود . ریاست مجمع عمومی بانک باوزیردارائی است .

ب - اعضاء سایر ارکان بانک درجلسات ومذاکرات مجمع عمومی بدون حق رأی شرکت میکنند .

ج - وظایف مجمع عمومی بشرح زیراست :

- ۱ - رسیدگی وتصویب ترازنامه بانک مرکزی ایران .
- ۲ - رسیدگی واتخاذ تصمیم نهائی نسبت بگزارشهای هیئت نظار .
- ۳ - رسیدگی واتخاذ تصمیم درباره پیشنهاد تقسیم سود ویژه .
- ۴ - انتخاب اعضاء هیئت نظار به پیشنهاد وزیردارائی .
- ۵ - سایر وظایفی که طبق مقررات این قانون بعهدة مجمع عمومی گذارده شده است .

د - جلسات مجمع عمومی بانک حداقل سالی یکمرتبه تا پایان تیرماه و نیز درمواقع دیگر به نظر وزیردارائی یا به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران بدعوت وزیردارائی تشکیل خواهدشد .

ه - برای مذاکره واخذ تصمیم درجلسات مجمع عمومی حضور کلیة اعضاء که حق رأی دارندورئیس کل یا قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران ضروری خواهد بود .

و - تصمیمات مجمع عمومی به اکثریت آراء دارندگان حق رأی اتخاذ خواهدشد .

بخش دوم - شورای پول و اعتبار

ماده ۱۸ - الف - شورای پول و اعتبار بمنظور مطالعه و اتخاذ تصمیم درباره سیاست کلی بانک مرکزی ایران و نظارت بر امور پولی و بانکی کشور عهده‌دار وظایف زیر است :

۱ - رسیدگی و تصویب سازمان و بودجه و مقررات استخدامی و آئیننامه‌های داخلی بانک مرکزی ایران .

۲ - رسیدگی و اظهار نظر نسبت به ترازنامه بانک مرکزی ایران برای طرح در مجمع عمومی .

۳ - رسیدگی و تصویب آئین‌نامه‌های مذکور در این قانون .

۴ - اظهار نظر در مسائل بانکی و پولی و اعتباری کشور و همچنین اظهار نظر نسبت به ابواب مربوط به بوام یا تضمین اعتبار و هر موضوع دیگری که از طرف دولت به شورا ارجاع میشود .

۵ - دادن نظر مشورتی و توصیه بدولت در مسائل بانکی و پولی و اعتباری کشور که بنظر شورا در وضع اقتصادی و بخصوص در سیاست اعتباری کشور مؤثر خواهد بود .

۶ - اظهار نظر درباره هر موضوعی که از طرف رئیس کل بانک مرکزی ایران در حدود این قانون بشورا عرضه میگردد .

ب - اعضاء شورای پول و اعتبار عبارتند از :

۱ - رئیس کل بانک مرکزی ایران .

۲ - دادستان کل کشور .

۳ - يك نفر از معاونان وزارت دارائی به معرفی وزیر دارائی .

قانون پولی و بانکی کشور

- ۴ - یکنفر از معاونان وزارت اقتصاد بمعرفی وزیر اقتصاد .
  - ۵ - رئیس دفتر بودجه .
  - ۶ - رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران .
  - ۷ - مدیرعامل کانون بانکها موضوع ماده ۳۸ این قانون .
  - ۸ - دوفنر مطلع در امور مالی و پولی بتشخیص و انتخاب وزیرداری .
  - ۹ - یکنفر مطلع در امور بازرگانی و صنعتی به تشخیص و انتخاب وزیر اقتصاد .
  - ۱۰ - یکنفر مطلع در امور کشاورزی بتشخیص و انتخاب وزیر کشاورزی .
- تبصره ۱ -** ریاست شورای پول و اعتبار با رئیس کل بانک مرکزی ایران است .
- تبصره ۲ -** افراد مذکور در ردیفهای ۸ و ۹ و ۱۰ بند ب برای مدت دو سال عضویت شورا را دارا خواهند بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است .
- تبصره ۳ -** در صورت استعفا - فوت و یا احراز عدم صلاحیت یا عدم توانائی برای عضویت در شورا در مورد هر يك از افراد ردیفهای ۸ و ۹ و ۱۰ بند ب شخص دیگری برای بقیه مدت بترتیب مقرر انتخاب خواهد شد .
- ج -** شورا بر حسب دعوت رئیس کل بانک یا تقاضای حداقل سه نفر از اعضاء تشکیل جلسه خواهد داد و مسائلی که رئیس کل بانک یا اعضاء متقاضی در نظر داشته باشند مطرح خواهد شد .
- د -** جلسات شورا با حضور حداقل ۸ نفر از اعضاء رسمیت خواهد یافت و نظرات و توصیهها و تصمیمات شورا بارأی موافق ۶ نفر از اعضاء حاضر در جلسه رسمی معتبر است .

- ه - شورا میتواند از اشخاص صلاحیت دار برای مشورت دعوت نماید .
- و - اعضای شورا و اشخاصی که جهت مشورت دعوت می شوند موظف بحفظ اطلاعات و اسرار شورا میباشند مگر در مواردیکه قانوناً مکلف به اظهار اطلاع یا ادای شهادت باشند .
- ز - اعضای شورا برای حضور در جلسات شوراحق الزحمه ای دریافت خواهند کرد که به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب مجمع عمومی تعیین میگردد .
- ح - اعضای شورای پول و اعتبار قبل از شروع بکار باید در جلسه مجمع عمومی سوگند یاد کنند که در انجام وظایف شورای پول و اعتبار نهایت دقت و بی نظری را بکار برند و کلیه تصمیماتی را که میگیرند مقرون بصالح کشور بوده و رعایت کامل حفظ اسرار بانک و شورا بشود .

بخش سوم - هیئت عامل

- ماده ۱۹۵ - الف - هیئت عامل بانک مرکزی ایران مرکب از رئیس کل - قائم مقام - دبیر کل بانک و سه نفر معاون با اختیارات و مسئولیتهای معین در این قانون خواهد بود .
- ب - ۱ - رئیس کل بانک مرکزی ایران بعنوان بالاترین مقام اجرائی و اداری عهده دار کلیه امور بانک باستثناء وظایفی است که بموجب این قانون بعهدۀ ارکان دیگر بانک گذارده شده است .
- ۲ - رئیس کل بانک مرکزی ایران مسئول حسن اداره امور بانک و موظف با اجرای این قانون و آئین نامه های مربوط به آن میباشد .
- ۳ - رئیس کل بانک مرکزی ایران نماینده بانک در کلیه مراجع رسمی داخلی و خارجی با حق توکیل میباشد .

۴ - رئیس کل بانک مرکزی ایران میتواند حق امضاء و قسمتی از اختیارات خود را به اعضای هیئت عامل و کارمندان بانک تفویض بنماید .

۵ - رئیس کل بانک مرکزی ایران به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران بموجب فرمان همایونی برای مدت پنجسال منصوب میشود و انتصاب مجدد او بلامانع است .

ج - قائم مقام رئیس کل بانک به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و موافقت وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران بفرمان همایونی برای مدت پنجسال منصوب میگردد و انتصاب مجدد او بلامانع است .

اختیارات قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران از طرف رئیس کل تعیین میشود و در صورت غیبت یا استعفا یا معذوریت یا فوت رئیس کل بانک قائم مقام دارائی کلیه اختیارات رئیس کل میباشد .

د - دبیر کل بانک به پیشنهاد رئیس کل بانک مرکزی ایران و تصویب مجمع عمومی منصوب میگردد و سرپرستی دبیرخانه شورای پول و اعتبار را نیز بعهده خواهد داشت . دبیر کل بانک صورت جلسات شورای پول و اعتبار را برای اطلاع وزیر دارائی و وزیر اقتصاد ارسال خواهد داشت .

ه - معاونان بانک از طرف رئیس کل بانک مرکزی ایران منصوب و وظایف آنان بوسیله نامبرده تعیین میشود .

ماده ۲۰۵ - الف - حقوق و مزایای رئیس کل و قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران از طرف مجمع عمومی تعیین و از بودجه بانک پرداخت میشود .

ب - حقوق و مزایای دبیر کل و معاونان بانک به پیشنهاد رئیس کل و تصویب مجمع عمومی تعیین و از بودجه بانک پرداخت میشود .

ج - رئیس کل بانک - قائم مقام رئیس کل - دبیر کل و معاونان بانک قبل از شروع بکار در مجمع عمومی سوگند یاد خواهند نمود که اسرار بانک را حفظ نمایند و وظایف قانونی خود را بنحواحسن انجام دهند .

د - اعضاء هیئت عامل در دوران تصدی خود مشمول قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری خواهند بود و نباید صاحب سهم بانکها یا مؤسسات اعتباری خصوصی باشند .

ه - اعضاء هیئت عامل در دوران تصدی خود نمیتوانند در دستگاههای دولتی یا خصوصی سمت موظفی دارا باشند .

و - قبول سمتهای غیر موظف فقط در مؤسسات خیریه و اجتماعی و تدریس در دانشگاهها یا مؤسسات آموزش عالی در مورد رئیس کل و قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران با تصویب مجمع عمومی و در مورد سایر اعضاء هیئت عامل باموافقت رئیس کل بانک مرکزی ایران ممکن خواهد بود .

بخش چهارم - هیئت نظارت اندوخته اسکناس

ماده ۲۱- الف - هیئت نظارت اندوخته اسکناس عهده دار نظارت بر حسن اجرای مفاد ماده ۵ این قانون از طریق تحویل و نگاهداری اسکناس های چاپ شده و همچنین نگاهداری حساب دارائیهای موضوع ماده ۵ و صورت جواهرات سلطنتی و تنظیم مقررات مربوط بنمایش و نظارت بر ورود و خروج آنها از خزانه بانک و بعلاوه نظارت در معدوم کردن اسکناسهاییکه باید از جریان خارج شود میباشد .

ب - هیئت نظارت اندوخته اسکناس از افراد زیر تشکیل میشود :

۱- دو سناتور بانتهاب مجلس سنا .

- ۲- دو نماینده مجلس بانتهخاب مجلس شورایملى .
  - ۳- رئیس کل بانك مركزى ایران .
  - ۴- دادستان كل کشور .
  - ۵- خزانة دار كل کشور .
  - ۶- رئیس كل دیوان محاسبات .
  - ۷- رئیس هیئت نظار .
- تبصره** - مدت مأموریت سناتورها و نمایندگان مجلس بامجلسین خواهد بود و در هر حال تا انتخاب جانشین خود باین سمت باقى خواهند ماند .
- ج** - آئین نامه مربوط بنحوه اجرای وظائف محول به هیئت نظارت اندوخته اسکناس بوسیله هیئت تصویب و بموقع اجرا گذارده میشود .
- د** - اعضای هیئت نظارت اندوخته اسکناس برای حضور در جلسات هیئت حق الزحمه ای دریافت خواهند کرد که به پیشنهاد رئیس کل بانك و تصویب مجمع عمومی تعیین میگردد .

بخش پنجم - هیئت نظار

- ماده ۲۲- الف** - هیئت نظار مسئول رسیدگی به حسابها و تعهدات بانك مركزى ایران است که نسبت به صحت این حسابها و تعهدات اظهار نظر میکند .
- ب** - وظائف هیئت نظار بشرح زیر است :
- ۱- رسیدگی به ترازنامه پایان سال بانك مركزى ایران و تهیه گزارش برای مجمع عمومی سالانه .
  - ۲- رسیدگی به صورت ریزداریها و بدهیها و خلاصه حسابهای بانك و گواهی آنها برای انتشار .

۳- رسیدگی بعملیات بانک از لحاظ انطباق آنها با موازین قانونی .

ج - هیئت نظار مرکب از یک نفر رئیس و چهار نفر عضو از میان حسابرسان خبره یا افراد مطلع در امور حسابداری یا بانکی با داشتن حداقل ده سال سابقه کار است که به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب مجمع عمومی برای مدت دو سال انتخاب میشوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است .

د - رئیس هیئت نظار بعنوان رابط موظف است گزارش های لازم از فعالیتهای بانک و تصمیمات جاری بانک را بوزیر دارائی تسلیم نماید .

تبصره - هیئت نظار در ایفاء وظایف فوق میتواند کلیه اسناد حسابها و دارائیهای بانک را مورد رسیدگی قرار دهد و بکلیه مقررات و تصمیمات و نوشته های بانک که لازم میدانند دسترسی داشته باشد و بدون مداخله در امور جاری بانک در حدود وظایف خود نظراتی به رئیس کل بانک مرکزی ایران بدهد.

ماده ۲۳-الف - حقوق و مزایای هیئت نظار از طرف وزیر دارائی تعیین و از بودجه وزارت دارائی قابل پرداخت است .

ب - اعضای هیئت نظار قبل از شروع بکار در مجمع عمومی سوگند یاد خواهند نمود که اسرار بانک را حفظ نمایند و وظایف قانونی خود را بنحو احسن انجام دهند .

ج - اعضای هیئت نظار مشمول قانون منع مداخله وزراء و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری خواهند بود .

د - اعضای هیئت نظار در دوران تصدی خود نمیتوانند در دستگاههای دولتی یا خصوصی سمت موظف دارا باشند .

- ه - قبول سمت های غیر موظف فقط در مؤسسات خیریه و اجتماعی و تدریس در دانشگاهها یا مؤسسات آموزش عالی با تصویب مجمع عمومی بلامانع است .
- و - آئین نامه داخلی هیئت نظار بوسیله خود هیئت تنظیم و با تصویب وزیر دارائی اجرا خواهد شد .

فصل چهارم - مقررات عمومی

ماده ۲۴- الف - سال مالی بانک از اول فروردین هر سال شروع و در آخر اسفند همان سال خاتمه مییابد .

ب - ترازنامه و حساب سود و زیان بانک بایستی حد اقل یکماه قبل از تشکیل جلسه سالانه مجمع عمومی به هیئت نظار تسلیم گردد .

ج - بانک مرکزی ایران حداقل ماهی یکبار خلاصه ای از وضع حسابهای خود را انتشار خواهد داد .

ماده ۲۵ - الف - سود ویژه بانک در هر سال به شرح زیر تقسیم خواهد شد :

۱- پرداخت مالیات بر درآمد بحساب درآمد عمومی دولت بر اساس مقررات مربوط بشرکتهای دولتی .

۲- ده درصد برای اندوخته قانونی تا وقتیکه اندوخته مزبور معادل سرمایه بانک بشود .

۳- مبلغی به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب مجمع عمومی برای اندوخته احتیاطی .

۴- مبلغی به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب مجمع عمومی برای انتقال بحساب سال بعد .

ب - باقیمانده سود ویژه پس از تقسیمات مقرر در بند الف متعلق بدولت خواهد بود .

ماده ۲۶ - الف - دولت موظف است در مقابل زیانهای احتمالی حاصل از تغییر برابریهای قانونی نسبت بطلا و پولهای خارجی و اتفاقات ناشی از قوه قهریه اسناد خزانه بی نام بنا سر رسید معین صادر و ببانک مرکزی ایران تسلیم نماید .

ب - سود احتمالی حاصل از تغییر برابریهای قانونی نسبت بطلا و پولهای خارجی و اتفاقات ناشی از قوه قهریه بمصرف استهلاك اصل و بهره بدهی های دولت به بانک مرکزی ایران خواهد رسید و مازاد آن به خزانه دولت تحویل خواهد شد .

ج - سود و زیان ناشی از اجرای موافقتنامه های پرداخت موضوع بند ه ماده ۱۲ این قانون بحساب دولت منظور خواهد شد .

ماده ۲۷ - الف - کلیه اسناد تعهد آور صادر از بانک مرکزی به استثنای اسناد مربوط بامور داخلی بانک دارای دوامضای مجاز خواهد بود .

ب - مدت و طرز نگاهداری اسناد و اوراق بازرگانی و دفاتر بانک مرکزی ایران بصورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها بعکس یا فیلم یا نظائر آن بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد و این قبیل عکسها و فیلمها و نظائر آن در دادگاهها پس از گذشتن مدتهای مقرر در آئین نامه حکم اصول اسناد را خواهند داشت .

ماده ۲۸ - اسکناسهای بانک مرکزی ایران و همچنین طلا و نقره و مطلس های مسكوك فلزی متعلق ببانک مرکزی ایران از حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و هرگونه مالیات و عوارض دیگر معاف است .

ماده ۲۹ - بانک مرکزی ایران در هر مورد که مصلحت اقتصادی و ارزی کشور ایجاب کند میتواند بتصویب هیأت وزیران صادر کنندگان یک یا چند نوع کالا را از سپردن پیمان ارزی معاف نماید .

قسمت سوم - بانکداری فصل اول - شرایط تأسیس بانک

ماده ۳۰ - الف - تأسیس بانک و اشتغال بعمليات بانکی و استفاده از نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری فقط طبق مقررات این قانون ممکن است .

ب - تشخیص عمليات بانکی باشورای پول و اعتبار میباشد .

ج - تأسیس بانک در ایران موکول بتصویب اساسنامه آن بوسیله شورای پول و اعتبار و صدور اجازه از طرف بانک مرکزی ایران است .

د - مراجع ثبت شرکتهای نمیتوانند تقاضای تأسیس بانکی را در ایران به ثبت برسانند مگر آنکه اجازه نامه بانک مرکزی ایران و رونوشت گواهی شده اساسنامه مربوط که بتصویب شورای پول و اعتبار رسیده است ضمیمه تقاضای ثبت باشد .

ه - هرگونه تغییر در اساسنامه بانکها بایستی بتصویب شورای پول و اعتبار برسد .

و - ایجاد یا تعطیل شعبه یا بوجه یا نمایندگی بانکها در داخل یا خارج کشور طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای پول و اعتبار میرسد .

تبصره - بانکهایی که قبل از تصویب این قانون تأسیس شده اند و اساسنامه آنها بامقررات این قانون مغایرت دارد مکلفند اساسنامه خود را حداکثر ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون بامقررات این قانون تطبیق دهند و آنرا بتصویب شورای پول و اعتبار برسانند .

ماده ۳۱-الف - تشکیل بانک فقط بصورت شرکت سهامی عام با سهام بانام ممکن خواهد بود .

ب - مدیر عامل و رئیس هیئت مدیره و اکثریت اعضاء هیئت عامل و اکثریت اعضاء هیئت مدیره بانکهای ایرانی باید از اتباع ایران باشند .

ج - هر بانکی که بیش از چهل درصد سرمایه آن متعلق به اشخاص حقیقی اتباع خارج یا اشخاص حقوقی خارجی باشد از نظر این قانون بانک خارجی محسوب میشود و باید تحت عنوان بانک خارجی به ثبت برسد . از نظر این ماده هر شخص حقوقی که صد درصد سرمایه آن متعلق به اشخاص حقیقی اتباع ایران نباشد خارجی تلقی میشود .

د - بانکهای ایرانی نمیتوانند بیش از ۴۰ درصد سهام خود را به اتباع خارجی یا اشخاص حقوقی که صد درصد سرمایه آن متعلق به اتباع ایران نیست منتقل نمایند . انتقال سهام بانکهای ایرانی بدولتهای خارجی مطلقاً ممنوع است .

ه - از تاریخ تصویب این قانون تأسیس بانکهای خارجی و مؤسسات اعتباری غیر بانکی خارجی که بعملیات متعارف بانکی اشتغال می ورزند فقط باتصویب مجلسین خواهد بود .

مؤسسات اعتباری غیر بانکی مؤسساتی هستند که در عنوان خود از نام بانک استفاده نمیکنند ولی بتشخیص بانک مرکزی ایران واسطه بین عرضه کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار میباشد و عملیات آنها در حجم و نحوه توزیع اعتبارات مؤثر است .

ماده ۳۲-الف - سرمایه بانکها فقط بصورت پول رایج کشور قابل پرداخت است .

ب - حد اقل سرمایه بانکهای ایرانی دوست میلیون ریال است که باید تماماً تعهد شده و اقلاً پنجاه درصد آن پرداخت و قبل از تسلیم تقاضای تأسیس نزد بانک مرکزی ایران سپرده شده باشد .

حد اقل سرمایه بانکهای خارجی دوست میلیون ریال است که باید تماماً قبل از تسلیم تقاضای تأسیس در بانک مرکزی ایران سپرده شده باشد .

ج - بانک مرکزی ایران با تصویب شورای پول و اعتبار میتواند مهلت پرداخت سرمایه تعهد شده بانک های ایرانی را تعیین و برای اجراء بیانکها ابلاغ نماید .

د - بانک مرکزی ایران میتواند با تصویب هیئت وزیران حد اقل سرمایه مذکور در بند ب را در مورد کلیه بانکها یا در مورد بانکهائی که فعالیت آنها در رشته های مخصوصی است افزایش دهد .

فصل دوم - شرایط و نحوه فعالیت بانکها

ماده ۳۳-الف - میزان و نحوه ایجاد اندوخته قانونی بانکها و طرز استفاده از آن طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید تعیین خواهد شد . اندوخته قانونی از ۱۵/۰ سود ویژه سالانه کمتر و از ۲۰/۰ بیشتر نخواهد بود . اندوخته قانونی پس از آنکه بمیزان سرمایه رسید اختیاری است .

ب - در صورتیکه سرمایه بانکی بر اثر زیان از حد اقل مقرر در این قانون کمتر شود باید بر اساس آئین نامه ای که در این مورد بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید سرمایه خود را تکمیل نماید .

ج - نحوه و اصول حسابداری و دفترداری بانکها بنحوی که ترازنامه مربوط نشان دهنده کلیه دارائیهها و بدهیهای بانک باشد بوسیله شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد و بانکها مکلف به اجرای آن خواهند بود .

د - میزان استهلاك دارائیههای منقول و غیر منقول قابل استهلاك و هزینههای تأسیس و توسعه و همچنین میزان اندوختههای احتیاطی بانکها از طرف شورای پول و اعتبار تعیین خواهد شد و بانکها موظف با اجرای آن خواهند بود .

ه - بانکها مکلفند ترازنامه و حساب سود و زیان خود را بگواهی حسابداران رسمی برسانند .

و - مدت و طرز نگاهداری اوراق بازرگانی و اسناد و دفاتر بانکها بصورت عین و همچنین طرز تبدیل آنها بعکس یا فیلم یا نظایر آن بموجب آئین نامه ای که بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید تعیین خواهد شد و این قبیل عکسها و فیلمها و نظایر آن در دادگاهها پس از گذشتن مدتهای مقرر در آئین نامه حکم اصول اسناد را خواهند داشت .

ماده ۳۳ - انجام عملیات زیر برای بانکها ممنوع است .

۱- خرید و فروش کالا بمنظور تجارت .

۲- معاملات غیر منقول جز برای بانکهائی که هدف آنها انجام معاملات غیر منقول است .

۳ - خرید سهام و مشارکت در سرمایه یک یا چند شرکت و یا خرید اوراق بهادار داخلی یا خارجی بحساب خود بمیزانی بیش از آنچه بانک مرکزی ایران بموجب دستورهای آئین نامه های خاص تعیین خواهد کرد .

قانون پولی و بانکی کشور

- ۴ - اعطای اعتبار باعضای ارکان خود و مؤسساتی که اعضای مزبور در آن ذینفعند و سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی بیش از آنچه بانک مرکزی ایران بموجب دستورهای آئین نامه های خاص تعیین خواهد کرد .
- ۵ - اعطای اعتبار باعضای ارکان یاروئسای ادارات و بازارسان بانک مرکزی ایران مگر با رعایت آئین نامه ای که در این مورد بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید .
- ۶ - انتشار اوراق دیداری در وجه حامل .

تبصره - تملك غير منقول برای استیفاء مطالبات یا برای تأمین محل کار یا مسکن کارکنان بانک و معاملات نسبت بآن طبق شرایطی که بانک مرکزی ایران تعیین خواهد نمود مشمول ممنوعیت موضوع بند ۲ این ماده نخواهد بود .

ماده ۳۵ - الف - محکومین بسرقت ، ارتشاء ، اختلاس ، خیانت در امانت ، کلاهبرداری ، جعل و تزویر ، صدور چک بی محل و ورشکستگی بتقصیر یا تقاب اعم از اینکه حکم از دادگاههای داخلی یا خارج کشور صادر شده یا محکوم مجرم اصلی یا شریک یا معاون جرم بوده باشد از تصدی اداره امور بانکها بهر عنوان ممنوع میباشند .

ب - مدیران ورؤسای هیچ بانکی نمی توانند بدون اجازه بانک مرکزی ایران در بانک دیگری سهم یا سمتی داشته باشند .

ج - هر بانک در مقابل خساراتی که در اثر عملیات آن متوجه مشتریان میشود مسئول و متعهد جبران خواهد بود .

مدیر عامل ، رئیس هیئت مدیره ، اعضای هیئت عامل و اعضاء هیئت مدیره هر بانک نیز در مقابل صاحبان سهام و مشتریان مسئول خساراتی میباشند که

قانون پولی و بانکی کشور

بعلت تخلف هر يك از آنها از مقررات و قوانین و آئین نامه های مربوط باین قانون یا اساسنامه آن بانك بصاحبان سهام یا مشتریان وارد میشود .

تبصره ۵- مرجع صالح برای تشخیص و تطبیق احکام صادره از دادگاههای خارجی در مورد بندهای این ماده وزارت دادگستری است .

ماده ۳۶- طرز تهیه و تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان بانکها و مؤسسات اعتباری از طرف بانك مرکزی ایران تعیین خواهد شد .

ماده ۳۷- بانکها مکلفند مقررات این قانون و آئین نامه های متکی بر آن و دستورهای بانك مرکزی ایران را که بموجب این قانون یا آئین نامه های متکی بر آن صادر میشود و همچنین مقررات اساسنامه مصوب خود را رعایت کنند .

ماده ۳۸-الف- کلیه بانکهائی که در ایران کار میکنند عضو کانون بانکها شناخته میشوند .

ب- کانون بانکهادارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی بوده و بموجب اساسنامه ای که بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید اداره خواهد شد .

فصل سوم - ترتیب انحلال و ورشکستگی بانکها

ماده ۳۹- در موارد زیر ممکن است بنا به پیشنهاد رئیس کل بانك مرکزی ایران و تأیید شورای پول و اعتبار و تصویب هیئتی مرکب از نخست وزیر و وزیر دارائی و وزیر اقتصاد و وزیر دادگستری اداره امور بانك بعهده بانك مرکزی ایران واگذار شود یا ترتیب دیگری برای اداره بانك داده شود یا اجازه تأسیس بانك لغو شود .

الف- در صورتیکه مقامات صلاحیتدار بانك تقاضا نمایند .

ب - در صورتیکه بانک در مدت یکسال از تاریخ ابلاغ اجازه تأسیس عملیات خود را شروع نکند .

ج - در صورتیکه بانکی بدون عذر موجه فعالیت خود را برای مدتی متجاوز از یک هفته قطع کند .

د - در صورتیکه بانکی برخلاف این قانون و آئین نامه های متکی بر آن و دستورات بانک مرکزی ایران که بموجب این قانون یا آئین نامه های متکی بر آن صادر میشود و یا برخلاف اساسنامه مصوب خود عمل نماید .

ه - در صورتیکه قدرت پرداخت بانکی بخطر افتد یا سلب شود .

تبصره - بانکی که اجازه تأسیس آن لغومی شود از تاریخ الغاء اجازه تأسیس طبق دستور بانک مرکزی ایران عمل خواهد کرد .

ماده ۴۰ - طرز اداره بانک در موارد مذکور در ماده ۳۹ و نحوه الغاء اجازه تأسیس بموجب آئین نامه ای میباشد که بتصویب کمیسیون های دارائی مجلسین خواهد رسید .

ماده ۴۱ الف - در صورتیکه توقف یا ورشکستگی بانکی اعلام شود دادگاه قبل از هر گونه اتخاذ تصمیم نظر بانک مرکزی ایران را جلب خواهد کرد. بانک مرکزی ایران از تاریخ وصول استعلام دادگاه باید ظرف یک ماه نظر خود را کتباً بدادگاه اعلام دارد . دادگاه با توجه بنظر بانک مرکزی ایران و دلایل موجود در پرونده تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد .

ب - تصفیه امور بانک ورشکسته با اداره تصفیه امور ورشکستگی می باشد .

ج - در تمام موارد انحلال و ورشکستگی بانکها تصفیه امور آنها بانظارت نماینده بانک مرکزی ایران انجام خواهد گرفت .

د - استرداد سپرده‌های پس انداز یا سپرده‌های مشابه تامیزان پنجاه هزار ریال در درجه اول و سپرده‌های حساب جاری و سپرده‌های ثابت تا همان مبلغ در درجه دوم بر کلیه تعهدات دیگر بانکهای منحل شده یا ورشکسته و سایر حقوق ممتازه مقدم است .

ه - با انحلال یا ورشکستگی یک بانک نام آن از دفاتر اداره ثبت حذف خواهد شد .

فصل چهارم - مقررات کیفری و انتظامی

ماده ۴۲ - الف - خرید و فروش ارز و هرگونه عملیات بانکی که موجب انتقال ارزی یا تعهد ارزی گردد یا ورود یا خروج ارز یا پول رایج کشور بدون رعایت مقرراتی که بانک مرکزی ایران بموجب ماده ۱۱ این قانون مقرر میدارد ممنوع است . متخلفین بجزای نقدی تامعادل ۰/۵۰٪ مبلغ موضوع تخلف محکوم خواهند شد .

ب - تأسیس بانک و اشتغال بیانکداری بدون رعایت مقررات این قانون و استفاده از نام بانک در عنوان مؤسسات اعتباری ممنوع است . مرتکب به حبس تأدیبی تا شش ماه محکوم خواهد شد و در صورت اقتضاء دادستان میتواند بدرخواست بانک مرکزی ایران موقتاً دستور تعطیل مؤسسه را تا تعیین تکلیف نهائی آن از طرف دادگاه بدهد .

تبصره - تعقیب کیفری در موارد فوق منوط بشکایت بانک مرکزی ایران است .

ماده ۴۳ - بانکها و مؤسسات اعتباری که نسبتهای مقرر در بندهای ۲ و ۳ و ۵ و ۶ ماده ۱۴ را رعایت نکنند به تشخیص شورای پول و اعتبار مکلف پرداخت مبلغی معادل ۰/۱۲٪ در سال نسبت بمبلغ مورد تخلف خواهند بود .

قانون پولی و بانکی کشور

ماده ۴۴ - تخلف از سایر مقررات این قانون و آئین نامه های آن و دستورات بانک مرکزی ایران که بموجب این قانون یا آئین نامه های آن صادر میشود موجب مجازاتهای انتظامی زیر خواهد بود :

- ۱- تذکر کتبی بمدیران یا متصدیان متخلف .
- ۲- پرداخت مبلغی روزانه تا حداکثر دویست هزار ریال برای ایام تخلف .
- ۳ - ممنوع ساختن بانک یا مؤسسه اعتباری غیر بانکی از انجام بعضی امور بانکی بطور موقت یا دائم .

مرجع رسیدگی بتخلفات موضوع این ماده و صدور حکم بمجازاتهای انتظامی هیئت انتظامی بانکها خواهد بود که مرکب است از نماینده دادستان کل یک نفر نماینده کانون بانکها و یک نفر از اعضای شورای پول و اعتبار بانتخاب شورا . دیر کل بانک سمت دادستان هیئت را خواهد داشت . احکام هیئت انتظامی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدید نظر در شورای پول و اعتبار خواهد بود و رأی شورا قطعی است .

تبصوه ۱ - وجوه موضوع ماده ۴۳ و بند ۲ این ماده وسیله بانک مرکزی ایران از بانک یا مؤسسه مربوط وصول و بحساب درآمد عمومی منظور خواهد شد .

تبصوه ۲ - ترتیب رسیدگی و تشخیص تخلفات و تعیین هر یک از مجازاتهای انتظامی برای تخلفات و ترتیب درخواست تجدید نظر و طرز رسیدگی مجدد و اجرای تصمیمات هیئت رسیدگی و شورای پول و اعتبار مطابق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید .

ماده ۴۵ - کلیه قوانین و مقررات دیگر در مواردی که باین قانون مغایرت دارد از تاریخ اجرای این قانون ملغی است و تازمانی که آئین نامه های این قانون بتصویب نرسیده است آئین نامه های سابق مشروط بر اینکه بامفاد این قانون بتشخیص شورای پول و اعتبار معارض نباشد قابل اجرا خواهد بود .

قانون فوق مشتمل بر چهل و پنج ماده و بیست تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۱/۴/۷ ، در جلسه روز یکشنبه هجدهم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - عبد الله ریاضی